



MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ  
İNŞAAT TEKNOLOJİSİ ALANI



BİLGİSAYARLA STATİK PROJE ÇİZİM ATÖLYESİ 10

# BİLGİSAYARLA STATİK PROJE ÇİZİM ATÖLYESİ

# 10



MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ  
İNŞAAT TEKNOLOJİSİ ALANI

BİLGİSAYARLA  
STATİK PROJE  
ÇİZİM ATÖLYESİ

10  
DERS KİTABI

Yazarlar

Ali KARA

Hamit BAL

Hilmi Duygu EKMEKÇİ

Senai Levent YAMAN

Yusuf PEKCAN



### Hazırlayanlar

Yeşim TOKTAŞ	Dil Uzmanı
Ayşe KATIRCI KARBUKAN	Görsel Tasarım Uzmanı





## İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;  
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.  
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;  
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!  
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?  
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.  
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.  
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!  
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.  
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,  
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.  
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,  
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;  
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.  
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;  
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:  
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.  
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:  
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?  
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!  
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,  
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:  
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.  
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-  
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,  
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,  
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;  
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!  
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.  
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;  
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet;  
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

**Mehmet Âkif Ersoy**

## GENÇLİĞE HİTABE

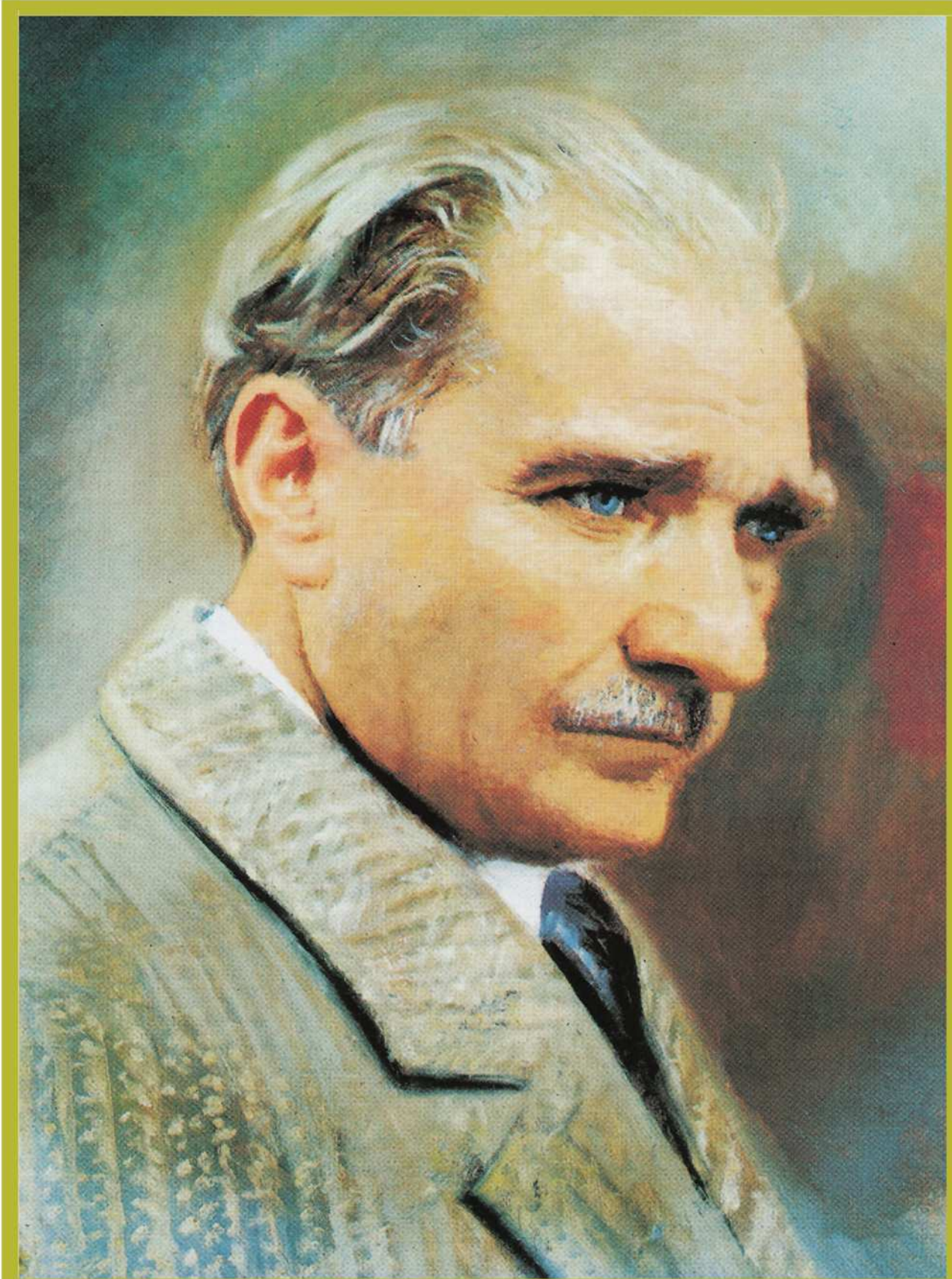
Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk





MUSTAFA KEMAL ATATÜRK



# İçindekiler

KİTABIN TANITIMI .....	13
1. İKİ BOYUTLU ÇİZİM AYARLARI VE KOMUTLARI .....	16
1.1. Çizim Temel Bilgileri ve Paket Program.....	16
1.2. Çizim Ayarları.....	20
1.3. Ekran Kontrolü .....	21
1.4. İki Boyutlu Çizim Komutları.....	24
1.5. Bilgisayarla Dosyalama.....	31
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	37
2. BİLGİSAYARLA KAPI VE PENCERE ÇİZİMİ .....	42
2.1. Katman Ayarları.....	42
2.2. Bilgisayarla Geometrik Şekiller.....	42
2.3. Bilgisayarla Kapı Çizimleri.....	43
2.4. Bilgisayarla Pencere Çizimleri.....	51
2.5. Bilgisayarla Topal Kasa Çizimleri.....	56
2.6. Kapı ve Pencere Blokları Oluşturma.....	59
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	65
3. BİLGİSAYARLA MERDİVEN ÇİZİMİ.....	70
3.1. Bilgisayarla İki Kollu Ortada Sahanlıklı Düz Merdiven Plan, Görünüş ve Kesit Çizimi.....	70
3.2. Bilgisayarla Yarım Döner Merdiven Plan, Görünüş ve Kesit Çizimi.....	72
3.3. Bilgisayarla Dış Merdiven Plan ve Görünüş Çizimleri.....	76
3.4. Çıktı Alma ve Dosyalama.....	78
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	82
4. KONUT BİNASI ETÜDÜ .....	86
4.1. İhtiyaç Listesi ve Fizibilite.....	86
4.2. İnsan ve Eşya Ölçülerini Dikkate Alarak Mekân Alanlarını Belirleme.....	87
4.3. Kat Planı Etüdü .....	88
4.4. Çizgisel ve Kotlu Ölçülendirme.....	91
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	95

<b>5. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI ZEMİN KAT PLANI ÇİZİMİ</b>	<b>98</b>
5.1. Bilgisayarla Zemin Kat Planı Elemanları	98
5.2. Ölçülendirme ve Yazı Ayarları	102
5.3. Bilgisayarla Zemin Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme	104
5.4. Bilgisayarla Zemin Kat Eleman ve Mahal Yazıları	106
5.5. Bilgisayarla Zemin Kat Planı Tefriş ve Taramaları	108
5.6. Bilgisayarla Zemin Kat Mahal Listesi ve Antet	111
<b>ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME</b>	<b>112</b>
<b>6. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI NORMAL KAT PLANI ÇİZİMİ</b>	<b>116</b>
6.1. Bilgisayarla Normal Kat Planı Elemanları	116
6.2. Bilgisayarla Normal Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme	117
6.3. Bilgisayarla Normal Kat Eleman ve Mahal Yazıları	119
6.4. Bilgisayarla Normal Kat Planı Tefriş ve Taramaları	121
6.5. Bilgisayarla Normal Kat Mahal Listesi ve Antet	124
<b>ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME</b>	<b>124</b>
<b>7. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI BODRUM KAT PLANI ÇİZİMİ</b>	<b>128</b>
7.1. Bilgisayarla Bodrum Kat Planı Elemanları	128
7.2. Bilgisayarla Bodrum Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme	129
7.3. Bilgisayarla Bodrum Kat Eleman ve Mahal Yazıları	130
7.4. Bilgisayarla Bodrum Kat Eleman ve Mahal Yazıları	132
7.5. Bilgisayarla Bodrum Kat Planı Tefriş ve Taramaları	132
7.6. Bilgisayarla Bodrum Kat Mahal Listesi ve Antet	136
<b>ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME</b>	<b>136</b>
<b>8. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI YÜZEYSEL TEMEL PLANI ÇİZİMİ</b>	<b>140</b>
8.1. Bilgisayarla Yığma Bina Temel Planı Çizimi	140
8.2. Bilgisayarla Tekil (Münferit) Temel Planı Çizimi	147
8.3. Bilgisayarla Mütemadi (Sürekli) Temel Planı Çizimi	154
8.4. Bilgisayarla Birleşik Temel Planı Çizimi	162
<b>ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME</b>	<b>169</b>
<b>9. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI DERİN TEMEL PLANI ÇİZİMİ</b>	<b>172</b>
9.1. Bilgisayarla Düz Radye Temel Planı Çizimi	172

9.2. Bilgisayarla Alttan Kirişli Radye Temel Planı Çizimi.....	179
9.3. Bilgisayarla Üstten Kirişli Radye Temel Planı Çizimi.....	187
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	194
<b>10. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI KOLON APLİKASYON PLANI ÇİZİMİ.....</b>	<b>198</b>
10.1. Bilgisayarla Aks ve Kolonları Çizimi.....	198
10.2. Bilgisayarla Kolon ve Perde Donatılarını Çizimi.....	203
10.3. Bilgisayarla Kolon ve Perde Duvar Donatı Detayları Çizimi.....	210
10.4. Bilgisayarla Deprem Bölgesi Kolon - Kiriş Birleşim Detayını Çizimi.....	213
10.5. Bilgisayarla Plan Bilgilerini Yazmak ve Antet Çizimi.....	215
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	216
<b>11. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI PLAK DÖŞEME DONATI PLANI ÇİZİMİ.....</b>	<b>220</b>
11.1. Bilgisayarla Plak Döşeme Aks ve Kolonları Çizimi.....	220
11.2. Bilgisayarla Plak Döşeme Kirişleri Çizimi.....	221
11.3. Bilgisayarla Plak Döşeme Donatılarını Çizimi.....	225
11.4. Bilgisayarla Plak Döşeme Kesitleri Çizimi.....	228
11.5. Bilgisayarla Plak Döşeme Plan Bilgileri Yazımı.....	230
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	232
<b>12. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI ASMOLEN DÖŞEME DONATI PLANI ÇİZİMİ.....</b>	<b>236</b>
12.1. Bilgisayarla Asmolen Döşeme Aks ve Kolonları Çizimi.....	236
12.2. Bilgisayarla Asmolen Döşeme Kirişleri Çizimi.....	238
12.3. Bilgisayarla Asmolen Döşeme Donatılarını Çizimi.....	241
12.4. Bilgisayarla Asmolen Döşeme Kesitleri Çizimi.....	242
12.5. Bilgisayarla Asmolen Döşeme Plan Bilgileri Yazımı.....	244
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	246
<b>13. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI KASET DÖŞEME DONATI PLANI ÇİZİMİ.....</b>	<b>250</b>
13.1. Bilgisayarla Kaset Döşeme Aks ve Kolonları Çizimi.....	250
13.2. Bilgisayarla Kaset Döşeme Kirişleri Çizimi.....	252
13.3. Bilgisayarla Kaset Döşeme Donatıları Çizimi.....	256
13.4. Bilgisayarla Kaset Döşeme Kesitleri Çizimi.....	257
13.5. Bilgisayarla Kaset Döşeme Plan Bilgileri Yazımı.....	259
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	261



<b>14. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI DİKDÖRTGEN VE</b>	
<b>TABLALI KİRİŞ DONATI AÇILIM DETAYLARI ÇİZİMİ.....</b>	<b>264</b>
14.1. Bilgisayarla Dikdörtgen Kesitli Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi.....	264
14.2. Bilgisayarla Ters Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi.....	271
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	274
 <b>15. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI NERVÜRLÜ VE</b>	
<b>KONSOLLU KİRİŞ DONATI AÇILIM DETAYLARI ÇİZİMİ.....</b>	<b>278</b>
15.1. Bilgisayarla Nervürlü Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi.....	278
15.2. Bilgisayarla Konsol Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi.....	282
15.3. Bilgisayarla Yatık Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi.....	285
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	288
 <b>16. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI MERDİVEN VE</b>	
<b>ASANSÖR PERDE DUVAR DETAYLARI ÇİZİMİ.....</b>	<b>292</b>
16.1. Bilgisayarla Merdiven Donatı Planı, Merdiven Kiriş Detayı ve Açılımlar Çizimi.....	292
16.2. Bilgisayarla Asansör Perde Duvar ve Donatı Detayları Çizimi.....	298
16.3. Bilgisayarla Betonarme Perde Duvar Donatı ve Açılım Detayları Çizimi.....	302
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	304
 <b>17. BİLGİSAYARLA İSTİNAT DUVARI VE KISMİ DETAYLARI ÇİZİMİ.....</b>	<b>308</b>
17.1. Bilgisayarla İstinat Duvarı Kesiti Çizimi.....	308
17.2. Bilgisayarla İstinat Duvarı Donatı Açılımları Çizimi.....	310
17.3. Bilgisayarla Kuranglez Detayları Çizimi.....	311
17.4. Bilgisayarla Parapet ve Saçak Detayları Çizimi.....	314
ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME.....	319
 <b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>321</b>
<b>GÖRSEL KAYNAKÇA.....</b>	<b>321</b>
<b>CEVAP ANAHTARI.....</b>	<b>321</b>



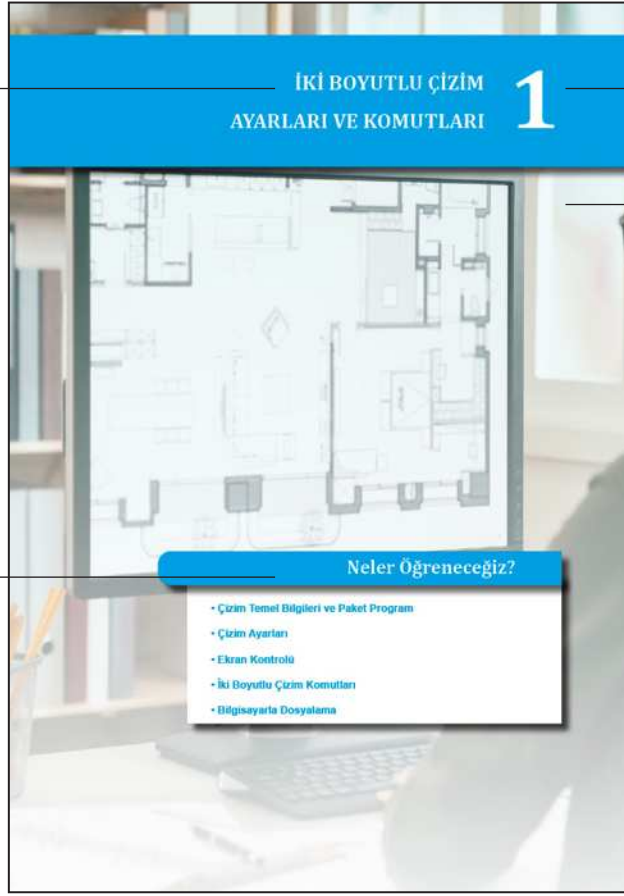
# KİTABIN TANITIMI

Öğrenme biriminin adını gösterir.

Öğrenme biriminin numarasını gösterir.

Neler öğreneceğimizi gösterir.

Karekod okuyucu ile taratarak resim, video, soru ve çözümleri vb. ilave kaynaklara ulaşabileceğimiz karekodu gösterir. Detaylı bilgi için <http://kitap.eba.gov.tr/karekod>

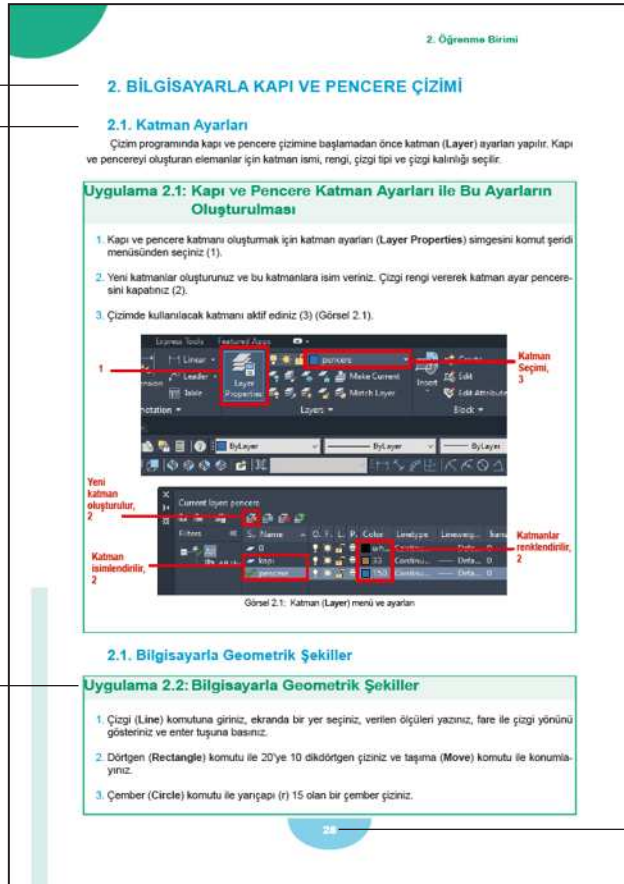


Konu başlığını gösterir.

Alt konu başlığını gösterir.

Uygulama faaliyetlerini gösterir.

Sayfa numarasını gösterir.



Ölçme ve değerlendirme bölümünü gösterir.

Özdeğerlendirme alanını gösterir.

Öğrenci çalışmalarını gösterir.

Değerlendirme alanını gösterir.

Bilgiayarla Kapı ve Pencere Çizimi

ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için "Evet", gerçekleştiremedikleriniz için "Hayır" kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Ev	Hayır
<b>Kapı Çizimi</b>			
1	Line komutunu kullanarak duvarları çizdin mi?		
2	Kapı açılış yönünü belirleyerek kapı kanadını çizdin mi?		
3	Kapı kesit çizimi için kesit alınacak yeri belirleyip yönünü işaretledin mi?		
4	Planda gösterilen kesit çizgisine göre iki boyutlu çizim komutları ile kapının kesitini çizdin mi?		
5	İki boyutlu çizim komutları ile plana uygun, ahşap iç kapı görünüşü çizdin mi?		
6	Çizmiş olduğun kapı çizimini blok haline dönüştürüp kaydettin mi?		
<b>Pencere Çizimi</b>			
7	Line komutunu kullanarak duvarları çizdin mi?		
8	Pencere açılış yönünü belirleyerek pencere kanadı / kanatlarını çizdin mi?		
9	Pencere kesit çizimi için kesit alınacak yeri belirleyip yönünü işaretledin mi?		
10	Planda gösterilen kesit çizim-wgisine göre iki boyutlu çizim komutları ile pencerenin kesitini çizdin mi?		
11	İki boyutlu çizim komutları ile plana uygun, ahşap iç pencere görünüşü çizdin mi?		
12	Çizmiş olduğun pencere çizimini blok haline dönüştürüp kaydettin mi?		

Sıra Sizde 2.1

Aşağıda verilen bilgilere göre çizim katmanlarını oluşturarak çizime hazır hâle getiriniz.

Katman isimleri	Katman rengi	Katman çizgi tipi	Katman çizgi tipi kalınlığı
Kapı açılma izi	Sarı	Kesik çizgi	0.09 mm
Kapı	Mavi	Sürekli düz çizgi	0.25 mm
Pencere	Kırmızı	Sürekli düz çizgi	0.20 mm
Yazı	Turuncu	Sürekli düz çizgi	0.20 mm
Duvar	Siyah	Sürekli düz çizgi	0.40 mm
Denizlik	Mor	Sürekli düz çizgi	0.30 mm
Sıva	Yeşil	Sürekli düz çizgi	0.15 mm

DEĞERLENDİRME

Öğrenci

Ad Soyad

No - Sınıf

Değerlendirme Konuları

Bilgi

Beceri

Doğruluk

Süre

Toplam

Uygulama Puanı

Kazanılan Puan

Öğretmen

Ad Soyad - İmza

51

# İKİ BOYUTLU ÇİZİM AYARLARI VE KOMUTLARI

# 1

## Neler Öğreneceğiz?

- Çizim Temel Bilgileri ve Paket Program
- Çizim Ayarları
- Ekran Kontrolü
- İki Boyutlu Çizim Komutları
- Bilgisayarla Dosyalama

# 1. İKİ BOYUTLU ÇİZİM AYARLARI VE KOMUTLARI

## AMAÇ

Çizim programında temel bilgilerle paket programı çalıştırmak. Mimari ve statik proje çizim tekniklerini kullanarak program üzerinde çizim yapmak, kaydetmek, çıktı almak ve düzenlemek.

## GİRİŞ

İnşaat sektöründe birçok çizim tekniği ve proje çizim programları bulunmaktadır. Bu programların bazıları genel çizim amaçlı oldukları gibi sadece belli bir alan için geliştirilmiş programlar da bulunmaktadır. Sadece mimari veya statik proje çizimleri için geliştirilen programlar mevcuttur. Bazı paket programlar daha gelişmiş özelliklere sahiptir. Bu yüzden bu programlar hakkında bilgi sahibi olmak ve bu alanla ilgili çizim programlarını öğrenmek son derece önemlidir. Proje çizimi için gerekli olan paket programları tanımak, bilgisayarda çalıştırmak ve etkili bir şekilde ihtiyaç duyulan projeler (mimari, statik vb.) için yeterli düzeyde bu programları kullanabilmek, günümüz inşaat sektöründe önemli bir yer tutmaktadır.

## 1.1. Çizim Temel Bilgileri ve Paket Program

Tarih boyunca çeşitli çizim teknikleri ve ölçü aletleri geliştirilmiş, bunların kullanım bilgisi de nesilden nesle usta çırak ilişkisi şeklinde aktarılmıştır. Fakat bilgisayar kullanımının 1990'lı yıllardan sonra yaygınlaşmaya başlaması ve bu cihazların performanslarının artırılması sonucu tasarımcının işini kolaylaştıran programlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu çizim programları sadece çizim hızını artırmamış aynı zamanda tasarımcıların geleneksel yöntemlerle düşünülmesi imkansız yapılar tasarlamasını sağlamıştır. Tasarım düşüncesini çok daha özgür kılmış ve kafalarındaki karmaşık tasarımları kağıda aktaramayan mimarların imdadına yetişmiştir. Fakat mimarların kullandığı programlar asla başlı başına birer tasarım aracı değildir. Birçok projede bunlar sadece temsil aracı olarak kullanılmalıdır. Birçok projede birden fazla program kullanılabilir. Günümüzde bazı paket programlar son derece gelişmiş özelliklere sahiptir. Tasarımcının çizmiş olduğu iki boyutlu çizimlerin üç boyutlarını, istenilen yerden kesitlerini, görünüşlerini hatta metraj hesaplarını da yapabilme özelliklerine sahip programlar bulunmaktadır. Bu programlar proje çizimlerinde süreci hızlandırdığı gibi hata yapma riskini de en aza indirmektedir.

Proje çizimi için piyasada birçok çizim programı mevcuttur. Kullanılacak paket program belirli sürelerle satın alınarak bilgisayara yüklenir ve lisanslama işlemi yapılır. Kullanılan paket programın bilgisayarda sağlıklı bir şekilde çalışabilmesi için asgari düzeyde istenilen özelliklere sahip bir bilgisayarın olması gerekir. Sistem gereksinimi, bilgisayarınıza kuracağınız programın sisteminiz üzerinde çalışabilmesi için gerekli olan yazılım ve donanım ihtiyaçlarıdır. Tüm programlar veya uygulamalar işletim sistemleri de dahil olmak üzere çalışabilmek için bazı yazılımsal ve donanımsal ihtiyaçlara gerek duyar. Sistem gereksinimleri paket halinde satılan ürünlerin arka etiketinde belirtilirken ürünün sanal olması durumunda üreticinin sayfasında veya indirme sayfasında belirtilebilir. Çoğu çizim programının her yıl yenilenen, özellikler eklenen versiyonları bulunmaktadır. Özellikler arttıkça bilgisayar gereksinimleri de artmaktadır. Özellikle bilgisayarda işlemcinin, ramın, ekran kartının ve hafızasının çizim programını sağlıklı bir şekilde kullanılmasını destekleyecek nitelikte olmasına dikkat edilir. Hangi çizim programı kullanılacak ise bilgisayarınızın özelliğine bakılarak o programın bilgisayarınızda stabil çalışacak versiyonunu yüklemeniz önerilmektedir. Bazı paket programların öğrenci ve öğretmenler için eğitim amaçlı versiyonları da bulunmaktadır. Programların başlangıç aşamalarında bu versiyonlardan faydalanılabilir.

## Uygulama 1.1: Cad Programı Menüleri

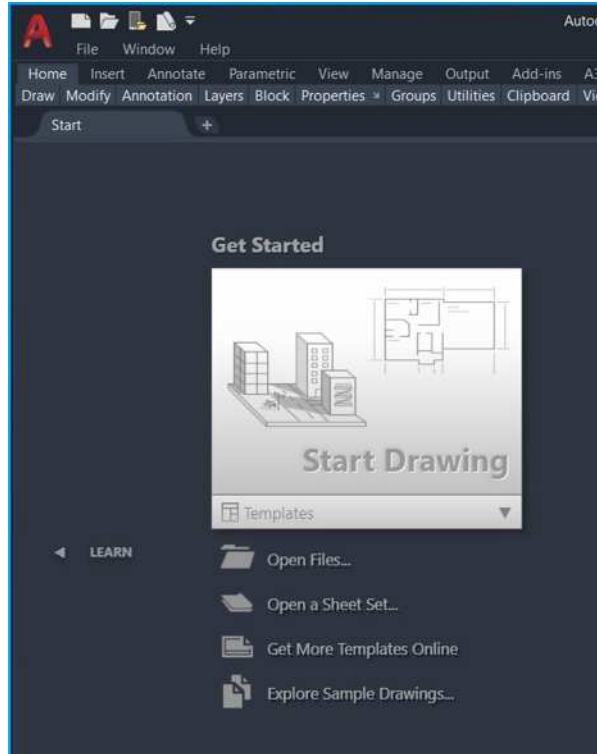
Program menülerine ulaşmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Bilgisayara yüklenen paket program masaüstünde simge olarak görünür, buradan veya başlat / programlardan çalıştırılır (Görsel 1.1).

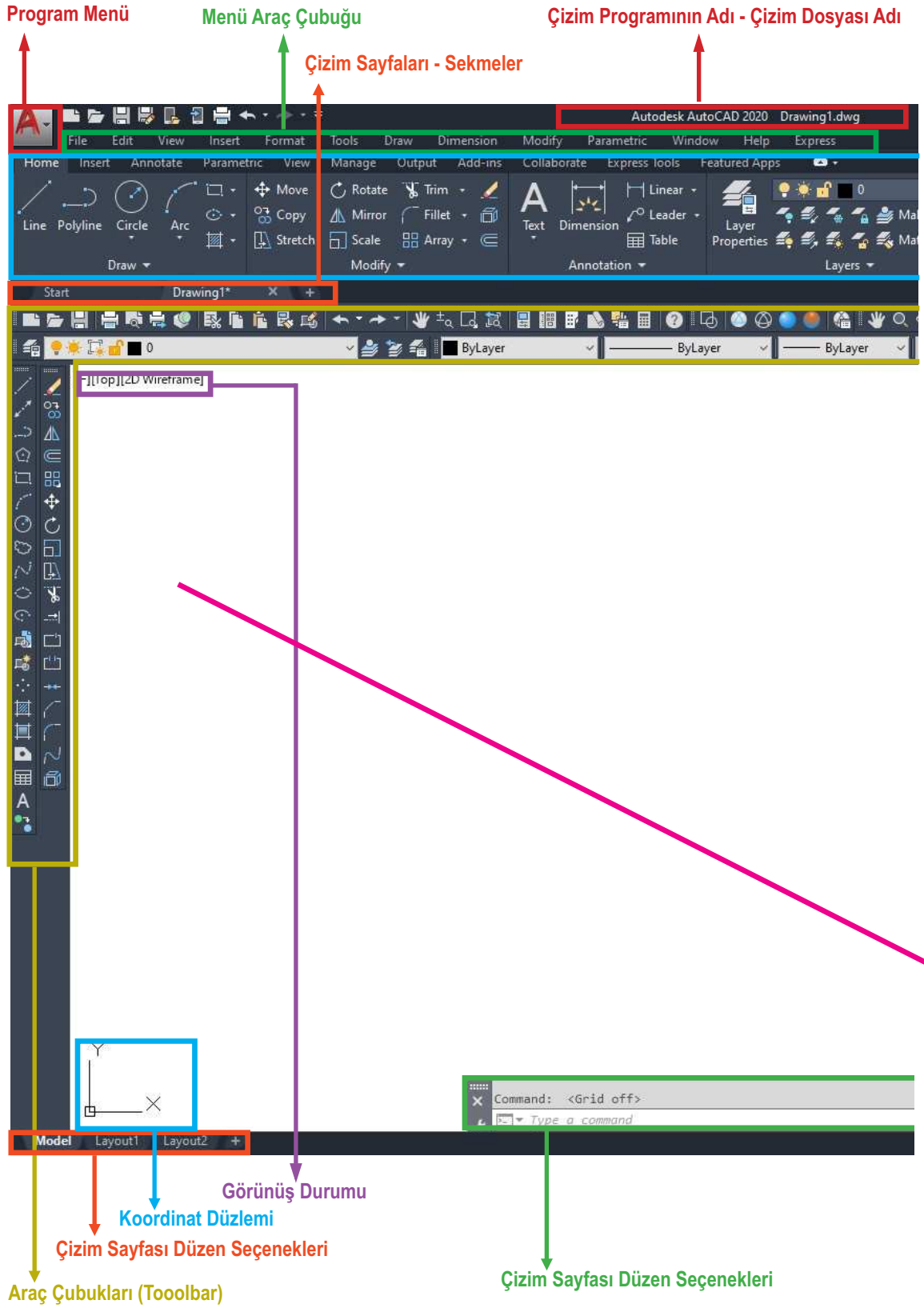


Görsel 1.1: Çizim programı çalıştırma

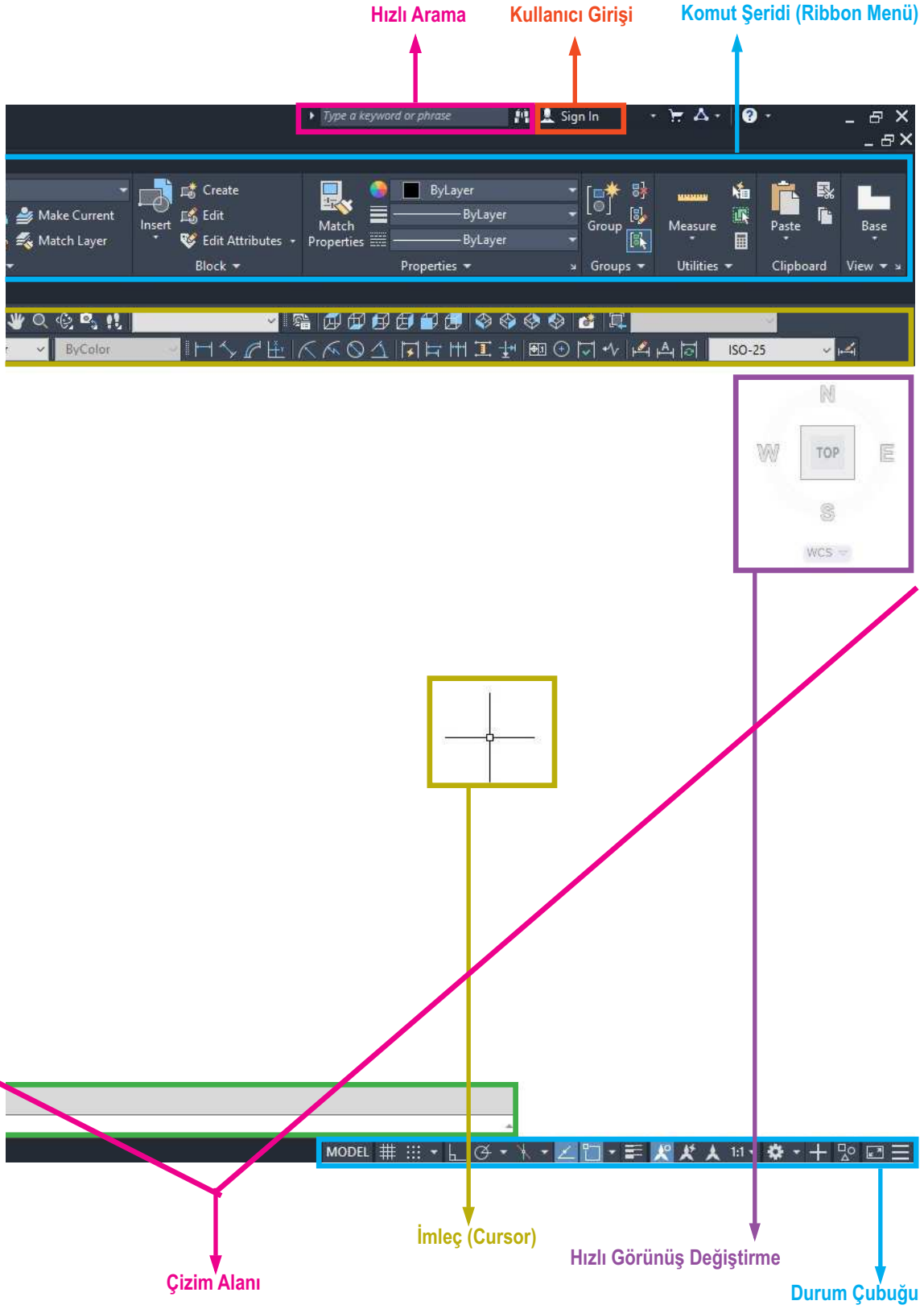
2. **Start Drawing** (Çizimi Başlat) seçilir, yeni bir sayfa açılarak çizim yapılacak ekrana geçilir (Görsel 1.2).
3. Çizim programı ekranı ve menüleri açıklanır (Görsel 1.3).



Görsel 1.2: Çalışma sayfası açılış ekranı



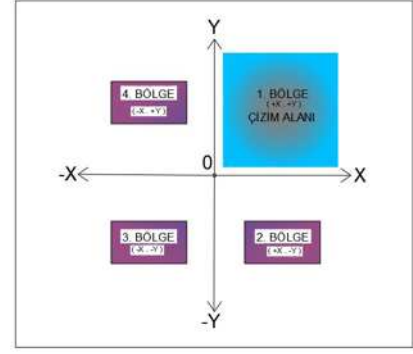
Görsel 1.3: Çizim ekranı öğelerini tanıma



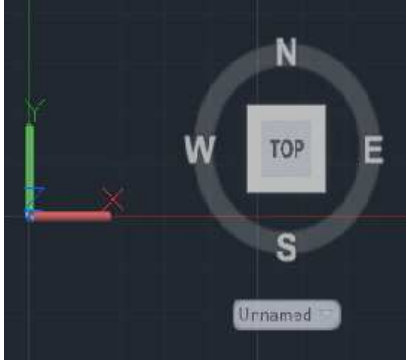


### Cad Programında Koordinat Sistemi

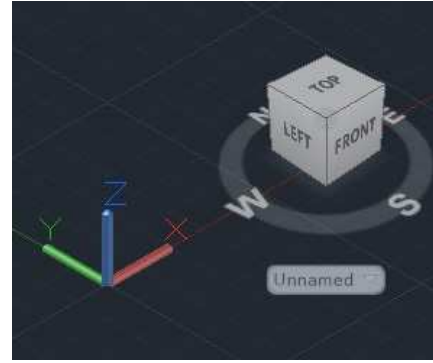
Koordinat sistemi, çizimde nokta belirtmek için kullanılır. **AutoCAD** çizim esnasında iki tür koordinat sistemi kullanılır. Bunlardan birincisi programın aksi söylenmediği takdirde sürekli kullanılan **WCS** (World Coordinate System - Dünya Koordinat Sistemi) koordinat sistemidir. İkincisi ise kullanıcı tarafından belirlenen **UCS** (User Coordinate System - Kullanıcı Tanımlı Koordinat Sistemi) koordinat sistemidir [(Görsel 1.4) (Görsel 1.5) (Görsel 1.6)].



Görsel 1.4: Koordinat sistemi



Görsel 1.5: İki boyutlu koordinat düzlemi



Görsel 1.6: Üç boyutlu koordinat düzlemi

## 1.2. Çizim Ayarları

### Çizim Sınırları

Çizim alanı, program açıldığında otomatik bir çizim alanı ölçüsü ile karşımıza çıkar. Bu alan sonsuzdur. Sonsuz bir alanda çizim yapmak için sınır ayarı yapılması gerekir. Yani sınırsız bir alana sınırlandırılmış bir pencereden bakılır.

### Uygulama 1.2: Çizim Sınır Ayarları

Çizim sınırları (**Limits**) çizimi yapılacak projenin ölçülerine göre ayarlanır.

1. Komut satırına **Limits** (Sınırlar) yazılır veya menü araç çubuğundan **Format-Drawing Limits** (Çizim alanı sınırları) seçilir.

**LIMITS** Specify lower left corner or [ON OFF] <0.0000,0.0000>:

Koordinat sistemine göre sol alt köşe orijin değeri X,Y olacak şekilde 0,0 olur.

2. **LIMITS** Specify upper right corner <297.0000,210.0000>: 420,297 Sağ üst köşe değeri daha önceden A4 kağıdı ölçüsü girildiğinden buraya A3 kağıdı ölçüsü için X yönünde 420, Y yönünde 297 girilir.

3. Çizim esnasında farenin orta tuşu (tekerlek) ile ileri geri yaklaşıp uzaklaşarak ayarı yapılmış sınırların dışına çıkılabilir. Orta tuşa basılı tutarak çizim ekranı her yönde hareket ettirilebilir.

4. **Zoom** (yakınlaştırma) komutu ile tekrar ayarlı alana dönmek mümkündür. Bunun için **All** seçeneğindeki **A** harfi yazılır.

**Zoom** [All Center Dynamic Extents Previous Scale Window Object] <real time>: **A**

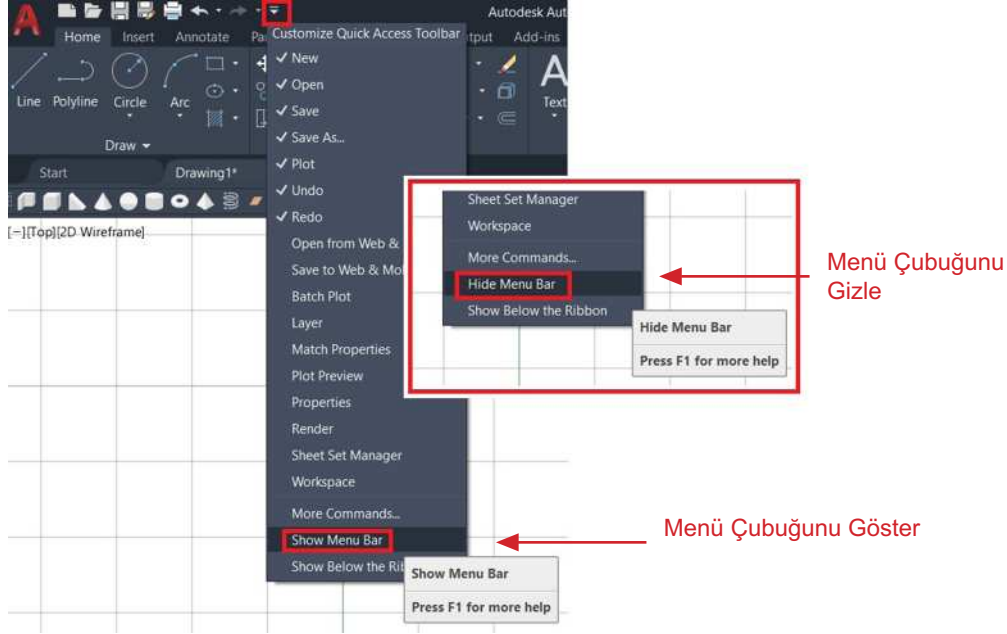


### 1.3. Ekran Kontrolü

Çizim programının ekran menüleri standart olarak karşımıza çıkar. Burada yapılacak çizim için gerekli olan araç çubukları ekranda bırakılıp kullanılmayacaklar kaldırılabilir. Kişisel kullanıma göre de bunlar düzenlenebilir.

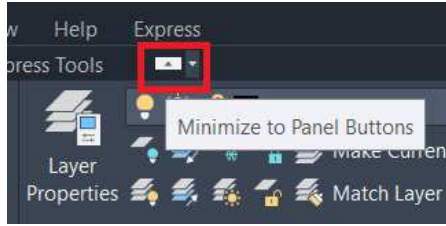
#### Uygulama 1.3: Araç Çubukları ve Düzenlenmesi

1. Menü araç çubuğunu açmak veya gizlemek için (**Minimize to Panel Buttons** veya **Show Menü Bar**) seçimler yapılır (Görsel 1.7).



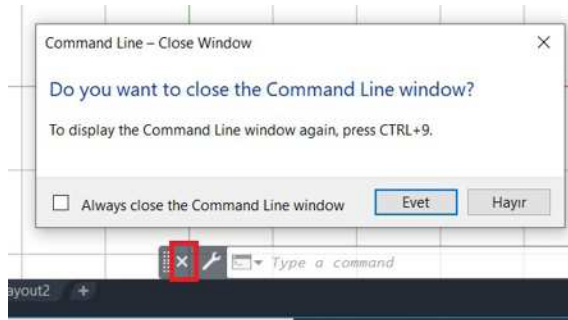
Görsel 1.7: Menü araç çubuğu açma / gizleme

2. Komut şeridi (**Ribbon**) menülerini açmak, kapamak ve başka görünümlere geçmek için görseldeki simgeye basılarak geçişler sağlanır (Görsel 1.8).



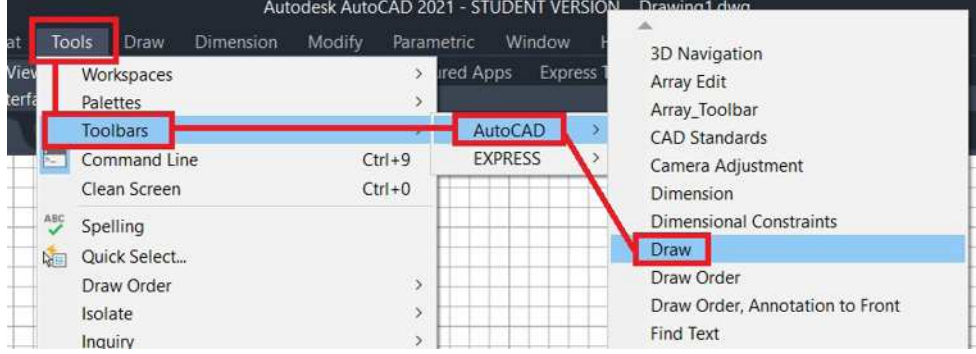
Görsel 1.8: Komut şeridi (Ribbon) menü açma kapama

3. Komut satırını kapatmak için görseldeki işlem uygulanır. Açmak için ise **CTRL+9** klavyeden basılır (Görsel 1.9).



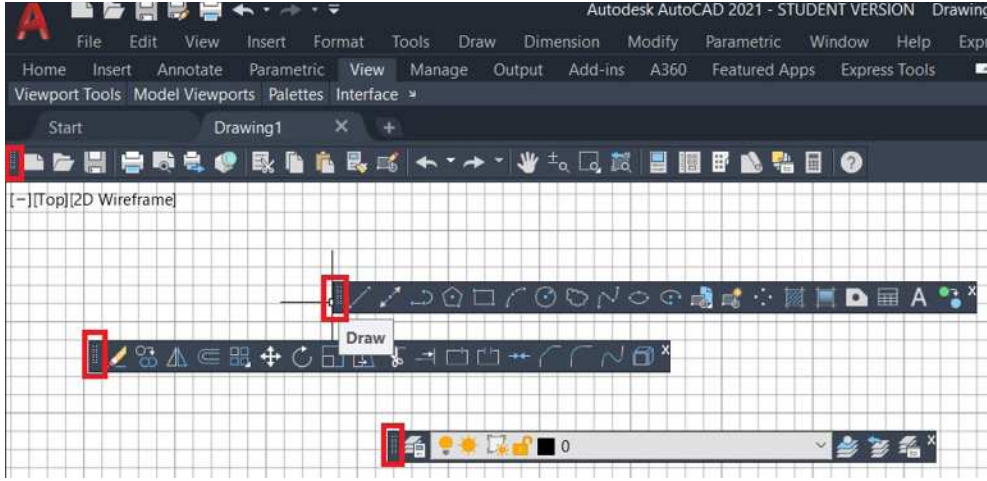
Görsel 1.9: Komut satırı açma kapama

4. Araç çubukları (**Toolbar**) ile çalışılacak ise menü araç çubuğundan sırasıyla görseldeki gibi çizimde kullanılacak araç çubukları seçilir. İstenirse bir araç çubuğu açıldığında üzerine fare ile sağ tuş seçimi yapılarak araç çubuğu menüsüne kolayca ulaşılabilir (Görsel 1.10).



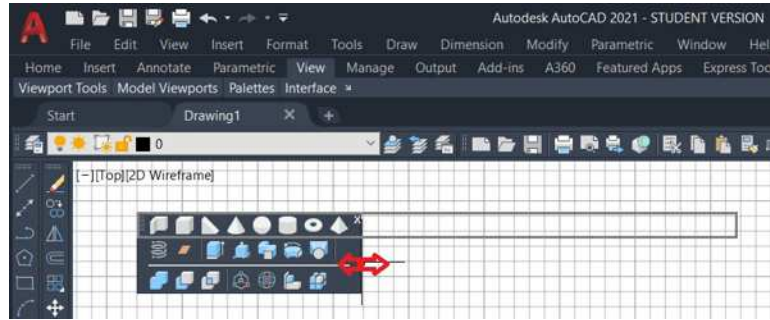
Görsel 1.10: Araç çubuklarını (Toolbar) açma / kapama

5. Araç çubukları ve komut satırı, solunda veya üstünde bulunan taşıma noktalarından farenin sol tuşu ile basılı tutularak ekranda istenilen yere taşınır (Görsel 1.11).



Görsel 1.11: Araç çubuklarını (Toolbar) düzenleme

6. Araç çubuğunun sağ kenarında çift yönlü ok görüldüğünde farenin sol tuşuna basılı tutularak gruplandırma yapılabilir (Görsel 1.12).

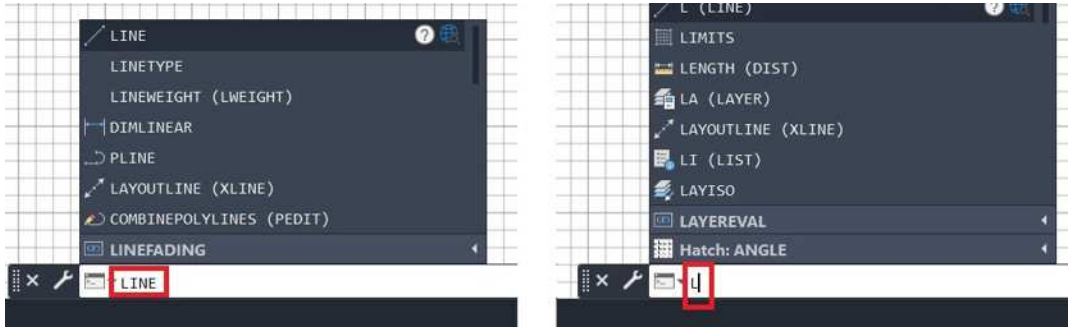


Görsel 1.12: Araç çubuklarını gruplandırma

## Uygulama 1.4: Çizim Programında Komut Seçimi

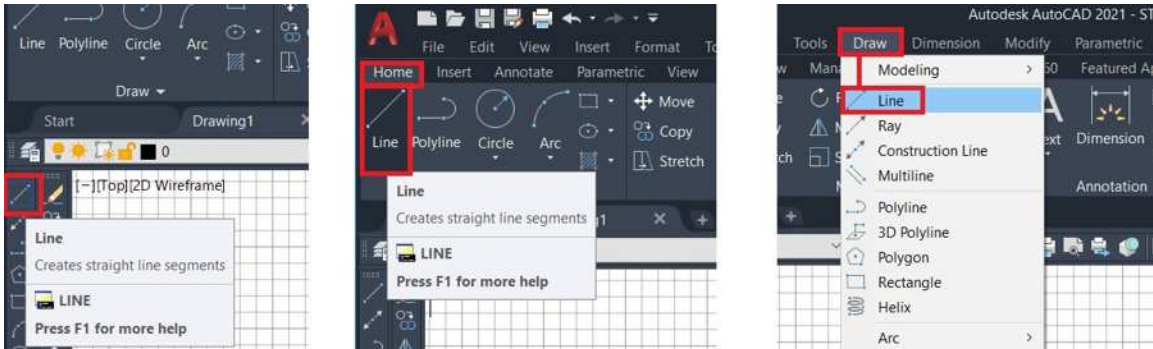
Çizim yapılırken çok fazla komuta ihtiyaç duyulmaktadır. Programda komutlara ulaşmanın birden fazla yolu vardır.

1. Komutun adı komut satırına yazılır (kısa yolları da kullanılabilir, örnek: **Line** veya **L**) (Görsel 1.13).



Görsel 1.13: Komut seçimi

2. Menü araç çubuğundan komut seçilir (Görsel 1.14).
3. Komut şeridi (**Ribbon**) menüsünden komut seçilir (Görsel 1.14).
4. Araç çubuğundan (**Toolbar**) komut seçilir (Görsel 1.14).



Görsel 1.14: Komut seçimi

## Uygulama 1.5: Ekran Kontrol Komutları

Ekran kontrolü için **Zoom** komutu kullanılır.

1. **Zoom** komutuna görseldeki şekilde ulaşılabildiği gibi, **Zoom** araç çubuğu ekrana getirilerek de kullanılabilir (Görsel 1.15).
2. **Zoom** komutunun yaklaşma ve uzaklaşma fonksiyonu, farenin orta tuşuyla ileri geri hareketlerle kullanılır (Görsel 1.16).

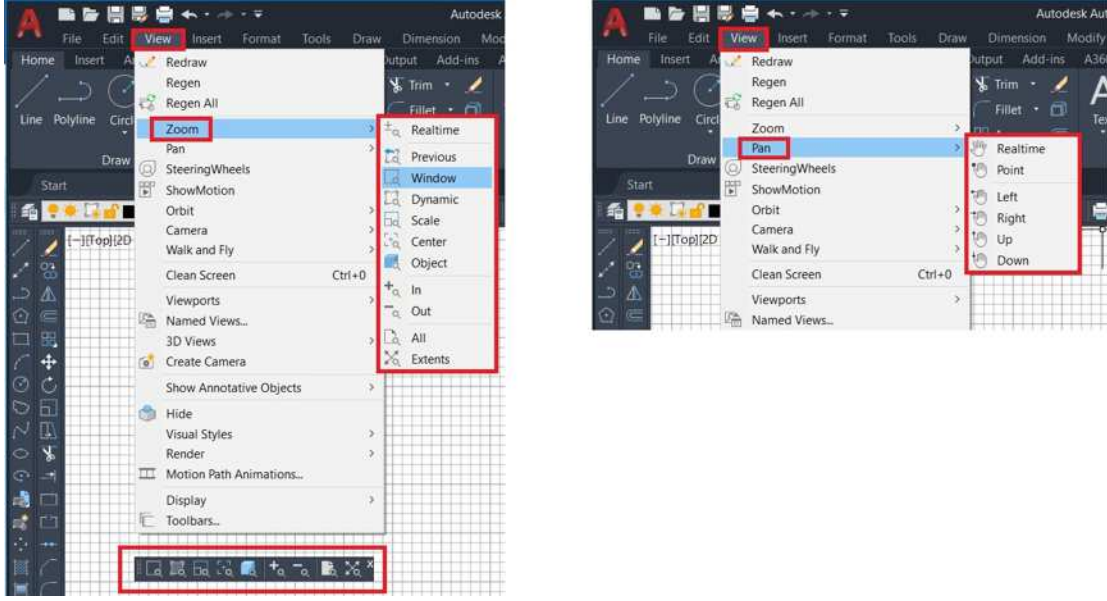


Görsel 1.15: Zoom komutu menüsü



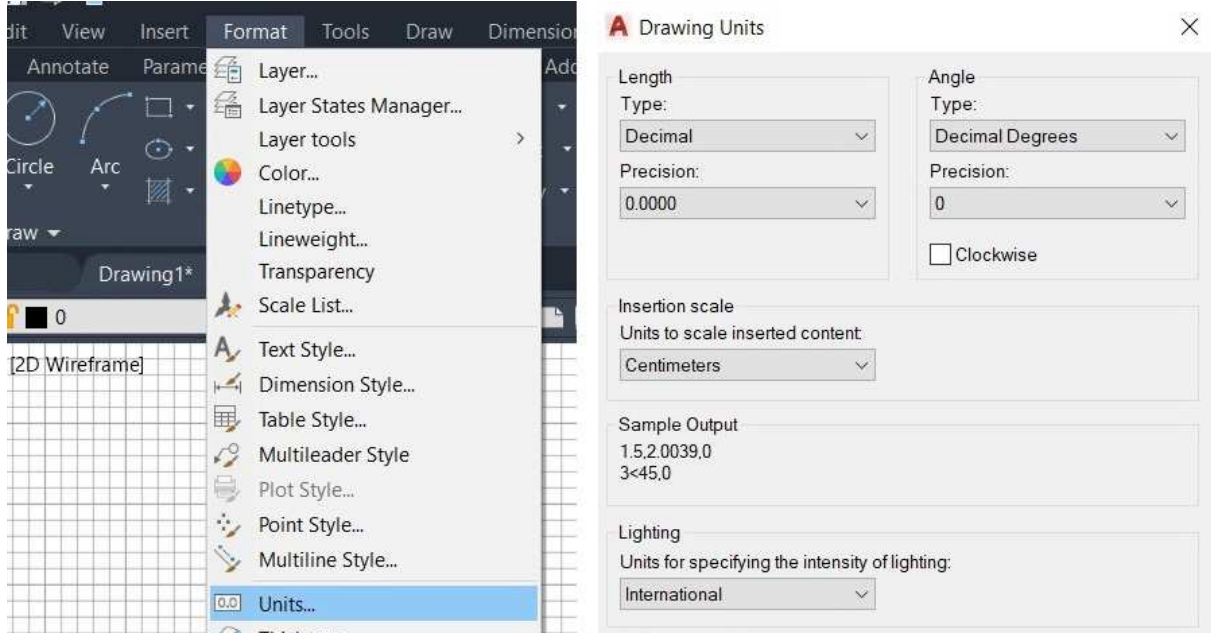
Görsel 1.16: Fare ile Zoom

3. **Pan** komutuyla çizim, ekranda her yöne hareket ettirilir. Görseldeki yol izlenerek komuta ulaşılır. Bu işlem farenin orta tuşuna basılarak da yapılabilir (Görsel 1.17).



Görsel 1.17: Pan ve Zoom menülerine ulaşım

4. **Units** komutu görseldeki gibi seçilir, açılan pencereden çizim için kullanılacak ölçü birimi ayarı yapılır (Görsel 1.18).



Görsel 1.18: Ölçü birimi (Units) menüleri

## 1.4. İki Boyutlu Çizim Komutları

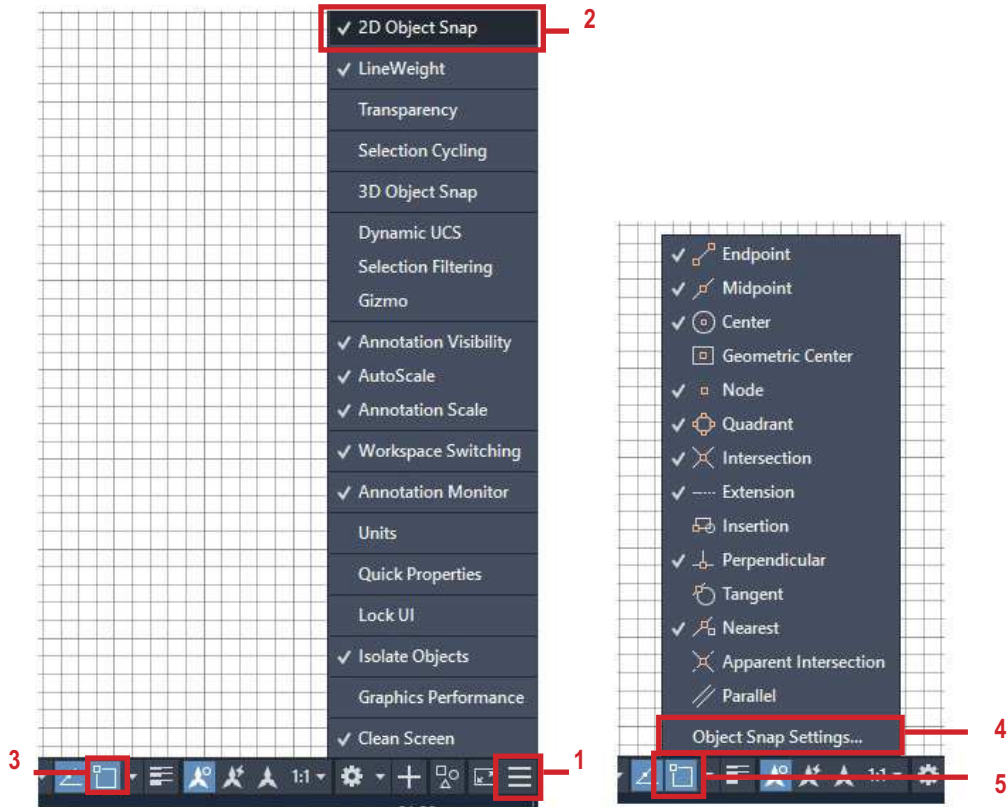
Çizim programında X ve Y yönünde yüksekliği olmayan iki boyutlu çizim birden fazla komutla yapılır. **Draw** menüsü ve araç çubuğu iki boyutlu çizim komutlarını içerir. Çizim yaparken düzenleme ihtiyacı da doğar, burada **Modify** (düzenleme) menüsü veya araç çubuğundaki komutlar kullanılır. Çizime başlamadan önce nokta yakalama (**Osnap**) ve katman (**Layer**) ayarları yapılır.



## Uygulama 1.6: Nokta Yakalama Komutları (Osnap)

Çizim programında çalışırken nesnelerin özel noktalarını yakalamak için yapılan ayarlamalardır. Bu ayarları kullanmak için **Osnap** (yakalama) komutunun açık olması gerekir. Aç / kapa yapmak için durum çubuğundaki simge veya kısayol olarak **F3** kullanılır.

1. Görselde görülen durum çubuğu menüsü tıklanır (1), **2D Object Snap** işaretlenir (2) ve durum çubuğunda nokta yakalayıcı görünür (3) (Görsel 1.19).
2. Durum çubuğunda nokta yakalama simgesinin üzerine imleç getirilerek farenin sağ tuşuna basılır (4). Açılan pencerede aktif olan nokta yakalayıcılar görünür, buradan istenilenler seçilebilir. Ayar yapmak ve ayar penceresinden seçmek için **Object Snap Settings** seçilir (5) (Görsel 1.19).



Görsel 1.19: Nokta yakalama (Osnap) menülerine ulaşım

3. Komut satırına **Osnap** yazılarak veya kısayolu **os** yazılarak nokta yakalayıcı ayar menüsüne ulaşılır.

**Endpoint:** Çizgi ucunu yakalar.

**Midpoint:** Orta nokta yakalar.

**Center:** Merkez nokta yakalar.

**Node:** Nokta nesnesi yakalar.

**Quadrant:** Çemberde çeyrek nokta (0-90-180-270 dereceleri) yakalar.

**Intersection:** Kesişim noktası yakalar.

**Extension:** Bir çizginin hayali uzantısıyla hizalı bir noktayı yakalar.

**Insertion:** Metin, blok, Xref ve katmanların eklenme noktasını yakalar.

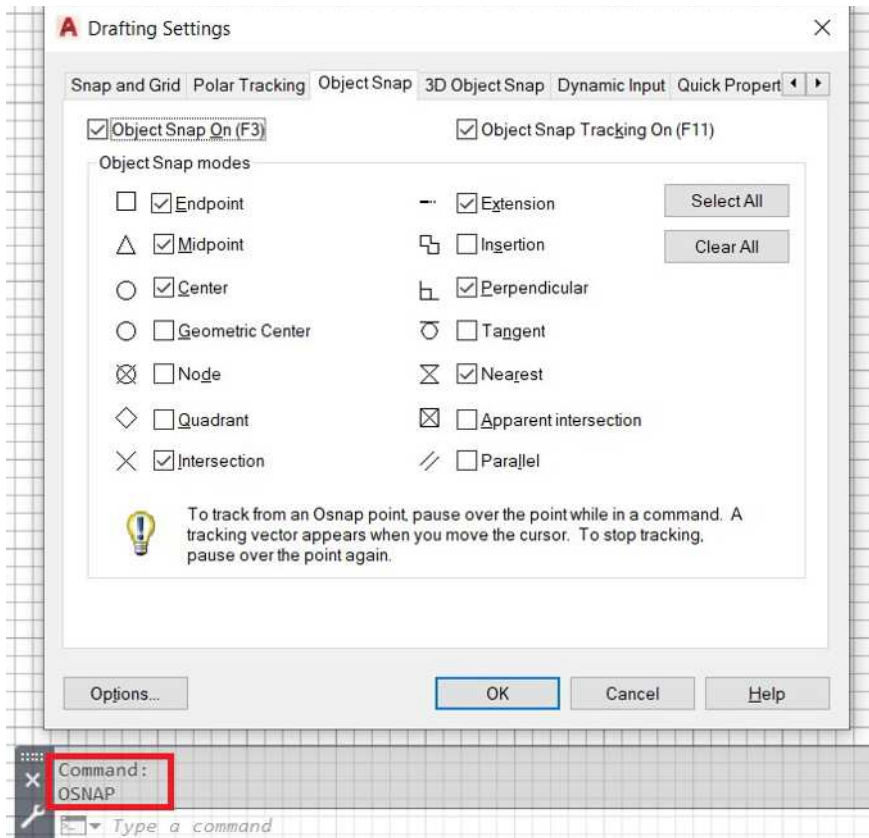
**Perpendicular:** Bir nesne üzerinde son seçilen noktaya dik bir konum yakalar.

**Tangent:** Yay, çember ve elips çizgilerin teğet noktalarından yakalar.

**Nearest:** Nesne üzerinde tıklanan noktaya en yakın noktayı yakalar.

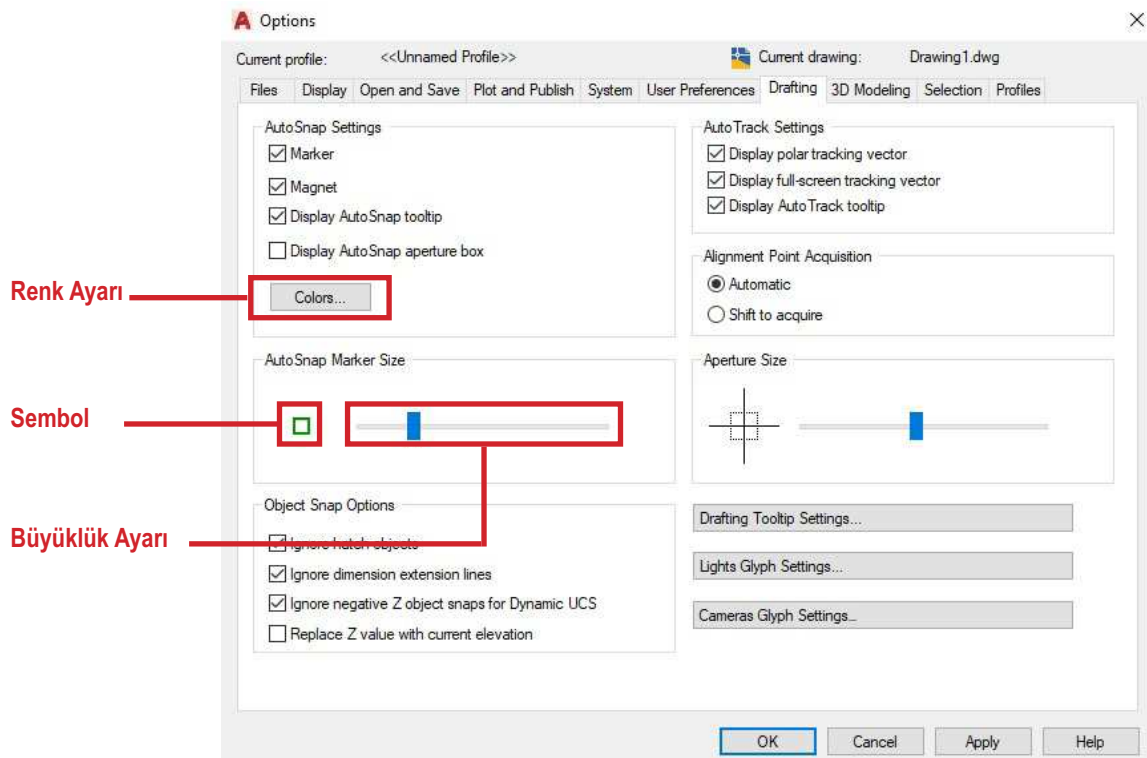
**Apparent Intersection:** Kesişmeyen iki nesnenin varsayılan kesişme noktalarını yakalar.

**Parallel:** Bir çizgiye paralel başka bir çizgi çizmek için kullanılır (Görsel 1.20).



Görsel 1.20: Nokta yakalama (Osnap) seçim menüsü

4. Çizim yaparken nesneler üzerinde beliren nokta yakalama sembolleri üstteki menüde görünmektedir. Bu sembollerin renk ve büyüklükleri aynı menüdeki **Options** seçeneği ile ayarlanır (Görsel 1.21).

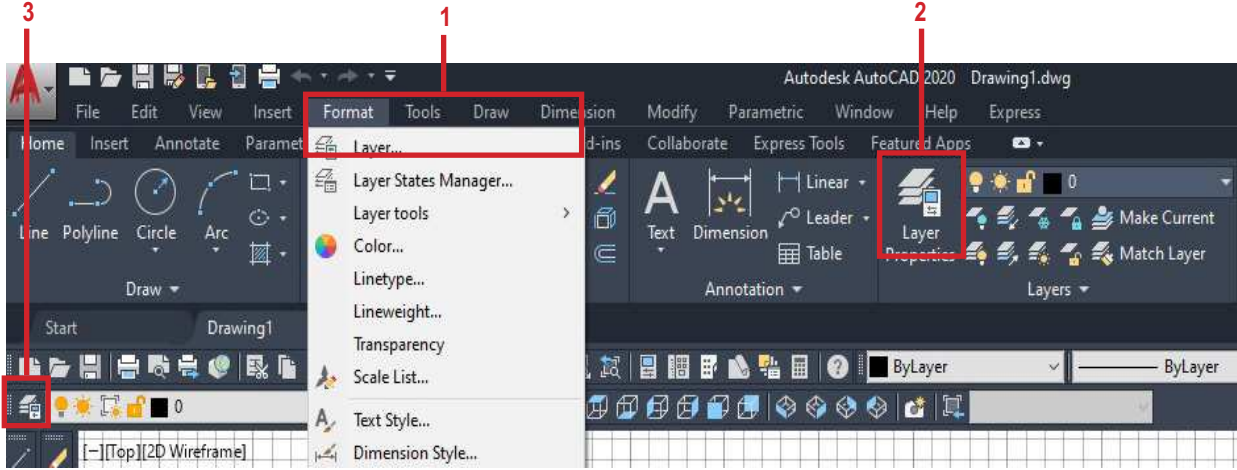


Görsel 1.21: Nokta yakalama (Osnap) sembollerinin ayar menüsü

## Uygulama 1.7: Katman (Layer) Ayarları

Çizim programında proje çizerken birden fazla özelliğe sahip objenin tek tip çizilmesi karışıklığa yol açacaktır. Çizgi rengi, kalınlığı ve objenin niteliği önceden belirlenerek katmanlar halinde çizilmesi, projenin sonradan düzenlenmesinde ve incelenmesinde kolaylık sağlayacaktır.

1. Katman ayarları için menü araç çubuğundan **Format** ve **Layer** seçilir (1). Komut şeridi (**Ribbon**) menüsünden **Layer Properties** seçilir (2) veya **Layer** araç çubuğundan 1. simge seçilir (3) (Görsel 1.22).



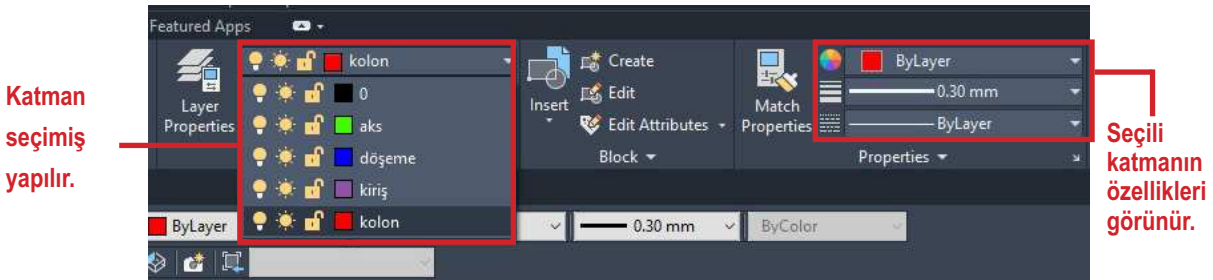
Görsel 1.22: Katman (Layer) menü açılışı

2. Açılan katman ayarları penceresinden yeni katmanlar oluşturularak isim verilir ve bu katmanların özelliğine göre **rengi**, **çizgi tipi** ve **kalınlığı** ayarlanır. Kullanılabilirlik durumları seçilir (gizleme, dondurma, kilitleme) (Görsel 1.23).



Görsel 1.23: Katman (Layer) menüsü ve ayarları

3. Çizim yapılırken hangi nitelikte bir obje çiziliyorsa katman ona göre seçilir ve bu her farklı obje için tekrarlanır (Görsel 1.24).

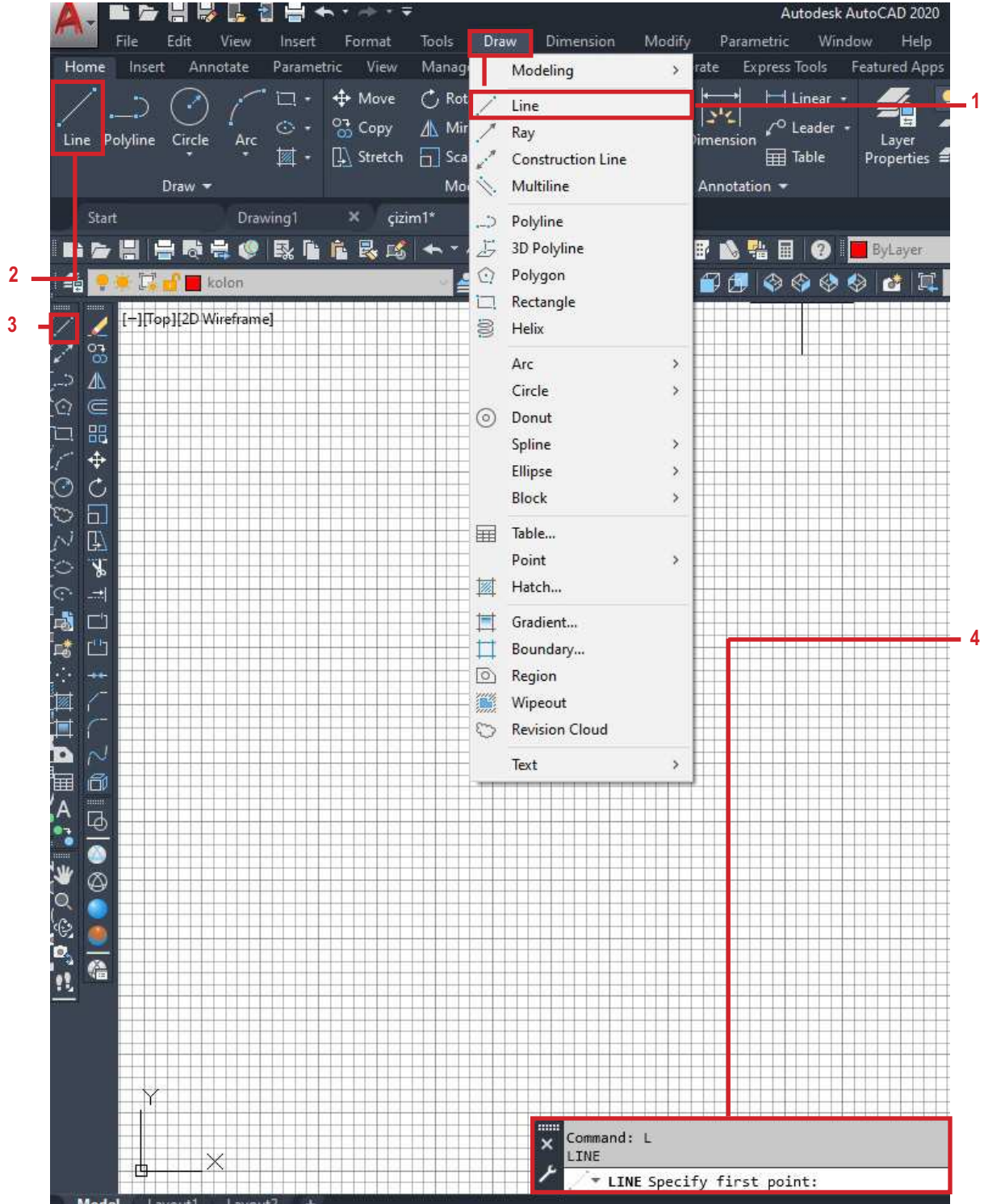


Görsel 1.24: Katman (Layer) seçimi

## Uygulama 1.8: İki Boyutlu Çizim Komutları ile Basit Geometrik Şekiller

**Draw** menüsündeki çizim komutları iki boyutlu objelerin çiziminde kullanılır.

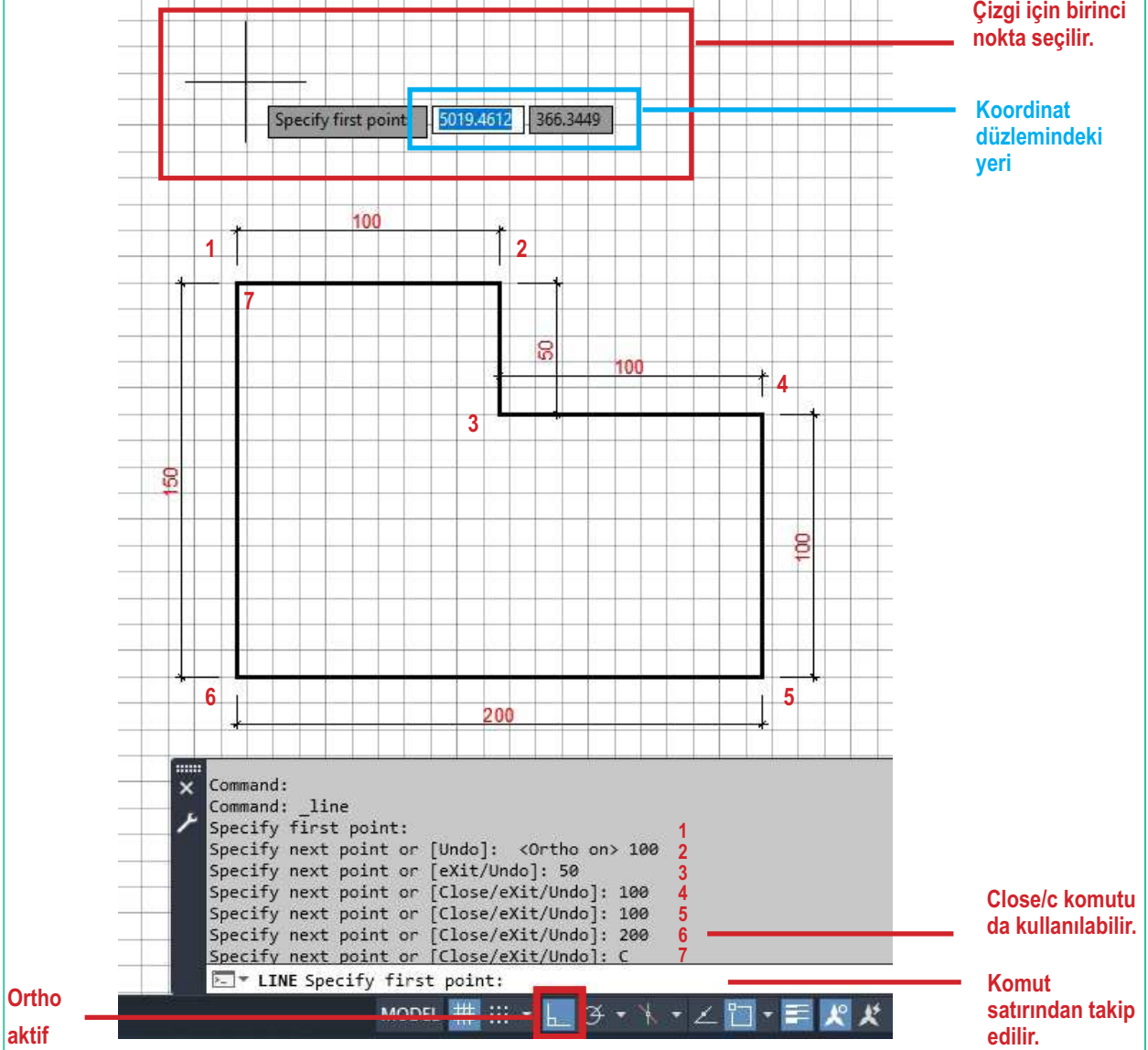
- İki boyutlu çizim komutlarına, menü araç çubuğu **Draw** menüsünden (1), komut şeridi (**Ribbon**) menüsünden (2) ve **Draw** araç çubuğundan (3) ulaşılır. Komutların isimleri veya kısayolları komut satırına yazılarak da ulaşılabilir (4) (Görsel 1.25).



Görsel 1.25: Komutlara ulaşım

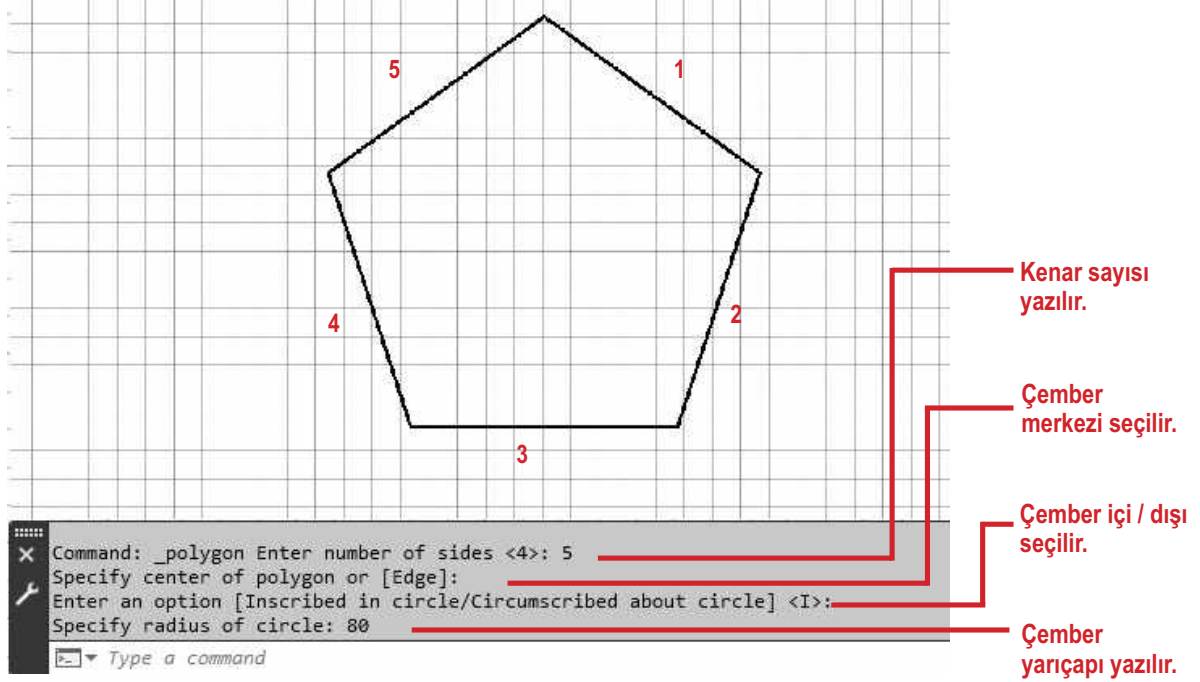


2. **Line** (Çizgi) komutu ile düz veya eğik çizgi çizilir. Komuta girildiğinde başlangıç noktası işaretlenir ve devam eden diğer noktalar seçilir veya ölçü girilir. Çizim tamamlandığında **Enter** ile komuttan çıkılır. Düz çizgi çizmek için durum çubuğundan **Ortho** aktif edilir (Kısayolu **F8**'dir.). Eğik çizgi için yine aynı işlem yapılır (**Ortho** pasif yapılır.). Çizgi yönü fare ile gösterilir veya **@uzunluk<açı** ile değer girilebilir (Görsel 1.26).

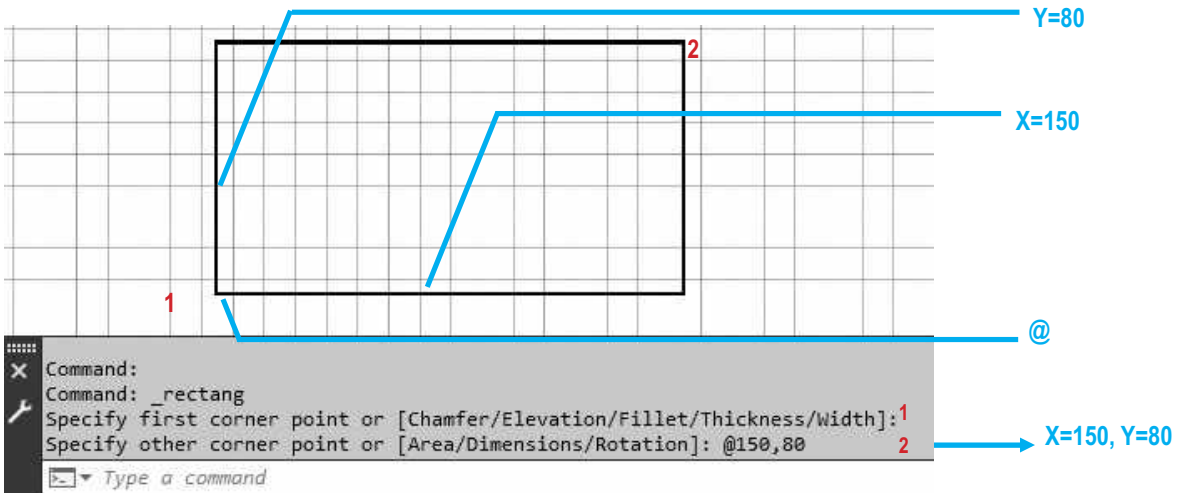


Görsel 1.26: Çizgi (Line) komutu kullanımı

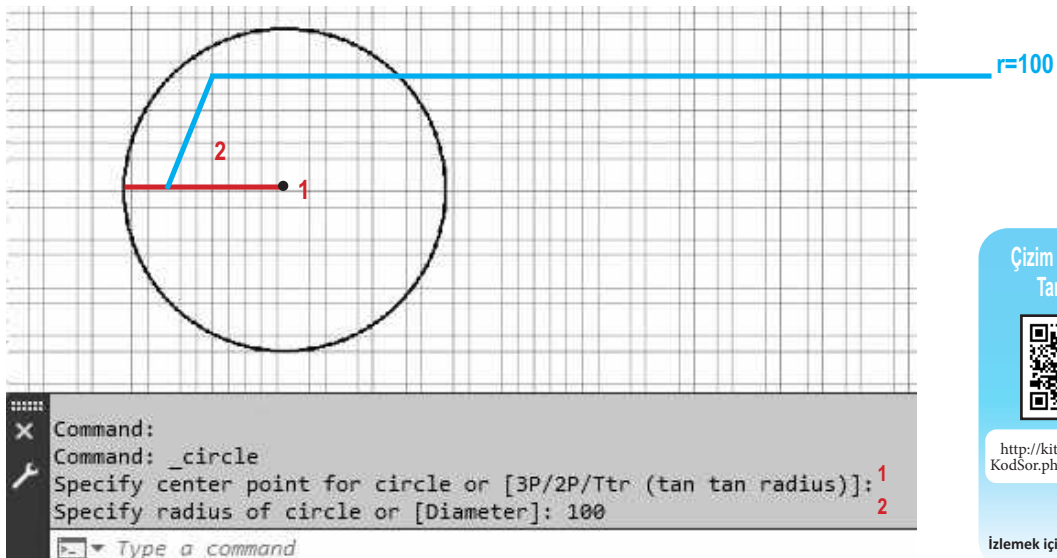
3. **Polygon** komutu ile çokgen çizilir. Komuta girildiğinde çokgen kenar sayısı yazılır, bir çember merkezi seçilir, bu çemberin içine mi (**I**) dışına mı (**C**) çizileceği seçilir ve çember yarıçapı yazılarak komuttan çıkılır (Görsel 1.27).
4. **Rectangle** komutu ile dört kenarlı bir obje çizilir. Komuta girildiğinde 1. köşe noktası seçilir ve 2. köşe noktası olarak koordinat sistemine göre değer yazılarak komuttan çıkılır (Görsel 1.28).
5. **Circle** komutu ile çember çizilir. Komuta girildiğinde çember merkezi işaretlenir ve yarıçap değeri girilerek komuttan çıkılır (Görsel 1.29).



Görsel 1.27: Çokgen (Polygon) komutu kullanımı



Görsel 1.28: Dörtgen (Rectangle) komutu kullanımı



Görsel 1.29: Çember (Circle) komutu kullanımı

Çizim Programını  
Tanıyalım



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20227](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20227)

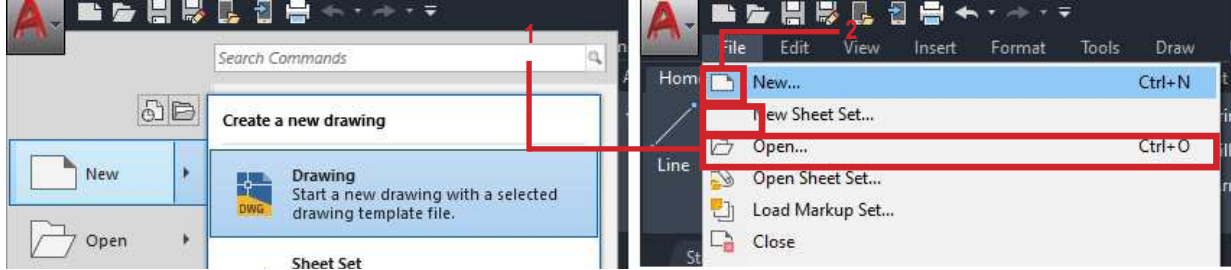
İzlemek için kodu tarayın.

## 1.5. Bilgisayarla Dosyalama

Çizim programı ile ilk defa bir çizim yapılacak ise yeni bir çalışma sayfası açılır ve bu sayfaya çizimin adı verilir. Çizim tamamlandıktan sonra bilgisayara veya diğer sürücülere kaydedilir. Kaydedilen bu çalışma sayfası tekrar açılıp düzenleme yapılabilir, farklı isimle veya farklı bir sürücüye kaydedilebilir.

### Yeni Çalışma Sayfası

Çizim programı açıldığında **Start Drawing** seçilir. Sayfa açıldıktan sonra yeni bir çizim sayfası için program menüsü ve **New** seçilir, hızlı başlat menüsü **New** seçilir veya menü araç çubuğundan **File New** seçilir. Kısayol olarak **CTRL+N** komut satırına yazılır (Görsel 1.30).



Görsel 1.30: Yeni çalışma sayfası (New) açma

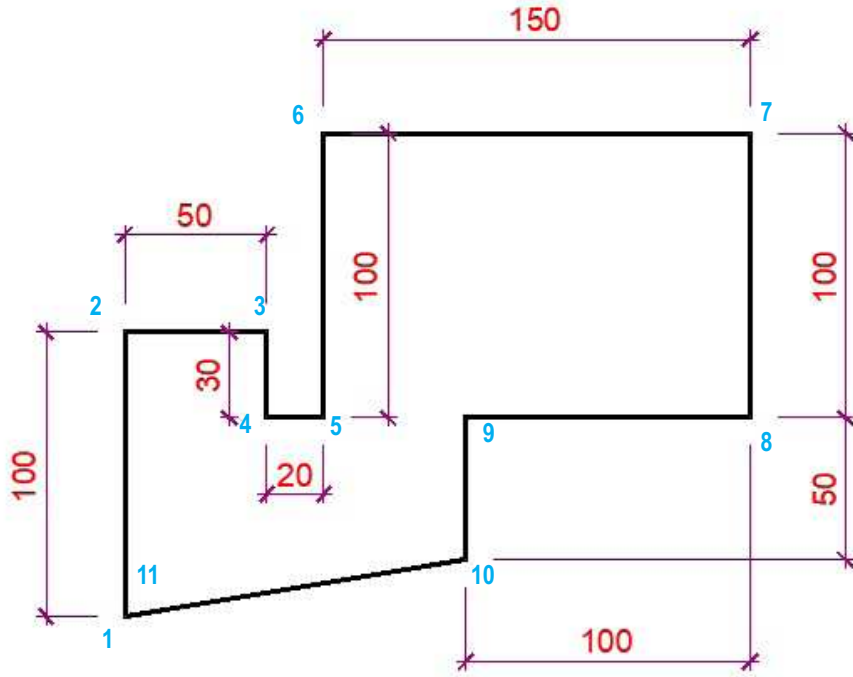
## Uygulama 1.9: Geometrik Şekiller

1. Çizim (**Draw**) komutlarını ve düzenleme (**Modify**) komutlarını uygulayınız (Görsel 1.31).

	<b>line:</b> çizgi		<b>erase:</b> silmek
	<b>construction line:</b> sonsuz çizgi		<b>copy:</b> kopyalamak
	<b>polyline:</b> birleşik çizgi		<b>mirror:</b> aynalamak
	<b>polygon:</b> çokgen		<b>offset:</b> aralıklı kopyalamak
	<b>rectangle:</b> kare, dikdörtgen		<b>array:</b> belirli bir düzende kopyalamak
	<b>arc:</b> yay		<b>move:</b> taşımak
	<b>circle:</b> çember		<b>rotate:</b> döndürmek
	<b>revision cloud:</b> serbest çizgi		<b>scale:</b> ölçek
	<b>spline eğik çizgi</b>		<b>stretch:</b> sündürmek
	<b>ellipse:</b> elips		<b>trim:</b> budamak
	<b>ellipse arc:</b> elips yay		<b>extent:</b> uzatmak
	<b>insert block:</b> blok yerleştir		<b>break at point:</b> bir noktadan kırmak
	<b>make block:</b> blok yap		<b>break:</b> kırmak, koparmak
	<b>point:</b> nokta		<b>join:</b> birleştirmek
	<b>hatch:</b> tarama		<b>chamfer:</b> köşe pah kırmak
	<b>gradient:</b> boyama		<b>fillet:</b> köşe yuvarlamak
	<b>region:</b> bölge oluşturma		<b>blend curves:</b> eğik çizgi düzenlemek
	<b>table:</b> tablo		<b>explode:</b> patlatmak
	<b>multiline text:</b> paragraf yazı		
	<b>add selected:</b> seçim ekle		

Görsel 1.31: İki boyutlu çizim (Draw) ve düzenleme (Modify) komutları

2. **Çizgi (Line)** komutu ile aşağıdaki şekli çiziniz (Çizim 1.1).
3. **Çokgen (Polygon)** komutu ile altıgen çiziniz (Çizim 1.2).
4. **Dörtgen (Rectangle)** komutu ile şekilde gösterilen yere dikdörtgen çiziniz. **Taşıma (Move)** komutu ile dikdörtgeni düz bir şekilde yukarı taşıyınız (Çizim 1.3).
5. **Çember (Circle)** komutu ile çember çiziniz (Çizim 1.4).
6. **Budama (Trim)** komutu ile gereksiz çizgileri temizleyiniz (Çizim 1.5).
7. **Köşe Düz Pah Kırma (Chamfer)** komutu ile objenin köşesine düz pah kırınız. **Köşe Oval Pah Kırma (Fillet)** komutu ile objenin köşelerini oval pah kırınız (Çizim 1.6).

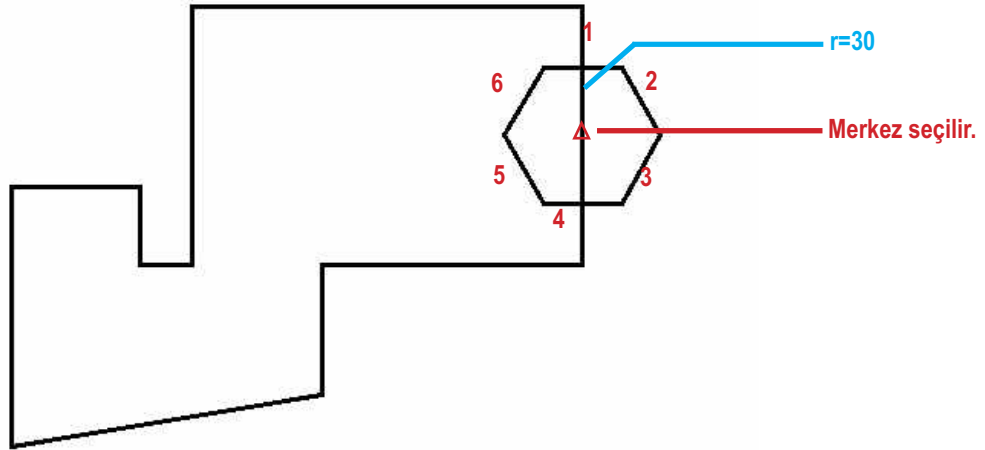


```

Command: _line
Specify first point: 1
Specify next point or [Undo]: 100 2
Specify next point or [eXit/Undo]: 50 3
Specify next point or [Close/eXit/Undo]: 30 4
Specify next point or [Close/eXit/Undo]: 20 5
Specify next point or [Close/eXit/Undo]: 100 6
Specify next point or [Close/eXit/Undo]: 150 7
Specify next point or [Close/eXit/Undo]: 100 8
Specify next point or [Close/eXit/Undo]: 100 9
Specify next point or [Close/eXit/Undo]: 50 10
Specify next point or [Close/eXit/Undo]: c 11
Command:
Type a command

```

Çizim 1.1: Çizgi (Line) komutu ile iki boyutlu geometrik şekil çizimi

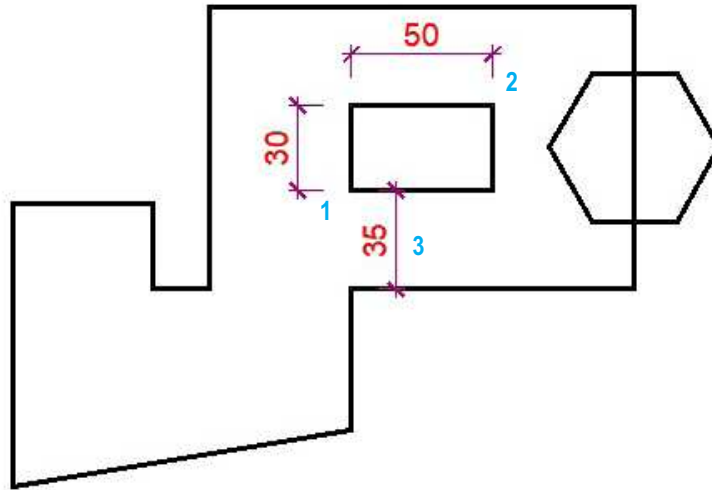


```

Command: _polygon Enter number of sides <4>: 6
Specify center of polygon or [Edge]:
Enter an option [Inscribed in circle/Circumscribed about circle] <I>:
Specify radius of circle: 30
Command:

```

Çizim 1.2: Çokgen (Polygon) komutu ile iki boyutlu geometrik şekil çizimi



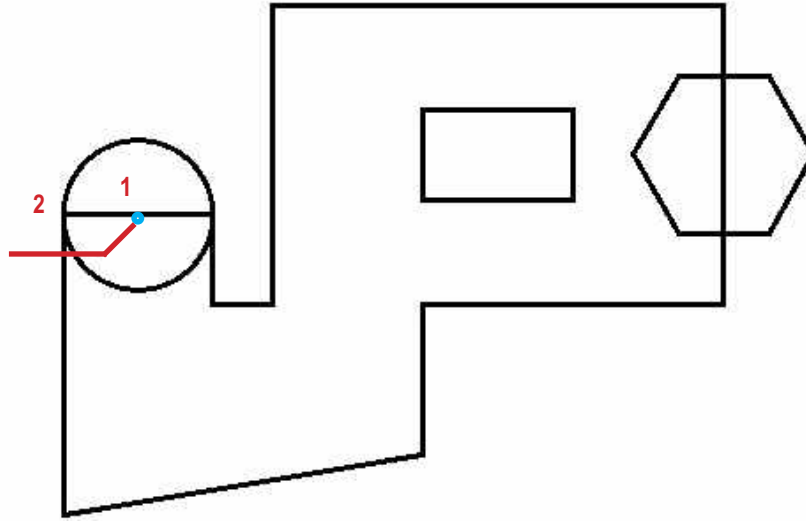
```

Command: _rectang
Specify first corner point or [Chamfer/Elevation/Fillet/Thickness/Width]: 1
Specify other corner point or [Area/Dimensions/Rotation]: @50,30 2
Command:
Command:
Command: _move
Select objects: 1 found
Select objects:
Specify base point or [Displacement] <Displacement>:
Specify second point or <use first point as displacement>: 35 3
Command: Specify opposite corner or [Fence/Undo/Redo/Cancel/Help]:

```

Çizim 1.3: Dörtgen (Rectangle) komutu ile iki boyutlu geometrik şekil çizimi

Merkez seçilir.

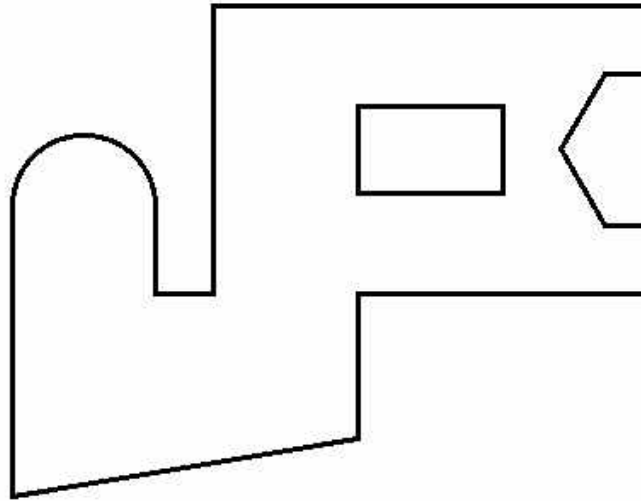


```

Command:
Command: _circle
Specify center point for circle or [3P/2P/Ttr (tan tan radius)]: 1
Specify radius of circle or [Diameter]: 2
Type a command

```

Çizim 1.4: Çember (Circle) komutu ile iki boyutlu geometrik şekil çizimi



```

Command: _trim
Current settings: Projection=UCS, Edge=None
Select cutting edges ...
Select objects or <select all>:
Select object to trim or shift-select to extend or
Type a command

```

Çizim 1.5: İki boyutlu geometrik şekil üzerinde budama (Trim) düzenleme komutunun kullanımı

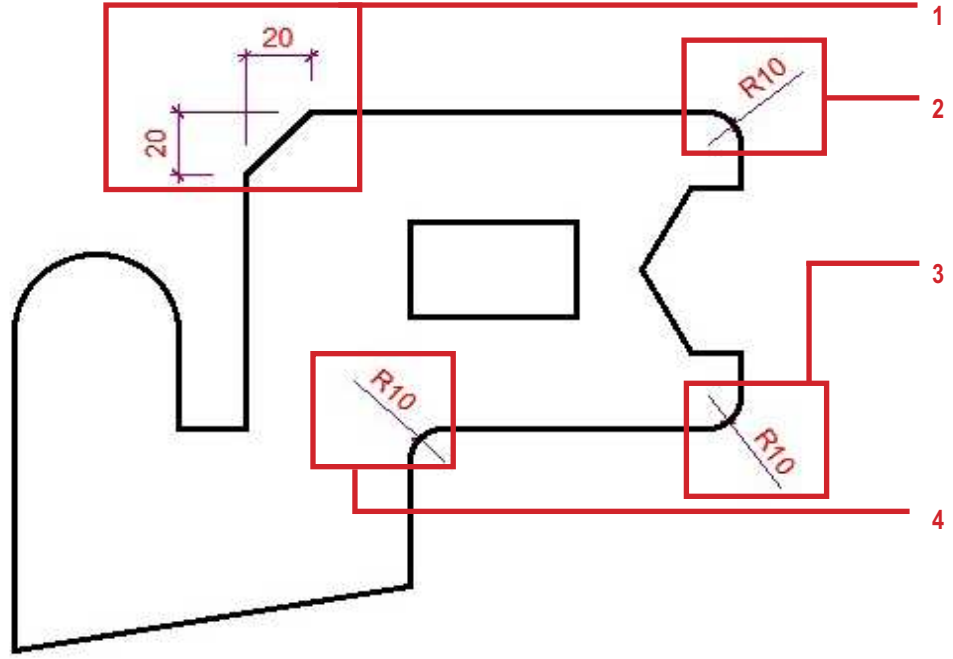


Bilgisayarla Geometrik  
Şekiller Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20228](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20228)

izlemek için kodu tarayın.



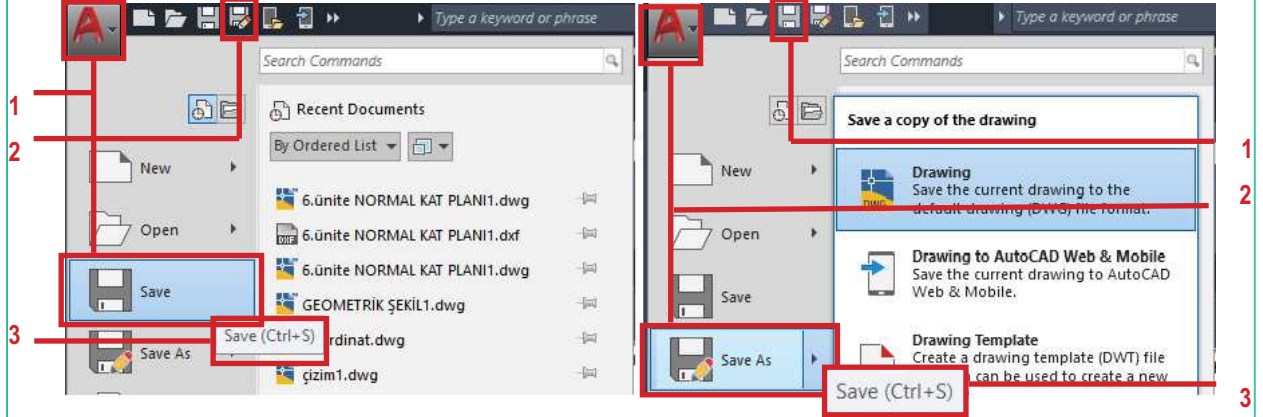
```

Command: _chamfer
(Trim mode) Current chamfer Dist1 = 0.0000, Dist2 = 0.0000
Select first line or [Undo/Polyline/Distance/Angle/Trim/mEthod/Multiple]: d
Specify first chamfer distance <0.0000>: 20
Specify second chamfer distance <20.0000>:
Select first line or [Undo/Polyline/Distance/Angle/Trim/mEthod/Multiple]:
Select second line or shift-select to apply corner or [Distance/Angle/Method]:
Select second line or shift-select to apply corner or [Distance/Angle/Method]:
Command:
Command:
Command: _fillet
Current settings: Mode = TRIM, Radius = 0.0000
Select first object or [Undo/Polyline/Radius/Trim/Multiple]: r
Specify fillet radius <0.0000>: 10
Select first object or [Undo/Polyline/Radius/Trim/Multiple]:
Select second object or shift-select to apply corner or [Radius]:
Command:
Command:
Command: _fillet
Current settings: Mode = TRIM, Radius = 10.0000
Select first object or [Undo/Polyline/Radius/Trim/Multiple]:
Select second object or shift-select to apply corner or [Radius]:
Command:
Command:
Command: _fillet
Current settings: Mode = TRIM, Radius = 10.0000
Select first object or [Undo/Polyline/Radius/Trim/Multiple]:
Select second object or shift-select to apply corner or [Radius]:
Select second object or shift-select to apply corner or [Radius]:
Command:
Command:
Type a command
  
```

Çizim 1.6: İki boyutlu geometrik şekil üzerinde pah kırma (Chamfer-Fillet) düzenleme komutlarının kullanımı

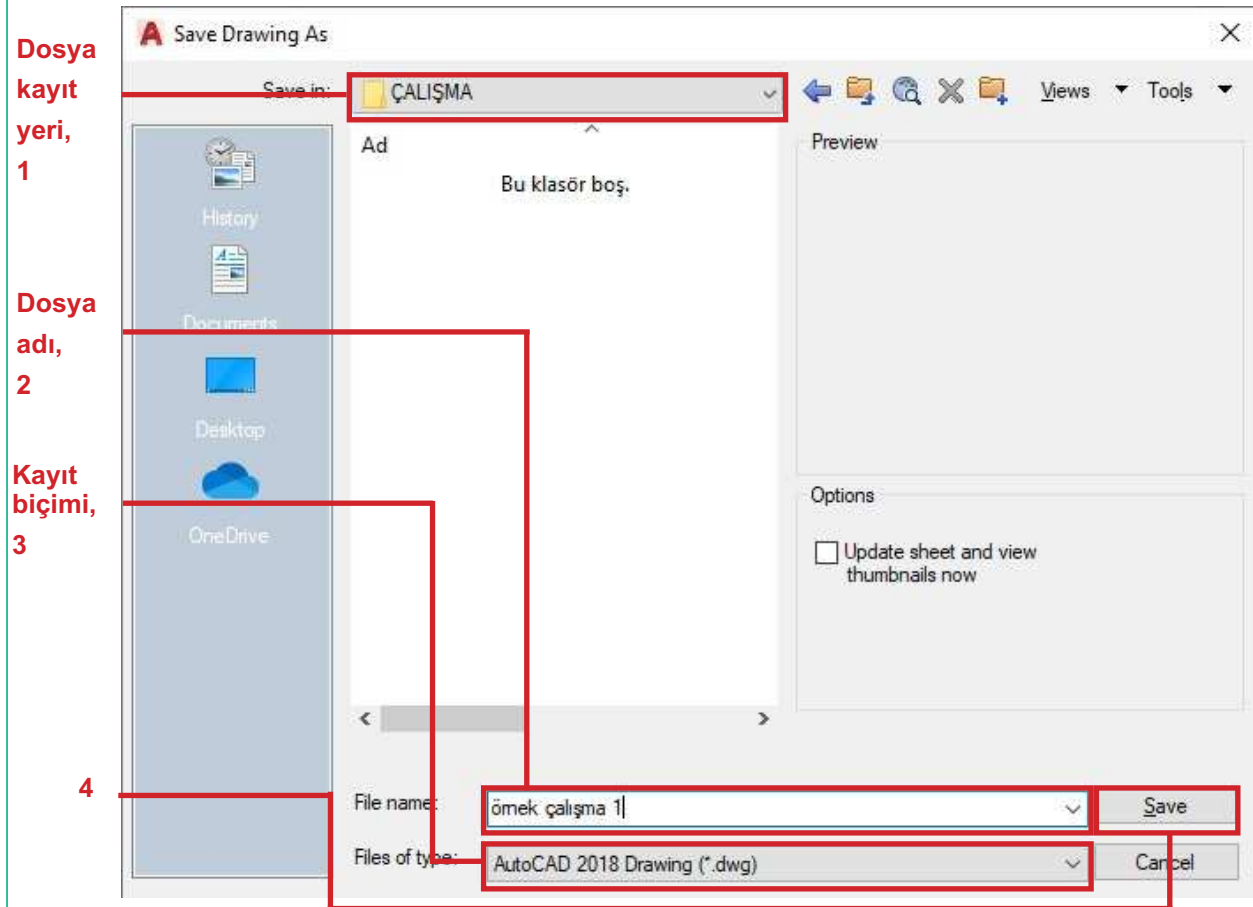
## Uygulama 1.10: Çalışma Sayfasına İsim Verme ve Kaydetme / Farklı Kaydetme

1. a) Dosyayı kaydetme: Program menüsünden **Kaydet** komutunu (**Save**) (1), hızlı başlat menüsünden **Kaydet** komutunu (2) seçiniz veya kısayol **CTRL+S** (3) kullanabilirsiniz (Görsel 1.32).  
b) Dosyayı farklı kaydetme: Program menüsünden **Farklı Kaydet** komutunu (**Save As**) (1), hızlı başlat menüsünden **Farklı Kaydet** komutunu (2) seçiniz veya kısayol **CTRL+SHIFT+S** (3) yazınız (Görsel 1.32).



Görsel 1.32: Çalışma sayfasını kaydetme (Save) ve farklı kaydetme (Save As) komutları

2. Kayıt menüsünden dosyanın kaydedileceği sürücü ve dosyayı seçiniz (1), dosyaya bir isim veriniz (2), dosyanın çizim programına göre kayıt biçimini seçiniz (3) ve kaydediniz (4) (Görsel 1.33).



Görsel 1.33: Çalışma sayfası kayıt menüsü



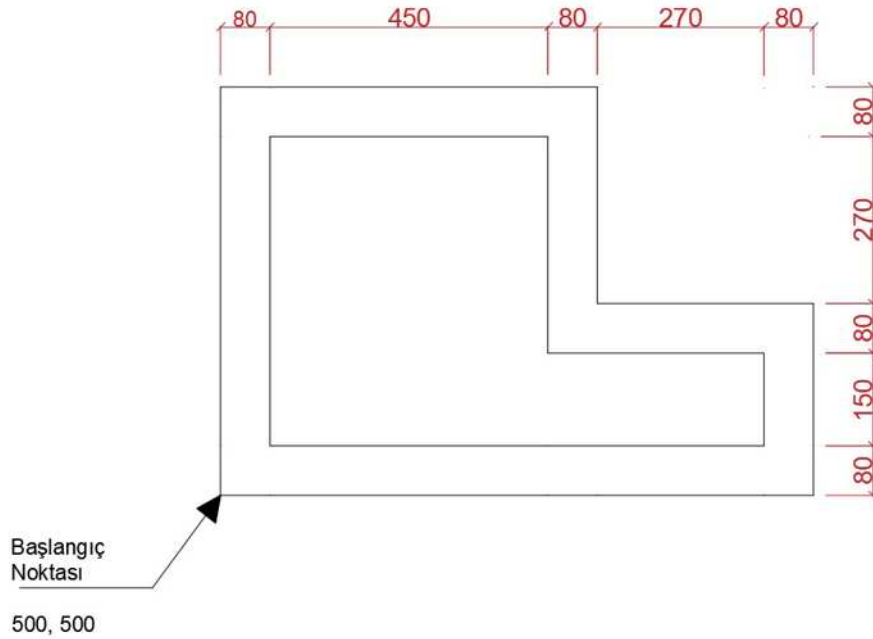
## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Çizgi ( <b>Line</b> ) komutu ile çizgileri çizdin mi?		
2	Çokgen ( <b>Polygon</b> ) komutu ile altıgen çizdin mi?		
3	Dörtgen ( <b>Rectangle</b> ) komutu ile dikdörtgen çizip, Taşıma ( <b>Move</b> ) komu ile uygun yere taşıdın mı?		
4	Çember ( <b>Circle</b> ) komutu ile çember çizdiniz mi?		
5	Budama ( <b>Trim</b> ) komutu ile gereksiz çizgileri temizledin mi?		
6	Köşe Oval Pah Kırma ( <b>Fillet</b> ) komutu ile objenin köşelerini oval pah kırdın mı?		

### Sıra Sizde 1.1

Aşağıda teknik çizimi verilmiş ve ölçülendirilmiş resmi CAD programında çiziniz?



DEĞERLENDİRME					.../.../20...
Öğrenci	Adı Soyadı			No - Sınıf	
Değerlendirme Konuları	Bilgi	Beceri	Doğruluk	Süre	Toplam
Uygulama Puanı					
Kazanılan Puan					
Öğretmen Ad Soyad - İmza					



2. CAD programında birim ayarları aşağıdaki komutlardan hangisi ile yapılır?

- a) Line                                      b) Units                                      c) Erase                                      d) Zoom

3. Aşağıdaki komutlardan hangisi düz çizgi çizmek için kullanılır?

- a) Line                                      b) Spline                                      c) Erase                                      d) Donut

4. Aşağıdaki komutlardan hangisi çokgen çizmek için kullanılan bir komuttur ?

- a) Point                                      b) Circle                                      c) Polygon                                      d) Arc

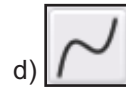
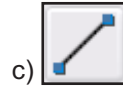
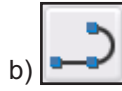
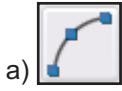
5. Aşağıdaki komutlardan hangisi ışınsal çizgi çizmek için kullanılır?

- a) Kaba bulon                                      b) Ray                                      c) Sketch                                      d) Point

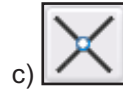
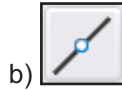
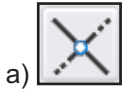
6. Aşağıdaki komutlardan hangisi daire (çember) komutudur?

- a) Circle                                      b) Multiline                                      c) Polyline                                      d) Construction Line

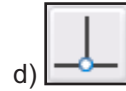
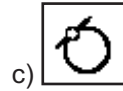
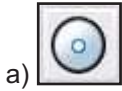
7. Araç çubuğundaki **Spline** komutu simgesi (icon) aşağıdakilerden hangisidir?



8. Osnap'ta **midpoint** metodu simgesi (icon) aşağıdakilerden hangisidir?



9. Osnap'ta teğet metodu simgesi (icon) aşağıdakilerden hangisidir?



10. Gerçek zamanlı görüntü büyütme - küçültme (**Zoom Realtime**) aşağıdaki simgelerin (icon) hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?



11. Dosya açma (**File Open**) aşağıdaki simgelerin (icon) hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?



12. **Import** komutu ile aşağıdaki işlemlerden hangisi yapılır?

- a) CAD programından çıkılarak 3D Studio çalıştırılır.  
b) Çizilen nesnelere kaplama yapılır.  
c) Çizim içerisine dışarıdan resim (dosya) yerleştirmek için kullanılır.  
d) Çizim içerisindeki nesnelere gölge verilir.

13. Aşağıdaki işlemlerden hangisi **Ctrl+S** tuş birleşimi ile yapılır?

- a) Çizim dosyası saklanır.
- b) Çizim dosyası açılır.
- c) Çizimdeki nesneler silinir.
- d) Dosya menüsü açılır.

14. Gerçek zamanlı görüntü kaydırma (Pan Realtime) aşağıdaki simgelerin (icon) hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?



15. Sekme (Snap) ayarları aşağıdaki hangi metot ile çalıştırılmaz?

- a) Görev çubuğundan Snap seçeneği ile
- b) Klavyeden F9 tuşu ile
- c) Klavyeden Ctrl+B tuş birleşimi ile
- d) Durum çubuğundan Snap'a fare ile tıklanmasıyla

DEĞERLENDİRME											.../.../20...
Öğrenci	Adı Soyadı								No - Sınıf		
Soru No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Toplam
Uygulama Puanı	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100
Kazanılan Puan											
Öğretmen											
Ad Soyad - İmza											

Aluminyum.  
Colori blanc nacre. Re. 4R.

# BİLGİSAYARLA KAPI VE PENCERE ÇİZİMİ

# 2



## Neler Öğreneceğiz?

- Katman Ayarları
- Bilgisayarla Geometrik Şekiller
- Bilgisayarla Kapı Çizimleri



## 2. BİLGİSAYARLA KAPI VE PENCERE ÇİZİMİ

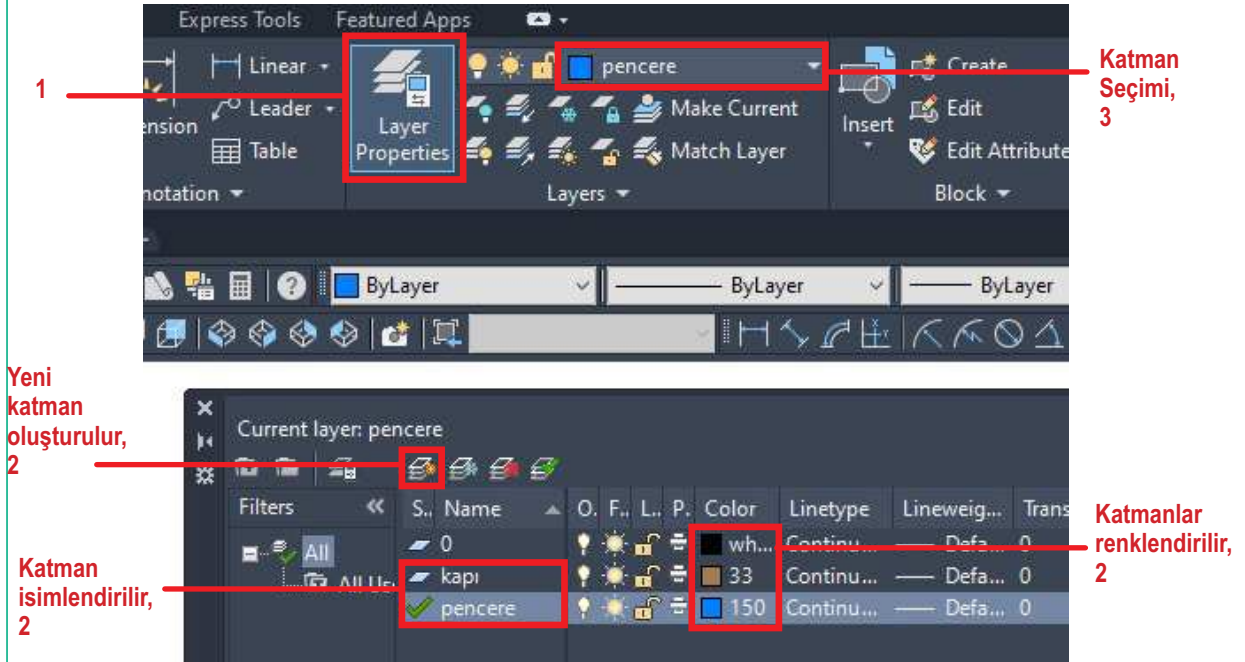
### 2.1. Katman Ayarları

Çizim programında kapı ve pencere çizimine başlamadan önce katman (**Layer**) ayarları yapılır. Kapı ve pencereyi oluşturan elemanlar için katman ismi, rengi, çizgi tipi ve çizgi kalınlığı seçilir.



### Uygulama 2.1: Kapı ve Pencere Katman Ayarları ile Bu Ayarların Oluşturulması

1. Kapı ve pencere katmanını oluşturmak için katman ayarları (**Layer Properties**) simgesini komut şeridi menüsünden seçiniz (1).
2. Yeni katmanlar oluşturunuz ve bu katmanlara isim veriniz. Çizgi rengi vererek katman ayar penceresini kapatınız (2).
3. Çizimde kullanılacak katmanı aktif ediniz (3) (Görsel 2.1).



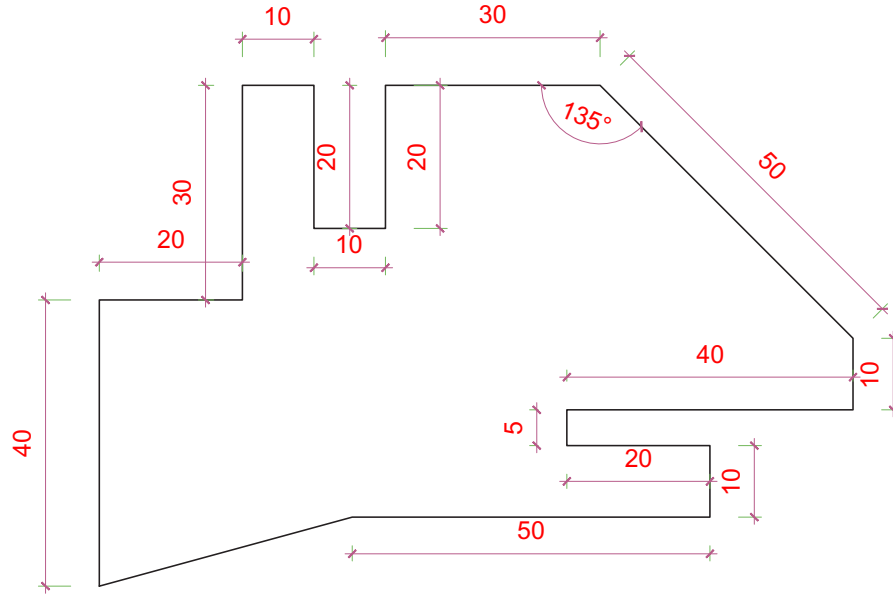
Görsel 2.1: Katman (**Layer**) menü ve ayarları

### 2.2. Bilgisayarla Geometrik Şekiller

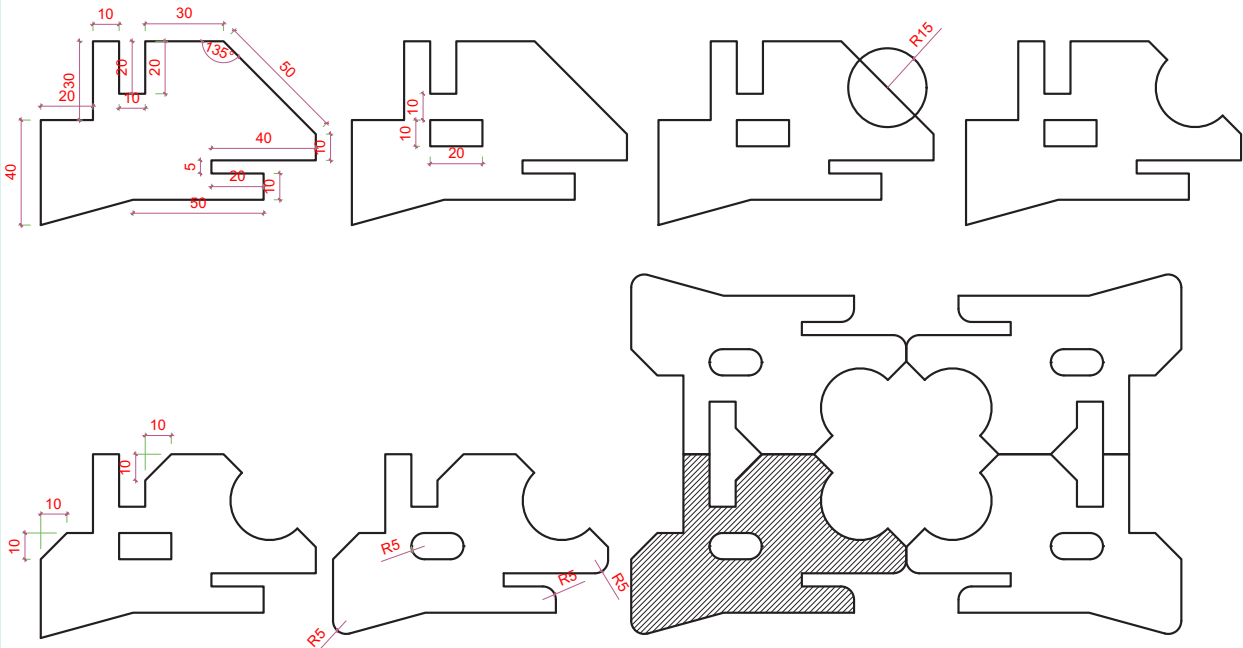
### Uygulama 2.2: Bilgisayarla Geometrik Şekiller

1. Çizgi (**Line**) komutuna giriniz, ekranda bir yer seçiniz, verilen ölçüleri yazınız, fare ile çizgi yönünü gösteriniz ve enter tuşuna basınız.
2. Dörtgen (**Rectangle**) komutu ile 20'ye 10 dikdörtgen çizin ve taşıma (**Move**) komutu ile konumlayınız.
3. Çember (**Circle**) komutu ile yarıçapı (r) 15 olan bir çember çizin.

4. Budama (**Trim**) komutu ile çemberin fazlalığını budayınız.
5. Düz pah kırma (**Chamfer**) komutuna giriniz, **distance** değerini 10 alınız ve köşeleri düz pah kırınız.
6. Oval pah kırma (**Fillet**) komutuna giriniz, **radius** değerini 5 alınız ve köşeleri oval pah kırınız.
7. Aynalama (**Mirror**) komutuna giriniz, objenin tamamını seçiniz, objeyi en sağından aynalama yöntemi ile kopyalayınız. Aynı işlemi objenin üst kısmına da yapınız (Çizim 2.1, Çizim 2.2).



Çizim 2.1: İki boyutlu geometrik şekil



Çizim 2.2: İki boyutlu geometrik şeklin çizim aşamaları

## 2.3. Bilgisayarla Kapı Çizimleri

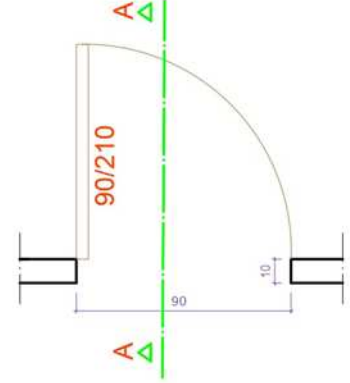
Binalarda kapılar iç ve dış kapı olarak imal edilir. Kullanım amacı ve kullanılan malzemeye (ahşap, plastik ve metal) göre değişik şekillerde yapılır. Bu etkenlerden dolayı kapı plan, kesit, görünüş ve detay çizimleri değişebilmektedir.

## Uygulama 2.3: Kapı Plan, Kesit ve Görünüş Çizimleri

Kapı hakkında yeteri kadar bilgiye sahip olmak için plan (kat planı üst görünüş), kesit (planda gösterilen kesit yeri ve yönü) ve görünüş (ön görünüşü) çizilir. Kapı iki bölümden oluşur: kapı kasası ve kapı kanadı. Çizimlerde bu iki bölüm detaylandırılır.

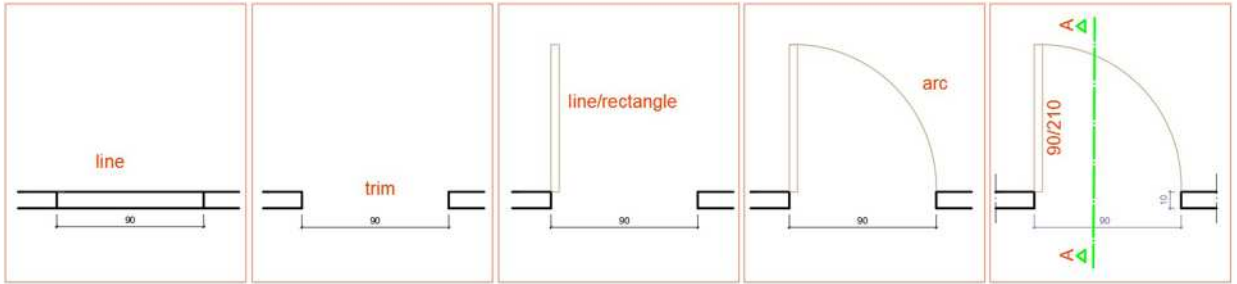
1. İki boyutlu çizim komutları ile 90/210 ölçülerinde kapı planı çiziniz (Çizim 2.3). 10 cm kalınlığında bir duvar çiziniz (**Line**).

- Duvarın içine 90 cm'lik kapı çiziniz (**Line-Offset**).
- Kapı kanadını çiziniz 90/5 (**Line**).
- Kapı açılışını çiziniz (**Arc**).
- Kapı ölçüsünü yazınız (**Text**).
- Kesit yerini çiziniz ve yönünü gösteriniz (**Line-Text**) (Çizim 2.4).
- Ölçülendiriniz (**Dimension**).



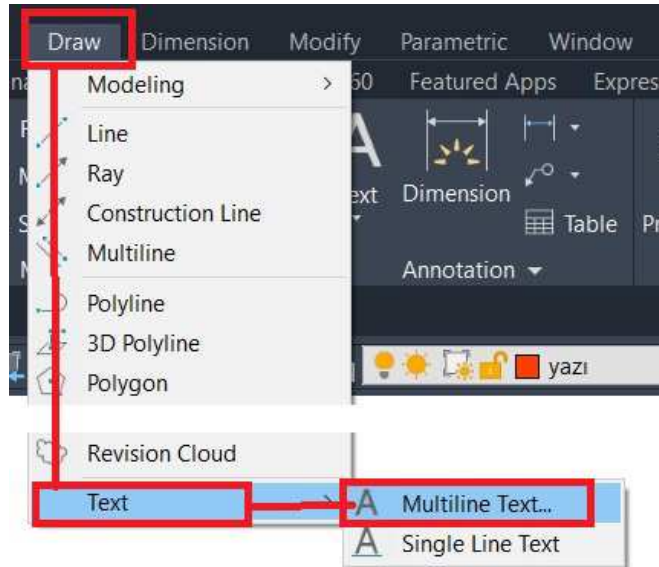
KAPI PLANI

Çizim 2.3: Kapı plan çizimi



Çizim 2.4: İki boyutlu kapı planı çizim aşamaları

**Yazı (Text) Komutunun Kullanımı:** Çizim (**Draw**) menüsünden **Text**, oradan **Multiline Text** seçilir, yazının yazılacağı konuma fare ile pencere açılır. Üst menüden yazı ayarları yapılarak değişik şekillerde ve boyutlarda yazı yazılır. **Single Line Text** komutu ile ayarı yapılan yazı boyutu, şekli ve açısıyla tek tip yazı yazılır (Görsel 2.2, Görsel 2.3, Görsel 2.4).



Görsel 2.2: Yazı (Text) komutuna ulaşım

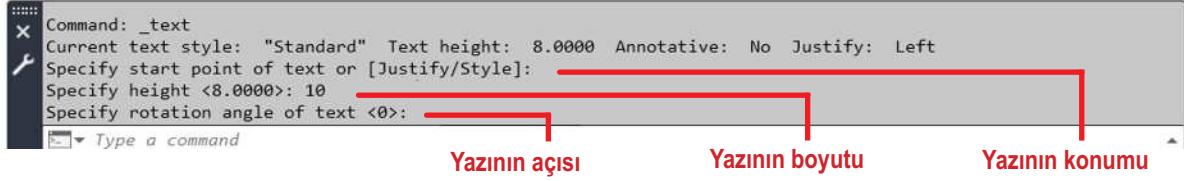
Multiline  
Text, 1

Görsel 2.3: Çoklu Yazı (Multiline Text) komutunun kullanımı

Single Line Text, 2

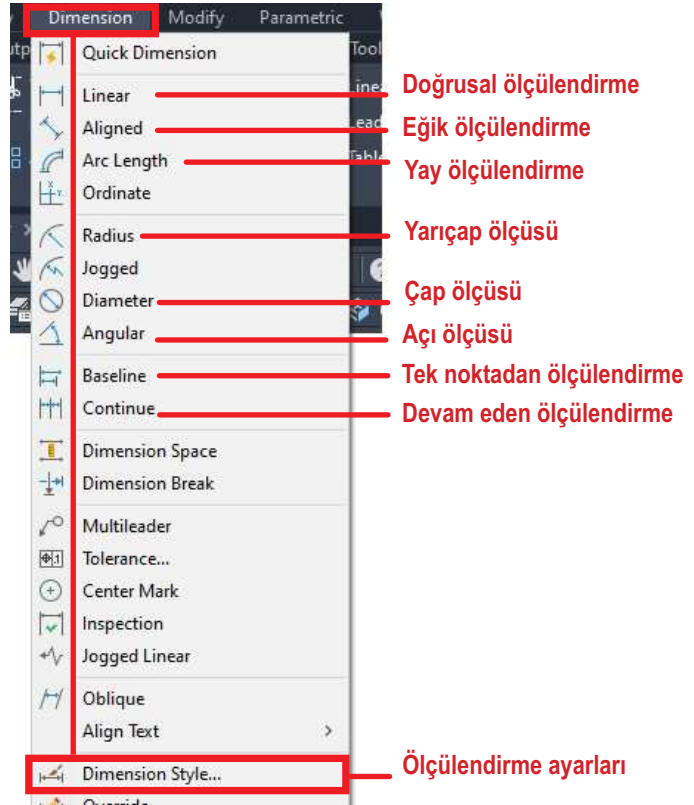
YATAK  
ODASI

BANYO

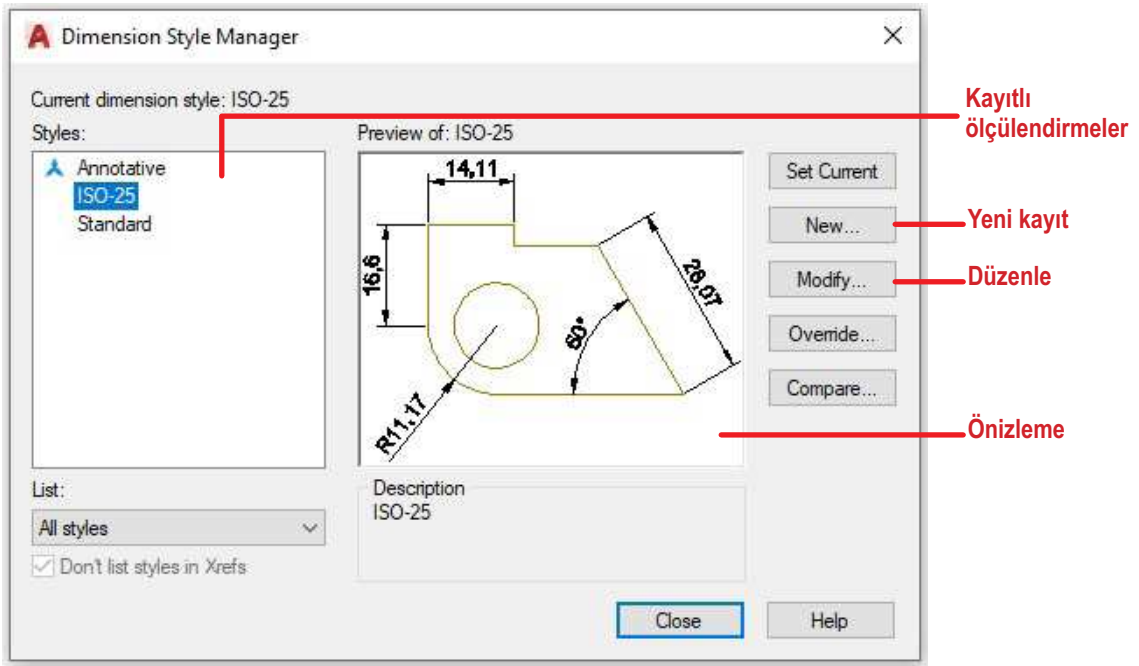


Görsel 2.4: Tekil Yazı (Single Line Text) komutunun kullanımı

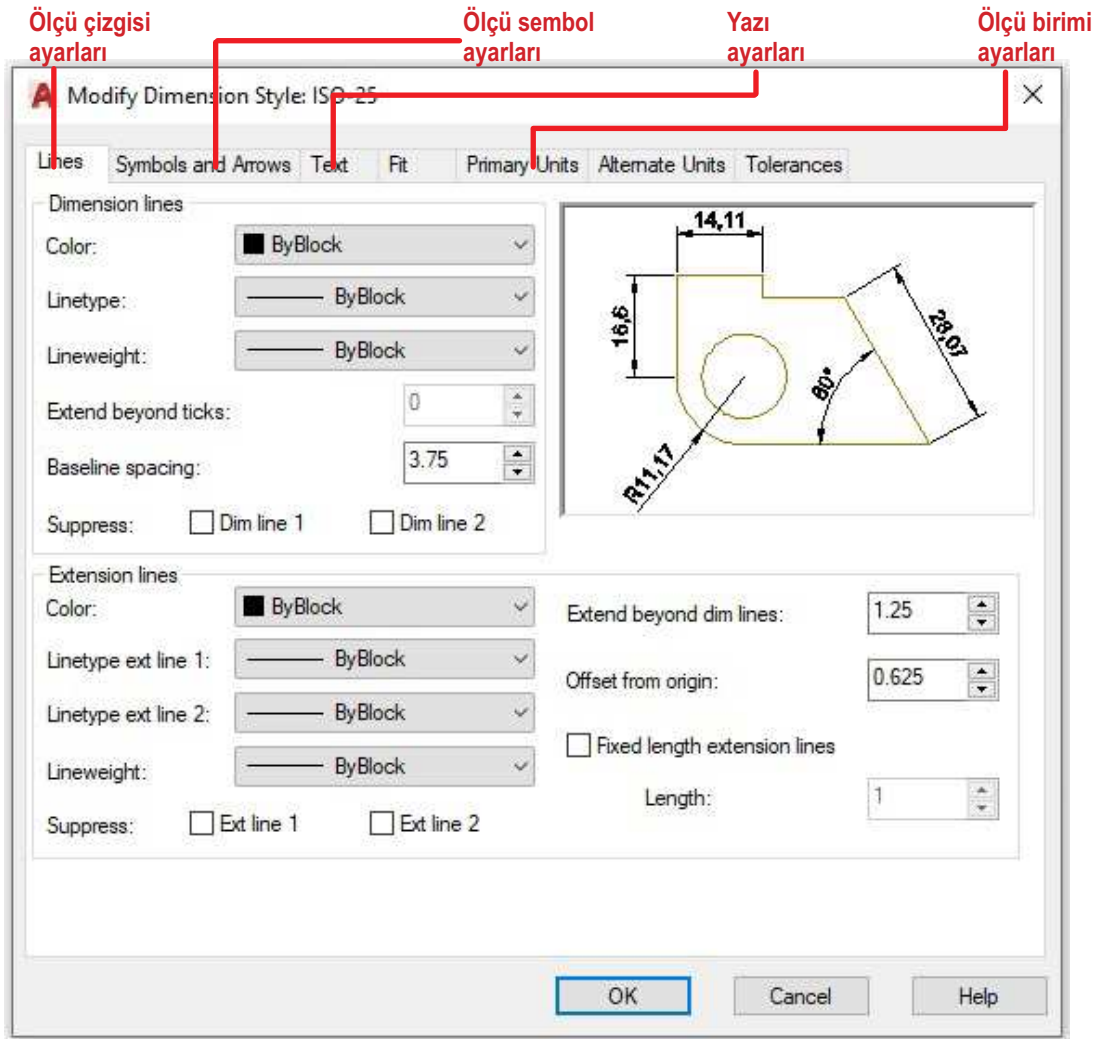
**Ölçülendirme (Dimension) Komutunun Kullanımı:** Çizimi yapılan şekillerin ölçülerinin gösteriminde kullanılan komutlardır. Önce çizimi yapılan plana göre ayarlama yapılır ve sonra ölçülendirme komutları ile uygulanır (Görsel 2.5, Görsel 2.6, Görsel 2.7).



Görsel 2.5: Ölçülendirme menüsü ve ayarlarına ulaşım



Görsel 2.6: Ölçülendirme menüsü

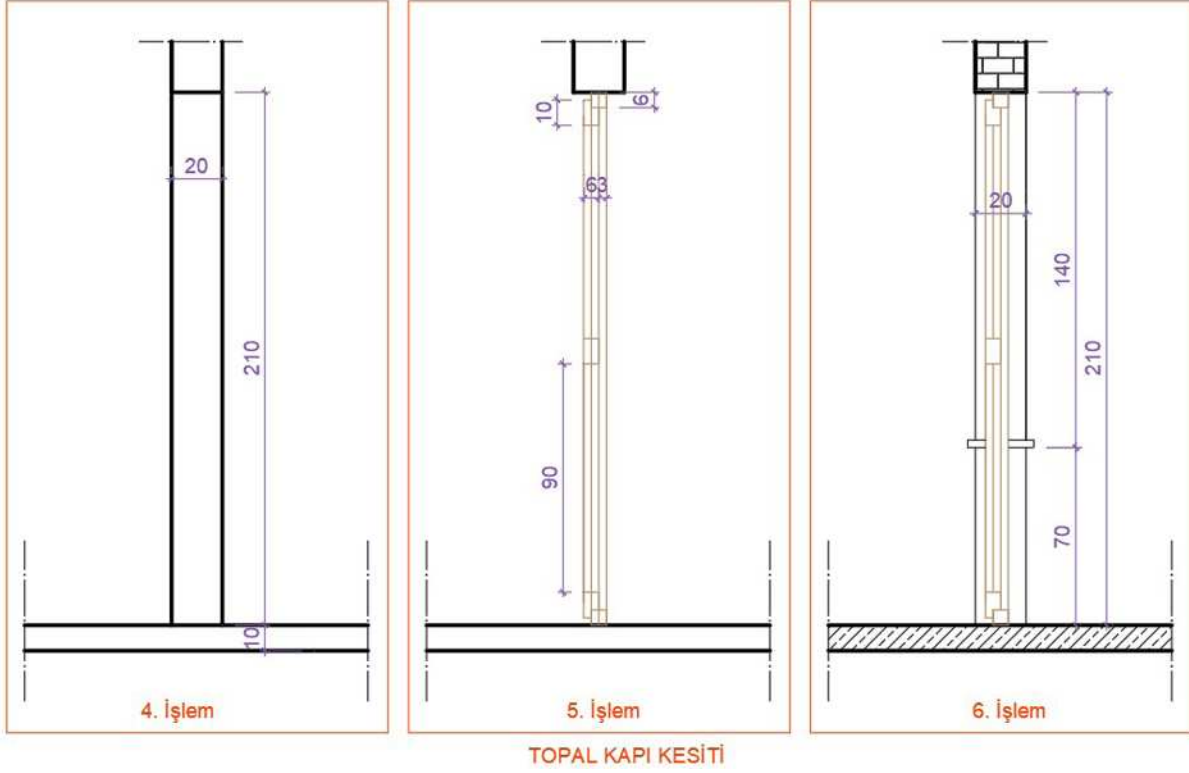


Görsel 2.7: Ölçülendirme ayar (Modify) menüsü



2. Planda gösterilen kesit çizgisine göre iki boyutlu çizim komutları ile kapının kesitini çizin (Çizim 2.5).

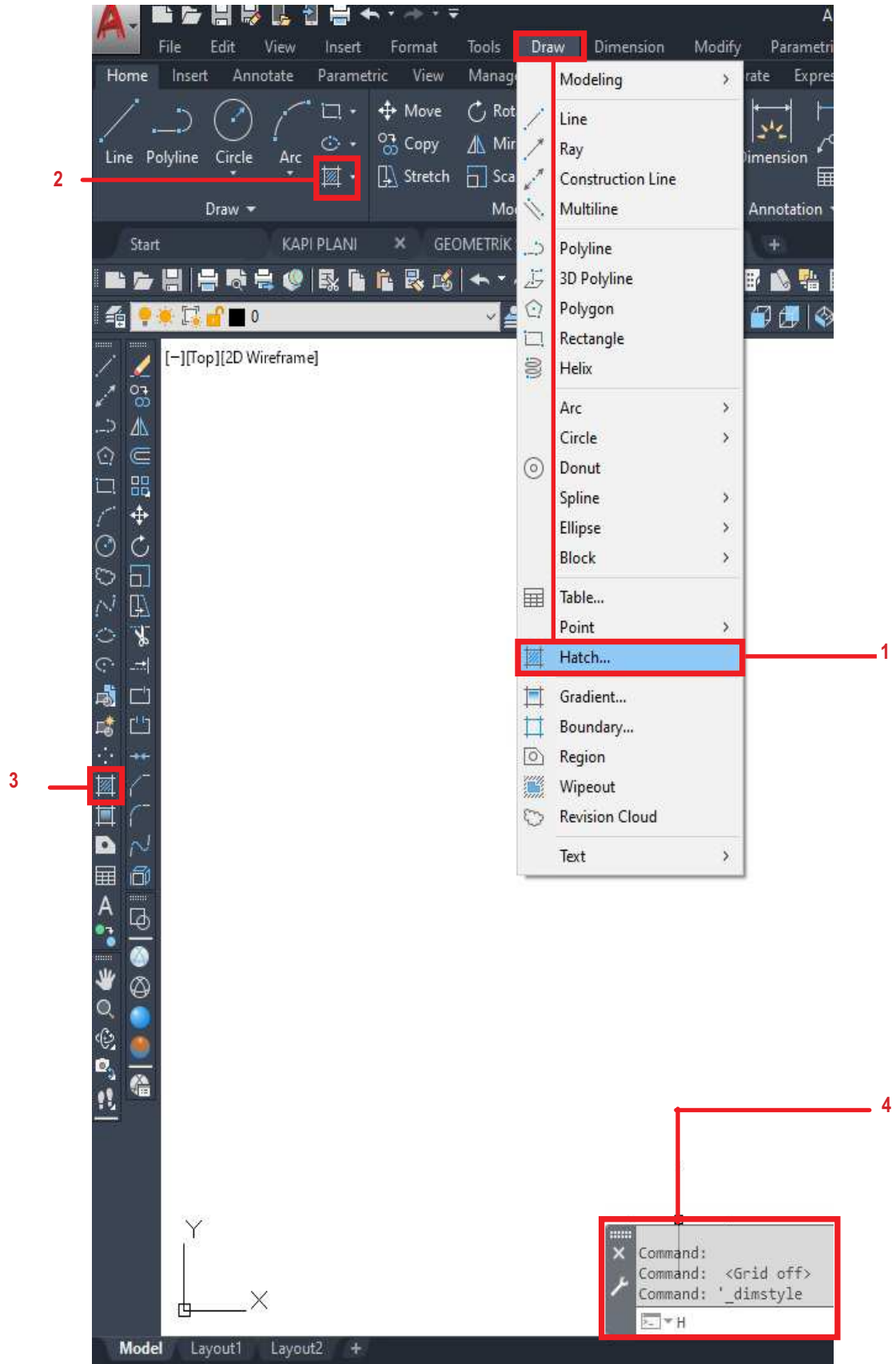
- 10 cm kalınlığında döşeme çiziniz.
- Döşemeden yukarı 10 cm kalınlığında ve 240 cm yüksekliğinde duvar çiziniz.
- Duvarın üzerine sağa yukarı 25 cm kalınlığında, 20 cm yüksekliğinde kiriş çiziniz.
- Döşeme üzerinden 210 cm yukarıdan kapının üst kısmını çiziniz.



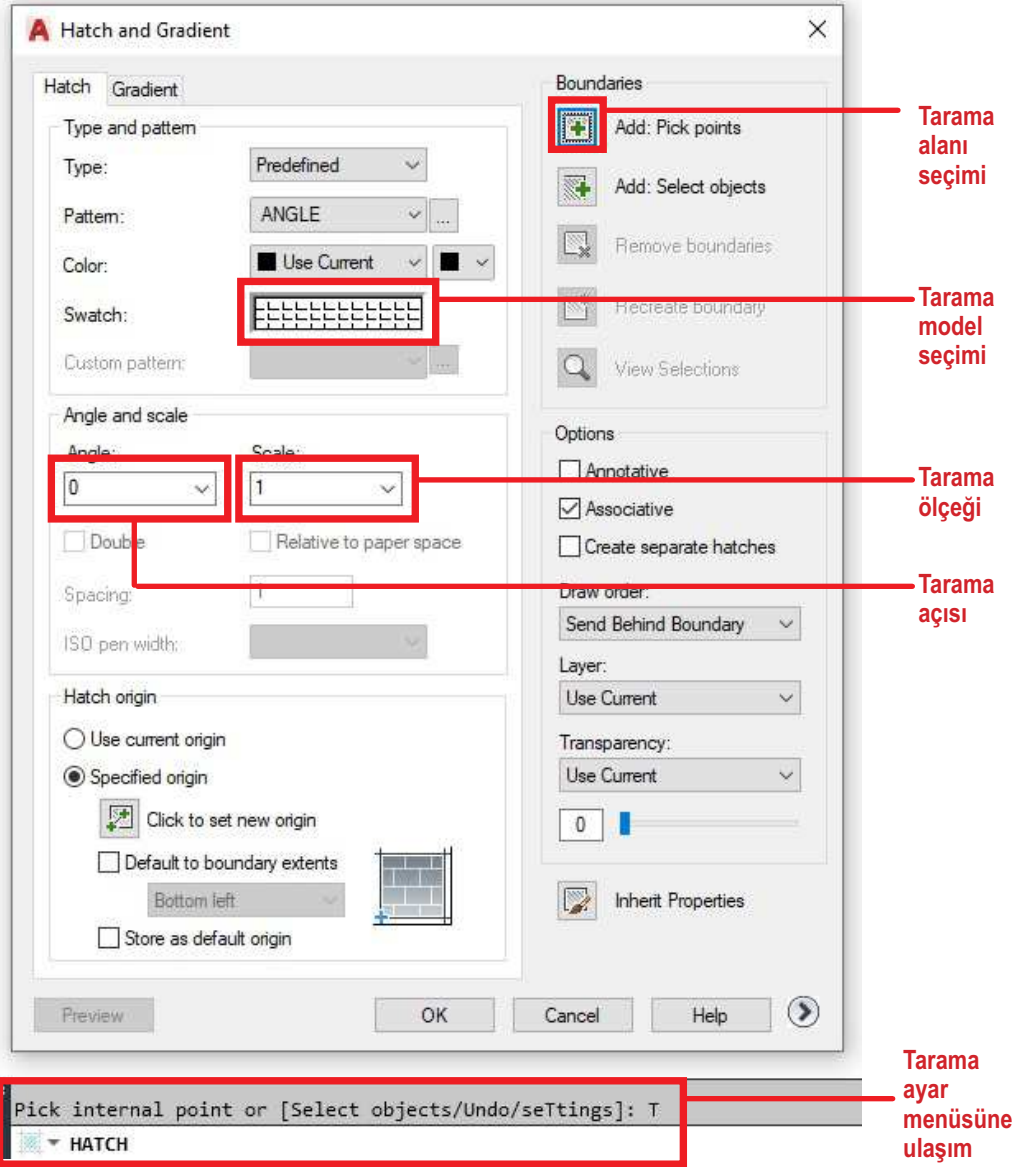
Çizim 2.5: Kapı kesit çizim aşamaları

- 210 cm'lik duvar içerisine kesit yönüne göre sağına 5 cm kalınlığında ve alttan 3 cm yukarıdan kapı kanadını çiziniz.
- Kapı kesiti ile ilgili ölçülendirmeleri yapınız.
- Döşeme ve kiriş taramalarını, betonarme kesit taramasına uygun yapınız.

**Tarama (Hatch) Komutunun Kullanımı:** Bir yapıyı oluşturan elemanlar farklı malzemelerden meydana gelir. Bu malzemelerin plan ve kesitlerde değişik tarama sembolleriyle gösterilmesi gerekir. Bunun için çizim programında tarama (**Hatch**) komutu kullanılır. Bu komuta **Draw** menüsünden veya görseldeki diğer menülerden ulaşılabilir. Komut satırında **Settings** kısmına tıklayarak ayar menüsü açılır. Burada **Add Pick Point** seçeneğinden taraması yapılacak kapalı alanların içine tıklayarak seçim yapılır. **Pattern** veya **Swatch** kısmından tarama modeli seçilir. Çizimin büyüklüğüne göre **Scale** seçeneğinden ölçek değeri girilir. **Angle** seçeneğinden istenirse açı girilir ve tarama tamamlanır (Görsel 2.8).



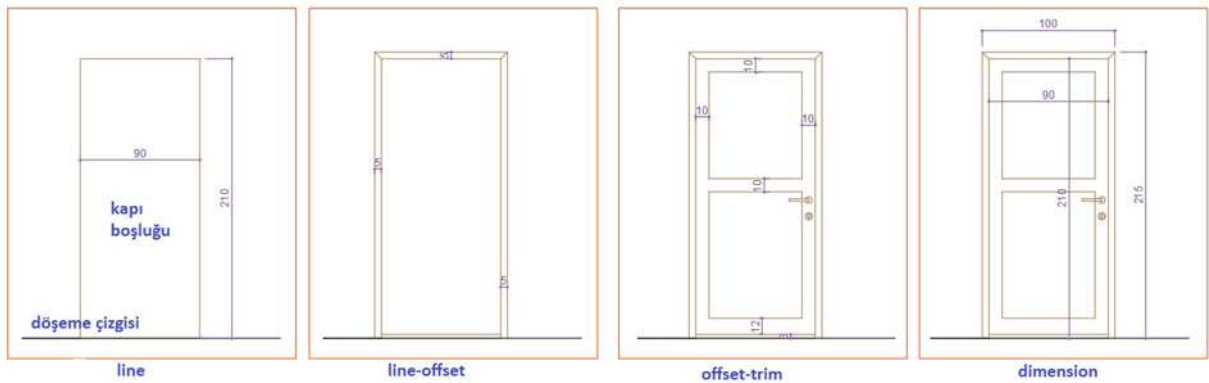
Görsel 2.8: Tarama (Hatch) komutuna ulaşım



Görsel 2.9: Tarama (Hatch) ayar menüsü

3. İki boyutlu çizim komutları ile plana uygun ahşap iç kapı görünüşü çizin (Çizim 2.6).

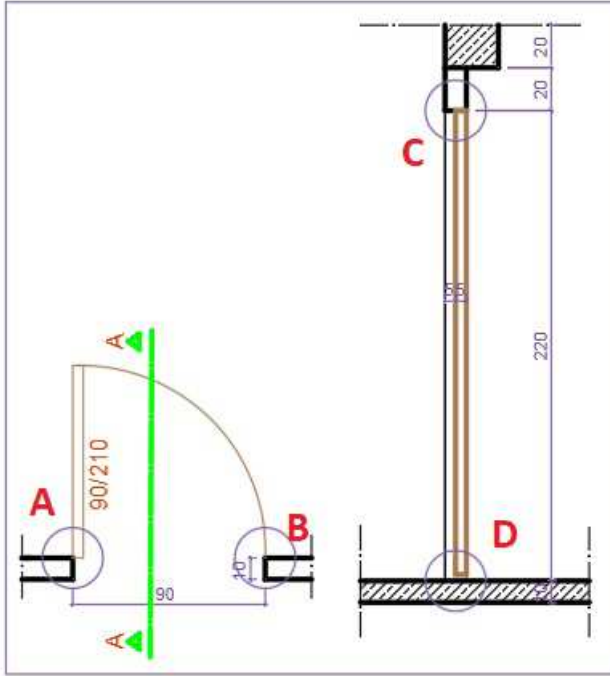
- **Line** komutu ile döşeme çizgisi çizin.



Çizim 2.6: Kapı görünüş çizim aşamaları

- Döşeme çizgisi üzerine **Line** komutu ile 90 cm genişliğinde, 210 cm yüksekliğinde kapı boşluğu çiziniz.
- **Offset** komutu ile dışa doğru 5 cm genişliğinde pervaz çiziniz.
- **Offset** komutu ile içe doğru kapı kanadını oluşturan yatay ve dikey serenler 10 cm olarak çiziniz.
- Kapı kanadı altına döşeme çizgisinden yukarı 2 cm boşluk çiziniz.
- Bu boşluktan yukarı 12 cm tekmelik çiziniz.
- Kapı açma kolu çiziniz.
- **Dimension** komutuyla ölçülendirme yapınız.

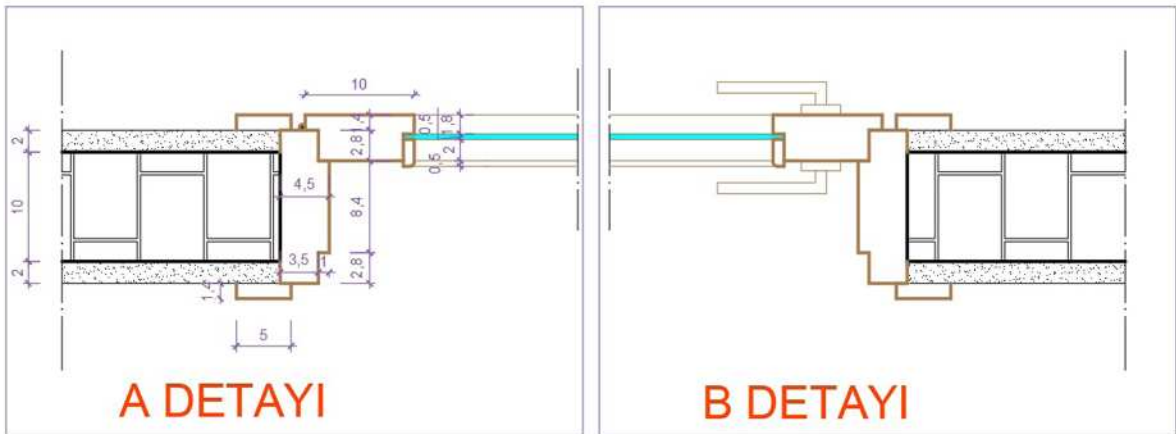
### Uygulama 2.4: Kapı Detayları Çizimi



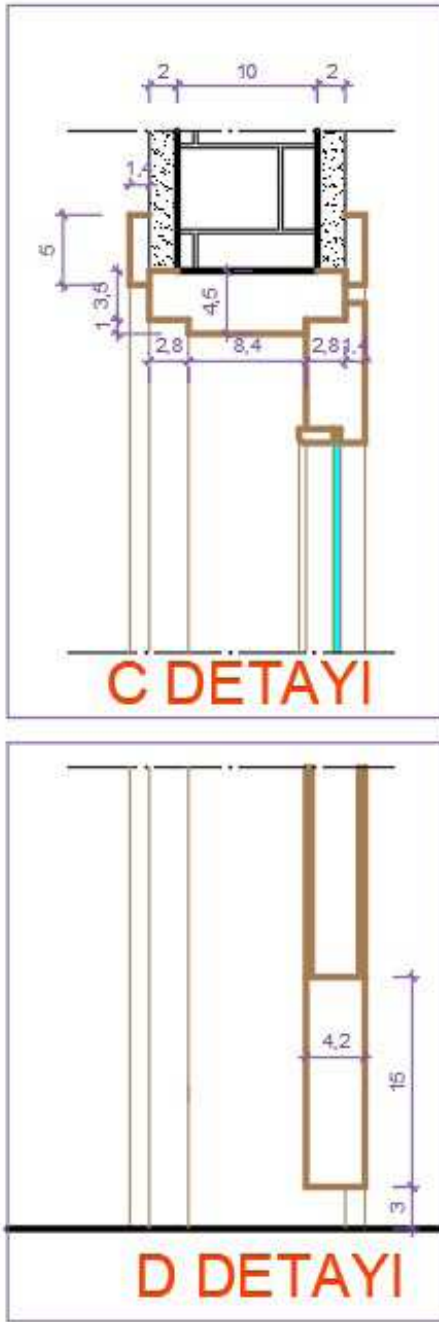
Çizim 2.7: Kapı detay noktalarının tespiti

Proje aşamalarının önemli bir safhası da detaylandırmadır. Kullanılan malzeme türü, işçilik ve imalat şekilleri, detay projeleri ile daha net bir şekilde çizimle ifade edilir (Çizim 2.7).

1. Plan ve kesit üzerinden detayların çizimi yapılacağı bölgeleri **Çember** komutu ile işaretleyip her birine isim veriniz.
2. Plan çizimine uygun olarak A detayının çizimine başlayınız. 10 cm duvar çiziniz ve duvar dışına 2 cm kalınlığında sıva çiziniz.
3. Kapı kasasını, pervazını ve kapı kanadını çizimde verilen ölçülere göre çiziniz.
4. Duvarı ve kapı kanadını belirli bir mesafeden kesit çizgisi çizerek kesiniz.
5. B detayını çizmek için aynalama (**Mirror**) komutu ile kesit çizgisinin sağından bir eksen göstererek kopyalayınız (Çizim 2.8).



Çizim 2.8: Kapı A ve B detayı



Çizim 2.9: Kapı C ve D detayı

6. Kapı kolunu çiziniz.
7. D detayı için A detayını kopyalayınız (**Copy**).
8. Bu kopyayı 90 derece sağa döndürünüz (**Rotate**).
9. Menteşeyi siliniz.
10. C detayının alt kesit çizgisini biraz altına kopyalayınız (Çizim 2.9).
11. Yatay döşeme çizgisini çiziniz.
12. C detayından döşeme çizgisine kadar kapı bileşenlerini uzatınız (**Extend**).
13. Kapı kanadını 15 cm olacak şekilde döşeme çizgisinden 3 cm yukarıdan çiziniz.
14. Ölçülendirme (**Dimension**) yapınız.
15. Tarama (**Hatch**) yapınız.
16. Yazıları (**Text**) yazınız.

Bilgisayarla Kapı  
Çizimi
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20231](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20231)


İzlemek için kodu tarayın.

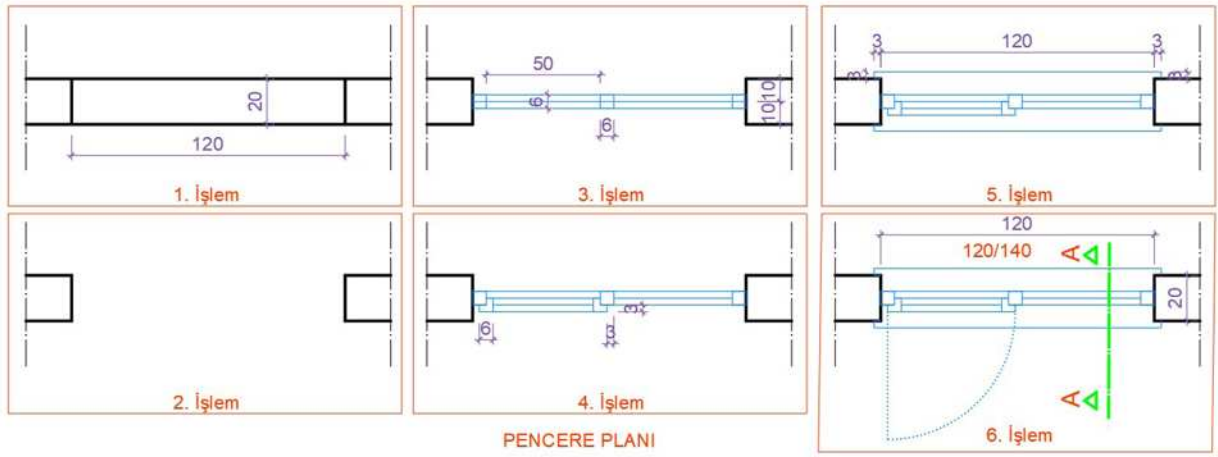
## 2.4. Bilgisayarla Pencere Çizimleri

Pencereler genellikle binaların dış duvarında tanzim edilir. Ahşap, metal ve pvc malzemeden imal edilir. Bu malzemelere göre plan, kesit, görünüş ve detay çizimleri farklılık gösterir. Pencere doğraması ve denizlik olarak çizimi yapılır. Açılan kanatlar bina içine doğru çizilir.



## Uygulama 2.5: Pencere Plan, Kesit ve Görünüş Çizimleri

1. 20 cm kalınlığında bir duvar çiziniz. Duvar içine 120 cm pencere boşluğunu çiziniz.
2. Pencere boşluğunu budayınız.
3. Duvarın ortasından karşıya bir çizgi çiziniz. Yukarı ve aşağı bu çizgiyi 3 cm aralığında kopyalayınız. 6x6 cm doğramaları iki uca çiziniz. Soldaki doğramadan 50 cm ileri doğrama orta kaydını çiziniz ve kopyalayınız.
4. Açılan kanadın doğramasını 6x6 cm olacak şekilde pencere doğramasını 3 cm dışa çiziniz. Doğrama içindeki çizgileri kuralına göre budayınız.
5. Denizliği, duvarın dışına 3'er cm taşarak çiziniz ve aynalayınız.
6. Açılan kanadı bina iç yönünde çiziniz. Pencere ölçüsünü dışa yazınız. Ölçülendirme yapınız (Çizim 2.10).



Çizim 2.10: Pencere plan çizimi ve aşamaları

7. Pencere kesiti için 20 cm'lik bir duvar çiziniz. Duvarın içine 140 cm'lik pencere boşluğu çiziniz.
8. Pencere kenar duvarlarını budayınız. Alt duvarın üzerine 3 cm yukarı ve duvar dışına taşan denizlik çiziniz. Duvarın ortasından dik bir çizgi çiziniz. 3 cm olacak şekilde sağına ve soluna kopyalayınız. 6 cm'lik doğramaları pencerenin üstüne ve altına çiziniz. Üstteki doğramadan 40 cm aşağı doğramayı kopyalayınız ve çiziniz.
9. Pencerenin açılan kanadı için içe doğru 3 cm olacak şekilde kanat doğramasını çiziniz.
10. Görünüşte kalan duvar çizgilerini çiziniz. Ölçülendirme yapınız. Yazısını yazınız (Çizim 2.11).
11. Pencere görünüşü için 120 cm'ye 140 cm dörtgen çiziniz. 3 cm kalınlığında ve dışa taşacak şekilde denizliği çiziniz.
12. Pencere çizgilerini kullanarak 6 cm kalınlığında doğramaları içe kopyalayınız (**Offset**). Yatay orta doğrama için 40 cm, dikey doğrama için 50 cm kopyalama (**Offset**) yapınız.
13. Doğrama birleşim yerlerini budayınız (**Trim**).
14. Açılan pencere kanadı için içe doğru doğrama çizgisini 3 cm kopyalayınız. Pencere kanadının açılış yönünü şekildeki gibi çiziniz (Çizim 2.12).

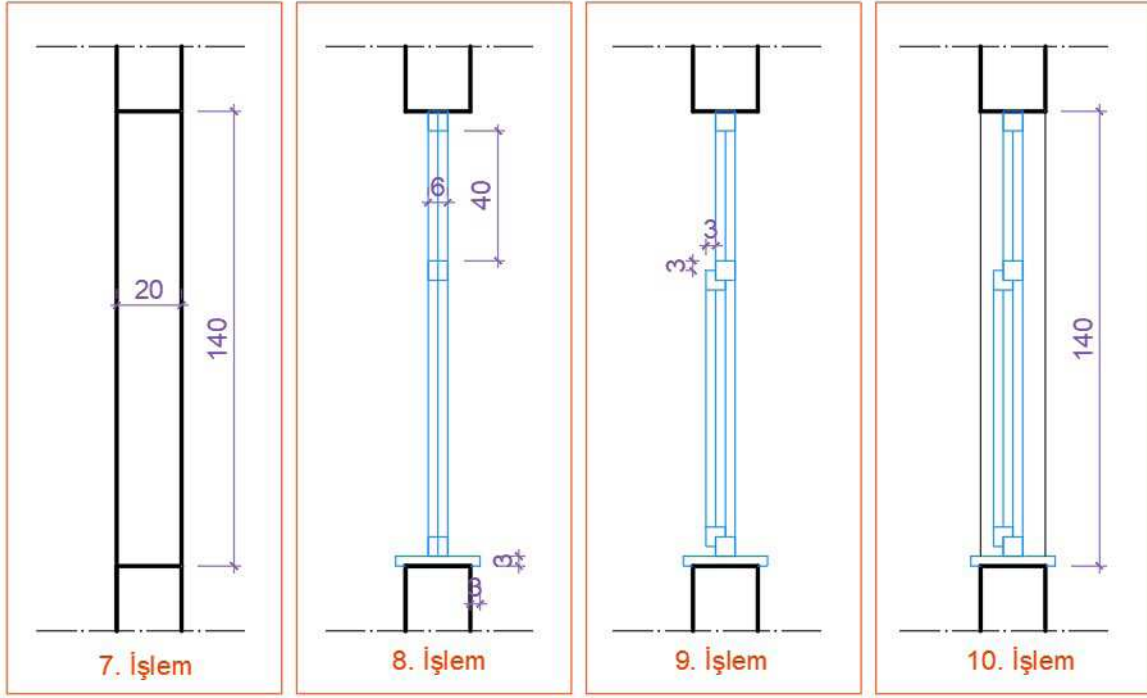
Bilgisayarla Pencere Çizimi



<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20232>

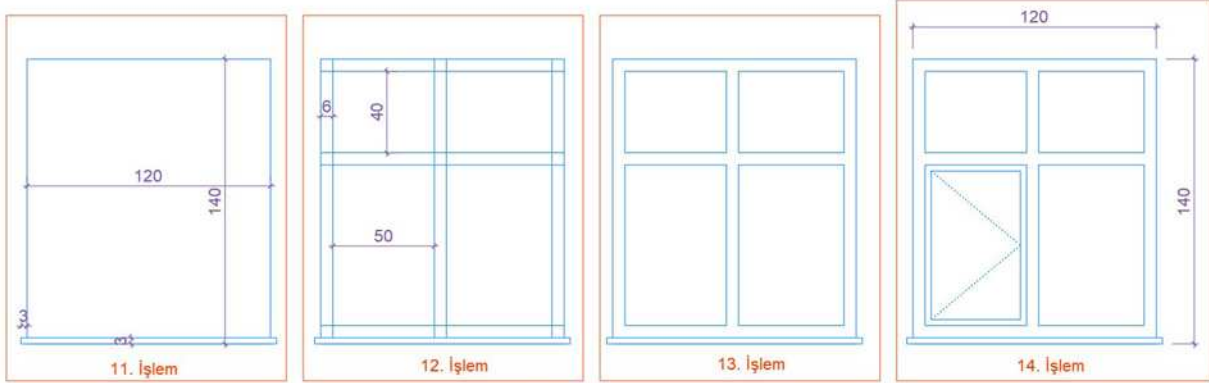


izlemek için kodu tarayın.



PENCERE A-A KESİTİ

Çizim 2.11: Pencere A-A kesiti çizim aşamaları



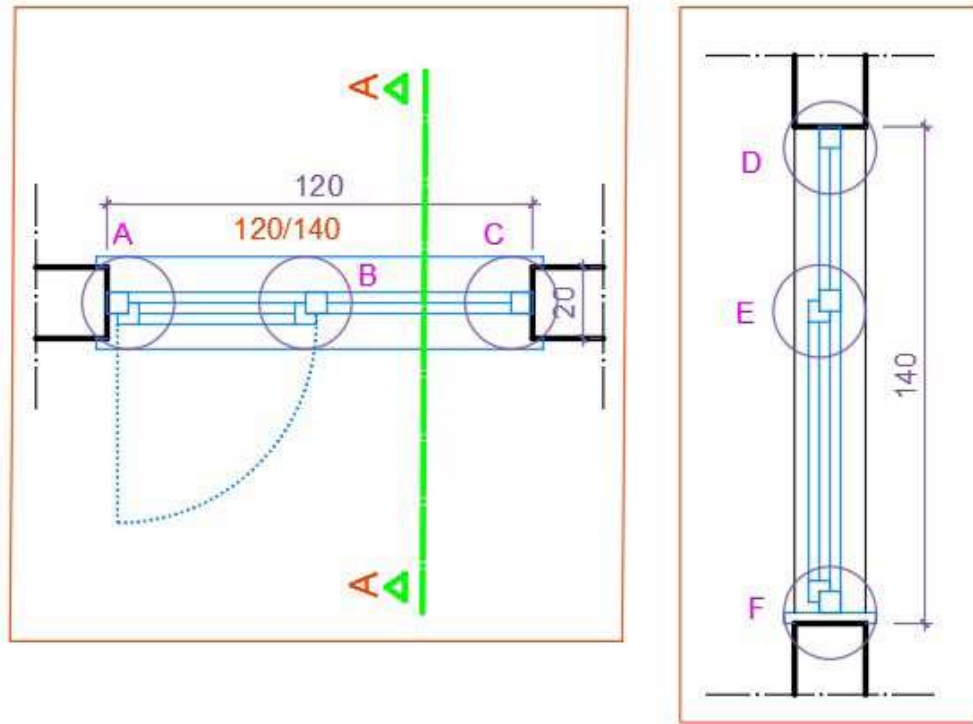
PENCERE GÖRÜNÜŞÜ

Çizim 2.12: Pencere görünüş çizim aşamaları

## Uygulama 2.6: Pencere Detay Çizimleri

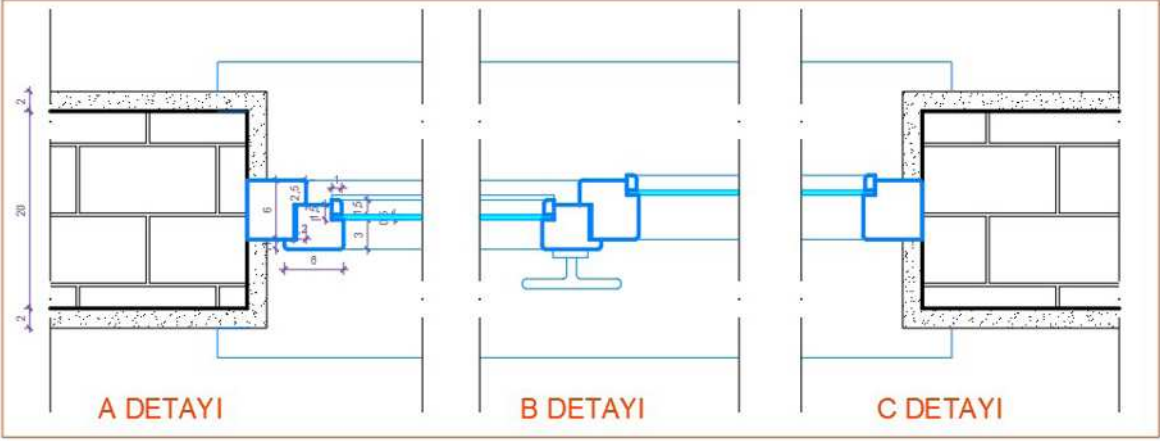
1. Plan ve kesit üzerinden detayların çizimi yapılacağı bölgeleri **Çember** komutu ile işaretleyip her birine isim veriniz.
2. A, B ve C detayı aynı doğrultuda çizileceği için 20 cm duvar çizimi yapınız. Duvarların uçlarına kesit çizgisi çiziniz. Pencereyi üç detaya bölecek şekilde kesit çizgileri çiziniz.
3. Duvarın ortasından karşı duvara pencere orta çizgisi çiziniz. Bu çizginin üst ve altına 3 cm çizgiler kopyalayınız.

4. Çizimdeki ölçülere uygun olarak doğramaları çiziniz.
5. A ve B detayında açılan kanadı içe doğru çiziniz ve pencere açma kolunu çiziniz.
6. Denizliği her yöne 3 cm taşacak şekilde çiziniz (Çizim 2.13).

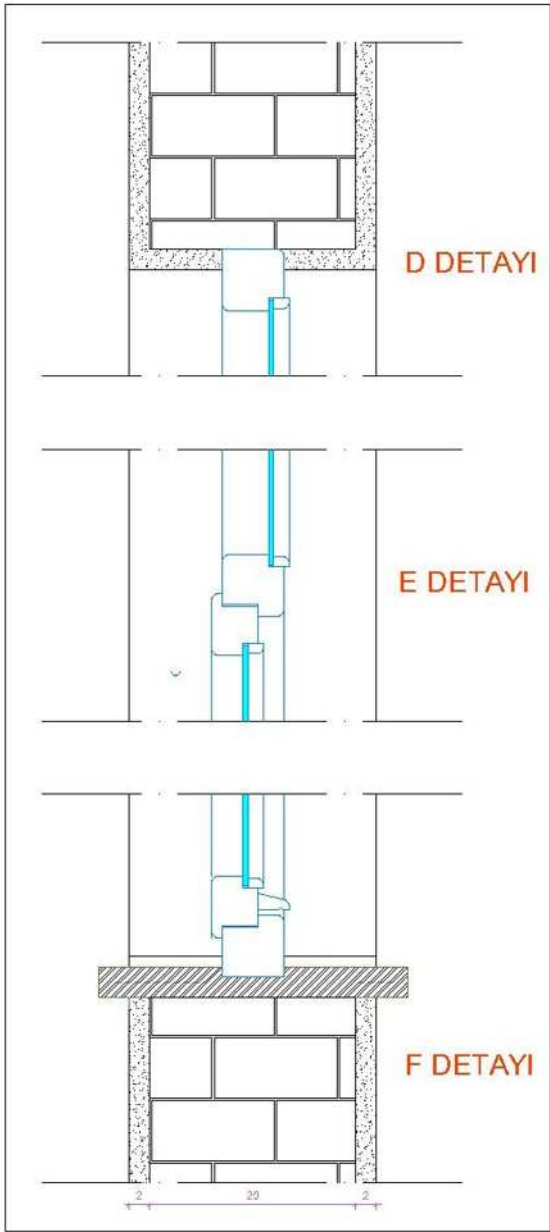


Çizim 2.13: Pencere plan, kesit ve detay noktalarının tespiti

7. D, E ve F detayları için 20 cm kalınlığında dik bir duvar çiziniz. Yine aynı doğrultuda çizim yapılacağından kesit çizgileri ile üç parçaya bölünüz.
8. Duvarların ortasından bir çizgi çiziniz ve bu çizginin yanlarına 3 cm bu çizgiyi kopyalayınız.
9. Çizime bakarak A, B ve C detayında olduğu gibi doğramaları çiziniz.
10. Alt duvar üzerine 3 cm kalınlığında ve dışarı 3 cm taşacak şekilde denizlik çiziniz.
11. Görünüşte kalan duvar çizgilerini çiziniz.
12. Ölçülendirmeyi yapınız.
13. Taramayı yapınız.
14. Yazıları yazınız (Çizim 2.14, Çizim 2.15).



Çizim 2.14: Topal kapı plan çizim aşamaları



Çizim 2.15: Pencere kesit detay çizimleri

Bilgisayarla Pencere  
Detay Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20233](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20233)



İzlemek için kodu tarayın.



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20233](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20233)

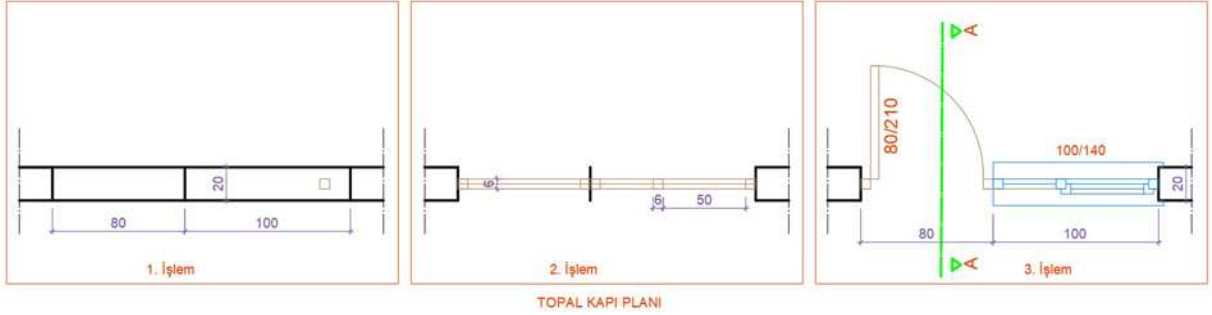


İzlemek için kodu tarayın.

## 2.5. Bilgisayarla Topal Kasa Çizimleri

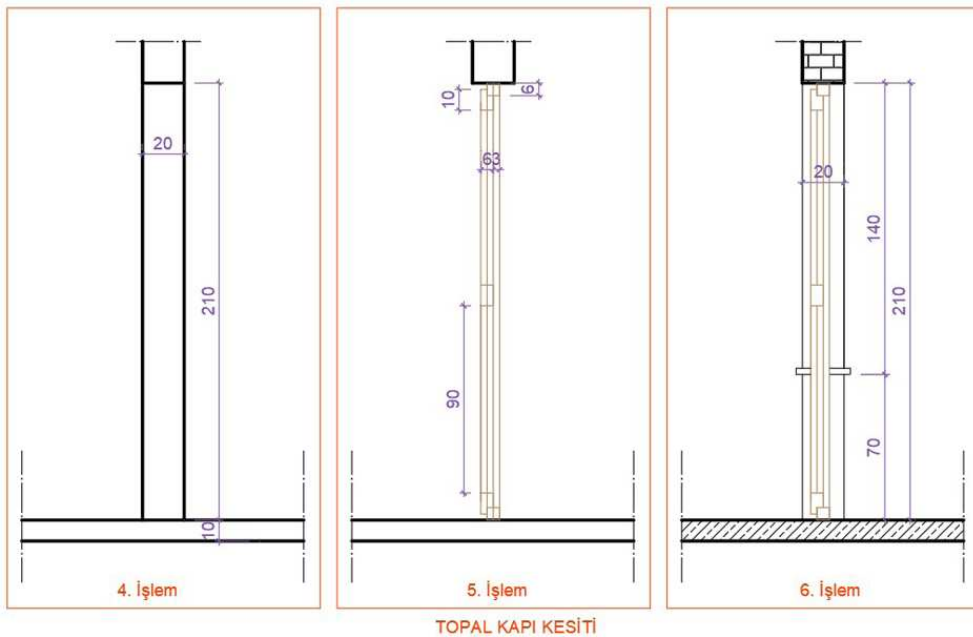
### Uygulama 2.7: Topal Kapı Plan, Kesit ve Görünüş Çizimleri

1. 20 cm kalınlığında duvar çiziniz. 80 cm kapı, 100 cm pencere yerini çiziniz.
2. Kapı ve pencere boşluğunu budayınız. Duvarın ortasından karşı duvara çizgi çiziniz ve bu çizgiyi 3 cm aralıklarla alt ve üste kopyalayınız. Çizimdeki gibi doğramaların yerini 6 cm'ye 6 cm olacak şekilde kareler çiziniz.
3. Doğrama içini temizleyiniz. Kapı kanadını ve açılış yönünü çiziniz. Pencerenin açılan kanadını çiziniz. Denizliği, 3 cm dışa taşacak şekilde kapı doğramasına kadar çiziniz. Kesit çizgisini ve yönünü çiziniz (Çizim 2.16).



Çizim 2.16: Topal kapı plan çizim aşamaları

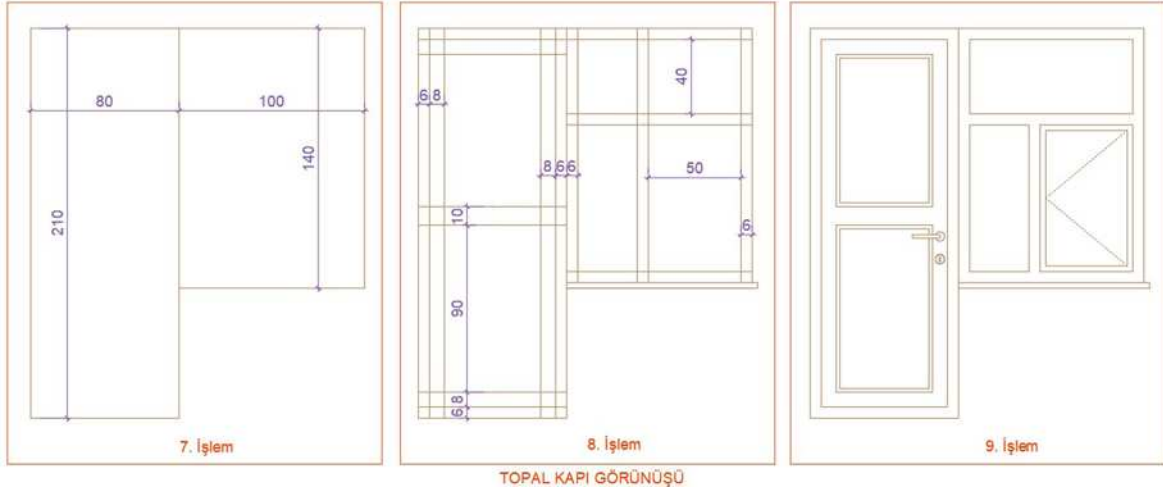
4. Kesit çiziminde 10 cm kalınlığında döşeme çiziniz. Döşeme üzerine 20 cm kalınlığında, 210 cm'den fazla duvar çiziniz. Döşemeden yukarı 210 cm kapı yüksekliğini çiziniz.
5. Duvarın ortasından döşemeye kadar dik çizgi çiziniz. Bu çizginin sağına ve soluna 3 cm olacak şekilde çizgiyi kopyalayınız. Kapı kasa doğramasını 6x6 cm, kapı kanadı doğramasını 6x10 cm olacak şekilde çiziniz.
6. Doğrama içlerini temizleyiniz. 140 cm'den denizliği 3 cm kalınlığında ve dışa taşacak şekilde çiziniz. Görünüşte kalan duvarı çiziniz (Çizim 2.17).



Çizim 2.17: Topal kapı kesit çizim aşamaları



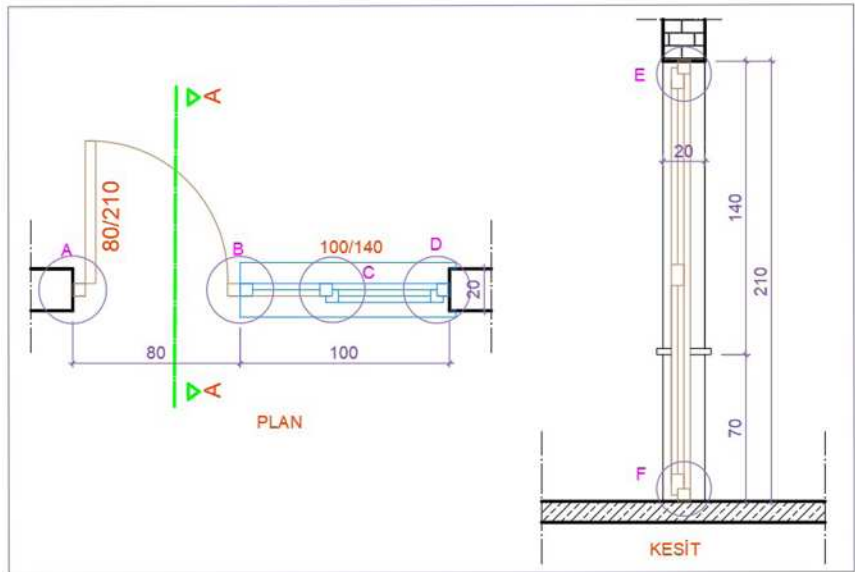
7. Görünüş çiziminde toplam kapı için 80 x 210 cm dikdörtgen çiziniz ve yanına pencere için 100x140 cm dikdörtgen çiziniz.
8. Kapı ve pencere kasası için içe doğru 6 cm dış çizgileri kopyalayınız. Kapı kasasından içe doğru 8 cm kanat için kopyalayınız. Kapı ve pencere kayıtlarını çizimdeki ölçülere göre çiziniz.
9. Kapı ve pencere doğrama birleşim yerlerindeki fazla çizgileri temizleyiniz. Kapı açma kolunu çiziniz. Pencere açılış yönünü çiziniz (Çizim 2.18).
10. Ölçülendirme yapınız.
11. Tarama yapınız.
12. Yazıları yazınız.



Çizim 2.18: Topal kapı görünüş çizim aşamaları

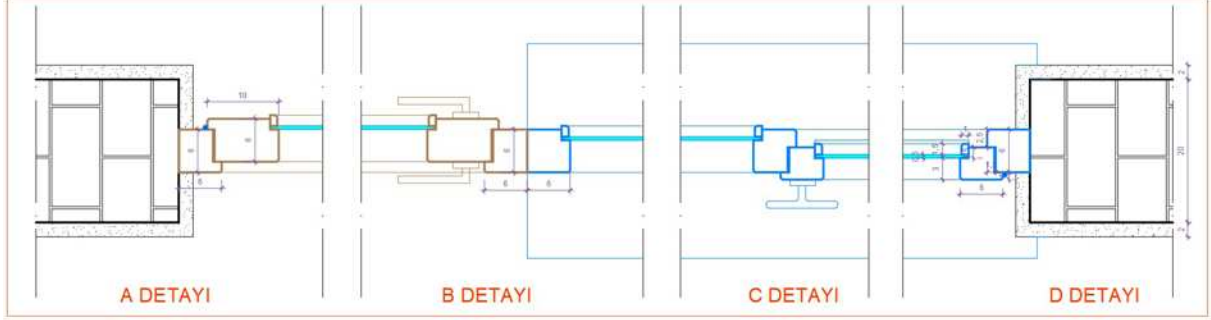
## Uygulama 2.8: Topal Kapı Detay Çizimleri

1. Plan ve kesit üzerinden detayların çizimi yapılacağı bölgeleri çember komutu ile işaretleyip her birine isim veriniz.
2. A, B, C ve D detaylarını aynı doğrultuda çizileceği için 20 cm duvar çizimi yapınız. Duvarların uçlarına kesit çizgisi çiziniz. Topal kapıyı dört detaya bölecek şekilde kesit çizgileri çiziniz.
3. Duvarın ortasından karşı duvara topal kapı orta çizgisi çiziniz. Bu çizginin üstüne ve altına 3 cm çizgiler kopyalayınız.



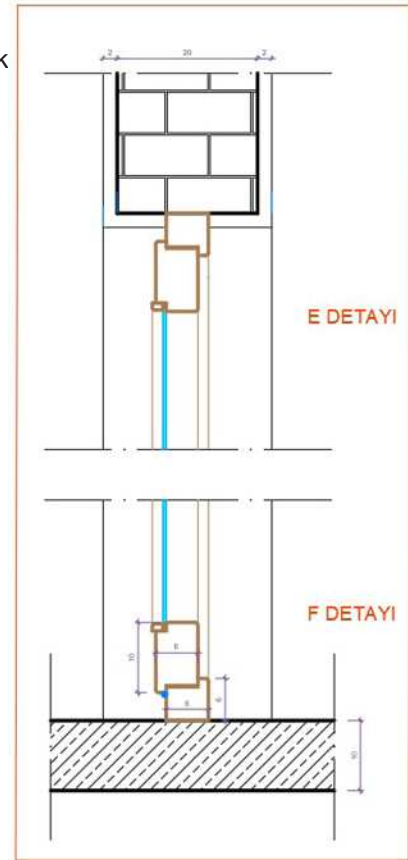
Çizim 2.19: Topal kapı plan ve kesit detay noktalarının tespiti

4. Çizimdeki ölçülere uygun olarak doğramaları çiziniz.
5. A detayı kapı doğraması, B detayı kapı ve pencere doğraması, C ve D detayları ise pencere doğraması olacak şekilde çiziniz.
6. B detayında kapı açma kolunu çiziniz. B, C ve D detaylarında denizliği dışa 3 cm taşacak şekilde ve B detayında görüldüğü gibi kapı doğramasına kadar çiziniz.



Çizim 2.20: Topal kapı plan detay çizimleri

7. E ve F detayları için 10 cm kalınlığında döşeme çiziniz. Döşeme üzerine 20 cm kalınlığında dik bir duvar çiziniz. Yine aynı doğrultuda çizim yapılacağından kesit çizgileri ile duvarı iki parçaya bölünüz.
8. Duvarın ortasından döşemeye dik çizgi çiziniz ve bu çizgiyi yanlarına 3 cm olacak şekilde kopyalayınız.
9. Kapı kasasını 6 x 6 cm, kapı kanadını 6 x 10 cm olacak şekilde doğramaları çiziniz.
10. Duvarın görünüşte kalan çizgilerini çiziniz.
11. Ölçülendirme yapınız.
12. Tarama yapınız.
13. Yazıları yazınız (Çizim 2.20, Çizim 2.21).



Çizim 2.21: Topal kapı kesit detay çizimleri

Bilgisayarla Topal  
Kasa ve Detayı Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20234](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20234)

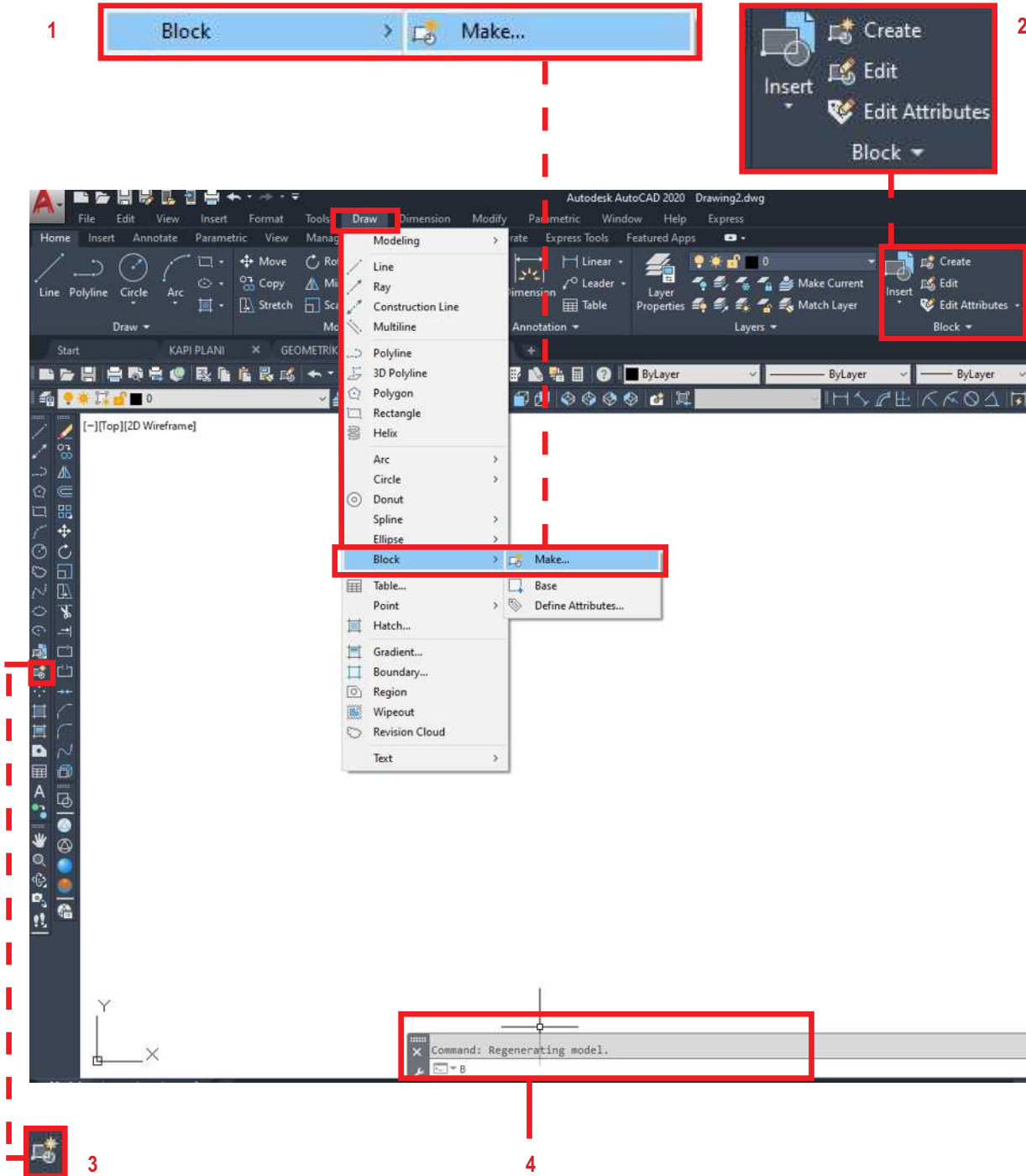
izlemek için kodu tarayın.

## 2.6. Kapı ve Pencere Blokları Oluşturma

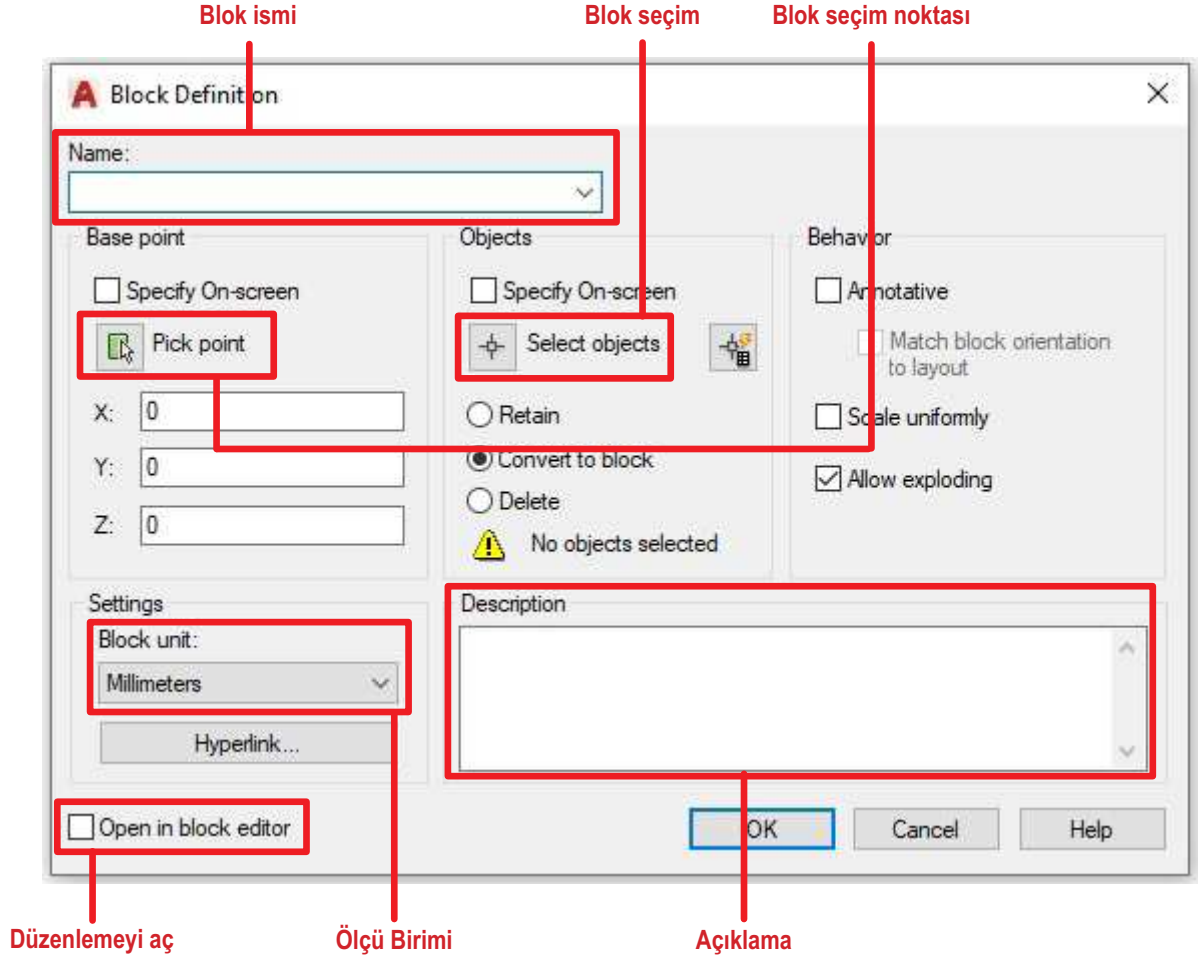
Bir çizim dosyasında çalışılırken çizimi yapılmış olan objeler bir bütün haline getirilerek aynı çizim dosyasında veya başka bir çizim dosyasında kullanılabilir. Bunun için çizim kütüphanesi oluşturulur. Bu sayede aynı çizimler için zamandan ve emekten tasarruf edilir. Bir çizimi bütün hale getirmek için **Block** komutu kullanılır. Aynı çizim sayfasında kullanmak için **Make Block** komutu, başka çizim dosyalarında kullanmak için **WBlock (Write Block)** komutu kullanılır. Hazırlanan bloklara ulaşmak için **Insert Block** komutu kullanılır.

### Çizimi Grup Yapma (Block) Komutu

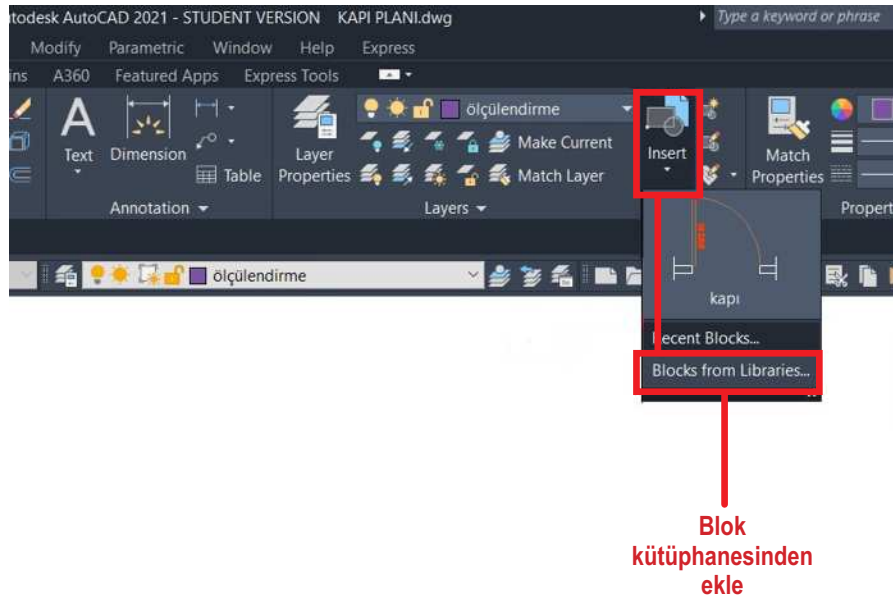
Dört seçenekle bu komuta ulaşılır: menü araç çubuğundan **Draw** menüsü (1), komut şeridi (**Ribbon**) menüsü (2), araç çubukları (**Toolbar**) (3) ve komut satırına **Block** yazılması (kısa yol b) (Görsel 2.10, Görsel 2.11, Görsel 2.12, Görsel 2.13).



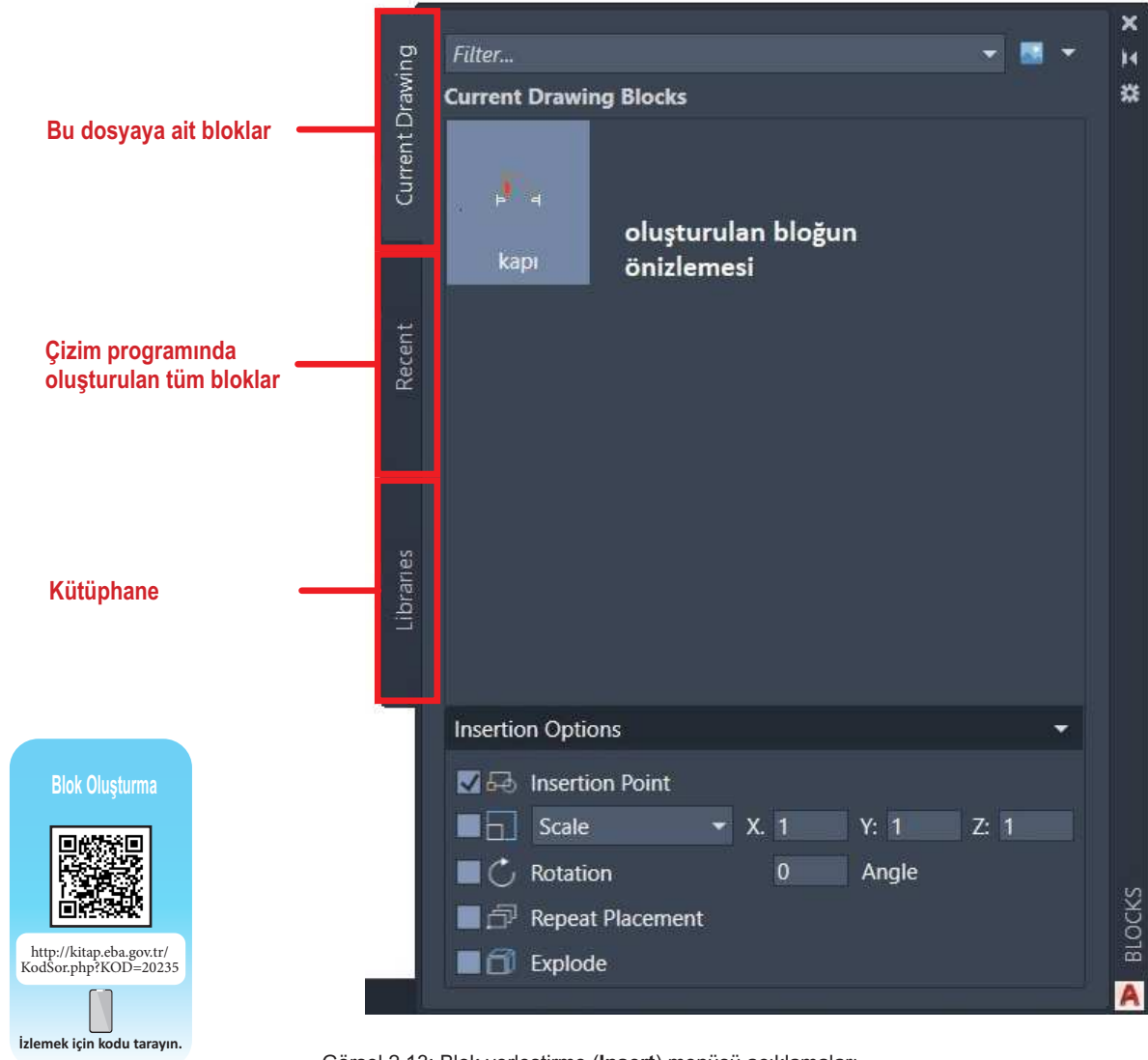
Görsel 2.10: Çizimi blok yapma (**Block**) komutuna ulaşım metotları



Görsel 2.11: Blok yapma menüsü ve açıklamaları



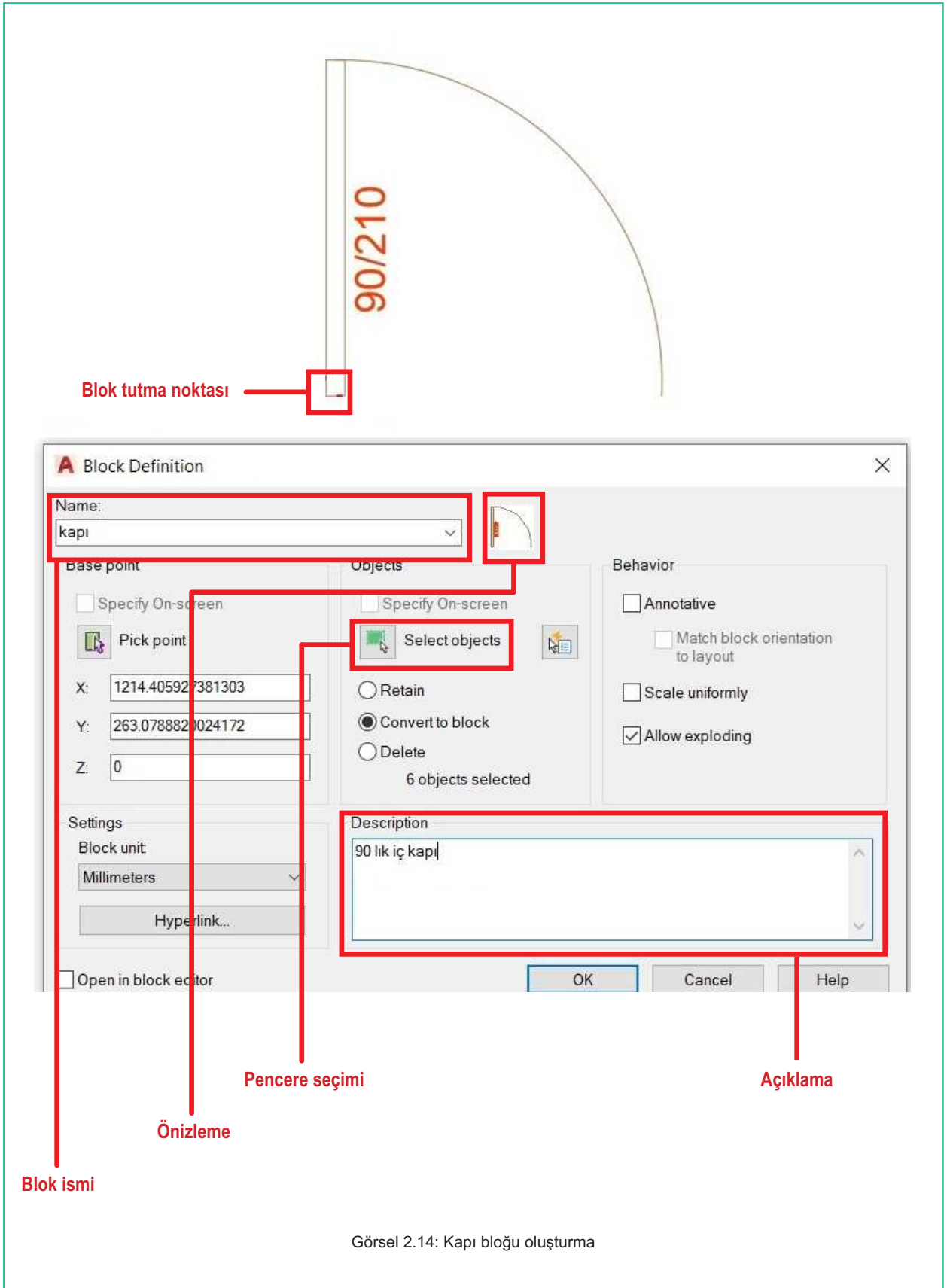
Görsel 2.12: Blok yerleştirme (Insert) menüsü



Görsel 2.13: Blok yerleştirme (Insert) menüsü açıklamaları

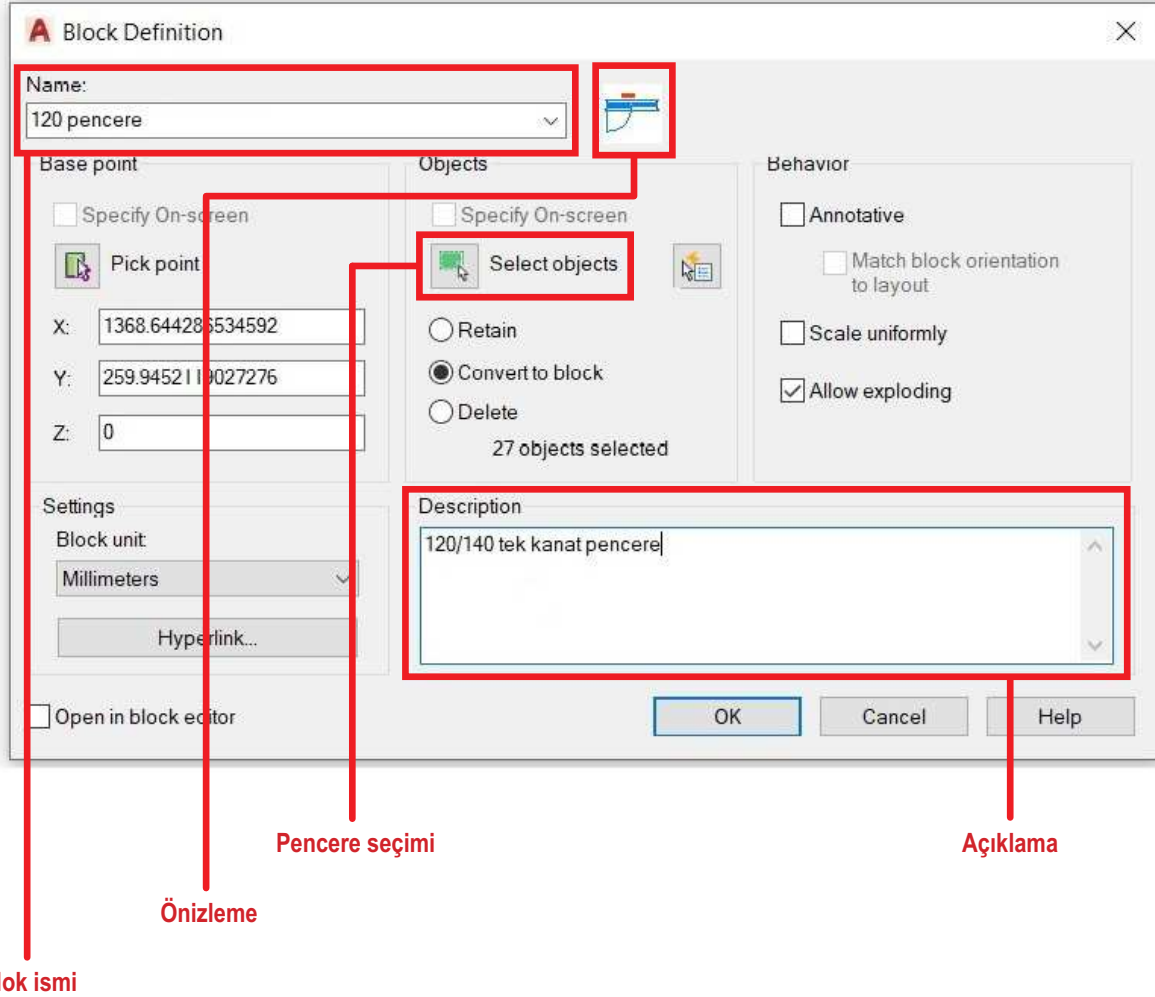
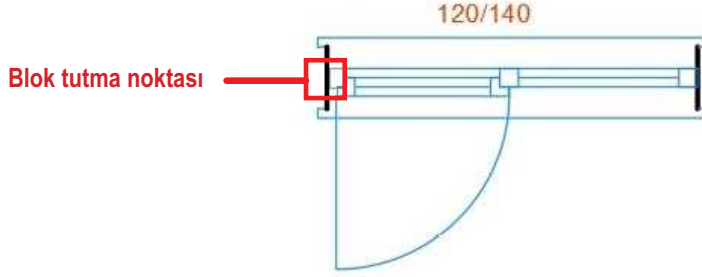
## Uygulama 2.9: Blok Komutu ile Kapı ve Pencere Bloklarının Oluşturulması

1. Blok oluşturulacak kapı ve pencere çizimi yapınız.
2. Blok adı yazınız (**Name**).
3. Blok tutma noktası seçiniz (**Pick Point**).
4. Blok olacak kapı ve pencereyi seçiniz (**Select Obje**).
5. Açıklama yazınız (**Description**) (isteğe bağlı) (Görsel 2.14, Görsel 2.15).



Görsel 2.14: Kapı bloğu oluşturma



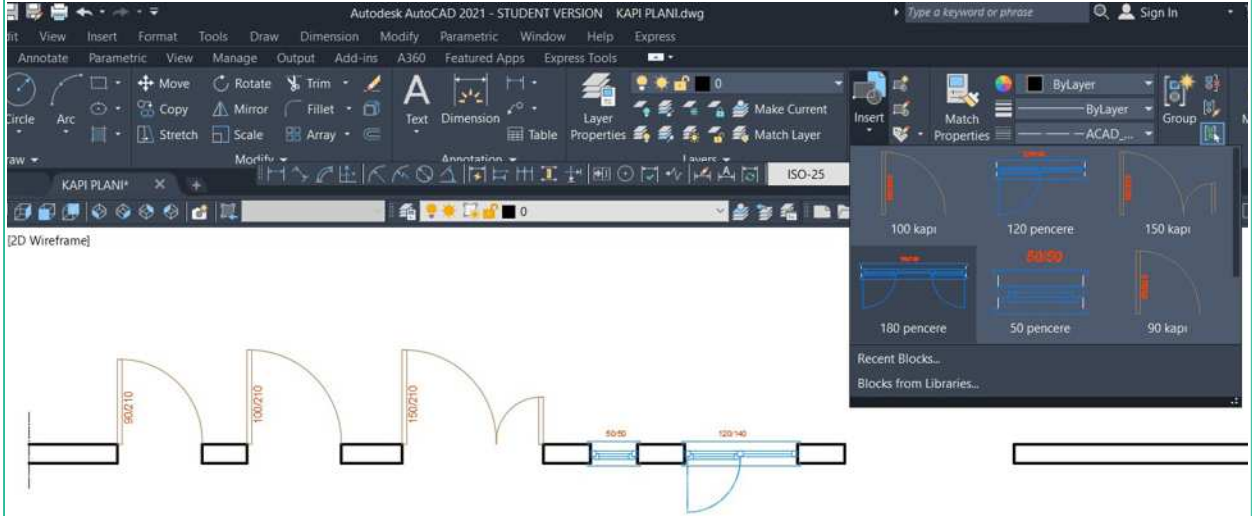


Görsel 2.15: Pencere bloğu oluşturma

## Uygulama 2.10: Oluşturulan Kapı ve Pencere Bloklarının Farklı Dosyalarda Kullanılması

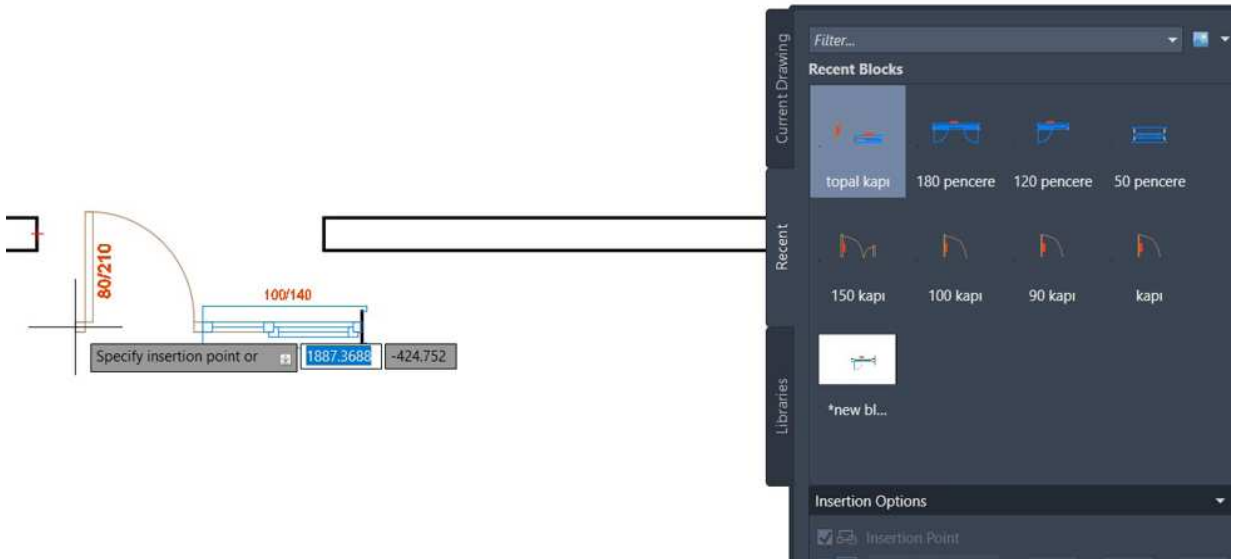
1. Önceden çizimi yapılan kapı ve pencereyi bloklayınız. Blokladığınız kapı ve pencereler, **Insert** komutuna tıkladığınızda görünür.
2. Uygulama için bir duvar çiziniz (20 cm).
3. Kapı ve pencere ölçülerinde duvar içinde boşluklar bırakınız.

4. **Insert** komutuna tıklayınız. Buradaki blokları, bloğun tutma noktasına göre duvar içerisine bırakınız (Görsel 2.16).



Görsel 2.16: Kapı ve pencere bloklarının çalışma dosyasında kullanımı

5. Farklı çizim dosyasında bu blokları kullanmak için **Insert Recent Blocks** komutuna tıklayınız.
6. Sağda açılan **Recent** menüsünden blokları seçiniz ve blokları duvar içine taşıyınız (Görsel 2.17).



Görsel 2.17: Kapı ve pencere bloklarının farklı çalışma sayfasında kullanımı

## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
<b>Kapı Çizimi</b>			
1	Line komutunu kullanarak duvarları çizdin mi?		
2	Kapı açılış yönünü belirleyerek kapı kanadını çizdin mi?		
3	Kapı kesit çizimi için kesit alınacak yeri belirleyip yönünü işaretledin mi?		
4	Planda gösterilen kesit çizgisine göre iki boyutlu çizim komutları ile kapının kesitini çizdin mi?		
5	İki boyutlu çizim komutları ile plana uygun, ahşap iç kapı görünüşü çizdin mi?		
6	Çizmiş olduğun kapı çizimini blok haline dönüştürüp kaydettin mi?		
<b>Pencere Çizimi</b>			
7	Line komutunu kullanarak duvarları çizdin mi?		
8	Pencere açılış yönünü belirleyerek pencere kanadı / kanatlarını çizdin mi?		
9	Pencere kesit çizimi için kesit alınacak yeri belirleyip yönünü işaretledin mi?		
10	Planda gösterilen kesit çizgisine göre iki boyutlu çizim komutları ile perncerenin kesitini çizdin mi?		
11	İki boyutlu çizim komutları ile plana uygun, ahşap iç pencere görünüşü çizdin mi?		
12	Çizmiş olduğun pencere çizimini blok haline dönüştürüp kaydettin mi?		

## Sıra Sizde 2.1

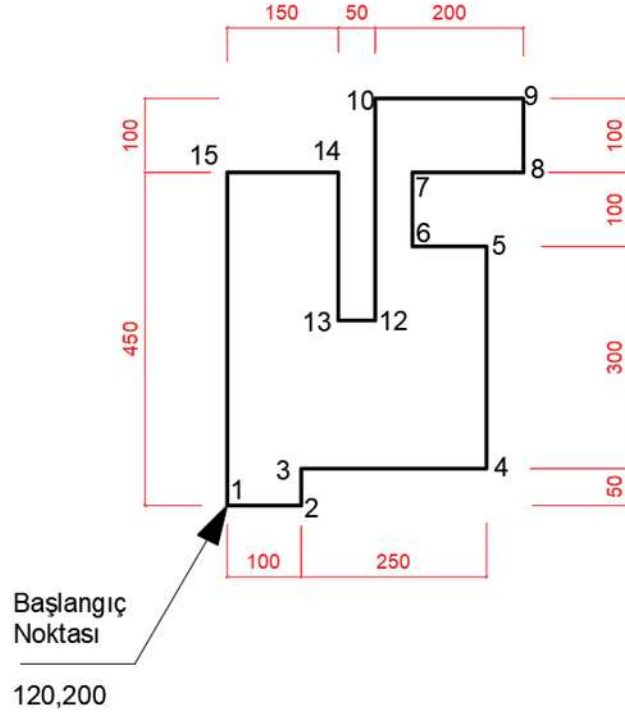
Aşağıda verilen bilgilere göre çizim katmanlarını oluşturarak çizime hazır hâle getiriniz.

Katman isimleri	Katman rengi	Katman çizgi tipi	Katman çizgi tipi kalınlığı
Kapı açılma izi	Sarı	Kesik çizgi	0.09 mm
Kapı	Mavi	Sürekli düz çizgi	0.25 mm
Pencere	Kırmızı	Sürekli düz çizgi	0.20 mm
Yazı	Turuncu	Sürekli düz çizgi	0.20 mm
Duvar	Siyah	Sürekli düz çizgi	0.40 mm
Denizlik	Mor	Sürekli düz çizgi	0.30 mm
Sıva	Yeşil	Sürekli düz çizgi	0.15 mm

DEĞERLENDİRME				.../.../20...	
Öğrenci	Adı Soyadı			No - Sınıf	
Değerlendirme Konuları	Bilgi	Beceri	Doğruluk	Süre	Toplam
Uygulama Puanı					
Kazanılan Puan					
Öğretmen Ad Soyad - İmza					

## Sıra Sizde 2.2

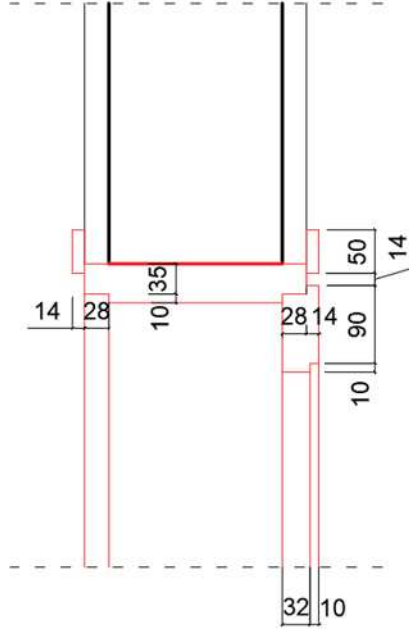
Aşağıda verilen geometrik şekli ölçülerine uygun olarak ve 1 noktasından başlayarak kartez-yen koordinat sistemine göre çiziniz.



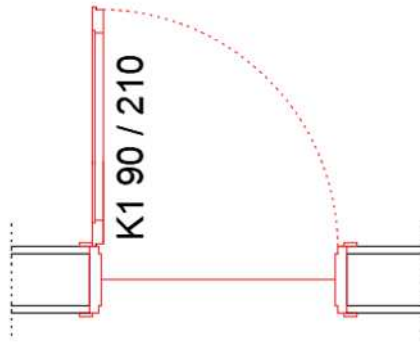
DEĞERLENDİRME					.../.../20...
Öğrenci	Adı Soyadı			No - Sınıf	
Değerlendirme Konuları	Bilgi	Beceri	Doğruluk	Süre	Toplam
Uygulama Puanı					
Kazanılan Puan					
Öğretmen Ad Soyad - İmza					

## Sıra Sizde 2.3

Aşağıda ölçüleri ve detayı verilen ahşap kapının kesit ve görünüşlerini bilgisayarlı çizim kurallarına uyarak çiziniz (Kapı boşluğunu 90 cm olarak alınız).



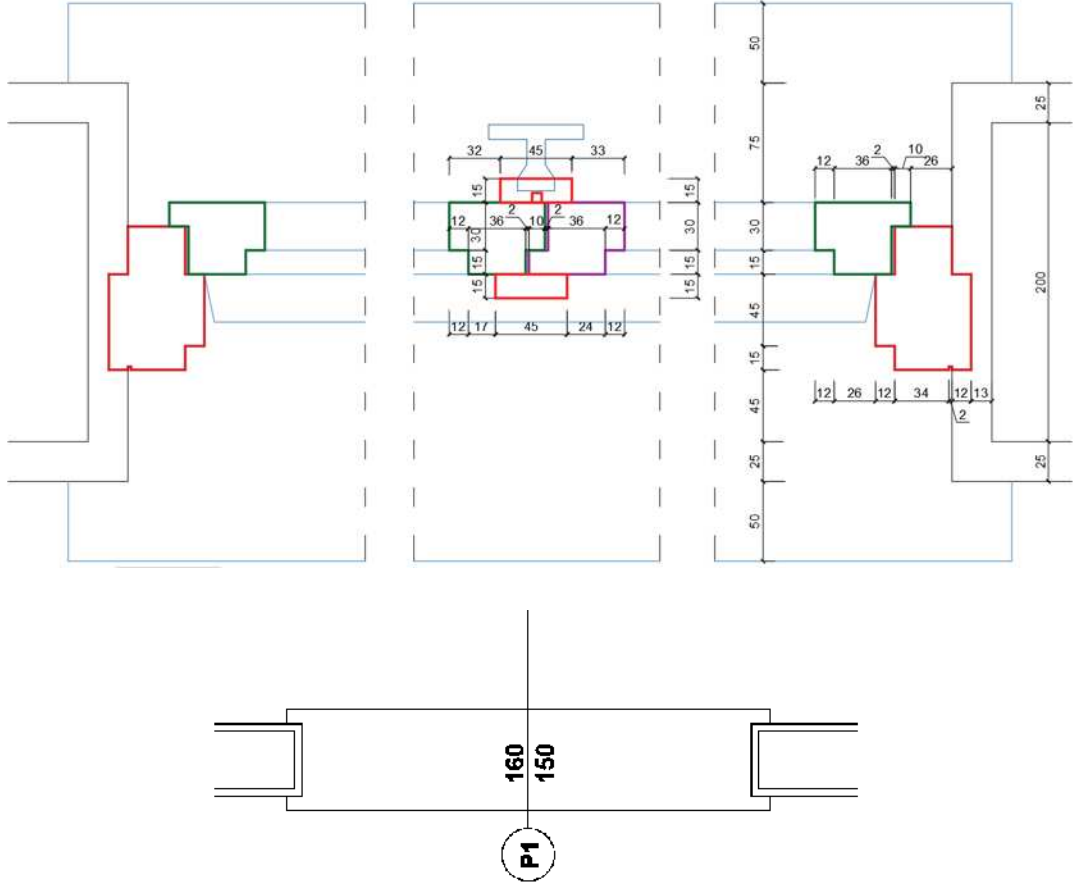
KAPI DETAY



DEĞERLENDİRME					.../.../20...
Öğrenci	Adı Soyadı			No - Sınıf	
Değerlendirme Konuları	Bilgi	Beceri	Doğruluk	Süre	Toplam
Uygulama Puanı					
Kazanılan Puan					
Öğretmen Ad Soyad - İmza					

## Sıra Sizde 2.4

Aşağıda ölçüleri ve detayı verilen iki kanatlı açılır ahşap pencerenin kesit ve görünüşlerini bilgisayar çizim kurallarına uyarak çiziniz.



DEĞERLENDİRME					.../.../20...
Öğrenci	Adı Soyadı			No - Sınıf	
Değerlendirme Konuları	Bilgi	Beceri	Doğruluk	Süre	Toplam
Uygulama Puanı					
Kazanılan Puan					
Öğretmen					
Ad Soyad - İmza					



### Neler Öğreneceğiz?

- Bilgisayarla İki Kollu Ortada Sahanlıklı Düz Merdiven Plan, Görünüş ve Kesit Çizimi
- Bilgisayarla Yarım Döner Merdiven Plan, Görünüş ve Kesit Çizimi
- Bilgisayarla Dış Merdiven Plan ve Görünüş Çizimleri
- Çıktı Alma ve Dosyalama



### Uygulama 3.2: İki Kollu Merdiven Kesit ve Görünüş Çizimi

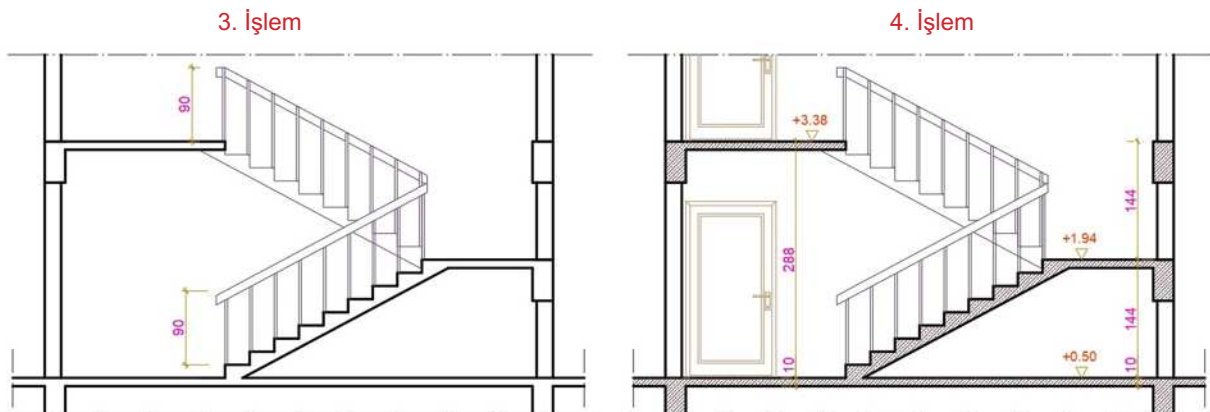
**İki kollu merdiven kesit ve görünüş çizmek için aşağıdaki yönergeler uygulanır.**

1. Merdiven planından çizgileri taşıma yöntemi veya merdivenkovası genişliğinde duvarları 20 cm olarak çiziniz. Çizimdeki ölçüler doğrultusunda döşemeleri ve sahanlık döşemesini 10-15 cm olacak şekilde çiziniz ve kopyalayınız.
2. Merdivenin başlangıç noktasını 200 cm ileriden başlatarak rıht 16 cm, basamak 30 cm olacak şekilde sahanlığa kadar çiziniz ve kopyalayınız. Sahanlıktan üst döşemeye aynalama (**Mirror**) yapınız. Sahanlık ve döşeme çizgilerini çizimdeki gibi temizleyiniz. Merdiven kolunu, döşeme kalınlığı 10 cm olacak şekilde çiziniz. Burada kesilen döşeme ve duvarlar kalın, kalan kısımları ince görünüşte çiziniz. 25x50 cm kirişleri çizimdeki gibi yerlerine çiziniz (Çizim 3.3).



Çizim 3.9: Merdiven A-A kesit çizimi aşamaları

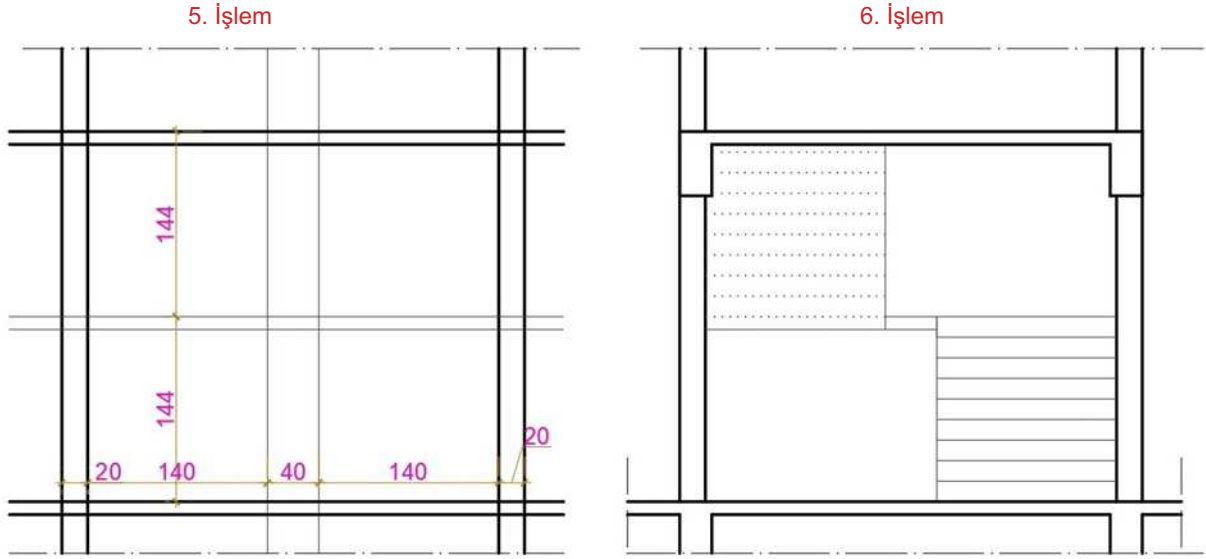
3. Merdiven korkuluklarını 90-110 cm olacak şekilde basamak uçlarından çiziniz. Görünmeyecek çizgileri temizleyiniz.
4. Görünüşte kalan daire giriş kapısını çiziniz. Döşeme, kiriş ve kesilen merdiven kolu ve sahanlığının taramasını yapınız. Ölçülendirme yapınız. Kotlarını yazınız (Çizim 3.4).



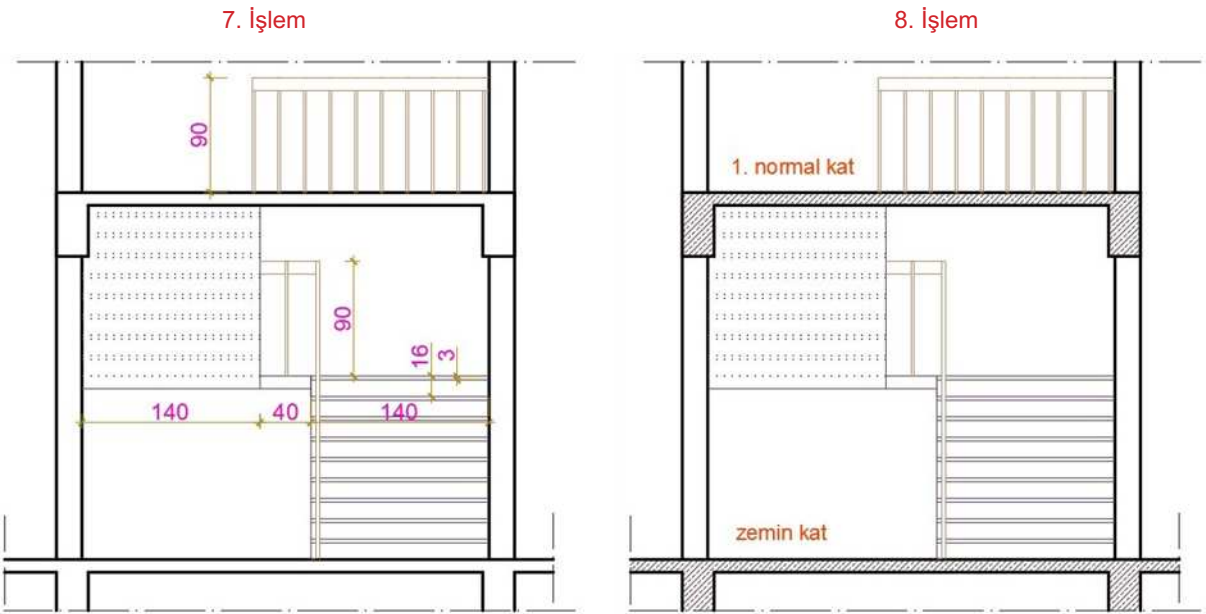
Çizim 3.10: Merdiven A-A kesiti çizimi

5. Merdiven görünüş yönünde merdivenkavasını oluşturan duvarları çiziniz (320 cm). Döşemeleri çiziniz ve kopyalayınız (10 cm kalınlık, 288 cm kat yüksekliği). Merdiven kol genişliğini 140 cm çiziniz.
6. Merdiven kollarındaki görünen (düz çizgi) ve görünmeyen (nokta çizgi) olacak şekilde rıhtları 16 cm aralıkla çiziniz. Kirişleri çiziniz (25 x 50 cm). Döşeme içlerini temizleyiniz (Çizim 3.5).
7. Basamak dışlarını 3 cm olacak şekilde kopyalayınız. Korkuluğu 90 cm yüksekliğinde çiziniz.

8. Döşeme taramasını yapınız. Yazıları yazınız (Çizim 3.6).



Çizim 3.11: Merdiven görünüş çizim aşamaları



Çizim 3.12: Merdiven görünüş çizimi

### 3.2. Bilgisayarla Yarım Döner Merdiven Plan, Görünüş ve Kesit Çizimi

#### Uygulama 3.3: Yarım Döner Merdiven Elemanları Boyutlandırılarak Merdiven Planı Çizimi

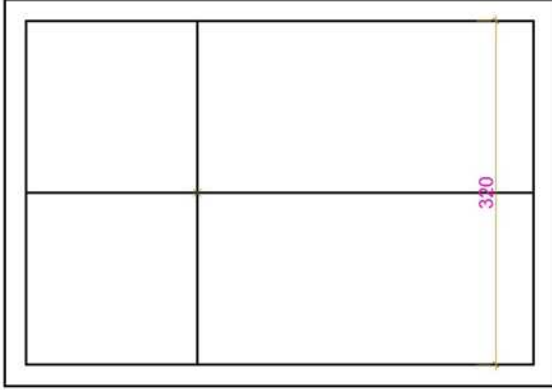
Yarım döner merdiven elemanları boyutlandırılarak merdiven planı çizmek için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Merdiven planını oluşturan merdiven kovanını çizimdeki ölçüye göre çiziniz. Yarım döner merdivenin merkezini bulmak için iç duvarlardan 160 cm içe iç duvar çizgisini kopyalayınız. Nokta (**Point**) komutu

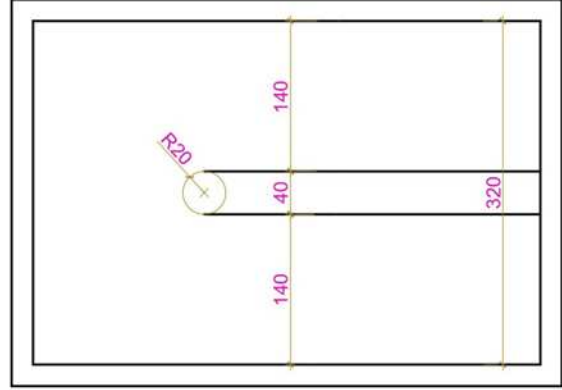
ile merkeze bir nokta yerleştiriniz ve kopyalanan çizgileri siliniz.

2. Ortadaki çizgiyi **Offset** komutu ile iki tarafa çoğaltınız. Ortadaki çizgiyi siliniz. Merkeze yarıçapı 20 cm olan bir çember çiziniz. Çember kenarlarından merdiven kollarını çiziniz (Çizim 3.7).

1. İşlem



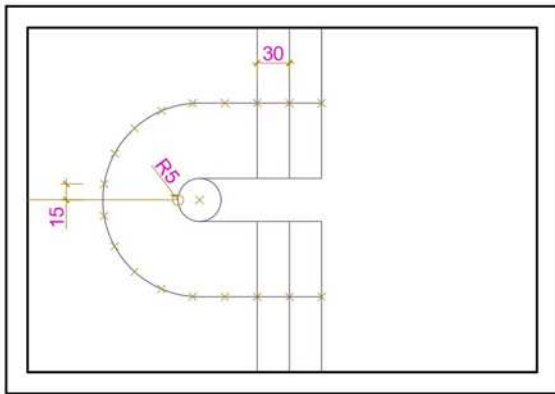
2. İşlem



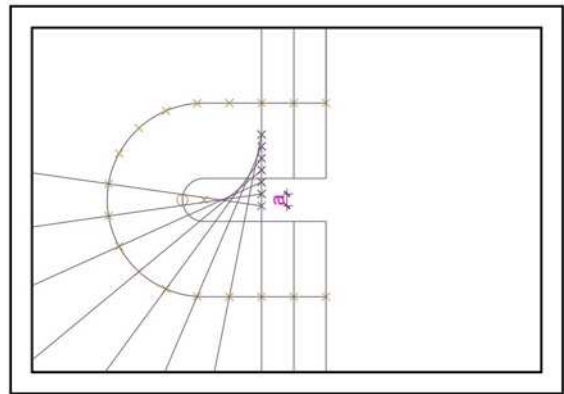
Çizim 3.13: Yarım döner merdiven çizim aşamaları

3. Basamakların (merdiven kol genişliğinin) ortasından merdiven çıkış hattını çiziniz. Çizgi birleştirme (**Join**) komutu ile birleştiriniz. İstenilen aralıktaki bölme komutu (**Measure**) ile 30 cm olacak şekilde çıkış hattını işaretleyiniz. Yarım döner merdivenin düz rıhtlarını çiziniz (üç adet). Ortada basamak kuralına göre basamağın en dar kısmı 10 cm olacağından iç çemberin soluna yarıçapı 5 cm olan bir çember çiziniz.
4. Yarım döner merdiveni yardımcı doğru yöntemine göre dengelendiriniz. Dönüşün başladığı düz basamaktan bir çizgi uzatılır, orta basamağın rıhtları, 5 cm yarıçaplı çemberin kenarlarından yardımcı doğruya uzatılır. Bu doğrunun kestiği mesafe (a) ölçülür. Ölçülen mesafe bir koldaki rıht sayısı kadar kopyalanır. Çıkış hattı üzerindeki noktalarla bu noktalar çizgi ile birleştirilir. Diğer kola aynalama (**Mirror**) komutu ile kopyalanır (Çizim 3.8).

3. İşlem



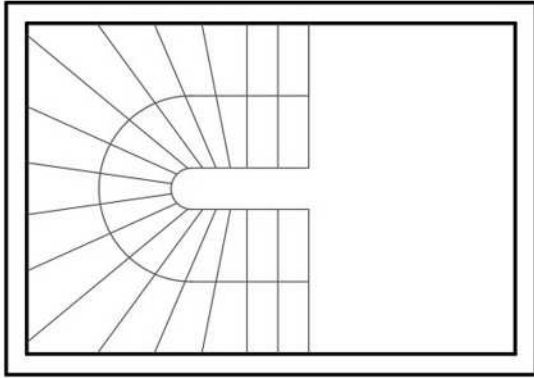
4. İşlem



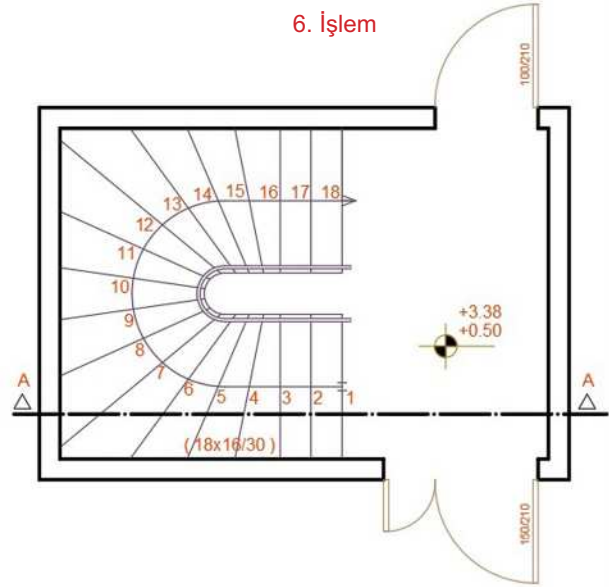
Çizim 3.14: Yarım döner merdiven dengelendirme çizim aşamaları

5. Fazla çizgiler temizlenir ve merdiven ortaya çıkartılır.
6. Bina giriş ve daire giriş kapıları çizilir. A-A kesit çizgisi çizilir ve yönü gösterilir. Korkuluk çizilir (3 cm). Çıkış hattı üzerine rıht sayıları yazılır. Merdiven bilgisi yazılır. Yüzey kotları yazılır. Ölçülendirme yapılır (Çizim 3.9).

5. İşlem



6. İşlem



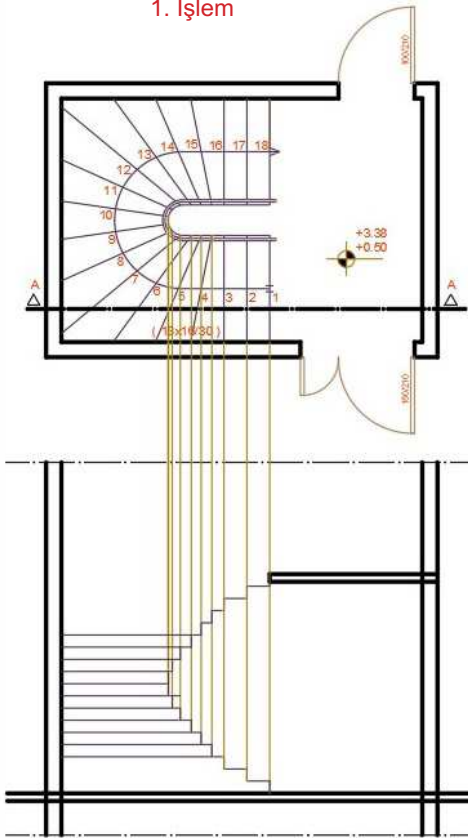
Çizim 3.15: Yarım döner merdiven kesit çizim aşamaları

### Uygulama 3.4: Yarım Döner Merdiven Görünüş ve Kesit Çizimi

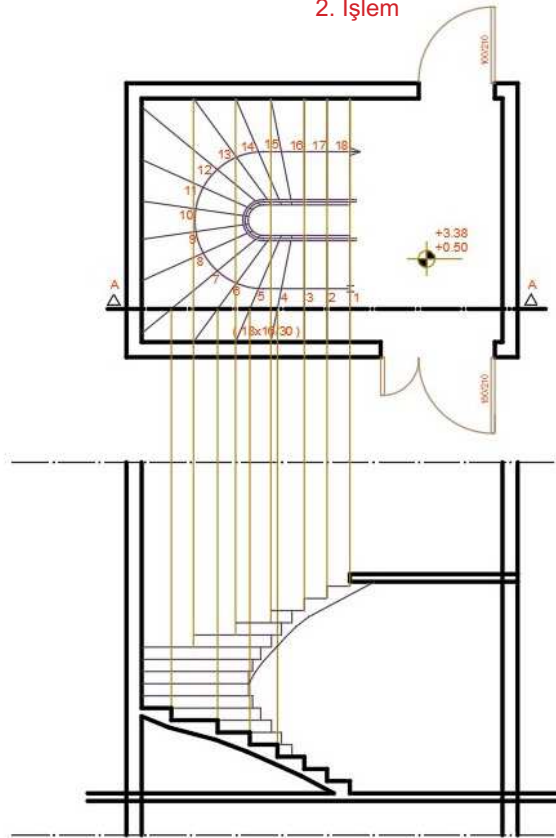
Yarım döner merdiven görünüş ve kesit çizmek için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Yarım döner merdiven planından duvarlar, taşıma yoluyla çizilir. Zemin kat döşemesi 10 cm kalınlığında çizilir. Normal kat döşemesi 288 cm yukarıya kopyalanır. Merdiveni oluşturan çizgiler kesite taşınır ve 16 cm yüksekliğinde basamaklar çizilir (Çizim 3.10).

1. İşlem



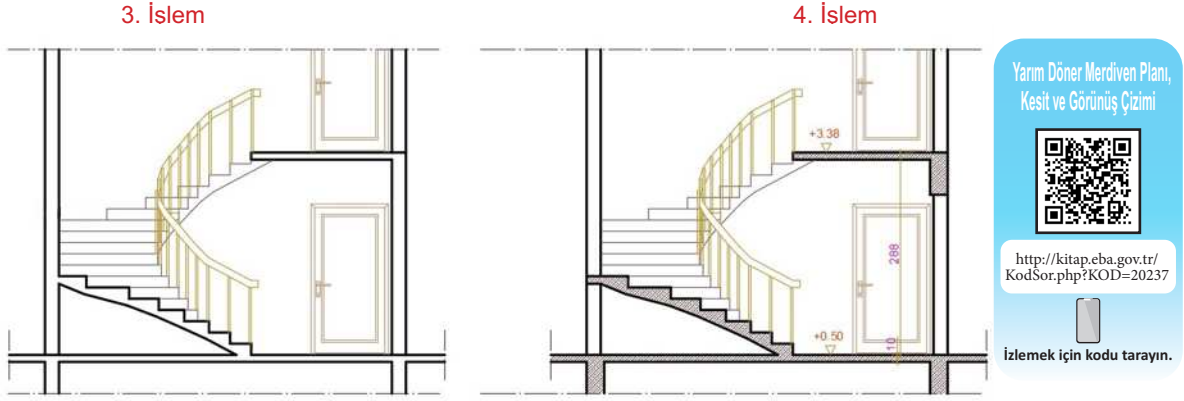
2. İşlem



Çizim 3.16: Yarım döner merdiven kesit çizim aşamaları

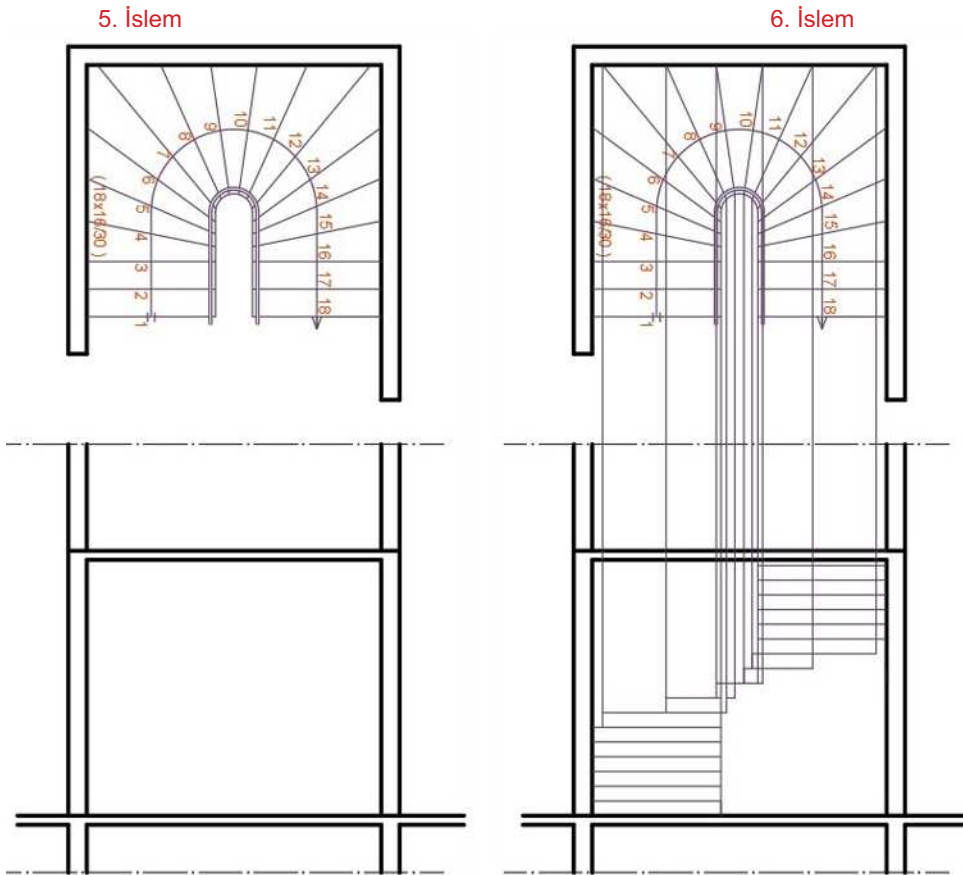


2. A-A kesit çizgisinin geçtiği basamaklar koyu çizgi ile gösterilir. 10-15 cm döşeme kalınlığı çizilir. Görünüşte kalan merdiven ve dönüşleri, taşıma yoluyla çizilir (Çizim 3.10).
3. 90-110 cm yüksekliğinde korkuluğu çizersiniz. Görünüşte kalan daire kapısını çizersiniz.
4. 25/50 cm kirişleri çizersiniz. Yükseklik kotlarını yazınız. Ölçülendirme yapınız. Tarama yapınız (Çizim 3.11).



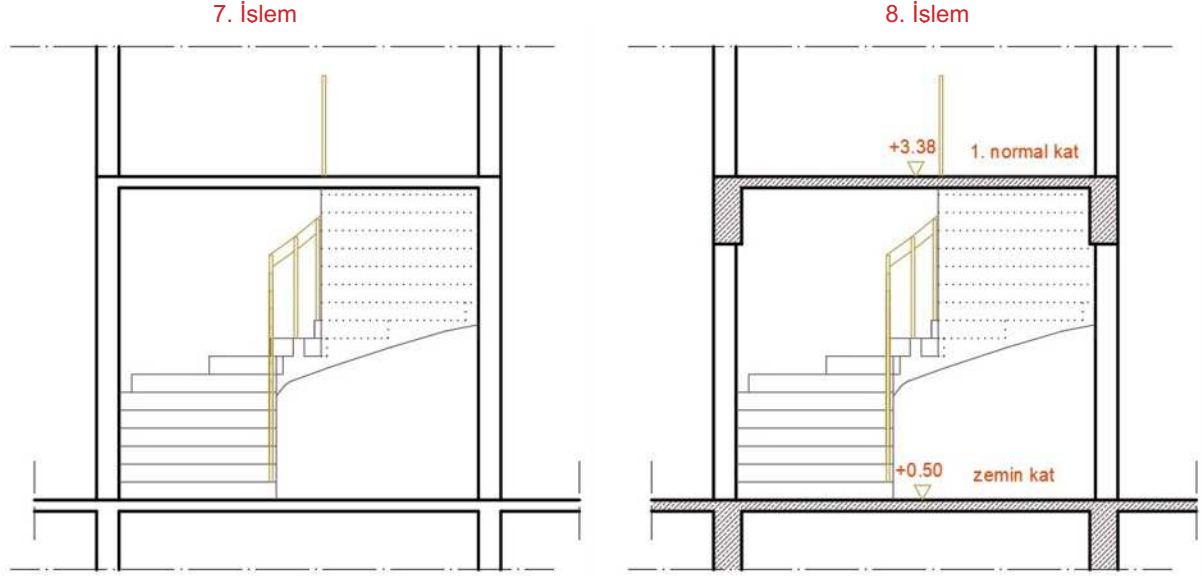
Çizim 3.17: Yarım döner merdiven kesit çizimi

5. Görünüş çizimi için merdiven planını, döndürme (**Rotate**) komutu ile çeviriniz. Plandan dış duvarları, taşıma yolu ile çizersiniz. Zemin kat ve normal kat döşemelerini, kat yüksekliği 288 cm olacak şekilde 10 cm çizersiniz.



Çizim 3.18: Yarım döner merdiven görünüş çizim aşamaları

6. Plandan merdiven kollarını ve iç dış rıhtları, taşıma yolu ile 16 cm yüksekliğinde basamakları çiziniz (Çizim 3.12).
7. 90 cm yüksekliğinde korkulukları çiziniz. Merdivenin görünüşte kalan kısmını (sol) düz çizgi ile arkada kalan kısmını (sağ) noktalı çizgi ile çiziniz.
8. 25/50 cm kirişleri çiziniz. Kotları yazınız. Kat bilgilerini yazınız. Tarama yapınız (Çizim 3.13).



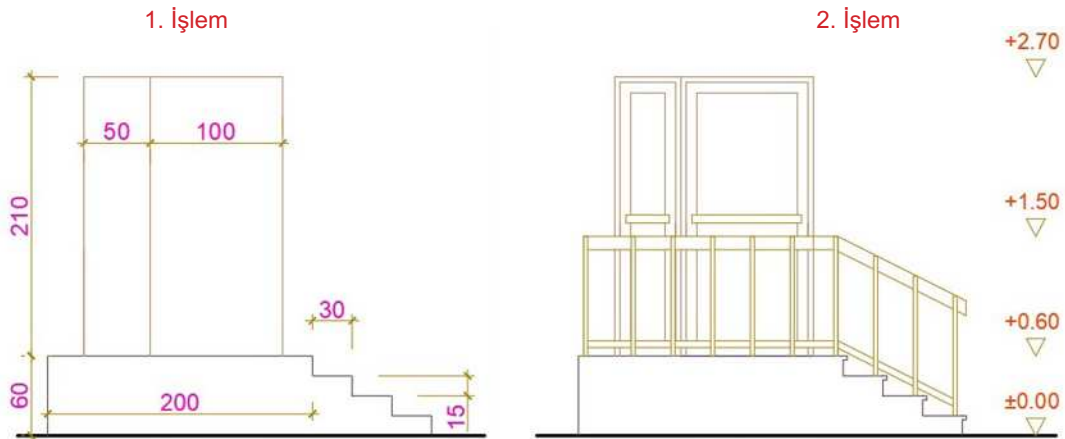
Çizim 3.19: Yarım döner merdiven görünüş çizimi

### 3.3. Bilgisayarla Dış Merdiven Plan ve Görünüş Çizimleri

#### Uygulama 3.5: Dış Merdiven Elemanları Boyutlandırılarak Merdiven Planı Çizimi

Dış merdiven elemanları boyutlandırılarak merdiven planı çizmek için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Dış merdiven çizimi için 20 cm kalınlığında dış duvar çiziniz. 200/150 cm döşeme çiziniz. Duvarın sağ kenarına 30 cm üç adet basamak kopyalayınız (Çizim 3.14).



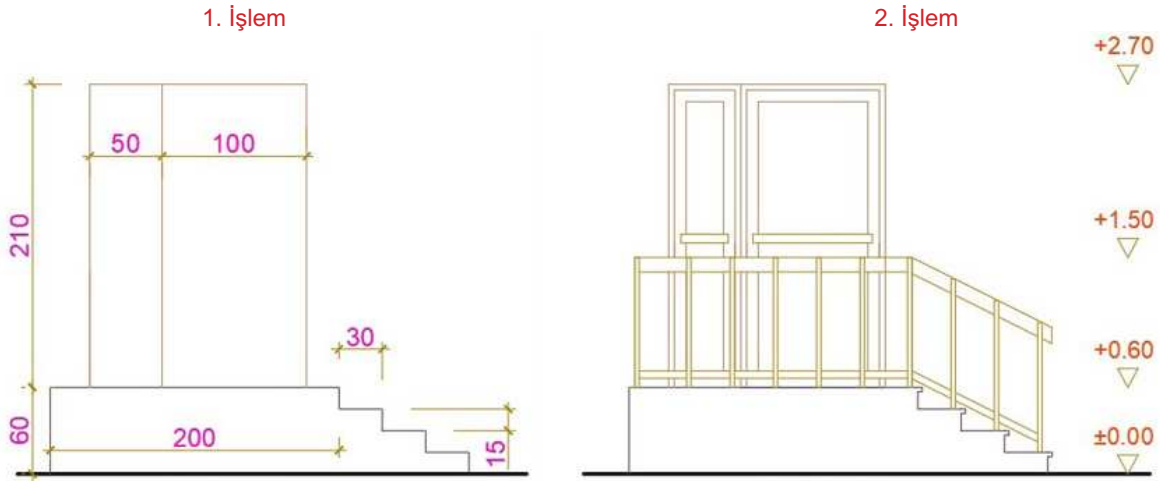
Çizim 3.20: Dış merdiven plan çizimi

- Basamakların ortasından çıkış hattını çiziniz. Korkuluk çiziniz. Bina giriş kapısını 150 cm genişliğinde çiziniz. Rıht sayılarını, çıkış hattı üzerine yazınız. Merdiven bilgilerini yazınız. Yüzey kotlarını yazınız (Çizim 3.14).

### Uygulama 3.6: Dış Merdiven Görünüş Çizimi

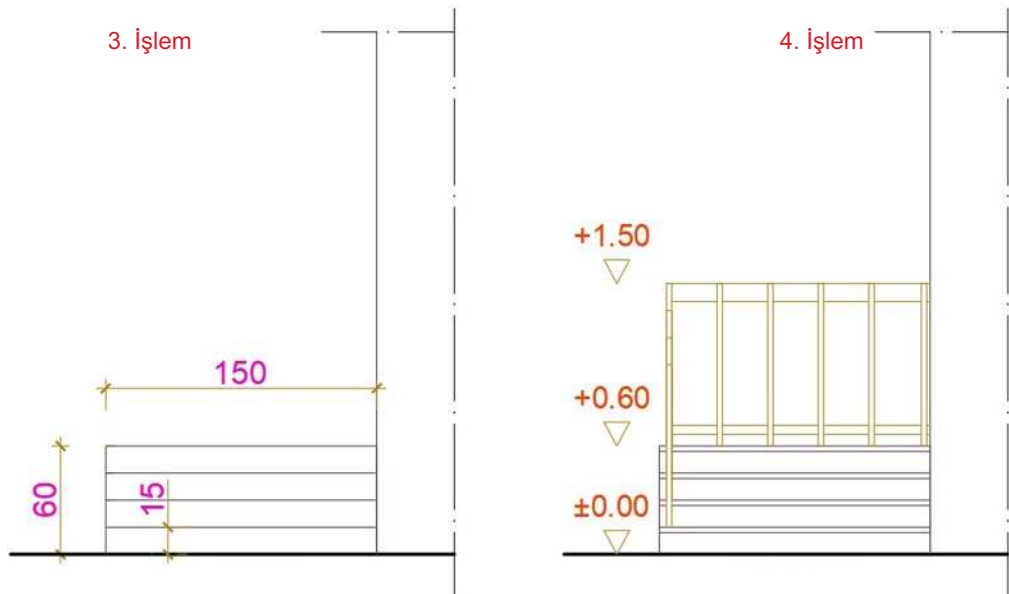
Dış merdiven görünüş çizimi için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

- Dış merdiven ön görünüşünü çizimdeki ölçülere göre çiziniz. Bina giriş kapısını 150/210 cm ölçülerinde çiziniz. Basamakları 30 cm, rıhtları 15 cm çiziniz.
- Bina giriş kapısının görünüşünü çiziniz. 90-110 cm yüksekliğinde korkuluk çiziniz. Basamakların uç kısmına 3 cm dış çiziniz. Kotları yazınız (Çizim 3.15).



Çizim 3.21: Dış merdiven ön görünüş çizimi

- Dış merdiven yan görünüşünü, çizimdeki ölçülere göre çiziniz. Binayı üstten ve yandan kesit çizgisi ile sınırlandırınız.
- Basamak dişlerini, rıht çizgilerinden alta 3 cm kopyalayınız. 90-110 cm korkuluk çiziniz. Kotları yazınız (Çizim 3.16).



Çizim 3.22: Dış merdiven yan görünüş çizimi

Dış Merdiven Plan ve  
Görünüş Çizimleri



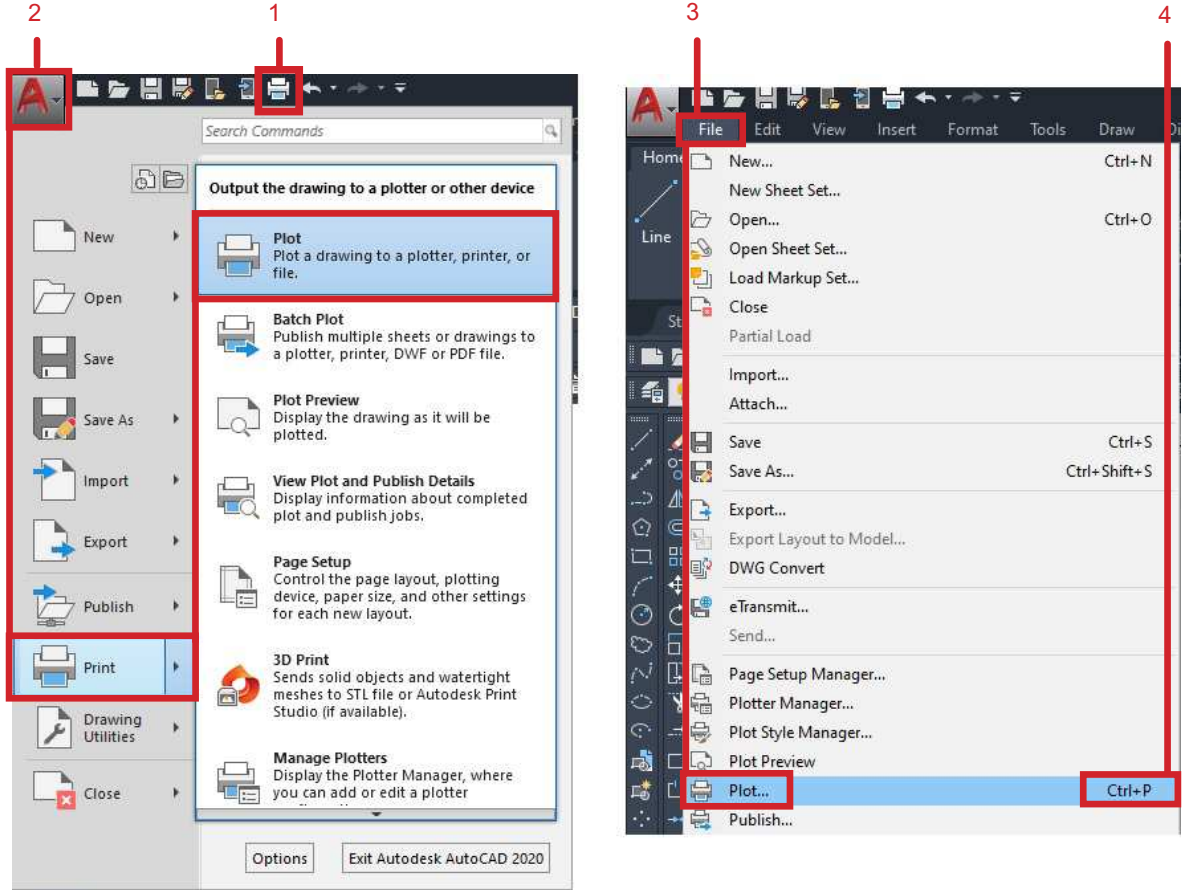
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20238](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20238)

İzlemek için kodu tarayın.

### 3.4. Çıktı Alma ve Dosyalama

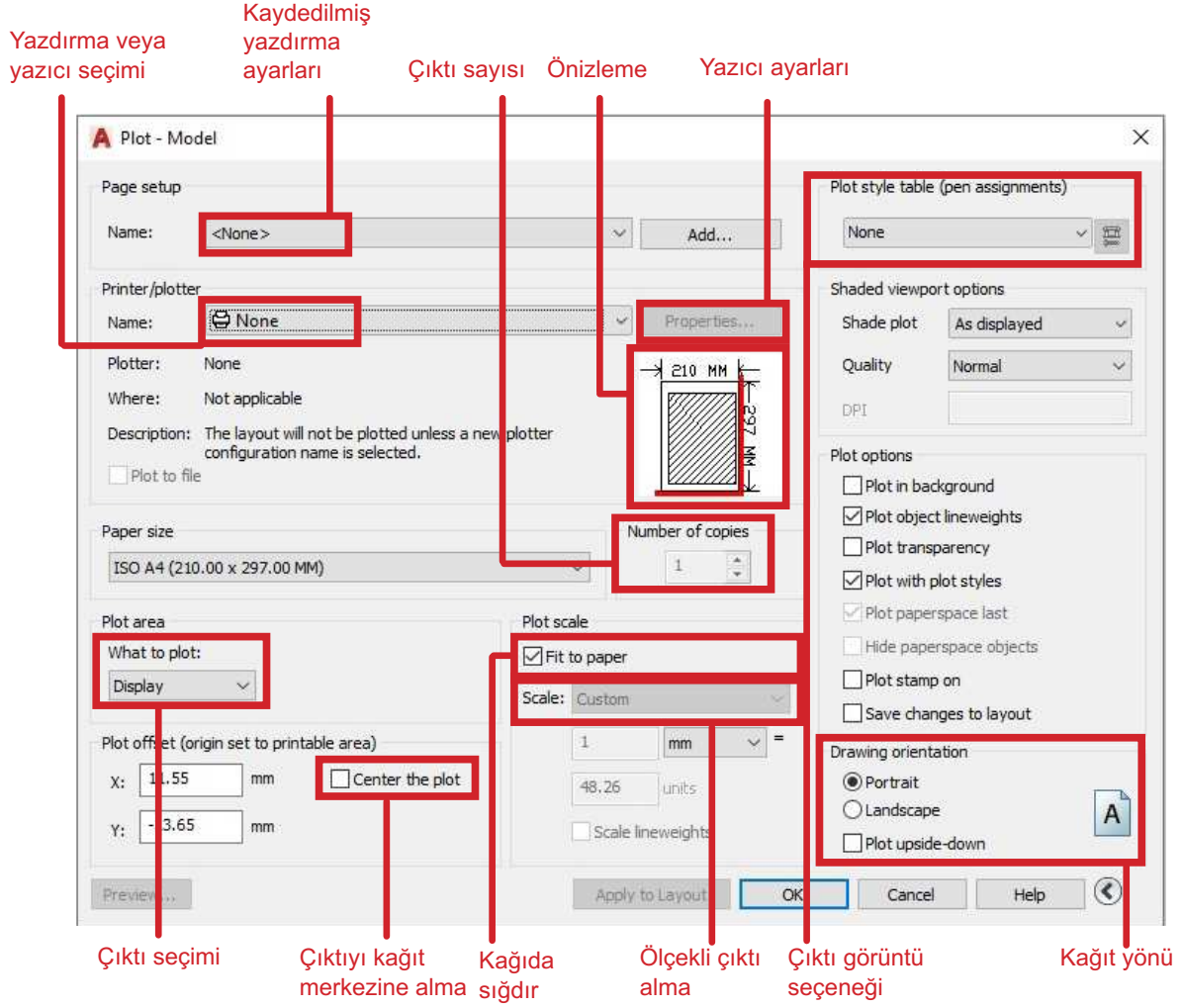
Çizim programında çizimi yapılan planlar, programın yazdırma (**Plot**) menüsü kullanılarak yazıcıdan / çiziciden (**Plotter**) çıktısı alınabilir veya bilgisayara resim, pdf gibi bazı formatlarda kaydedilebilir.

Yazdırma (**Plot**) menüsüne ulaşmak için hızlı menüden yazıcı simgesi seçilir (1), çizim programı menüsünden **Print Plot** seçilir (2), menü araç çubuğundan **File Plot** seçilir (3) veya kısayol olarak **Ctrl+P** (4) yazılır (Görsel 3.1).



Görsel 3.18: Çıktı alma komutuna (**Plot**) ulaşım

Çıktı alma menüsü ekrana gelir. Bu menüde bilgisayarda kayıtlı yazıcı veya diğer formatlar seçilir. Kağıt boyutu seçilir. Çıktısı alınacak çizimin sınırları seçilir. Kopya sayısı girilir. Kağıtta konumu seçilir. Ölçek seçilir. Kağıt yönü seçilir. **Preview** ile ön izleme yapılır. Ok ile çıktı alınır veya farklı formatta (pdf, jpeg, png vb.) bilgisayara kaydedilir (Görsel 3.2).

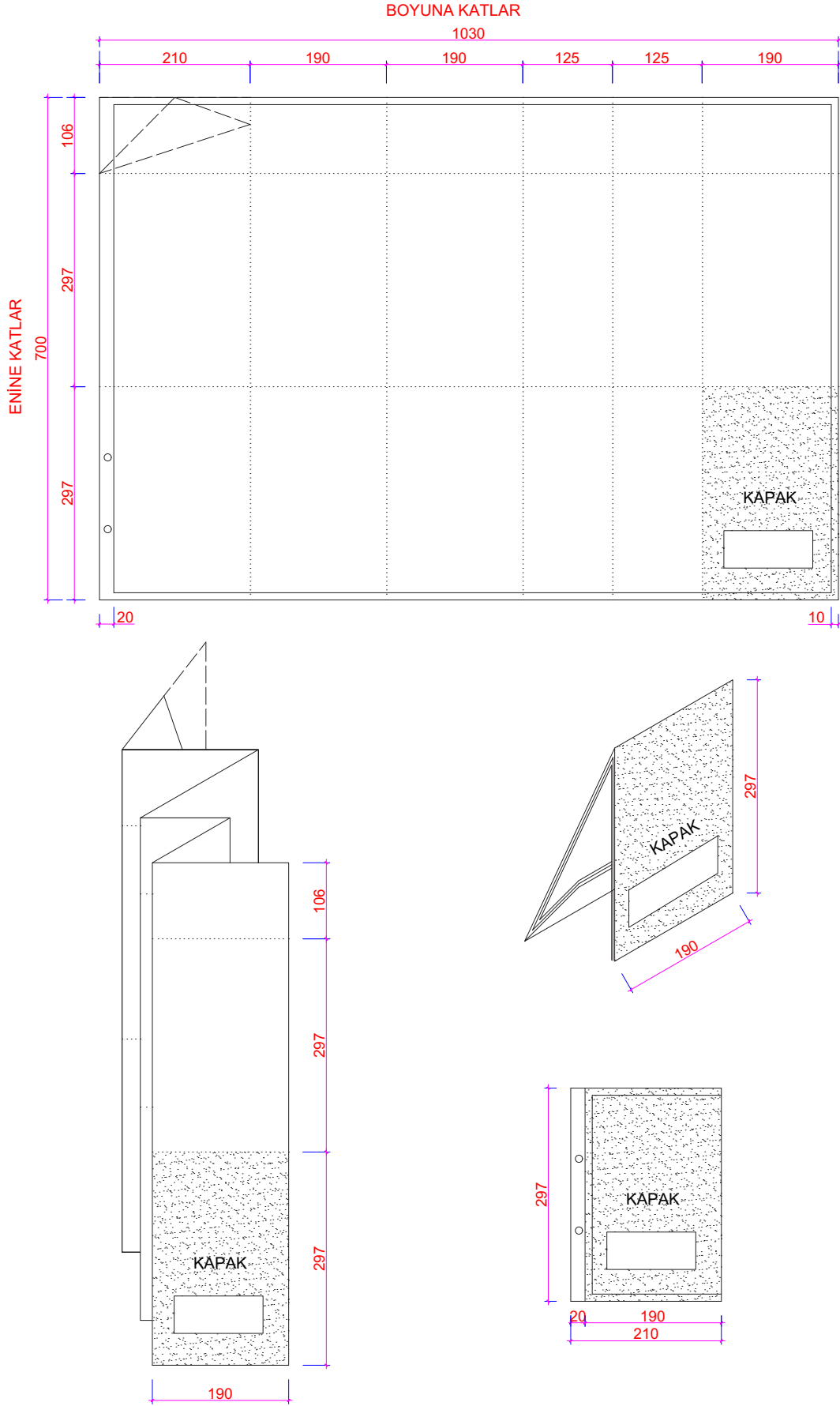


Görsel 3.19: Çıktı alma komutuna (Plot) ulaşım

### Uygulama 3.7: Proje Katlama Kuralları

Uzun ve geniş olan projelerin kolay bir şekilde taşınması, dosyalanması ve okunabilmesi için standart A4 ölçülerine göre katlanması gerekir.

1. Projenin dosyalanabilmesi için bir kenarında 1,5 ile 2 cm dosyalama payı bırakılır.
2. Projeler sol kenarından A4 boyutunda, 210 mm ile 297 mm yükseklikten üçgen şeklinde bir bölüm arkasına doğru katlanır.
3. Projenin sağ kenarından (antelli kısımdan) başlanarak 19 cm genişliğinde önce arkaya doğru, sonra öne doğru ve sırası ile tekrar arkaya ve öne katlanır.
4. Enine katlama bittiği zaman tekrar proje, boyuna 29 cm uzunluğunda bir daha katlanır.
5. Katlanan sayfalar üst üste getirildiğinde proje A4 boyutuna gelmiş olur (Görsel 3.3).



Görsel 3.20: Proje katlama aşamaları



### Uygulama 3.8: Proje Katlama ve Dosyalama

İhtiyaç hâlinde kolay ve hızlı bir şekilde bu projelere ulaşabilmek için projeler elektronik ortamda veya dosya içerisinde saklanmalıdır.

1. Dosyaya konulacak evrak ve projeler bir araya getirilir.
2. Projeler üst üste konularak düzenlenir.
3. Dosya ile ilgili resmî evrak ve yazışmalar bir klasör içine konur.
4. Yazışma klasörü en üstte olacak şekilde projeler dosyaya konularak ip ile bağlanır.
5. Bağlanan dosyaların üzerine pafta adı, parsel numarası, sıra numarası ve varsa özel işaretler yazılır (Görsel 3.4).



Görsel 3.21: Proje dosyalama

## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
<b>Merdiven Çizimi</b>			
1	Merdiven kovanını ve merdiven sahanlıklarını çizdin mi?		
2	Merdiven rıhtlarını <b>Offset</b> komutunu kullanarak veya <b>Copy</b> komutunu çizdin mi?		
3	Merdiven çıkıt hattını belirleyip numaralandırıp yazılarını yazdın mı?		
4	Kapı yerini belirleyip kapı çizimini yaptın mı?		
5	Ölçülendirmeyi yaptın mı?		
6	Merdiven kesit alınacak yeri belirleyip kesit yönünü belirlendin mi?		
<b>Merdiven Görünüş / Kesit Çizimi</b>			
7	Merdivenin kesit çizimi yapılacak yeri belirlendin mi?		
8	Merdiven çiziminden duvarları kesite taşıdın mı?		
9	Döşemeleri ve sahanlıkları ölçüsünde çizdin mi?		
10	Merdiven başlangıç noktasından rıht ve basamak genişliğin çizdikten sonra copy komutunu kullanarak basamak sayısı kadar kopyaladın mı?		
11	Çizmiş olduğun merdiven kolu basamaklarını aynalama ( <b>Mirror</b> ) komutu ile orta sahanlıktan aynaladın mı?		
12	Merdiven korkuluklarını çizdin mi?		
13	Varsa bakış açısı veya kesitte görünen kapı görünüşünü çizdin mi?		
14	Duvar, döşeme, sahanlık, giriş taramasını yaptın mı?		
15	Ölçülendirme ve yazılarını yazdın mı?		

### Sıra Sizde 3.1

Kat yüksekliği H: 300 cm.

Rıht yüksekliği h: 17 cm.

Kol genişliği c: 140 cm.

1 no.lu aks ve 2 no.lu aks arası 320 cm.

A ve B aksları arası: 520 cm.

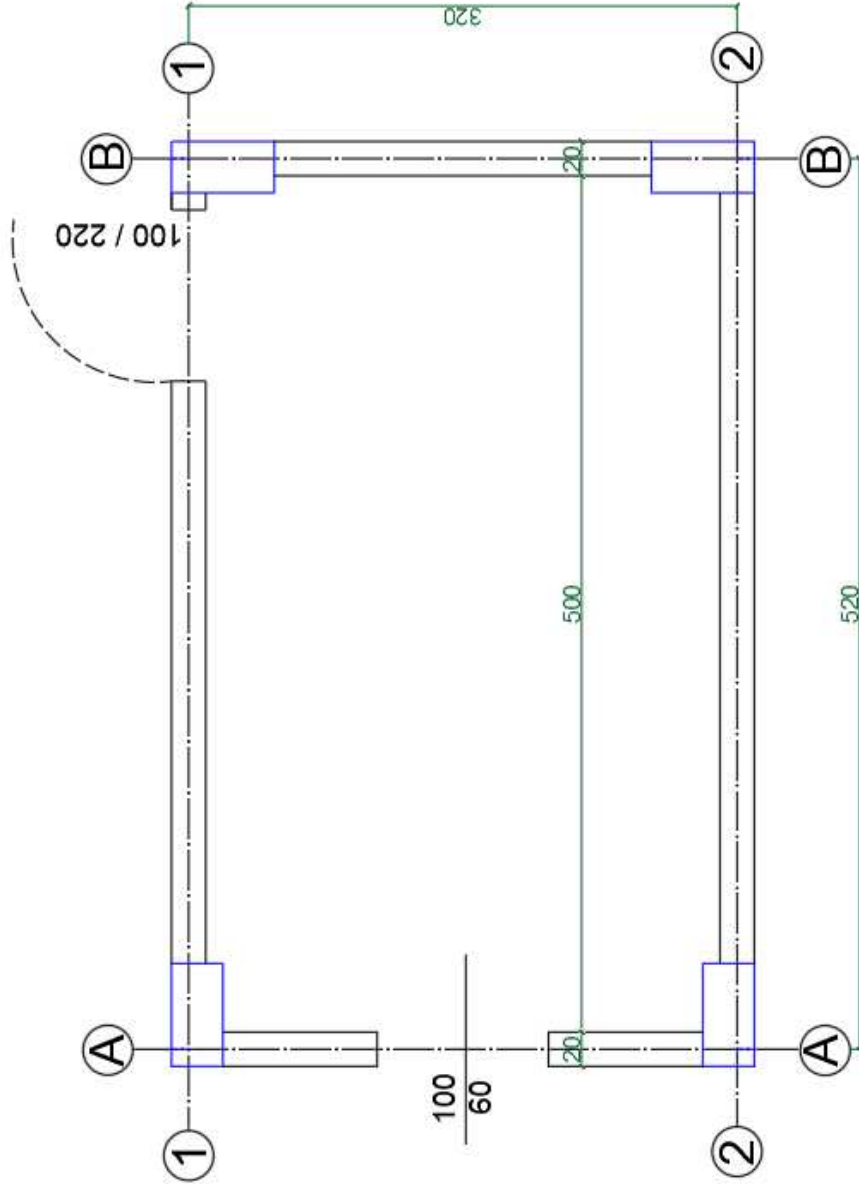
Kapılar: 100/220 cm.

Kolonlar 30x60 cm.

Kirişler 25x50 cm.

Döşeme kalınlığı d=12 cm.

Yukarıda verilen bilgilere göre; Rıht yüksekliğini (h), rıht adedini (hn), basamak genişliğini (b), basamak sayısını (bu) hesaplayarak bilgisayarlı teknik çizim kurallarına uyarak çiziniz. (Not: Çizimde kapı ve pencere ölçüleri verilerek yerleri belirlenmiştir.)

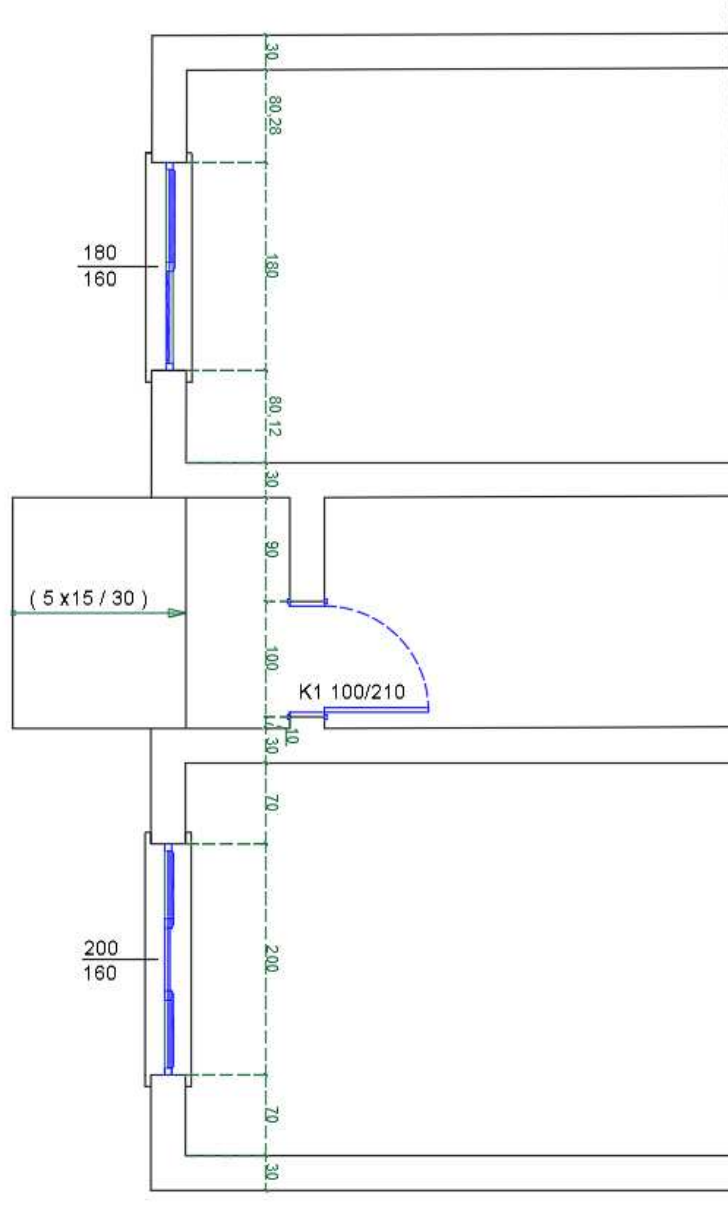


DEĞERLENDİRME					.../.../20...
Öğrenci	Adı Soyadı			No - Sınıf	
Değerlendirme Konuları	Bilgi	Beceri	Doğruluk	Süre	Toplam
Uygulama Puanı					
Kazanılan Puan					
Öğretmen Ad Soyad - İmza					

## Sıra Sizde 3.2

Aşağıda verilen bilgilere göre dış merdiven plan ve görünüşünü çiziniz.

Kat yüksekliği 310 cm



DEĞERLENDİRME					.../.../20...
Öğrenci	Adı Soyadı			No - Sınıf	
Değerlendirme Konuları	Bilgi	Beceri	Doğruluk	Süre	Toplam
Uygulama Puanı					
Kazanılan Puan					
Öğretmen Ad Soyad - İmza					

# KONUT BİNASI ETÜDÜ

# 4

## Neler Öğreneceğiz?

- İhtiyaç Listesi ve Fizibilite
- İnsan ve Eşya Ölçülerini Dikkate Alarak Mekân Alanlarını Belirleme
- Kat Planı Etüdü
- Çizgisel ve Kotlu Ölçülendirme

## 4. KONUT BİNASI ETÜDÜ

### 4.1. İhtiyaç Listesi ve Fizibilite

#### Konut ve Toplu Kullanım Bina Mahalleri

Konut, aile bireylerinin içinde yaşamlarını sürdürürken fizyolojik, psikolojik ve toplumsal açılardan rahatsızlık duymamalarını ve yaptıkları işlerde verimli olmalarını sağlayan tüm olanak ve çevre koşulları ile kullanıcı gereksinimlerini karşılayacak şekilde planlanmalıdır. Tasarımda üzerinde durulması gereken kullanıcı gereksinimleri; beslenme, dinlenme, çalışma, temizlenme ve uyuma gibi barınma ve korunma amaçlı eylemler olarak ele alınmalıdır.

Oda, yatak odası veya yatak nişi, mutfak veya yemek pişirme yeri, banyo veya yıkanma yeri ve tuvalet-WC yeri bulunacaktır. Yıkanma yeri ile WC bir arada olabilir. Bu mekânların dar kenar ölçüleriyle alan ölçüleri aşağıda verilmiştir (Tablo 4.1).

Tablo 4.1: Asgari Mahal Ölçüleri

Mahal Adı	En Dar Kenarı (m)	Alanı (m <sup>2</sup> )
Oda	3	12
Yatak ve çalışma odası	2.4	8
Yatak nişi	1.5	3
Mutfak	1.5	3
Banyo	1.2	2.5
WC	1	1.2
Antre, koridor ve hol	1.1	1.32

Söz konusu mekânlar, bu ölçülerden daha küçük yapılamaz.

Yemek nişleri dar kenarı 3.00 m ve alanı 12.00 m<sup>2</sup> olan bir odaya açılacaktır. Yemek pişirme yerleri veya açık olarak düzenlenecek mutfaklar, hava ve duman bacaları ile bağlantılı olmak şartı ile düzenlenebilir.

Tüm odalarda tefriş yapılması zorunludur. Giriş holü, soyunma yeri, sandık odası veya kiler gibi mekânlar oda sayılmaz.

#### Fizibilite Raporları Doğrultusunda İstek ve İhtiyaçlara Göre Etüt Tasarımı

Fizibilite; bir tasarımın uygulanabilirliğinin, seçilen ölçütlere göre belirlenmesi araştırmalarını içerir.

Tasarım öncesi bilinmesi gerekenler ve tasarımda değerlendirme ölçütleri;

- Çevrenin doğal güzellikleri ve manzara durumu,
- Çevrenin oluşmuş mimari dokusu,
- Çevrenin imar durumu ve yapı yönetmelikleri (yasal sınırlamalar),
- Arsa durumu, büyüklüğü, eğim farkları, yol durumu, su ve pis su borularının yeri, imar kuralları vb.
- Gerekli mekânların; alan, yükseklik ve konum olarak birbirleriyle olan ilişkileri,
- Mevcut mobilyaların boyutları,
- Uygulanacak yapının şekli, tuğla, çelik, düz veya meyilli çatı,
- İşlevsel koşullara uygunluk,

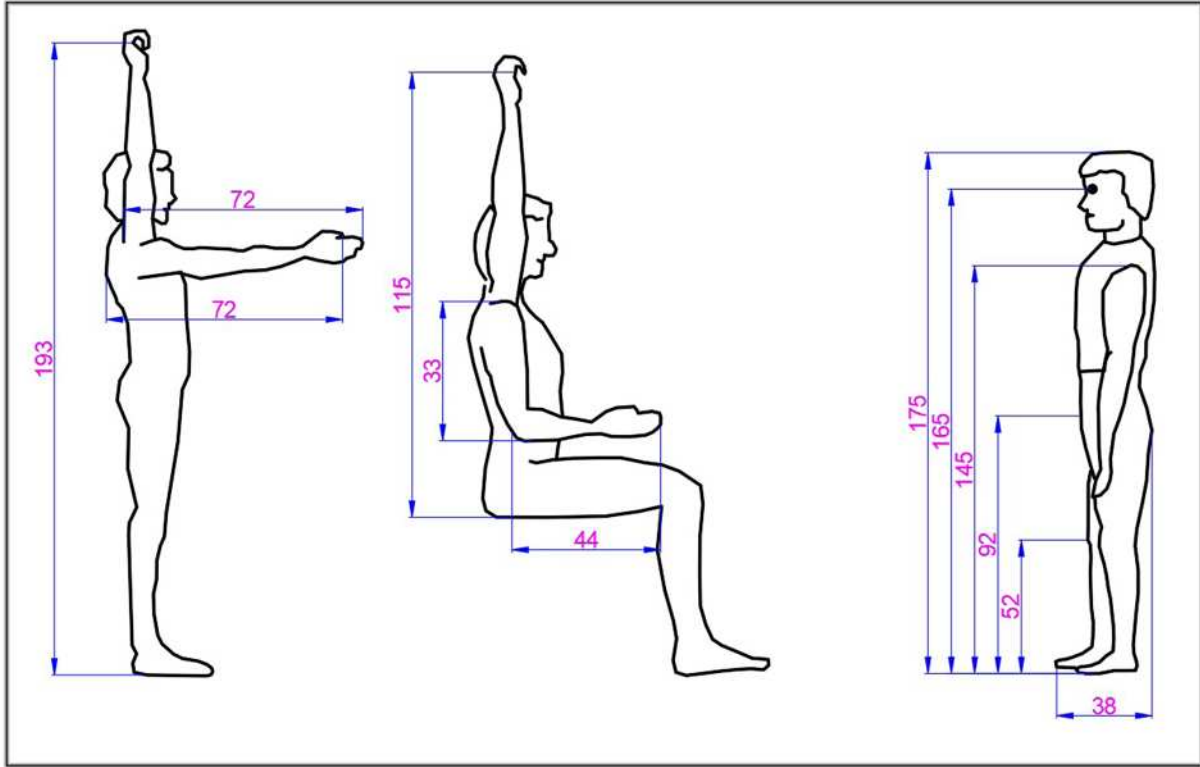


- Olumlu iletişim koşullarına uygunluk,
- Kullanıcı isteklerine uygunluk,
- Sağlık ve konfor koşullarına uygunluk,
- Estetik koşullara uygunluk,
- Çevrenin yeniden düzenleme koşullarına uygunluğu,
- Ekonomik koşullara uygunluk.

## 4.2. İnsan ve Eşya Ölçülerini Dikkate Alarak Mekân Alanlarını Belirleme

### Ergonomik Açıdan Mekân Ölçülerinin Tespit Edilmesi

Bina tasarımında insan ergonomisi ön planda tutulmalı ve kullanım kolaylığına özellikle önem gösterilmelidir. Tasarımcı; insanın ölçülerine ve ihtiyacına göre eşyaları, insan ve eşya ölçülerine göre ise mahallerin ölçülerini düşünür. İnsanın ölçülerine göre yükseklikler dikkate alınmalı, eşyalar boyutlandırılmalıdır. Mahal ise insanın nasıl rahat biçimde kullanacağı düşünülerek eşyaların konumu belirlenmeli, bu konuma göre eşya ölçüleri de göz önüne alınmalı ve mahal ölçüleri çıkarılmalıdır (Görsel 4.1).

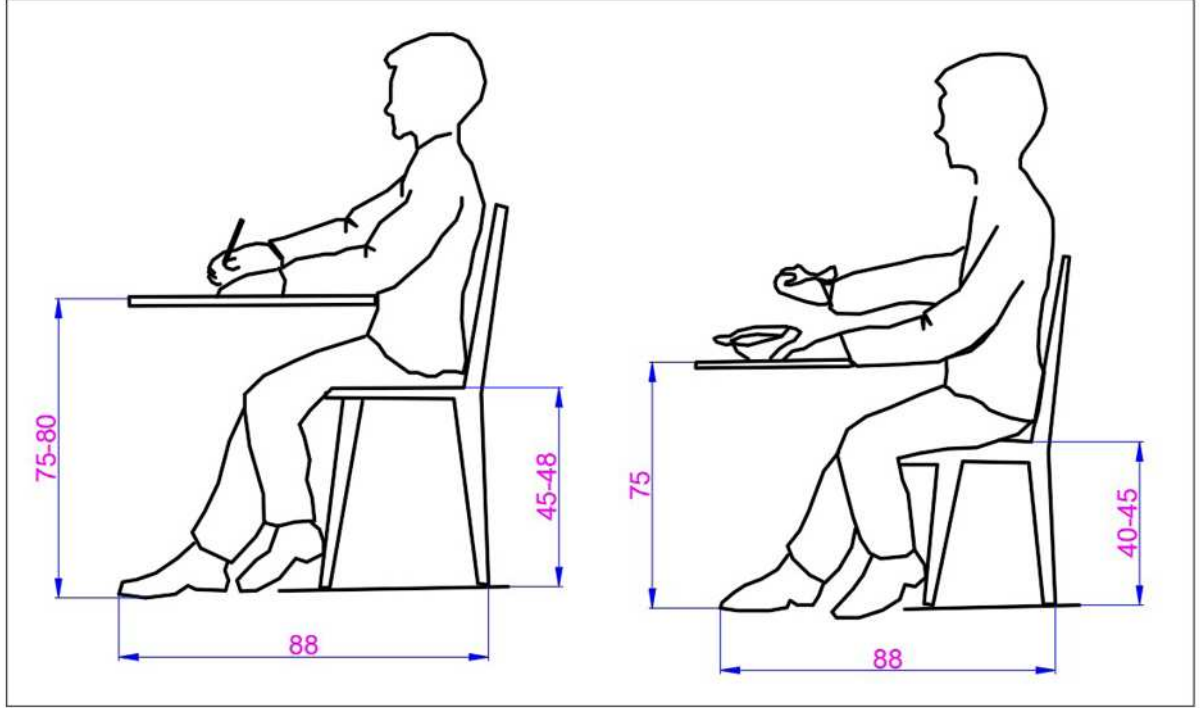


Görsel 4.1: İnsan ölçüleri

### Mekân Ölçülerine Göre Tefriş Elemanları Boyutlarının Belirlenmesi

Eşyanın boyutları vücut ölçüleri ile uygun olmalıdır. Yapı sahipleri, yaşadıkları mekânları planlamada eşya ergonomisini esas alırlar. Eşya ergonomisinde fonksiyonellik, konfor, sağlık ve güvenlik ölçütleri aranır. Tasarımcı, insanın mobilyalar arasında mekân kaybı olmadan verimli çalışabilmesi için ne kadar

mekâna ihtiyaç duyduğunu bilmelidir. Yapıların birbirleriyle ilişkili olmamasının bir sebebi de tasarımcıların gelişigüzel seçilmiş ölçeklerden hareket etmeleri, tek ve doğru ölçek olan insandan hareket etmemeleridir. Örneğin; koridorların genişliği, insanların rahat geçişini sağlamalıdır. Bir insan rahat geçmeli, iki insanın karşılaşması durumunda geçiş kolaylığı bulunmalı, eşyaların taşınmasında da rahatlık sağlayabilecek niteliklerde olmalıdır (Görsel 4.2).



Görsel 4.2: Eşya boyutlarının vücut ölçüleri ile uygunluğu

### 4.3. Kat Planı Etüdü

Mekân alanlarının programlanması; tasarım aşaması, eylem alanlarının bulunması ve eylemlerle ilgili araç gereç, donatım gibi olguların biçimlendirilmesi ile gerçekleşir. Konut gereksinim programının yapımında kullanıcı sayıları dikkate alınır. Aile büyüklüğüne göre mekânlar tasarlanır (Tablo 4.2).

I. Program: anne ve baba, üç çocuk, bir aile büyüğü.

II. Program: anne ve baba, iki çocuk gibi.

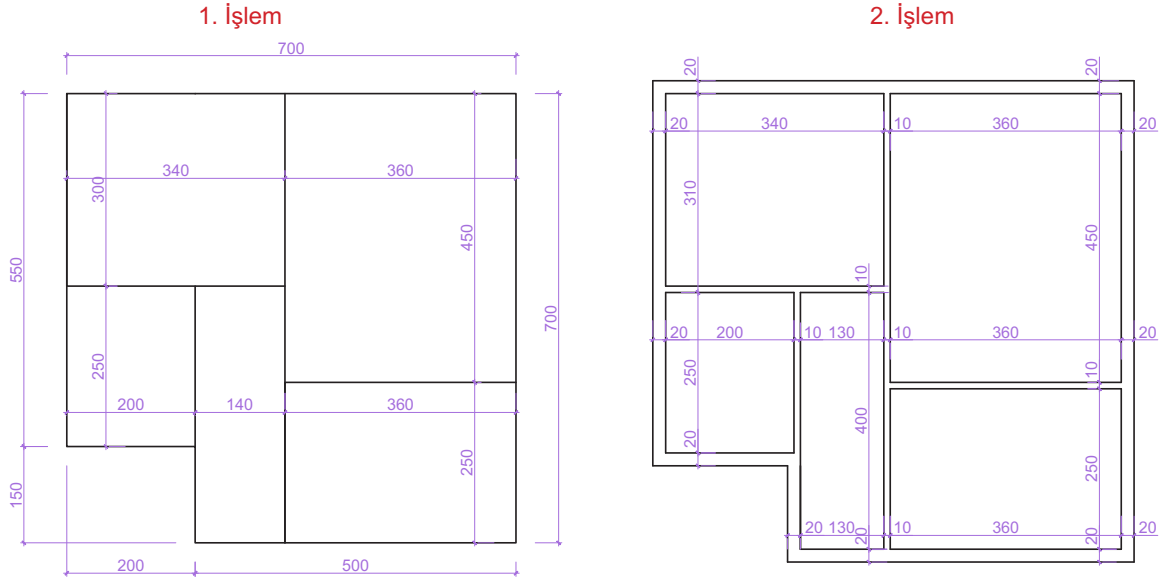
Tablo 4.2: Bir Konuta Ait İhtiyaç Programı

Konut	Yaşama Bölümü	Yatma Bölümü	Ortak Bölümler
Mekânlar	Salon	Yatak odaları	Giriş holü
	Mutfak, kiler	Banyo, WC	Depo alanları
	Teras, balkon	Yüklük	WC, lavabo
			Garaj

## Uygulama 4.1: Kat Planı Bölme Duvarları Mahalleri Oluşturacak Şekilde Planlama ve Çizimi

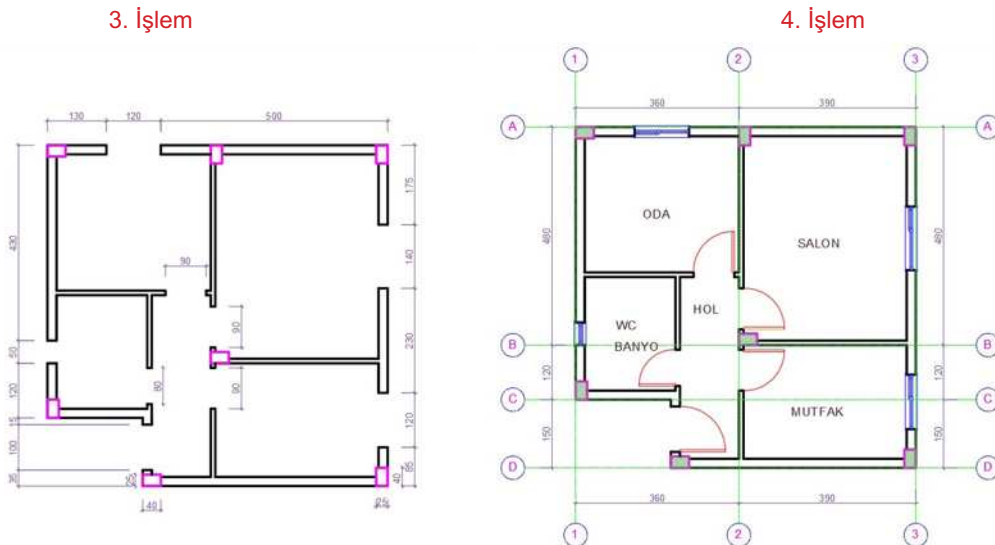
Kat planı bölme duvarları mahalleri oluşturacak şekilde planlama ve çizim yapmak için aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

1. Etüdü yapılan kat planını, tek çizgi olarak ve çizimdeki ölçülere uygun olarak kat planının krokisini çizin. Ayarlanmış olan katmanlar (**Layer**) her farklı elemanda ve bilgilendirme objelerinde kullanılacaktır (duvar, kapı, yazı, ölçü, aks vb.).
2. Dış duvarlar 20 cm içe doğru, iç duvarlar 10 cm olacak şekilde, çizimdeki yönlerine bakarak kopyalayınız (**Offset**). Duvar birleşimlerindeki fazla çizgileri siliniz (**Trim**) (Çizim 4.1).



Çizim 4.1: Krokiden kat planı çizimi

3. Kolonları 25/50 cm çizimdeki konum ve yönlerine göre çizin ve aksları numaralandırınız. Pencere boşluklarını çizimdeki ölçülere uygun açınız. Kapı boşluklarını, 10 cm duvar dışı bıraktıktan sonra çizimdeki kapı ölçüsünde açınız.
4. Kolon köşelerine göre aks çizgisi kullanarak aksları çizin. Kapıları çizin. Pencerelele çizin. Kolon içlerine betonarme taraması yapınız. Mahal yazılarını yazınız (Çizim 4.2).

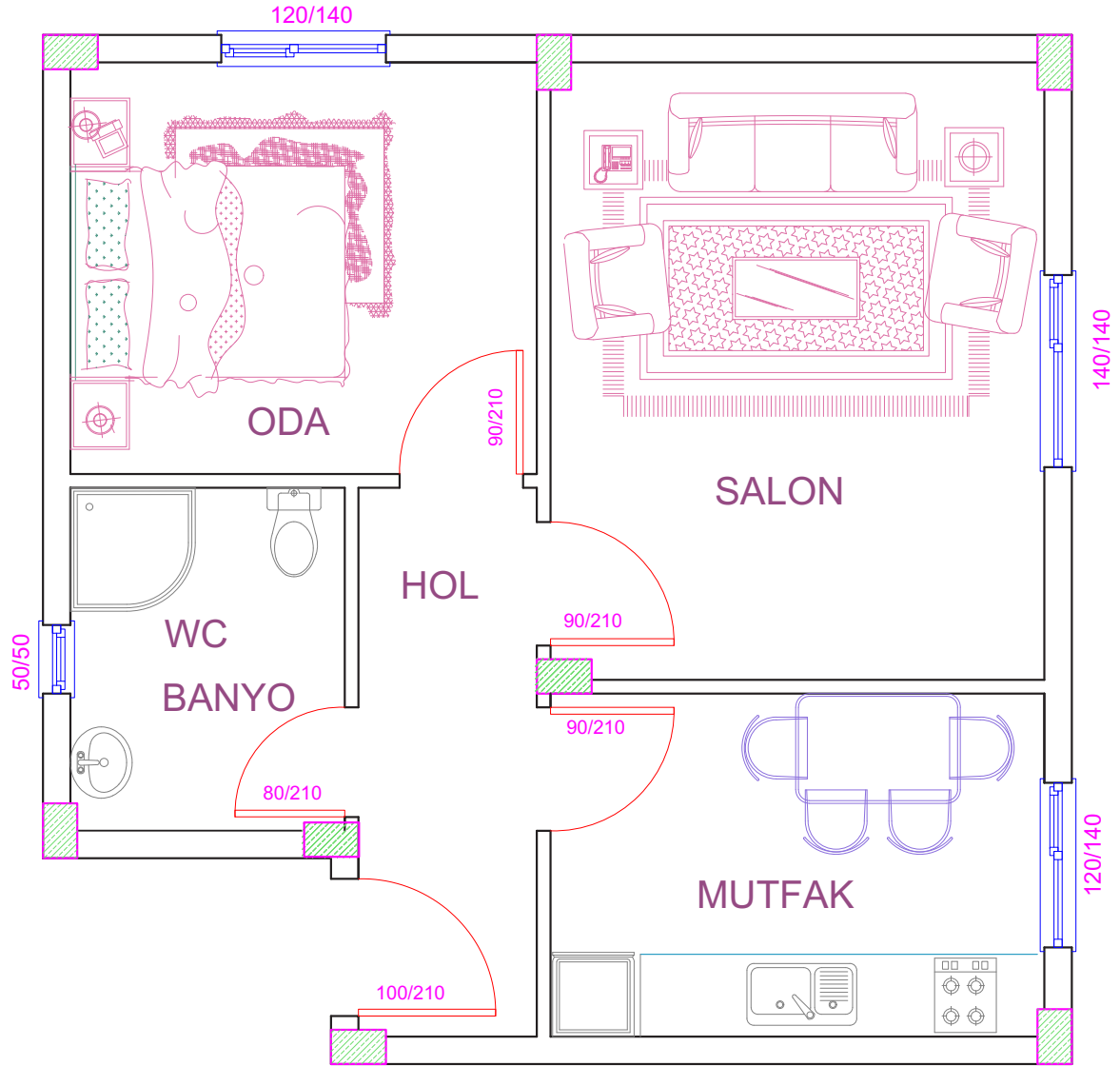


Çizim 4.2: Kat planı çizim aşamaları

## Uygulama 4.2: Plan Üzerinde Oluşturulan Mahallerin Tefrişleri

Mahallerde kullanım amacına göre sabit ve hareketli eşyalar mevcuttur. Mimari planlarda sabit ve hareketli eşyalar çizilebildiği gibi sadece sabit eşyalar da çizilebilir. Planın genelinde tefriş yapmak görsel ve bilgilendirme açısından önemlidir ancak mutfak, banyo ve WC gibi sabit eşyaların olduğu mahallerde eşyaların konumları tesisatlar (elektrik, su, gaz vb.) için gereklidir. Genel anlamda bu eşya çizimine **tefriş** denir. Tefriş çizimleri genellikle blok yapılmış olarak kullanılır.

1. Mutfak tefriş için 60 cm genişliğinde bir tezgâh çizilir. Tezgâhın üzerine ocak ve lavabo çizilir. 60x70 cm ölçülerinde tezgâh ucuna buzdolabı çizilir. Mutfak masası çizilir.
2. Banyo WC için lavabo 50 cm, duş 90 cm ve klozet çizimi yapılır.
3. Salon için koltuk takımı, halı ve mobilya çizimi yapılır.
4. Yatak odası için çift kişilik 160/190 cm yatak ve mobilyası çizilir (Çizim 4.3).



Çizim 4.3: Kat planı tefriş çizimi

## 4.4. Çizgisel ve Kotlu Ölçülendirme

### İç, Dış ve Kotlu Ölçülendirme Kuralları

Tasarımı yapılan bir yapının planı çizilirken kolon, kiriş, döşeme, merdiven, kapı, pencere, duvar, balkon ve mahaller gibi yapı elemanlarının ölçekli çizimi ile üretim aşamasında kullanılmak üzere ilgili boyutları ve birbirleri ile yatay ve düşeydeki mesafeleri de verilmelidir.

İşte üretim sürecinde ihtiyaç duyulan her türlü ölçüyü, belli kurallar dâhilinde çizgi, sembol ve yazı ile ifade etme işlemine **ölçülendirme** denir [(Görsel 4.3) (Görsel 4.4)].

**Ölçü Çizgisi:** Ölçülendirilecek yüzeye paralel olan çizgidir.

**Sınır Çizgisi:** Ölçülendirilecek yüzeyi sınırlayan ölçü çizgisine dik olan çizgidir.

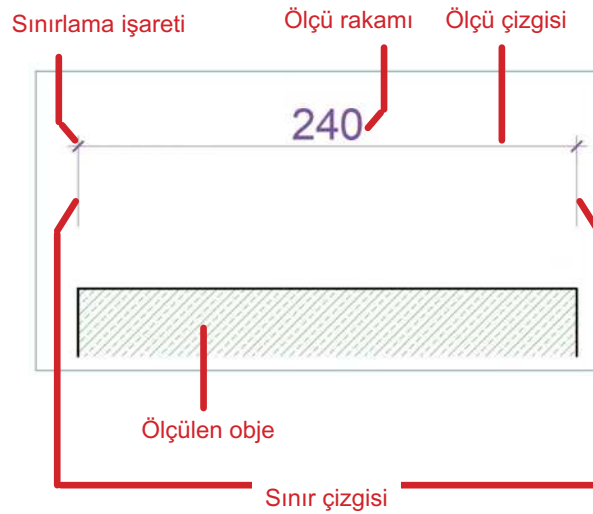
**Sınırlama İşareti:** Sınır çizgisi ile ölçü çizgisinin kesiştiği, ölçü başlangıç ve bitim noktasını gösteren sembollerdir.

**Ölçü Rakamı:** Ölçülendirilen boyutu veren rakamlardır.

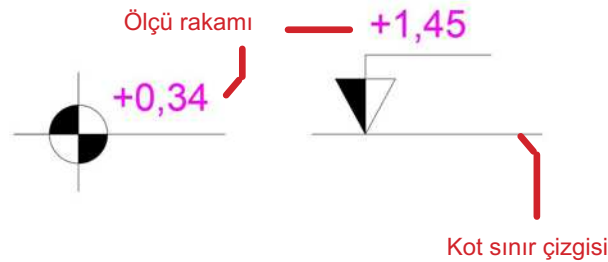
**Kot Sembolü:** Plan, kesit ve görünüşlerde şakulün üstten ve önden görünüşünü sembolize eden, çizimin ölçeğine göre değişen ebatta, eksenleri belirtilmiş, belli kısımları taranmış tam daire ve üçgen biçimindeki semboldür.

**Kot Sınır Çizgisi:** Sadece kesit ve görünüşlerde, kotu verilecek noktanın seviyesini yani kotlandırılan yatay düzlemi belirten çizgidir.

**Ölçü Rakamı:** Kotu verilen noktanın belirlenen kıyas düzlemine göre düşey ölçüsünü ifade eden rakamlardır.



Görsel 4.3: Çizgisel ölçülendirme elemanları

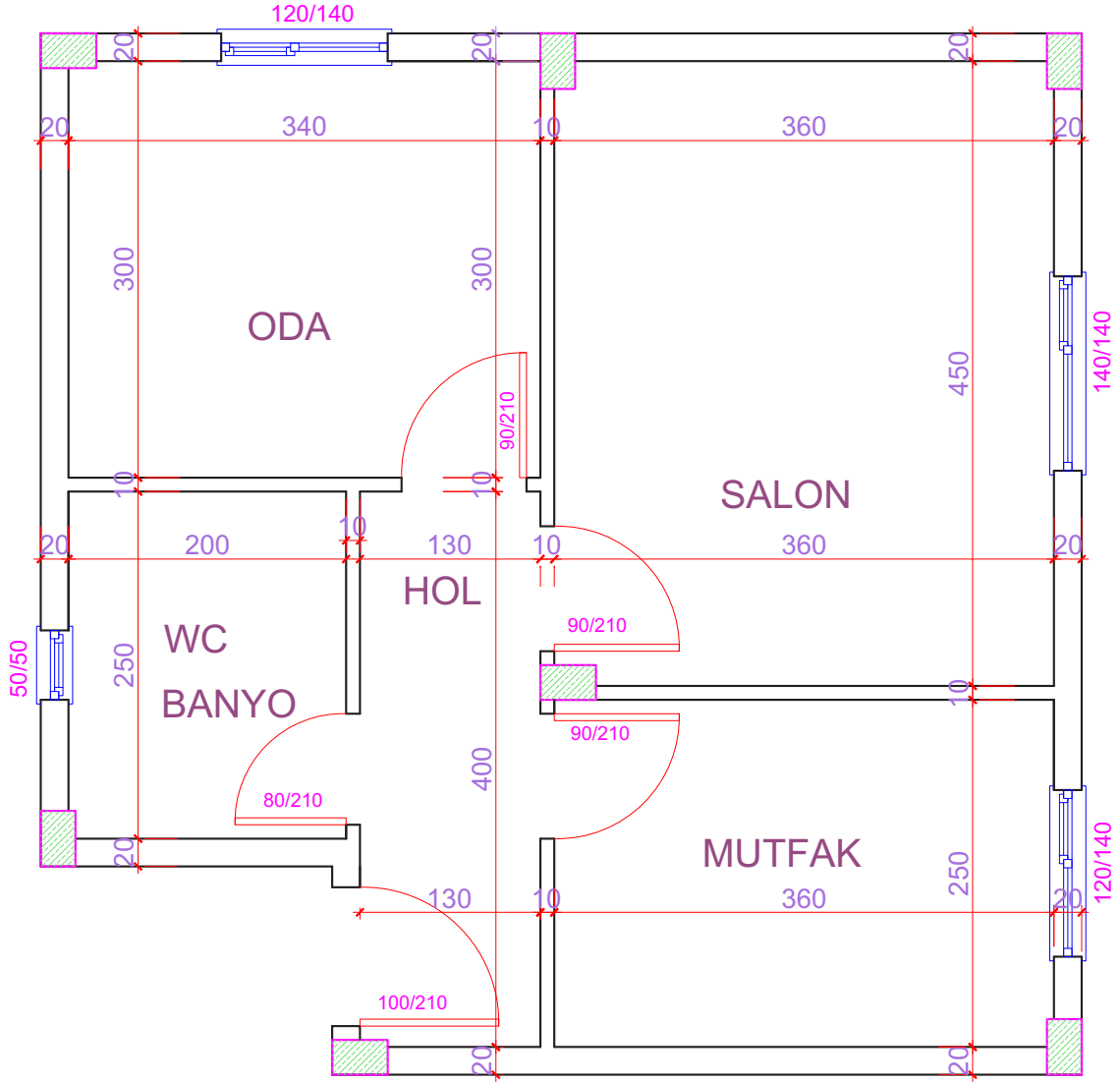


Görsel 4.4: Kotlu ölçülendirme elemanları

### Uygulama 4.3: Kat Planı İç Çizgisel Ölçülendirme

İç ölçüler; değişik her hacimde ve projenin kolaylıkla okunmasını sağlayacak şekilde, enine ve boyuna iki çizgi üzerinde verilir. Birinci çizgiler üzerine hacmin net en ve boyu, ikinci çizgiler üzerine kapı, pencere ve kolon vb. elemanların genişlikleri ile duvar üzerindeki yerlerin komşu duvarlara uzaklıkları yazılır. Blok içlerinden enine ve boyuna birer ölçü çizgisi geçirilir.

1. Ölçülendirme (**Dimension**) menüsünden doğrusal ölçülendirme (**Linear**) komutu ile önce yatay ölçülendirme yapınız.
2. Ölçülendirme katmanını seçiniz.
3. Ölçülendirme ayarlarına (**Dimension Styles**) girerek gerekli ayarlamaları yapınız.
4. İç ve dış ölçülendirme için **Style** oluşturunuz. İç ölçülendirme için ölçü sınır çizgilerini duvar üzerinde iz bırakmaması için kapatınız.
5. **Linear** komutuna giriniz.



Çizim 4.4: Kat planı iç çizgisel ölçülendirme



6. Oda sol duvarının dış ve iç çizgisini seçiniz, uygun bir yere konumlayınız.
7. **Continue** komutu ile aynı doğrultudaki sınırları seçerek devam ediniz. (Önceden ölçülendirilmiş bir yerden devam etmek istiyorsanız **Continue Select (s)** yazınız ve ölçü çizgisinin devam edeceğin yönünü seçiniz.) Bu şekilde her mahalden en az bir yatay ve dikey ölçü çizgisi geçecek şekilde ölçülendirme yapınız (Çizim 4.4).

#### Uygulama 4.4: Kat Planı Dış Çizgisel Ölçülendirme

Dış ölçülendirme bir miktar bina dışına çizilir. Birinci ölçü çizgisinde bina cephesindeki dolu ve boş kısımlar, ikinci ölçü çizgisinde varsa bina hareketleri, üçüncü ölçü çizgisinde akslar ve dördüncü ölçü çizgisinde binanın tam boyu gösterilir. Her ölçü çizgisi aralığı eşit düzenlenmelidir.

1. Ölçülendirme katmanını ve dış ölçülendirme stilini ayarlayınız.
2. Planın üst ölçülendirmesi için **Linear** komutuna giriniz, binanın sol köşesinden pencere duvarını işaretleyiniz ve yukarı konumlayınız.
3. **Continue** komutuna giriniz, sırasıyla pencerenin diğer kenarını ve binanın sağ köşesini seçiniz. Bu cephede bina hareketi olmadığından ikinci ölçü çizgisini aksları seçerek yapınız.
4. Üçüncü ölçü çizgisini binanın sağ ve sol köşelerini seçerek yapınız.
5. Binanın sol ve ön cephesinde bina hareketi olduğundan dört ölçü çizgisiyle çiziniz (Ölçü çizgisi aralıklarını eşit yapmak için konumlarken değer girebilirsiniz.) (Çizim 4.5).

#### Uygulama 4.5: Kat Planı Kotlu Ölçülendirme

Yapı kotunun belli kıyas düzlemine göre ölçülendirilmesine **kotlu ölçülendirme** denir. Planlara konan kot, yapının üçüncü boyutu hakkında bilgi verir. Kot dairesinin yanına yazılan rakam kıyas düzlemiyle arasındaki mesafeyi, rakamın yanındaki (+) veya (-) işareti ise kıyas düzleminin yukarısında veya aşağısında olduğunu gösterir.

1. Toprak seviyesini  $\pm 0.00$  kabul ederek yüzey kot sembolü çiziniz ve üzerine kot ölçüsü yazınız.
2. Aynı kotu, merdiven tablasına ve bina içine kopyalayınız. Kot ölçüsüne tıklayınız ve su basman kotunu merdivendeki rıht yüksekliği bilgisine bakarak ( $17 \times 2 = 34$ )  $+0.34$  yazınız.
3. Bina içi de aynı düzlemde olduğundan  $+0.34$  yazınız (Çizim 4.6).

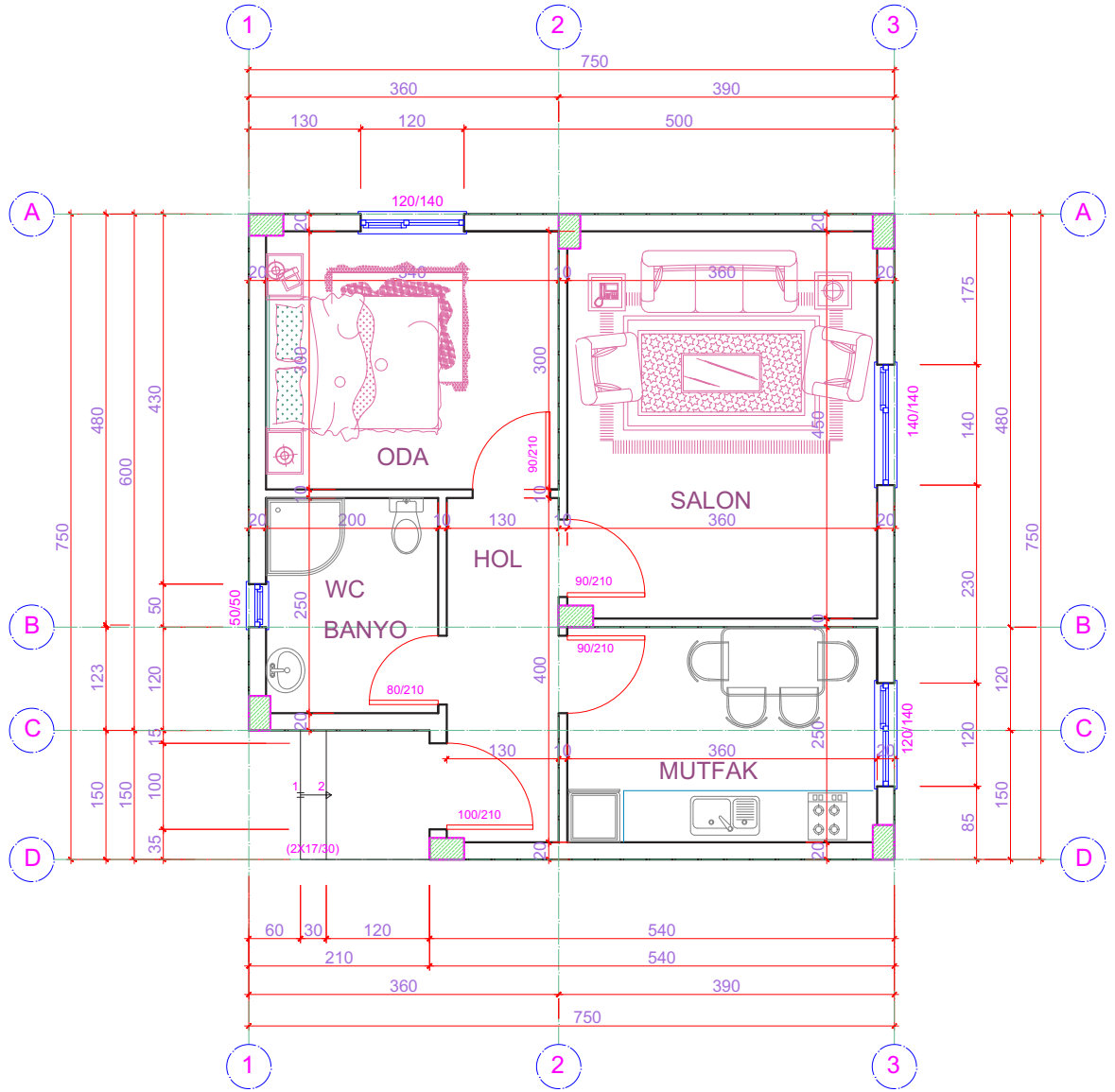
Bilgisayarla Projelerde  
Ölçülendirme



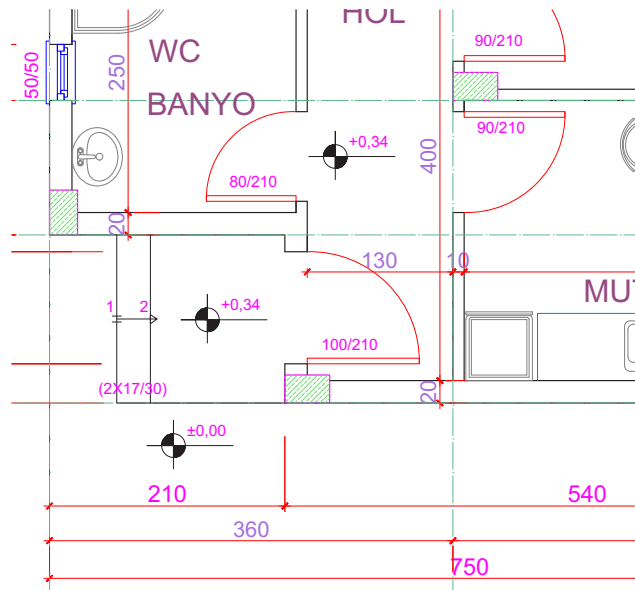
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20240](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20240)



izlemek için kodu tarayın.



Çizim 4.5: Kat planı dış çizgisel ölçülendirme



Çizim 4.6: Kat planı kotlu ölçülendirme

## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

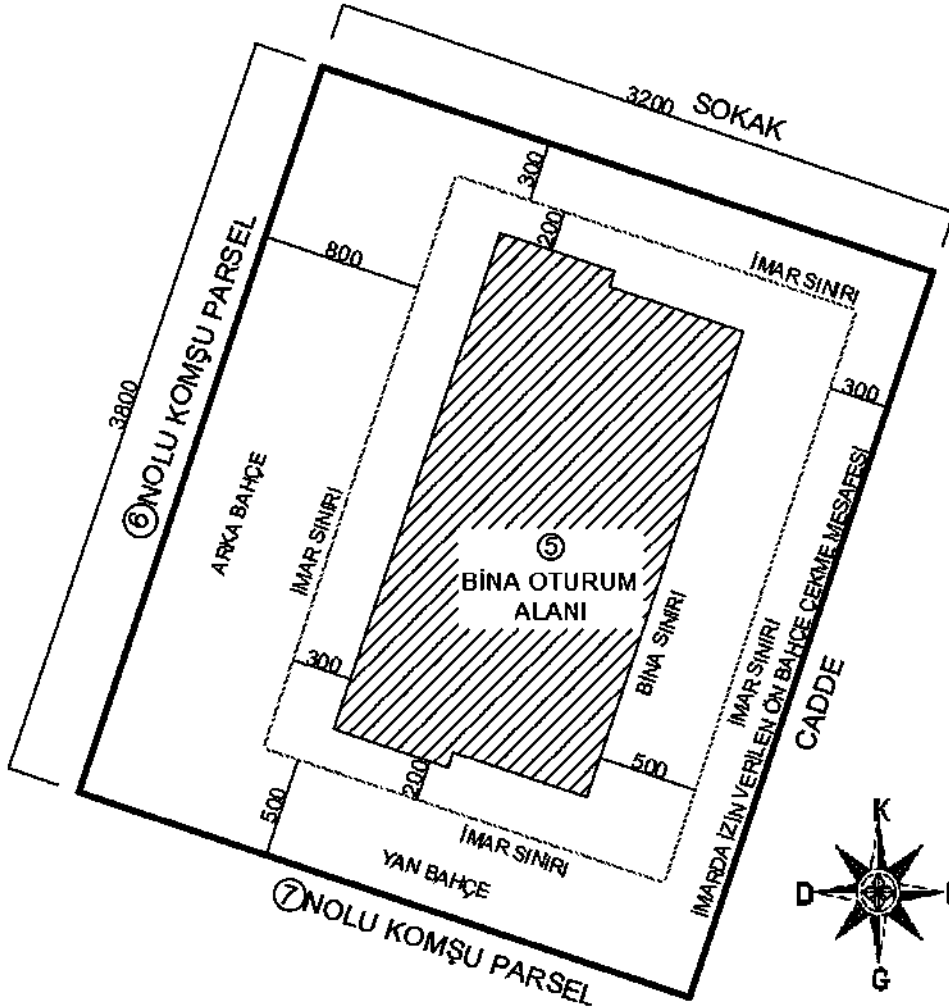
Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Kat planı etüdü için tek çizgi ile krokiyi çizdin mi?		
3	Duvarları çizerek kolon yerlerini belirledikten sonra kolonları çizdin mi?		
4	Kapı ve pencere yerlerini belirleyerek kapı ve pencereleri çizdin mi?		
5	İç ve dış ölçülendirmeyi yaptın mı?		
6	Kotlu ölçülendirmeyi yaptın mı?		
7	Mahal isimlerini yazarak taramayı yaptın mı?		

### Sıra Sizde 4.1

Aşağıda imar durumu ve parselle ait bina oturma planı verilmiştir. Bina oturma planını iki daire olacak şekilde planlayınız. Kat planı etüdünü yapınız. (Not: katta 2 daire olacak şekilde planlayınız çizimi tek daire olarak çiziniz)

Genel işlem basamakları:



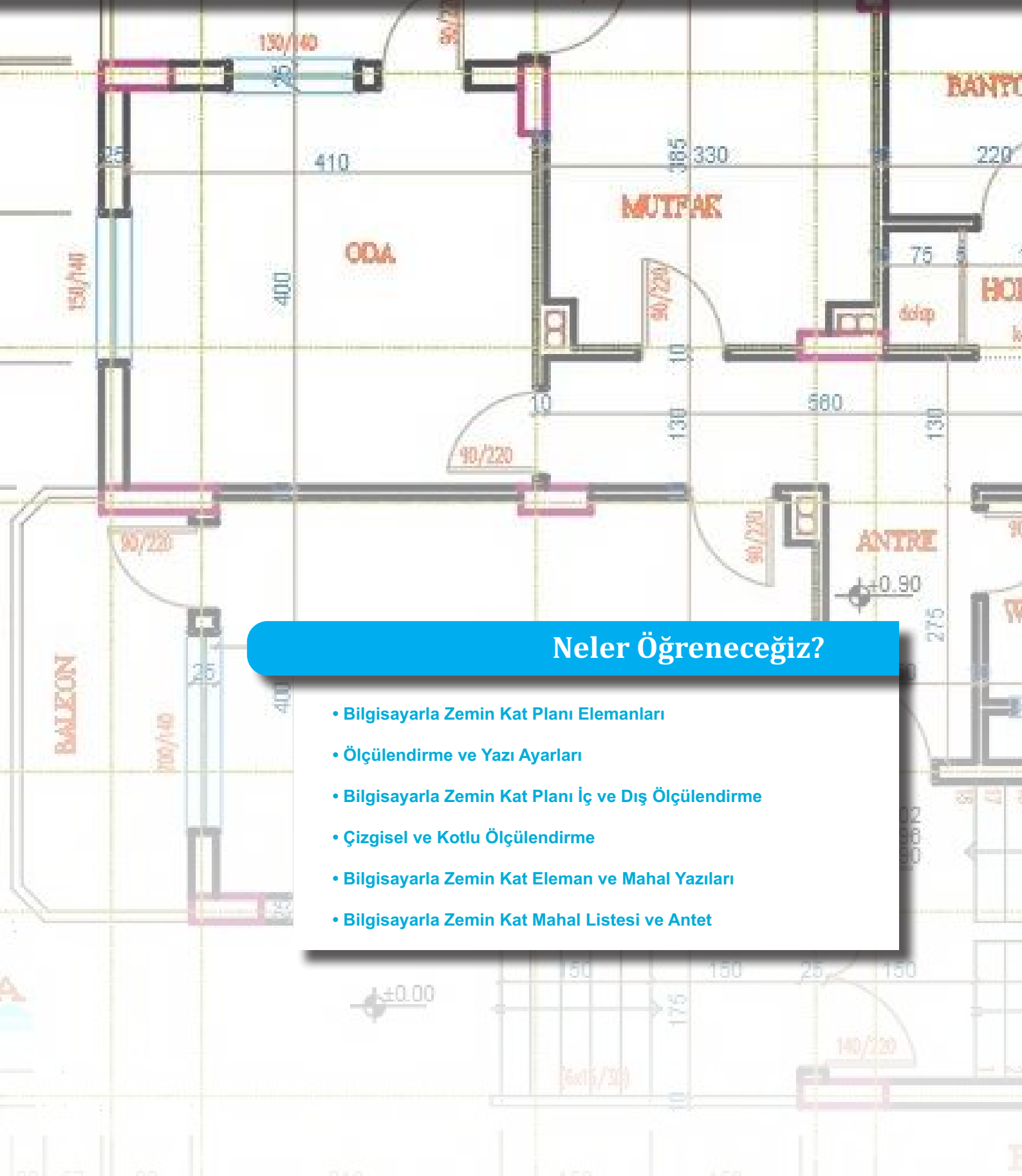
- Eskiz çalışmasını yapınız.
- Kolon yerlerini, boyutlarını ve kolon şekillerini belirleyerek aks çizgilerini çiziniz.
- İç ve dış duvarlarını çiziniz.
- Merdiven boşluğunu ve merdiveni çiziniz.
- Kapı ve pencere yerlerini ayarlayarak kapı ve pencereleri çiziniz.
- İç, dış ve kotlu ölçülendirmeyi yapınız.
- Mahal isimlerini yazarak tarama işlemlerini yapınız.

Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdi.		5	
4	Duvar çizimlerini yaptı.		5	
5	Bacaları çizdi.		5	
6	Sıva çizimlerini yaptı.		5	
7	Pencere çizimlerini açılış yönlerine dikkat ederek çizdi.		5	
8	Pencere bilgilerini yazdı.		5	
9	Kapı açılış yönlerine dikkat ederek çizdi		5	
10	Kapı bilgilerini yazdı.		5	
11	Balkon çizimini yaptı.		5	
12	Dış merdiven çizimini yaptı.		5	
13	Dış merdiven bilgilerini yazdı.		5	
14	İç merdiven çizimini yaptı.		5	
15	İç merdiven bilgilerini yazdı.		5	
16	İç ölçülendirmeyi yaptı		5	
17	Dış ölçülendirmeyi yaptı		5	
18	Kotlu ölçülendirmeyi yaptı		5	
19	Mahal İsimlerini yazdı		5	
20	Taramaları yaptı		5	
TOPLAM			100	

# BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI ZEMİN KAT PLANI ÇİZİMİ

# 5



## Neler Öğreneceğiz?

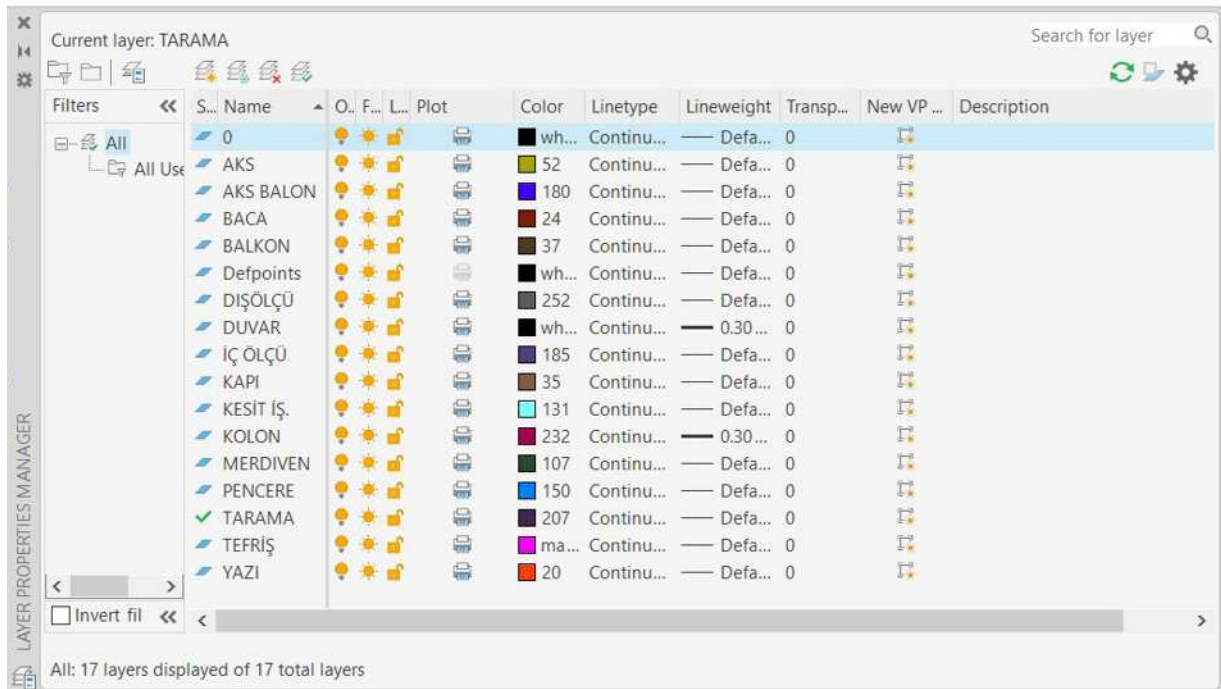
- Bilgisayarla Zemin Kat Planı Elemanları
- Ölçülendirme ve Yazı Ayarları
- Bilgisayarla Zemin Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme
- Çizgisel ve Kotlu Ölçülendirme
- Bilgisayarla Zemin Kat Eleman ve Mahal Yazıları
- Bilgisayarla Zemin Kat Mahal Listesi ve Antet

## 5. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI ZEMİN KAT PLANI ÇİZİMİ

### 5.1. Bilgisayarla Zemin Kat Planı Elemanları

#### Uygulama 5.1: Katman Ayarları

1. Komut şeridi menüsünden **Layer Properties** simgesini seçiniz ve **New Layer** komutundan zemin kat planı çizimi için görseldeki tüm katmanları oluşturunuz. Renkleri, çizgi tipini ve çizgi kalınlıklarını seçiniz (Görsel 5.1).

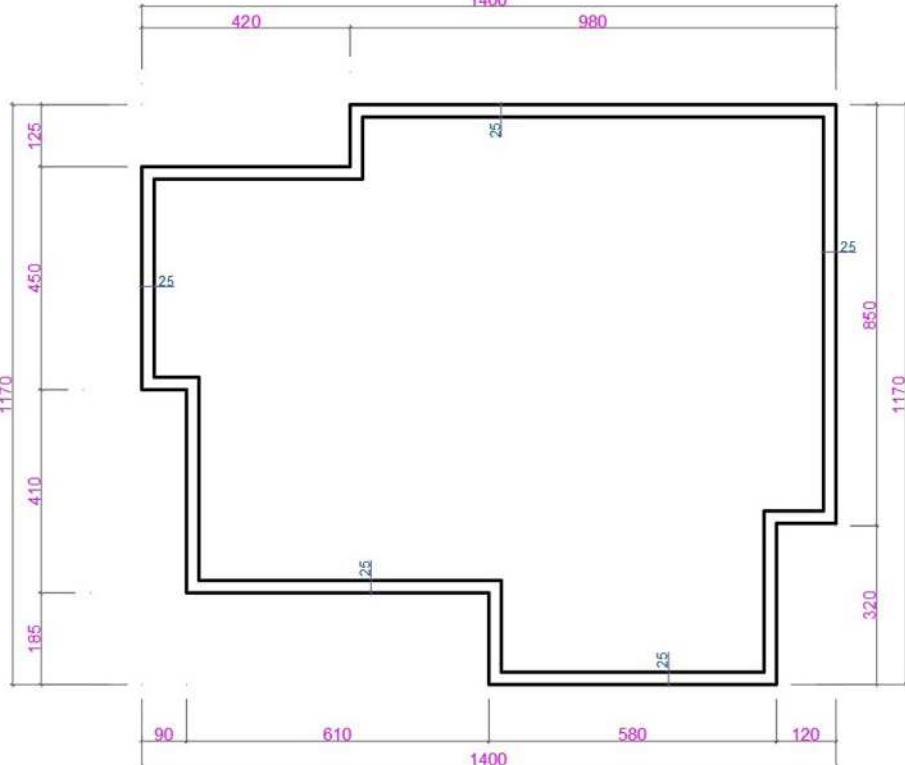


Görsel 5.1: Zemin kat planı katman (Layer) ayarları

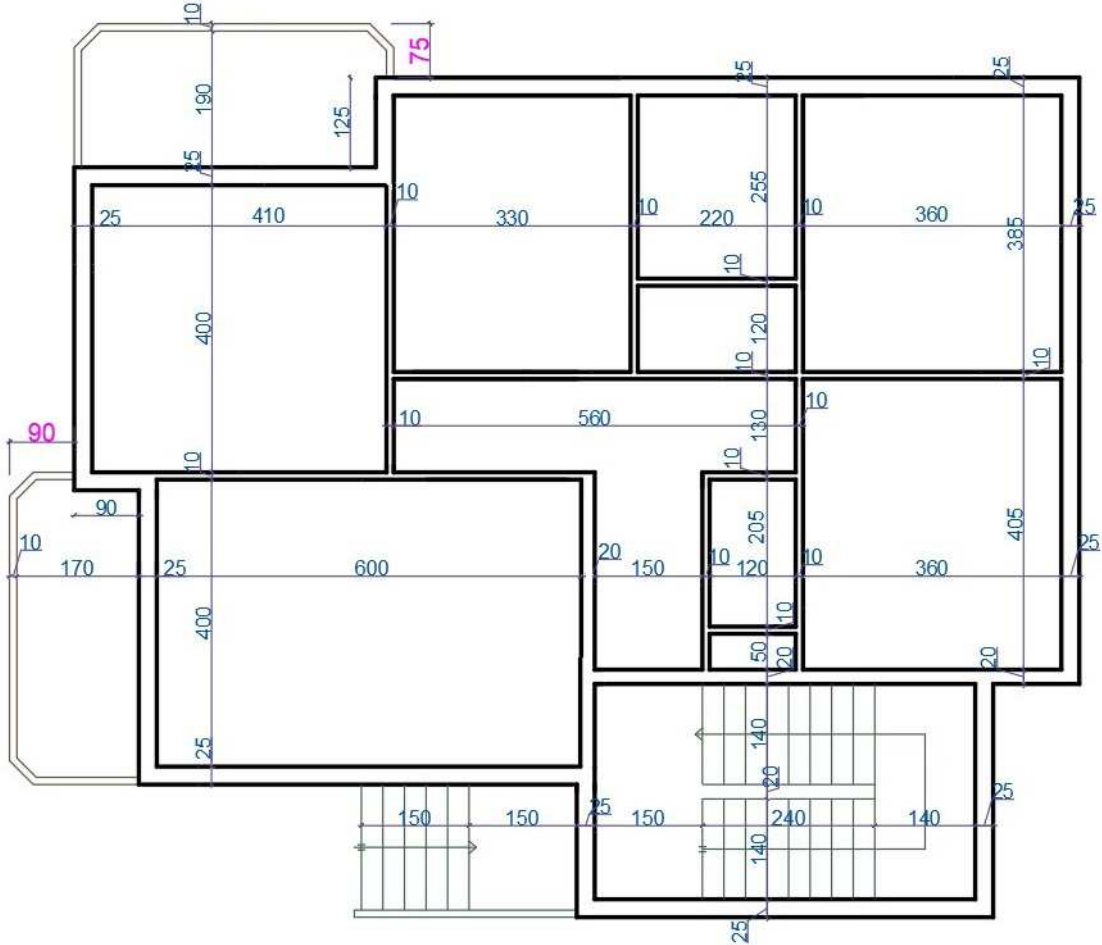
#### Uygulama 5.2: Kat Planını Oluşturan Elemanların Çizimi

1. Duvar katmanını seçerek çizimde verilen zemin kat planının dış duvarlarını ölçülerine göre **Line** komutu ile çiziniz. **Offset** komutu ile 25 cm içe duvar çizgilerini kopyalayınız (Çizim 5.1).
2. Zemin kat planının iç duvarlarını çizimdeki ölçülere uygun olarak **Line** komutu ile çiziniz. 10 cm duvar kalınlıklarını **Offset** komutu kullanarak kopyalayınız. Duvar birleşim yerlerindeki fazla çizgileri **Trim** komutu ile budayınız. İç ve dış merdiven çizimi için merdiven katmanını seçiniz. Çizimdeki ölçülere uygun olarak 30 cm basamak genişliğinde merdivenleri **Line/Offset** komutları ile çiziniz. Merdiven kolunun ortasından merdiven çıkış hattını çiziniz. Zemin katta bulunan iki adet balkonun katman ayarını balkon seçerek **Line**, **Offset** ve köşeler için **Chamfer/Distance:33** olacak şekilde komutlarını kullanarak çiziniz (Çizim 5.2).



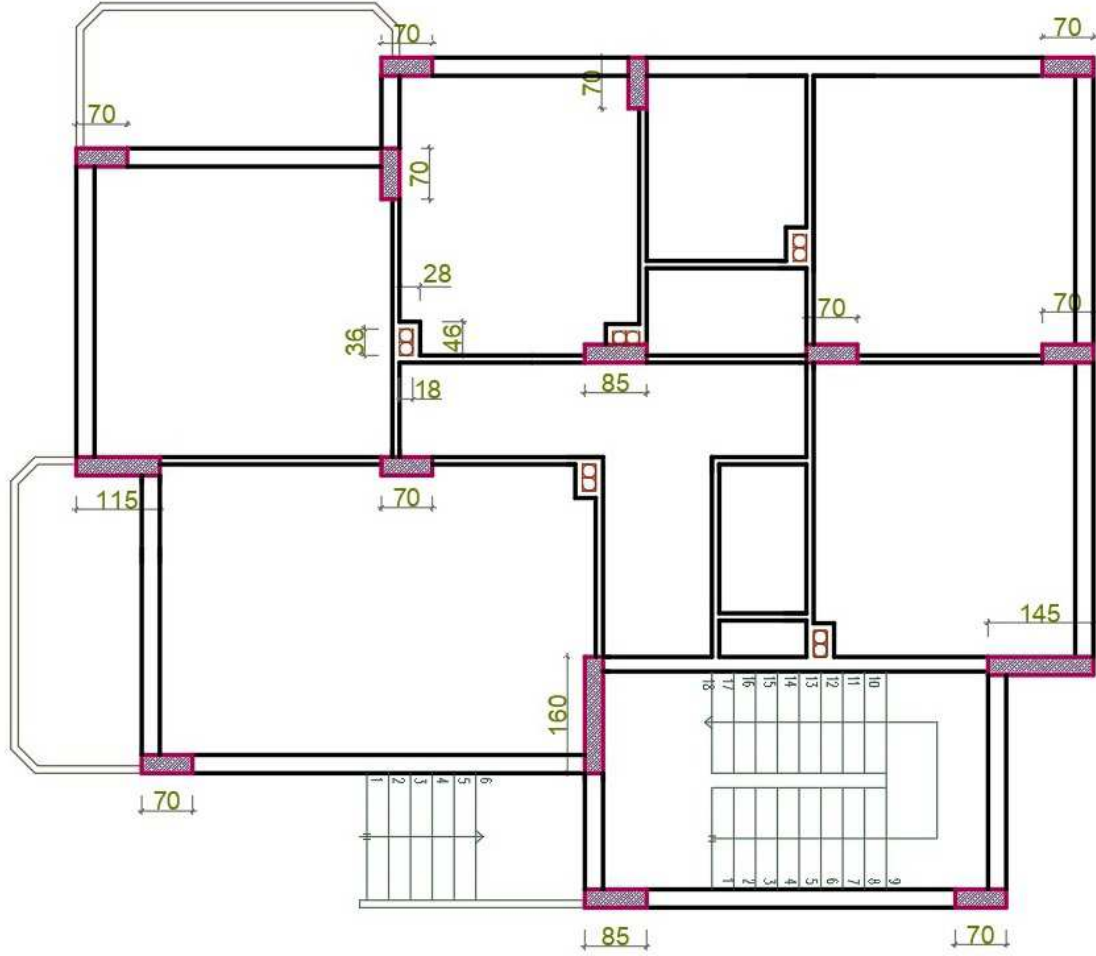


Çizim 5.7: Zemin kat planı dış duvarların çizimi



Çizim 5.8: Zemin kat planı iç duvarların çizimi

3. Zemin kat planı kolonlarını çizmek için kolon katmanını seçiniz. Çizimde verilen 25/70, 25/80, 25/115, 25/145 ve 25/160 kolonları, çizim dışında bir yerde **Rectangle** komutu ile **@X,Y** şeklinde çizip plana **Move** komutu ile taşıyınız. Birden fazla olanları **Copy** komutu ile taşıyınız. Başka bir yol olarak da planda duvarlar üzerine **Polyline** komutu ile tek tek çiziniz. Kolonların içerisinde kalan duvar çizgilerini **Trim** komutu ile budayınız. Beş farklı yerde bulunan bacalar için baca katmanını seçiniz. Baca içi deliklerini 18/18 cm olacak şekilde iki tane yan yana çiziniz. Çizimdeki gibi duvar köşelerine baca çizimini **Copy** komutu ile kopyalayarak taşıyınız. Baca deliklerinin duvar dışında kalan kenarlarına duvar katmanını seçerek 10 cm dışına duvar çiziniz (Çizim 5.3).



Çizim 5.9: Zemin kat planı kolon ve baca çizimi

4. Duvar katmanını seçiniz, pencerelerin duvar içinde yerleşeceği kısımları, çizimde verilen dış ölçülere bakarak pencere kenar çizgilerini çiziniz. İkinci pencere kenarını **Offset** komutu kullanarak kopyalayınız. Çizimde verilen ölçülere uygun olarak kapı boşluklarını iç ve dış duvarlara çiziniz. Yine ikinci kenarı **Offset** komutu ile kapı genişliğinde kopyalayınız. Kapılar için 10 cm dış bırakınız (Çizim 5.4).
5. Pencere katmanını seçiniz. Pencereleri ve denizlikleri duvar içinde açılan boşluklara kuralına göre **Line**, **Offset**, **Rectangle** ve **Mirror** komutlarını kullanarak çiziniz. Kapı katmanını seçiniz. Kapıları, duvar içine açılan boşluklara kuralına göre **Line** ve **Arc** komutlarını kullanarak çiziniz (Çizim 5.5).

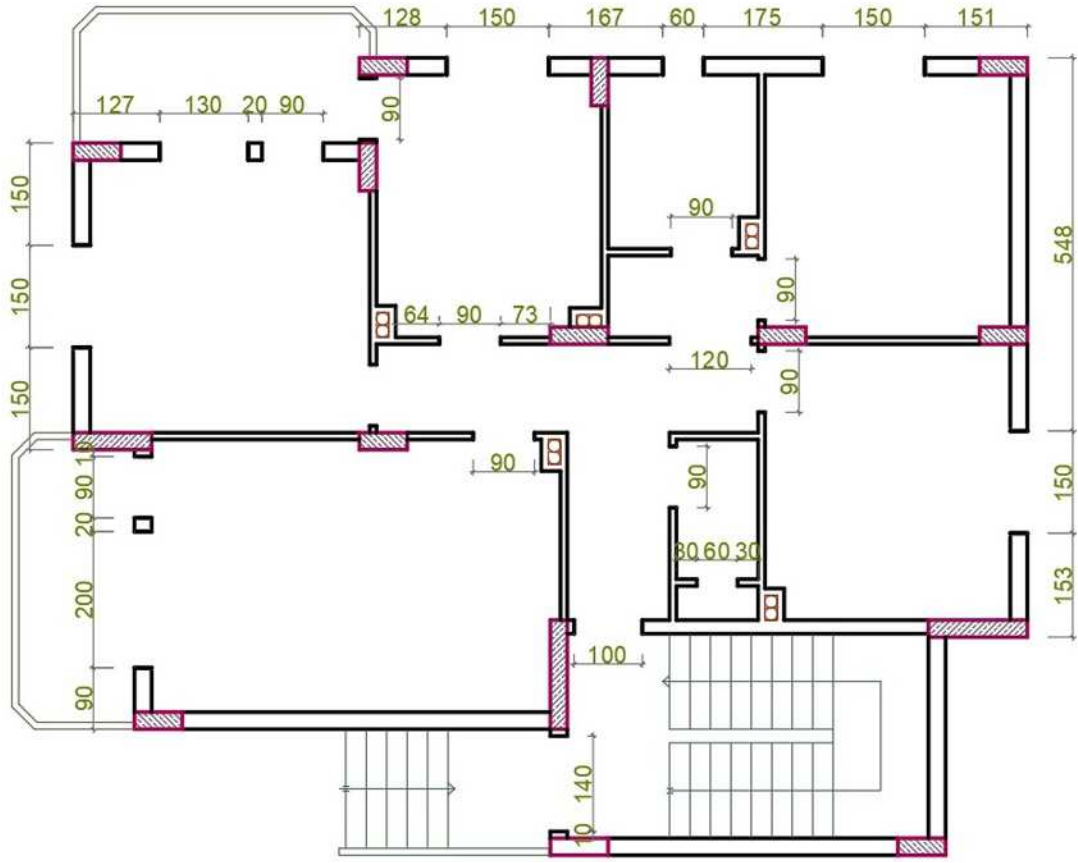
Bilgisayarla Zemin Kat  
Planı Çizimi



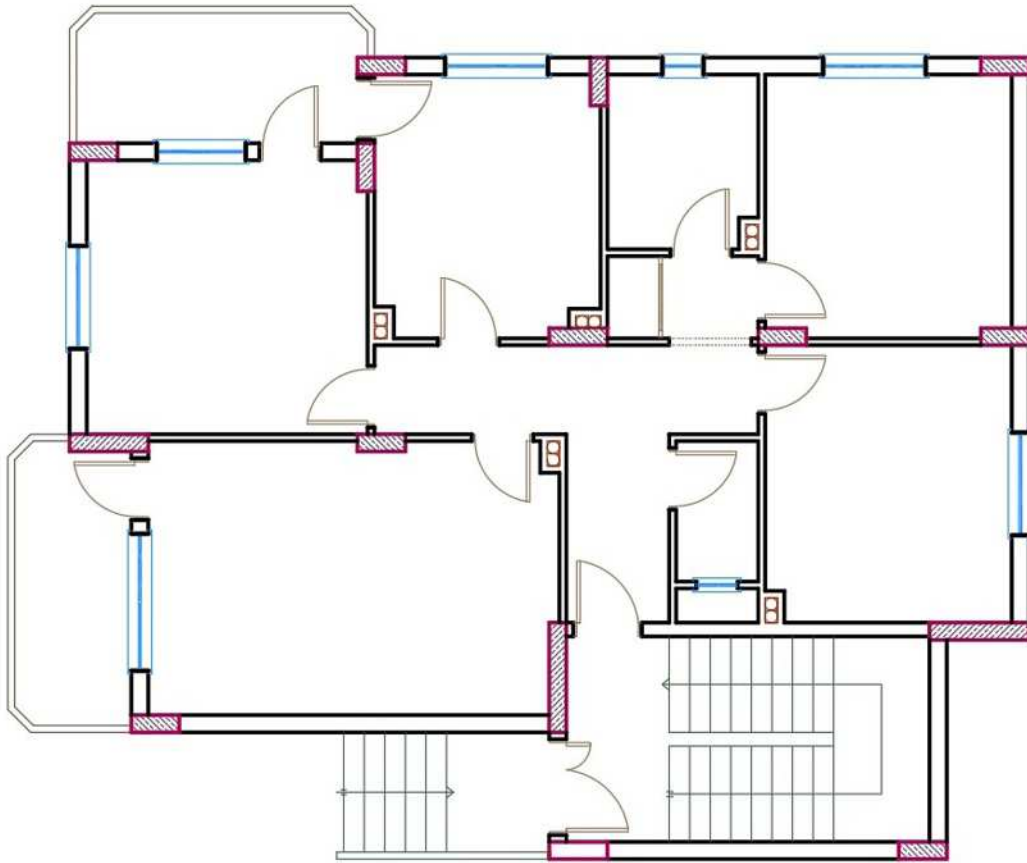
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20241](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20241)



İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 5.10: Zemin kat planı kapı ve pencere boşluklarının çizimi



Çizim 5.11: Zemin kat planı kapı ve pencere çizimi

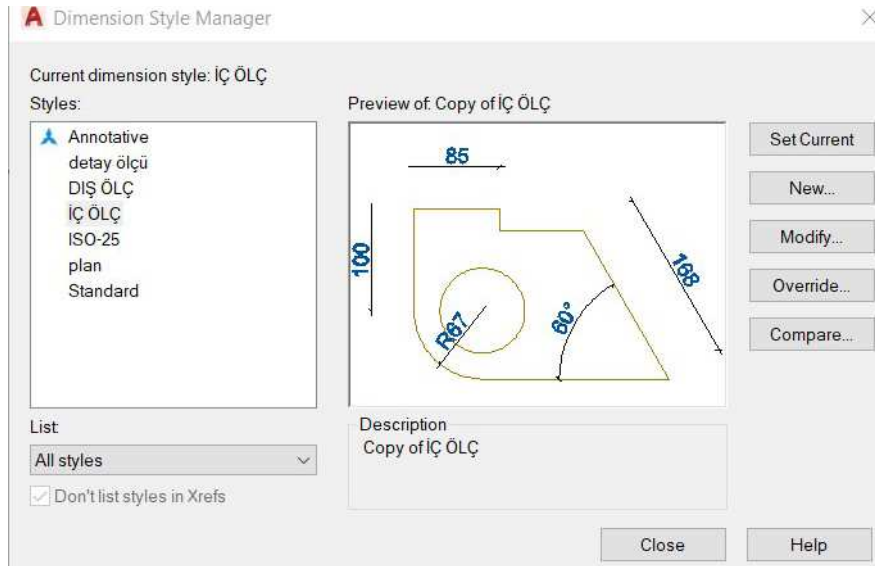
## 5.2. Ölçülendirme ve Yazı Ayarları

### Ölçülendirme ve Yazı Yazma Komutları

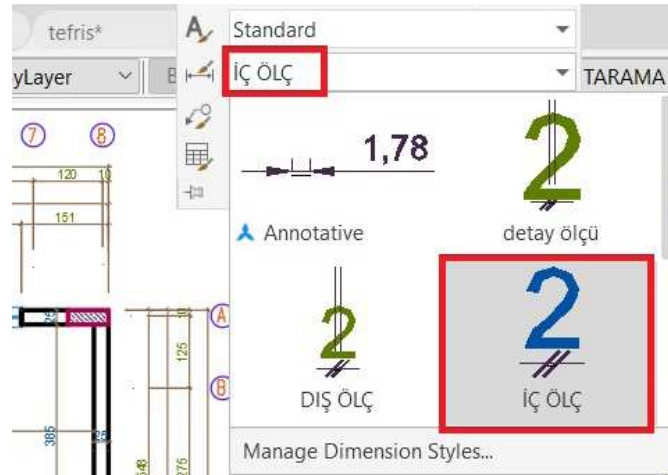
Zemin kat planında iç ve dış ölçülendirme yapılmaktadır. Buna göre iç ve dış ölçülendirme katmanları oluşturulur. Ölçülendirme ayarları **Dimension Style** menüsünden iç ve dış ölçülendirme stili ile oluşturulur. Plan çizimlerinde birden fazla yazı karakteri ve büyüklüğü kullanılmaktadır. Planı karmaşadan kurtarmak ve okunaklı bir görünüm elde etmek için ölçülendirme ayarlarını yapmak gereklidir. Yazıya başlamadan önce yazı ayarlarının olduğu **Text Style** menüsünden yazı ayarı yapılabilir veya yazı yazarken yazının stili ve boyutu seçilebilir.

### Uygulama 5.3: Ölçülendirme Ayarları

1. Ölçülendirme ayar menüsünü açınız. İç ölçülendirme stilini **New** komutu ile oluşturunuz.
2. **Modify** simgesiyle ölçülendirme stilini, açılan menüdeki sekmelerden ayarlayınız.
3. İç ölçülendirme stili üzerinde iken **New** komutu ile dış ölçülendirme stili oluşturunuz.
4. **Modify** komutuna tıklayıp açılan menüdeki sekmelerden iç ölçüdeki farklı ayarları yapınız. Çizim yaparken hangisinin aktif olduğuna dikkat ediniz [(Görsel 5.2) (Görsel 5.3)].



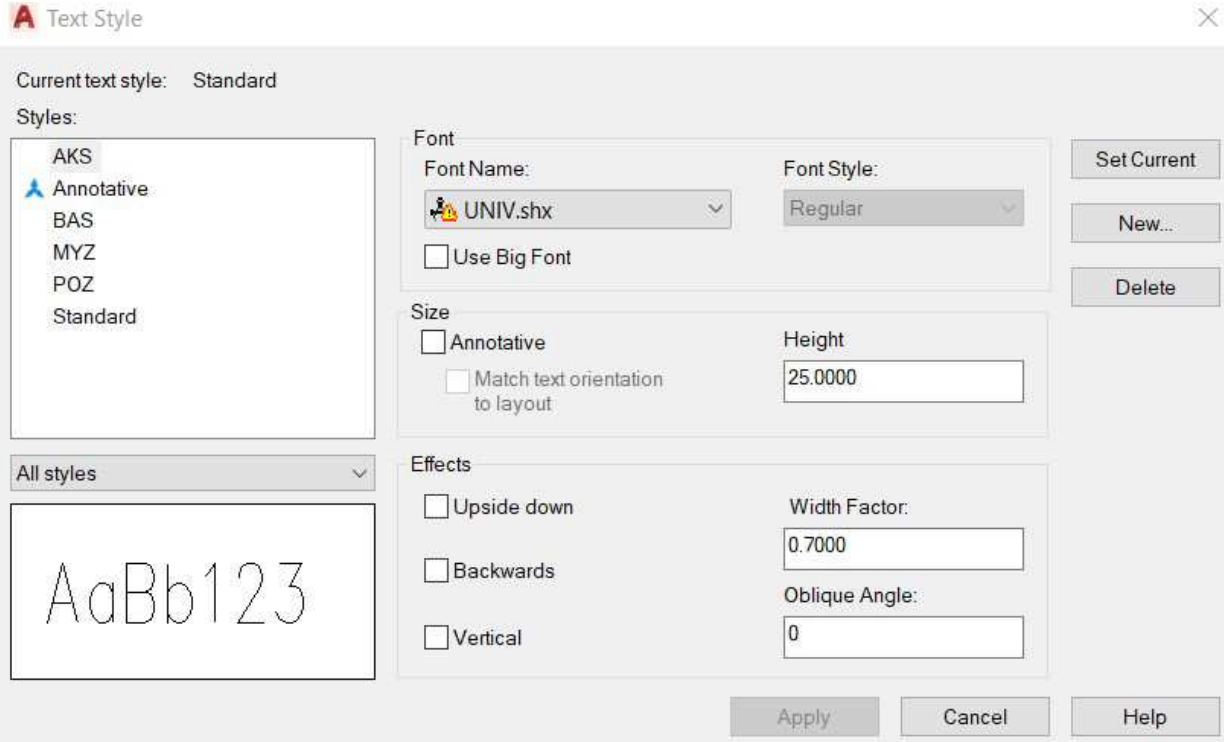
Görsel 5.2: Ölçülendirme ayar penceresi



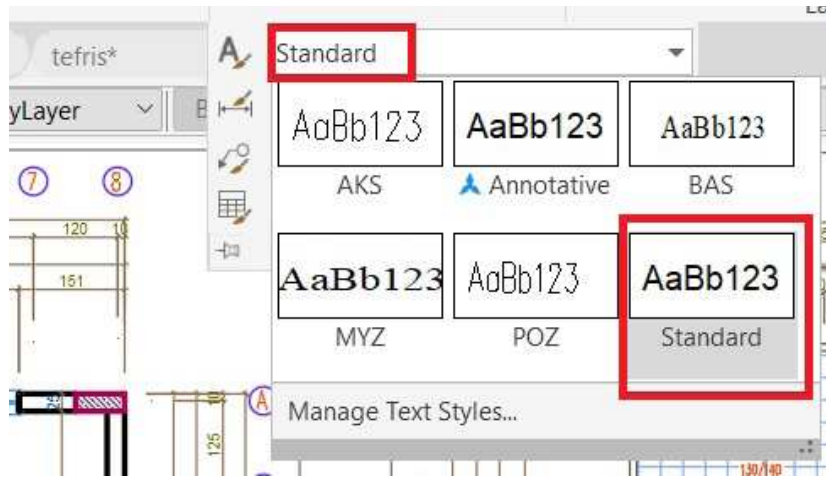
Görsel 5.3: Ölçülendirme stil seçimi

## Uygulama 5.4: Yazı Stillerini Oluşturma

5. Yazı ayar menüsünü açınız. **New** komutu ile yeni bir stil oluşturunuz.
6. Yazıda kullanacağınız modeli (**Font Style**) ve yazı yüksekliğini (**Height**) seçiniz. Açı ve yazı kalınlığını da seçebilirsiniz. Yazı yazarken hangisinin aktif olduğuna dikkat ediniz [(Görsel 5.4) (Görsel 5.5)].



Görsel 5.4: Yazı ayar penceresi



Görsel 5.5: Yazı stili seçimi

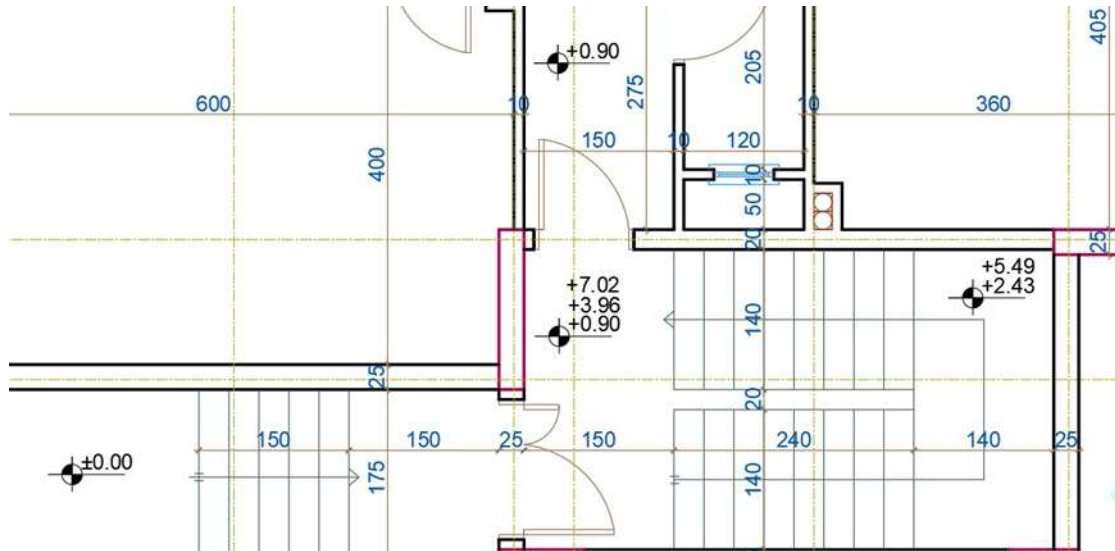
### 5.3. Bilgisayarla Zemin Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme

#### Uygulama 5.5: Zemin Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme

1. İç ölçülendirme için katmanı seçiniz. Ölçülendirme ayarlarında iç ölçülendirme stilini seçiniz.
2. **Dimension** menüsünden **Linear** komutunu seçiniz. İlk olarak yatay ölçülendirmeleri yapınız. Duvar kalınlığını seçiniz.
3. **Dimension** menüsünden **Continue** komutunu seçiniz. İlk ölçülendirmeden devam ederek son duvara kadar ölçülendirme yapılacak sınırları seçiniz. Çizimdeki gibi iç ölçüleri yatay ve dikey olarak çiziniz.
4. Dış ölçülendirme katmanını seçiniz. Ölçülendirme ayarlarında dış ölçülendirme stilini seçiniz.
5. **Dimension** menüsünden **Linear** komutu ile dış cepheden birinci ölçü çizgisi için dolu ve boş kısımları seçiniz, devamında **Continue** komutunu kullanarak ölçülendiriniz.
6. İkinci ölçü çizgisinde bina kademelerini ölçülendiriniz.
7. Üçüncü ölçü çizgisinde aks aralıklarını ölçülendiriniz.
8. Dördüncü ölçü çizgisinde ise binanın o cephedeki tam boyunu ölçülendiriniz. Ölçü çizgisi aralıklarının eşit olmasına dikkat ediniz. Binanın dört cephesini de aynı şekilde ölçülendiriniz (Çizim 5.7).

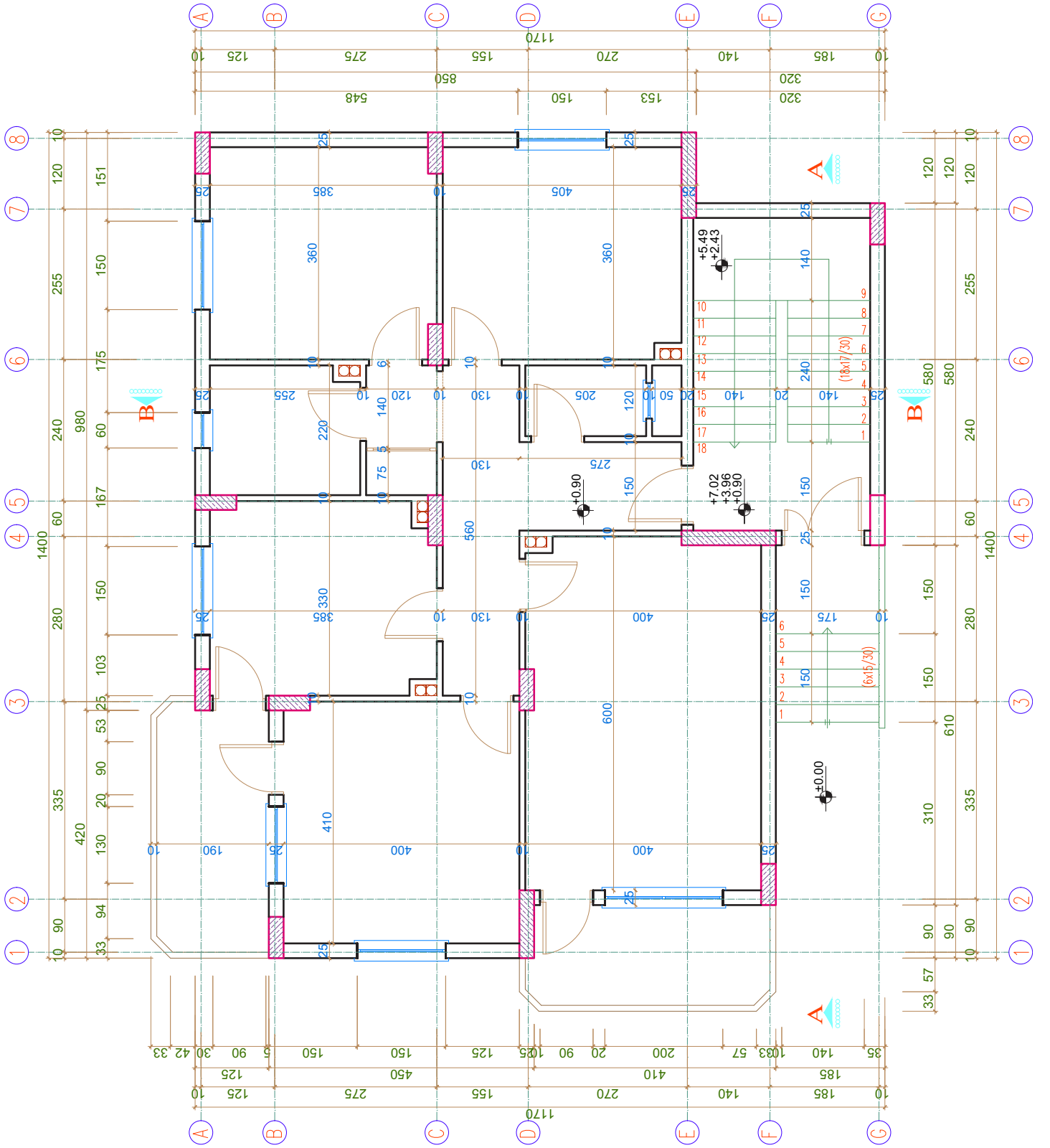
#### Uygulama 5.6: Zemin Kat Planı Kotlu Ölçülendirme

1. Kotlu ölçülendirme katmanını seçiniz. Yüzey kotu (plan) sembolünü çiziniz.
2. Bina dışı için toprak seviyesini 0.00 kabul ederek zeminden yukarı çıktıkça bir önceki ölçünün üzerine ekleyerek yeni ölçüyü yazınız.
3. Su basman için 6 rıht 15 basamak yüksekliği 90cm +0.90 yazılır. Merdiven sahanlığı için  $9 \times 17 = 153$  cm eklenir, +2.43 yazılır ve devam eden üst kat sayısınca  $18 \times 17 = 306$  cm bu kotların üzerine ilave edilerek yazılır. Çizimde bu kotların planda nasıl konumlandırılacağı gösterilmiştir (Çizim 5.6).



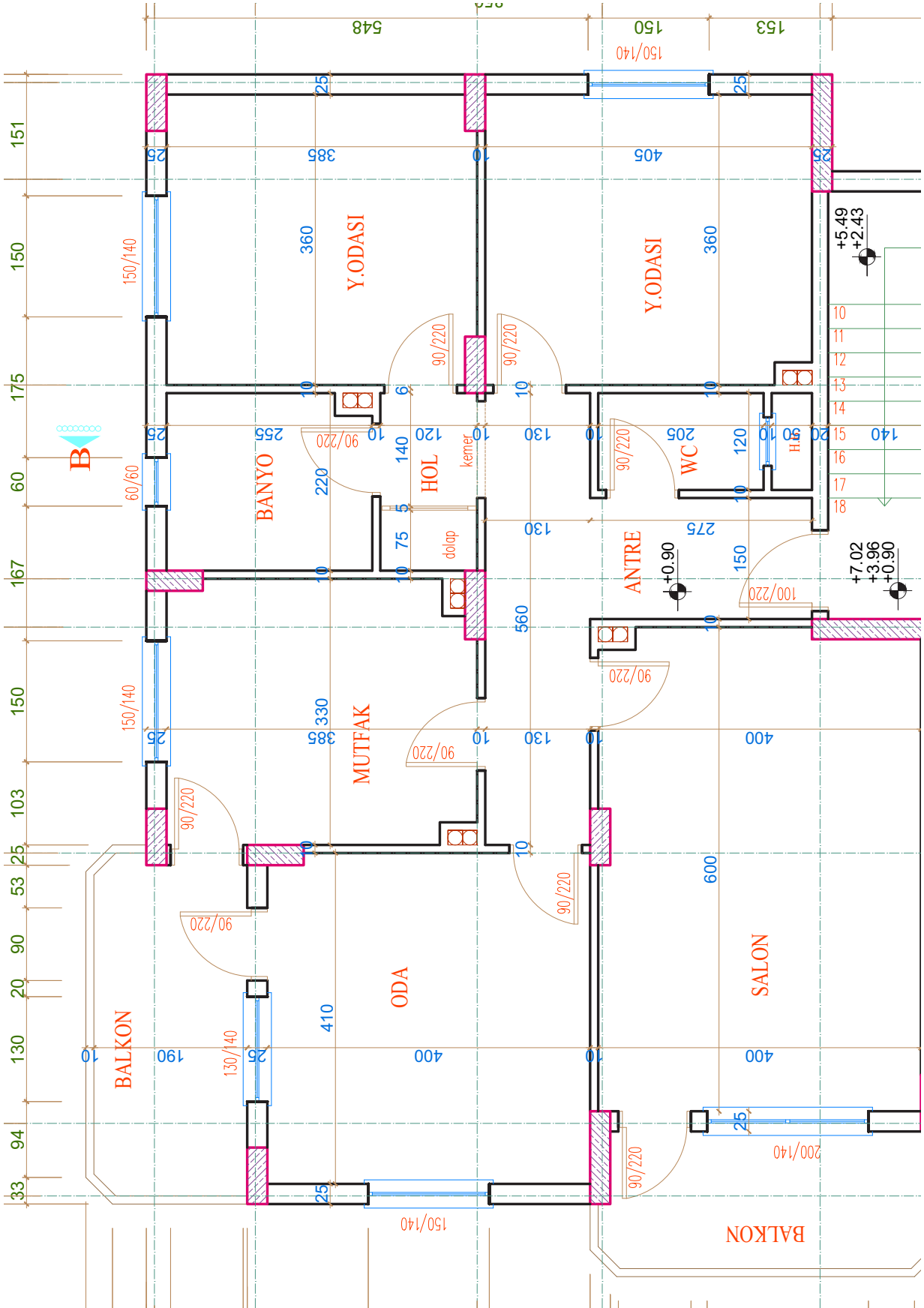
Çizim 5.12: Zemin kat planı kotları





Çizim 5.13: Zemin kat planı iç ve dış ölçülendirme





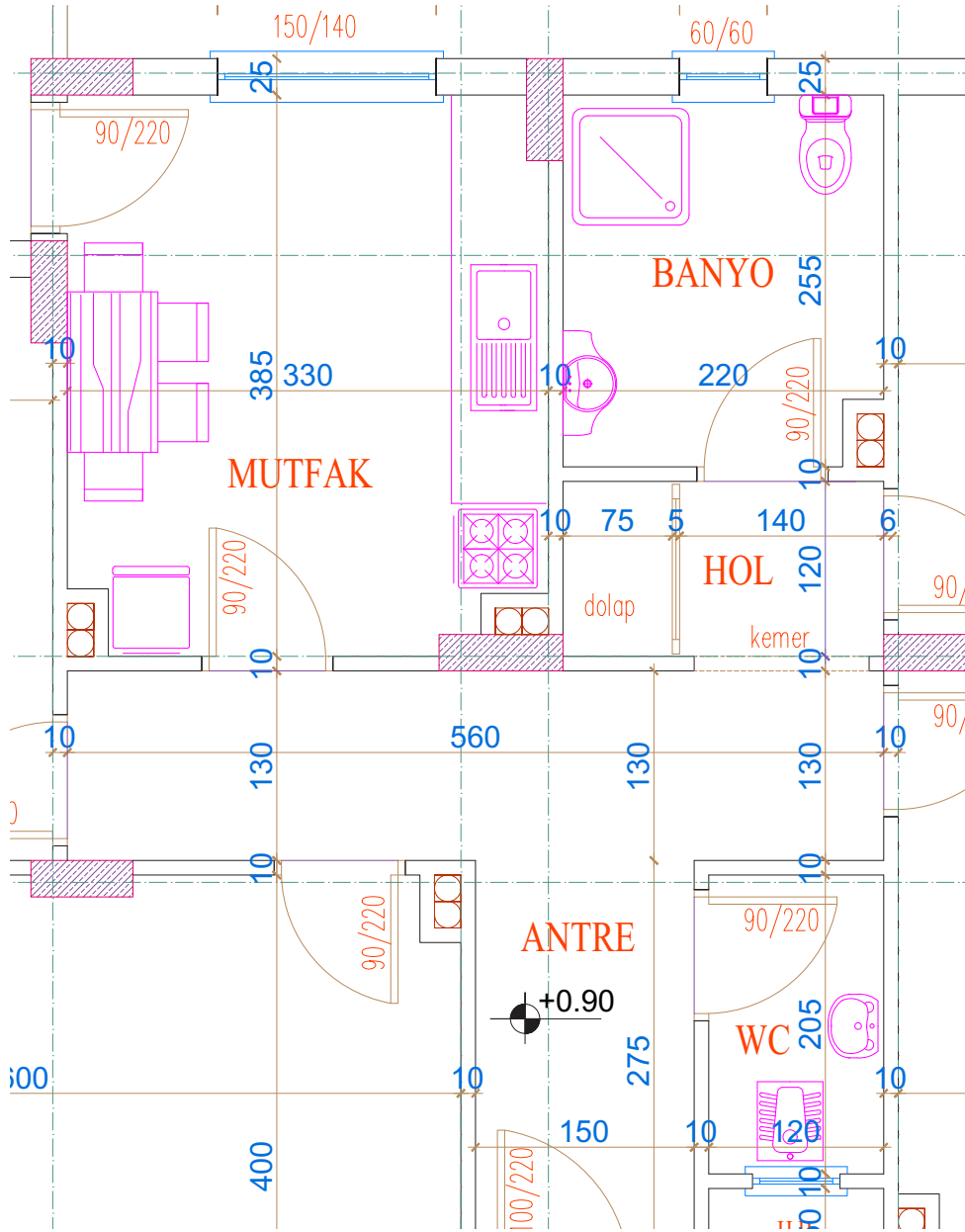
Çizim 5.15: Zemin kat planı mahal yazıları

## 5.5. Bilgisayarla Zemin Kat Planı Tefriş ve Taramaları

### Uygulama 5.9: Sabit Eşya Tefrişleri

Sabit eşya tefrişatı için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Tefriş katmanını seçiniz. Tefrişler için bloklar kullanabilirsiniz.
2. Mutfak tefrişi için; mutfağın sağ duvar önüne 60 cm tezgah, tezgahın baca tarafına ocak ve tezgah üzerine evye çiziniz. Kapı arkasına buzdolabı çiziniz.
3. Banyo için duş, lavabo ve klozet çiziniz.
4. WC için alaturka tuvalet taşı ve lavabo çiziniz (Çizim 5.10).

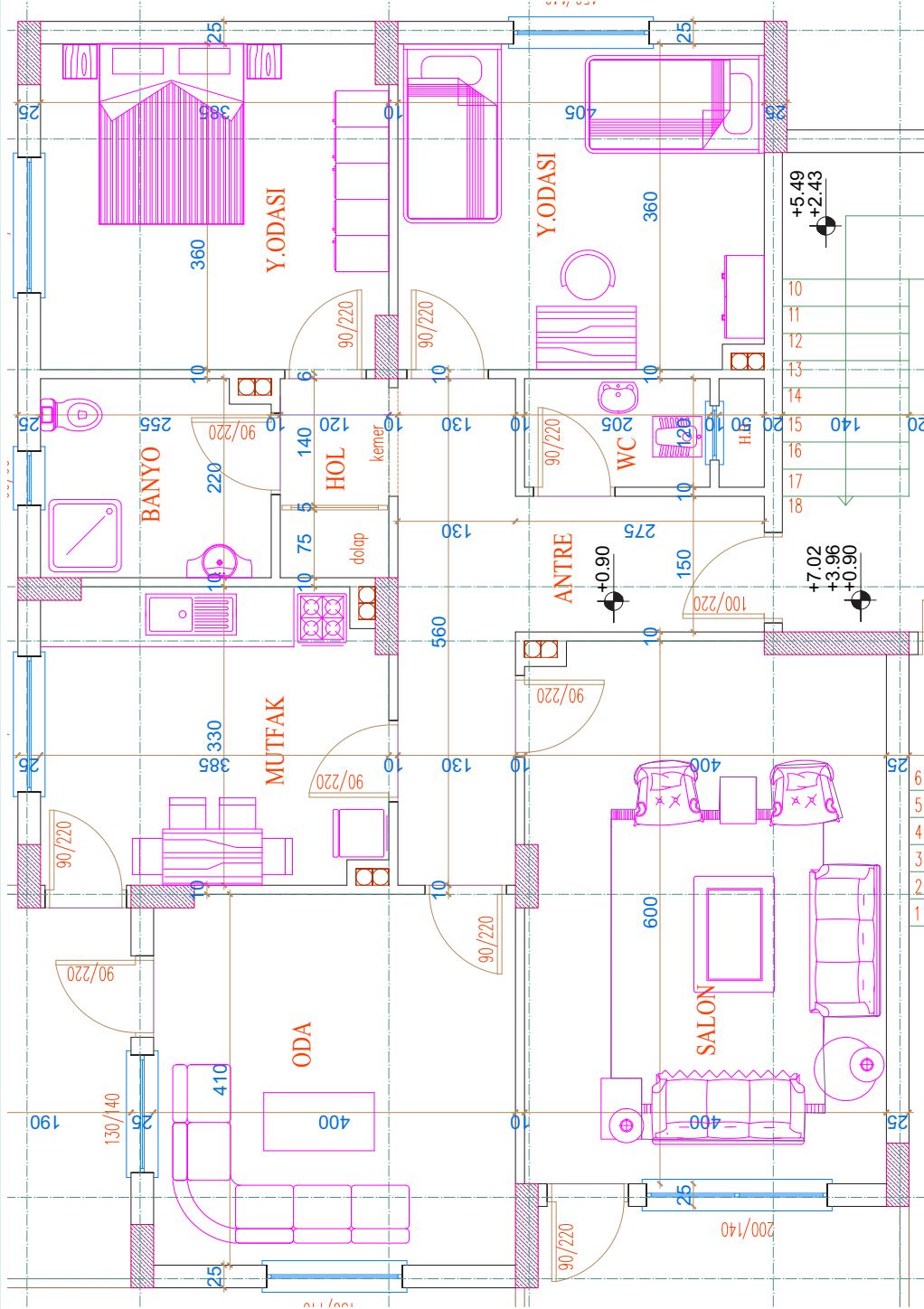


Çizim 5.16: Zemin kat planı sabit eşya tefrişi

## Uygulama 5.10: Hareketli Eşya Tefrişleri

Hareketli eşya tefrişatı için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Tefriş katmanını seçiniz. Salon ve oda için oturma grubunu çiziniz.
2. Yatak odaları için yatak ve dolap çiziniz. Oda için çalışma masası ve mutfak için yemek masası çiziniz (Çizim 5.11).



Çizim 5.17: Zemin kat planı hareketli eşya tefrişi

Bilgisayarla Zemin Kat  
Planında Tefriş ve Taramalar



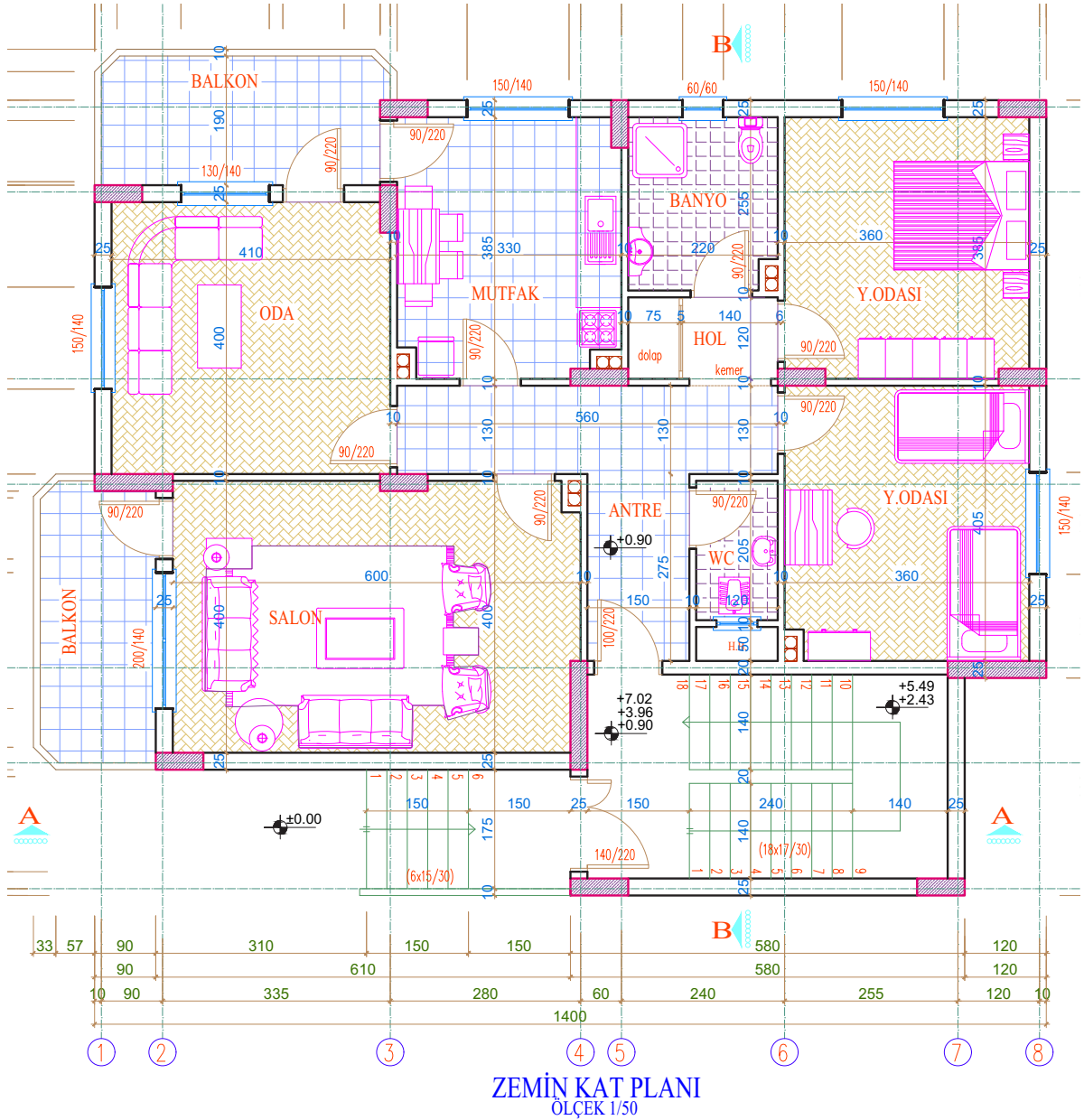
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20249](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20249)

İzlemek için kodu tarayın.

## Uygulama 5.11: Tarama Ayarları ve Mahal Taramaları

Tarama ayarları ve mahal taramaları için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Tarama katmanını seçiniz. **Hatch** komutunu kullanarak kolonların içine betonarme taramasını seçiniz, **Scale** komutu ile ayarı girerek çiziniz.
2. Banyo ve WC için ıslak hacim seramik kaplamasını seçiniz, **Scale** komutu ile büyüklük ayarını girerek çiziniz. Salon ve odalar için parke taramasını seçiniz, **Scale** komutu ile büyüklük ayarını girerek çiziniz.
3. Mutfak, antre ve balkonlar için seramik yer karosunu seçiniz, **Scale** komutu ile büyüklük ayarını girerek çiziniz. **Angle** komutu ile tarama yönünü değiştirebilirsiniz (Çizim 5.12).




Çizim 5.18: Zemin kat planı taramaları

## 5.6. Bilgisayarla Zemin Kat Mahal Listesi ve Antet

### Uygulama 5.12: Zemin Kat Planı Anteti


Zemin kat planı antetini hazırlamak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Antet genellikle paftaların sağ alt köşesine çizilir. Anteti hazırlarken **Line** komutu ile çerçevesi çizilir, **Text** komutu ile yazıları yazılır (Çizim 5.13).

	PROJE ADI		..... KONUT PROJESİ	
	PROJE EKİBİ	MİMAR .....	PAFTA ADI	ZEMİN KAT PLANI
		TEKNİK RESSAM .....	PAFTA NO	.....
			ÖLÇEK	.....
		TARİH	.../.../...	

Çizim 5.19: Pafta antet çizimi

2. Projelerin çizimi tamamlandıktan sonra projenin ön sayfasına kapak anteti hazırlanır. **Line** komutu ile çizilir, **Text** komutu ile yazıları yazılır (Çizim 5.14).

		<b>FİRMA ADI</b> MİMARLIK MÜHENDİSLİK İNŞ.TAAH.EML.TİC.LTD.ŞTİ.									
<b>M</b>	ARSANIN										
	İLİ	İLÇESİ	MAHALLESİ	CADDE	ADA	PARSEL	İMAR D.TAR.VE SAY.				
BU PROJE AŞAĞIDA İMZASI BULUNAN MİMAR/MİMARLAR TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR. PROJENİN ORJİNALİNİ İMZALAMIS MİMARLAR ORTAK MÜELLİFLİK HAKLARININ SAHİBİDİRLER											
MİMARİ PROJE MÜELLİFİNİN				İŞİN ADI							
ADI SOYADI	UNVANI										
ODA SİCİL NO	MİMAR										
BÜRO TESCİL BELGE NO											
ADRES-TEL											
MİMARLAR ODASI .....				ŞUBESİ .....							
BELEDİYESİ ONAYI											
YAPININ	ADI SOYADI	ADRES-TEL		İMZA							
MAL SAHİBİ											
MUTEAHHİT											
MH İş Aşaması	Kullanma Amaç	Yapım Sistemi	İnşaat Alanı	Taban Alanı	Kat Adedi	Bölüm Adedi	Blok Adedi	MHS	YMS	Bölge Katsayısı	Zorluk Katsayısı
..... m²	..... m²	..... m²	B+Z+...m²								
BU MÜELLİFİN OLURU OLMADAN YAYINLANAMAZ, ÇOĞALTILAMAZ, KULLANILAMAZ, DEĞİŞTİRİLEMEZ. BU PROJEDEKİ TAŞIYICI SİSTEM MİMARİ TASARIMLA BİR BÖTÜNDÜR. 6446 SAYILI FİKRİ VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE PROJE MÜELLİFİ MİMARIN HABERİ VE ONAYI OLMADAN PROJEDE VE TAŞIYICI SİSTEMDE DEĞİŞİKLİK YAPILAMAZ											
YAPI DENETİM ONAYI						..... ONAYI					

Çizim 5.20: Proje ön kapak antet çizimi



### Uygulama 5.13: Zemin Kat Planı Mahal Listesi Tablosu Oluşturma

Zemin kat planı mahal listesi tablosu oluşturmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Zemin katı oluşturan mahalleri ve bu mahallerde kullanılan malzemeleri gösteren bilgilendirme tablosudur. Bu tablo **Line** komutu ile çizilir, **Text** komutu ile yazıları yazılır (Çizim 5.15).

MAHAL ADI	DÖŞEME	TAVAN	DUVAR	SÜPÜRGE LİK
SALON	parke	plastik boya	slikon boya	ahşap
Y.ODASI	parke	plastik boya	slikon boya	ahşap
Y.ODASI	parke	plastik boya	slikon boya	ahşap
MUTFAK	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
BANYO	karo seramik	alüminyum	fayans	seramik
WC	karo seramik	alüminyum	fayans	seramik
ANTRE	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
HOL	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
BALKON	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
APARTMAN GİRİŞİ	mermer	plastik boya	mermer+boya	seramik

Çizim 5.21: Zemin kat planı mahal listesi tablosu çizimi

### ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

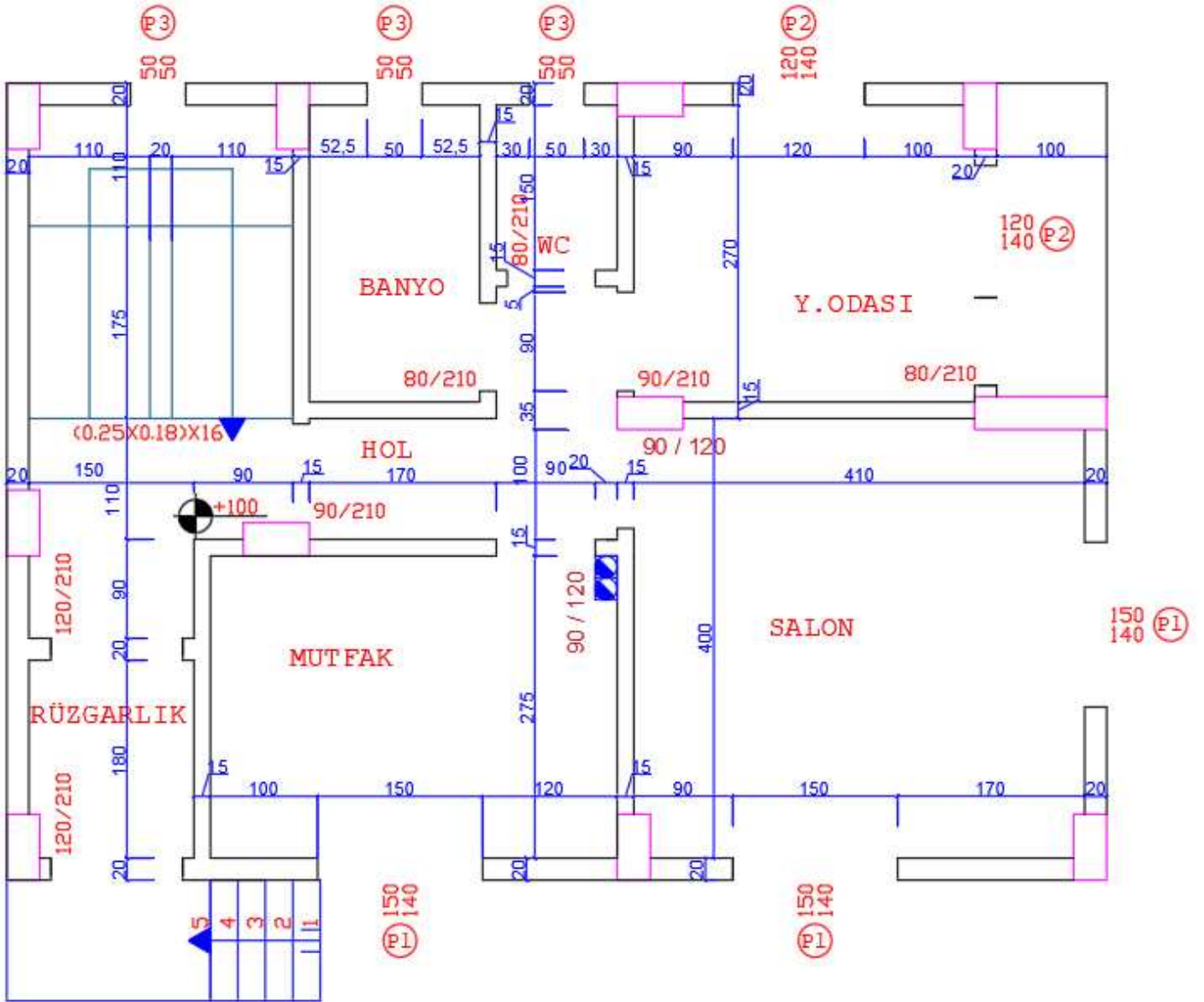
Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Katmanları oluşturup ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Aks çizgilerini çizerek, kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdin mi?		
3	Duvar çizimlerini yaptın mı?		
4	Pencere çizimlerini açılış yönlerine dikkat ederek çizdin mi?		
5	Kapı açılış yönlerine dikkat ederek çizdin mi?		
6	Kapı ve pençeleri boyutlarına göre kategorize ederek sınıflandırıp bilgilerini yazdın mı?		
7	Merdiven çizimini yaparak gerekli bilgileri yazdın mı?		
8	İç ölçülendirme, dış ölçülendirme ve kotlu ölçülendirmeyi yaptın mı?		
9	Mahal isimlerini ve bilgilerini yazdın mı?		
10	Tarama işlemlerini yaptın mı?		

## Sıra Sizde 5.1

Aşağıda iç ölçüleri verilen zemin kat planını Teknik çizim kurallarına ve işlem basamaklarına uyarak tamamlayınız;

İstenenler;

- Aks çizgilerini çiziniz
- Kapı ve pencere çizimleri
- Sıva çizimi
- Merdiven çizimi
- İç ve Dış ölçülendirme
- Tarama



Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdi.		5	
4	Duvar çizimlerini yaptı.		5	
5	Bacaları çizdi.		5	
6	Sıva çizimlerini yaptı.		5	
7	Pencere çizimlerini açılış yönlerine dikkat ederek çizdi.		5	
8	Pencere bilgilerini yazdı.		5	
9	Kapı açılış yönlerine dikkat ederek çizdi		5	
10	Kapı bilgilerini yazdı.		5	
11	Balkon çizimini yaptı.		5	
12	Dış merdiven çizimini yaptı.		5	
13	Dış merdiven bilgilerini yazdı.		5	
14	İç merdiven çizimini yaptı.		5	
15	İç merdiven bilgilerini yazdı.		5	
16	İç ölçülendirmeyi yaptı		5	
17	Dış ölçülendirmeyi yaptı		5	
18	Kotlu ölçülendirmeyi yaptı		5	
19	Mahal İsimlerini yazdı		5	
20	Taramaları yaptı		5	
	TOPLAM		100	

# 6



- # NORMAL KAT PLANI
- ## ÖLÇEK 1/50

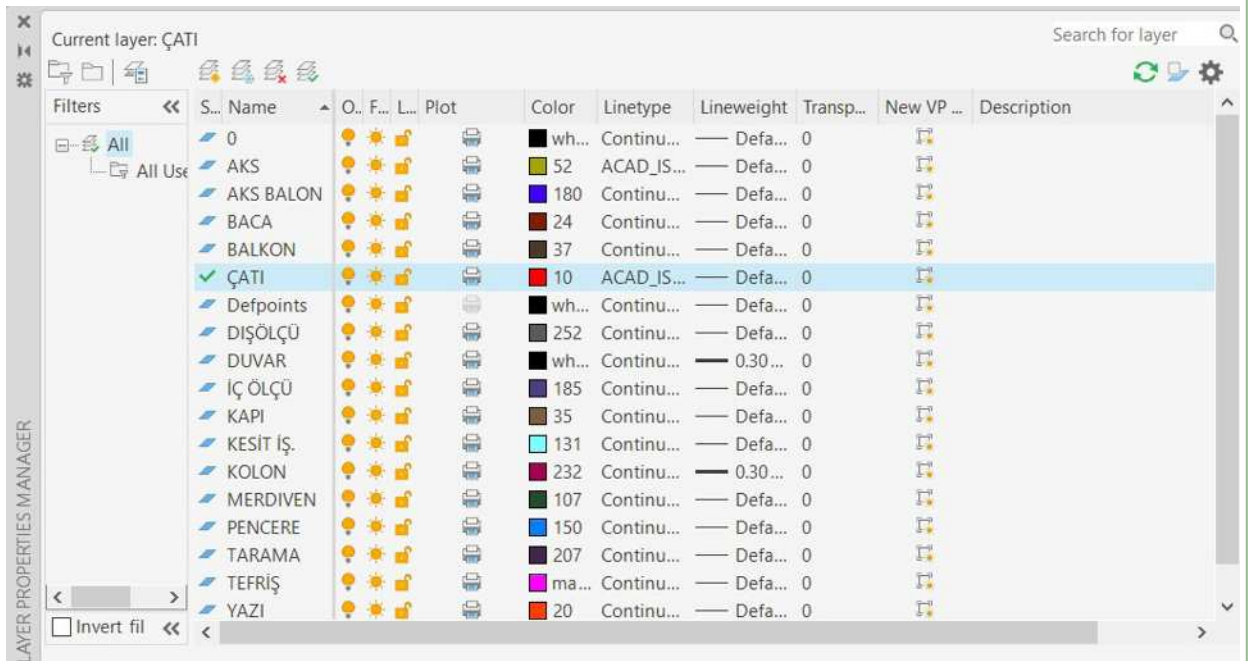
## 6. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI NORMAL KAT PLANI ÇİZİMİ

### 6.1. Bilgisayarla Normal Kat Planı Elemanları

#### Uygulama 6.1: Katman Ayarları

Katman ayarları için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Zemin kat planında kullanılan katmanları normal kat planında da kullanınız, ek olarak çatı katmanını oluşturunuz (Görsel 6.1).



Görsel 6.1: Normal kat planı katman (Layer) ayarları

#### Uygulama 6.2: Kat Planını Oluşturan Elemanların Çizimi

Kat planını oluşturan elemanları çizmek için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Zemin kat planını **Copy** komutu ile kopyalayınız ve zemin kat planının yanına yapıştırınız.
2. Duvar, kolon, kapı, pencere, merdiven, baca ve çatı katmanları dışındaki tüm katmanları kapatınız.
3. Bina giriş kapısını siliniz, boşluğa duvar çiziniz ve **Extend** komutu ile duvar çizimlerini uzatınız.
4. Merdiven sahanlığının yan duvarına 120 cm genişliğinde duvarın ortasından boşluk açınız ve bu boşluğa pencere çiziniz.
5. Çatı katmanını seçiniz. Dış merdiven üzerine çatı çiziniz ve dış merdiven görünüşünü siliniz. Çizimdeki gibi bina dışına 50 cm saçak bırakarak çatı çizimini yapınız. Köşelerden içe doğru çatının kırılma noktalarını **Line** komutu ve **@uzunluk<açı** yöntemiyle çiziniz (Çizim 6.1).

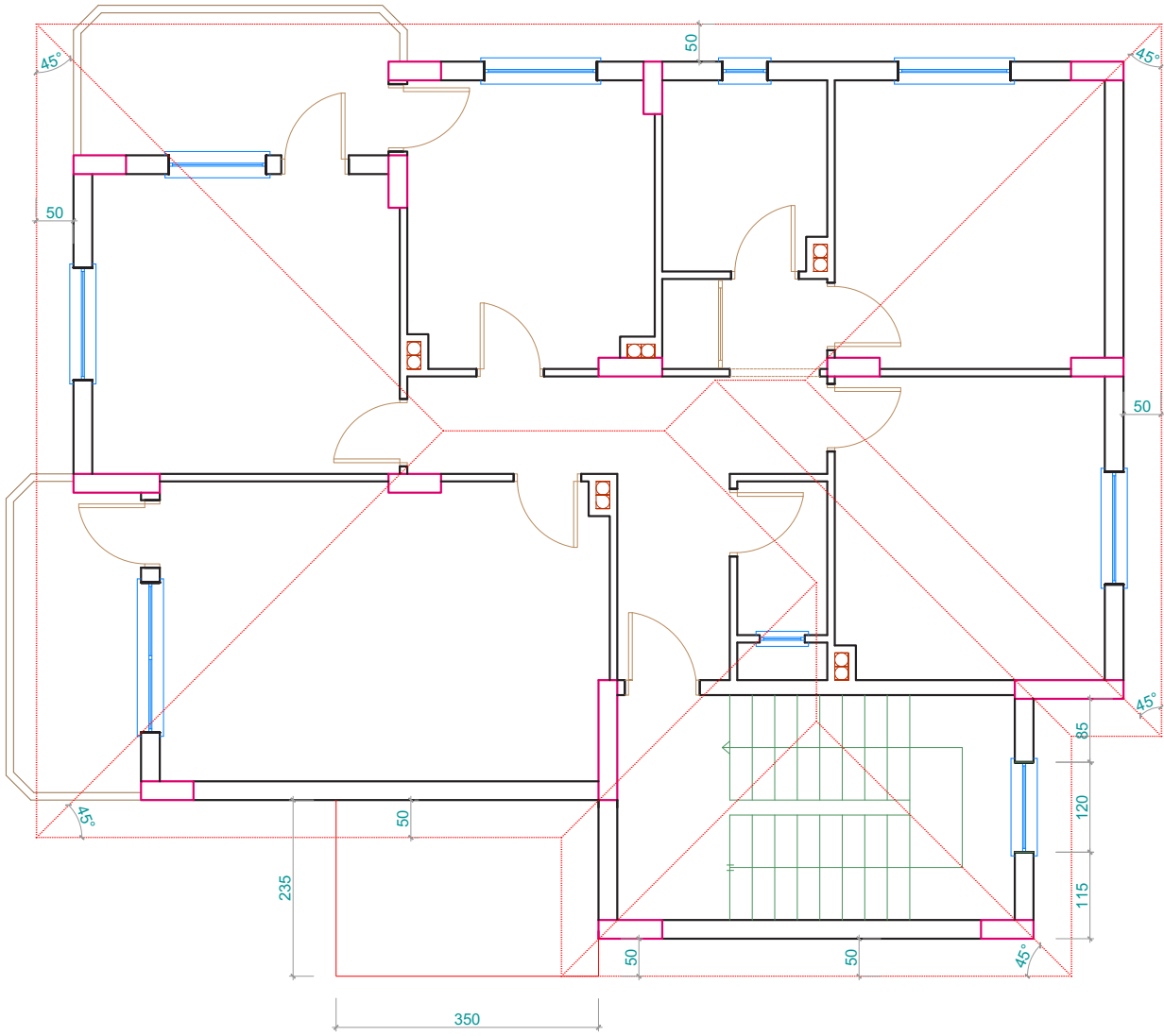
Bilgisayarla Normal Kat Planı Çizimi



<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20244>



İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 6.1: Zemin kat planı üzerinden normal kat planı değişikliklerinin çizimi

## 6.2. Bilgisayarla Normal Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme

### Uygulama 6.3: Normal Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme

**Normal kat planı iç ve dış ölçülendirme için aşağıdaki yönergeler uygulanır.**

1. Kapalı olan iç ölçü katmanını açınız. Normal kat planında zemin kattan farklı olarak iç ölçülendirmeyi etkileyen kısımları düzeltiniz.
2. Kapalı olan dış ölçü katmanını açınız. Normal kat planında zemin kat planından farklı olan merdiven ve pencere çizimine karşılık gelen dış ölçülendirmeleri düzeltiniz (Çizim 6.2).

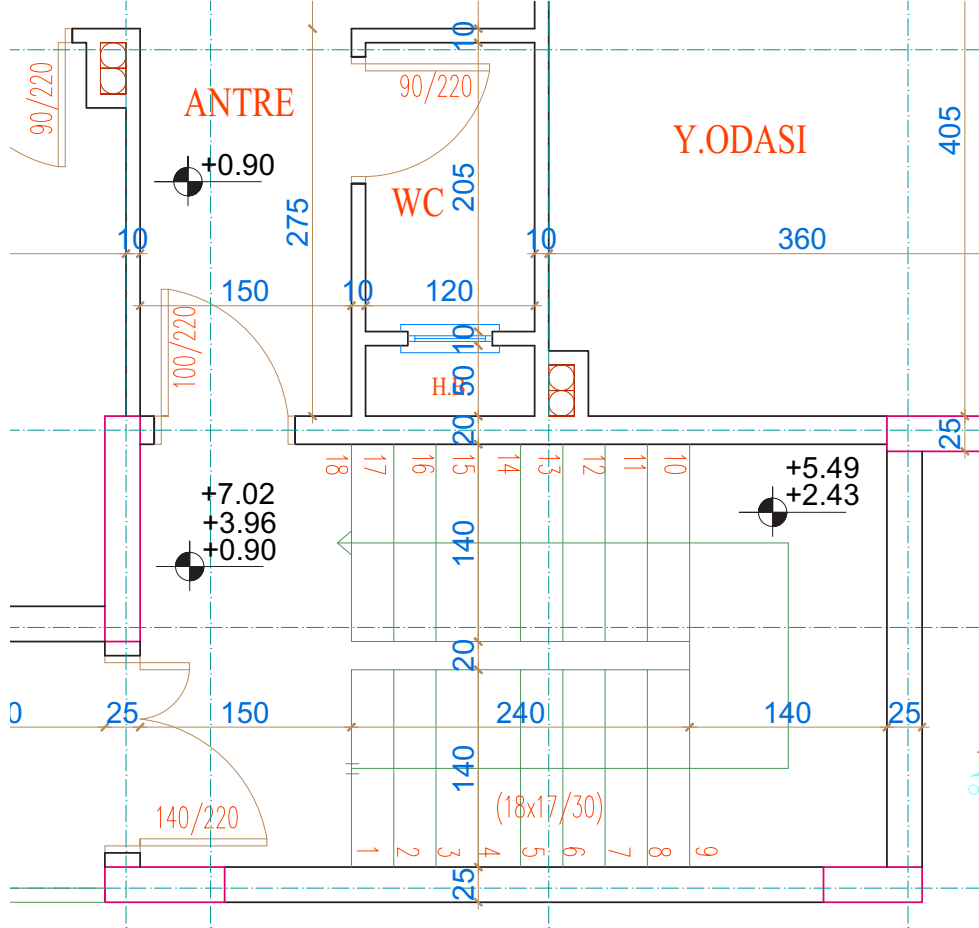
Çizim 6.2: Normal kat planı iç ve dış ölçülendirme



## Uygulama 6.4: Normal Kat Planı Kotlu Ölçülendirme

Normal kat planı kotlu ölçülendirmesini yapmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Kotlu ölçülendirme katmanını açınız. Zemin kat planında çizilen kotların üst kot ölçüleri hariç diğerlerini silerek düzenleyiniz (Çizim 6.3).



Çizim 6.3: Normal kat planı kotlu ölçülendirme

## 6.3. Bilgisayarla Normal Kat Eleman ve Mahal Yazıları

### Uygulama 6.5: Mahal Bilgileri

Mahal bilgilerini yazmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Yazı katmanını açınız (Zemin kat planındaki mahaller ile normal kat planındaki mahaller aynı olduğundan mahal bilgilerini düzenlemeye ihtiyaç duyulmaz.) (Çizim 6.4).

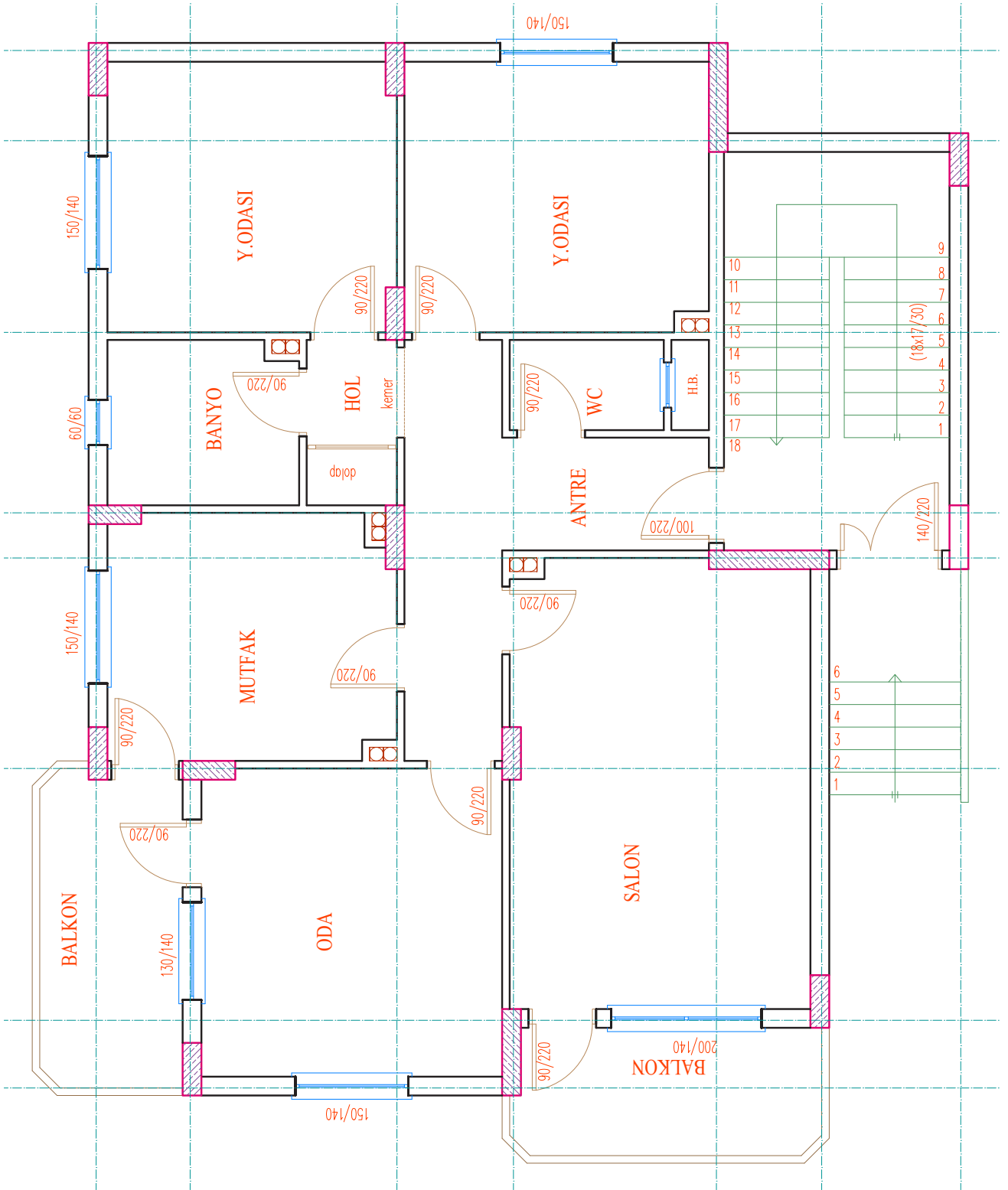
Bilgisayarla Normal Kat  
Planında Ölçülendirme,  
Mahal İsimleri



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20246](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20246)



İzlemek için kodu tarayın.

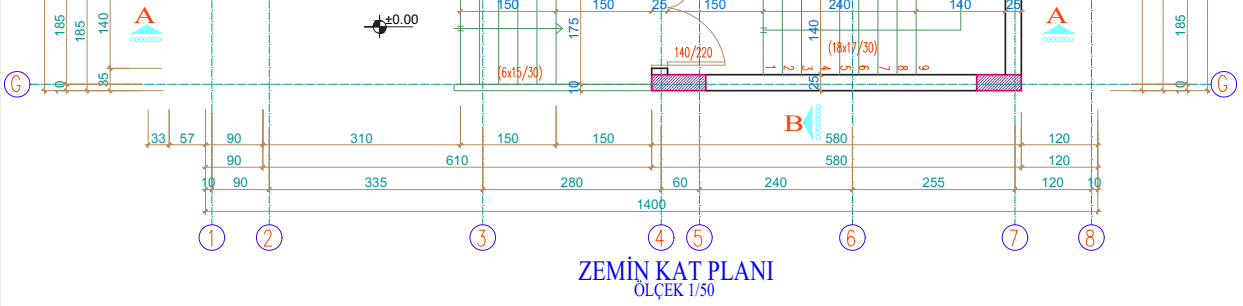


Çizim 6.4: Normal kat planı mahal yazıları

## Uygulama 6.6: Pafta İsmi ve Ölçeği

Pafta ismi ve ölçeği eklemek için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Kopyalanmış zemin kat planı yazısını seçerek normal kat planı olarak düzeltiniz (Çizim 6.5).



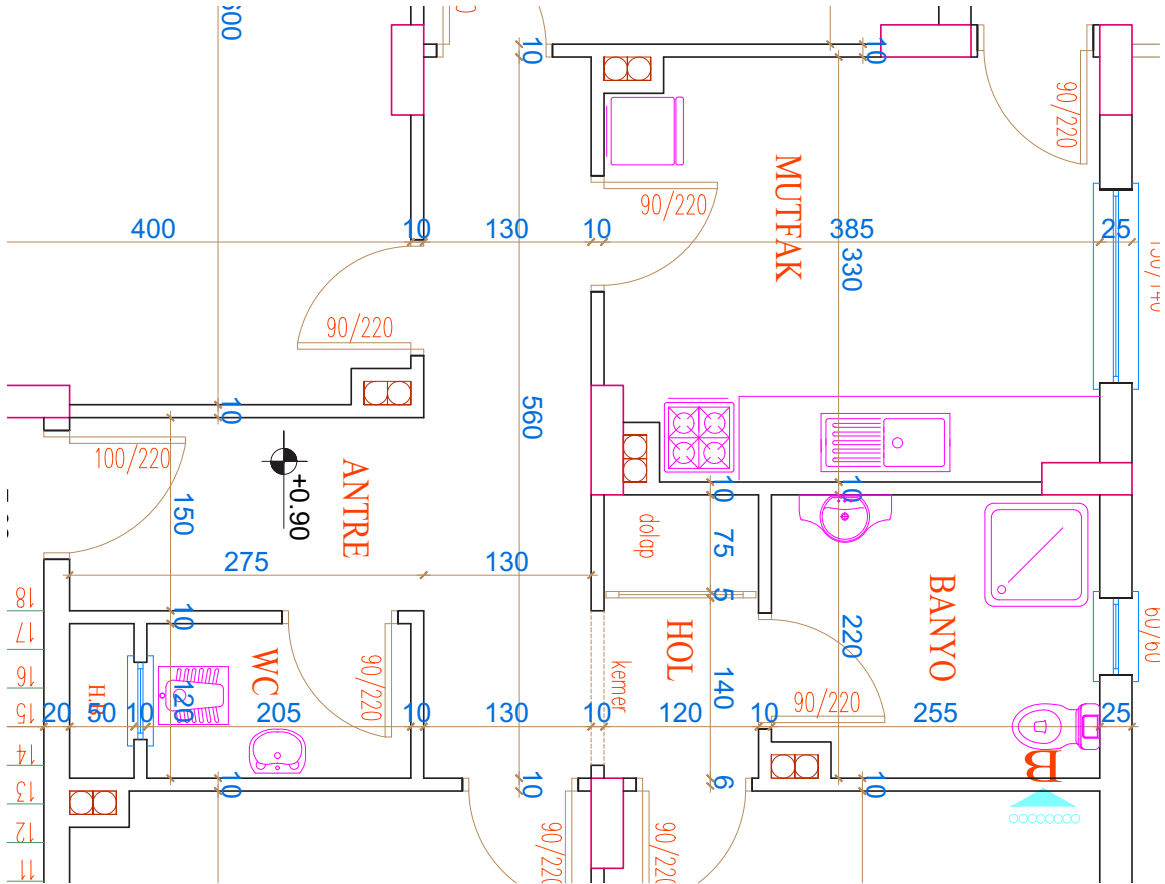
Çizim 6.5: Normal kat planı pafta ismi ve ölçek yazımı

## 6.4. Bilgisayarla Normal Kat Planı Tefriş ve Taramaları

### Uygulama 6.7: Sabit Eşya Tefrişleri

Sabit eşya tefrişlerini yapmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Tefriş katmanını açınız (Zemin kat mahalleri ile normal kat mahalleri aynı olduğundan sabit eşya tefrişlerini düzenleme ihtiyacı duyulmaz.) (Çizim 6.6).

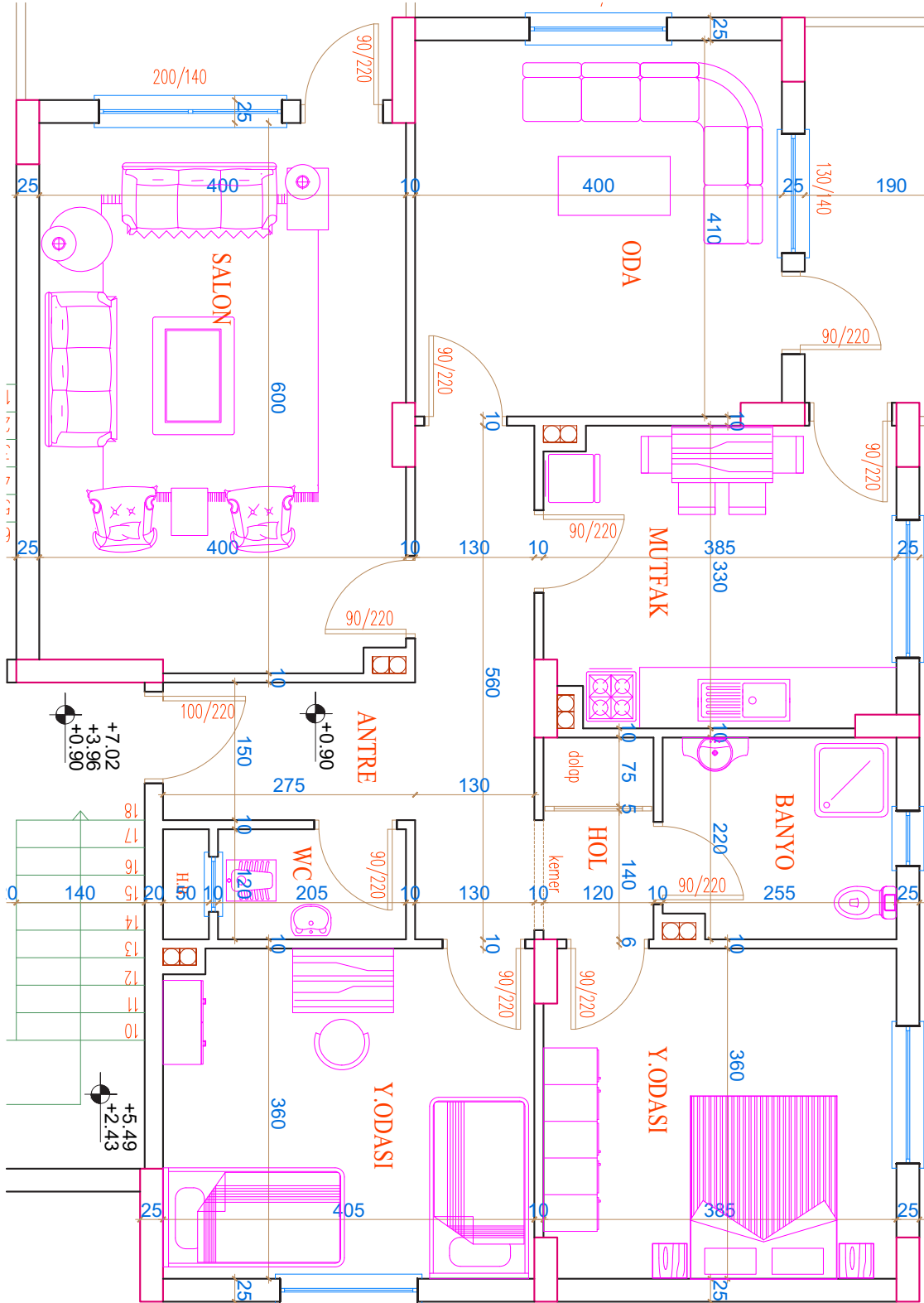


Çizim 6.6: Normal kat planı sabit eşya tefrişi

## Uygulama 6.8: Hareketli Eşya Tefrişleri

Hareketli eşya tefrişlerini yapmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Zemin kat mahalleri ile normal kat mahalleri aynı olduğundan hareketli eşya tefrişlerini düzenleme ihtiyacı duyulmaz (Çizim 6.7).



Çizim 6.7: Normal kat planı hareketli eşya tefrişi

## Uygulama 6.9: Tarama Ayarları ve Mahal Taramaları

Tarama ayarları ve mahal taramalarını yapmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

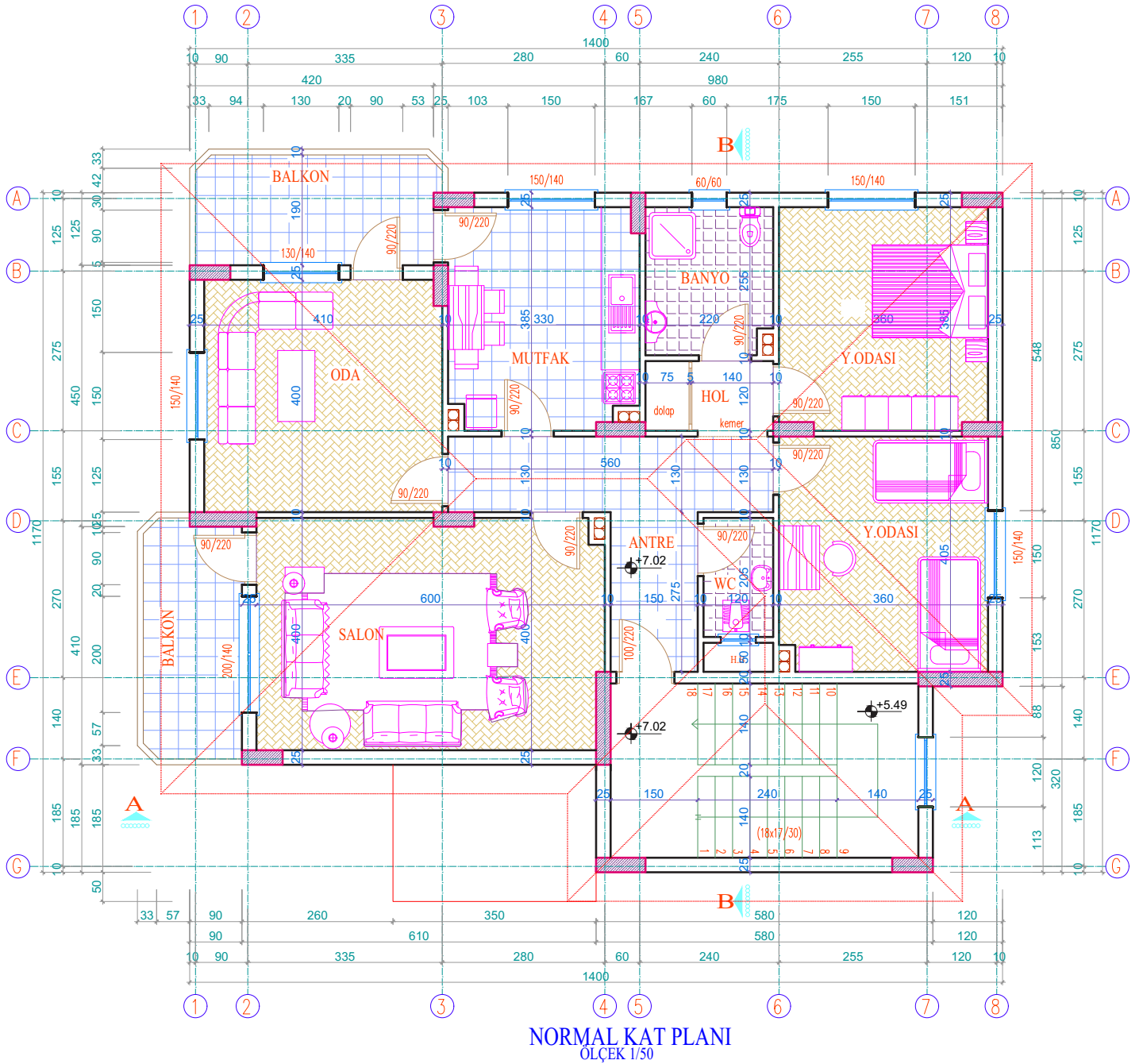
1. Tarama katmanını açınız (Zemin kat mahalleri ile normal kat mahalleri aynı olduğundan tarama için düzenleme ihtiyacı duyulmaz.) (Çizim 6.8).

Bilgisayarla Normal Kat Planında Tefriş ve Taramalar



<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20247>

izlemek için kodu tarayın.



Çizim 6.8: Normal kat planı tarama çizimi

## 6.5. Bilgisayarla Normal Kat Mahal Listesi ve Antet

### Uygulama 6.10: Normal Kat Planı Anteti

Normal kat planı anteti oluşturmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Zemin kat planından anteti **Copy** komutu ile kopyalayınız. Pafta adı zemin kat planını seçiniz ve normal kat planı olarak düzenleyiniz (Çizim 6.9).

FİRMA ADI LOGOSU	PROJE ADI	..... KONUT PROJESİ		
	PROJE EKİBİ	MİMAR .....	PAFTA ADI	NORMAL KAT PLANI
		TEKNİK RESSAM .....	PAFTA NO	.....
		ÖLÇEK	.....	
		TARİH	.../.../...	

Çizim 6.9: Pafta antet çizimi

### Uygulama 6.11: Normal Kat Planı Mahal Listesi Tablosu Oluşturma

Normal kat planı mahal listesi tablosu oluşturmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Zemin kat mahal listesi tablosunu **Copy** komutu ile kopyalayınız. Normal kat mahallerinde kullanılan malzemelerde değişiklik var ise tablodan seçerek düzenleyiniz (Çizim 6.10).

MAHAL ADI	DÖŞEME	TAVAN	DUVAR	SÜPÜRGELİK
SALON	parke	plastik boya	slikon boya	ağşap
Y. ODASI	parke	plastik boya	slikon boya	ağşap
Y. OADSI	parke	plastik boya	slikon boya	ağşap
MUTFAK	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
BANYO	karo seramik	alüminyum	fayans	seramik
WC	karo seramik	alüminyum	fayans	seramik
ANTRE	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
HOL	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
BALKON	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
APARTMAN GİRİŞİ	mermer	plastik boya	mermer+boya	seramik

Çizim 6.10: Normal kat planı mahal listesi tablosu çizimi

## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Katmanları oluşturup ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Aks çizgilerini çizerek, kolon yerleşimlerini yaparak kolonları çizdin mi?		
3	Duvar çizimlerini yaptın mı?		
4	Pencere çizimlerini açılış yönlerine dikkat ederek çizdin mi?		
5	Kapı açılış yönlerine dikkat ederek çizdin mi?		
6	Kapı ve pençeleri boyutlarına göre kategorize ederek sınıflandırıp bilgilerini yazdın mı?		
7	Merdiven çizimini yaparak gerekli bilgileri yazdın mı?		
8	İç ölçülendirme, dış ölçülendirme ve kotlu ölçülendirmeyi yaptın mı?		
9	Mahal isimlerini ve bilgilerini yazdın mı?		
10	Tarama işlemlerini yaptın mı?		



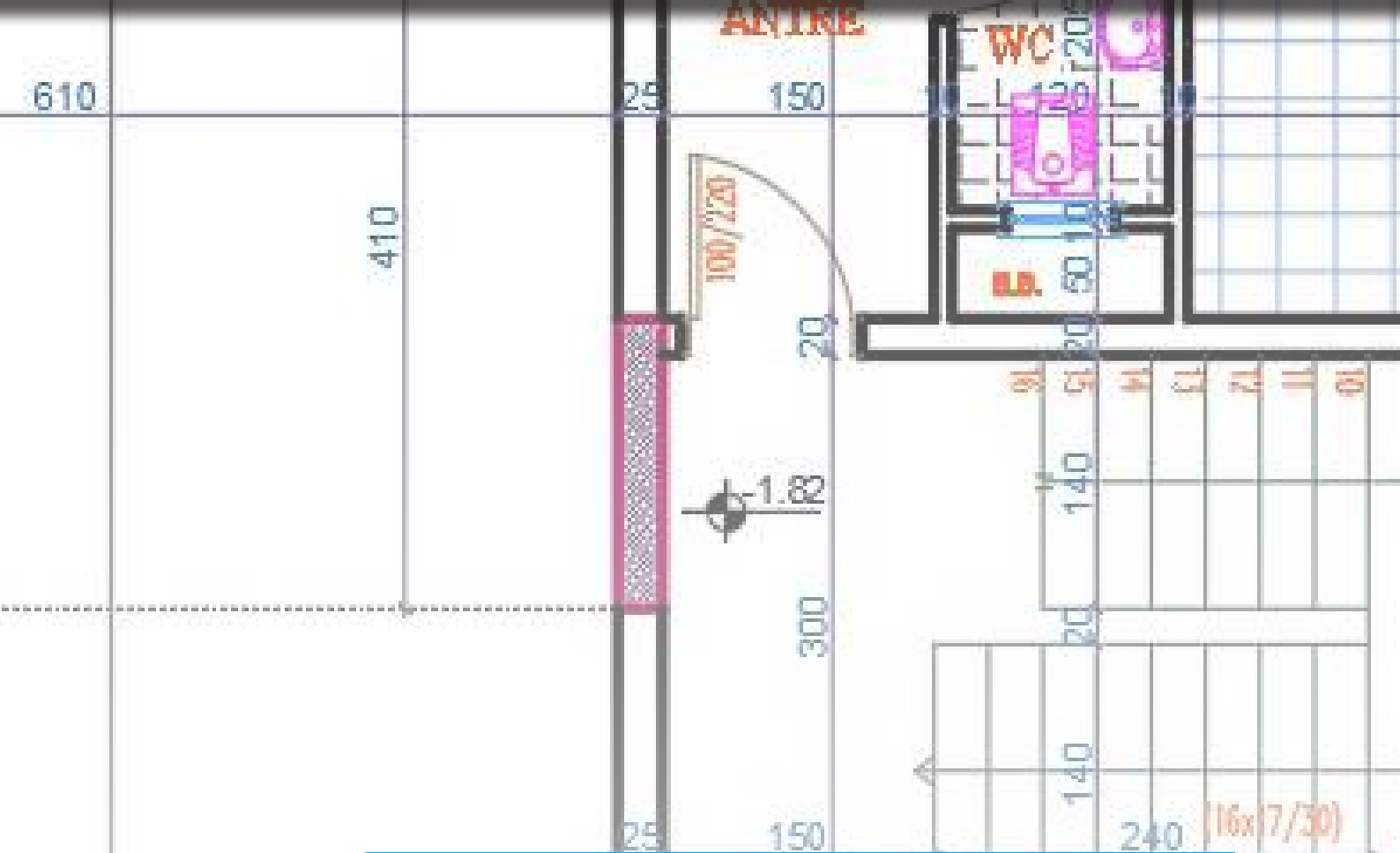


Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdi.		5	
4	Duvar çizimlerini yaptı.		5	
5	Bacaları çizdi.		5	
6	Sıva çizimlerini yaptı.		5	
7	Pencere çizimlerini açılış yönlerine dikkat ederek çizdi.		5	
8	Pencere bilgilerini yazdı.		5	
9	Kapı açılış yönlerine dikkat ederek çizdi		5	
10	Kapı bilgilerini yazdı.		5	
11	Balkon çizimini yaptı.		5	
12	Dış merdiven çizimini yaptı.		5	
13	Dış merdiven bilgilerini yazdı.		5	
14	İç merdiven çizimini yaptı.		5	
15	İç merdiven bilgilerini yazdı.		5	
16	İç ölçülendirmeyi yaptı		5	
17	Dış ölçülendirmeyi yaptı		5	
18	Kotlu ölçülendirmeyi yaptı		5	
19	Mahal İsimlerini yazdı		5	
20	Taramaları yaptı		5	
	TOPLAM		100	

# BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI BODRUM KAT PLANI ÇİZİMİ

# 7



## Neler Öğreneceğiz?

- Bilgisayarla Bodrum Kat Planı Elemanları
- Bilgisayarla Bodrum Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme
- Bilgisayarla Bodrum Kat Eleman ve Mahal Yazıları
- Bilgisayarla Bodrum Kat Planı Tefriş ve Taramaları
- Bilgisayarla Bodrum Kat Mahal Listesi ve Antet

BODRUM KAT PLANI  
ÖLÇEK 1/50

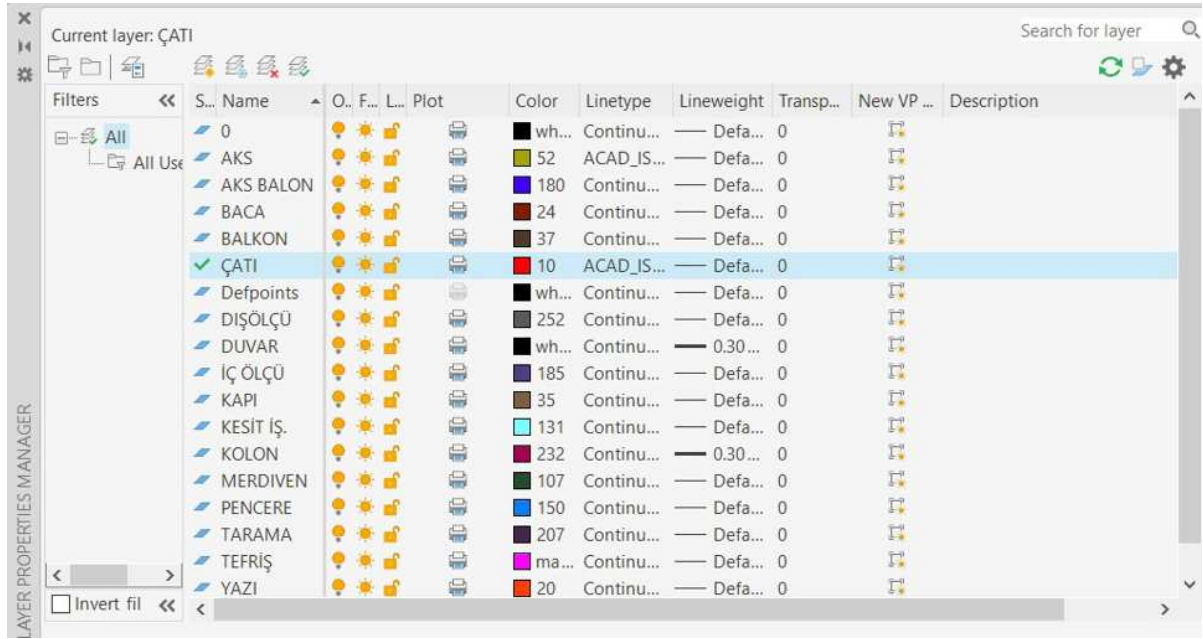
## 7. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI BODRUM KAT PLANI ÇİZİMİ

### 7.1. Bilgisayarla Bodrum Kat Planı Elemanları

#### Uygulama 7.1: Katman Ayarları

Katman ayarları için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Zemin kat ve normal kat planında kullanılan katmanları kullanınız (Görsel 7.1).



Görsel 7.1: Bodrum kat planı katman (Layer) ayarları

#### Uygulama 7.2: Kat Planını Oluşturan Elemanların Çizimi

Kat planını oluşturan elemanları çizmek için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Bodrum kat planı için zemin kat planını kopyalayıp boş bir alana yapıştırınız.
2. Duvar, kolon ve merdiven katmanları dışındaki tüm katmanları kapatınız.
3. Çizimdeki gibi kullanılmayacak duvarları siliniz (**Erase**). Yeni oluşan duvarları çiziniz.
4. Solda kullanılmayacak kısımlar toprak dolgu olacağından bu kısımları noktalı çizgi ile çiziniz.
5. Üstteki iki pencere ve baca penceresi hariç duvar boşluklarını birleştiriniz.
6. Depoya açılan kapı boşluğunu çiziniz. Zemin kat planından gerekli kapı ve pencereleri kopyalayıp bodrum kat planına yapıştırınız.
7. Merdivenden iki rıht siliniz ve çıkış hattını buradan başlatınız.

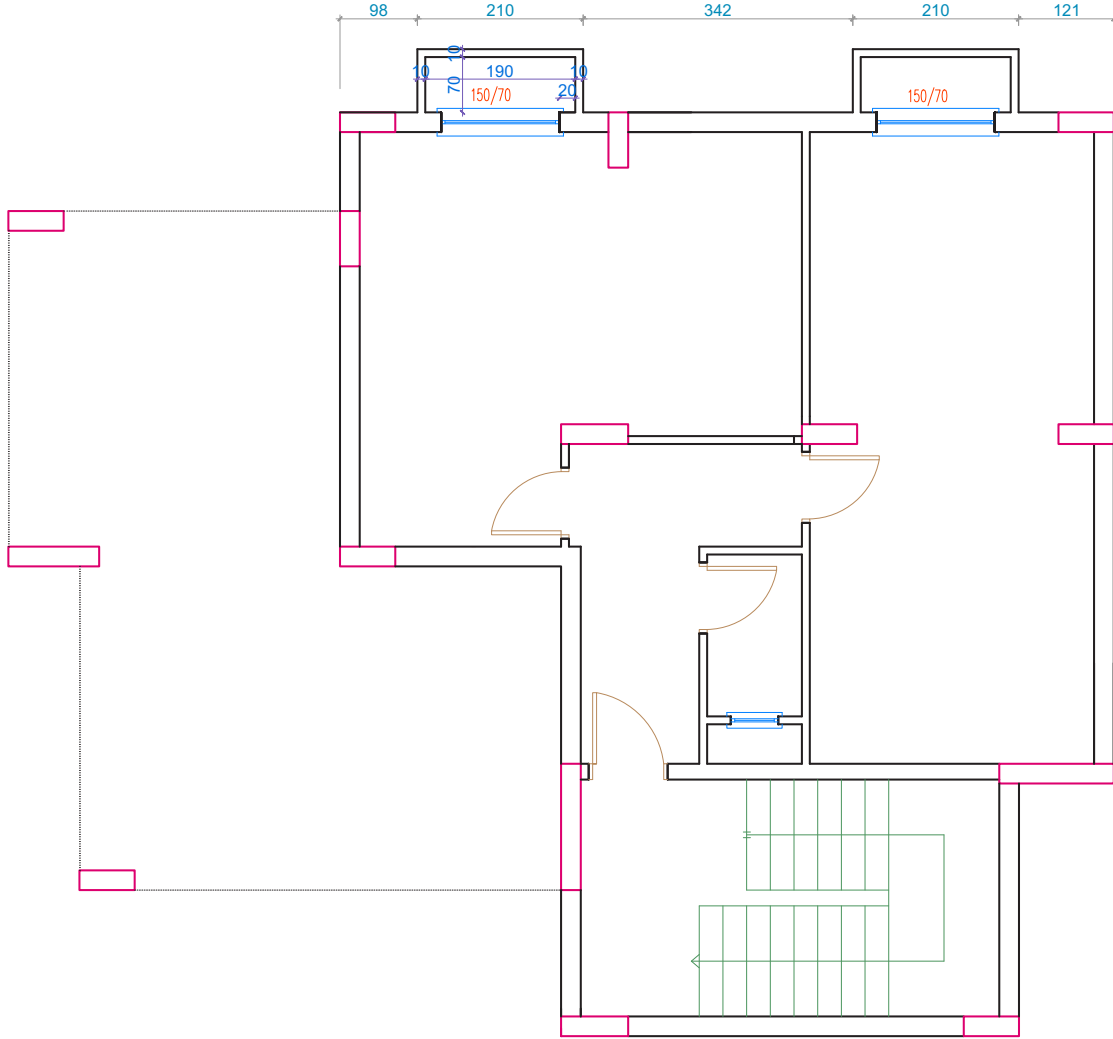
Bilgisayarla Bodrum  
Kat Planı Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20248](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20248)

izlemek için kodu tarayın.

8. Aks katmanını açınız. Planı kopyalayınız ve boş bir yere yapıştırınız.
9. Tüm katmanları açınız. İlk kopyaladığınız çizimi siliniz (Çizim 7.1).



Çizim 7.1: Zemin kat planı üzerinden bodrum kat planı değişikliklerinin çizimi

## 7.2. Bilgisayarla Bodrum Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme

### Uygulama 7.3: Bodrum Kat Planı İç ve Dış Ölçülendirme

**Bodrum kat planı iç ve dış ölçülendirme için aşağıdaki yönergeler uygulanır.**

1. İç ölçülendirme katmanını seçiniz. Üst yatay ölçülendirme ile başlayınız. Noktalı çizgiden duvara kadar **Linear** komutu ile ölçülendiriniz.
2. **Continue** komutu ile en son dış duvara kadar aynı doğrultuda tek tek duvar çizgilerini seçiniz. Bu işlemi tüm iç ölçülendirmede uygulayınız.
3. Dış ölçülendirme katmanını seçiniz. Bodrum kat planının üç kenarında (ön, sağ ve sol) üç çizgi ölçülendirme yapınız.
4. Arka görünüşte kalan cephe için kuranglez ve pencere bulunduğu dört çizgi ölçülendirme yapınız (Çizim 7.2).

### 7.3. Bilgisayarla Bodrum Kat Eleman ve Mahal Yazıları

#### Uygulama 7.4: Bodrum Kat Planı Kotlu Ölçülendirme

Bodrum kat planı kotlu ölçülendirmek için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Kotlu ölçülendirme katmanını seçiniz. Zemin kat planından bir kotlu ölçülendirme kopyalayınız ve bodrum kat planındaki konumlarına yapıştırınız.
2. Bodrum kat planında 16 rıht x 17 cm rıht yüksekliği vardır. Kat yüksekliği 272 cm'dir. Zemin kat kotu +0.90 olduğuna göre bodrum zemini -1.82 m'dir.
3. Sahanlık ise 7 rıhttır, 7x17=119 cm'dir. Kot olarak 182-119=63 cm = -0.63 yazınız (Çizim 7.3).

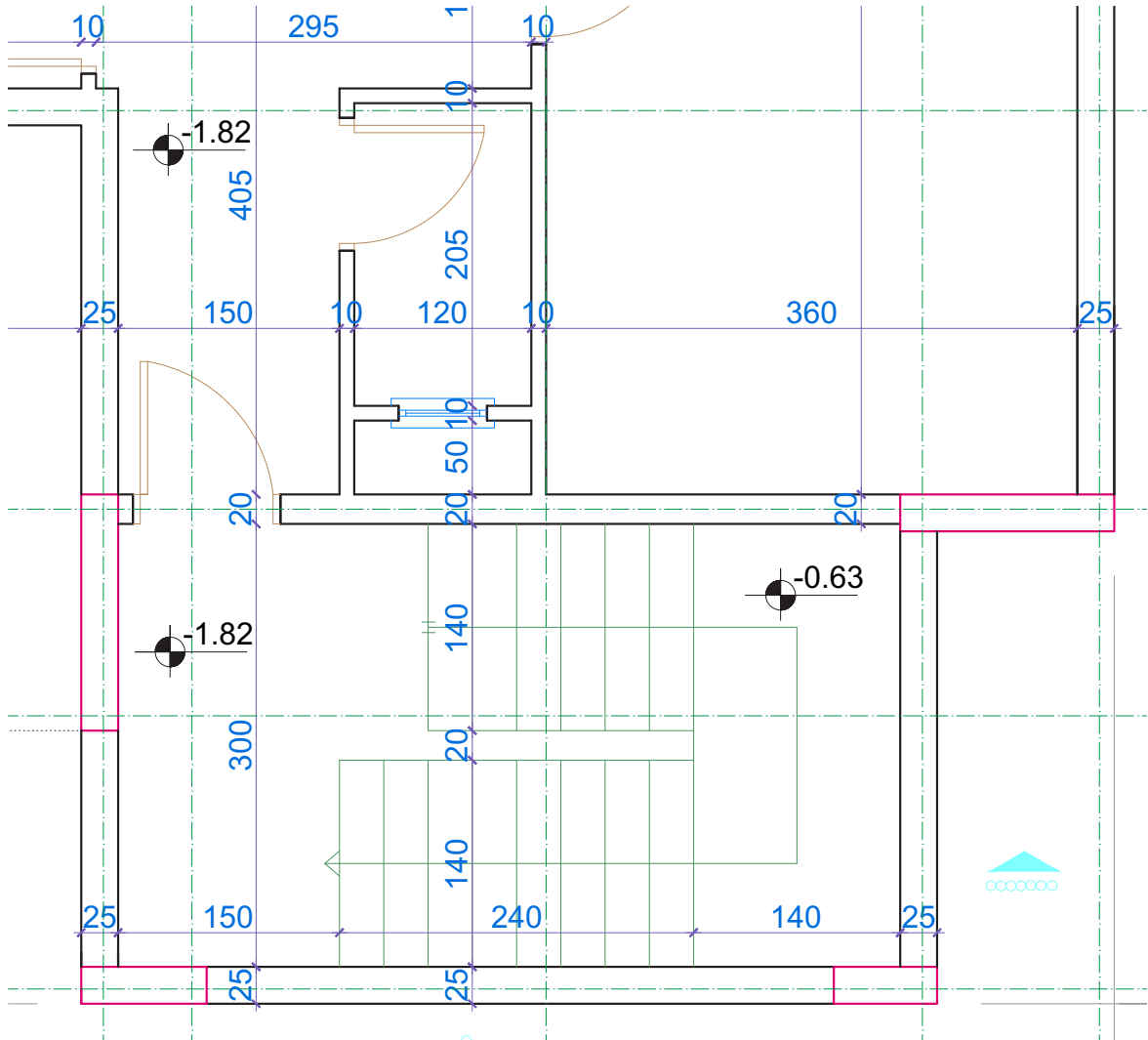
Bilgisayarla Bodrum Kat  
Planında Ölçülendirme,  
Mahal İsimleri



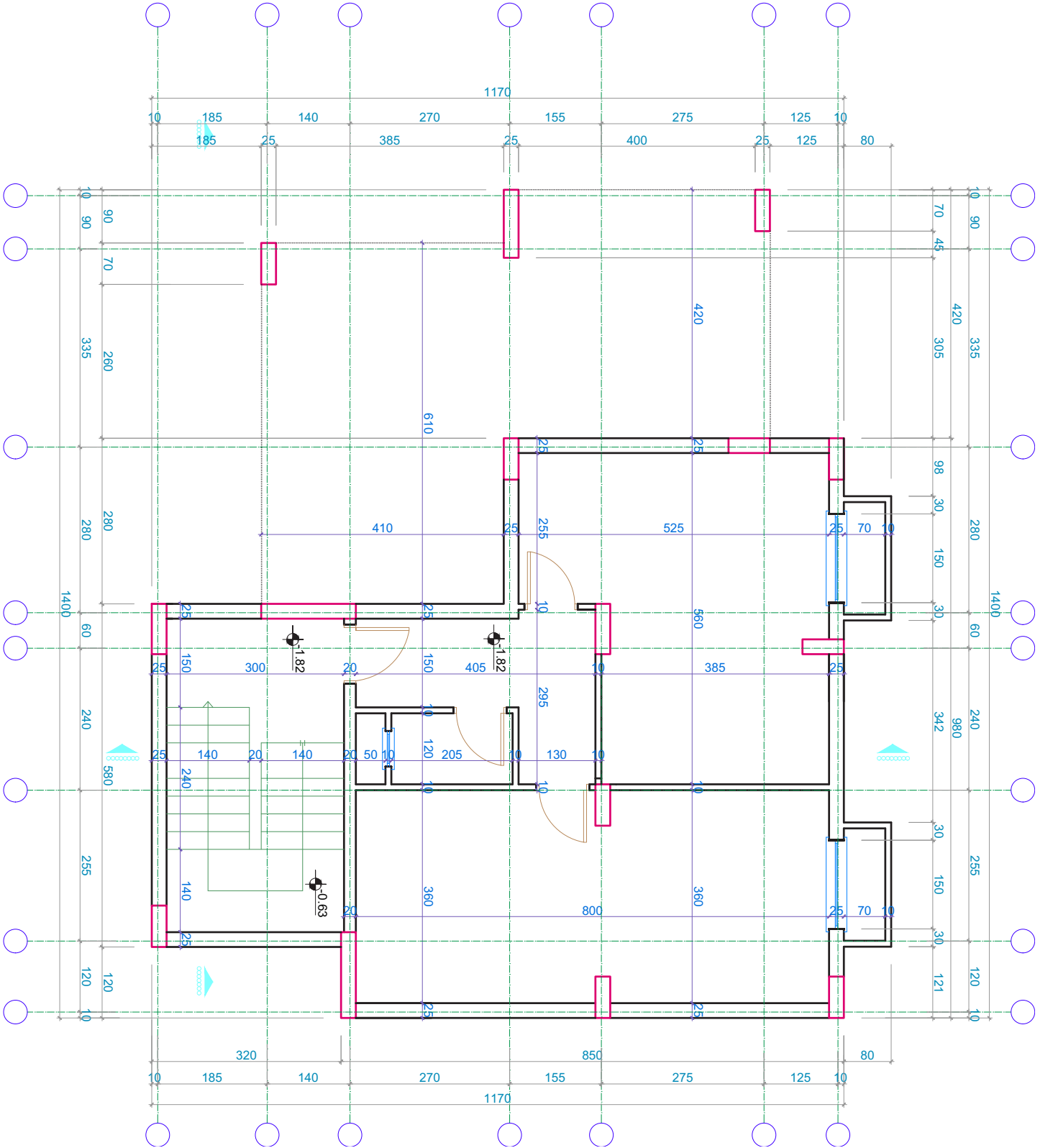
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20248](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20248)



İzlemek için kodu tarayın.



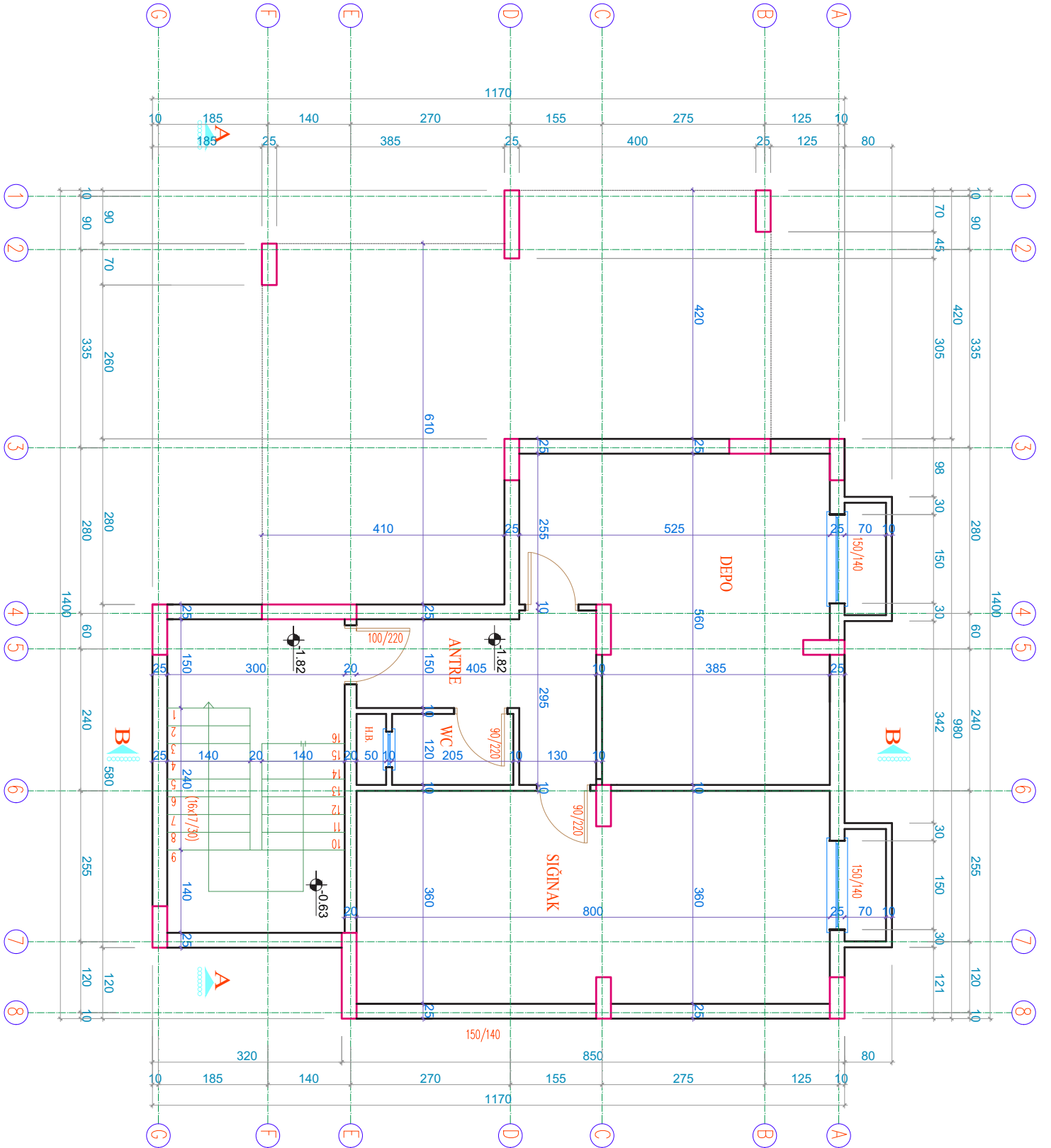
Çizim 7.3: Bodrum kat planı kotlu ölçülendirme



Çizim 7.2: Bodrum kat planı kotlu ölçülendirme





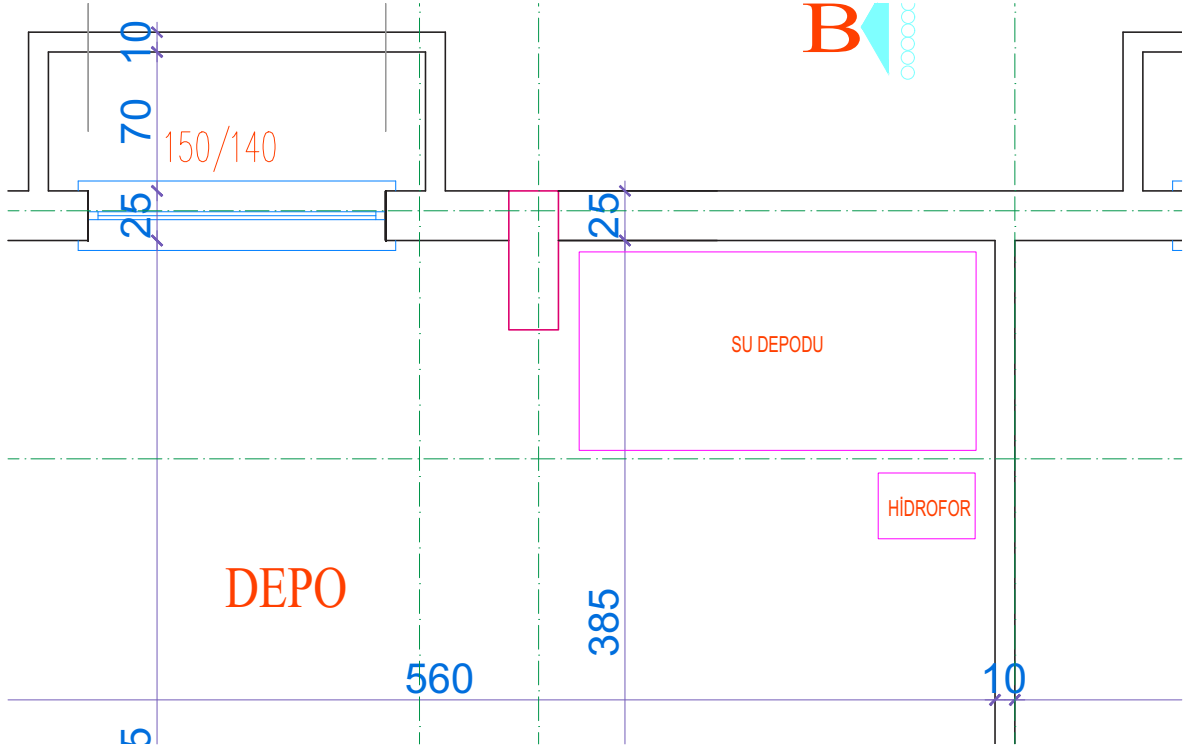


Çizim 7.4: Bodrum kat planı iç ve dış ölçülendirmePafta İsmi ve Ölçeği

## Uygulama 7.8: Hareketli Eşya Tefrişleri

Hareketli eşya tefrişlerini yapmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Tefriş katmanını seçiniz. Depo içerisine çizimdeki gibi su deposu ve hidrofor (200/100 cm ve 100/50 cm) çiziniz (Çizim 7.7).



Çizim 7.7: Bodrum kat planı hareketli eşya tefrişi

## Uygulama 7.9: Tarama Ayarları ve Mahal Taramaları

Tarama ayarları ve mahal taramalarını yapmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Tarama katmanını seçiniz. **Tarama (Hatch)** komutuna giriniz.
2. Ayar penceresinden betonarme taramasını ve ölçeğini seçiniz.
3. **Add** ikonuna tıklayarak plandan tüm kolonların içini seçiniz (Akıllar engel olursa katmanı kapatınız.).
4. Tekrar tarama komutuna giriniz. Ayar penceresinden karo seramik taramasını ve ölçeğini seçiniz.
5. **Add** ikonu ile depo ve sığınağı seçiniz (Ölçekleri (**Scale**) **Preview** komutundan kontrol edebilirsiniz.) (Çizim 7.8).

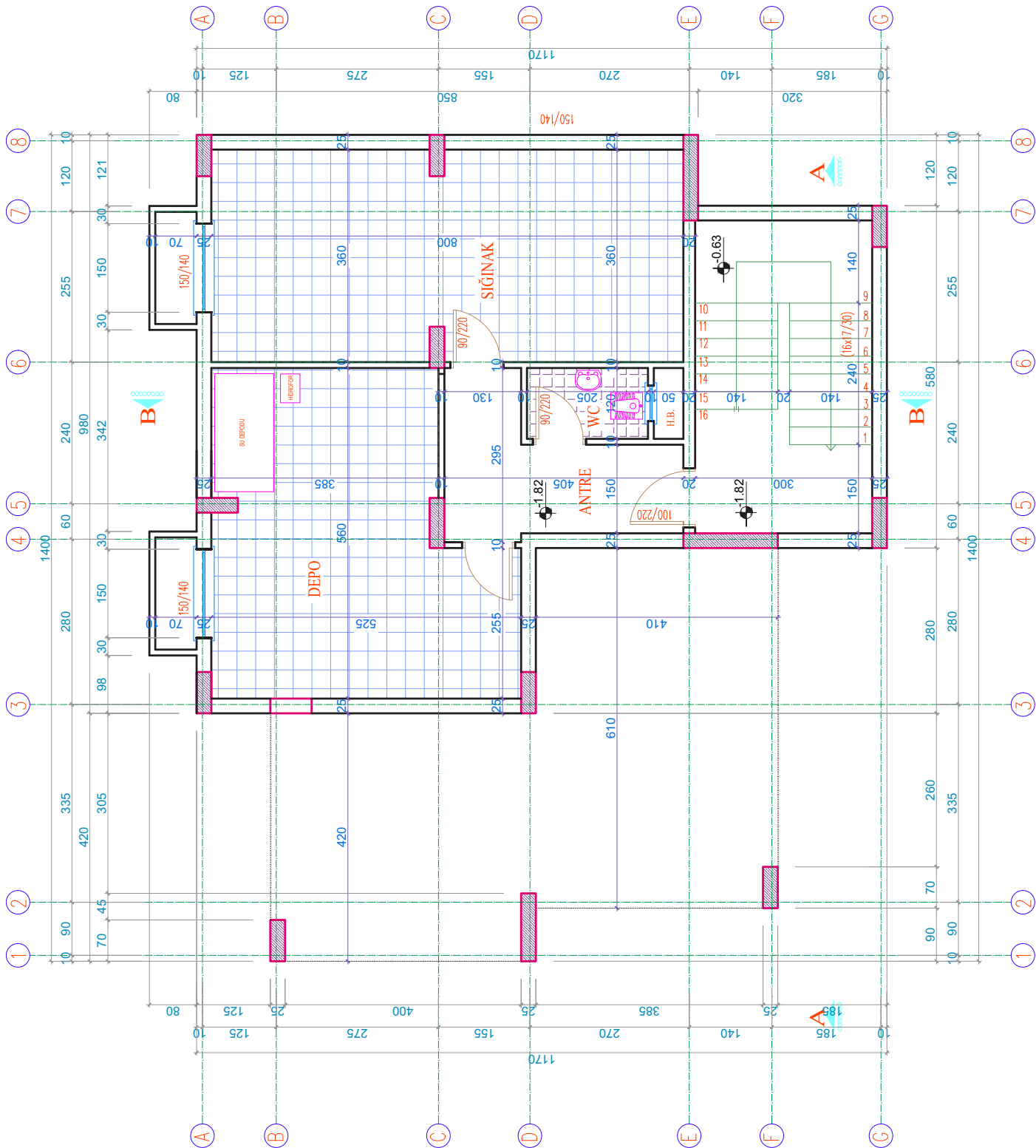
Bilgisayarla Bodrum  
Kat Planında Tefriş ve  
Taramalar



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20250](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20250)



İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 7.8: Bodrum kat planı tarama çizimi

## 7.6. Bilgisayarla Bodrum Kat Mahal Listesi ve Antet

### Uygulama 7.10: Bodrum Kat Planı Anteti

Bodrum kat planı anteti oluşturmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Zemin kat planından anteti kopyalayınız ve bodrum kat planına yapıştırınız. Pafta adını bodrum kat planı olarak düzenleyiniz (Çizim 7.9).

FİRMA ADI LOGOSU	PROJE ADI	..... KONUT PROJESİ		
	PROJE EKİBİ	MİMAR .....	PAFTA ADI	BODRUM KAT PLANI
		TEKNİK RESSAM .....	PAFTA NO	.....
		ÖLÇEK	.....	
		TARİH	.../.../...	

Çizim 7.9: Pafta antet çizimi

### Uygulama 7.11: Bodrum Kat Planı Mahal Listesi Tablosu Oluşturma

Bodrum kat planı mahal listesi tablosu oluşturmak için aşağıdaki yönergeler uygulanır.

1. Zemin kat planından mahal listesi tablosunu kopyalayınız, bodrum kat planına yapıştırınız ve aşağıdaki gibi düzenleyiniz (Çizim 7.10).

MAHAL ADI	DÖŞEME	TAVAN	DUVAR	SÜPÜRGELİK
SIĞINAK	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
DEPO	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
WC	karo seramik	alüminyum	fayans	seramik
ANTRE	karo seramik	plastik boya	slikon boya	seramik
MERDİVEN	mermer	plastik boya	mermer+boya	seramik

Çizim 7.10: Bodrum kat planı mahal listesi tablosu çizimi

## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

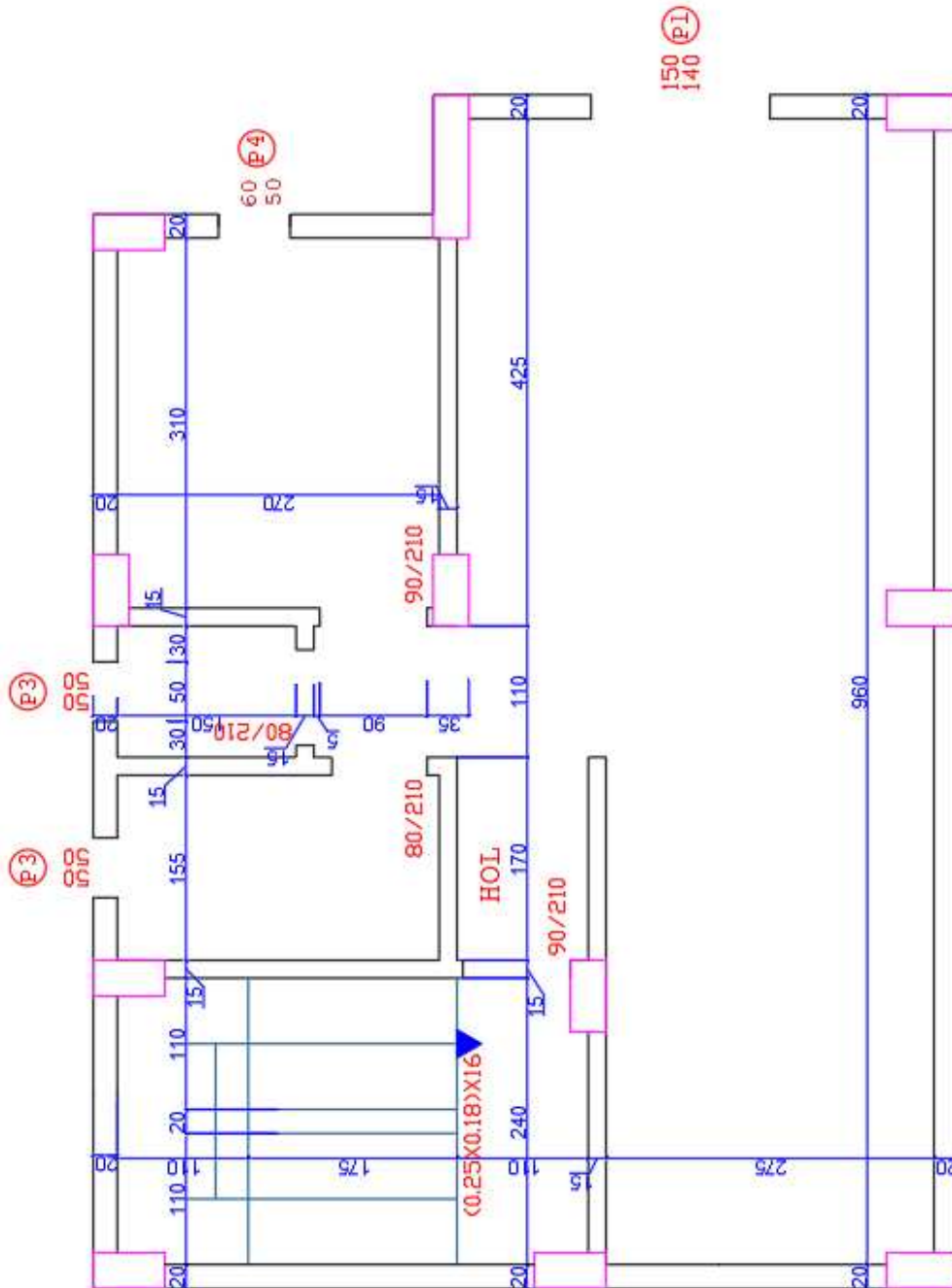
Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Katmanları oluşturup ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Aks çizgilerini çizerek, kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdin mi?		
3	Duvar çizimlerini yaptın mı?		
4	Pencere çizimlerini açılış yönlerine dikkat ederek çizdin mi?		
5	Kapı açılış yönlerine dikkat ederek çizdin mi?		
6	Kapı ve pençeleri boyutlarına göre kategorize ederek sınıflandırıp bilgilerini yazdın mı?		
7	Merdiren çizimini yaparak gerekli bilgileri yazdın mı?		
8	İç ölçülendirme, dış ölçülendirme ve kotlu ölçülendirmeyi yaptın mı?		
9	Mahal isimlerini ve bilgilerini yazdın mı?		
10	Tarama işlemlerini yaptın mı?		

## Sıra Sizde 7.1

Aşağıda iç ölçüleri verilen normal kat planını Teknik çizim kurallarına ve işlem basamaklarına uyarak tamamlayınız;

İstenenler;

- Aks Çizgilerini Çiziniz
- Kapı ve pencere çizimleri
- Sıva çizimi
- Merdiven çizimi
- İç ve Dış ölçülendirme
- Tarama

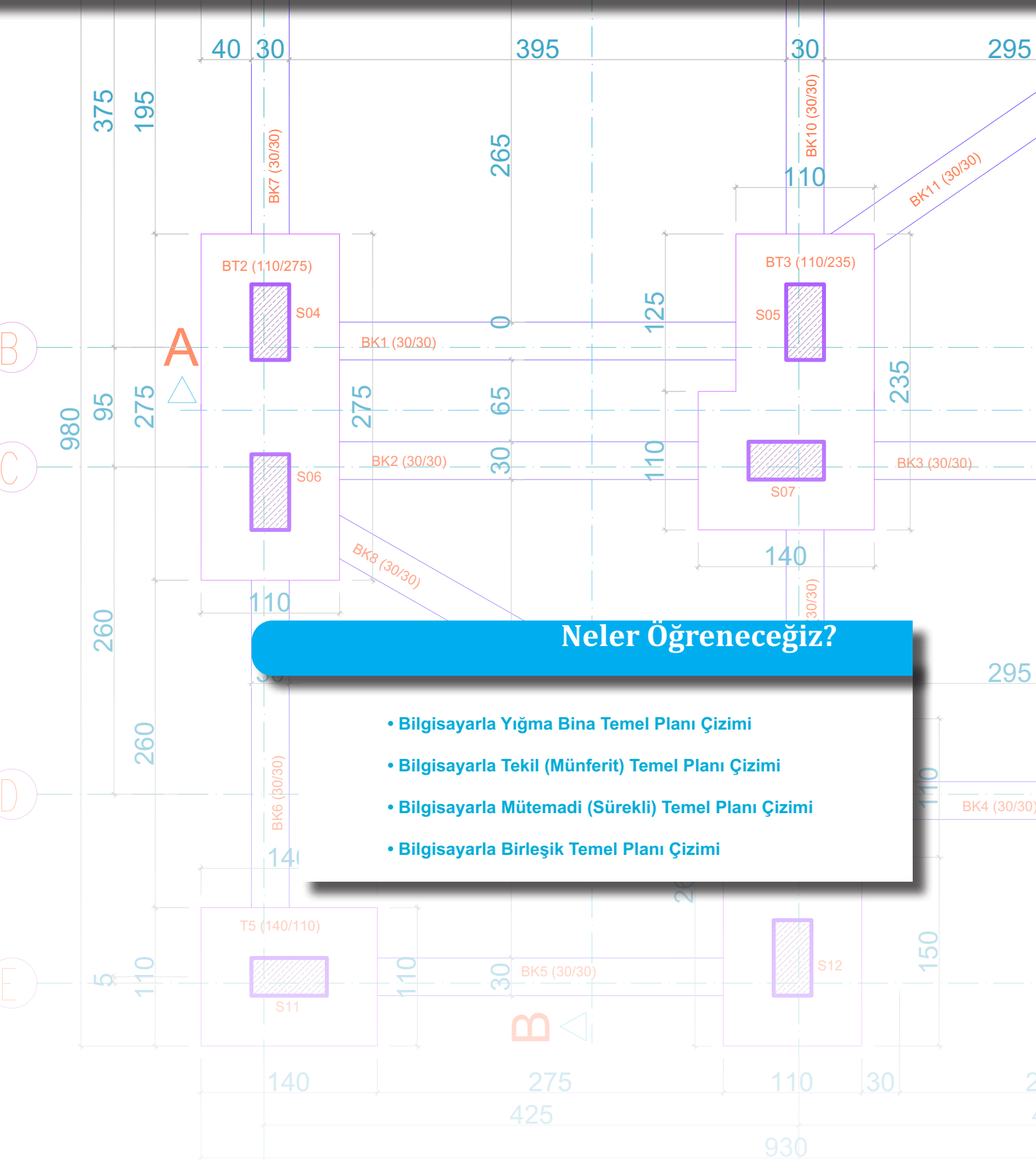


Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdi.		5	
4	Duvar çizimlerini yaptı.		5	
5	Bacaları çizdi.		5	
6	Sıva çizimlerini yaptı.		5	
7	Pencere çizimlerini açılış yönlerine dikkat ederek çizdi.		5	
8	Pencere bilgilerini yazdı.		5	
9	Kapı açılış yönlerine dikkat ederek çizdi		5	
10	Kapı bilgilerini yazdı.		5	
11	Balkon çizimini yaptı.		5	
12	Dış merdiven çizimini yaptı.		5	
13	Dış merdiven bilgilerini yazdı.		5	
14	İç merdiven çizimini yaptı.		5	
15	İç merdiven bilgilerini yazdı.		5	
16	İç ölçülendirmeyi yaptı		5	
17	Dış ölçülendirmeyi yaptı		5	
18	Kotlu ölçülendirmeyi yaptı		5	
19	Mahal İsimlerini yazdı		5	
20	Taramaları yaptı		5	
	TOPLAM		100	

# BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI YÜZEYSEL TEMEL PLANI ÇİZİMİ

# 8





## 8. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI YÜZEYSEL TEMEL PLANI ÇİZİMİ

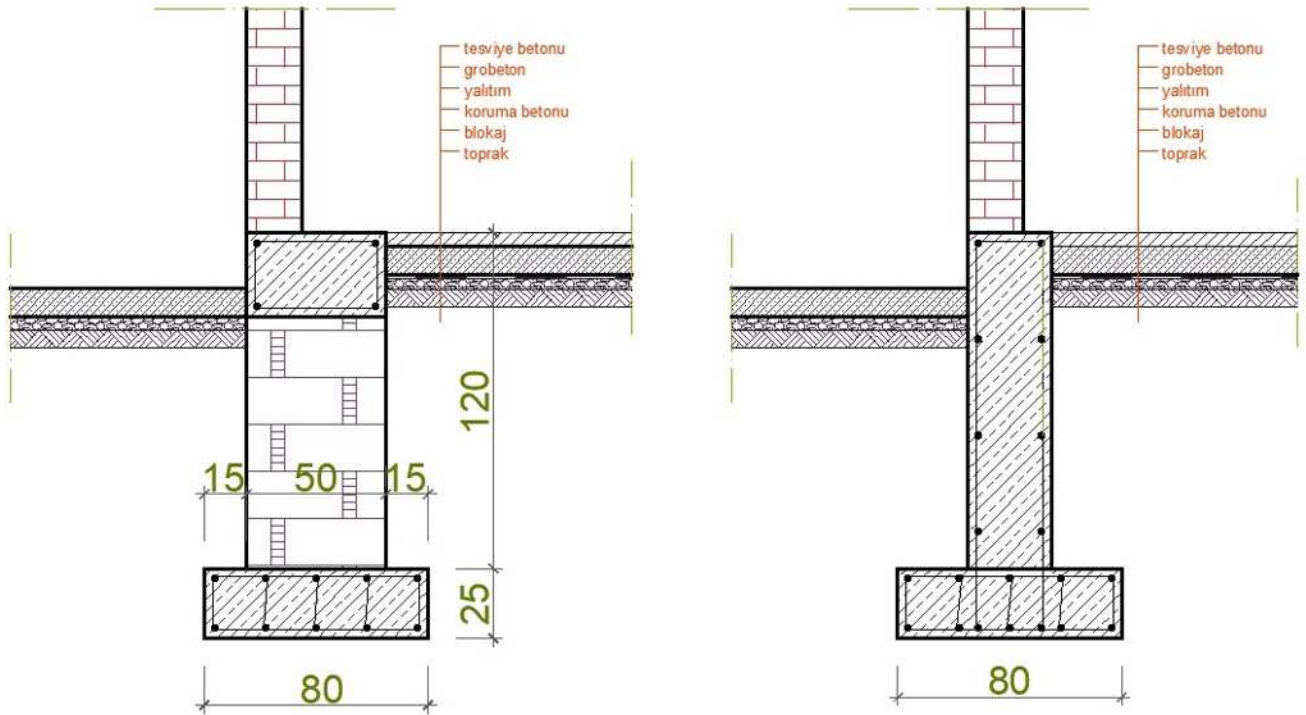
### 8.1. Bilgisayarla Yığma Bina Temel Planı Çizimi

Temel, yapının yüklerini güvenli bir şekilde taşıyarak zemine ileten yapı elemanıdır. Temeller çeşitli malzemelerden, farklı yöntemlerle yapılırlar. Temelin şekli ve kullanılacak malzemenin cinsi, yapıdan gelen yükün miktarına ve zeminin taşıma gücüne uygun olarak seçilir.

Çelik teçhizatı temelin yapısı ve çalışma şekline göre değişir. Temelin, üzerine gelecek yapı elemanı ile bağlanabilmesi için temelde filizler bırakılır. Filizlerin çap, sayı ve aralıkları, üzerine gelecek yapı elemanına konacak çeliklerden daha az olmamalıdır. Temelde kullanılacak çeliklerin, çap, sayı ve bükülme yerleri hesapla saptanır. Yüzeysel temelerde, çelik ve temel betonunu zeminin olumsuz tesirlerinden korumak ve temel tabanını düzeltmek için temel zeminine, donatısı konmadan 150-200 dozlu ve 10 cm kalınlığında grobeton dökülür. Temelin oturacağı zemine **temel yatağı** denir.

#### Yığma Temeller

Yığma yapı sisteminde, yapının yükü duvarlar tarafından taşınarak zemine iletilir. Bu nedenle duvarların altına boydan boya sömel yapılır. Bu sömellerin üzerine ve taşıyıcı duvarların altına gelecek şekilde temel duvarları yapılır. Sömel ve duvarların oluşturduğu ve yığma yapıdan üzerine gelen yükleri taşıyarak zemine ileten yapı elemanlarına **yığma temel** adı verilir. Duvar altı temeli olarak da söylenir (Görsel 8.1).



TAŞ DUVAR YIĞMA TEMEL

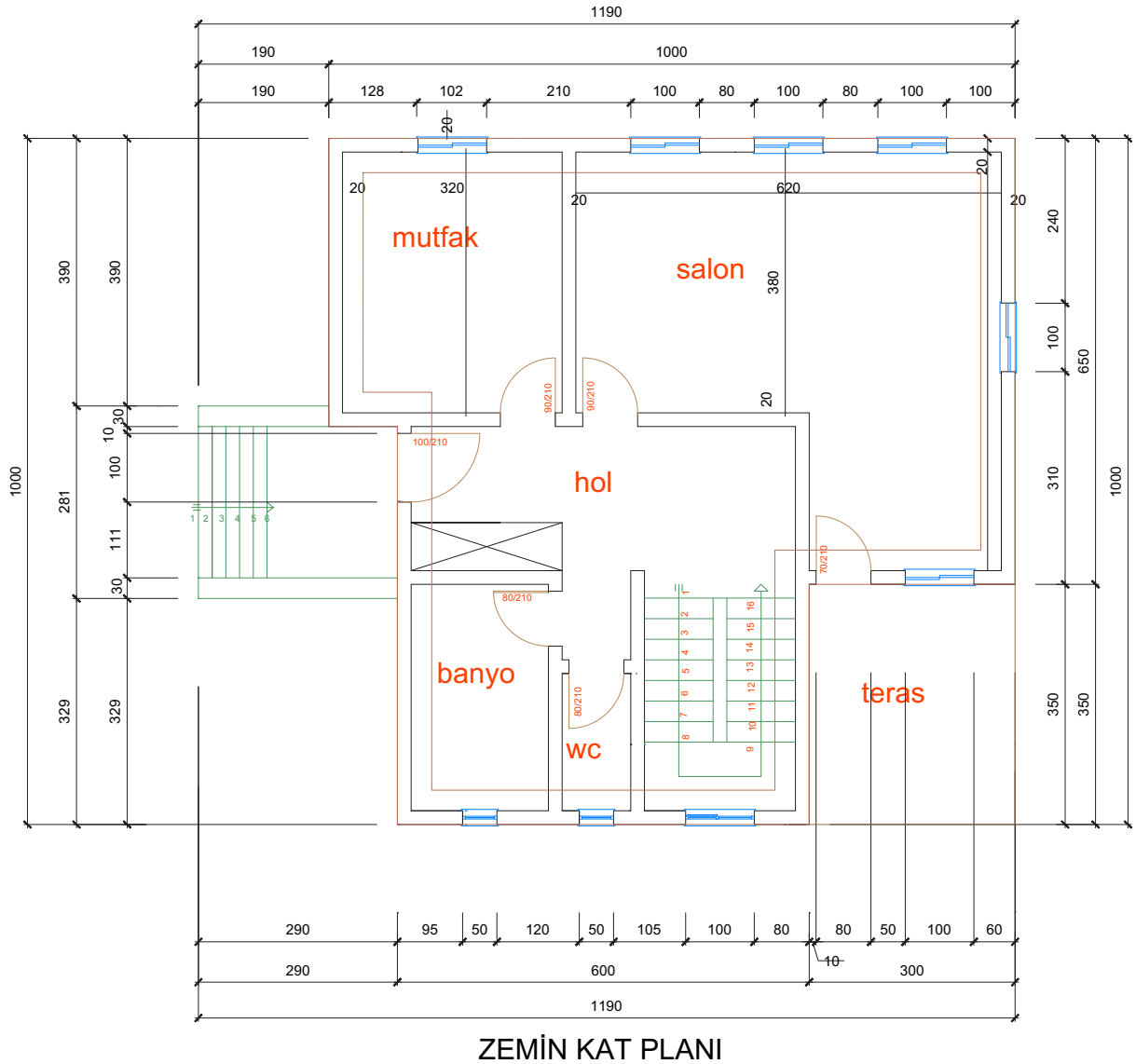
BETONARME PERDE DUVAR YIĞMA TEMEL

Görsel 8.1: Yığma temel planı çeşitleri

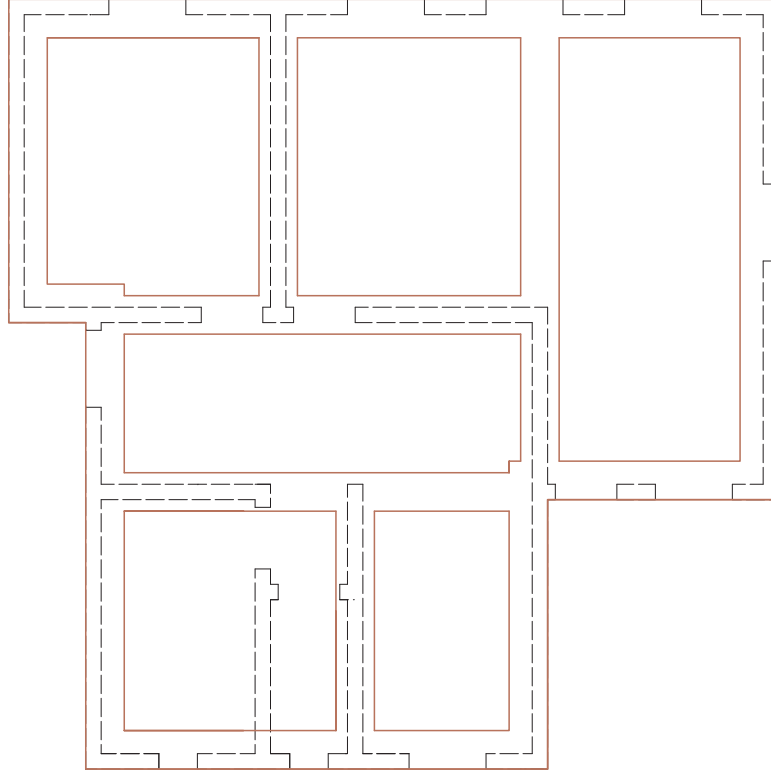
## Uygulama 8.1: Yığma Temel Donatı Planı, Açılımları, Detay ve Kesitleri

### 1. İşlem

- Yığma temel planı için Çizim 8.1'deki duvarlar dışında tüm katmanları kapatınız.
- Yığma temel planı için katmanlar oluşturunuz.
- Duvarların altına gelecek temel duvarını 50 cm olacak şekilde Çizim 8.1'deki gibi **Offset** komutu ile kopyalayınız (dış duvardan içe doğru, iç duvarlarda ise her iki tarafa 15 cm ortalayınız) ve birleşim yerlerini düzenleyiniz.
- Bina duvarlarını seçerek çizgi tipini kesik çizgi olarak değiştiriniz.
- Mevcut yığma bina planı üzerinden çalışma yapıldığı için çizimi kopyalayınız ve boş bir alana yapıştırınız (Çizim 8.2).



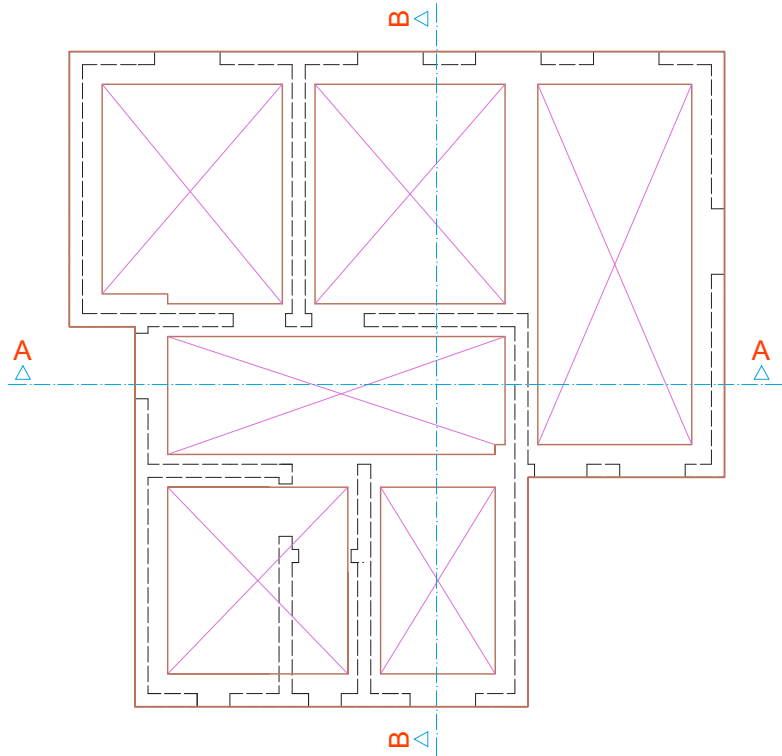
Çizim 8.1: Yığma temel planında kullanılacak örnek plan



Çizim 8.2: Yığma temel planı çizimi

## 2. İşlem

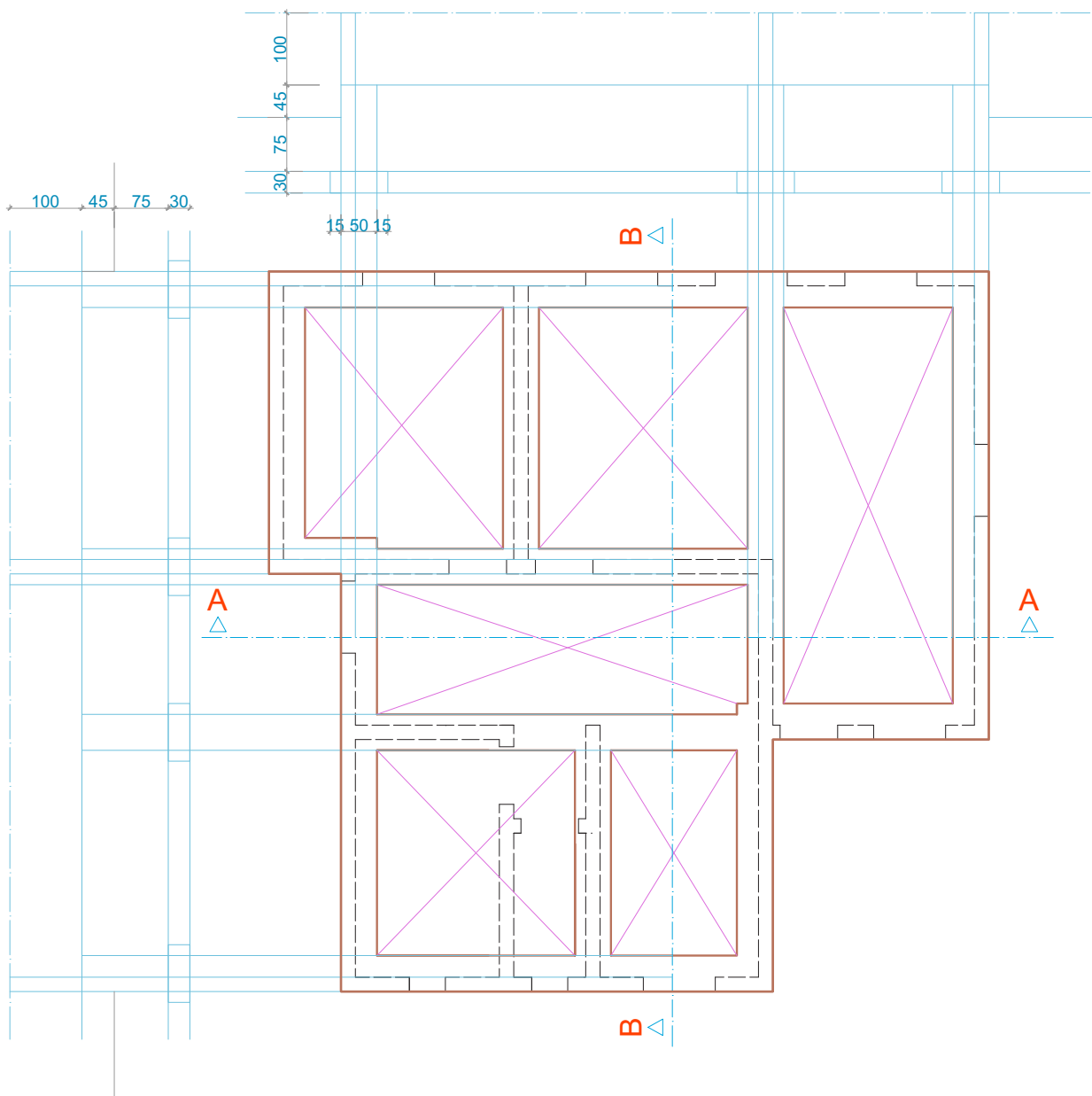
- Temel duvarı içinde kalan boşluklar toprak dolgu olacağından köşeden köşeye çapraz çizgiler çiziniz.
- Yığma temel planının kesit çizimi için temel planı üzerine A-A ve B-B kesit hatlarını kuralına uygun olarak çiziniz ve kesit bakış yönünü çizerek kesit ismini yazınız (Çizim 8.3).



Çizim 8.3: Yığma temel planı toprak dolgu ve kesit çizgisi

### 3. İşlem

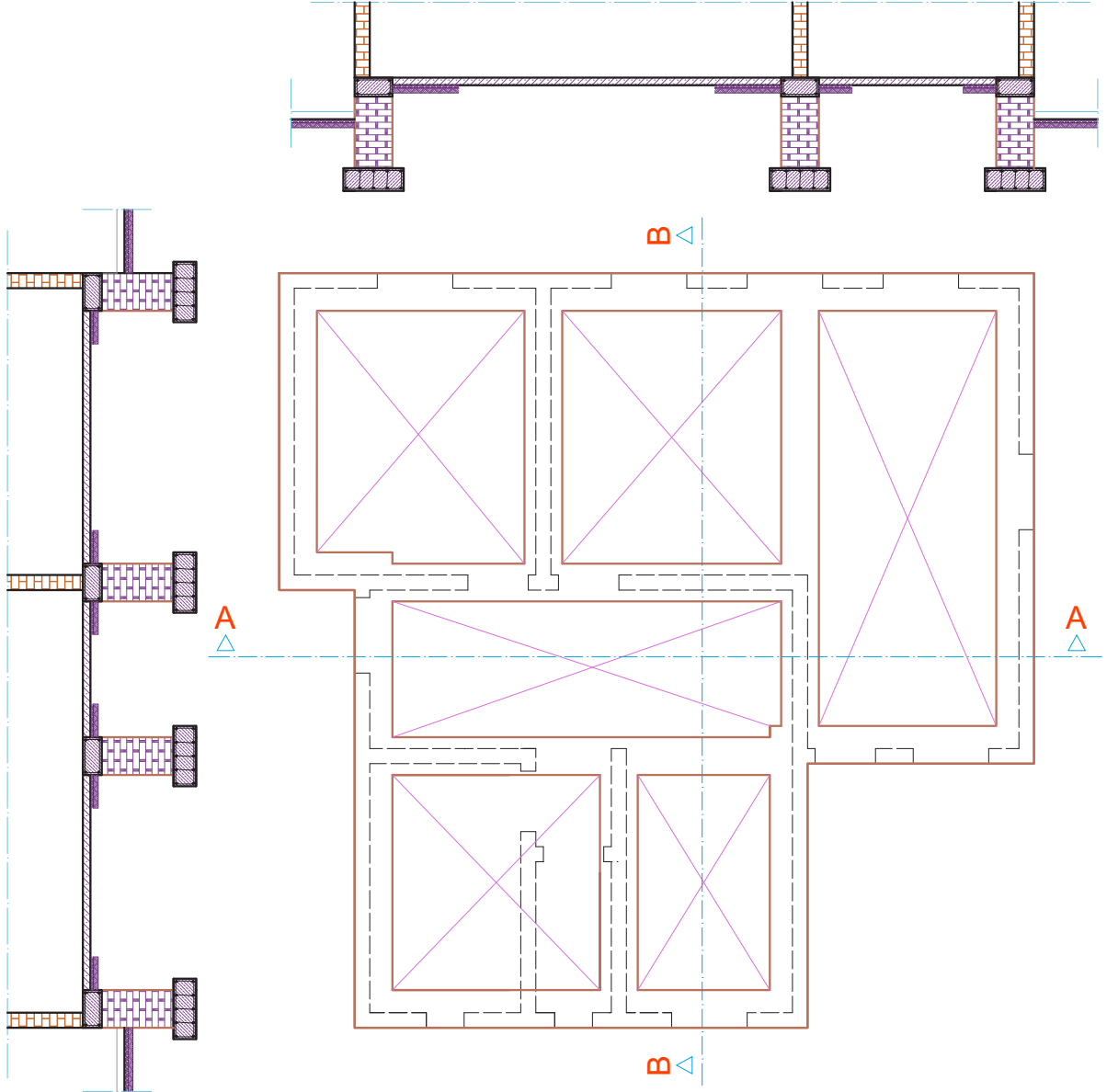
- Temel planında kesit çizgisinin geçtiği noktalardan yukarı ve sola taşıma çizgileri çiziniz (temel duvarlarından ve bina duvarlarından).
- Plandan bir miktar ileriden temel alt seviyesi için çizgiler çiziniz ve bu çizgiyi temel pabucu yüksekliği olan 30 cm ileriye **Offset** komutu ile kopyalayınız.
- Temel duvarı, yüksekliği 120 cm olacak şekilde ileri kopyalayınız.
- Bina duvarları için 100 cm ileri kopyalayınız.
- Son kopyalanan çizgiyi kesit çizgisi olarak değiştiriniz (**LineType**).
- Zemin kat çizgisinden aşağı 45 cm her iki tarafa toprak seviyesini çiziniz.
- Temel pabucunu, 80 cm genişliğinde temel duvarı altına ortalarak çiziniz (Çizim 8.4).



Çizim 8.4: Yığma temel planı kesit taşıma çizgileri

## 4. İşlem

- Kesit çizimlerindeki fazla çizgileri temizleyiniz.
- Temel yapı elemanlarının türüne göre tarama komutu ile gerekli bölümlerin taramasını yapınız (Taş duvar, tuğla duvar, betonarme, grobeton, blokaj ve toprak) (Çizim 8.5).



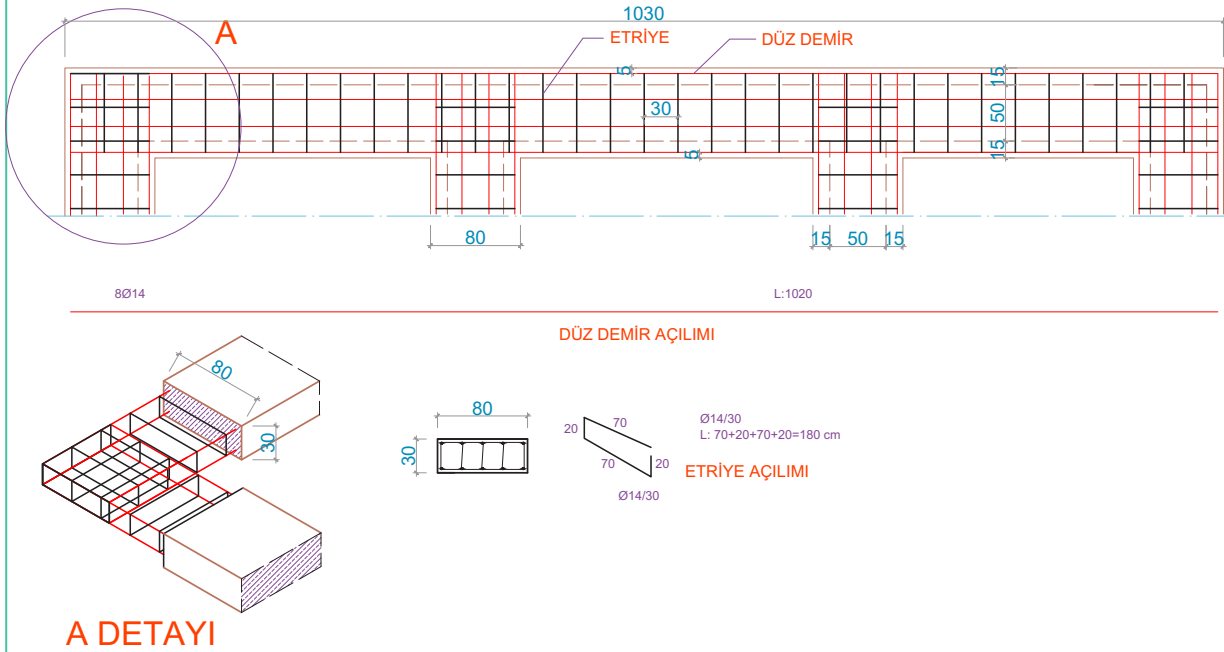
Çizim 8.5: Yığma temel planı kesit taraması

Bilgisayarla Yığma  
Temel Planı Çizimi
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20252](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20252)


İzlemek için kodu tarayın.

## 5. İşlem

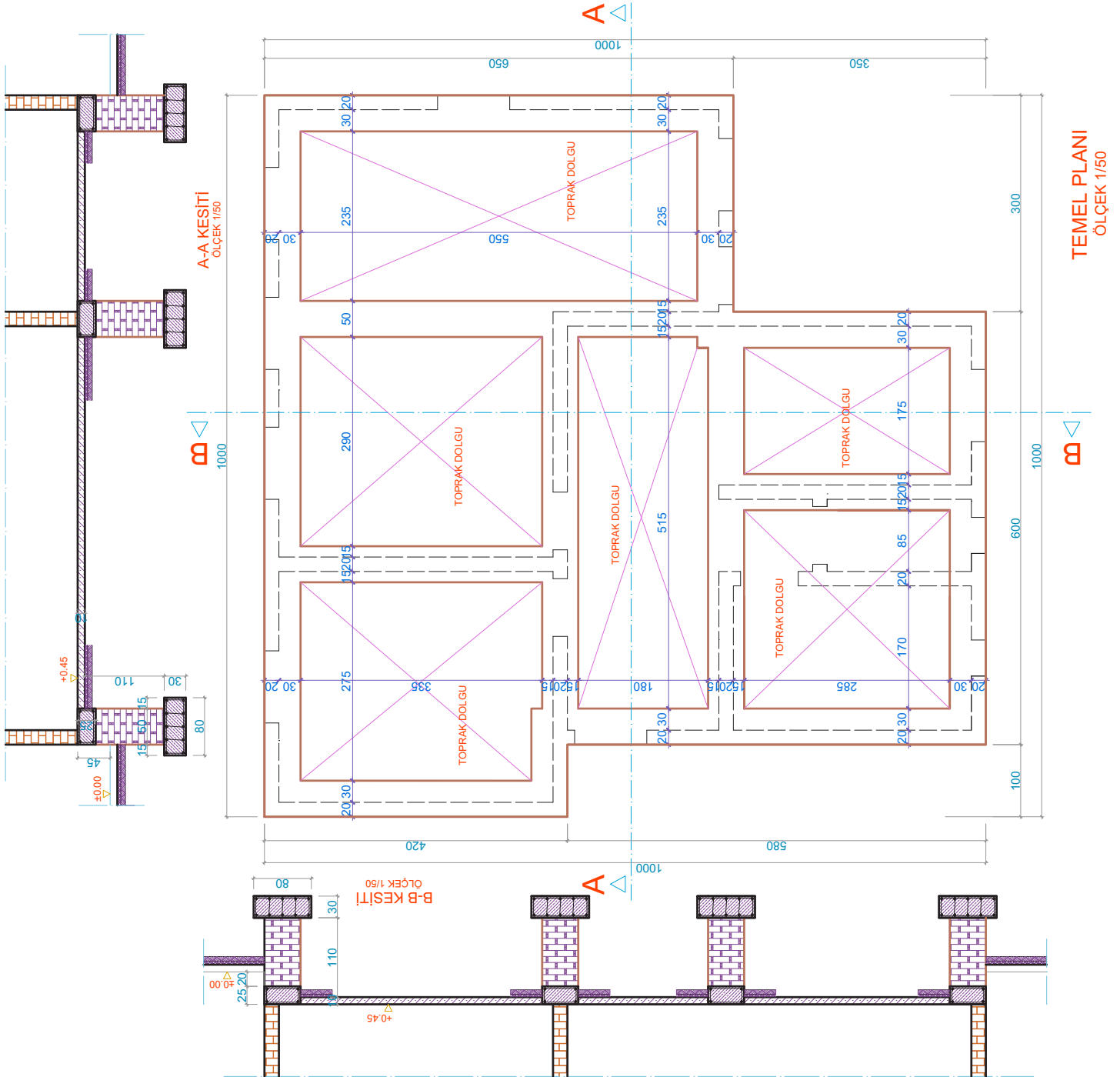
- Temel pabucu detay çizimi için temel planının üst bölümündeki A noktası için bir çember çizin ve isimlendiriniz.
- Temel planının üst bölümünü örnek temel donatı açılımı için çiziniz.
- Temel pabucu için 5 cm içeriye **Offset** komutu ile düz demirleri kopyalayınız.
- 8 adet düz donatı olacağından dört adet düz donatıyı üstten görünecek şekilde eşit dağıtınız.
- Temel pabucu boyunca 30 cm ara ile etriye çiziniz.
- Planın altına bir düz demir bir de etriye çiziniz ve üzerlerine uzunluk, demir çapı ve aralık bilgisini yazınız.
- A detayını çiziniz, ölçülendiriniz ve bilgilerini yazınız (Çizim 8.6).



Çizim 8.6: Yığma temel planı detay ve donatı açılımı çizimi

## Uygulama 8.2: Yığma Temel Ölçülendirmesi

- Yığma temel planının iç ölçülendirmesini ölçülendirme komutları ile yatay ve dikey olarak yapınız.
- Planın dört kenarına dış ölçülendirme yapınız. Kesitlerin ölçülendirmesini yapınız.
- Kotlarını yazınız.
- Yığma temel planı içinde kalan toprak dolguları yazınız.
- Kesitlerin isimlerini ve ölçüklerini yazınız.
- Planın adını ve ölçeğini yazınız (Çizim 8.7).



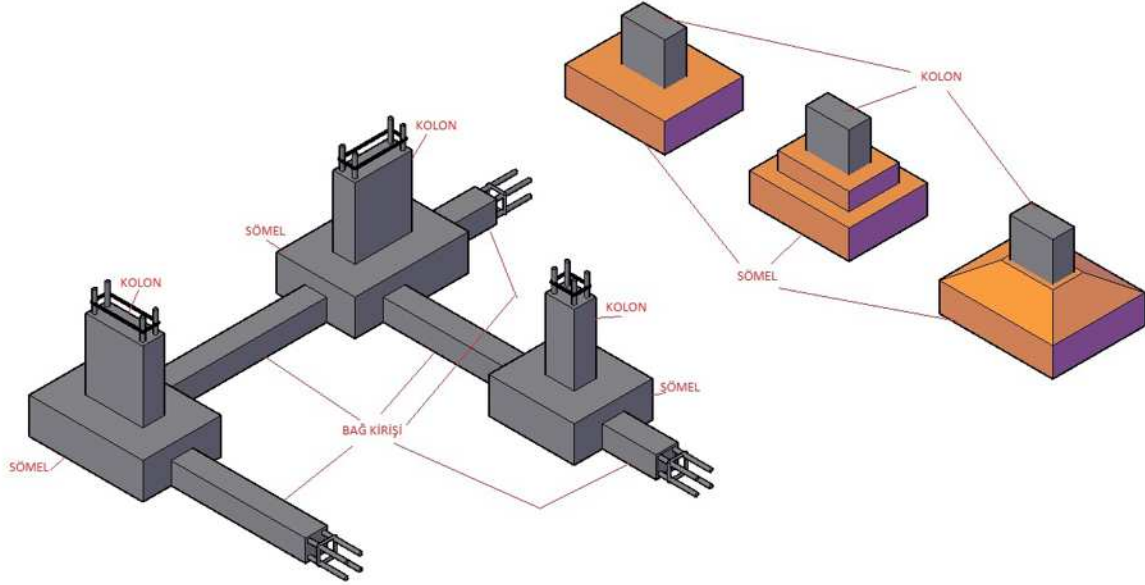
Çizim 8.7: Yığma temel planı ölçülendirme



## 8.2. Bilgisayarla Tekil (Münferit) Temel Planı Çizimi

### Tekil Temeller

Her kolonun altına ayrı ayrı yapılan temellerdir. Münferit veya ayak temel de denir. Orta sertlikte zeminlerde ve bina ağırlığının daha az olduğu koşullarda uygulanabilir. Tekil temeller zemine, genelde kare veya dikdörtgen, nadir de olsa daire veya çokgen tabanlı sömeller ile oturtulurlar (Görsel 8.2).



Görsel 8.2: Düz kademeli ve eğik tekil (münferit) temeller

### Uygulama 8.3: Tekil Temel Donatı Planı, Açılımları, Detay ve Kesitleri

#### 1. İşlem

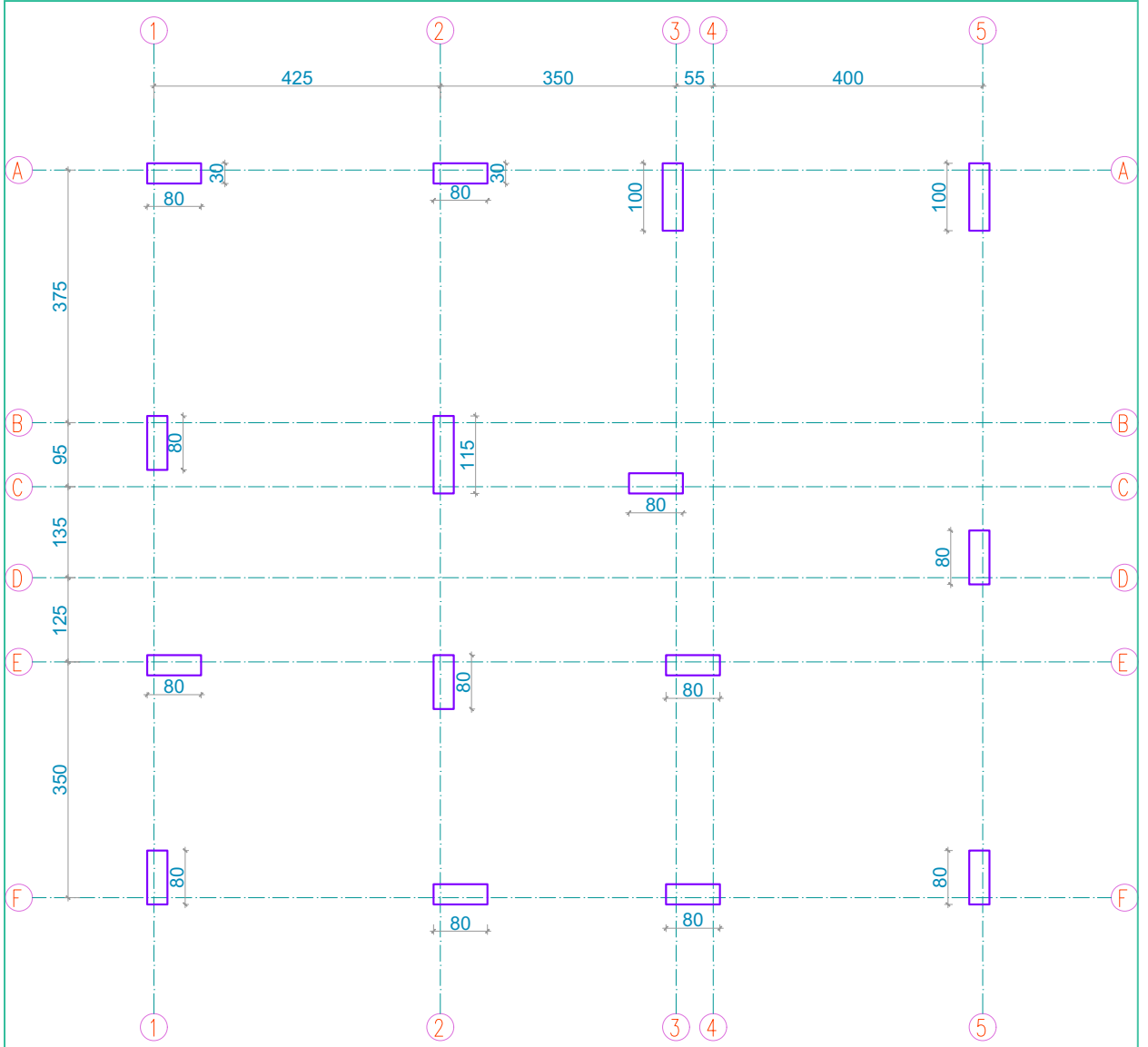
- Tekil temel plan çizimine oluşturulan aks katmanını seçerek başlayınız.
- Çizimde verilen planın aks arası ölçülerine göre aksları çizin ve aksları isimlendiriniz.
- Kolon katmanını seçerek birleşik çizgi (**PolyLine**) veya dörtgen (**Rectangle**) komutu ile 80/30, 100/30 ve 115/30 kolonları plan dışına çizin.
- Çizimdeki plana göre bu kolonları kopyalayıp bulundukları aks kesişim noktalarına taşıyınız (kesişim noktaları 10 cm kolon içerisinden hizalayınız).
- Döndürme (**Rotate**) komutu ile bazı kolonları çizimdeki plana göre döndürünüz (Çizim 8.8).

Bilgisayarla Münferit  
Temel Planı Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20253](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20253)

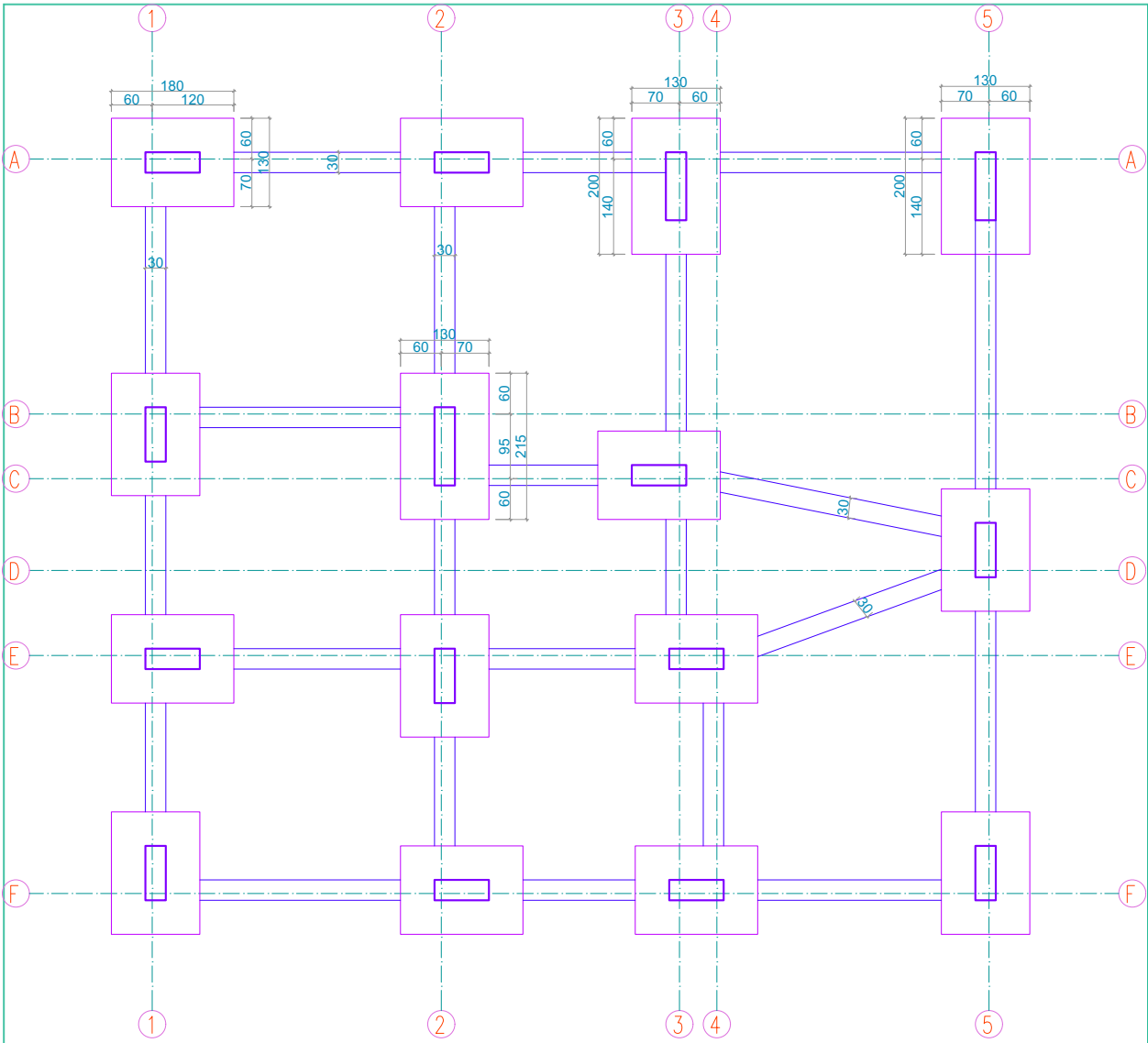
izlemek için kodu tarayın.



Çizim 8.8: Tekil temel aks ve kolon çizimi

## 2. İşlem

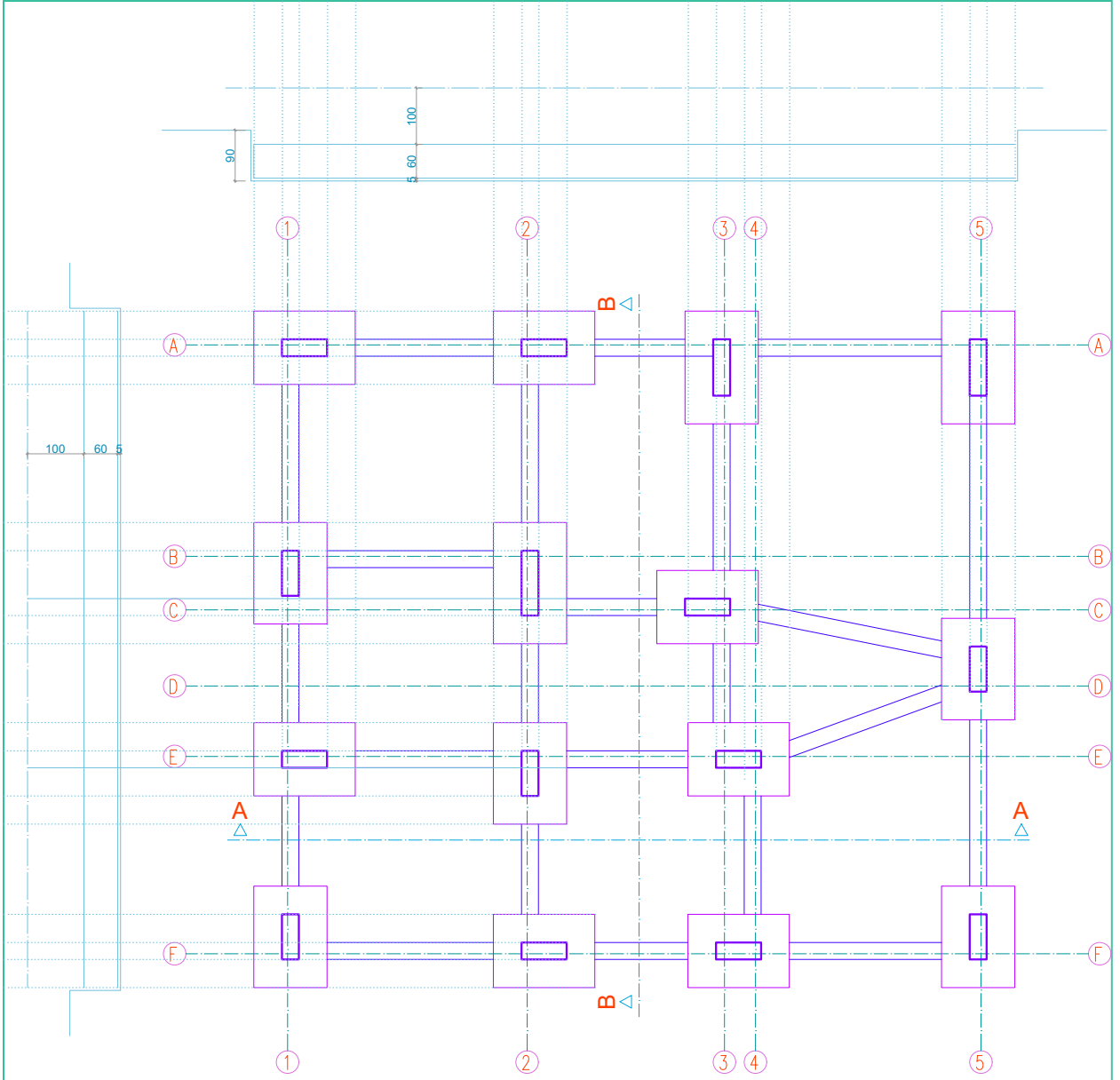
- Aralıklı kopyalama (**Offset**) komutu ile 50 cm aralık değeri girerek kolonları dışa doğru kopyalayınız.
- Bu şekilde oluşturulan temel pabuçları (sömel) seçerek katmanı sömel olarak değiştiriniz.
- Bağ kirişi katmanını seçerek çizimdeki gibi kolonların hizasından bağ kirişlerini 30 cm kalınlığında çiziniz (Çizim 8.9).



Çizim 8.9: Tekil temel ve bağ kirişi çizimi

### 3. İşlem

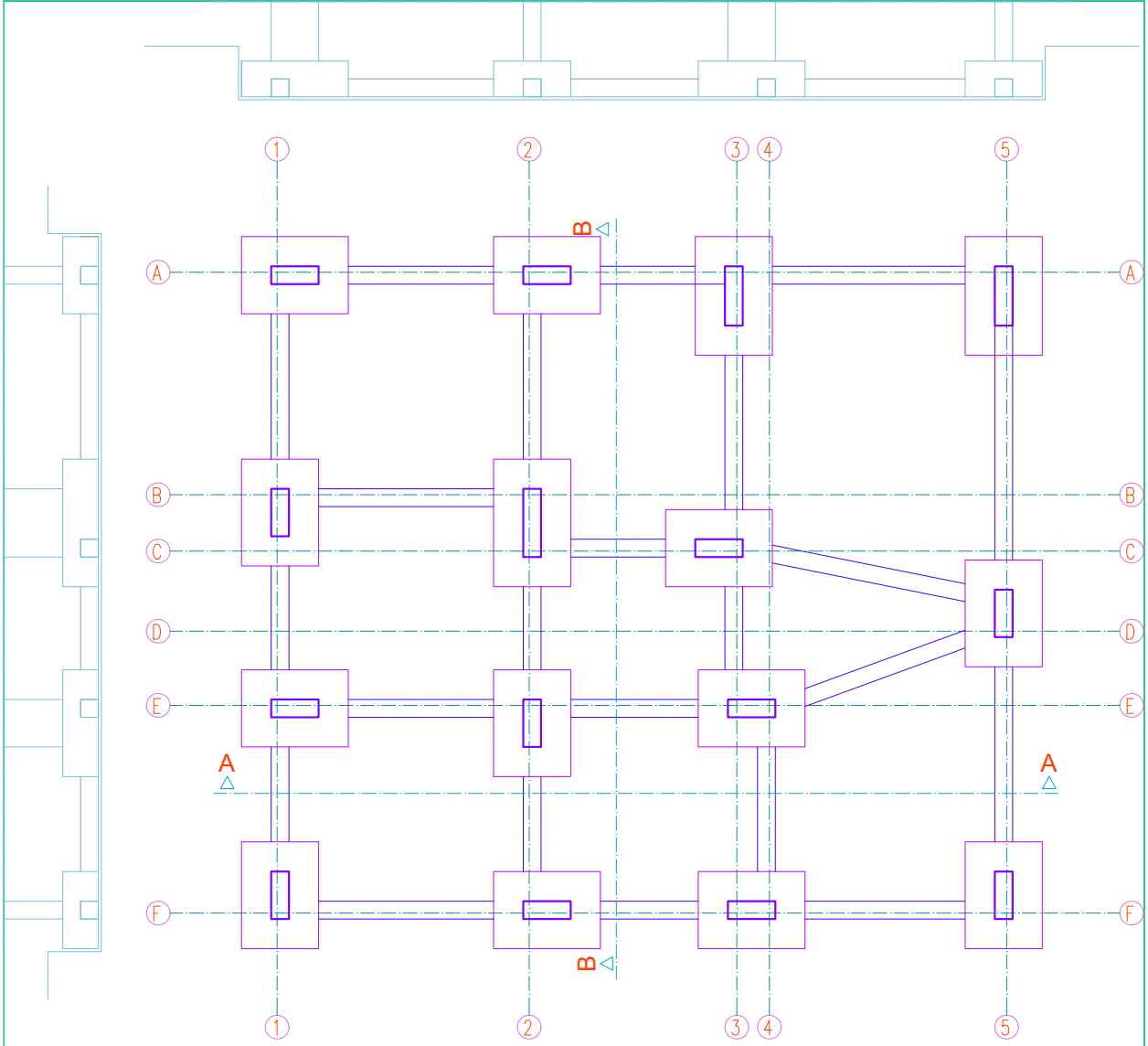
- A-A ve B-B kesitini gösteren çizgileri kuralına uygun biçimde çizimde gösterilen yerden çiziniz.
- Temel katmanını seçiniz.
- Temel planının A-A ve B-B kesitini, bakış yönüne göre üste ve sola planın bir miktar dışına 90 cm yüksekliğinde temel çukurunu çiziniz.
- Kesit çizgilerinin plan üzerinde geçtiği kısımlardan kesit görünümüne noktalı çizgilerden taşıma yapınız (İlk taşıma çizgisi çizgi komutu ile çizilir, diğerleri bu çizginin kopyalanması ile çoğaltılır.).
- Aynı işlemi diğer kesit yönünde de uygulayınız.
- Temel çukurundan 5 cm yukarı temel alt çizgisini çiziniz.
- Bu çizgiden yukarı 60 cm temel pabucun üst çizgisini çiziniz.
- 100 cm yukarıdan planı kesit çizgisi ile kesiniz.
- Aynı işlemi diğer kesit planı için uygulayınız (Çizim 8.10).



Çizim 8.10: Tekil temel planı kesit taşıma çizgileri

## 4. İşlem

- Kesit çizgisinin geçtiği yerdeki temel, bağ kirişi ve kolonları taşıma çizgilerine göre çiziniz.
- Kesit çizgisine göre kesilen elemanları koyu görünüşte, kalan elemanları ince çizgi ile gösteriniz.
- Taşıma çizgilerini temizleyiniz.
- Aynı işlemi diğer kesit planı için uygulayınız (Çizim 8.11).

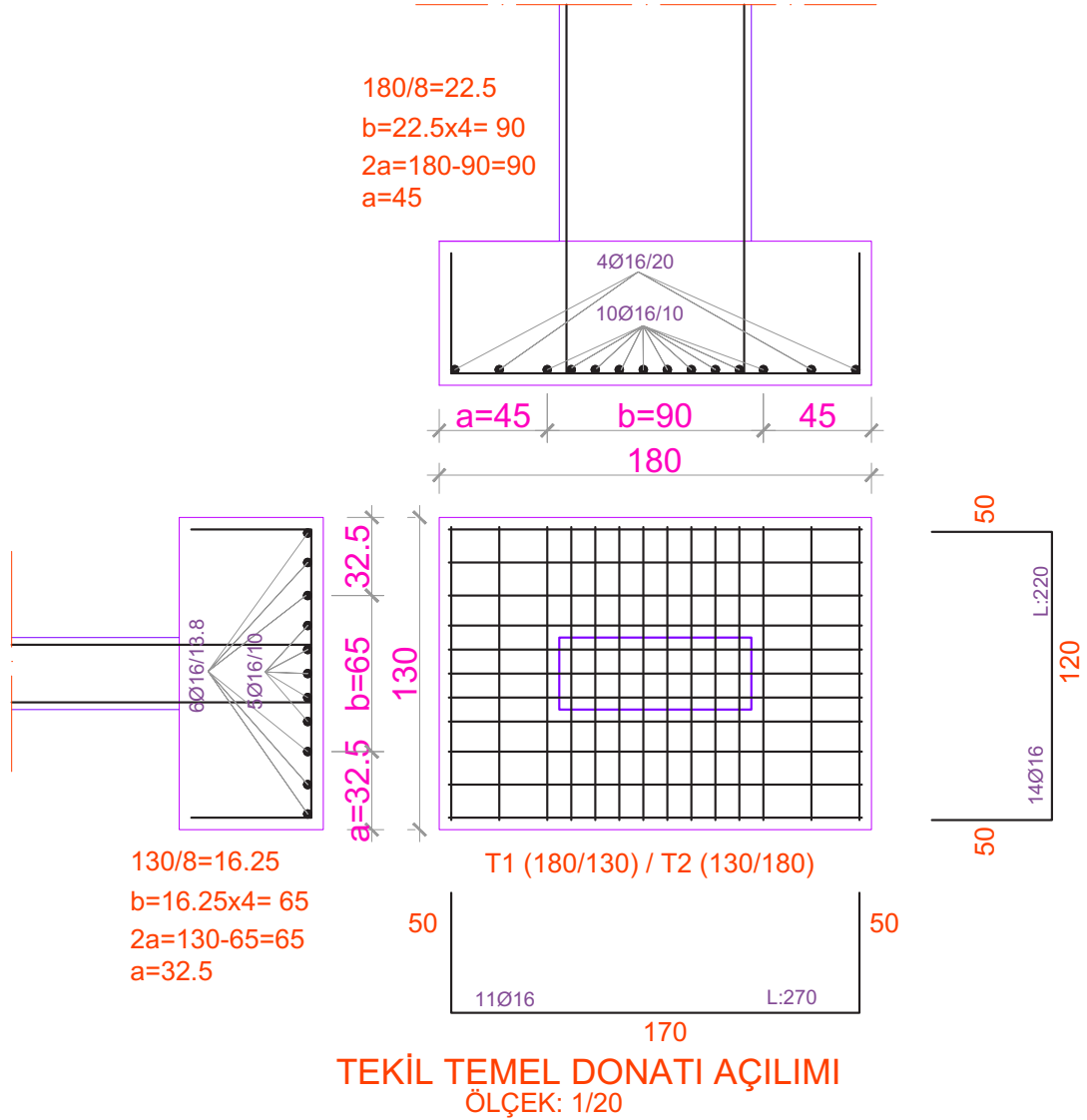


Çizim 8.11: Tekil temel planı kesit çizimi

### 5. İşlem

- Temel planı donatı açılımı çizimi için T1 kolonunu kopyalayınız ve plan dışına bir yere yapıştırınız.
- Üst ve yanına temel pabucunun kesitini çiziniz.
- Donatı katmanını seçiniz.
- Temel üzerinde donatıları çiziniz (Kolon altında basınç fazla olacağından temel genişliğinin 8/4'üne donatının %60-70'i döşenir. Bu nedenle kolon altına gelen kısımlarda donatı eşit aralıklarla sıklaştırılır. Donatı aralığı en fazla 20 cm'dir.).
- Temel donatılarını temel tabanına ve yanlara 5 cm paspayı olacak şekilde kesitler üzerine u şeklinde çiziniz.
- Çift yönlü donatı yerleştirildiğinden içi dolu halka (**Donut**) komutu ile donatıların yuvarlak kesitlerini plandaki sayısı kadar taşıyarak çiziniz.
- Plan dışına iki yöndeki donatılardan birer örnek kopyalayınız.

- Donatı uzunluklarını hesaplayınız ve donatı üzerine donatı adet, çap, boy ve toplam uzunluklarını yazınız.

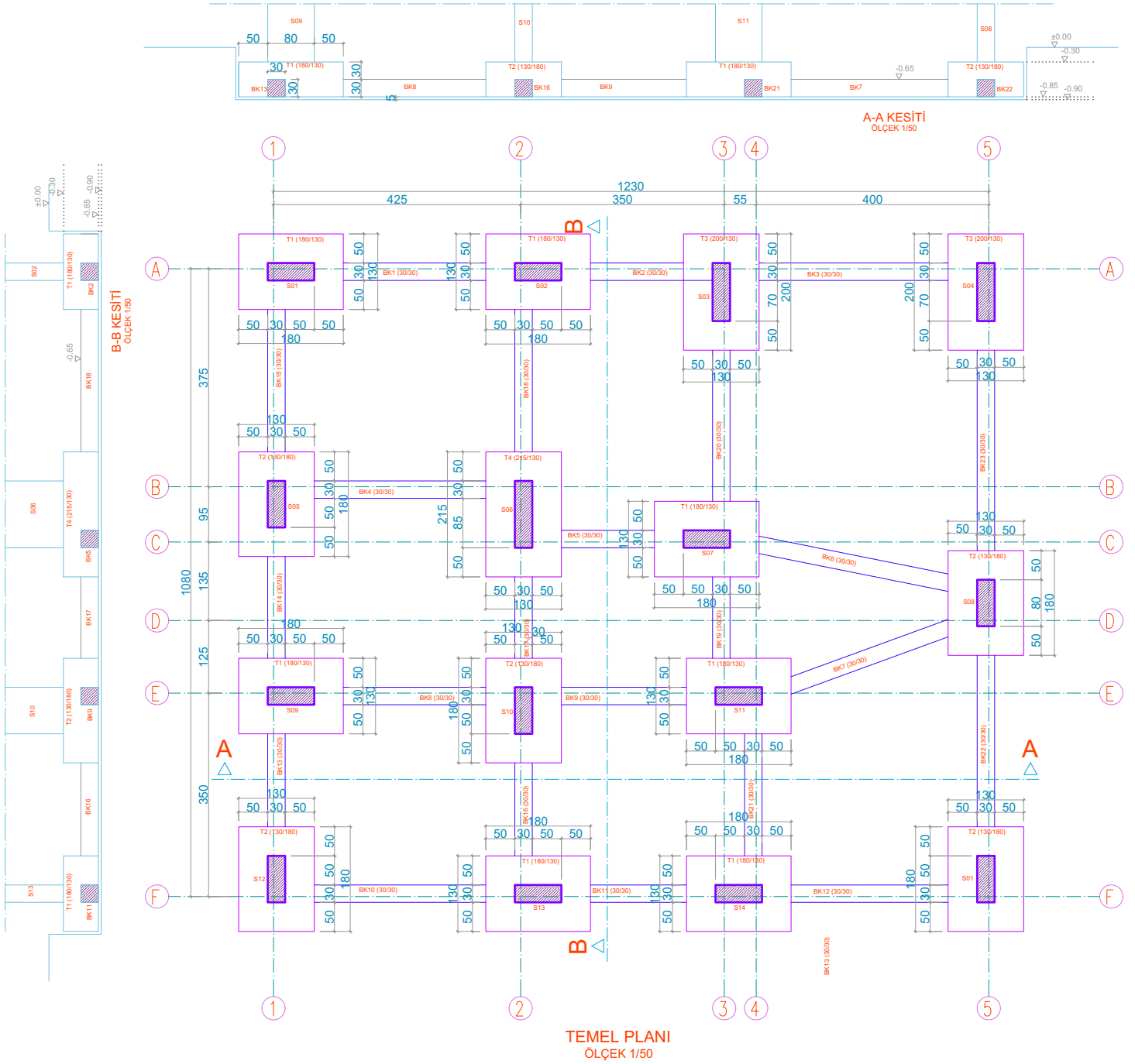


Çizim 8.12: Tekil temel planı detay ve donatı açılımı çizimi

### Uygulama 8.4: Tekil Temel Ölçülendirmesi

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- Aks aralıklarını ve tam boyu ölçülendiriniz.
- Tüm temel pabuçlarını iki yönde ölçülendiriniz (Benzer ölçüdeki temeller için yalnızca birini ölçülendirebilirsiniz.).
- Kesit üzerinde ölçülendirme yapınız.
- Tarama katmanını seçiniz.
- Planda kolonlara, kesitte bağ kirişlerine tarama (**Hatch**) komutu ile betonarme taraması yapınız.
- Yazı katmanını seçiniz.
- Kolonlar için S, temel pabuçları için T, bağ kirişleri için BK isimlendirmesi kullanınız.

- Planın üst sol köşesinden başlayarak ilk kolonu S01 ile isimlendiriniz ve üstten alta tarayarak tüm kolonları isimlendiriniz.
- Aynı yöntemle temel pabuçlarının isimlerini yazınız.
- Bağ kirişleri için yatay olanlardan başlayınız sonra dikey olanları son rakamdan devam ederek yazınız.
- Kesitler üzerinde yükseklik kotlarını gösteriniz. Plan ismi ve kesit isimlerini ölçekleriyle yazınız (Çizim 8.13).



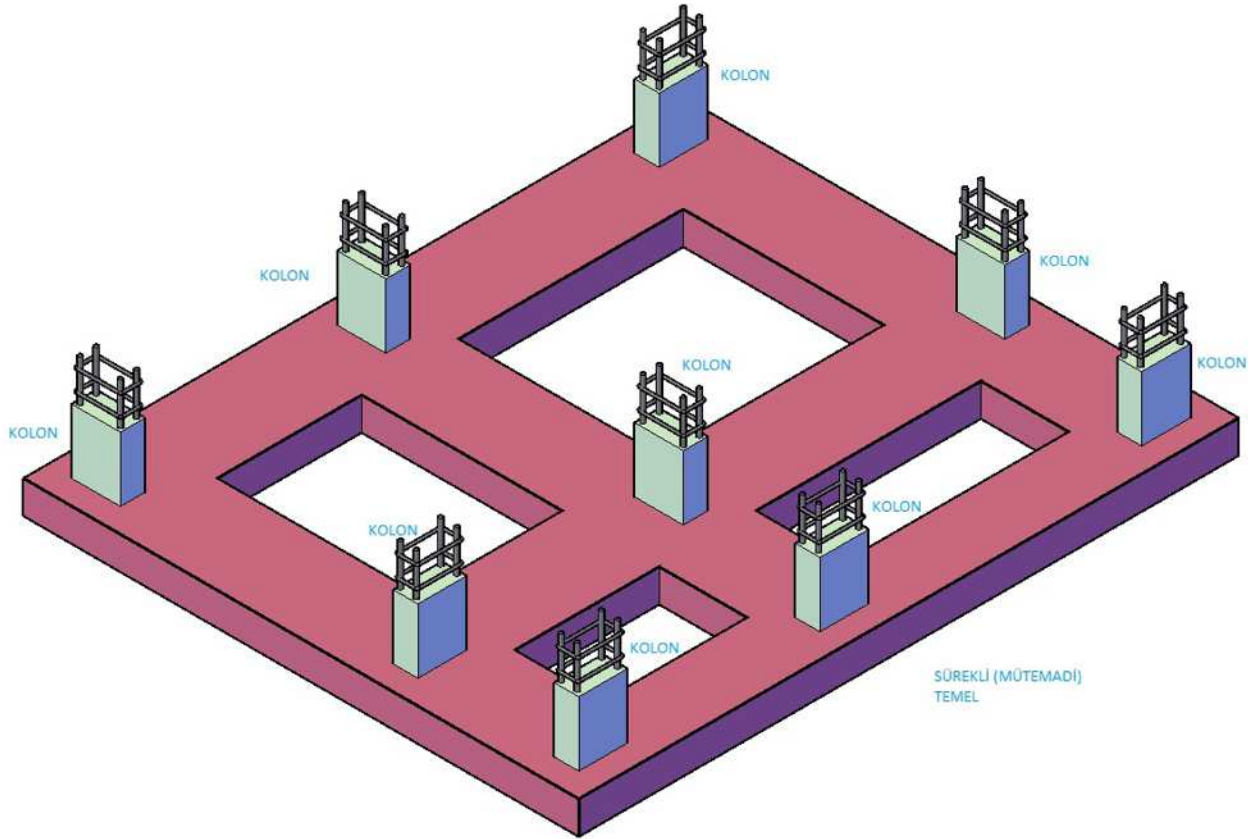
Çizim 8.13: Tekil temel planı ölçülendirme, kot, tarama ve yazıları



### 8.3. Bilgisayarla Mütemadi (Sürekli) Temel Planı Çizimi

#### Mütemadi Temeller

Sürekli temeller, şerit temel veya mütemadi temel olarak da adlandırılır. Zeminin sağlam olduğu basit yığma binalarda, temel duvarları ya doğrudan temel tabanına ya da temel zemini üzerinde dökülen betonarme duvar altı sömeli ya da taştan yapılan taş sömeli üzerine oturur. Temel zeminin daha zayıf ve bina yükünün daha fazla olduğu yapılarda ise taşıyıcı temel duvarlarının altına, iskelet-karkas yapılarda da kolonların altına, kolon en kesitleri boyunca devam eden betonarme sürekli sömeller yapılır. Bu sömeller plak, kiriş ya da tablalı kiriş şeklinde inşa edilebilir (Görsel 8.3).



Görsel 8.3: Sürekli (mütemadi) temel

#### Uygulama 8.5: Mütemadi Temel Donatı Planı, Açılımları, Detay ve Kesitleri

##### 1. İşlem

- Tekil temel plan çizimine oluşturulan aks katmanını seçerek başlayınız.
- Çizimde verilen planın aks arası ölçülerine göre aksları çizin ve aksları isimlendiriniz.
- Kolon katmanını seçerek birleşik çizgi (**PolyLine**) veya dörtgen (**Rectangle**) komutu ile 80/30, 100/30 ve 115/30 kolonları plan dışına çizin.
- Çizimdeki plana göre bu kolonları kopyalayıp bulundukları aks kesişim noktalarına taşıyınız (Kesişim noktaları 10 cm kolon içerisinden hizalayınız.).
- Döndürme (**Rotate**) komutu ile bazı kolonları çizimdeki plana göre döndürünüz (Çizim 8.14).

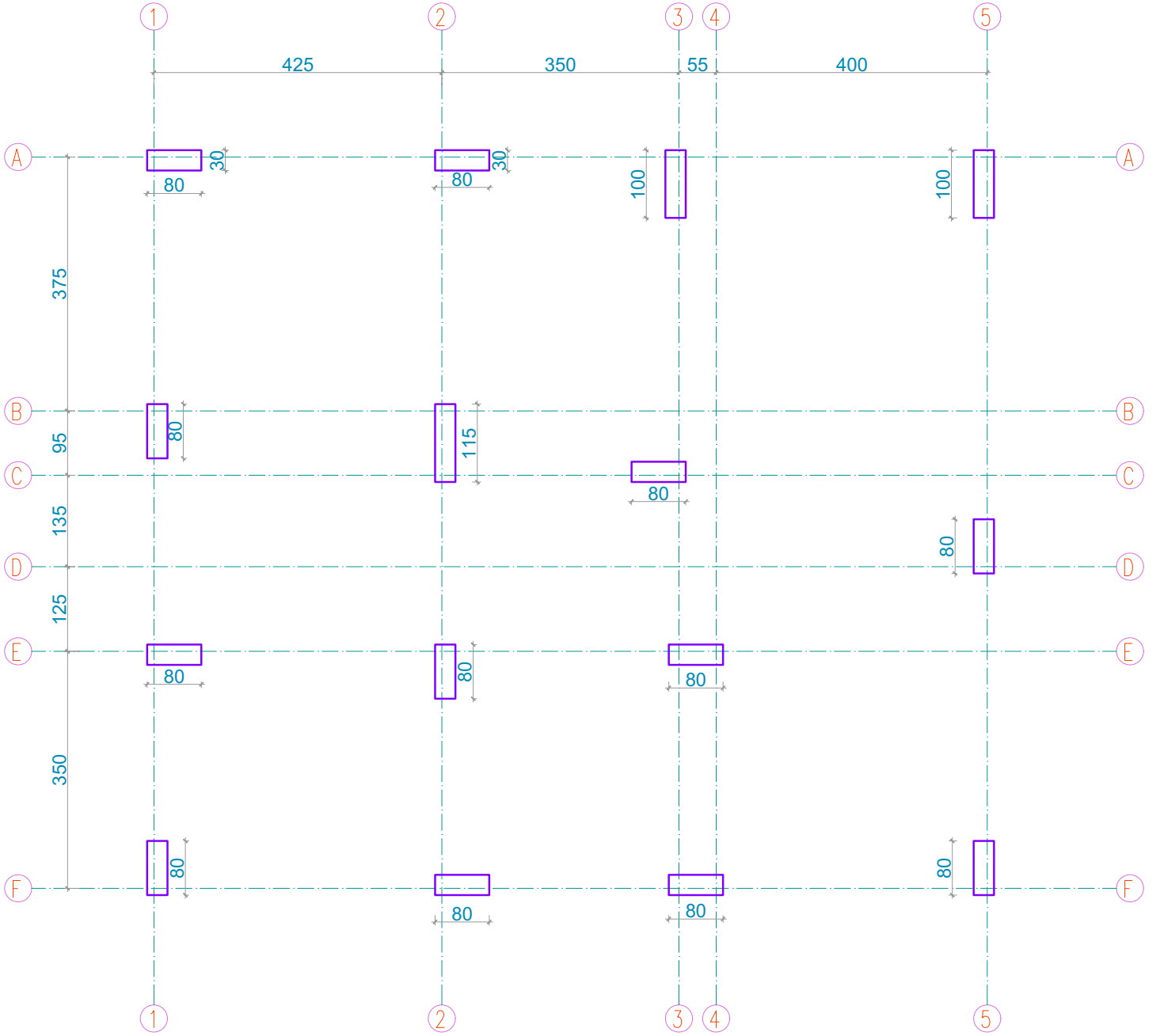
Bilgisayarla Mütemadi  
Temel Planı Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20254](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20254)



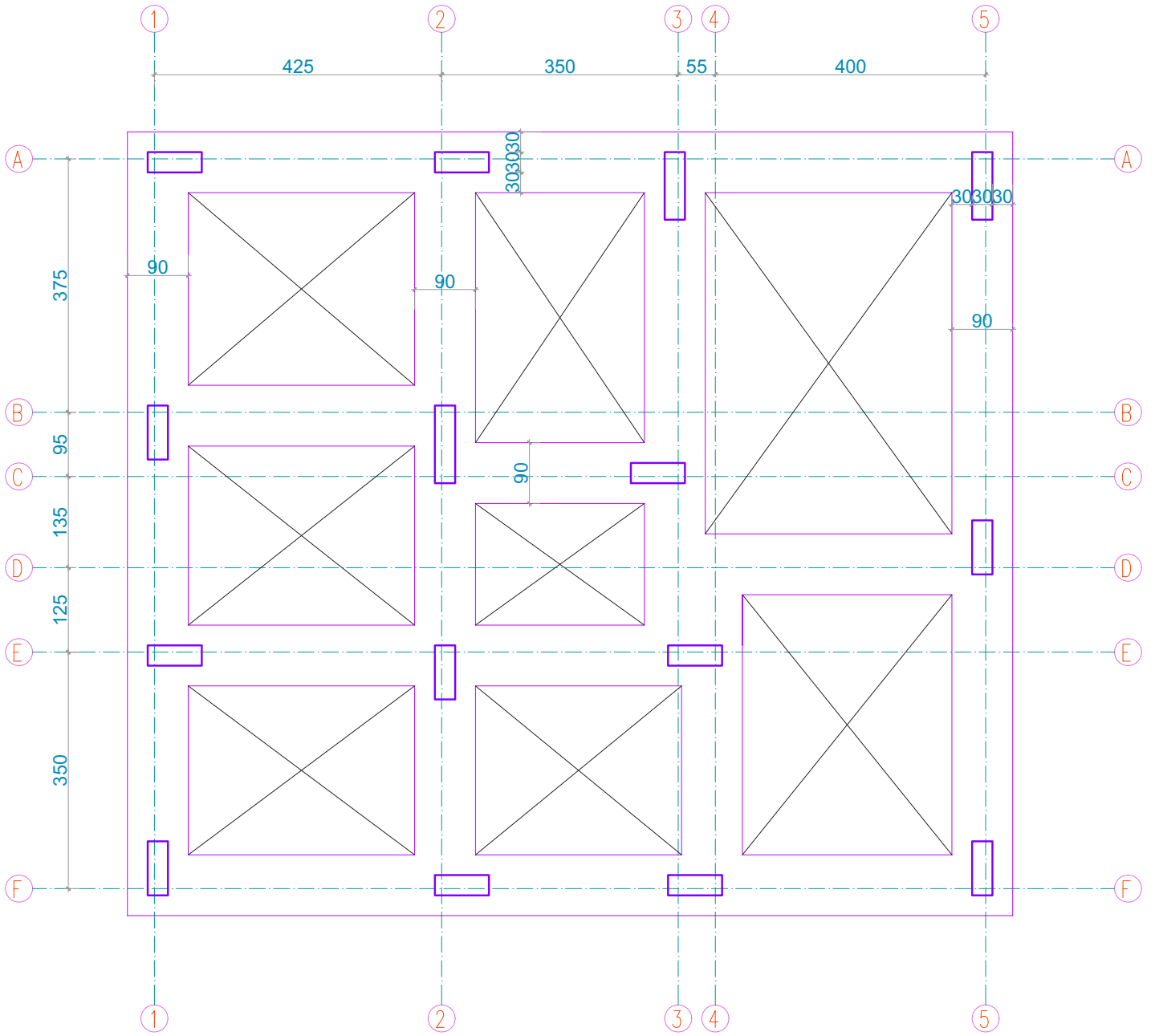
İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 8.14: Mütemadi temel aks ve kolon çizimi

## 2. İşlem

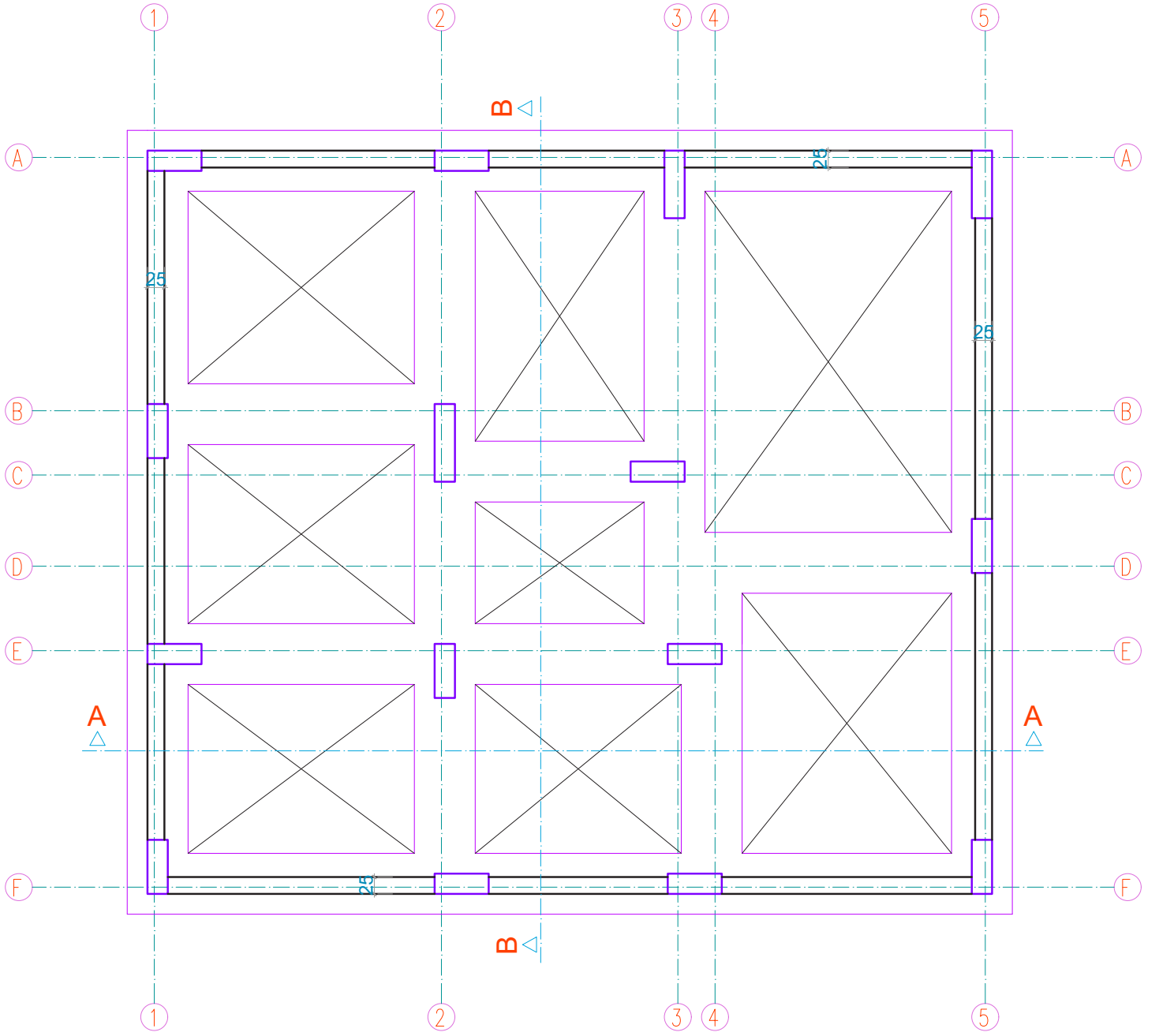
- Temel katmanını seçiniz.
- Kolonların dışından 30 cm olacak şekilde mütemadi temeli çiziniz.
- Temel ek yerlerini temizleyiniz.
- Temel içlerinde kalan boşluklar toprak dolgu olacağından köşeden köşeye çapraz çizgiler çiziniz (Çizim 8.15).



Çizim 8.15: Mütemadi temel çizimi

## 3. İşlem

- Duvar katmanını seçiniz.
- Dış kolonların arasına 25 cm kalınlığında perde duvar çiziniz.
- A-A ve B-B kesit çizgisini kuralına uygun olarak çiziniz, yön ve isimlerini yazınız (Çizim 8.16).

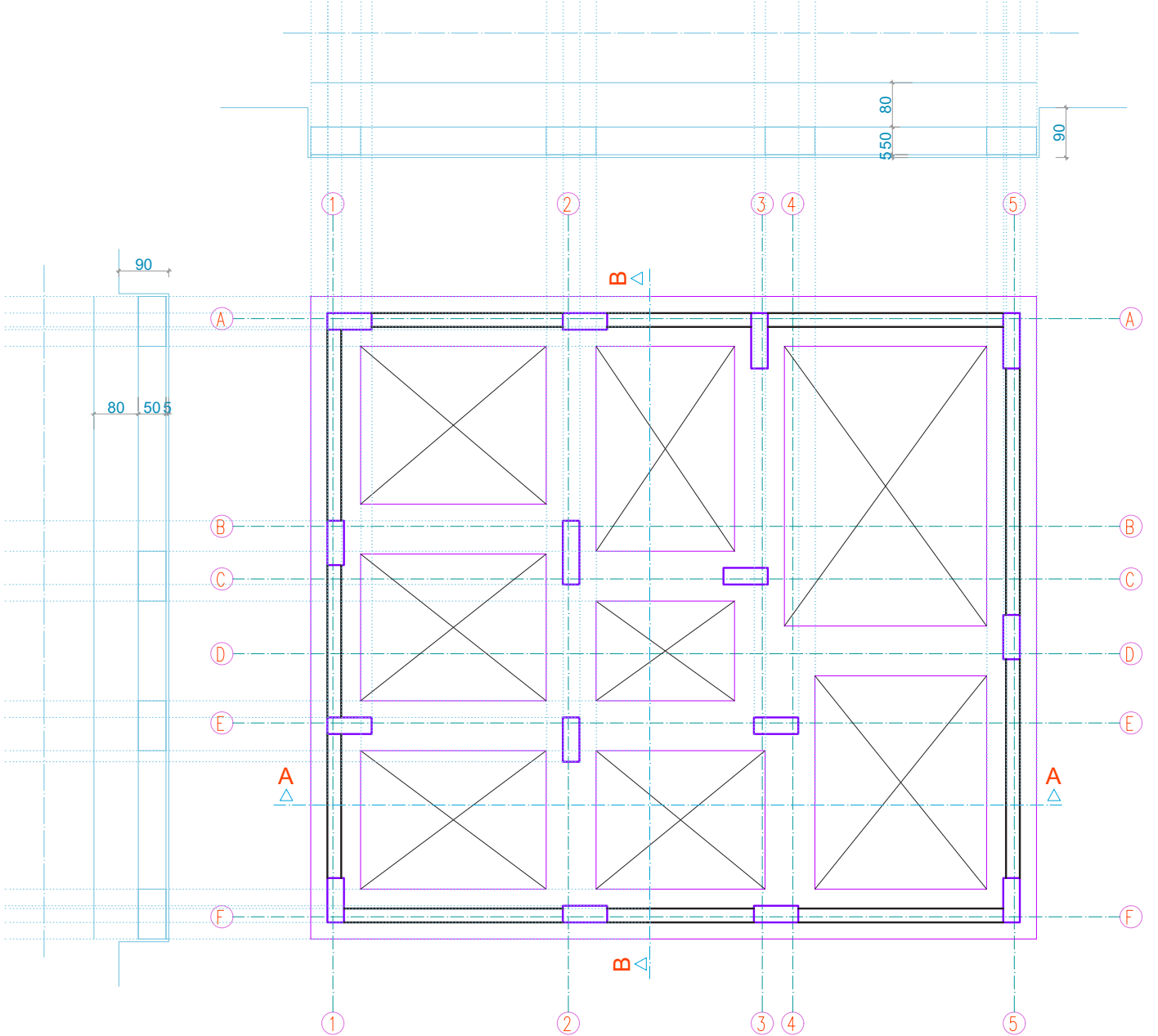


Çizim 8.16: Mütemadi temel perde duvar ve kesit yerinin çizimi

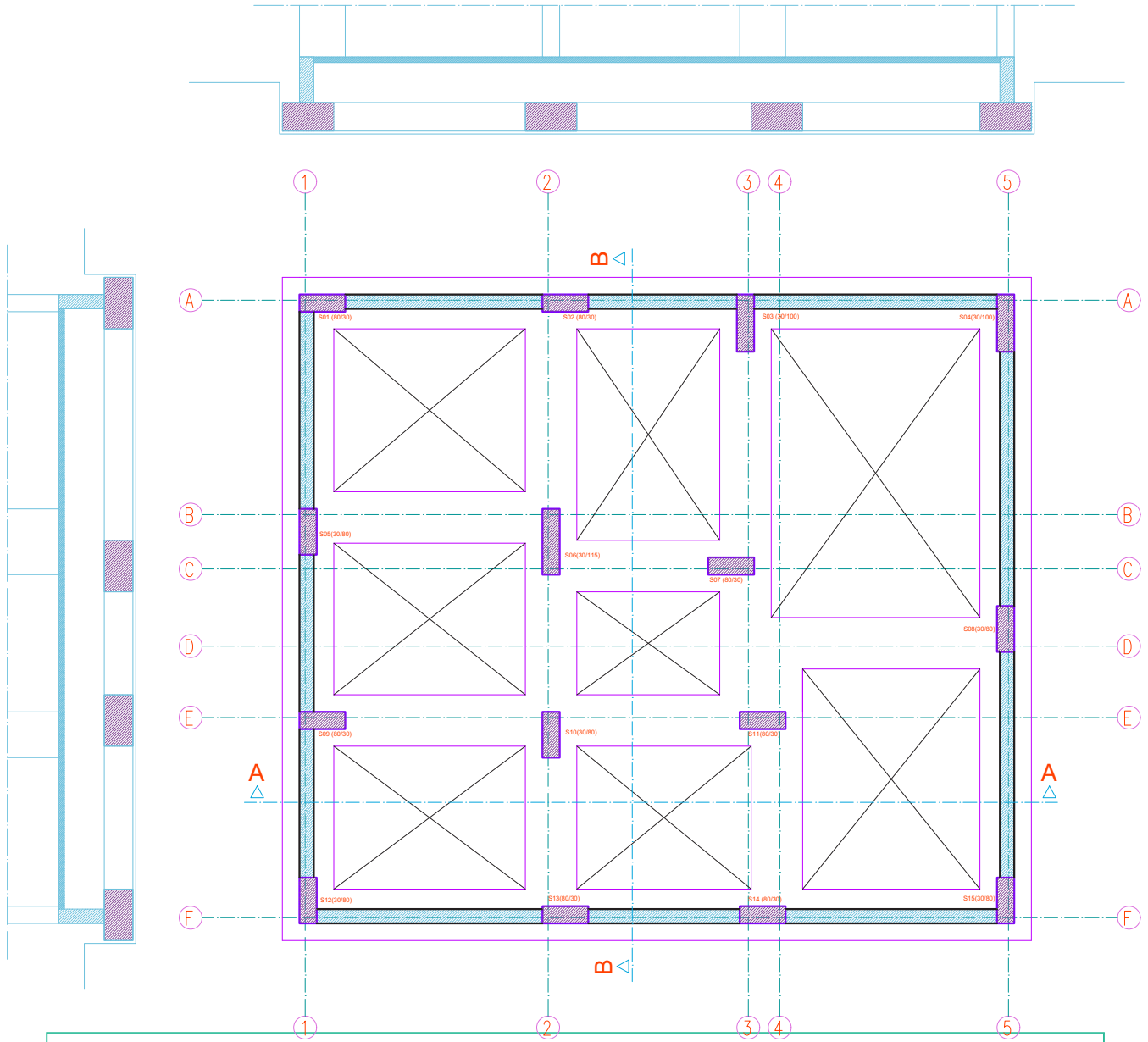
#### 4. İşlem

- A-A ve B-B kesitini gösteren çizgileri kuralına uygun biçimde çizimde gösterilen yerden çiziniz.
- Temel katmanını seçiniz.
- Temel planının A-A ve B-B kesitini, bakış yönüne göre üste ve sola planın bir miktar dışına 90 cm yüksekliğinde temel çukurunu çiziniz.
- Kesit çizgilerinin plan üzerinde geçtiği kısımlardan kesit görünümüne noktalı çizgilerden taşıma yapınız (İlk taşıma çizgisi çizgi komutu ile çizilir, diğerleri bu çizginin kopyalanması ile çoğaltılır.).

- Aynı işlemi diğer kesit yönünde de uygulayınız.
- Temel çukurundan 5 cm yukarı temel alt çizgisini çiziniz.
- Bu çizgiden yukarı 50 cm temel pabucunun üst çizgisini çiziniz.
- Temel üstünden 80 cm yukarı su basman seviyesini çiziniz.
- Bir miktar yukarıdan planı kesit çizgisi ile kesiniz.
- Aynı işlemi diğer kesit planı için uygulayınız (Çizim 8.17).



Çizim 8.17: Mütemadi temel planı kesit taşıma çizimleri



Çizim 8.18: Mütemadi temel planı kesit çizimi

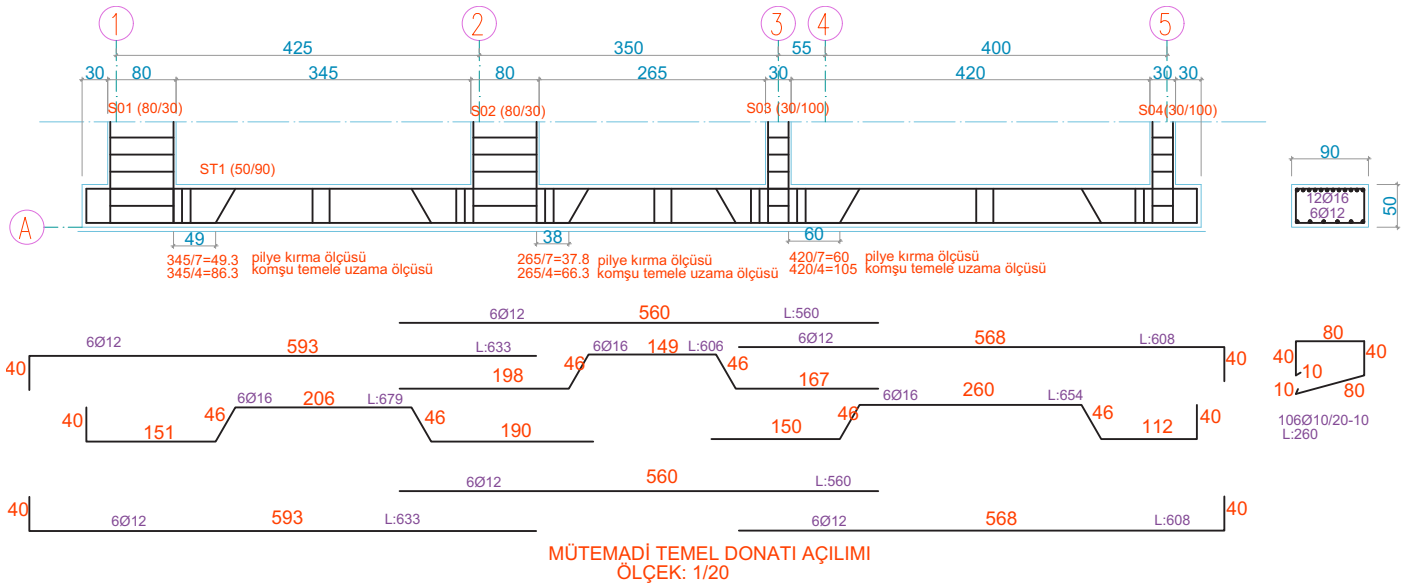
### 5. İşlem

- Kesit çizgisinin kestiği ve görünüşte kalan yapı elemanlarını kesitte çizin (kesilenler koyu görünüşte, kalanlar ince çizgi).
- Taşıma çizgilerini temizleyiniz.
- Su basman çizgisini alta 10 cm kopyalayınız.
- Aynı işlemi diğer kesit planı için yapınız.
- Tarama katmanını seçiniz.
- Planda perde duvar içine, kesitte perde duvar ve temele betonarme taraması yapınız.
- Döşeme çizgisi içine grobeton taraması yapınız.
- Yazı katmanını seçiniz.

- Kolonları isimlendiriniz (Çizim 8.18).

### 6. İşlem

- A aksı üzerinde bulunan mütemadi (sürekli) temelin ön ve yan görünüşlerini çiziniz.
- Temel üzerindeki kolonları çiziniz.
- Donatı katmanını seçiniz.
- Temel için 5 cm paspayı olacak şekilde temelin içine donatı çiziniz.
- Kolonlar içine 3 cm paspayı bırakarak donatı çiziniz.
- İki kolon arasına ölçünün 1/7'si oranında 60 derecelik eğimle alttan üste doğru pilye donatısı çiziniz.
- Aynalama (**Mirror**) komutu ile karşı donatıyı kopyalayınız.
- Pilyenin komşu temele uzama mesafesini komşu temel uzunluğunun 1/4'ü kadar uzatınız.
- Sıklaştırılan ve normal etriyeleri çiziniz.
- Yan görünüş içine etriye donatısı çiziniz.
- Üst ve alt kısımlara donut komutu ile donatı yuvarlak kesitlerini sayısı kadar çiziniz.
- Plan içinden donatıları plan altına birer adet kopyalayınız.
- Yapılan donatı hesaplarına göre donatı uzunluğu, çapı, sayısı ve toplam boylarını yazınız.
- Kolon ve temel isimlerini yazınız.
- Plan ismi ve ölçeğini yazınız.
- Mütemadi (sürekli) temellerin tümü için bu çizimi yapınız (Çizim 8.19).

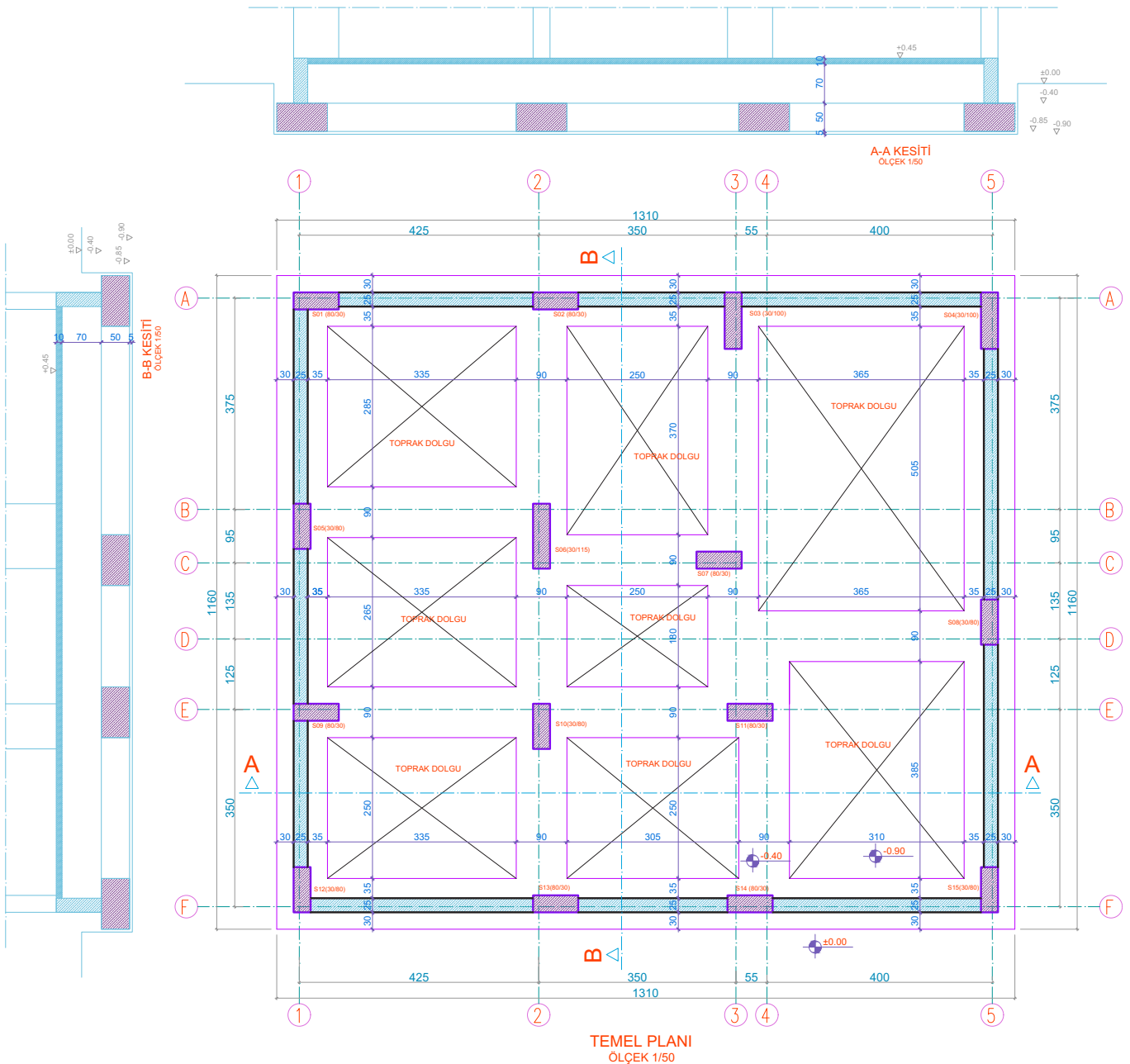


Çizim 8.19: Mütemadi temel planı detay ve donatı açılımı çizimi



## Uygulama 8.6: Mütemadi Temel Ölçülendirmesi

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- Aks ve tam boy ölçülendirmesi yapınız.
- İç ölçülendirme yapınız.
- Kesitlerde yükseklik ölçülendirmesi yapınız.
- Yazı katmanını seçiniz.
- Kolon ve temelleri isim ve numaralandırınız.
- Plan ve kesite kotlandırma yapınız.
- Plan ve kesit isimlerini ölçekleriyle yazınız (Çizim 8.20).

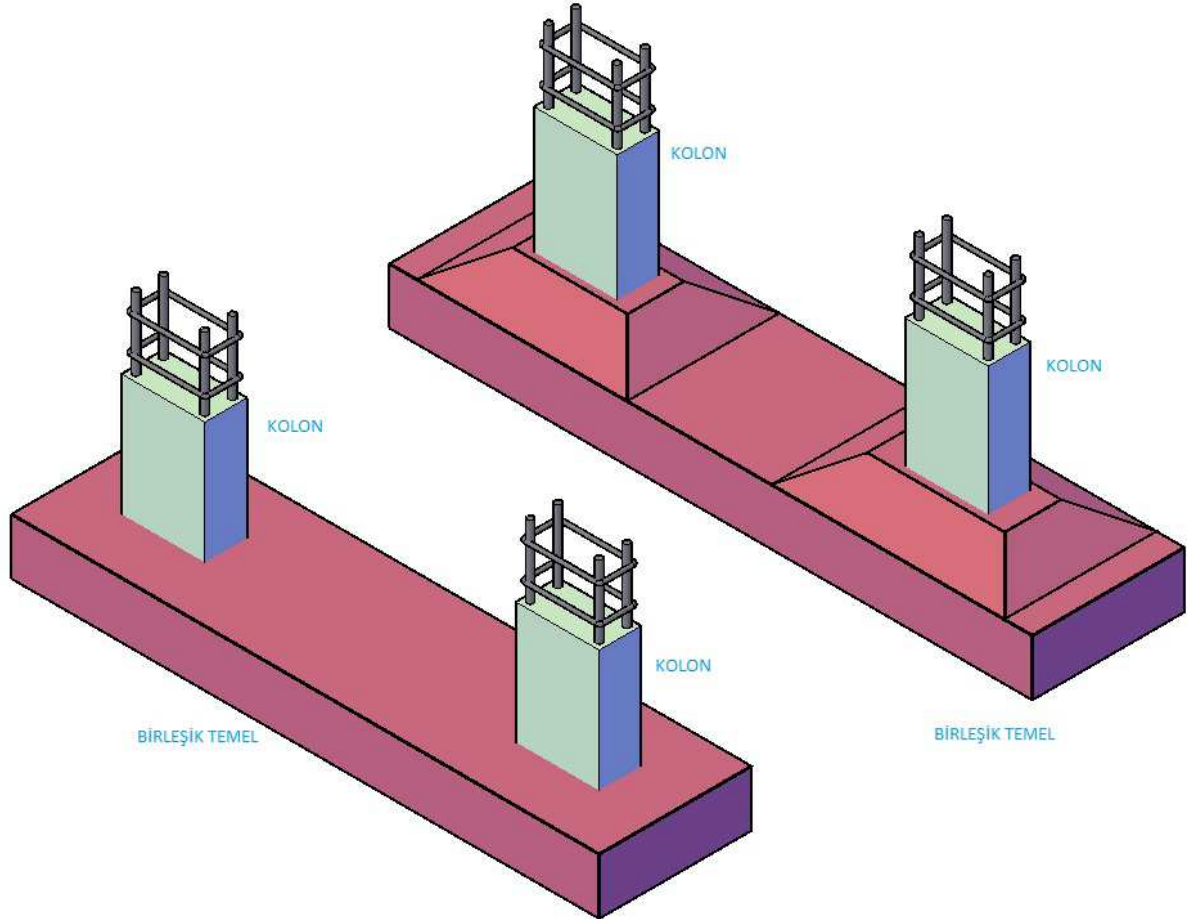


Çizim 8.20: Mütemadi temel planı ölçülendirme, kot, tarama ve yazıları

## 8.4. Bilgisayarla Birleşik Temel Planı Çizimi

### Birleşik Temeller

Birbirine yakın olan iki kolonun altına betonarmeden yapılan temele **birleşik temel** adı verilir. Kolonların taşıdıkları yükler birbirine eşit veya yakın ise temel planı dikdörtgen, farklı ise zemine aynı basınçla yükü nakledebilmesi için plan yamuk şeklinde tanzim edilir (Görsel 8.4).



Görsel 8.4: Birleşik temel

### Uygulama 8.7: Birleşik Temel Donatı Planı, Açılımları, Detay ve Kesitleri

#### 1. İşlem

- Tekil temel plan çizimine oluşturulan aks katmanını seçerek başlayınız.
- Çizimde verilen planın aks arası ölçülerine göre aksları çizin ve aksları isimlendiriniz.
- Kolon katmanını seçerek birleşik çizgi (**PolyLine**) veya dörtgen (**Rectangle**) komutu ile 60/30 ve 80/30 kolonları plan dışına çizin.
- Çizimdeki plana göre bu kolonları kopyalayıp bulundukları aks kesişim noktalarına taşıyınız (Kesişim noktalarını 10 cm kolon içerisinden hizalayınız.).
- Döndürme (**Rotate**) komutu ile bazı kolonları çizimdeki plana göre döndürünüz (Çizim 8.21).

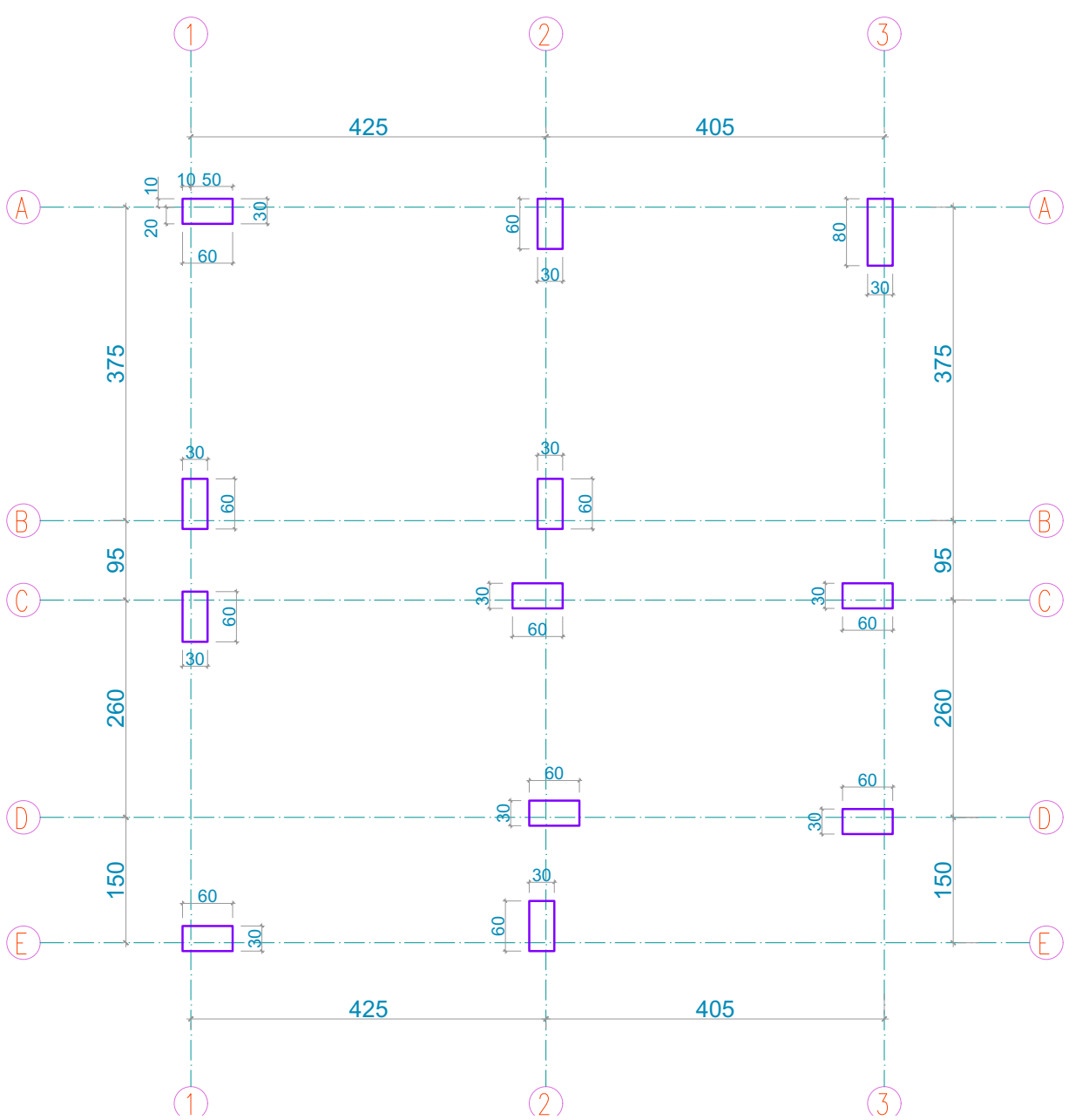
Bilgisayarla Birleşik  
Temel Planı Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20255](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20255)



izlemek için kodu tarayın.

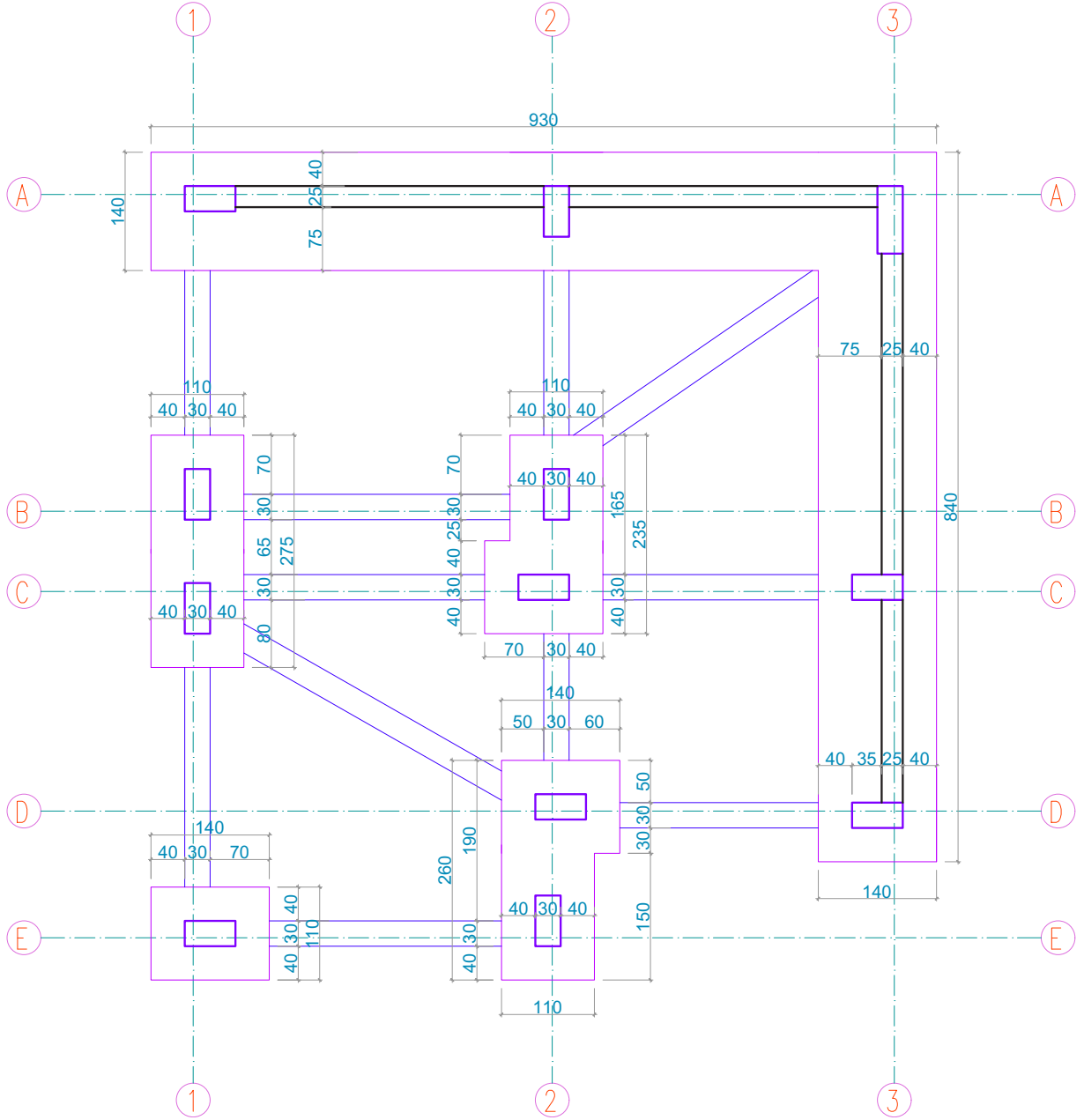


Çizim 8.21: Birleşik temel aks ve kolon çizimi

## 2. İşlem

- Kolonların dışına aralıklı kopyalama (**Offset**) komutu ile 40 cm kolon çizgilerini kopyalayınız.
- Kopyalanan temel çizgilerini seçerek, katman (**Layer**) özelliğini kolondan temele çeviriniz.
- Çizimde gösterildiği gibi üst ve sağ kenardaki kolonların altına mütemadi temel çiziniz.
- BC1, BC2 ve DE2 kolonlarını birleşik temel olarak çiziniz.
- E1 kolonunu münferit (tekil) temel olarak çiziniz.
- Çizimdeki gibi kolonların hizasından bağ kirişi katmanını seçerek 30 cm kalınlığında bağ kirişlerini çiziniz.

- Duvar katmanını seçerek A aksı ve 3 no.lu akstan geçen kolonların arasına 25 cm kalınlığında perde duvar çiziniz (Çizim 8.22).

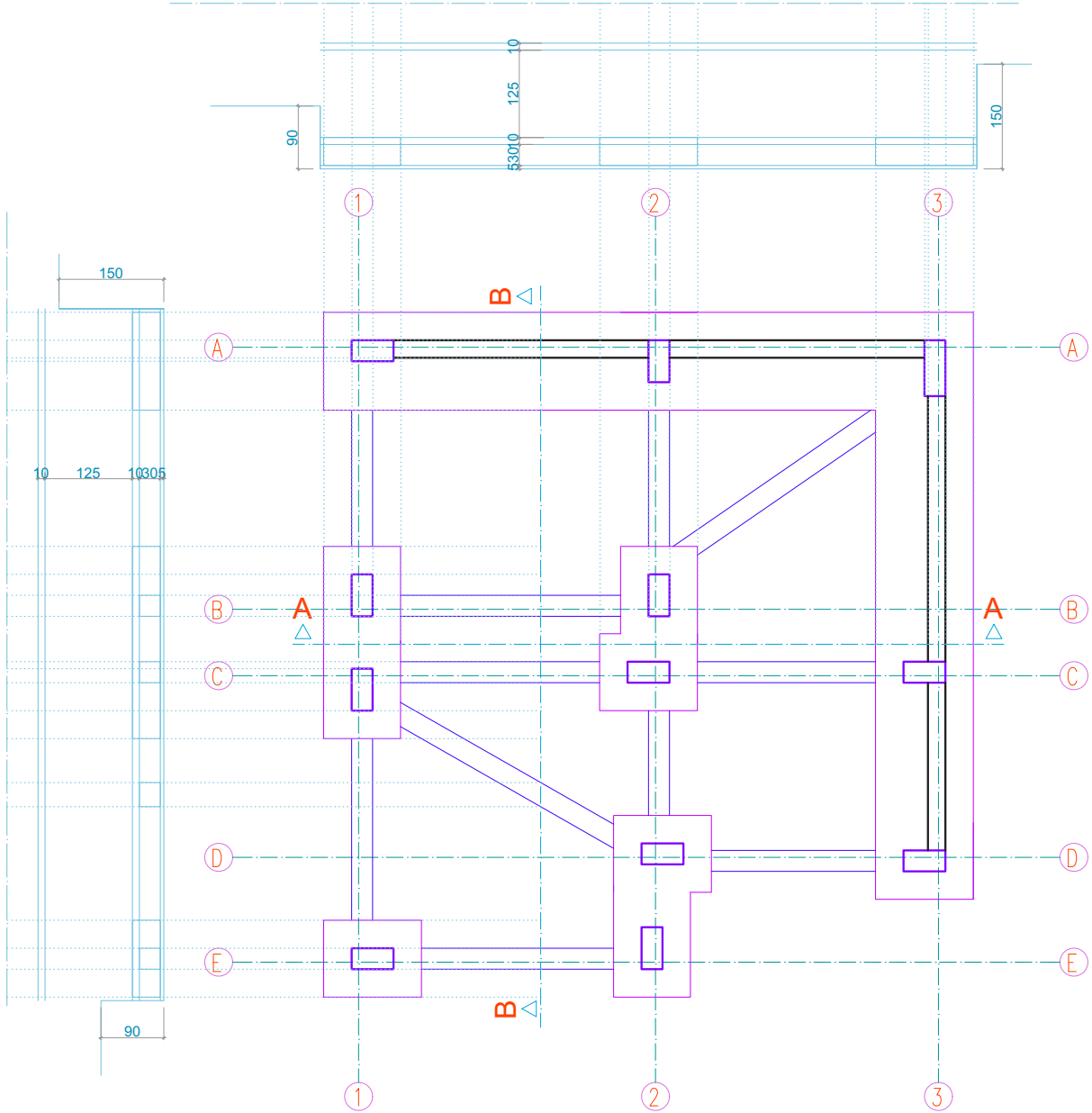


Çizim 8.22: Birleşik temel ve bağ kirişi çizimi

### 3. İşlem

- A-A ve B-B kesit çizgilerini çizimdeki konumuna göre kuralına uygun olarak çiziniz, yön ve isimlerini yazınız.
- Kesit katmanını seçiniz.
- Kesit yönüne göre planın bir miktar dışına perde duvar tarafı 150 cm, diğer taraf 90 cm yüksekliğinde temel çukurunu her iki yöne çiziniz.

- Kesit çizgisinin geçtiği kısımlardan kesit planına yapı elemanlarını noktalı çizgi ile taşıyınız.
- Temel çukurunun 5 cm üzerine temel tabanını çiziniz, 30 cm üzerine bağ kirişi yüksekliğini, 10 cm üzerine temel üst çizgisini, 125 cm üzerine döşeme alt çizgisini ve 10 cm üzerine döşeme üst çizgisini kopyalayınız.
- Bir miktar yukarıdan kesit çizgisi çiziniz.
- Aynı işlemi diğer kesit planı için yapınız (Çizim 8.23).

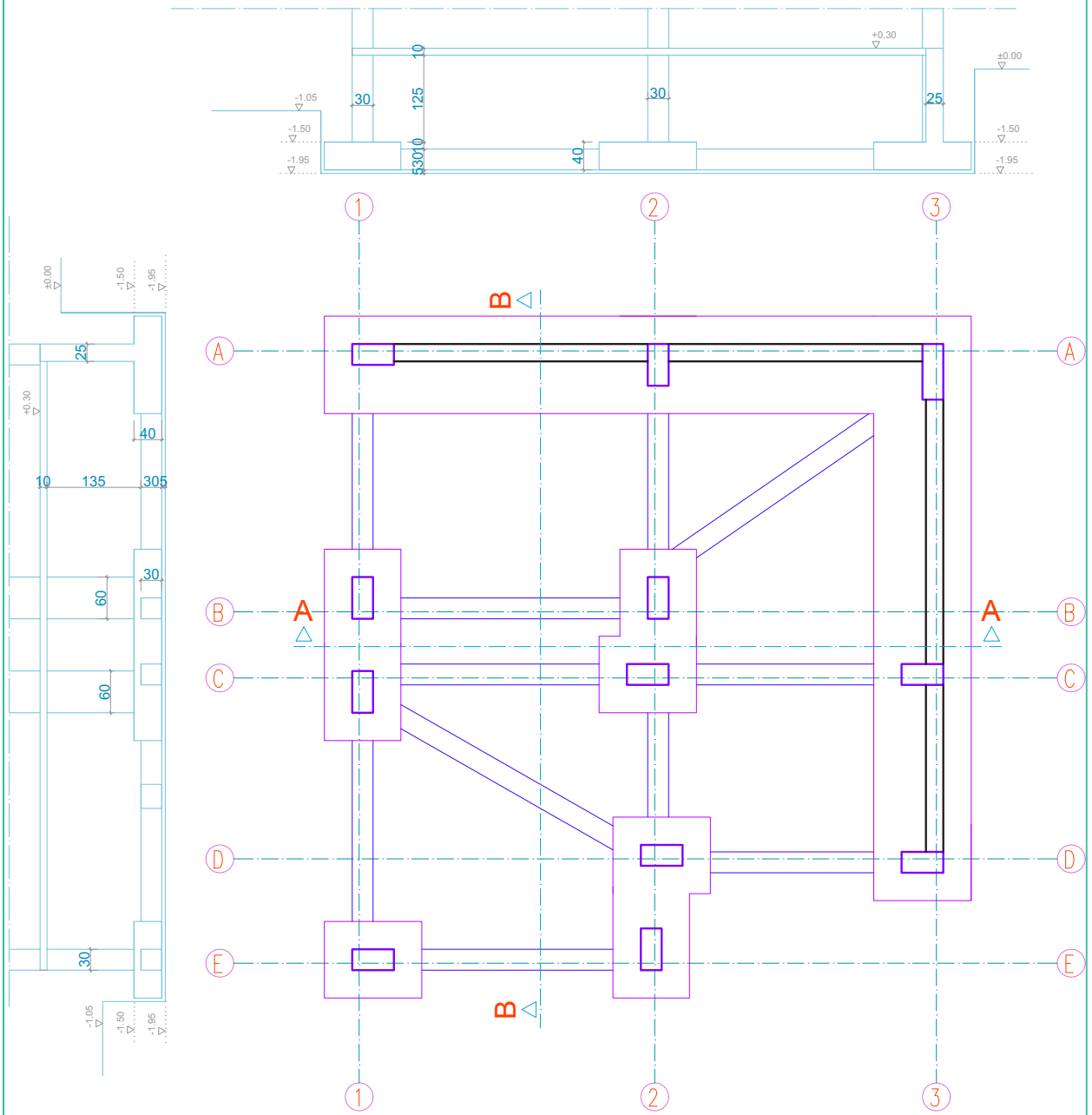


Çizim 8.23: Birleşik temel planı kesit taşıma çizgileri

#### 4. İşlem

- Kesit çizgisinin kestiği ve görünüşte kalan yapı elemanlarını kesitte çiziniz (kesilenler koyu görünüşte, kalanlar ince çizgi).
- Taşıma çizgilerini temizleyiniz.

- Aynı işlemi diğer kesit planı için yapınız (Çizim 8.24).

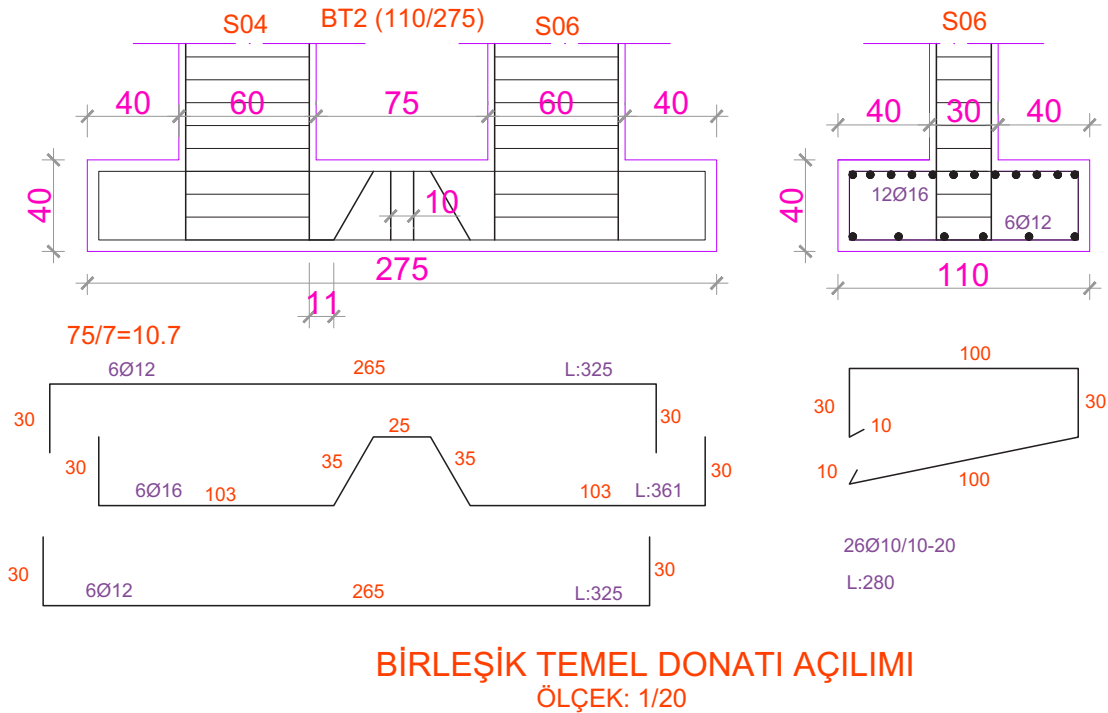


Çizim 8.24: Birleşik temel planı kesit çizimi

### 5. İşlem

- Birleşik temellerden BC1 aksındaki temelin ön ve yan görünüşünü temel planı dışına çiziniz.
- Donatı katmanını seçiniz.
- Birleşik temel içerisine 5 cm, kolon içerisine 3 cm paspayı olacak şekilde donatıları çiziniz.
- Pilyeyi iki kolon arası mesafenin 1/7 oranında 60 derecelik eğimle çiziniz.
- Aynalama (**Mirror**) komutu ile karşı pilyenin eğimini kopyalayınız.
- Etriyeleri çiziniz.

- Plan üzerinden birer donatı kopyalayınız ve plan dışına taşıyınız.
- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- Birleşik temeli ölçülendiriniz.
- Yazı katmanını seçiniz.
- Kolon ve temel isimlerini yazınız.
- Yapılan hesaplara göre donatı uzunluğu, çapı, sayısı ve toplam boyunu yazınız.
- Plan adını ve ölçeğini yazınız.
- Bu işlemi farklı ölçüdeki ve türdeki tüm temel pabuçları için uygulayınız (Çizim 8.25).

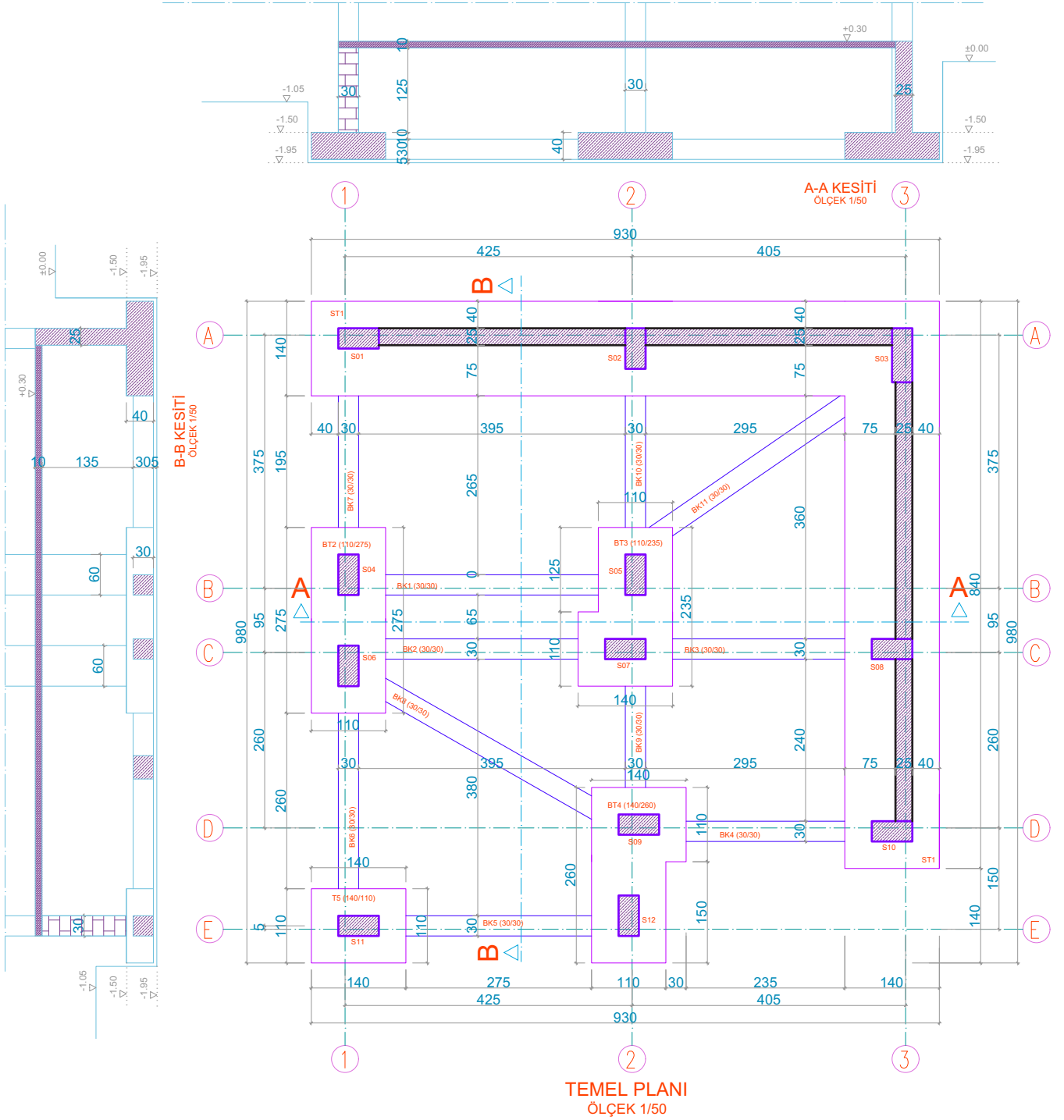


Çizim 8.25: Birleşik temel planı detay ve donatı açılımı çizimi

### Uygulama 8.8: Birleşik Temel Ölçülendirmesi

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- Aks aralıklarını tam boyu ve temel pabuçlarını ölçülendiriniz.
- Kesit üzerinde ölçülendirme yapınız.
- Tarama katmanını seçiniz.
- Plan çiziminde kolonları ve perde duvarı, kesit çiziminde ise bağ kirişleri, kesilen temel pabuçlarını ve perde duvarı tarama (**Hatch**) komutu ile betonarme taraması yapınız, döşemeyi ise grobeton taraması yapınız. Yazı katmanını seçiniz.
- Kolonlar için S, temel pabuçları için birleşik temel BT, tekil temel için T, sürekli temel için ST, bağ kirişleri için BK isimlendirmesi kullanınız.

- Kesitler üzerinde yükseklik kotlarını gösteriniz.
- Plan ismi ve kesit isimlerini ölçekleriyle yazınız (Çizim 8.26).



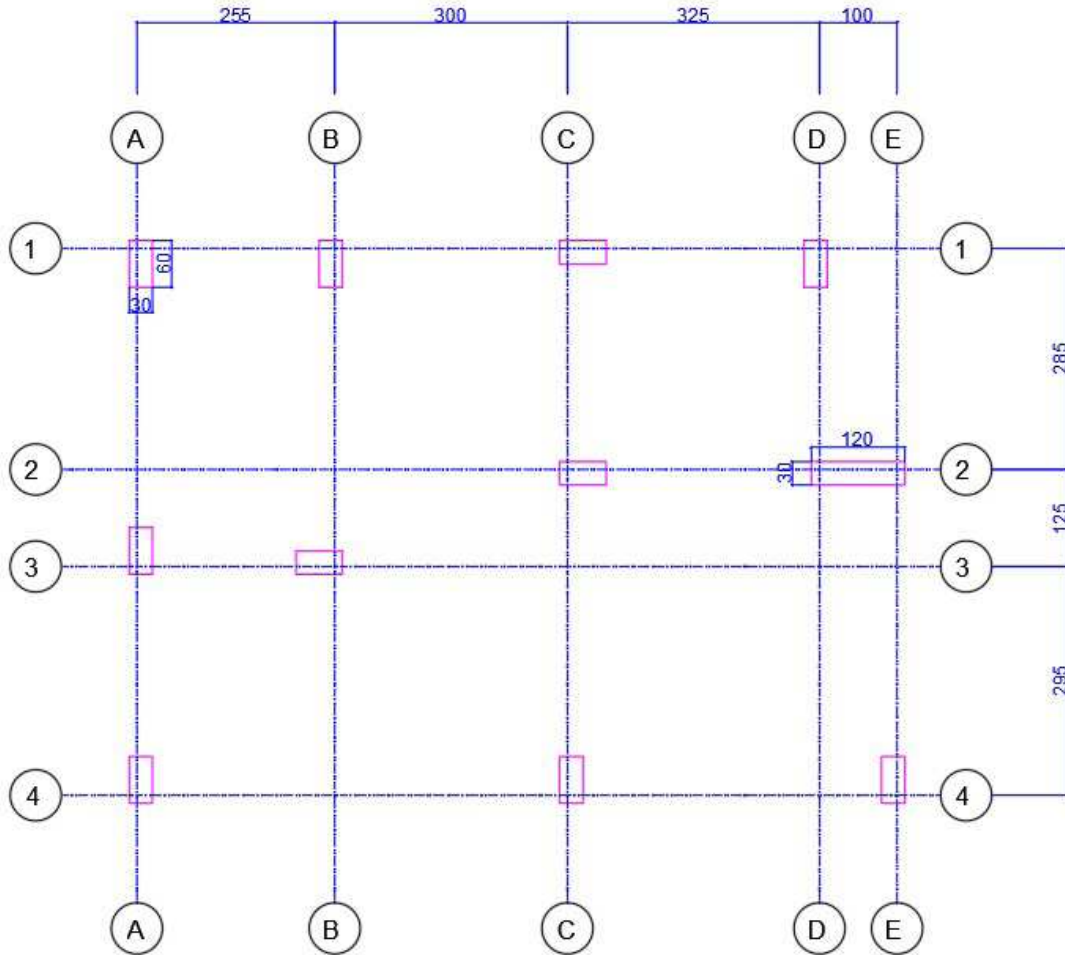
Çizim 8.26: Birleşik temel planı ölçülendirme, kot, tarama ve yazıları



## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Aks çizgilerini çizdin mi?		
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdin mi?		
4	Kolon tekil temelleri çizdin mi?		
5	Kesit yerini belirledi ve A-A Kesitini çizdin mi?		
6	Kesit yerini belirledi ve B-B Kesitini çizdin mi?		
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptın mı?		
8	Yapmış olduğun çizimi bilgisayarına kaydettin mi?		



Sıra Sizde 8.1 ve Sıra Sizde 8.2’de kullanılacaktır.

## Sıra Sizde 8.1

Ön sayfada kolon ölçüleri ve aks ölçüleri verilen çizimin tekil (münferit) temel planını ve iki ekseninde kesit alınacak yeri belirleyerek kesit planlarını bilgisayarlı teknik çizim kurallarına uyarak çiziniz. (Not: bir kolon 30 x 120 cm diğer kolon ölçüleri 30 x 60 cm ölçülerindedir.)

Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdi.		15	
4	Kolon tekil temelleri çizdi		15	
5	Kesit yerini belirledi ve A-A Kesitini çizdi.		25	
6	Kesit yerini belirledi ve B-B Kesitini çizdi.		25	
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı.		10	
TOPLAM			100	

## Sıra Sizde 8.2

Ön sayfada kolon ölçüleri ve aks ölçüleri verilen çizimin mütemadi temel planını ve iki ekseninde kesit alınacak yeri belirleyerek kesit planlarını bilgisayarlı teknik çizim kurallarına uyarak çiziniz. (Not: Bir kolon 30 x 120 cm diğer kolon ölçüleri 30 x 60 cm ölçülerindedir.).

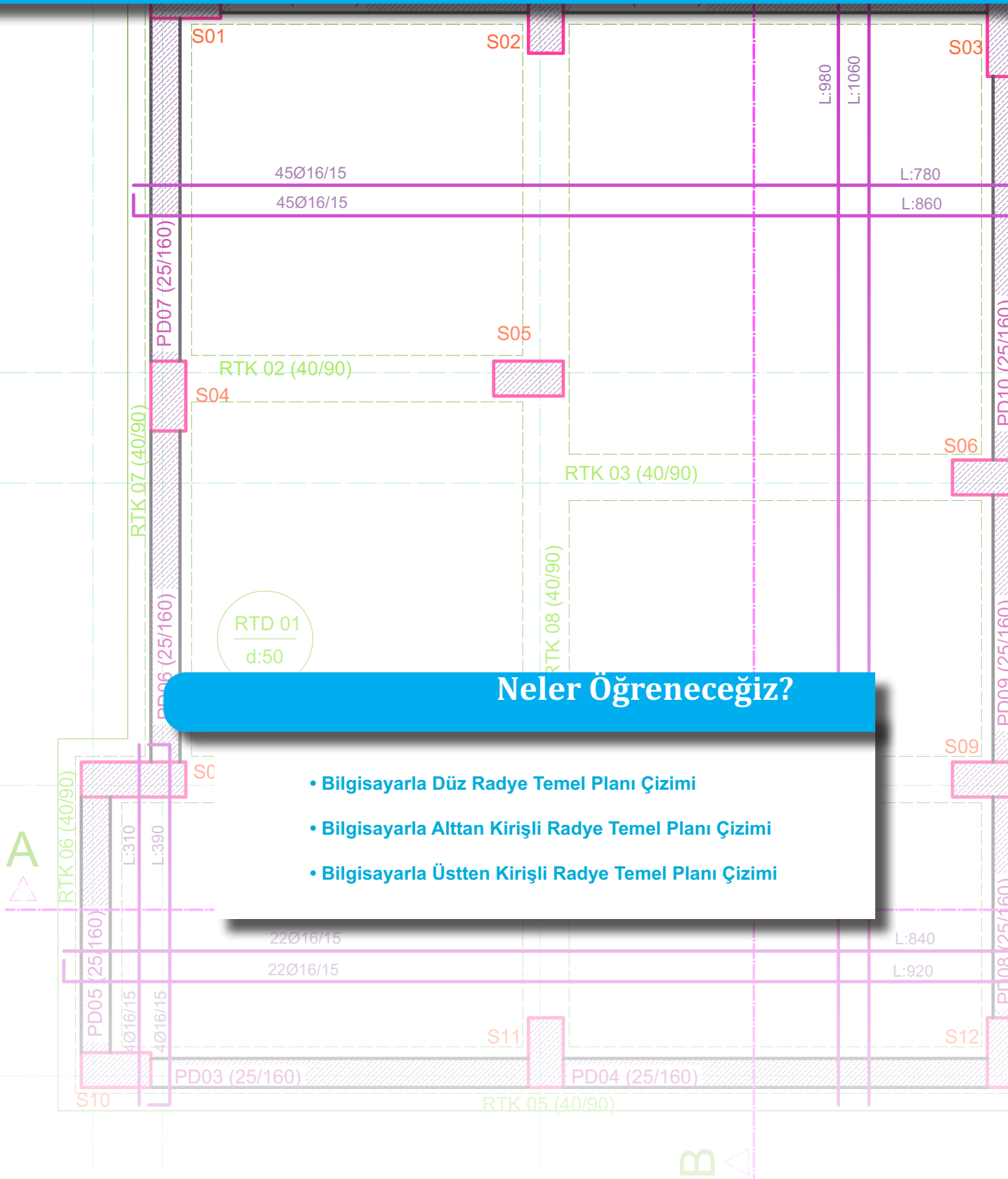
Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdi.		15	
4	Kolon tekil temelleri çizdi		15	
5	Kesit yerini belirledi ve A-A Kesitini çizdi.		25	
6	Kesit yerini belirledi ve B-B Kesitini çizdi.		25	
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı.		10	
TOPLAM			100	

# BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI

## DERİN TEMEL PLANI ÇİZİMİ

9



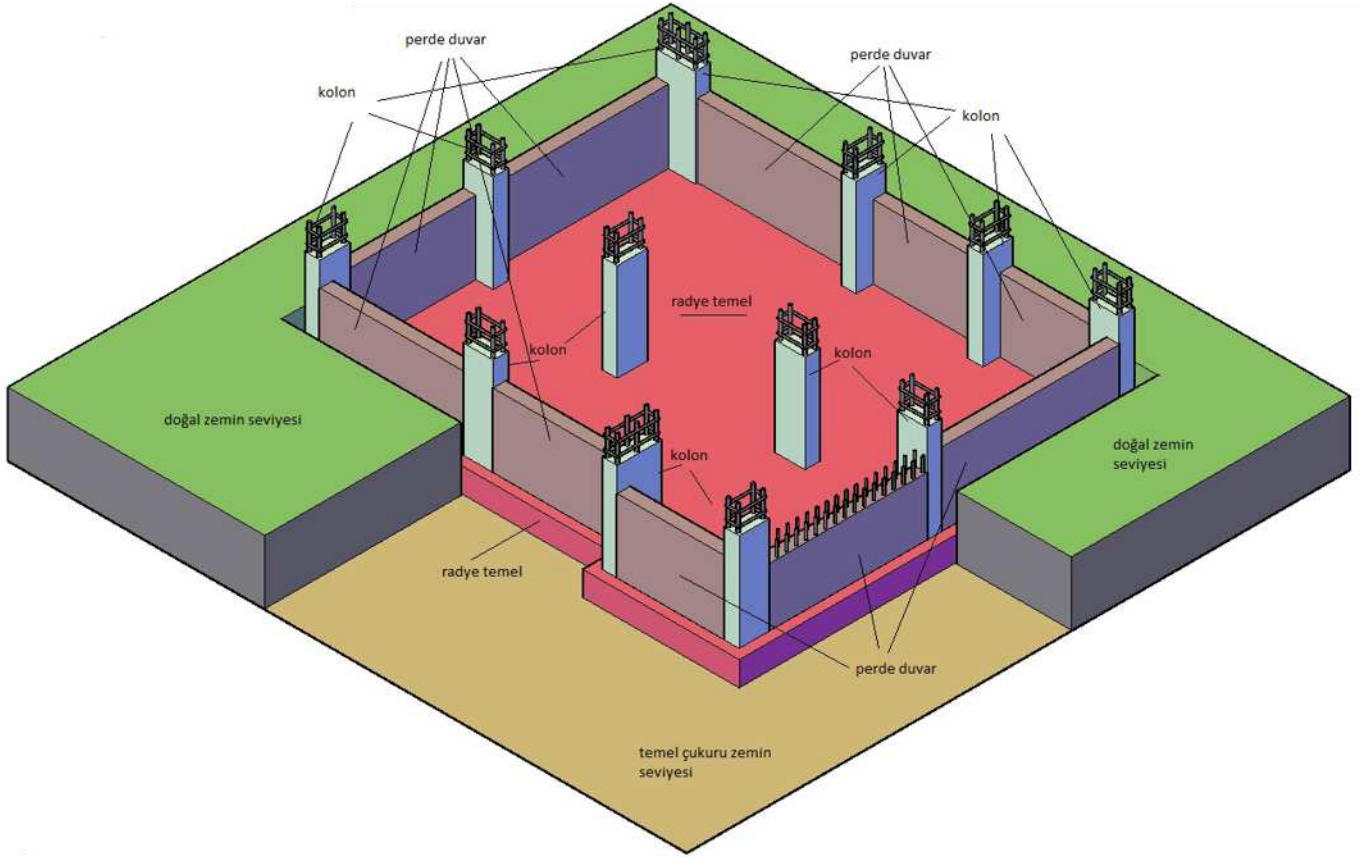
## 9. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI DERİN TEMEL PLANI ÇİZİMİ

### 9.1. Bilgisayarla Düz Radye Temel Planı Çizimi

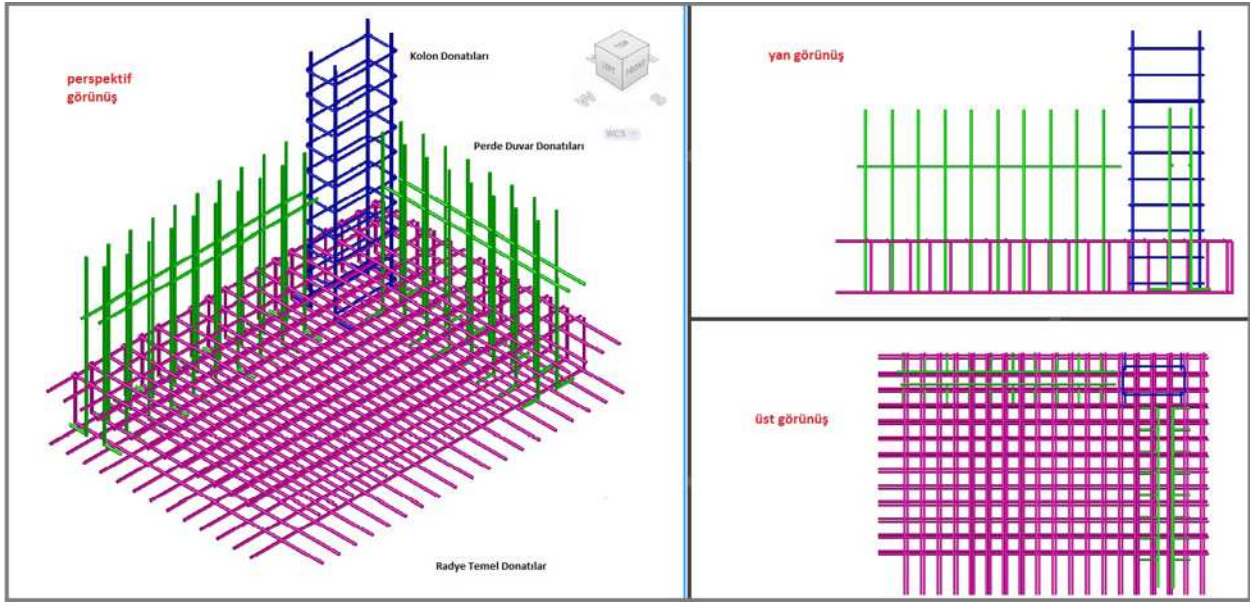
Radye temel yapının tüm yükünü zemine eşit (üniform) olarak ileten, plak ve kirişli plak döşeme olarak imal edilen derin temellerdir. Radye jeneral temel ismi de kullanılmaktadır. Deprem bölgelerinde ve zayıf zeminlerde sıkça kullanılan temel şeklidir.

#### Düz Radye Temeller

Düz radye temel plak döşeme şeklinde imal edilir. Düz radye temel için kazılan temel çukuruna 10 cm kalınlığında grobeton dökülür ve su yalıtımı yapılır. Bu yalıtımı korumak için koruma betonu atılır. Radye temel plak kalınlığına uygun kalıp yapılır. Donatılar bu kalıp içerisine yerleştirilir. Kolon ve perde duvar donatıları da düz radye temel donatısı ile birlikte yerleştirilir. Yapının büyüklüğü ve ağırlığı radye temelin kalınlığı ve donatı çapı, dizilimi ve beton dozajını etkiler. Görsel 9.1’de çizimi yapılacak düz radye temel planının perspektif görünüşü ve Görsel 9.2’de temel plağı, kolon ve perde duvar donatıları gösterilmektedir.



Görsel 9.1: Düz radye temel perspektif görünümü

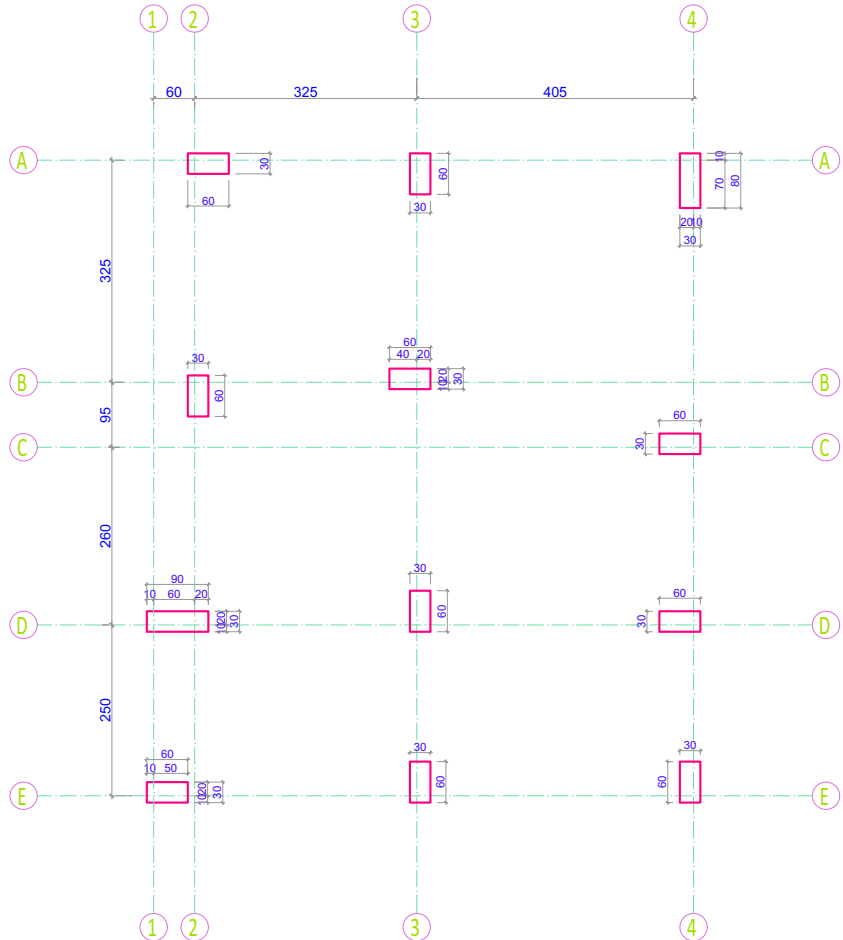


Görsel 9.2: Düz radye temel donatı görünüşleri

## Uygulama 9.1: Düz Radye Temel Donatı Planı, Açılımları, Detay ve Kesitleri

### 1. İşlem

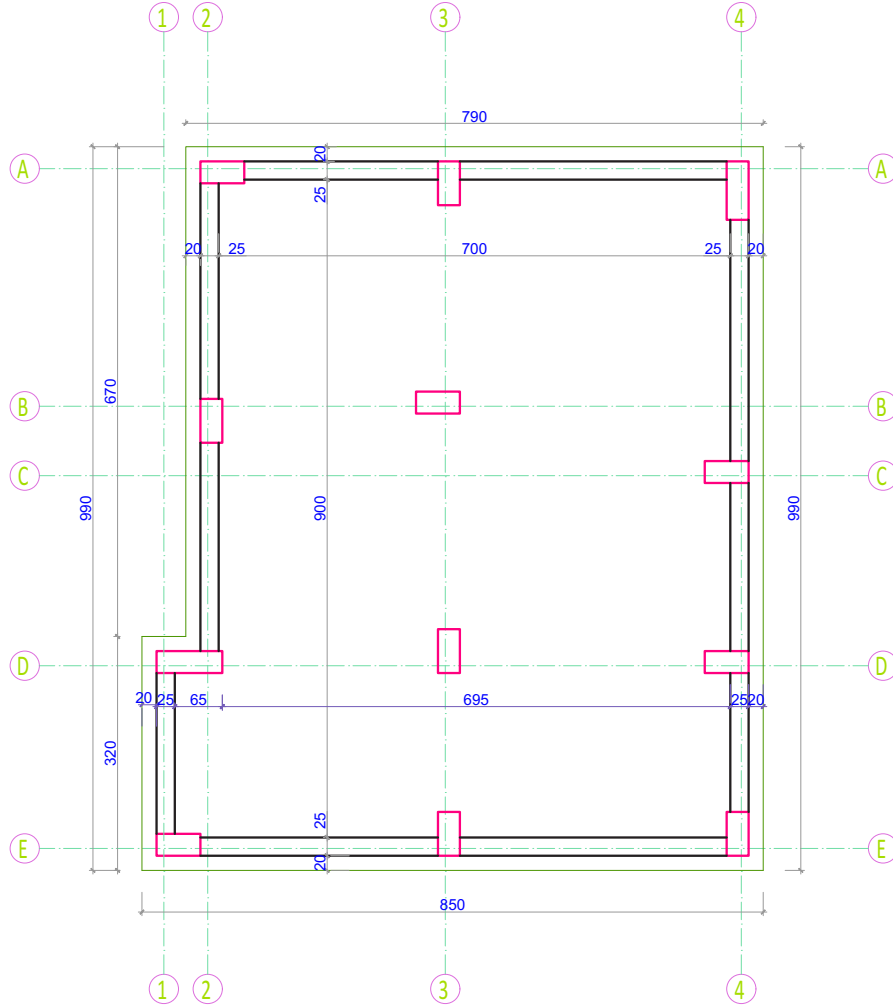
- Düz radye temel planı için oluşturulan aks katmanını seçiniz.
- Çizimde verilen planın aks arası ölçülerine göre aksları çizin ve aksları isimlendiriniz.
- Kolon katmanını seçerek birleşik çizgi (**PolyLine**) veya dörtgen (**Rectangle**) komutu ile 60/30, 80/30 ve 90/30 kolonları plan dışına çizin.
- Çizimdeki plana göre bu kolonları kopyalayıp bulundukları aks kesişim noktalarını taşıyınız (Kesişim noktaları 10 cm kolon içeresinden hizalayınız.). Döndürme (**Rotate**) komutu ile bazı kolonları çizimdeki plana göre döndürerek düzenleyiniz (Çizim 9.1).



Çizim 9.1: Radye temel aks kolon çizimi

## 2. İşlem

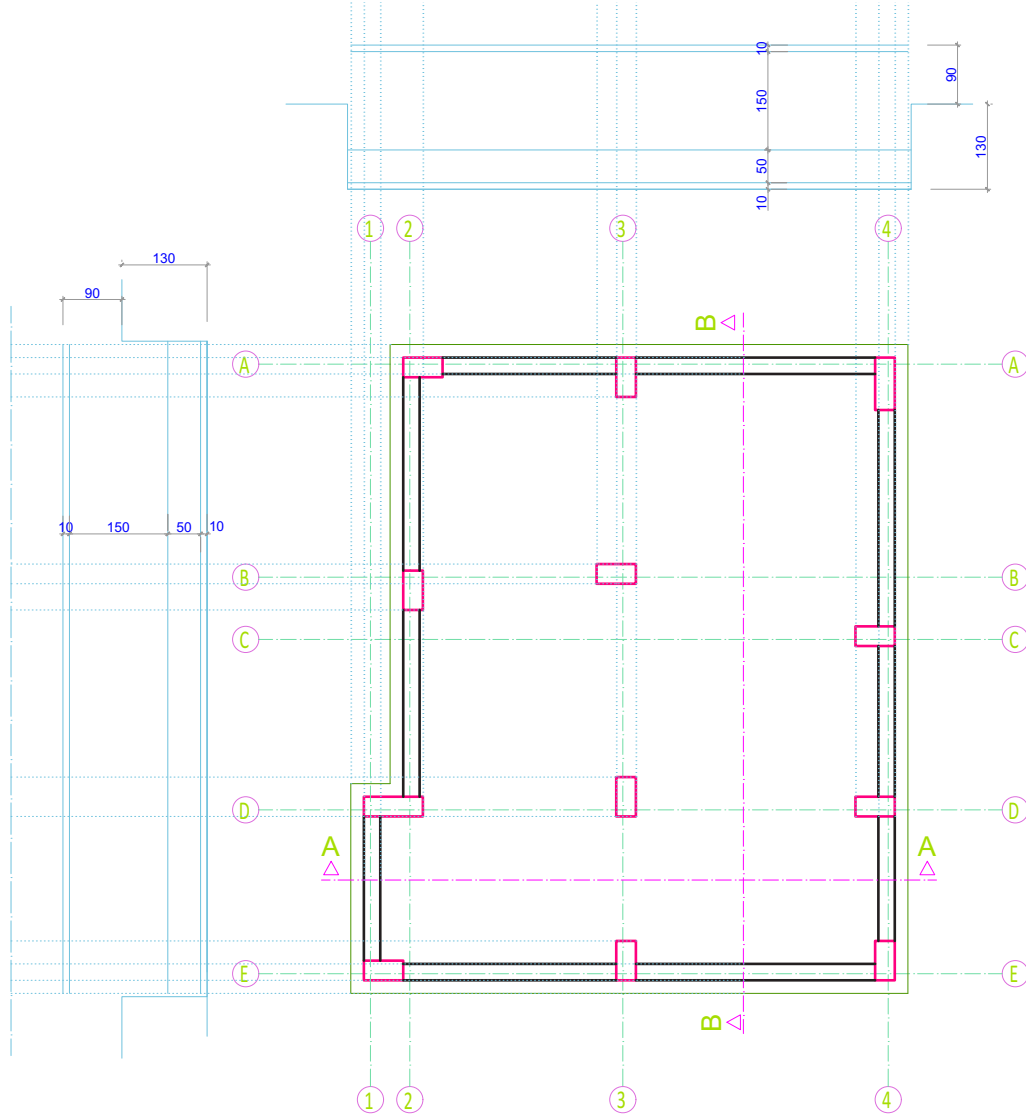
- Temel katmanını seçerek dış kolonların 20 cm dışından radye temel plağını çiziniz.
- Duvar katmanı seçerek dış kolonların arasına 25 cm kalınlığında perde duvar çiziniz (Çizim 9.2).



Çizim 9.2: Düz radye temel ve perde duvar çizimi

## 3. İşlem

- A-A ve B-B kesit çizgilerini çizimdeki konumuna göre kuralına uygun olarak çiziniz, yön ve isimlerini yazınız.
- Kesit katmanını seçiniz.
- Kesit yönüne göre planın bir miktar dışına 130 cm yüksekliğinde temel çukurunu her iki yöne çiziniz.
- Kesit çizgisinin geçtiğı kısımlardan kesit planına, yapı elemanlarını noktalı çizgi ile taşıyınız.
- Temel çukurunun 10 cm üzerine temel tabanını çiziniz, üzerine 50 cm düz radye temel döşemesini, 150 cm üzerine toprak dolgu, üzerine 10 cm grobeton su basman seviyesini çiziniz (**Offset** komutu ile aralık değeri verilerek kopyalanır.).
- Bir miktar yukarıdan kesit çizgisi çiziniz.
- Aynı işlemleri diğer kesit planı için yapınız (Çizim 9.3).



Çizim 9.3: Düz radye temel kesit tanzimi ve çizimi

#### 4. İşlem

- A-A ve B-B kesitinde kesilen yapı elemanları koyu çizgi ile, görünüşte kalanlar ise ince çizgi ile gösteriniz.
- Donatı katmanını seçiniz.
- Planda düz radye temelde kullanılan donatıları çeşitlerine göre en az bir tane olacak şekilde her iki yönde çiziniz.
- Kesitte temel döşemesi içerisine donatıların mevcut durumunu çiziniz.
- Plan ve kesitte düz radye temel için kullanılan tüm donatıların üzerine adet, çap, aralık ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Planda kolonları ve perde duvarları, kesitte temel döşemesini, perde duvarı ve grobeton döşeme-yi yapının cinsine göre taramasını yapınız (Çizim 9.4).





Çizim 9.4: Düz radye temel donatı çizimi

## 5. İşlem

- Düz radye temel in yatay ve düşey yöndeki kesitlerini plan dışına kopyalayınız. Her iki planı yatay olarak konumlandırınız.
- Kesitlerin içerisindeki donatıları plan dışına kopyalayınız.
- Kesit doğrultusunda görünmeyen planda gösterilen donatıları (üst donatı, alt donatı, ilave donatı) çiziniz.
- Radye temel döşemesinin alt ve üst donatı dizilimini kolaylaştıran sehpa donatısını çiziniz.

## Bilgisayarla Düz Radye Temel Planı Çizimi



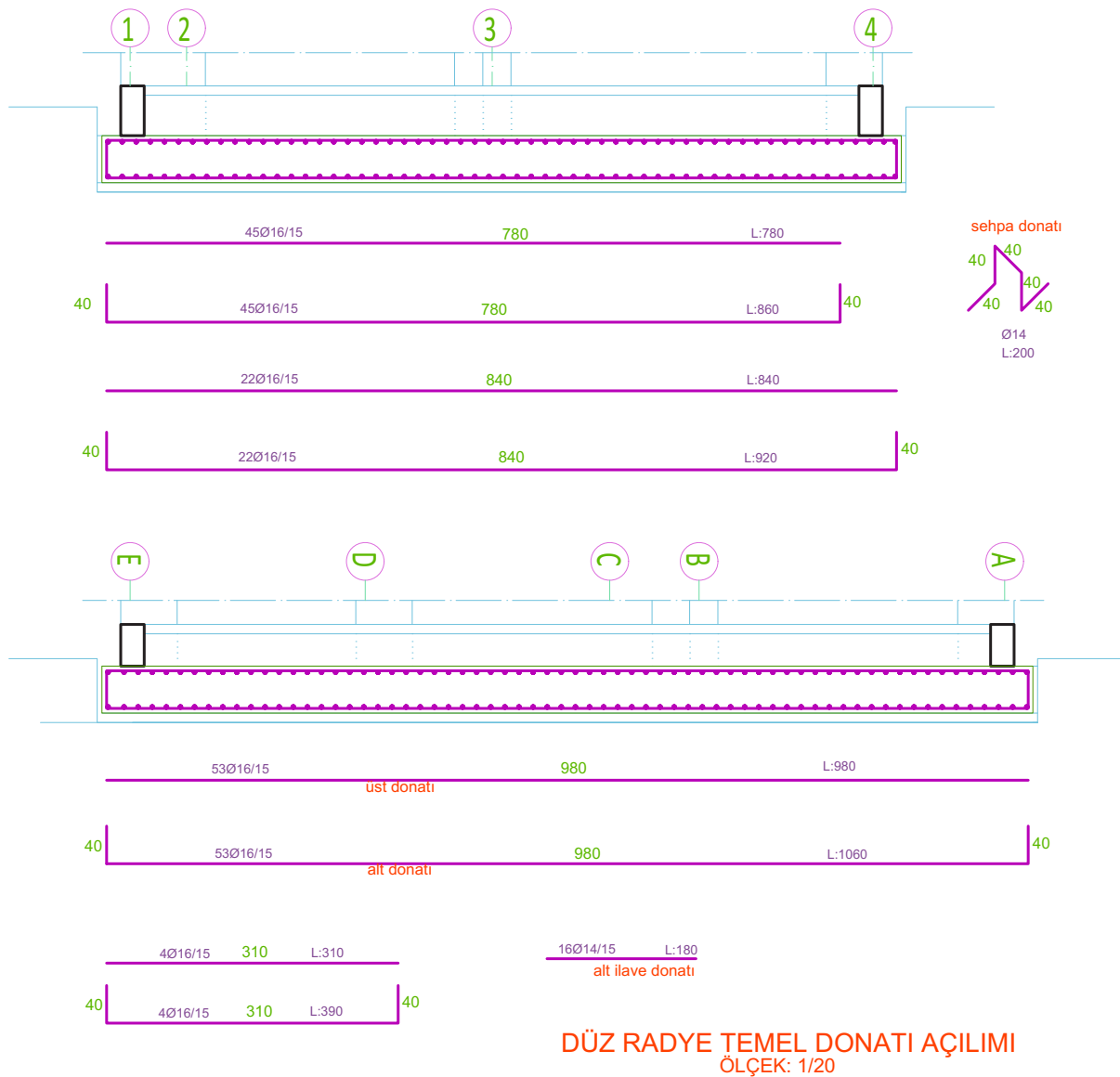
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20256](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20256)



izlemek için kodu tarayın.



- Çizimi yapılan donatılar üzerine adet,  $\varnothing$ , aralık ve donatı boylarını (L) yazınız.
- Plan adı ve ölçeğini yazınız (Çizim 9.5).

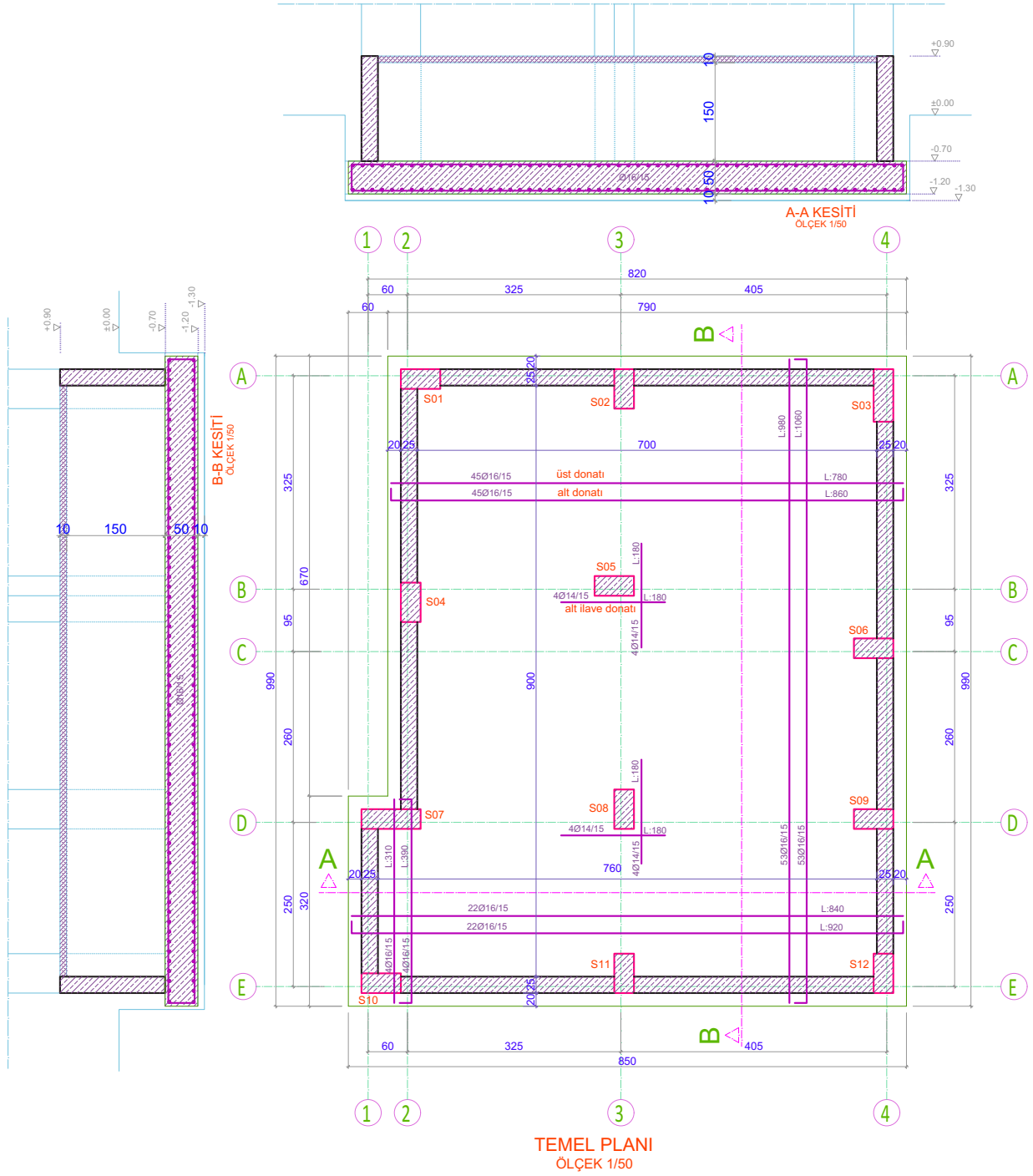


Çizim 9.5: Düz radye temel donatı detay ve açılımı

## Uygulama 9.2: Düz Radye Temel Ölçülendirmesi

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- Temeli ve aks aralıklarını planın dört kenarında ölçülendiriniz.
- İç ölçülendirme yapınız.
- Kesitlerde yükseklik kotlarını yazınız.
- Kolon (S) isimlerini yazınız.

- Plan ve kesit isimleri ile ölçeklerini yazınız (Çizim 9.6).

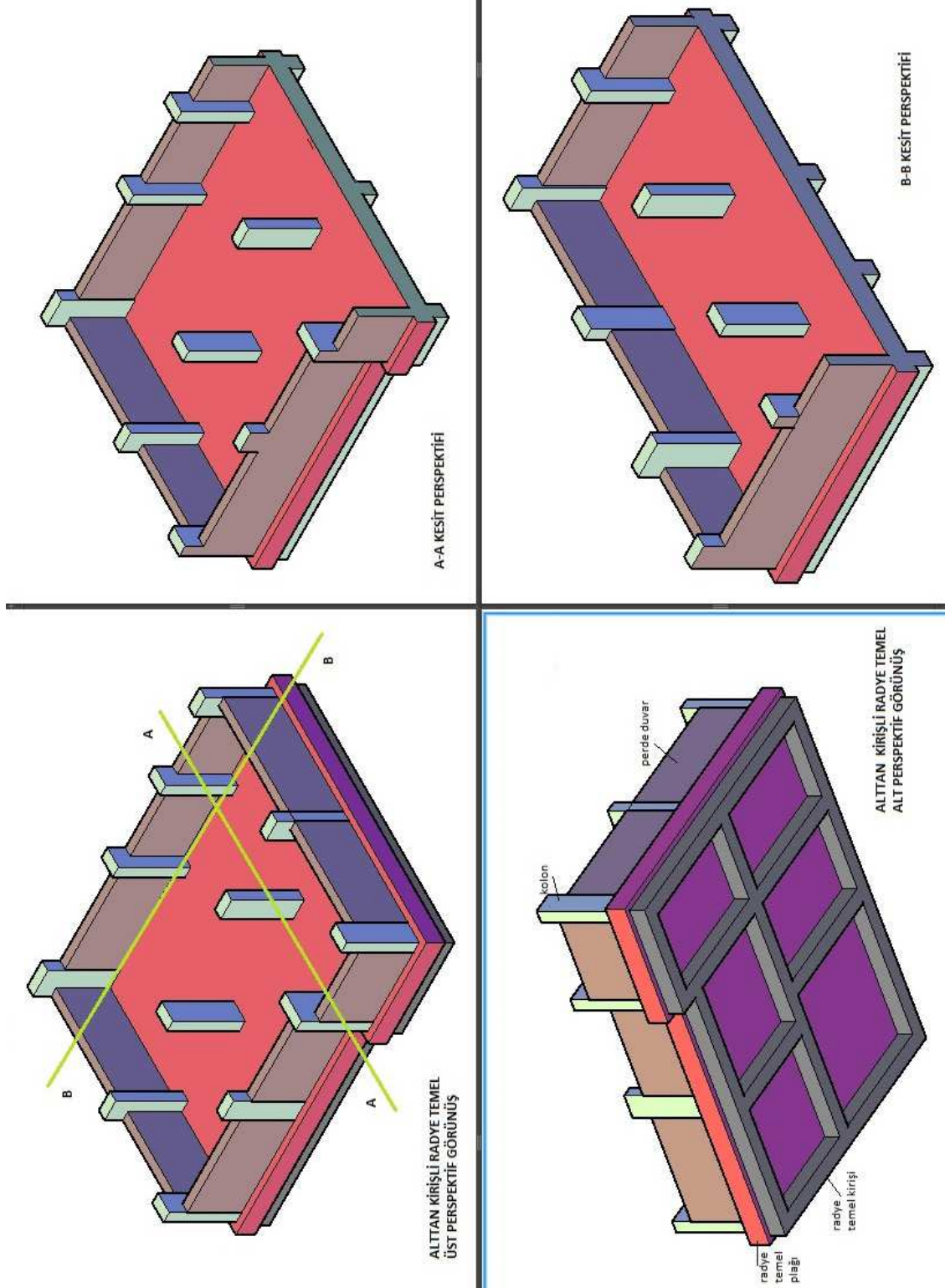


Çizim 9.6: Düz radye temel planı ölçülendirme

## 9.2. Bilgisayarla Alttan Kirişli Radye Temel Planı Çizimi

### Altan Kirişli Radye Temeller

Yapının zemine daha iyi tutunması için radye temel döşemesinin altına kolonların hizasında yapılan alt kirişli temellerdir. Radye temel donatısı, kirişler ile temel döşemesi birlikte tanzim edilir. Görsel 9.3'teki uygulamada çizilen alttan kirişli radye temelin üst ve alt görünüş perspektifi ile kesit perspektifleri gösterilmiştir.



Görsel 9.3: Altan kirişli radye temel plan ve kesit perspektif görüntüleri

## Uygulama 9.3: Alttan Kirişli Radye Temel Donatı Planı, Açılımları, Detay ve Kesitleri

### 1. İşlem

- Alttan kirişli radye temel planı için oluşturulan aks katmanını seçiniz.
- Çizimde verilen planın aks arası ölçülerine göre aksları çiziniz ve aksları isimlendiriniz.
- Kolon katmanını seçerek birleşik çizgi (**PolyLine**) veya dörtgen (**Rectangle**) komutu ile 60/30, 80/30 ve 90/30 kolonları plan dışına çiziniz.
- Çizimdeki plana göre bu kolonları kopyalayıp bulundukları aks kesişim noktalarına taşıyınız (Kesişim noktalarını 10 cm kolon içerisinden hizalayınız.). Döndürme (**Rotate**) komutu ile bazı kolonları çizimdeki plana göre döndürerek düzenleyiniz (Çizim 9.7).

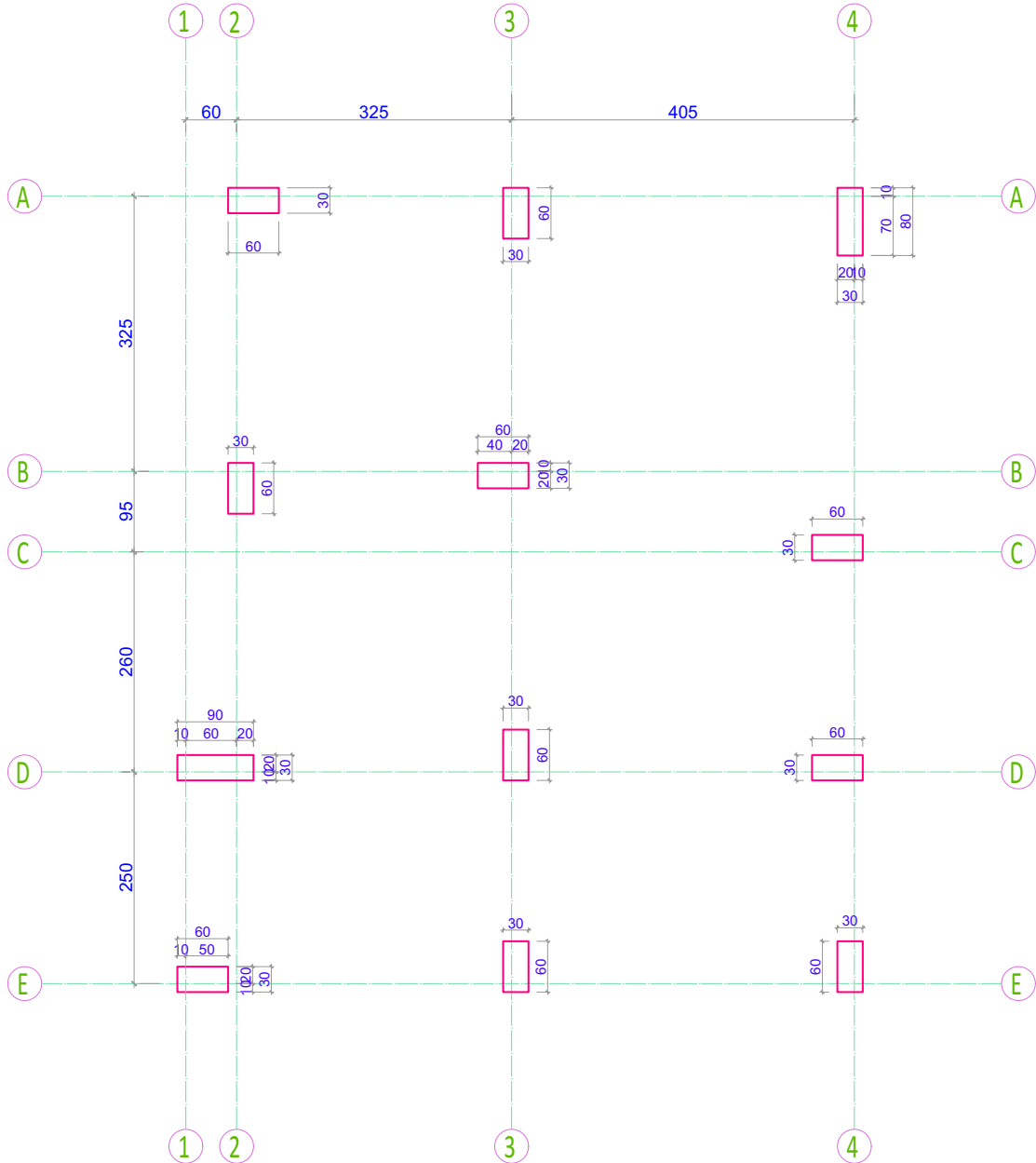
Bilgisayarla Alttan Kirişli Radye Temel Planı Çizimi



<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20257>



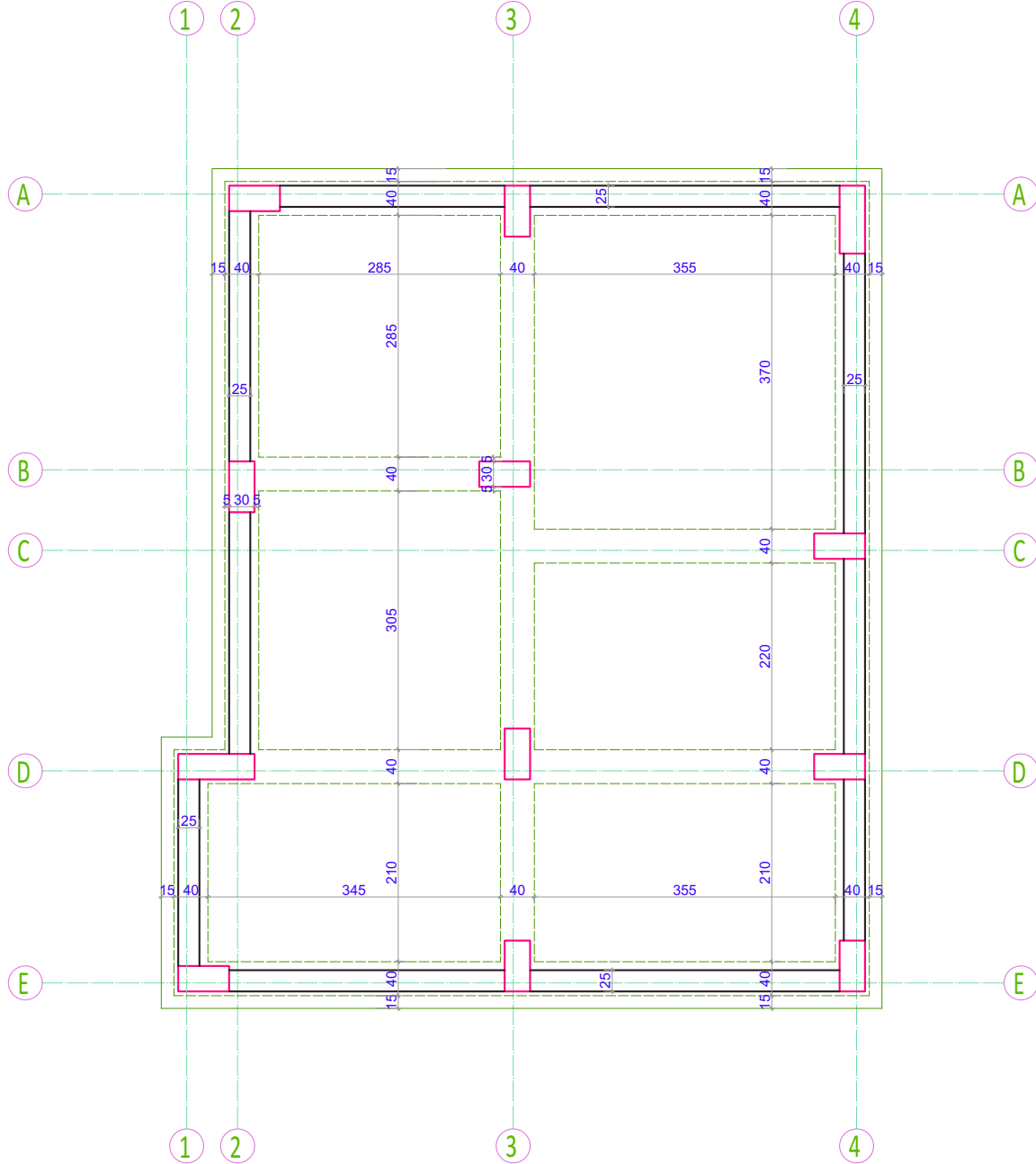
İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 9.7: Alttan kirişli radye temel aks kolon çizimi

## 2. İşlem

- Temel katmanını seçiniz.
- Dış kolonlardan 20 cm dışarı radye temel döşeme plağını çiziniz.
- 40 cm genişliğindeki radye temel alt kirişlerini kolonların dışına 5 cm ortalayıp tüm kolonların arasına çiziniz (Döşeme plağının altında olduğu için kesik çizgi ile çiziniz.).
- Dış kolonların arasına 25 cm kalınlığında perde duvar çiziniz (Çizim 9.8).

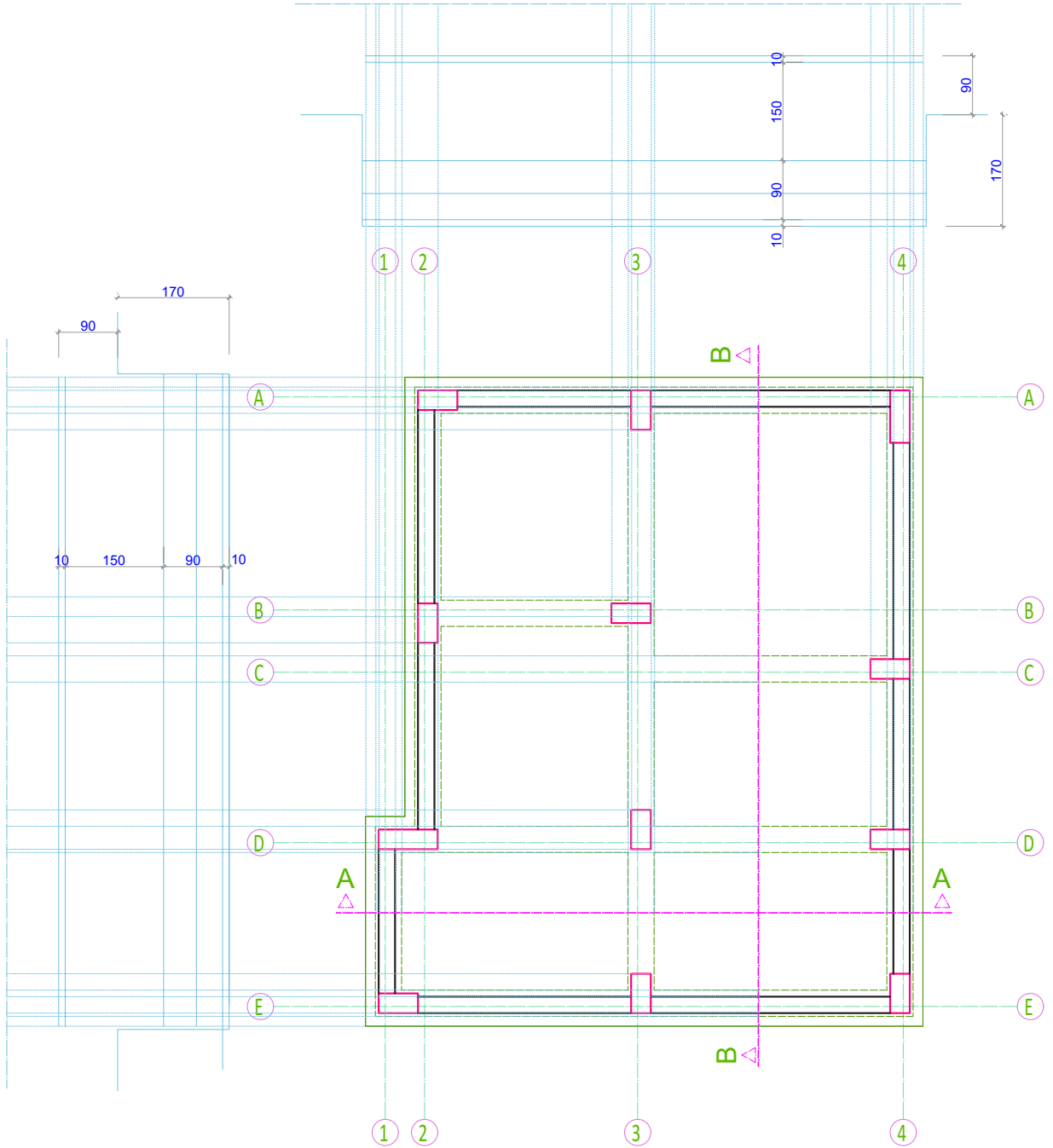


Çizim 9.8: Altan kirişli radye temel ve perde duvar çizimi

## 3. İşlem

- A-A ve B-B kesit çizgilerini çizimdeki konumuna göre kuralına uygun olarak çiziniz, yön ve isimlerini yazınız.

- Kesit katmanını seçiniz.
- Kesit yönüne göre planın bir miktar dışına 170 cm yüksekliğinde temel çukurunu her iki yöne çiziniz.
- Kesit çizgisinin geçtiği kısımlardan kesit planına, yapı elemanlarını noktalı çizgi ile taşıyınız.
- Temel çukurunun 10 cm üzerine temel tabanını çiziniz, üzerine 40 cm alt kiriş, üzerine 50 cm düz radye temel döşemesini, 150 cm üzerine toprak dolgu, üzerine 10 cm grobeton su basman seviyesini çiziniz (**Offset** komutu ile aralık değeri verilerek kopyalanır.).
- Bir miktar yukarıdan kesit çizgisi çiziniz.
- Aynı işlemleri diğer kesit planı için yapınız (Çizim 9.9).

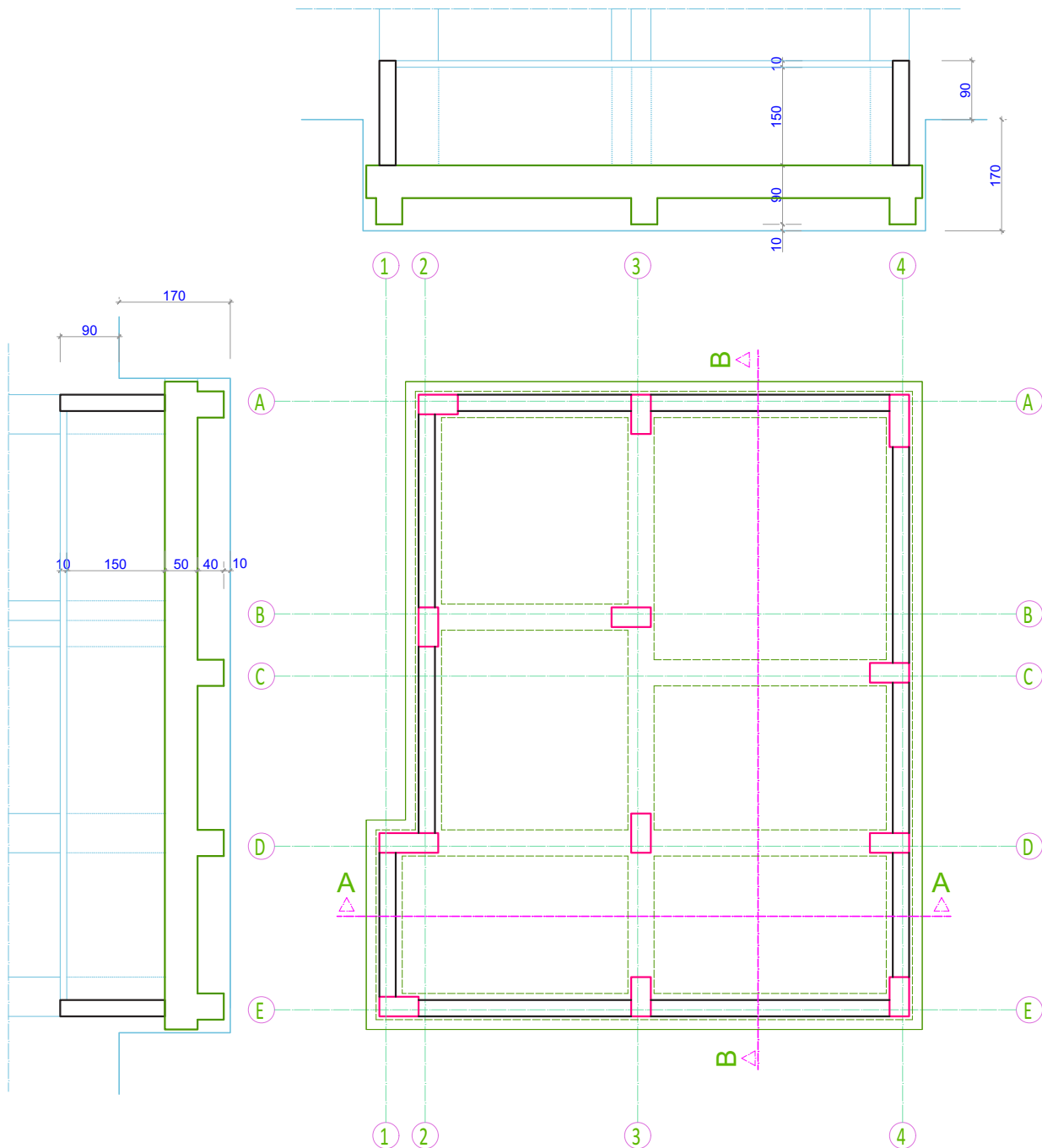


Çizim 9.9: Altan kirişli radye temel kesit tanzimi

#### 4. İşlem

- A-A ve B-B kesitlerinde taşıma çizgileri ile oluşan alttan kirişli radye temeli çiziniz.
- Perde duvarları çiziniz.
- Kolonları çiziniz.
- Su basman kotundaki grobeton döşemeyi çiziniz.

(Kesilen yapı elemanlarını koyu çizgi görünüşte, kalan elemanları ise ince çizgi ile çiziniz.) (Çizim 9.10).



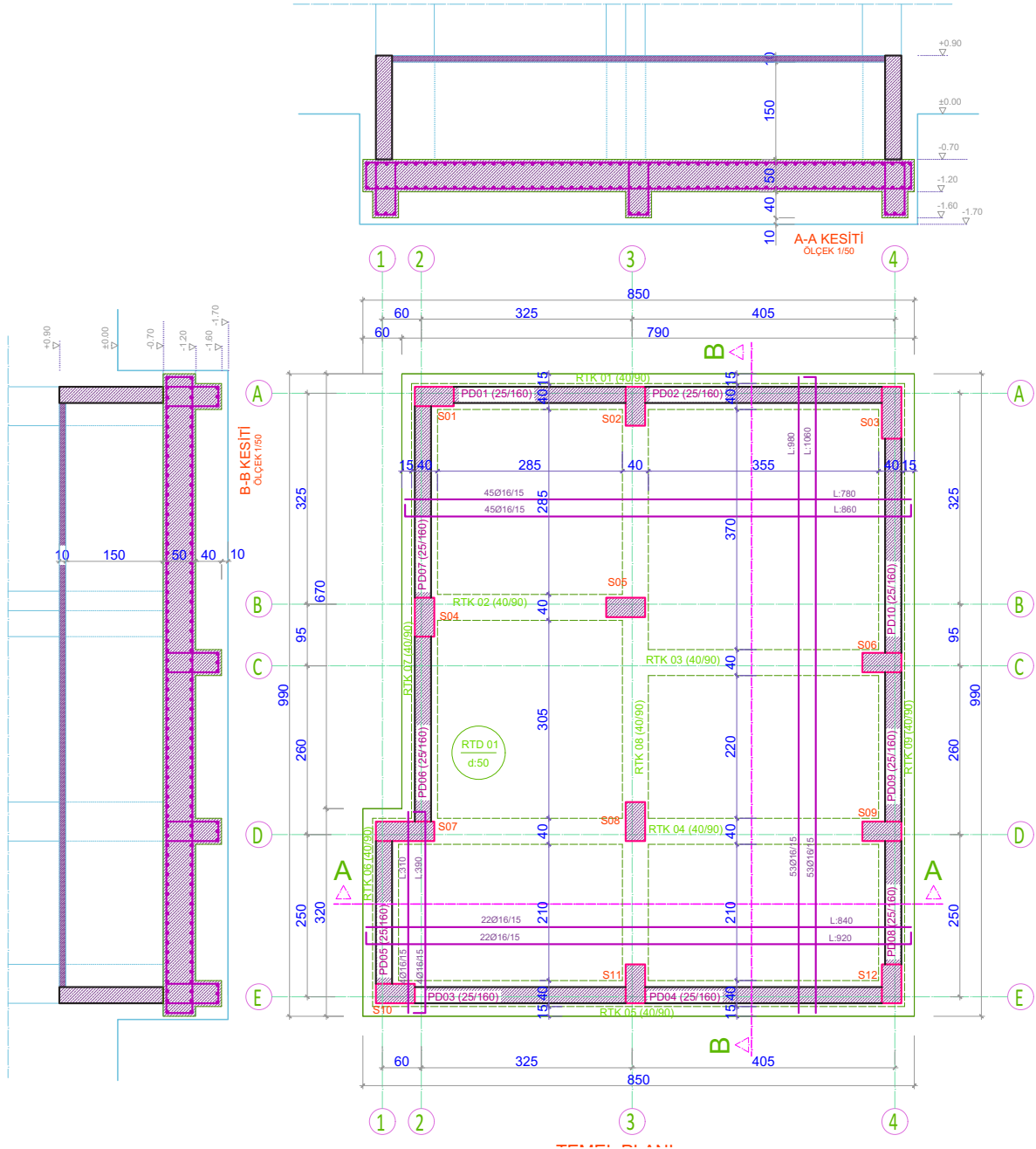
Çizim 9.10: Alttan kirişli radye temel kesit çizimi





## 6. İşlem

- Alttan kirişli radye temelin yatay ve düşey yöndeki kesitlerini plan dışına kopyalayınız. Her iki planı yatay olarak konumlandırınız.
- Kesitlerin içerisindeki donatıları plan dışına kopyalayınız.
- Kesit doğrultusunda görünmeyen planda gösterilen donatıları (döşeme alt üst donatısı, kiriş alt üst donatısı ve etriye) çiziniz.
- Radye temel döşemesinin alt ve üst donatı dizilimini kolaylaştıran sehpa donatısını çiziniz.
- Çizimi yapılan donatılar üzerine adet, çap ( $\varnothing$ ), aralık ve donatı boylarını (L) yazınız.
- Plan adı ve ölçeğini yazınız (Çizim 9.12).



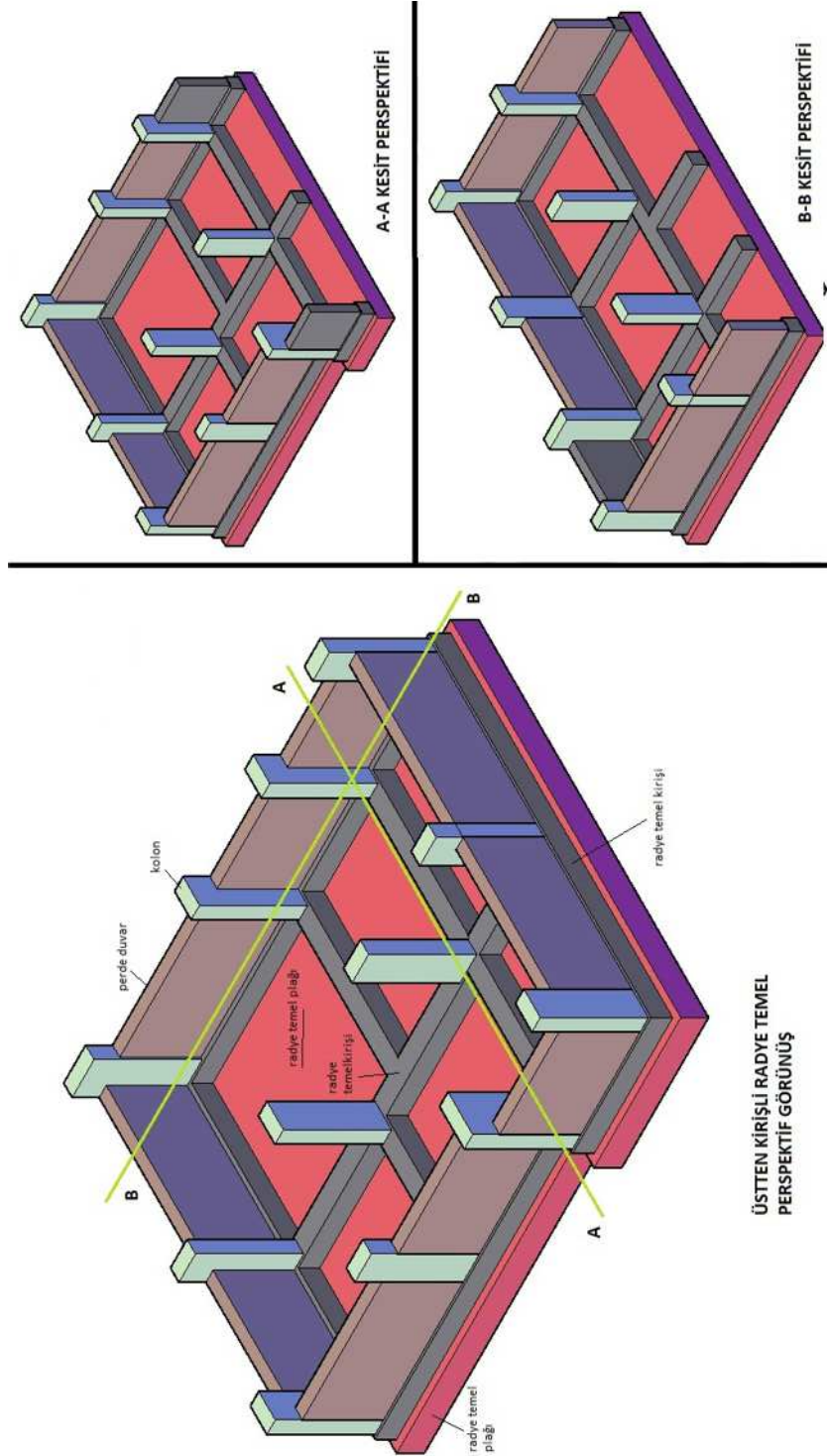
Çizim 9.12: Altan kirişli radye temel donatı detay ve açılımı



### 9.3. Bilgisayarla Üstten Kirişli Radye Temel Planı Çizimi

#### Üstten Kirişli Radye Temeller

Yapının yükünü kolonlardan temele kiriş yardımı ile ileten, radye temel döşeme plağının üzerine birlikte imal edilen derin temel şeklidir. Tüm kolonların altına birbirini bağlayacak şekilde tanzim edilen kirişler yapı yüküne ve temel zemini durumuna göre boyutlandırılır ve donatı çap seçimi yapılır. Görsel 9.4'teki uygulamada çizilen alttan kirişli radye temelin üst ve alt görünüş perspektifi ile kesit perspektifleri gösterilmiştir.



Görsel 9.4: Üstten kirişli radye temel plan ve kesit perspektif görüntüleri

## Uygulama 9.5: Üstten Kirişli Temel Donatı Planı, Açılımları, Detay ve Kesitleri

### 1. İşlem

- Üstten kirişli radye temel planı için oluşturulan aks katmanını seçiniz.
- Çizimde verilen planın aks arası ölçülerine göre aksları çiziniz ve aksları isimlendiriniz.
- Kolon katmanını seçerek birleşik çizgi (**PolyLine**) veya dörtgen (**Rectangle**) komutu ile 60/30, 80/30 ve 90/30 kolonları plan dışına çiziniz.
- Çizimdeki plana göre bu kolonları kopyalayıp bulundukları aks kesişim noktalarına taşıyınız (Kesişim noktalarını 10 cm kolon içerisinden hizalayınız.). Döndürme (**Rotate**) komutu ile bazı kolonları çizimdeki plana göre döndürerek düzenleyiniz (Çizim 9.14).

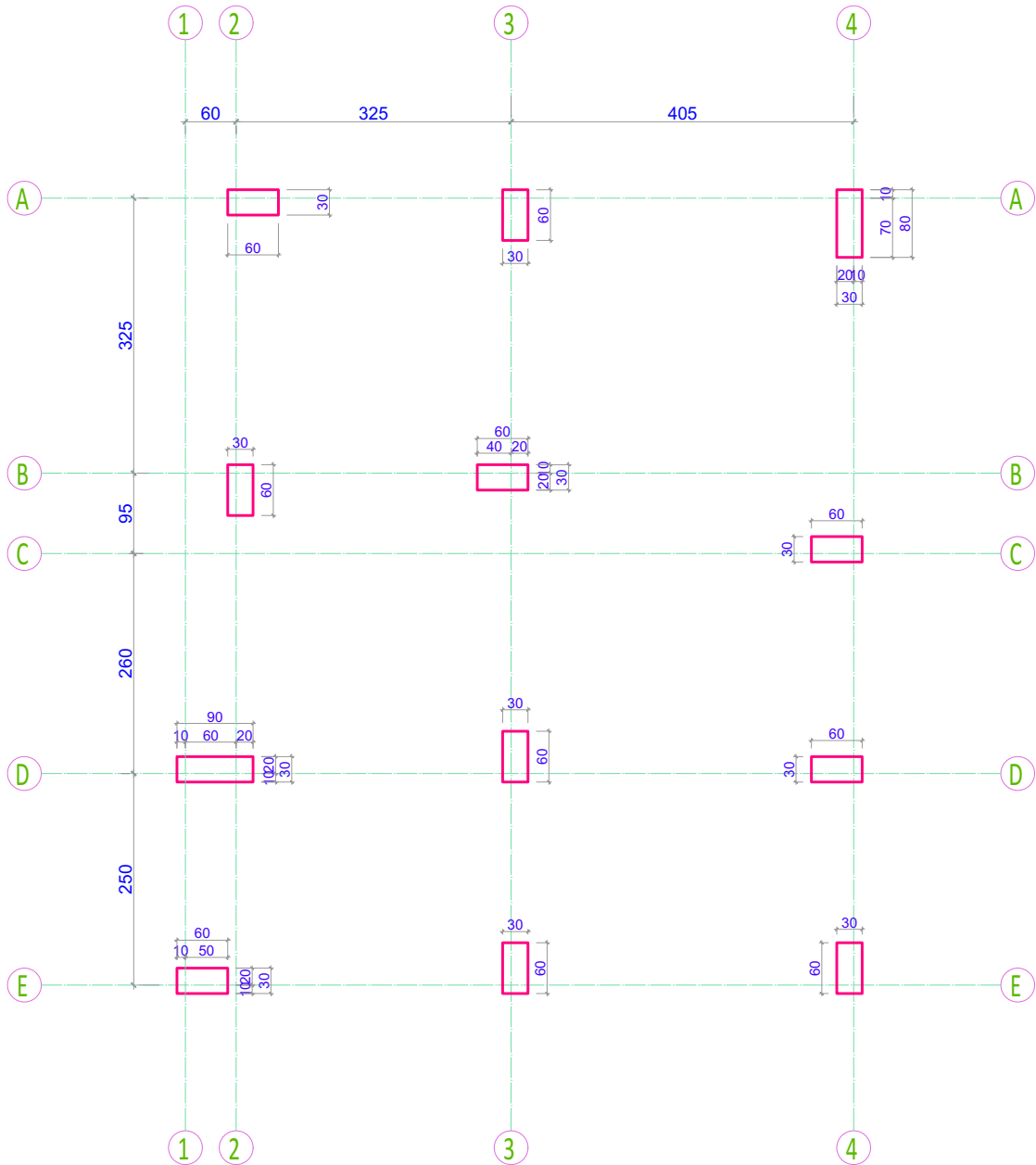
Bilgisayarla Üstten Kirişli Radye Temel Planı Çizimi



<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20259>



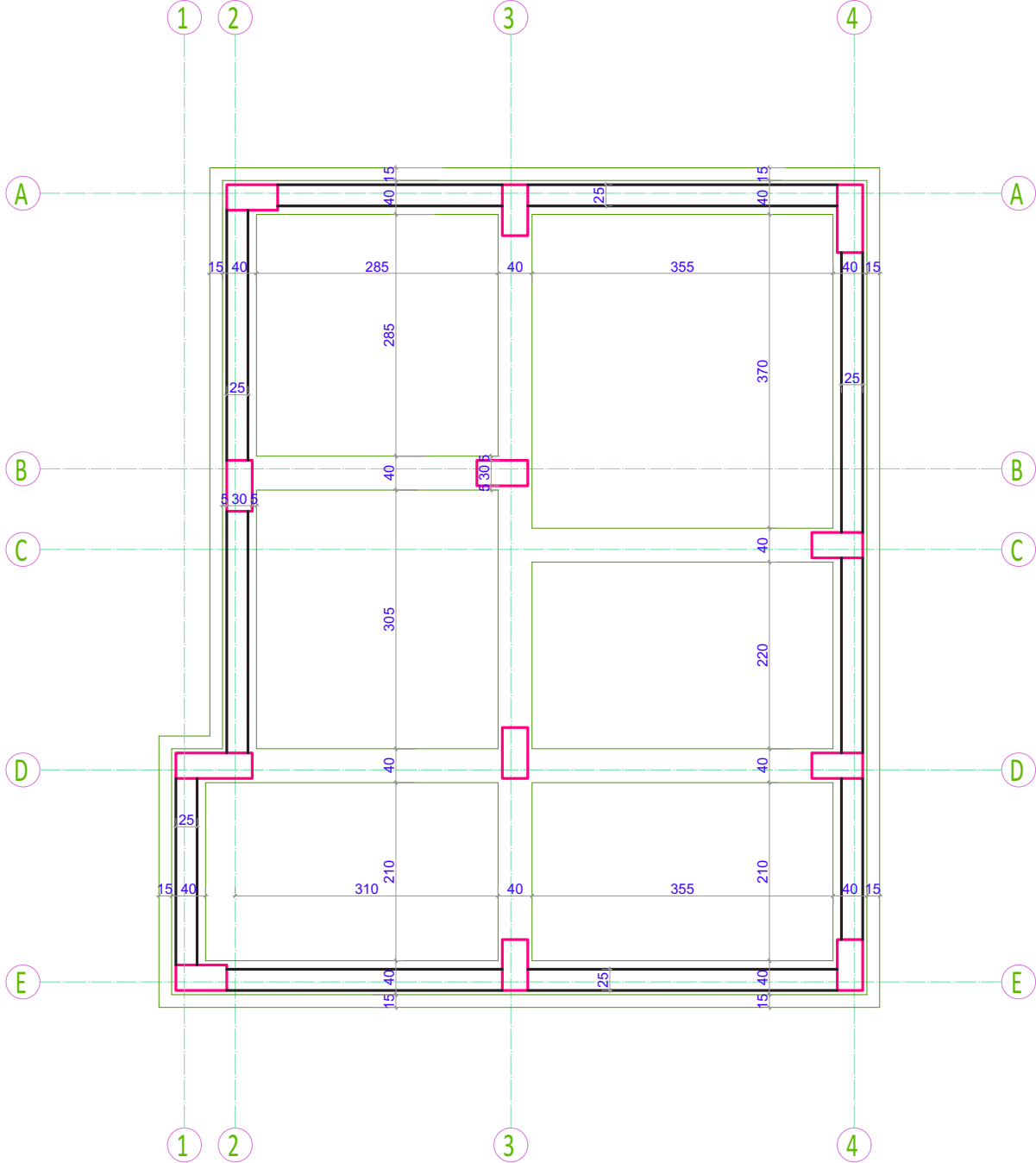
İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 9.14: Üstten kirişli radye temel aks kolon çizimi

## 2. İşlem

- Temel katmanını seçiniz.
- Dış kolonlardan 20 cm dışarı radye temel döşeme plağını çiziniz.
- 40 cm genişliğindeki radye temel üst kirişlerini kolonların dışına 5 cm ortalayıp tüm kolonların arasına çiziniz.
- Dış kolonların arasına 25 cm kalınlığında perde duvar çiziniz (Çizim 9.15).

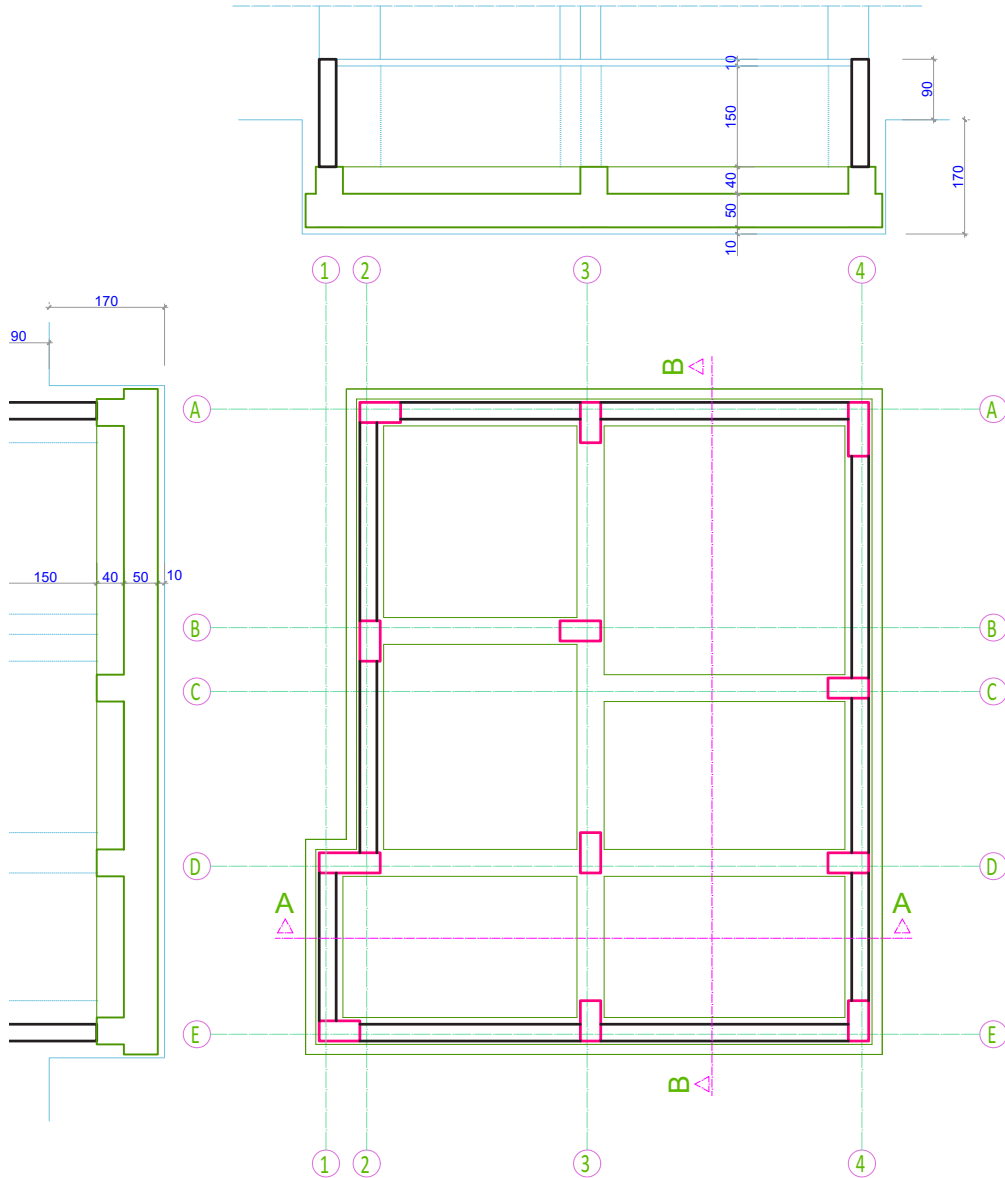


Çizim 9.15: Üstten kirişli radye temel ve perde duvar çizimi

## 3. İşlem

- A-A ve B-B kesit çizgilerini çizimdeki konumuna göre kuralına uygun olarak çiziniz, yön ve isimlerini yazınız.

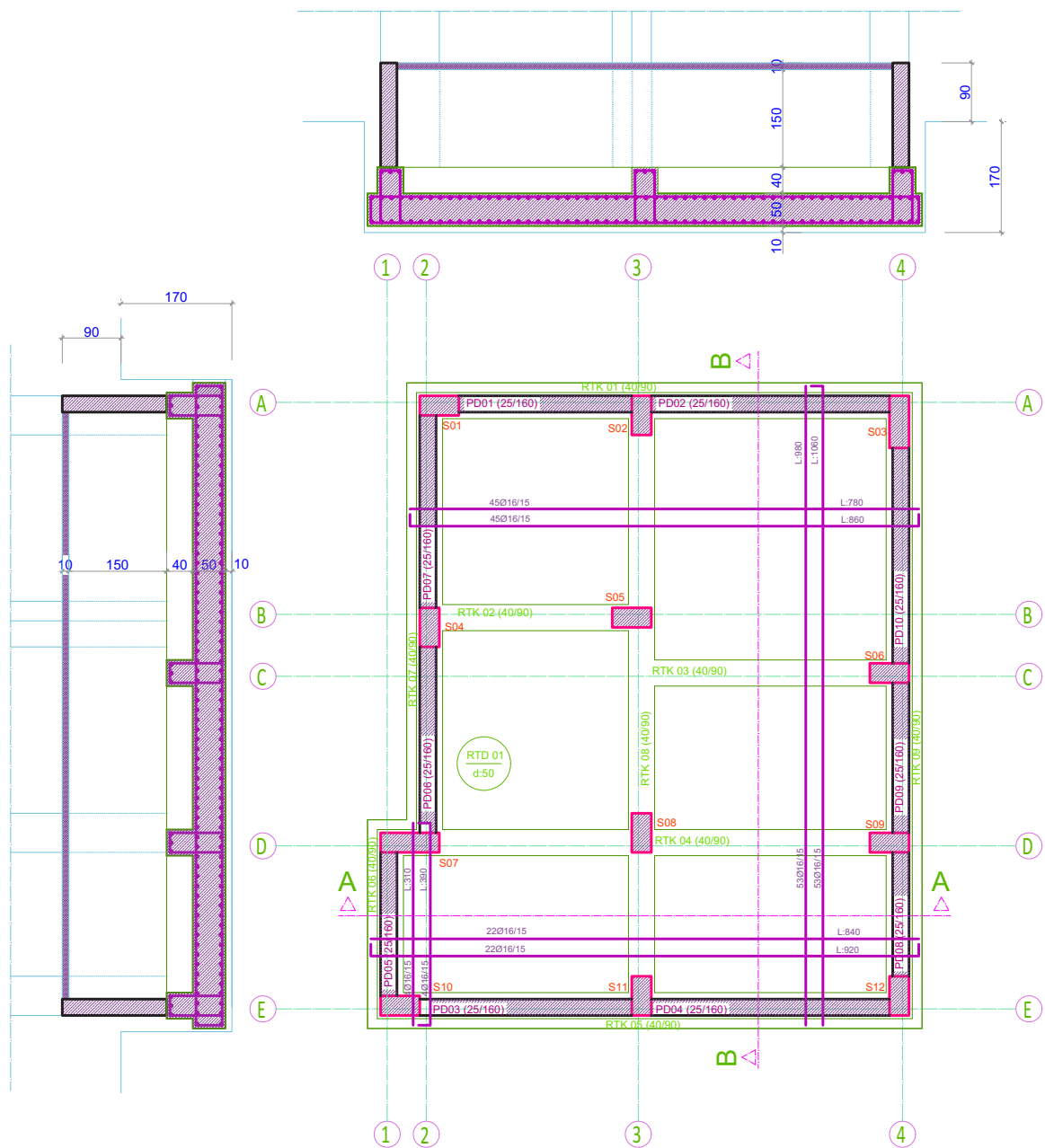
- Kesit katmanını seçiniz.
- Kesit yönüne göre planın bir miktar dışına 170 cm yüksekliğinde temel çukurunu her iki yöne çiziniz.
- Kesit çizgisinin geçtiği kısımlardan kesit planına, yapı elemanlarını noktalı çizgi ile taşıyınız.
- Temel çukurunun 10 cm üzerine temel tabanını çiziniz, üzerine 50 cm düz radye temel döşemesini, üzerine 40 cm kiriş, 150 cm üzerine toprak dolgu, üzerine 10 cm grobeton su basman seviyesini çiziniz (**Offset** komutu ile aralık değeri verilerek kopyalanır.).
- Bir miktar yukarıdan kesit çizgisi çiziniz.
- A-A ve B-B kesitlerinde taşıma çizgileri ile oluşan üstten kirişli radye temeli çiziniz.
- Perde duvarları çiziniz.
- Kolonları çiziniz.
- Su basman kotundaki grobeton döşemeyi çiziniz. (Kesilen yapı elemanlarını koyu çizgi görünüşte, kalan elemanları ise ince çizgi ile çiziniz.) (Çizim 9.16).



Çizim 9.16: Üstten kirişli radye temel kesit tanzimi ve çizimi

#### 4. İşlem

- Donatı katmanını seçiniz.
- Planda üstten kirişli radye temelde kullanılan donatıları çeşitlerine göre en az bir tane olacak şekilde her iki yönde çiziniz.
- Kesitte temel döşemesi içerisine donatıların mevcut durumunu çiziniz.
- Plan ve kesitte üstten kirişli radye temel için kullanılan tüm donatıların üzerine adet, çap, aralık ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Kolonları (S), perde duvarları (PD), radye temel döşemesi (RTD) ve radye temel kirişlerini (RTK) olarak isimlendirip numaralandırınız.
- Planda kolonları ve perde duvarları, kesitte temel döşemesini, perde duvarı ve grobeton döşeme-yi yapının cinsine göre taramasını yapınız (Çizim 9.17).



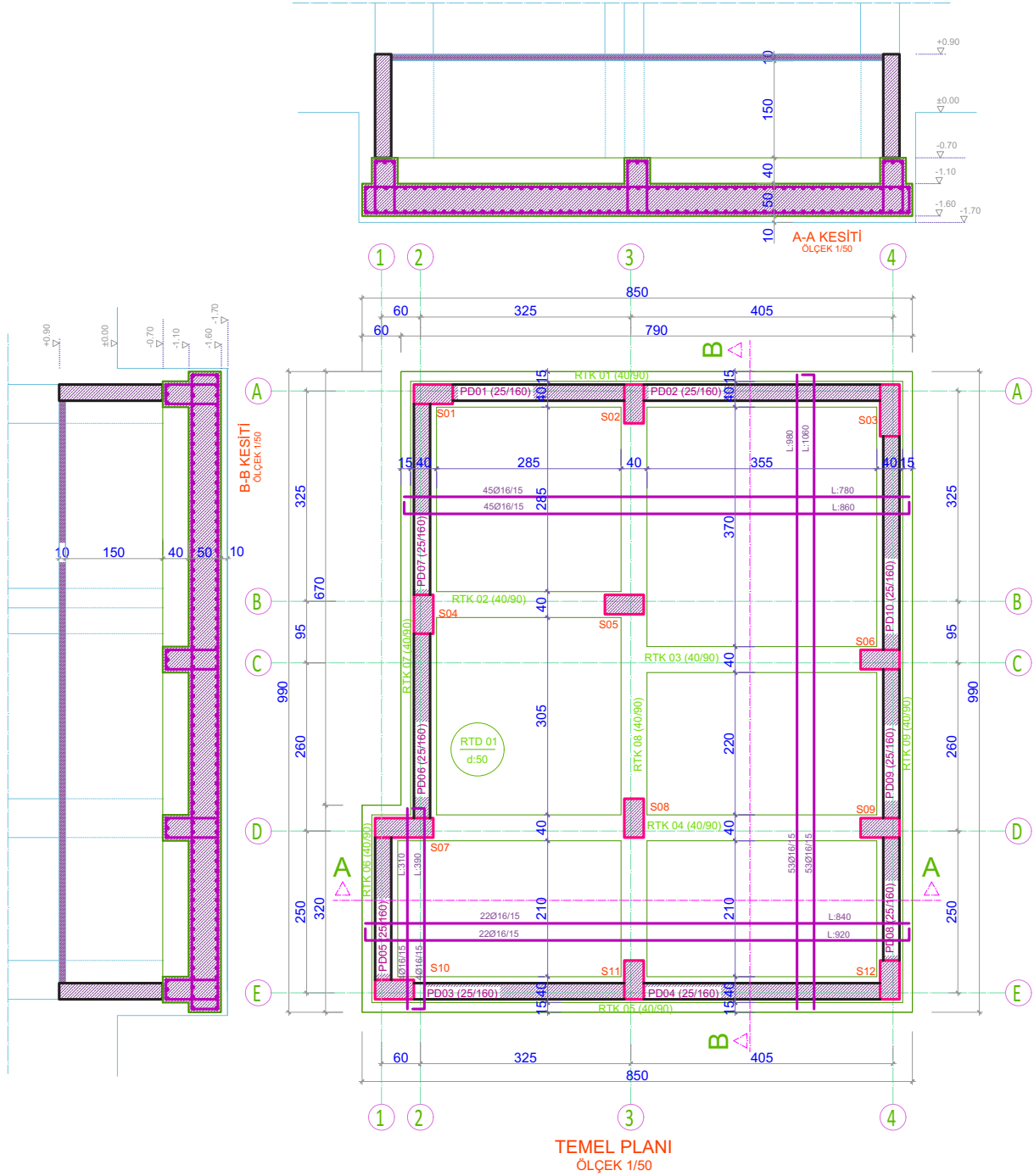
Çizim 9.17: Üstten kirişli radye temel donatı çizimi





## Uygulama 9.6: Üstten Kirişli Temel Ölçülendirmesi

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- Temeli ve aks aralıklarını planın dört kenarında ölçülendiriniz.
- İç ölçülendirme yapınız.
- Kesitlerde yükseklik kotlarını yazınız.
- Plan ve kesit isimleri ile ölçeklerini yazınız (Çizim 9.19).



Çizim 9.19: Üstten kirişli radye temel planı ölçülendirme

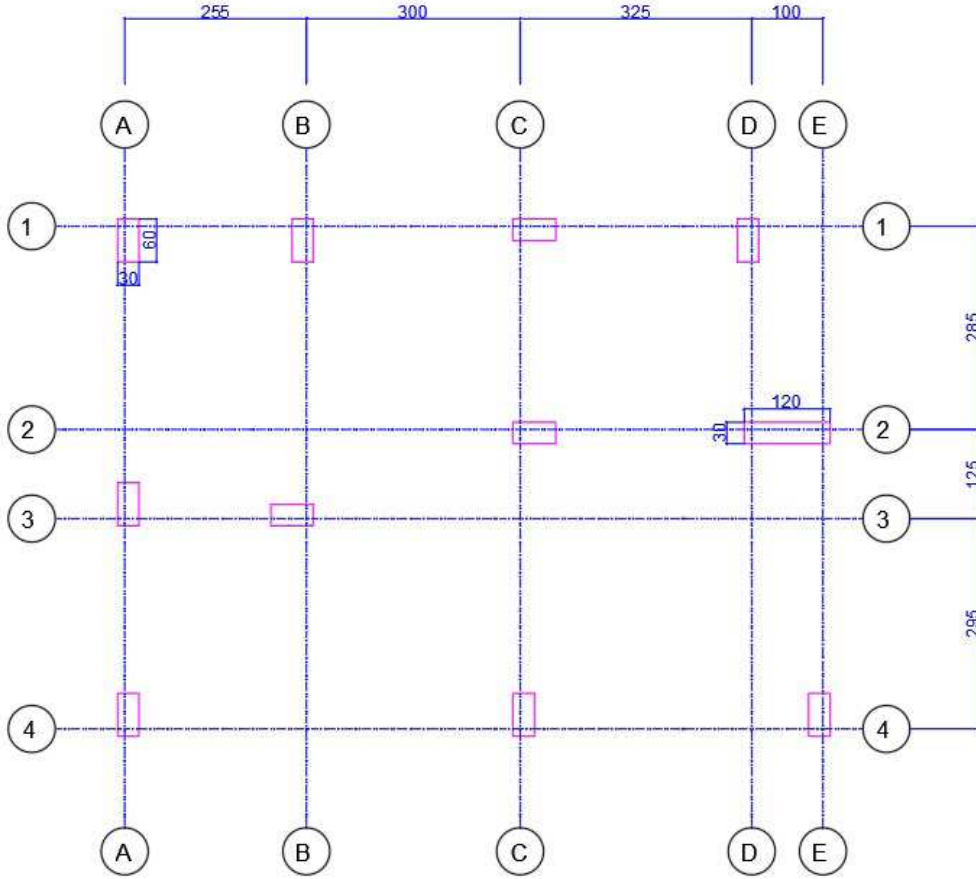
## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
<b>Düz Radye Temel</b>			
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Aks çizgilerini çizdin mi?		
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdin mi?		
4	<b>Düz radye temel</b> çizdin mi?		
5	A-A Kesitini çizdin mi?		
6	B-B Kesitini çizdin mi?		
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptın mı?		
8	Yapmış olduğun çizimi bilgisayarına kaydettin mi?		
<b>Üstten Kirişli Radye Temel</b>			
9	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
10	Aks çizgilerini çizdin mi?		
11	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdin mi?		
12	<b>Üstten kirişli radye temel</b> çizdin mi?		
13	A-A Kesitini çizdin mi?		
14	B-B Kesitini çizdin mi?		
15	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptın mı?		
16	Yapmış olduğun çizimi bilgisayarına kaydettin mi?		

## Sıra Sizde 9.1

Aşağıda kolon ölçüleri ve aks ölçüleri verilen çizimin düz radye temel planını ve iki eksende kesit alınacak yeri belirleyerek kesit planlarını bilgisayarlı teknik çizim kurallarına uyarak çiziniz. (Not: Bir kolon 30 x 120 cm diğer kolon ölçüleri 30 x 60 cm ölçülerindedir.)

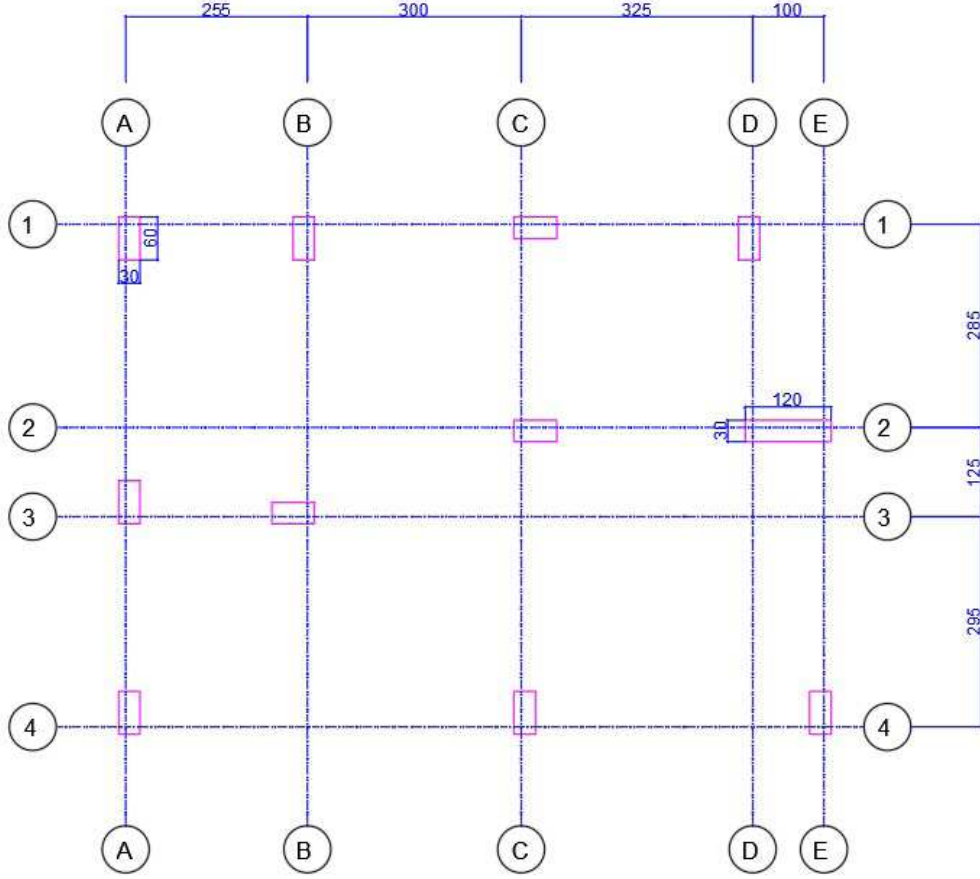


Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaparak kolonları çizdi.		15	
4	Düz radye temel çizdi.		15	
5	A-A Kesitini çizdi.		25	
6	B-B Kesitini çizdi.		25	
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı.		10	
TOPLAM			100	

## Sıra Sizde 9.2

Aşağıda kolon ölçüleri ve aks ölçüleri verilen çizimin üstten kirişli radye temel planını ve iki eksende kesit alınacak yeri belirleyerek kesit planlarını bilgisayarlı teknik çizim kurallarına uyarak çizin. (Not: Bir kolon 30 x 120 cm diğer kolon ölçüleri 30 x 60 cm ölçülerindedir.).

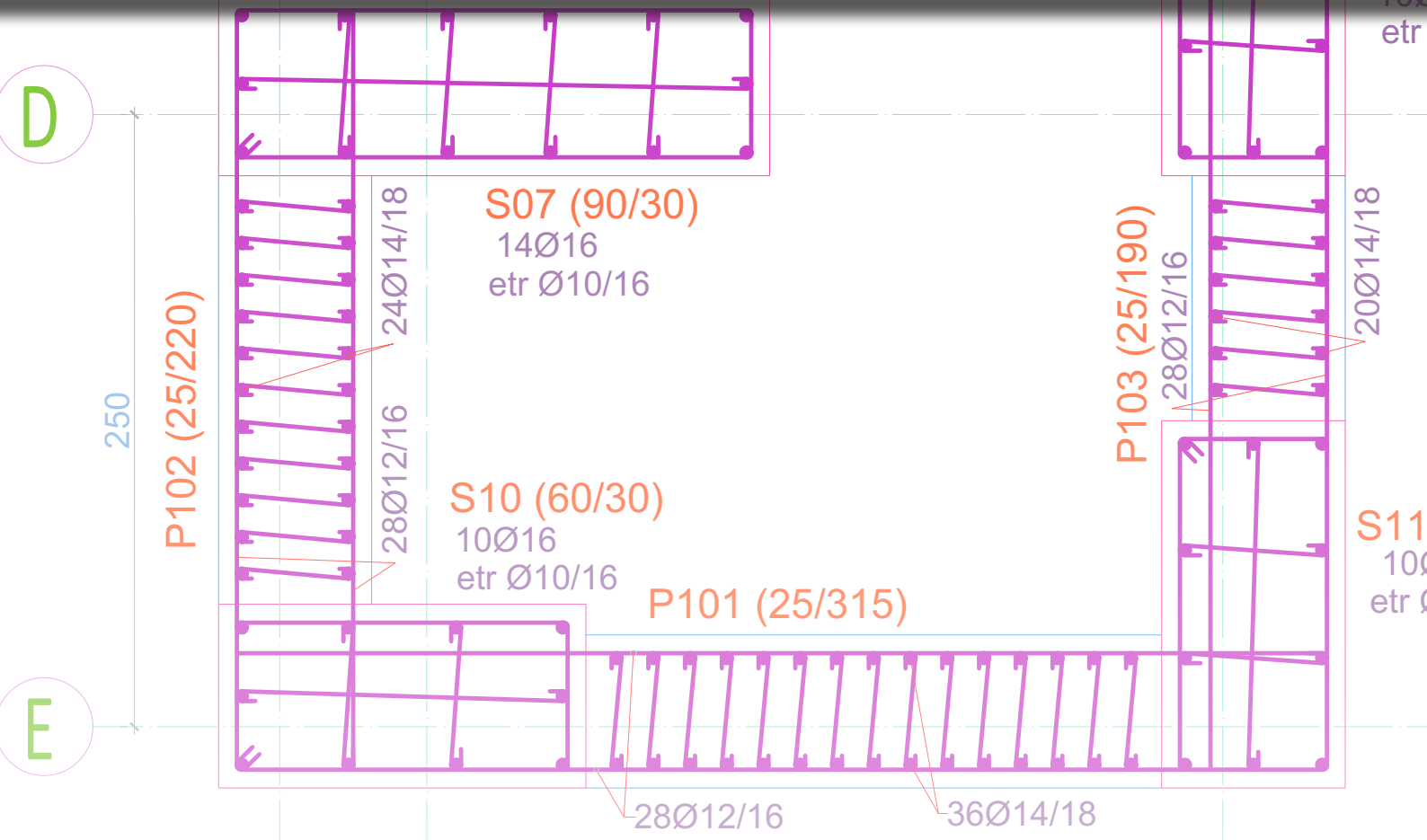


Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaparak kolonları çizdi.		15	
4	Üstten kirişli radye temel çizdi.		15	
5	A-A Kesitini çizdi.		25	
6	B-B Kesitini çizdi.		25	
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı.		10	
TOPLAM			100	

# BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI KOLON APLİKASYON PLANI ÇİZİMİ

# 10



## Neler Öğreneceğiz?

- Bilgisayarla Aks ve Kolonları Çizimi
- Bilgisayarla Kolon ve Perde Donatılarını Çizimi
- Bilgisayarla Kolon ve Perde Duvar Donatı Detayları Çizimi
- Bilgisayarla Deprem Bölgesi Kolon-Kiriş Birleşim Detayını Çizimi
- Bilgisayarla Plan Bilgilerini Yazmak ve Antet Çizimi

donatı

L:447

Ø12/16

L:447

P102 (25/220)

Ø12/16

L:312

Ø12/16

L:312

## 10. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI KOLON APLİKASYON PLANI ÇİZİMİ

### 10.1. Bilgisayarla Aks ve Kolonları Çizimi

#### Kolon Aplikasyon Planı

Kolonlar üzerine gelen yükler ile kendilerine bağlı kirişler ve döşemelerden gelen yükleri taşıyarak alttaki kolonlara ve temellere aktaran düşey konumdaki taşıyıcı yapı elemanlarıdır (Görsel 10.1).

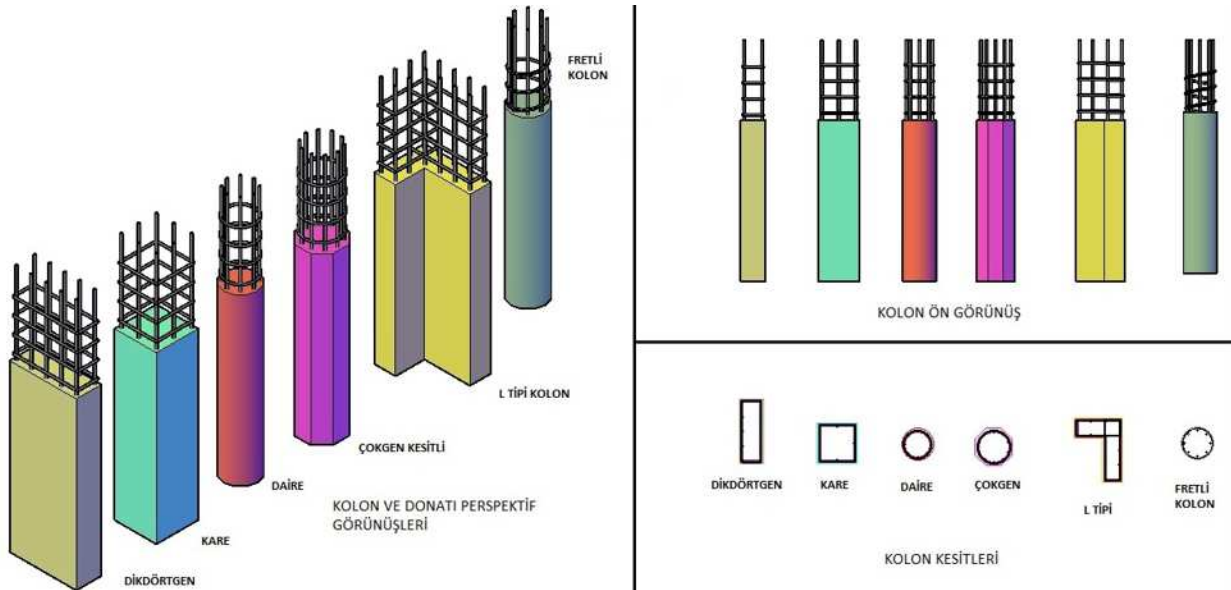
Depremlerde yatay kuvvetlerin en fazla kolonları zorladıklarından deprem hasarı çoğunlukla kolonlarda görülür. Kolonlarda meydana gelen hasarlar yapının bir enkaz halinde yıkılmasına neden olabileceğinden, kolonların sağlamlığı hayati önem taşımaktadır.

Kesitleri kare, dikdörtgen, yamuk, daire, çokgen, L veya T şeklinde köşeli olan kolonlara **basit kolonlar** denmektedir. Bu kolonların şekillerine bağlı olarak etriyeleri de kolon kesitlerine uygun yapılır.

Kolon içerisindeki etriye sistemi, boyuna donatıyı dairesel sarmal şekilde kuşatan kolonlara **fretli kolonlar** denir. Genellikle daire ve çokgen kesitli kolonlarda uygulanan bir sistemdir.

Kolona gelen basınç yükünün fazla olduğu hallerde veya profilden yapılmış olan çelik sütunların yangın tehlikesine karşı korunması gerektiğinde uygulanan kolon şekline **birleşik kolon** denir.

Kolon aplikasyon planı, 1/50 ölçeğindeki aksların üzerine 1/20 ölçeğinde kolon ve perde kolon / duvarların çizimi ile yapılır. Kolon ve perde kolon / duvar donatıları, plan üzerinde çizilerek hesaplama yapılır ve donatı üzerinde adet, çap, aralık ve boyları yazılır.



Görsel 10.1: Kolon çeşitleri ve donatı resimleri

### Uygulama 10.1: Kolon Aplikasyon Planı Aks, Kolon ve Perdelerin Çizimi

#### 1. İşlem

- Aks katmanını seçiniz.
- Çizimde verilen ölçülerde aksları çiziniz. (Örnek aks çizimi; Sonsuz çizgi (**Construction Line**) ile

yatay ve dikey bir çizgi çiziniz, aralıklı kopyalama (**Offset**) ile diğer yatay ve dikey aksları çizimde verilen ölçülerde kopyalayınız. Dikdörtgen (**Rectangle**) komutu ile aks balonları seviyesinden dikdörtgen çiziniz. Budama (**Trim**) komutu ile dikdörtgen dışını temizleyiniz ve dikdörtgeni siliniz.)

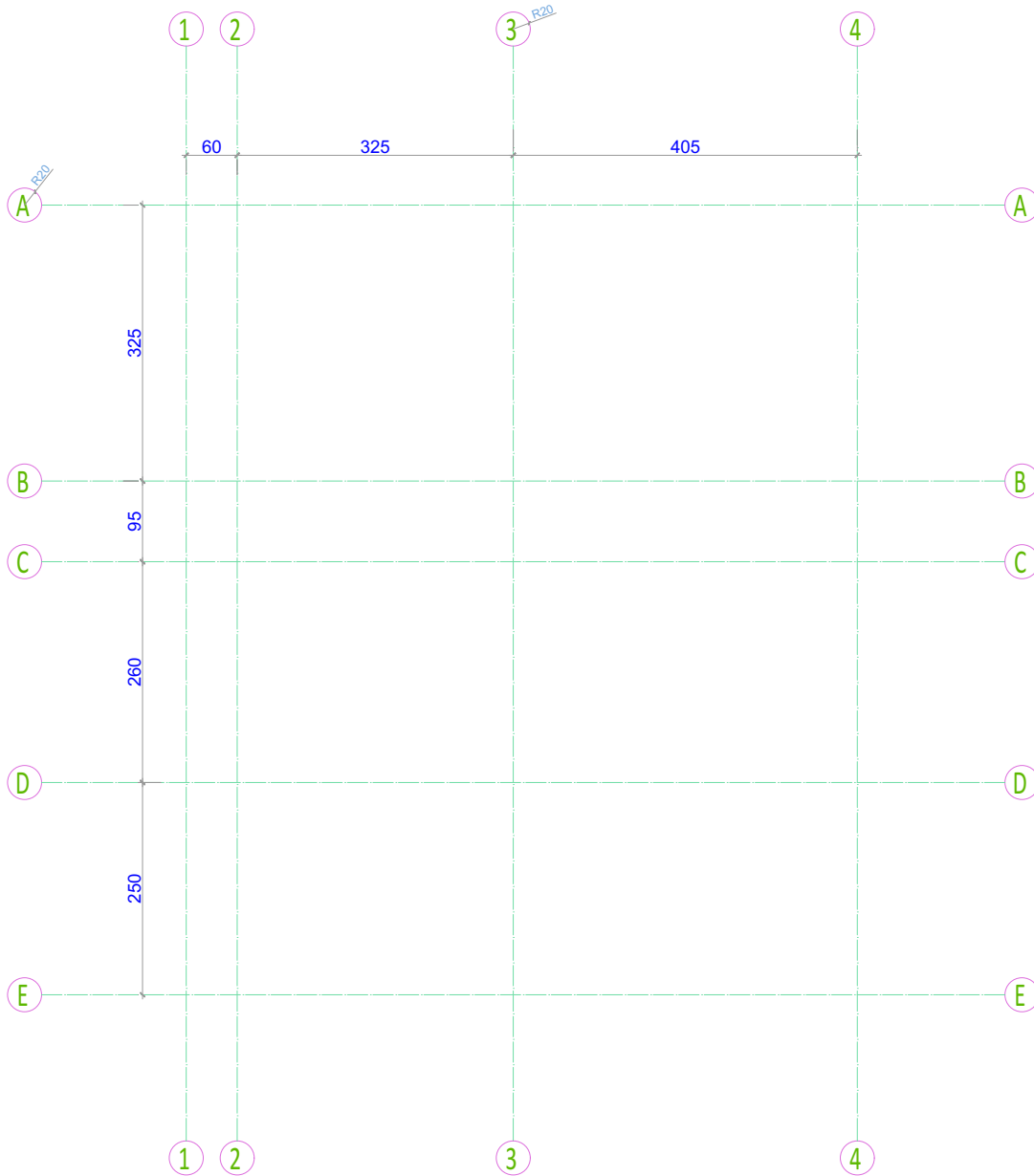
- Bir aksın üzerine 20 cm yarıçapında çember çiziniz. (aks katmanı çizgi tipi düz)
- Yazı katmanındaki çember içine 1 yazınız. (Yazı yüksekliği çember içine ortalı ve okunabilecek boyutta olmalıdır.)
- Aks balonu ve yazıyı aynı sıradaki aksların üzerine kopyalayınız ve harf sırasına göre yazıyı düzeltiniz.
- Biten aks balonlarını kopyalayınız ve aynı aksların karşı ucuna yapıştırınız.
- Aynı işlemi diğer yöndeki akslar için tekrarlayınız (Çizim 10.1).

Bilgisayarla Aks ve  
Kolon Çizimleri



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20260](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20260)

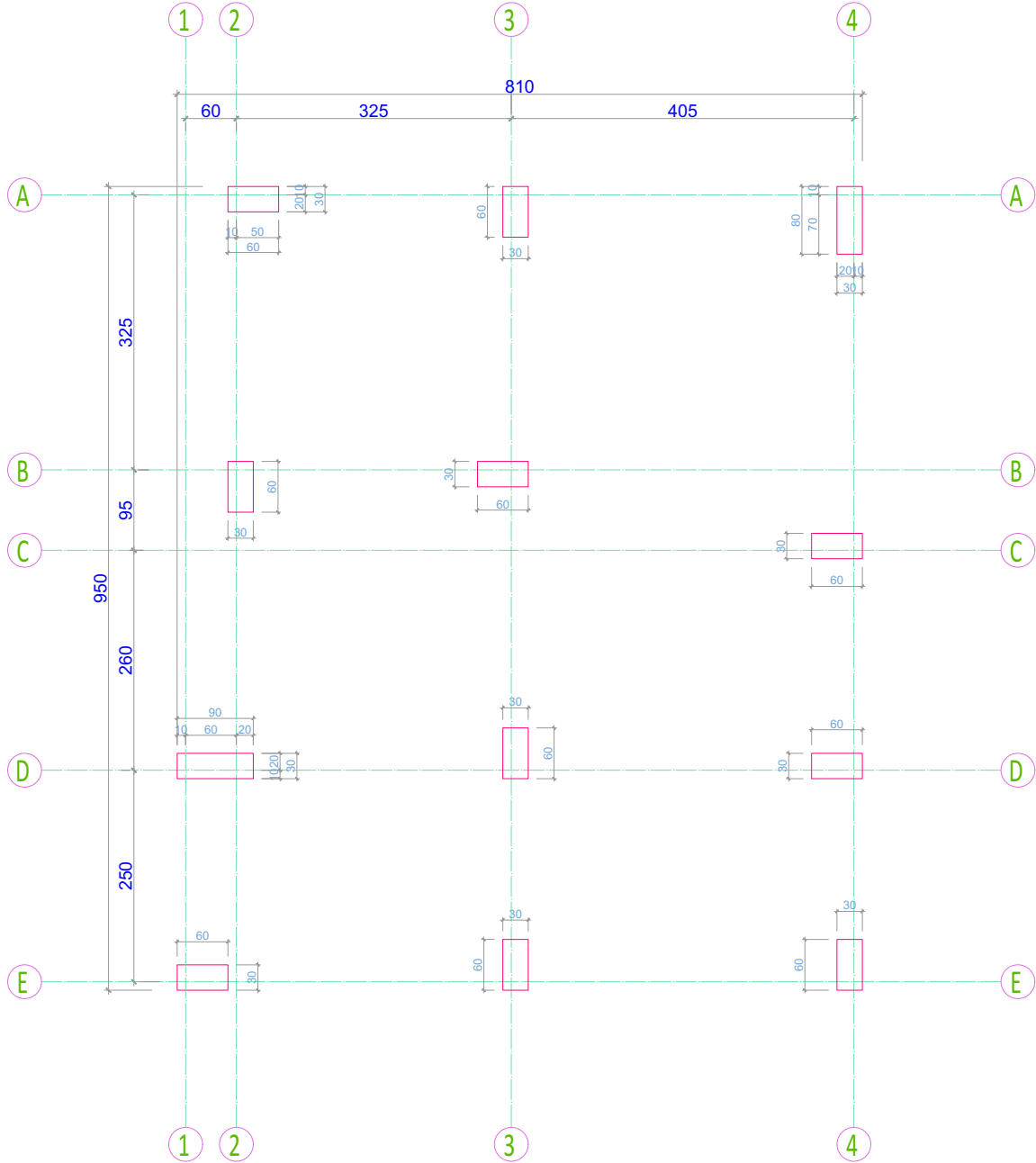
İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 10.1: Aksların çizimi ve isimlendirme

## 2. İşlem

- Kolon katmanını seçiniz.
- 30/60, 30/80 ve 30/90 kolonlarını çizimde verilen aks konumlarına göre çiziniz. (Kolonları aks üzerine çizerken 10 cm en dar kenarı olarak hizalayınız.) (Çizim 10.2).



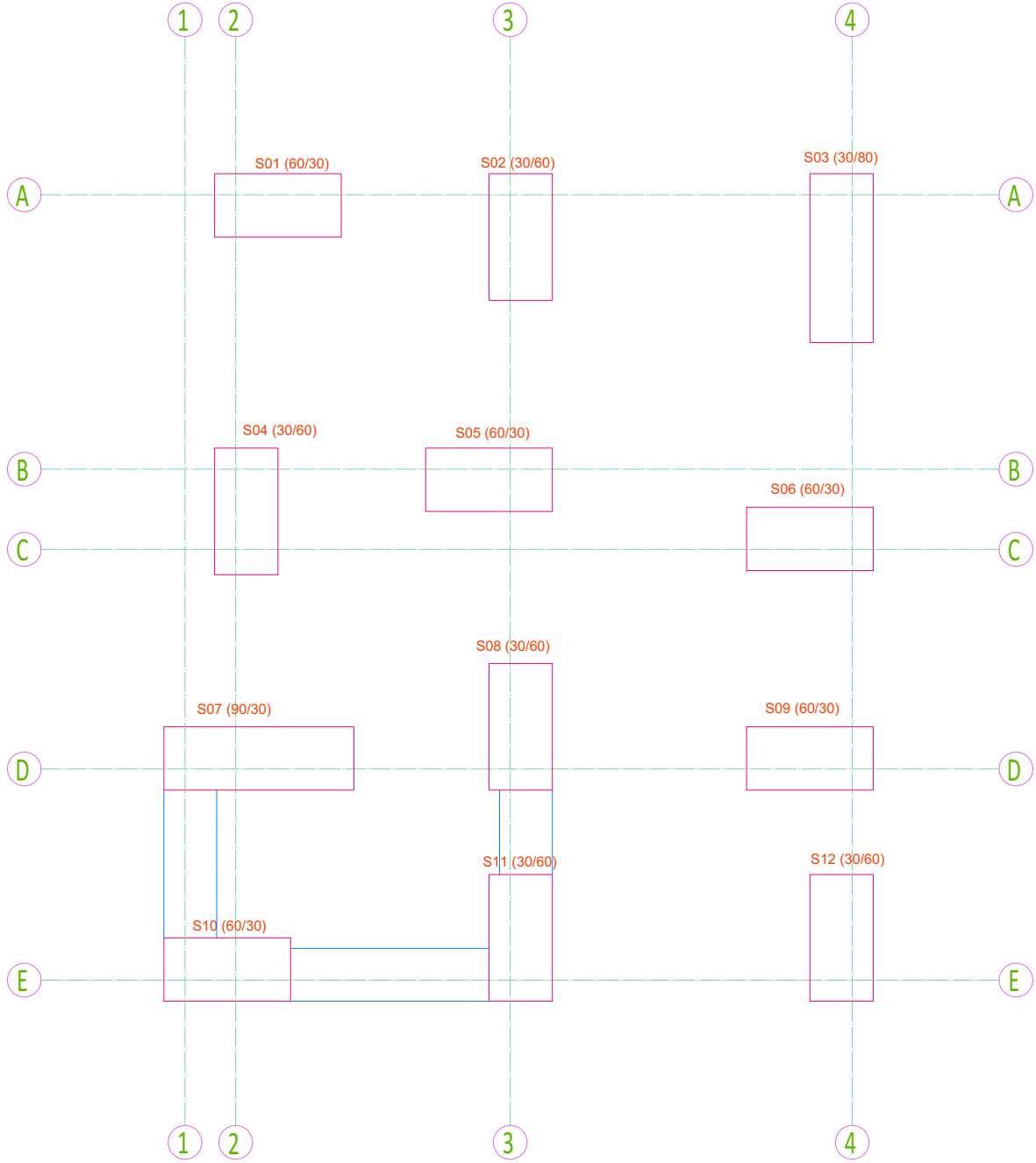
Çizim 10.2: Kolonların çizimi

## 3. İşlem

- Ölçek (**Scale**) komutu ile kolonları aks birleşim merkezlerinden seçerek 2,5 kat büyüttünüz (Kolon aplikasyon planında akslar 1/50 ölçeğinde, kolonlar 1/20 ölçeğinde çizilir ve bu bilgi doğrultusunda  $50/20 = 2.5$  oranı bulunur.).



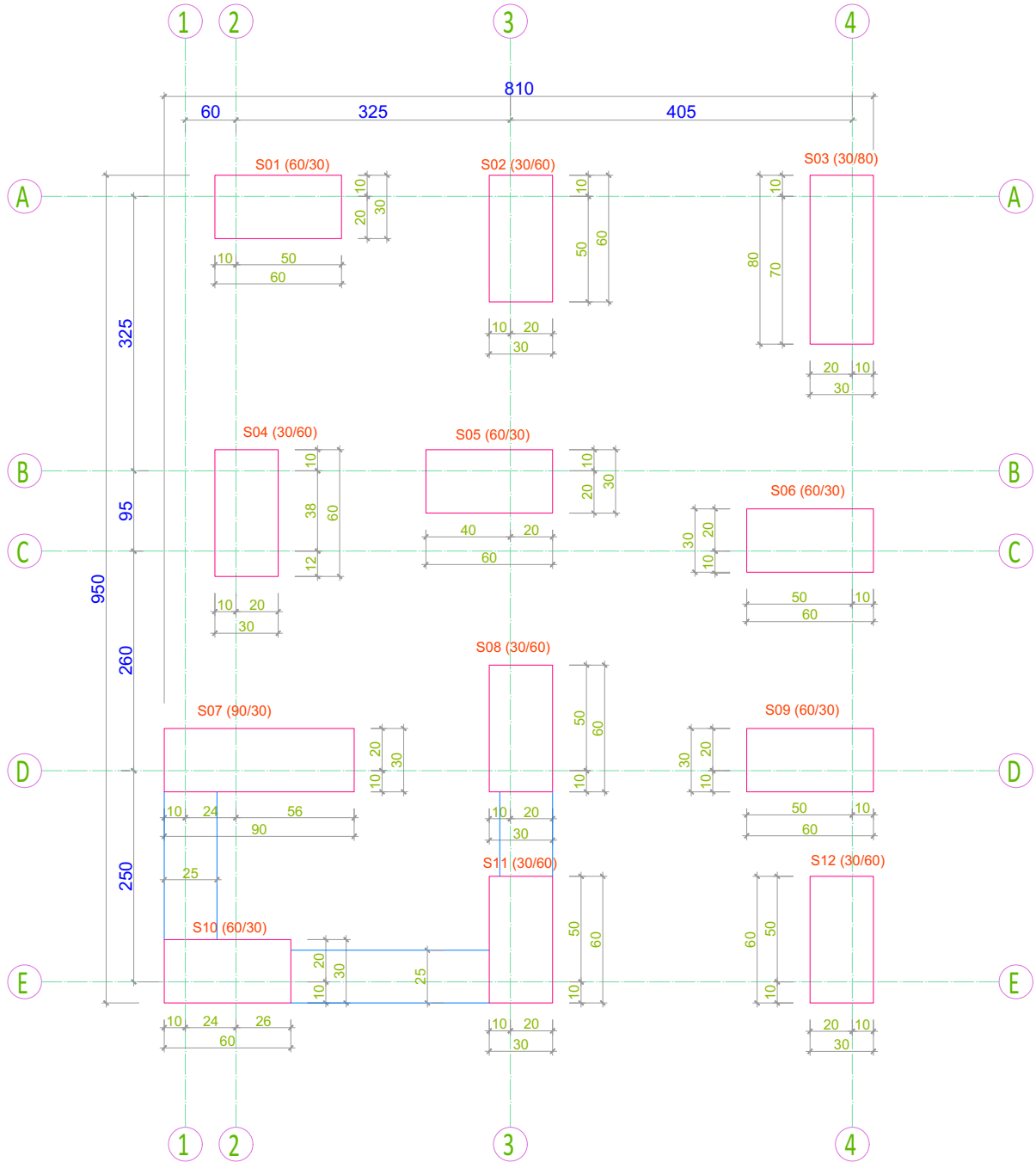
- Perde duvarları çiziniz.
- Yazı katmanını seçiniz, kolon isimlerini sol üst kolondan başlayıp sağa ve alta devam ederek sol alt kolona kadar S01, S02,.....S12 olarak numaralandırınız. Kolon ölçülerini parantez içerisinde X-Y (X- yatay, Y- dikey) yönüne yazınız (Çizim 10.3).



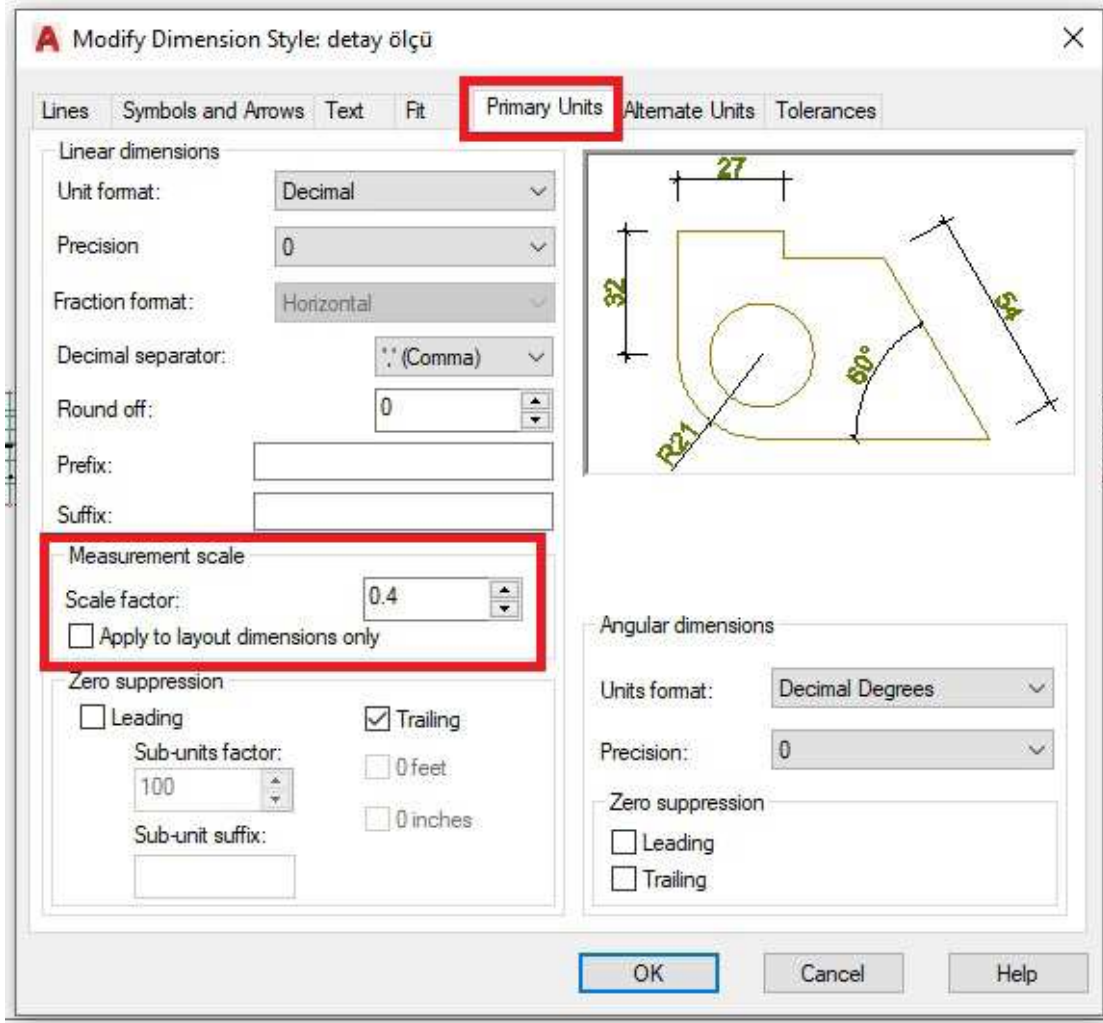
Çizim 10.3: Kolonların 1/20 ölçeğine dönüşümü

## Uygulama 10.2: Kolon Aks ve Toplam Ölçülerinin Yazımı

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- Kolonların ölçülendirmesinde, kolonların 2,5 kat büyük olduğundan ölçülendirme ayarlarından (**Dimension Style**) **Modify** / **Primary Units** / **Scale Factor** değeri 0,4 olarak giriniz. ( $1/2.5 = 0,4$ ) (Görsel 10.2).
- Ölçülendirme (**Dimension**), doğrusal (**Linear**) ve devam eden (**Continue**) komutları ile kolon ölçülendirmesini aks kolon durumu ve kolon tam boy olarak kolonun iki yönünde yapınız (Çizim 10.4).



Çizim 10.4: Aks ve kolon ölçülendirme



Görsel 10.2: Ölçeği değişmiş kolonların gerçek ölçüsünde ölçülendirmede menü ayarı

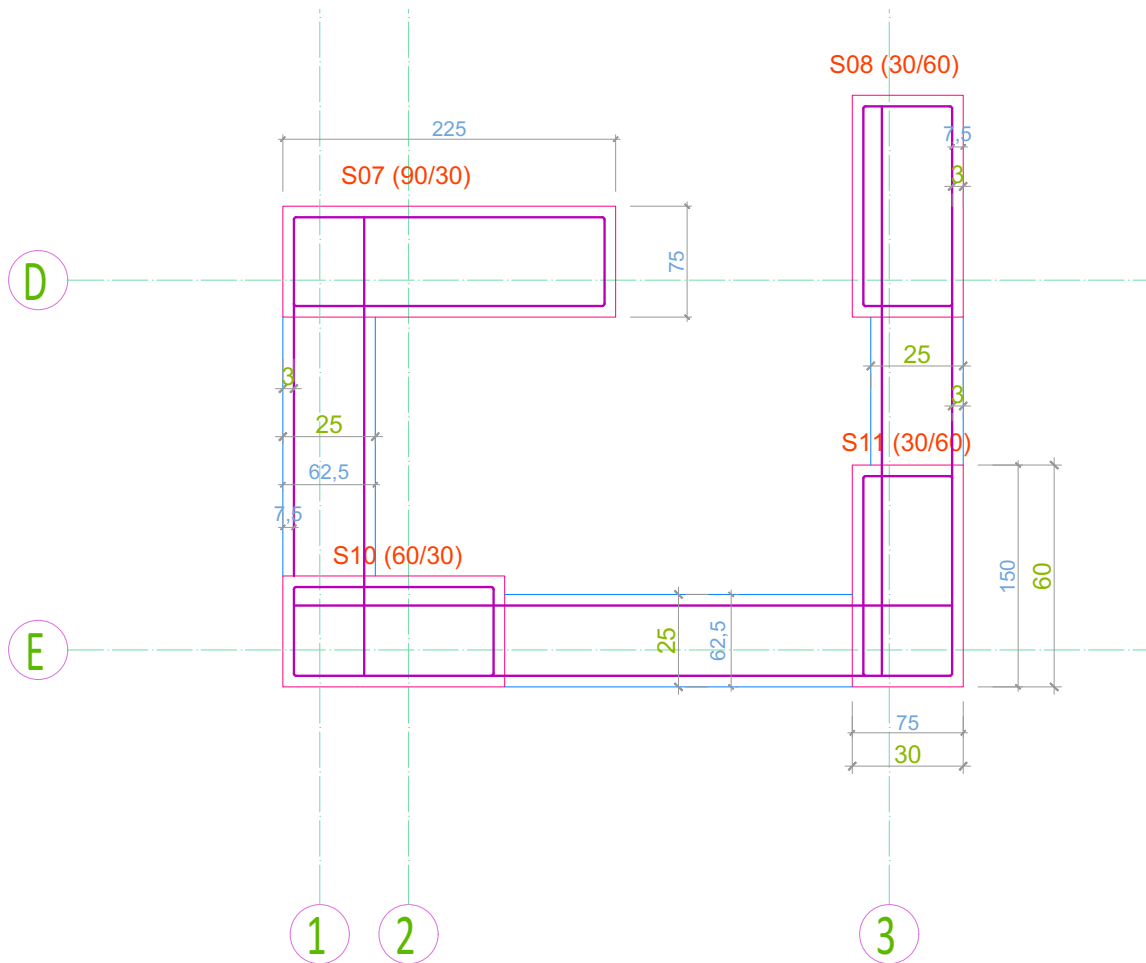
## 10.2. Bilgisayarla Kolon ve Perde Donatılarını Çizimi

### Uygulama 10.3: Poligon Kolon ve Betonarme Perde Başlık Bölgesi Yatay ve Düşey Donatılarının Çizimi

#### 1. İşlem

- Donatı çizimi için donatı katmanını seçiniz.
- Kolon ve perde duvarların içerisine 3 cm paspayı olacak şekilde aralıklı kopyalama (**Offset**) komutu ile kopyalayınız.
- İç kopyalanan çizgileri donatı olarak katmanını değiştiriniz.

- Perde duvar donatılarını kolon içerisine kadar uzatınız (**Extend**) (Çizim 10.5).



Çizim 10.5: Kolon ve perde duvar yatay donatı çizimi

## 2. İşlem

- Yatay donatıların iç kısımlarına çember (**Circle**) komutu ile donatı kalınlığında  $\varnothing 16$  için  $r : 0,8$  cm yarıçapında çember çiziniz.
- Çember içini tarama (**Hatch**) ve dolgu (**Solid**) komutu ile tarayınız.
- Kolon ve perde duvar içerisine çizimdeki gibi boy donatıları kopyalama ile çiziniz (Çizim 10.6).

### 3. İşlem

- Kolon ve perde duvarlar içerisine çizimdeki gibi çiroz donatılarını çiziniz (Çizim 10.7).

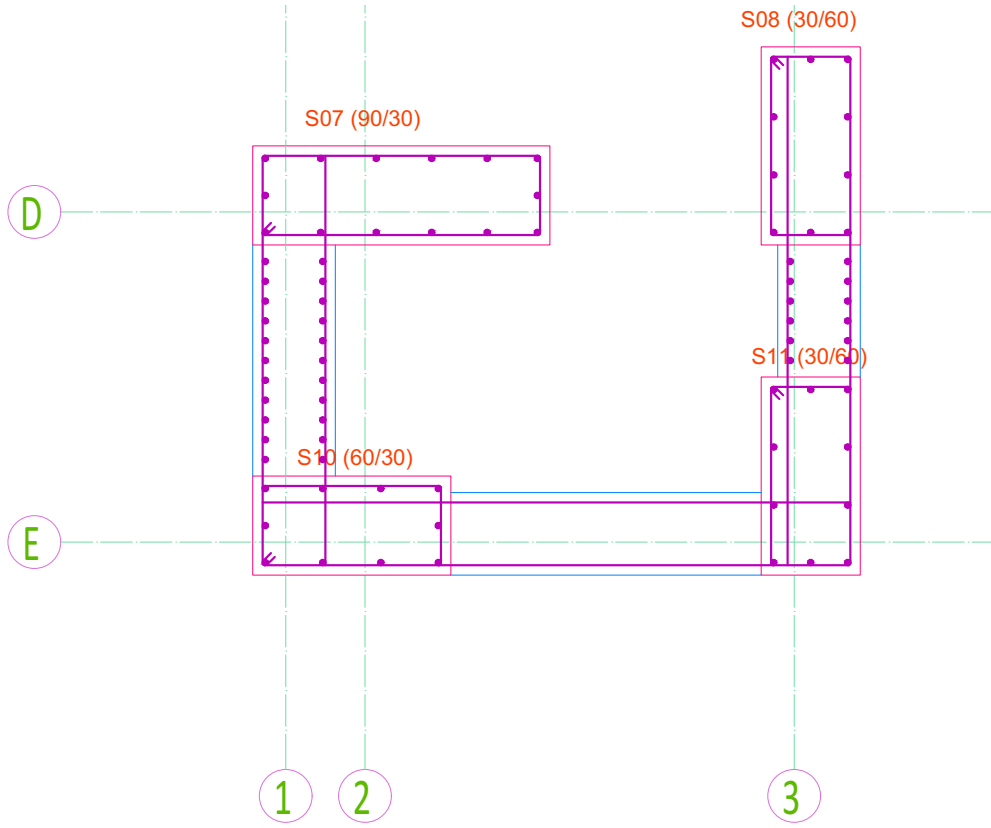
Bilgisayarla Kolon ve  
Perde Donatıları Çizimi



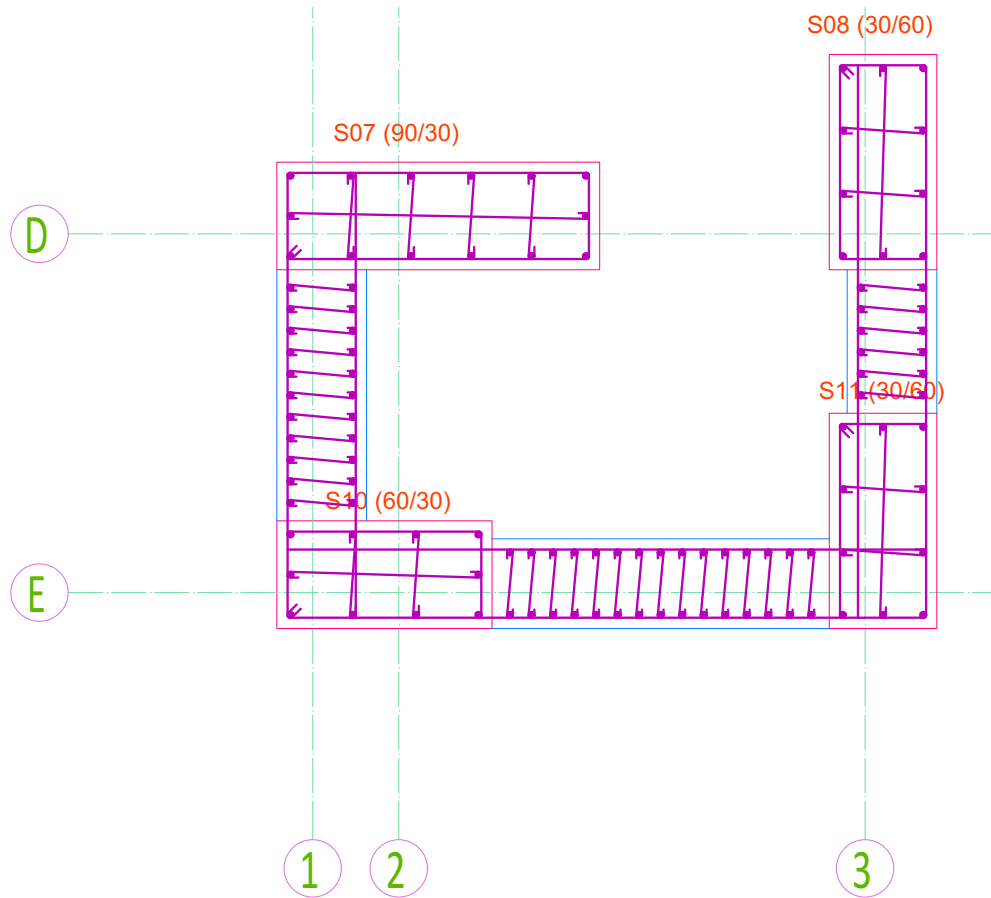
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20261](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20261)



**İzlemek için kodu tarayın.**



Çizim 10.6: Kolon ve perde duvar boyuna donatılarının çizimi

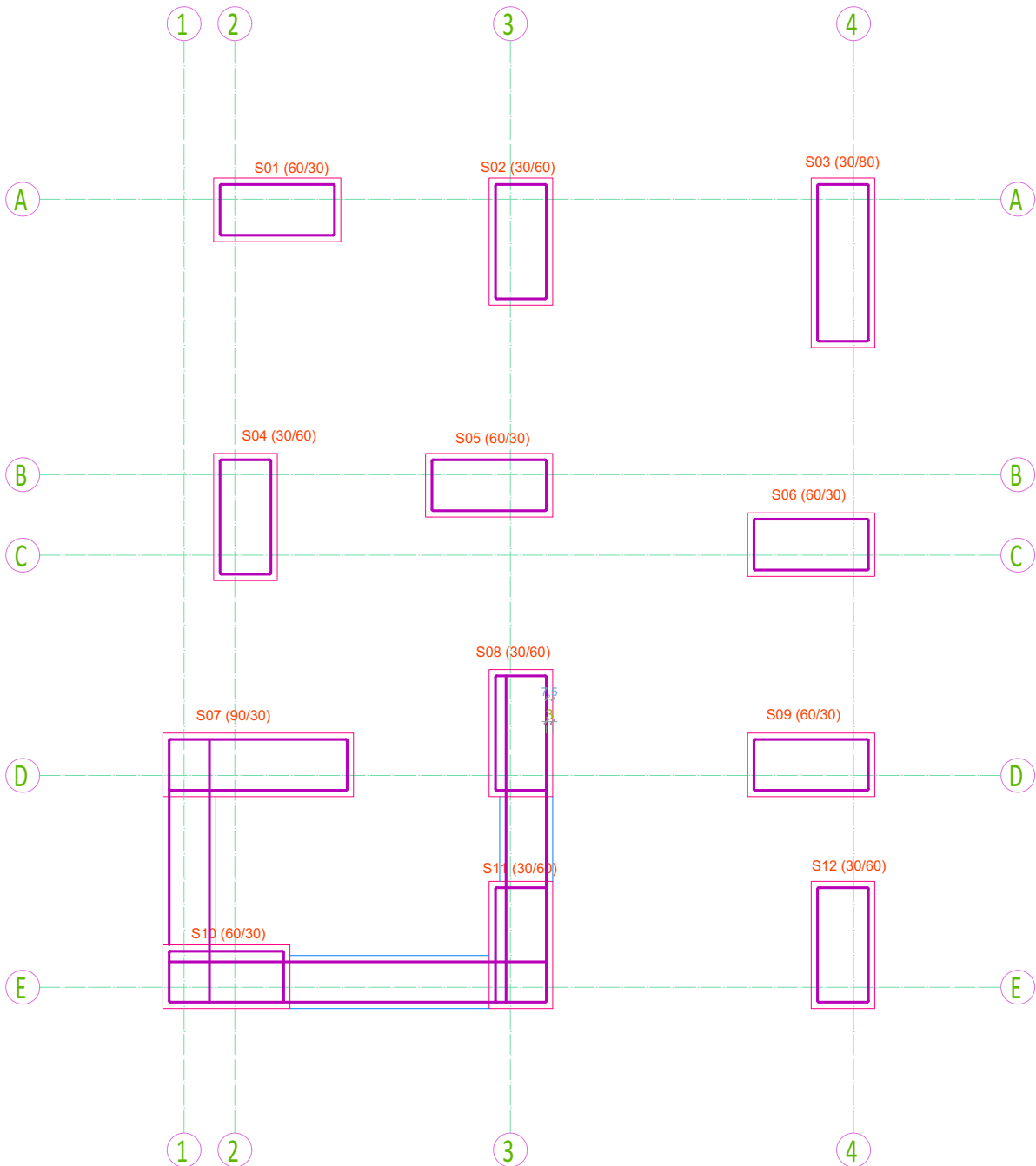


Çizim 10.7: Kolon ve perde duvar çiroz donatılarının çizimi

## Uygulama 10.4: Kolon, Perde Enine, Boyuna ve Çiroz Donatılarının Çizimi

### 1. İşlem

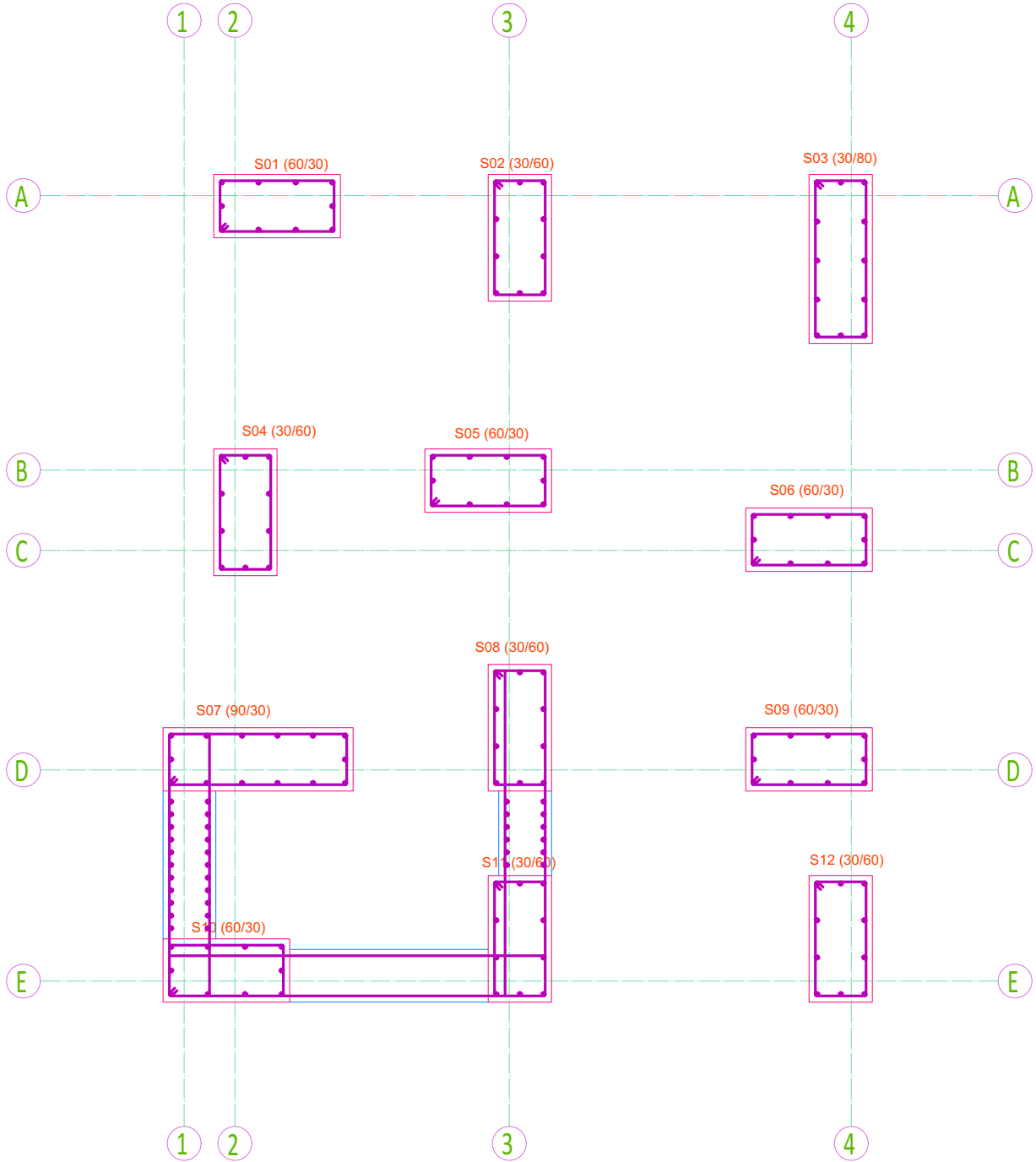
- Donatı çizimi için donatı katmanını seçiniz.
- Kolon ve perde duvarların içerisine 3 cm paspayı olacak şekilde aralıklı kopyalama (**Offset**) komutu ile kopyalayınız.
- İçe kopyalanan çizgileri donatı olarak katmanını değiştiriniz.
- Yazı katmanı seçiniz ve kolonların isim ve ölçülerini yazınız (Çizim 10.8).



Çizim 10.8: Kolon aplikasyon planı enine donatı çizimi

## 2. İşlem

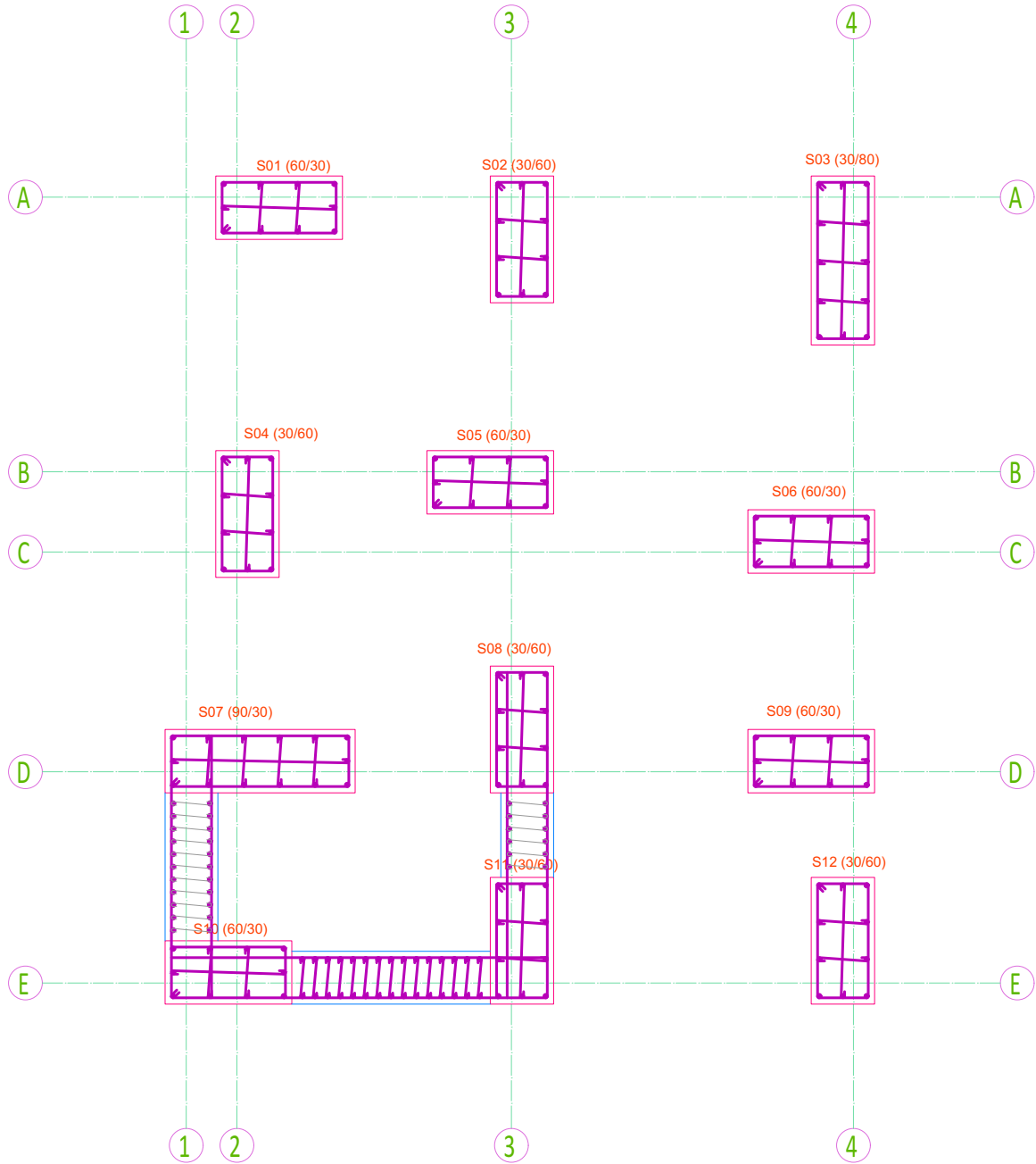
- Yatay donatıların iç kısımlarına çember (**Circle**) komutu ile donatı kalınlığında  $\varnothing 16$  için  $r : 0,8$  cm yarıçapında çember çiziniz.
- Çember içini tarama (Hatch) ve dolgu (Solid) komutu ile tarayınız.
- Kolon ve perde duvar içerisine çizimdeki gibi boy donatılarını, kopyalama (**Copy**) komutu ile kopyalayıp yerleştiriniz (Çizim 10.9).



Çizim 10.9: Kolon aplikasyon planı boyuna donatı çizimi

## 3. İşlem

- Kolon ve perde duvarlar içerisine çizimdeki gibi çiroz donatılarını çiziniz (Çizim 10.10).



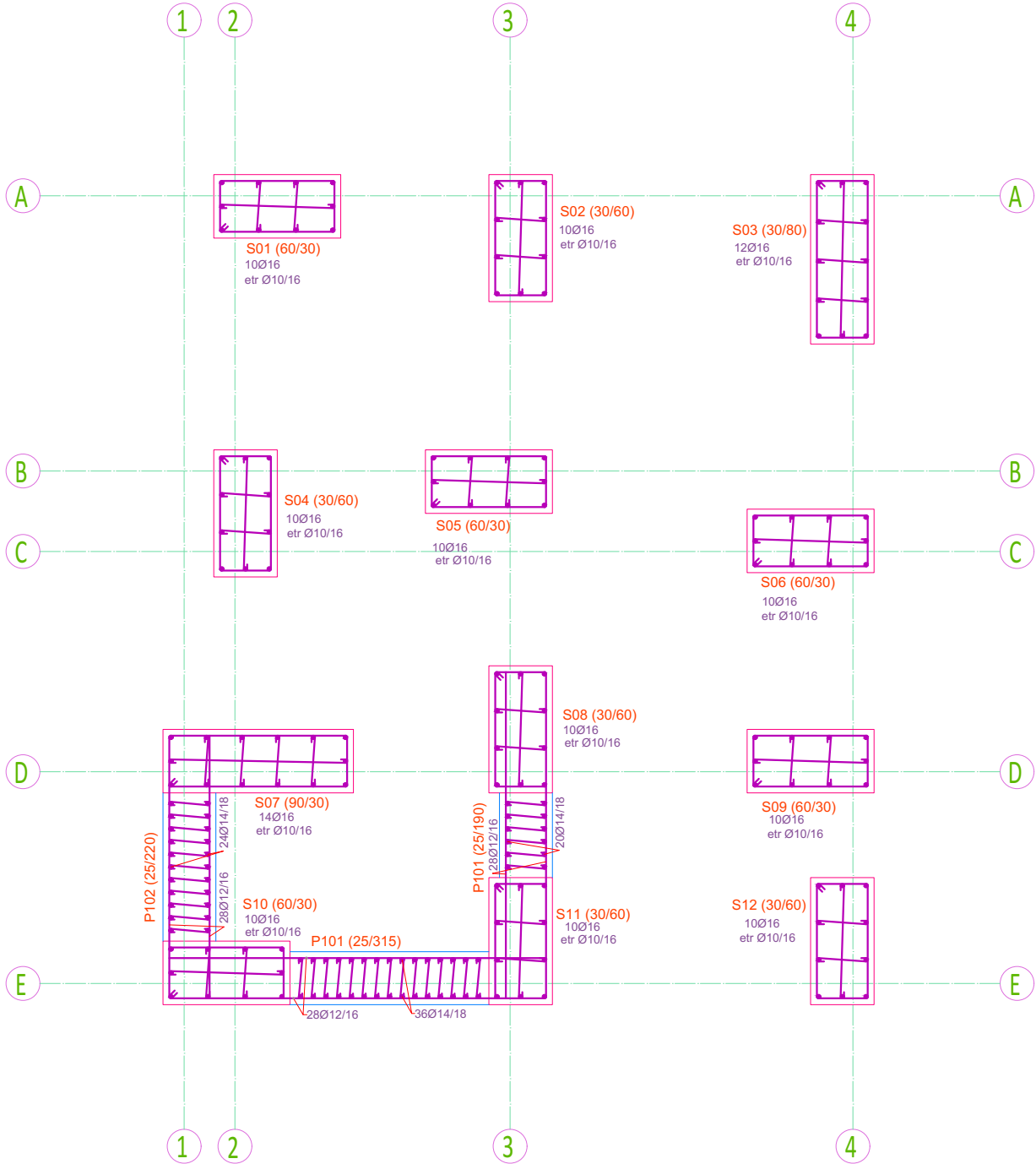
Çizim 10.10: Kolon aplikasyon planı çiroz donatı çizimi

### Uygulama 10.5: Enine ve Boyuna Donatı; Adet, Çap ve Aralıkların Yazımı

- Yazı katmanını seçiniz.
- Kolon ve perde duvarların boyuna donatıları için adet Ø donatı çapı şeklinde ismin altına yazınız (Çap sembolü Ø olarak gösterilir, alt+157 ile sembol yazılır.).



- Enine donatı etriye için Ø donatı çapı / donatı aralığı şeklinde kolonlar için yazınız.
- Perde duvarları P ile isimlendiriniz (P101 25/315 demek 1. Kat 01 no.lu perde duvar 35 cm kalınlığında ve 315 cm uzunluğunda okunur.).
- Perde duvar yatay ve boy donatılarının adet Ø çap / aralık bilgilerini perde duvar üzerinde yazınız (Çizim 10.11).



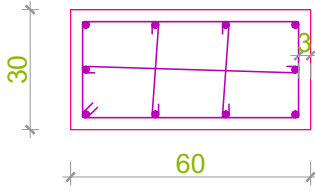
Çizim 10.11: Kolon aplikasyon planı donatı bilgilerinin yazımı

### 10.3. Bilgisayarla Kolon ve Perde Duvar Donatı Detayları Çizimi

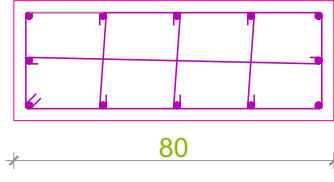
#### Uygulama 10.6: Farklı Ölçü ve Donatıya Sahip Kolon ve Perde Etriyelerin Çizimi

- Farklı boyuttaki kolonların altına etriye donatılarını çiziniz. (Kolon içinden kopyalama ile alabilirsiniz.).  
(Kolon aplikasyonu çiziminde etriye donatıları planın içinde veya kenarında çizilebilir.)
- Etriyelerin üzerine kenar ve uç uzunluklarını yazınız (paspayı 3 cm ve kanca boyu donatının 10 katı ( $\varnothing 10$  10 mm x 10 = 100 mm 10 cm)).
- Etriyelerin altına donatı çapını ve etriye aralığını yazınız.
- Etriyenin toplam uzunluğunu L olarak yazınız (Çizim 10.12).

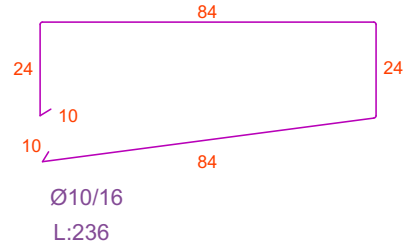
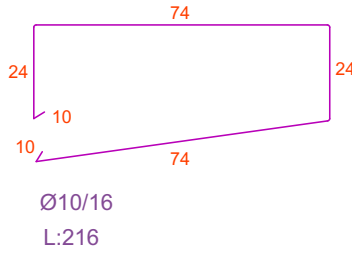
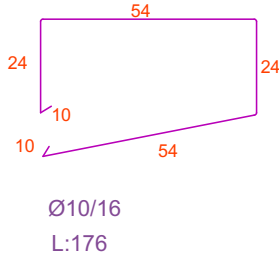
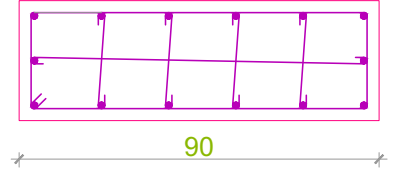
S01,S02,S04,S05,S06,  
S08,S09,S10,S11,S12 (60/30)



S03 (30/80)



S07 (90/30)



Çizim 10.12: Kolon etriye açılımı

#### Uygulama 10.7: Kolon ve Perde Katlar Arası Boyuna Filiz Donatı Şema Çizimi

##### 1. İşlem

- Çatıdan temele bir kolonun görünüşünü çizimdeki ölçülere göre çiziniz.
- Kolonun içerisine boy donatıları çiziniz. (Her bir kolonun alt ve üst uçlarında özel sarılma bölgeleri oluşturulacaktır. Sarılma bölgelerinin her birinin uzunluğu, döşeme üst kotundan yukarıya doğru veya kolona bağlanan yüksekliği en büyük kirişin alt yüzünden başlayarak aşağıya doğru ölçülmek üzere, kolon serbest yüksekliğinin 1/6'sından, kolon en büyük kesit boyutunun 1.5 katından ve 500 mm'den, daha küçük olmayacaktır.)
- Döşeme açıklığının en az 1/6'sı oranında kolonun alt ve üst ucuna etrileri sıkılaştırarak çiziniz (8 cm).
- Sıkılaştırma bölgesinin ortasında kalan bölgeye normal etriye aralığında donatı çizimi yapınız (16 cm).

Bilgisayarla Kolon ve  
Perde Duvar Donatı  
Detay Çizimi

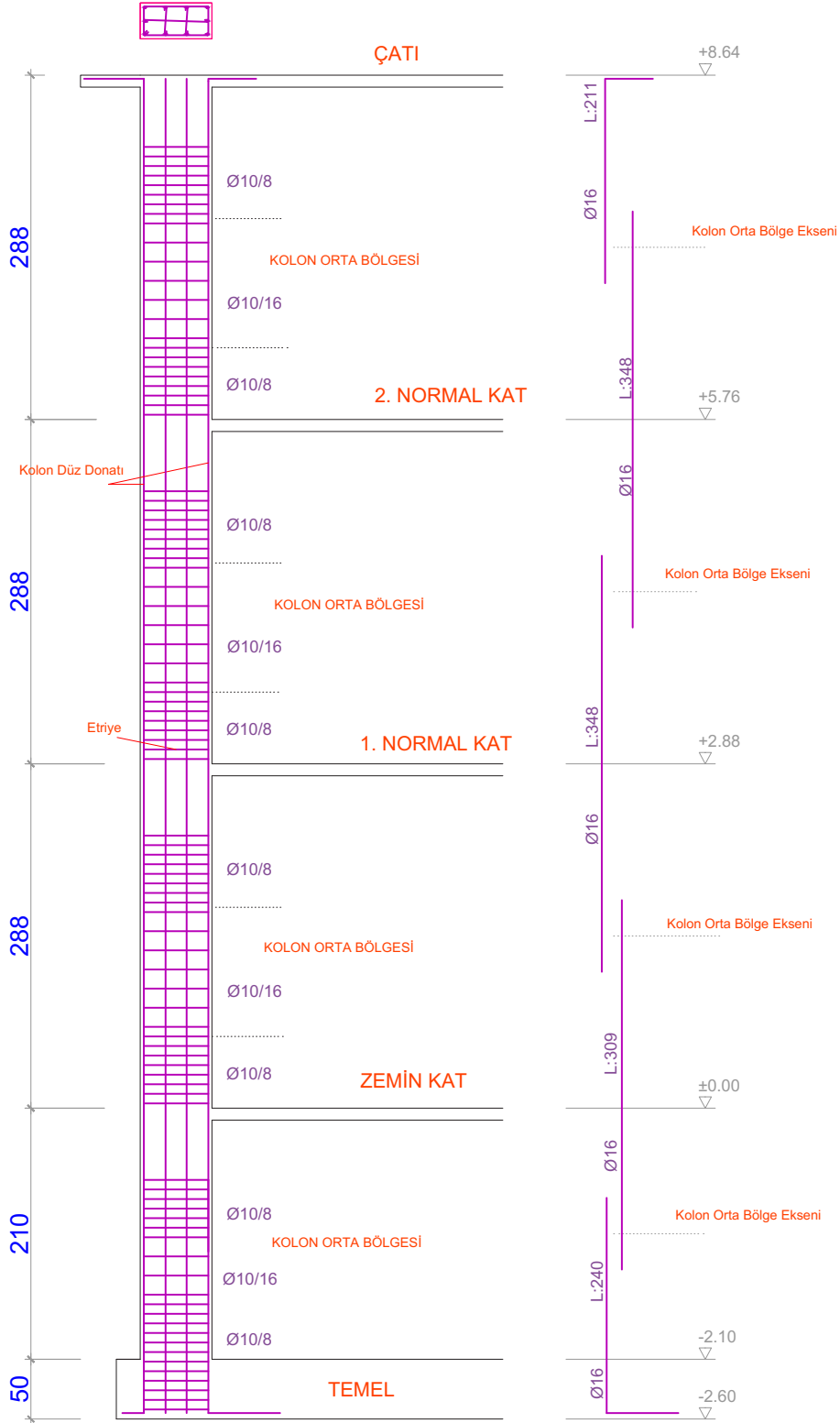


[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20262](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20262)



İzlemek için kodu tarayın.

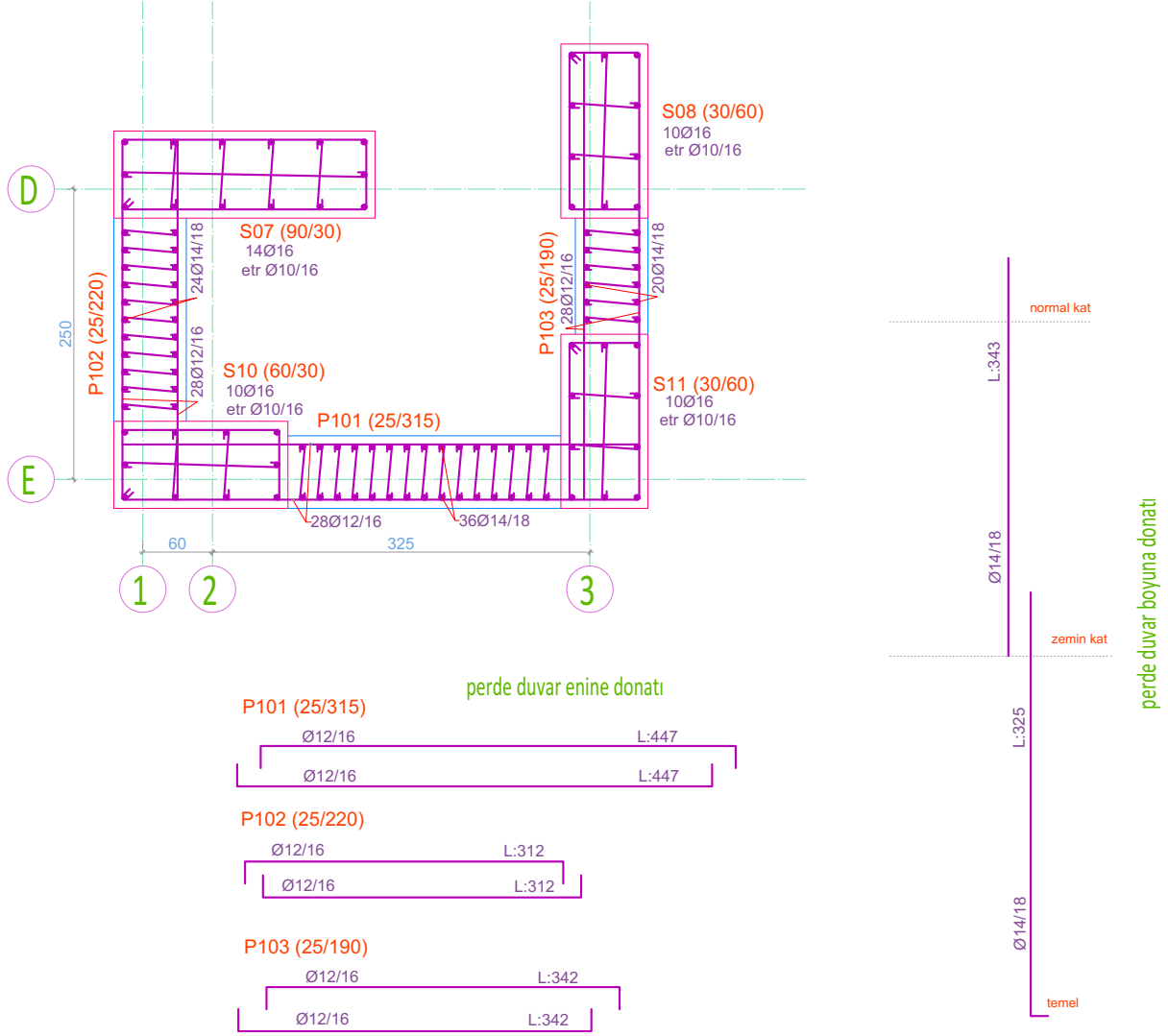
- Kolon içerisindeki boy donatıları yan tarafa parça parça çizersiniz.
- Kolon orta bölgede boy donatıları birbirine 50 cm'den az olmayacak şekilde bindirme payı eklenerek çizilir. (30 + 30 = 60 cm)
- Kolon boy donatılarının üzerine donatı çapı ( $\emptyset$ ) ve donatı uzunluklarını (L) yazınız.
- Ölçölendirme yapınız.Kotlandırma yapınız (Çizim 10.13).



Çizim 10.13: Kolon boyuna donatı (filiz) açılımı

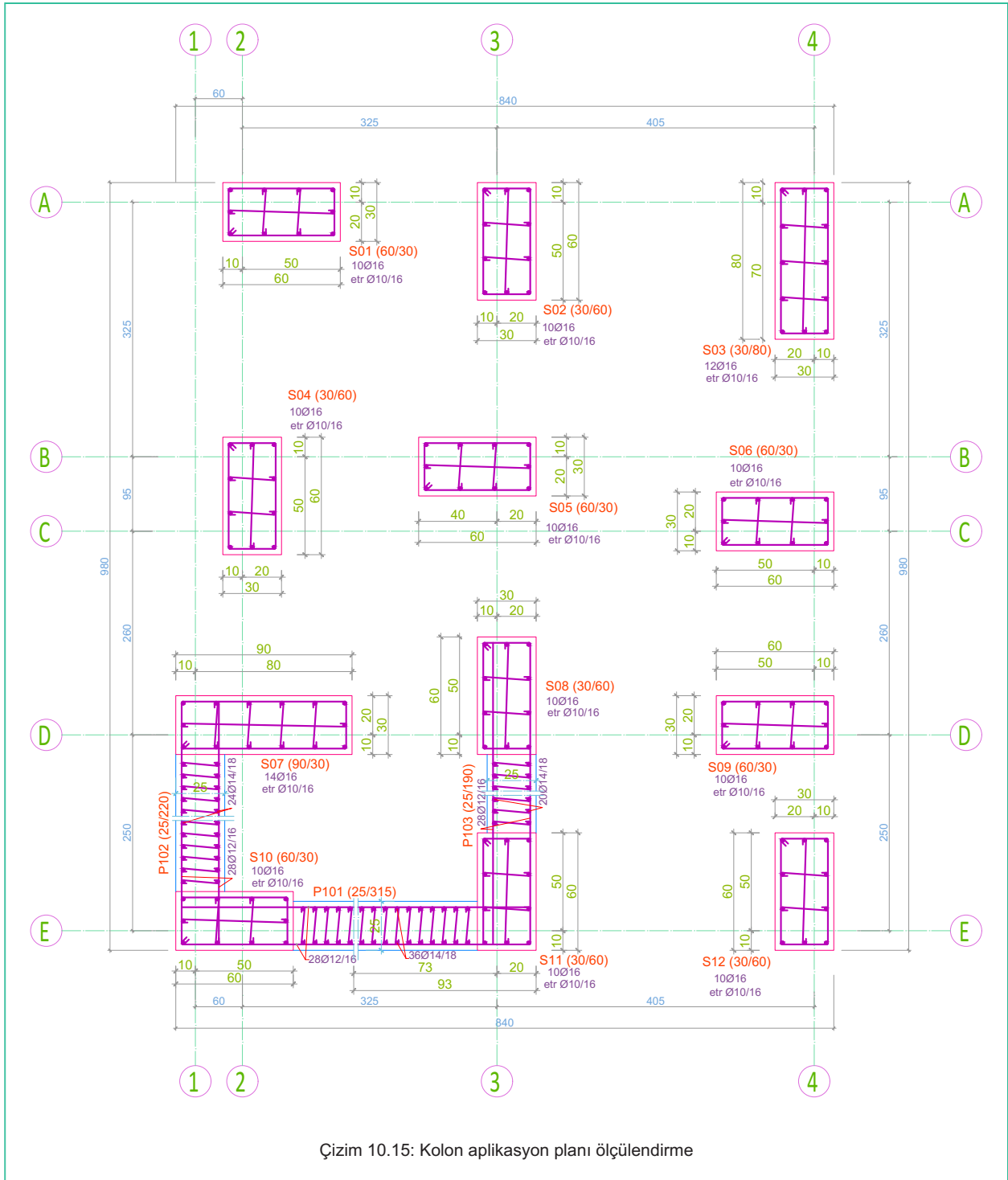
## 2. İşlem

- Farklı perde duvarlar için yatay donatılarını çift taraflı olarak çizin.
- Boy donatısını çizin.
- Donatıların üzerine çap aralık değerlerini ve donatı boylarını yazınız (Çizim 10.14).



## Uygulama 10.8: Kolon Aplikasyon Planı İç ve Dış Ölçülendirmesi

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- Aks aralıklarını ve planın tam boy ölçülendirmesini dört kenarda yapınız.
- Kolon ölçülendirmelerini ölçeği ayarlanmış ölçü stili ile kolonun iki kenarında yapınız (**Dimension Style / Modify / Primary Units / Scale Factor** değeri 0,4) (Çizim 10.15).

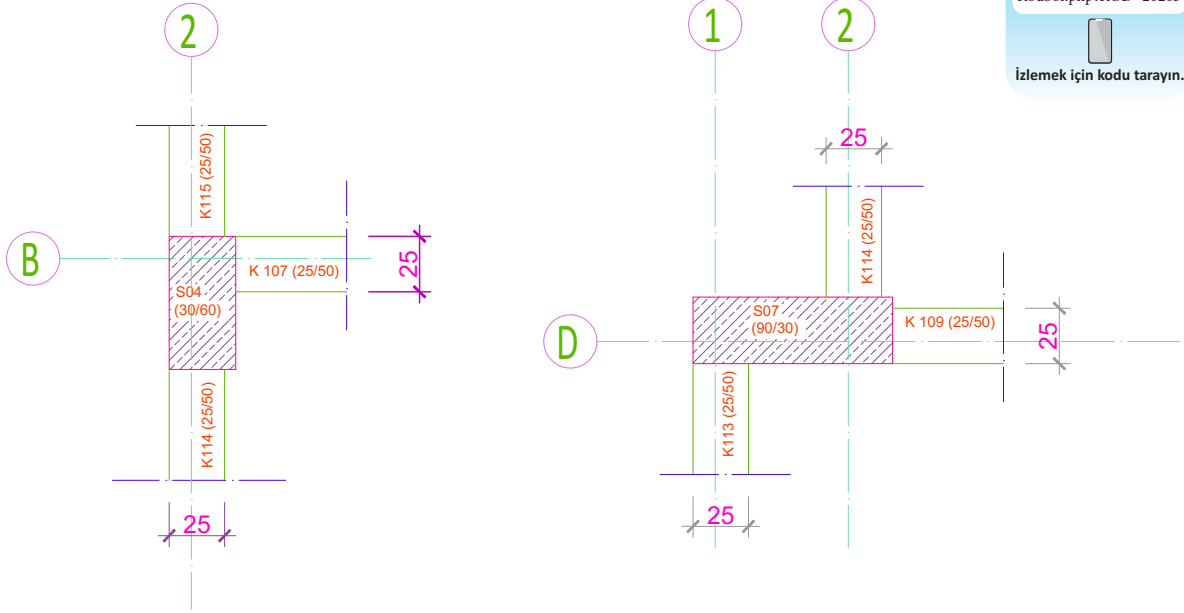


#### 10.4. Bilgisayarla Deprem Bölgesi Kolon - Kiriş Birleşim Detayını Çizimi

#### Uygulama 10.9: Deprem Bölgesi, Farklı Boyut ve Türdeki Kolon-Kiriş Birleşimlerinin Çizimi

- Kolon aplikasyonu planından kolon kiriş birleşim örneği olarak çizimdeki iki kolonun çizimini yapınız (S04, S07).

- Çizimi yapılan kolonlardan diğer kolona giden kirişleri çiziniz.
- Kirişleri bir miktar ileriden kesit çizgisi ile kesiniz.
- Kolon ve kirişlerin isimlerini yazınız.
- Ölçülendirme yapınız (Çizim 10.16).



Çizim 10.16: Kolon kiriş birleşim çizimleri

Bilgisayarla Deprem  
Bölgesi Kolon - Kiriş  
Birleşim Detayları Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20263](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20263)

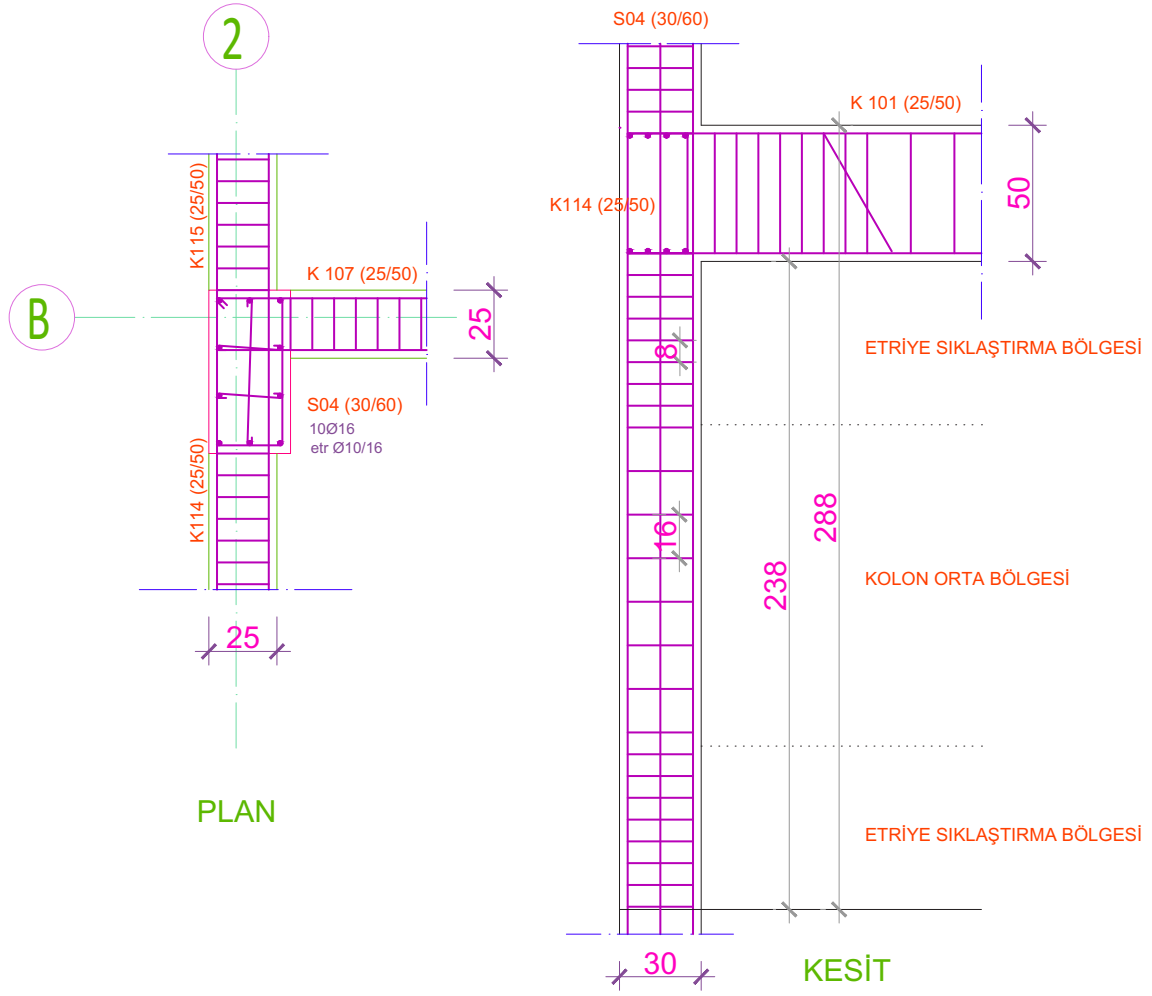


İzlemek için kodu tarayın.

### Uygulama 10.10: Kolon-Kiriş Birleşimleri Kritik Detay Çizimleri

- Kolon kiriş birleşimi kritik detayı için S04 kolonunu ve kirişlerini çiziniz.
- Kirişleri bir miktar ileriden kesit çizgisi ile kesiniz.
- Kolonun içine ve kirişlerin içine 3 cm paspayı olacak şekilde aralıklı kopyalama (**Offset**) komutu ile dış çizgileri kopyalayınız.
- Kopyalanan çizgileri donatı katmanı ile değiştiriniz.
- Kolon boy donatılarını çiziniz.
- Kiriş boy donatılarını kolon içerisine uzatınız (**Extend**).
- Kiriş etriye donatılarını çiziniz.
- Çiroz donatıları çiziniz.
- Kolon kiriş planının yanına kolon ve kirişi 1 kat yüksekliğinde gösteren kesiti çiziniz.
- Kolon içerisine boy ve etriye donatılarını çiziniz. (etriye sıkılaştırma bölgesi 8 cm, orta bölgede 16 cm)
- Kiriş içerisine düz donatı, etriye ve pilye çiziniz.
- Kolon ve kiriş isimlerini yazınız.

- Ölçülendirme yapınız (Çizim 10.17).



Çizim 10.17: Kolon kiriş birleşim donatı kritik detayı

## 10.5. Bilgisayarla Plan Bilgilerini Yazmak ve Antet Çizimi

### Uygulama 10.11: Kolon Aplikasyon Planı Antet Çizimi

- Kolon aplikasyon planı altına örnekteki gibi antet tablosunu çiziniz.
- Antet içindeki bilgilendirme yazılarını yazınız (Çizim 10.18).

ADI SOYADI		ÖLÇEK	PAFTA (PLAN) ADI	PAFTA NO	
SINIFI / NO				OKUL ADI	
TARİH					
KONTROL					

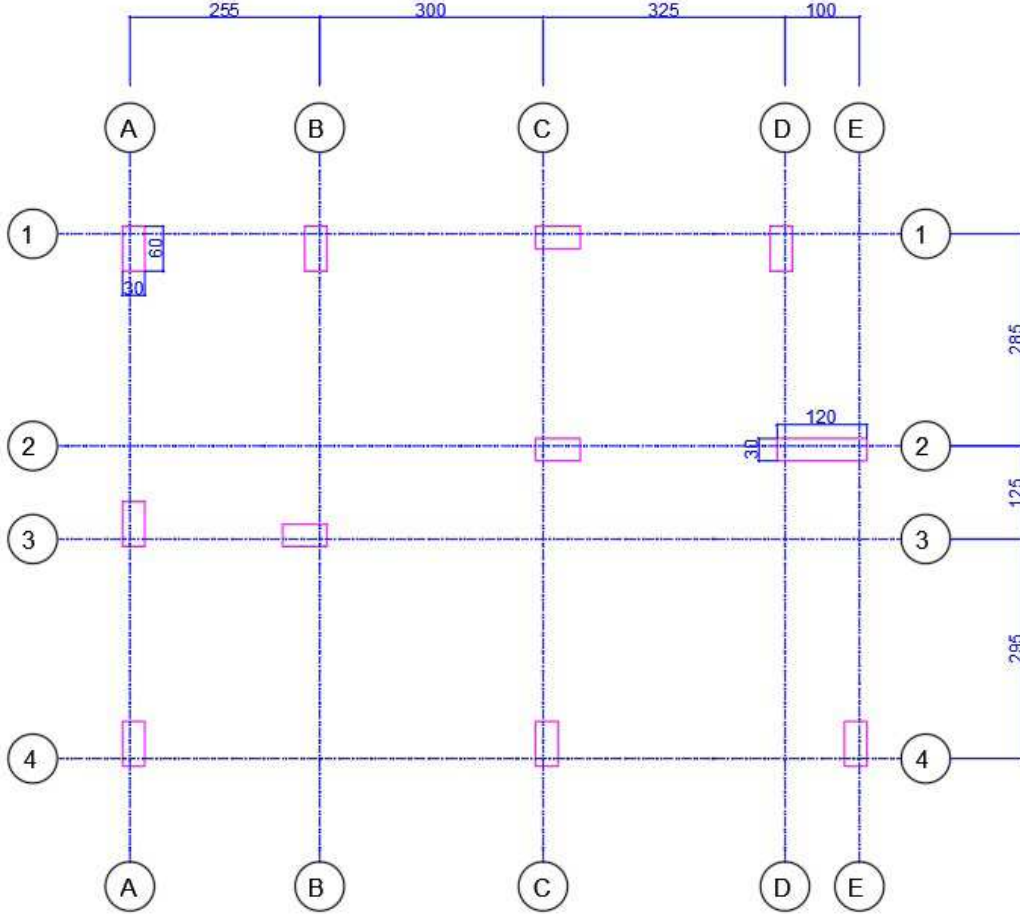
Çizim 10.18: Kolon aplikasyon planı örnek antet çizimi

### Uygulama 10.12: Kolon Aplikasyon Planı Eleman Bilgilerinin Yazımı



## Sıra Sizde 10.1

Aşağıda kolon ölçüleri ve aks ölçüleri verilen çizimin düz radye temel planını ve iki eksende kesit alınacak yeri belirleyerek kesit planlarını bilgisayarlı teknik çizim kurallarına uyarak çiziniz. (Not: bir kolon 30 x 120 cm diğer kolon ölçüleri 30 x 60 cm ölçülerindedir.)



Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdi.		10	
4	Kolonları 1/20 ölçeğine dönüştürdü.		5	
5	Plan dış kolanlar arasında perde donatı çizimlerini yaptı		35	
6	Kolon ve perde donatı detaylarını çizdi		35	
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı		5	
TOPLAM			100	

**AMBULANS****POLİS**  
**ORMAN****JANDARMA**  
**İTFAİYE****AFAD**



**ACİL ÇAĞRI SİSTEMİ**

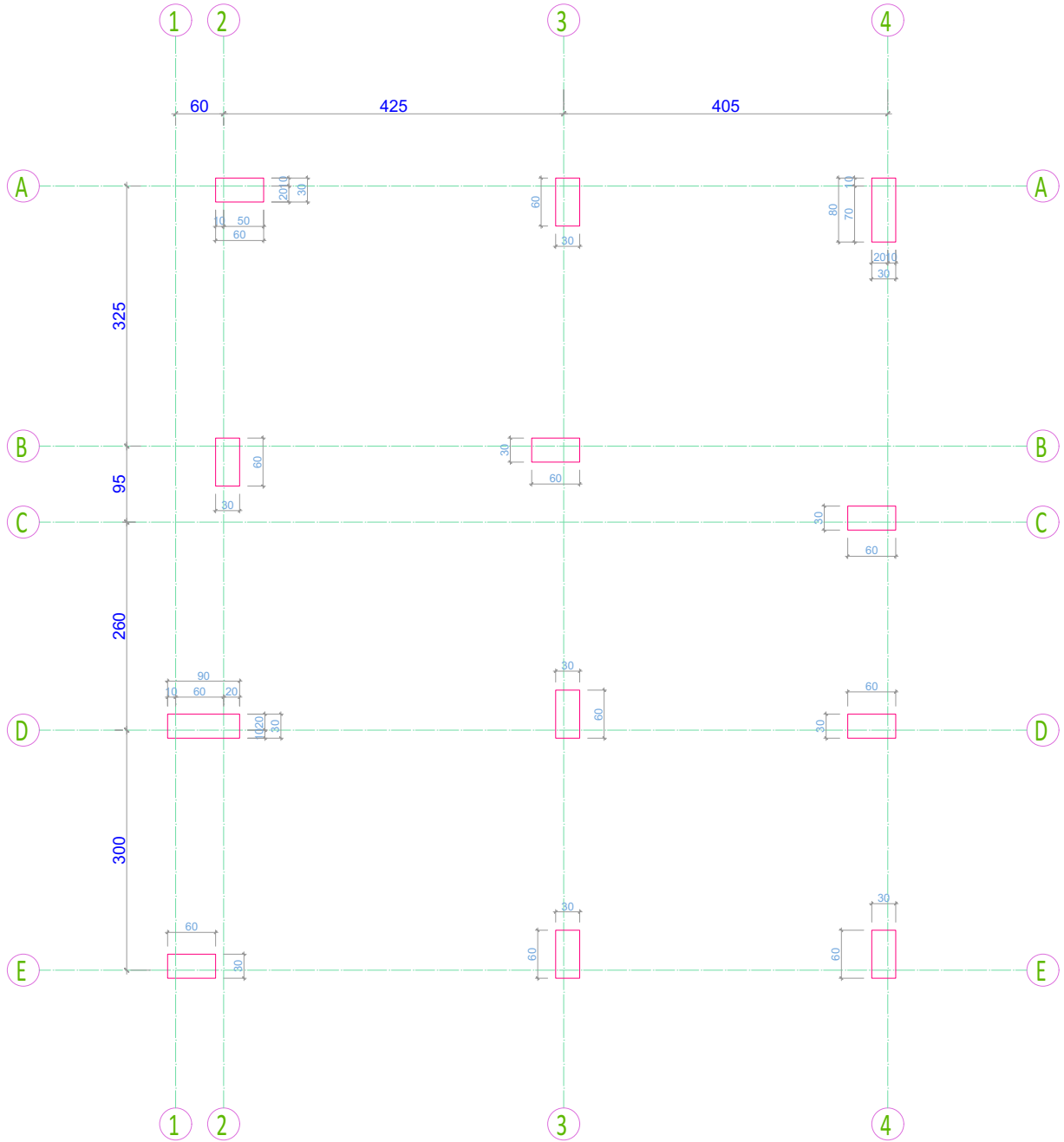


# 11. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI PLAK DÖŞEME DONATI PLANI ÇİZİMİ

## 11.1. Bilgisayarla Plak Döşeme Aks ve Kolonları Çizimi

### Uygulama 11.1: Plak Döşeme Planında Akslar Çizdirilerek, Kolonları Ölçüsüne Uygun Olarak Yerleştirilmesi

- Aks katmanını seçiniz.
- Çizimde verilen ölçülerde aksları çiziniz.

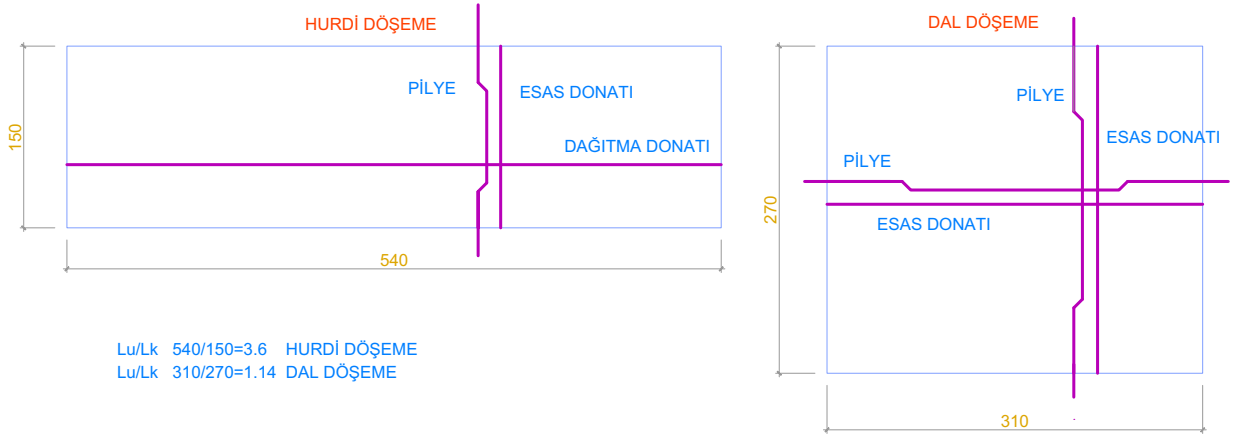


Çizim 11.1: Plak döşemede aksların ve kolonların çizimi

- Bir aksın üzerine 20 cm yarıçapında çember çiziniz.
- Yazı katmanındaki çember içerisine 1 yazınız.
- Aks balonunu ve yazıyı aynı sıradaki aksların üzerine kopyalayınız ve harf sırasına göre yazıyı düzeltiniz.
- Biten aks balonlarını kopyalayınız ve aynı aksların karşı ucuna yapıştırınız.
- Aynı işlemi diğer yöndeki akslar için tekrarlayınız.
- Kolon katmanını seçiniz.
- 30/60, 30/80 ve 30/90 kolonlarını çizimde verilen aks konumlarına göre çiziniz (Çizim 11.1). (Kolonları aks üzerine çizerken 10 cm en dar kenarı olarak hizalayınız.)

## Uygulama 11.2: Plak Döşemenin Çalışma Sistemi (Hurdi-Dal) Hesap ve Tespiti

Kolon çiziminden sonra ana kirişler kolonlara göre çizilir, ara ve konsol kirişler döşemelerin taşıma durumu ve bina çıkmalarına göre çizilir. Etrafı kirişlerle çevrili bu bölgeler döşeme olarak oluşur. Bu döşemeler en boy oranına göre **hurdi** ve **dal döşeme** olarak isimlendirilir ve ona göre donatı yerleşimi çizilir. Bir döşemenin uzun kenarının kısa kenarına bölümünden çıkan sonuç 2'den büyükse **hurdi döşeme**, 2'ye eşit veya 2'den küçük ise **dal döşeme** olarak isimlendirilir. Döşemelerde pilye ve düz donatı (esas donatı, dağıtma donatısı) kullanılır, ihtiyaç durumunda ilave donatı (şapo) kullanılır (Çizim 11.2).



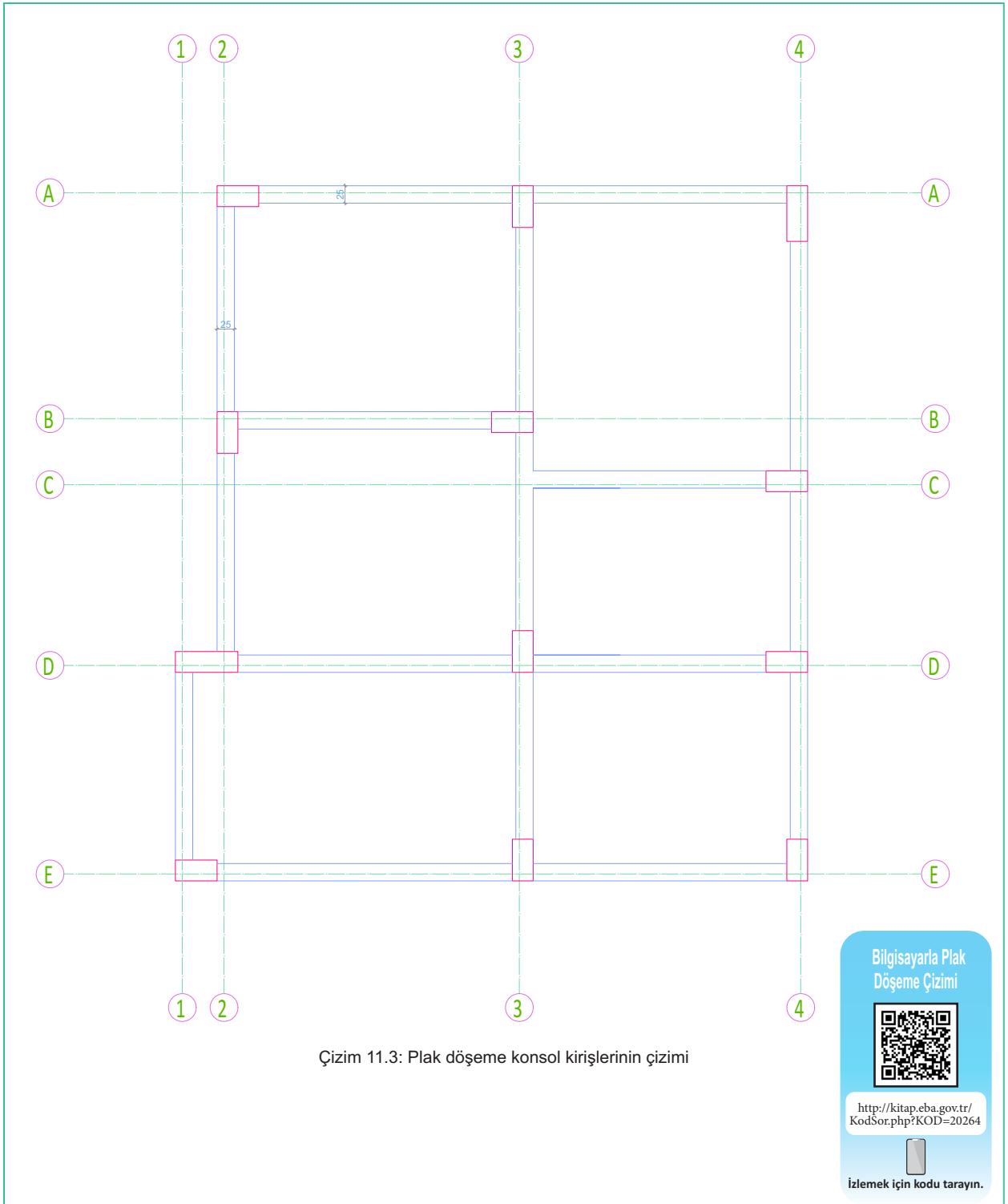
Çizim 11.2: Hurdi ve dal döşeme tespiti ile donatı çizimi

## 11.2. Bilgisayarla Plak Döşeme Kirişleri Çizimi

### Uygulama 11.3: Plak Döşeme X-X ve Y-Y Yönü Ana Kirişler Çizimi

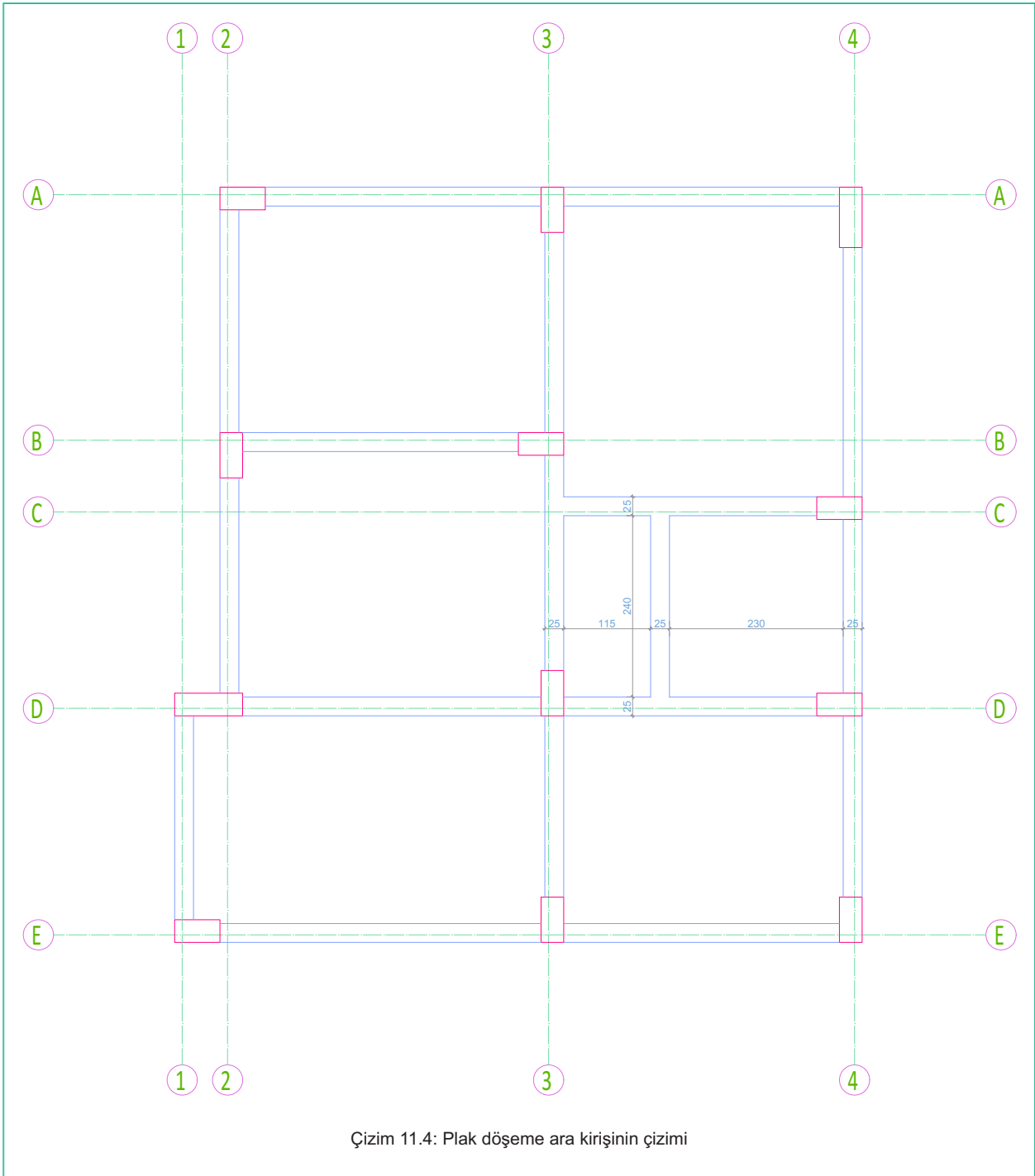
- Kiriş katmanını seçiniz.
- Kolonları hizalayarak kiriş çizgisini, kolon aralarında tek kenara çiziniz.
- Aralıklı kopyalama (**Offset**) komutu ile 25 cm aralığında kirişleri çiziniz (Çizim 11.3).





### Uygulama 11.4: Plak Döşeme X-X ve Y-Y Yönü Ara Kirişler Çizimi

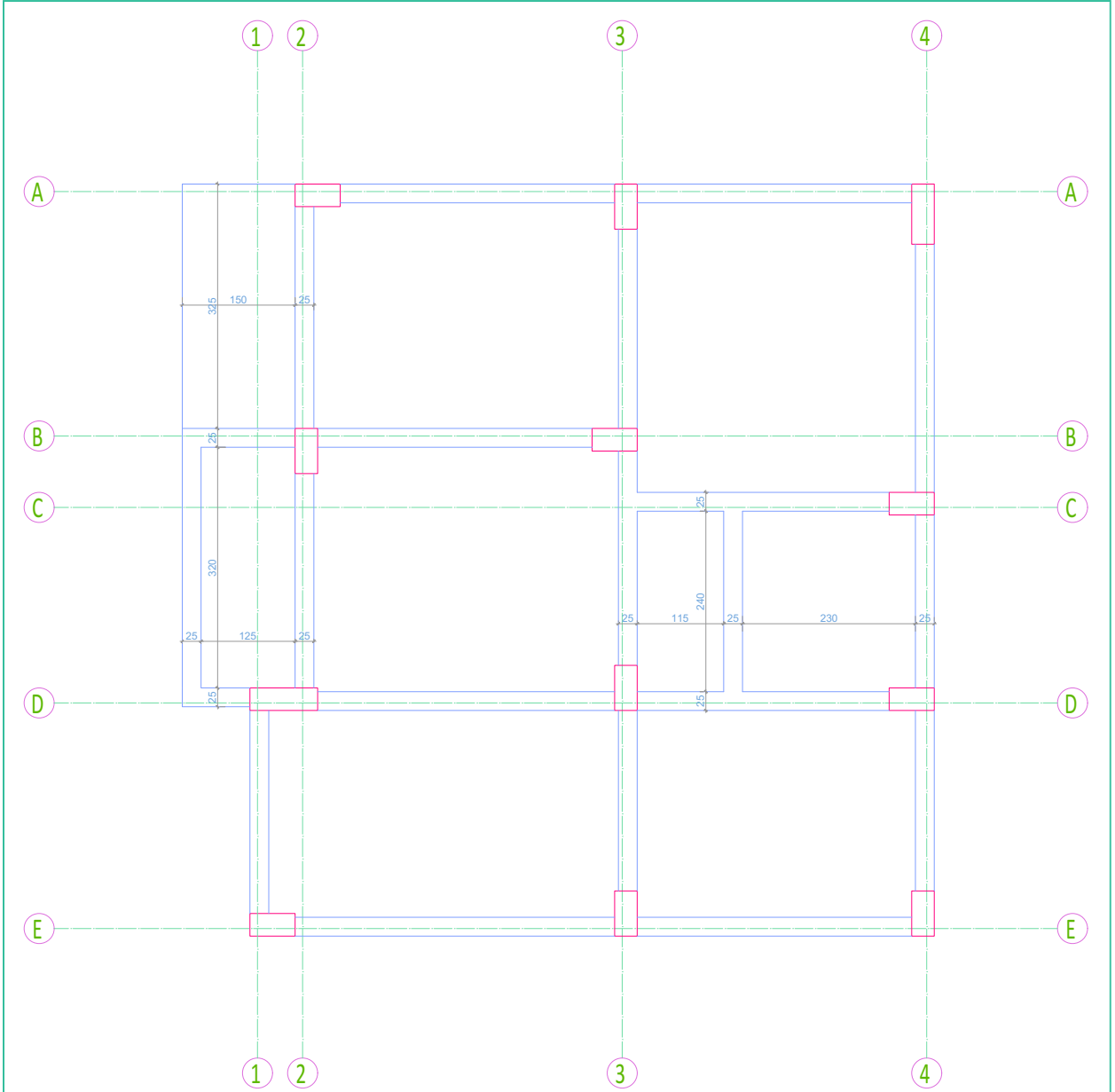
- Çizimdeki ölçülere uygun olarak ara kirişi çiziniz.
- Ara kirişin ana kiriş ile birleştiği kısımları temizleyiniz (Çizim 11.4).



### Uygulama 11.5: Planda Yer Alan Konsol Kirişlerin Çizimi

#### 1. İşlem

- Binanın sol kenarında, çizimde verilen konsol kirişlerini ve döşemeyi ölçülerine uygun olarak çizin.
- Konsol döşemeyi çizin (Çizim 11.5).

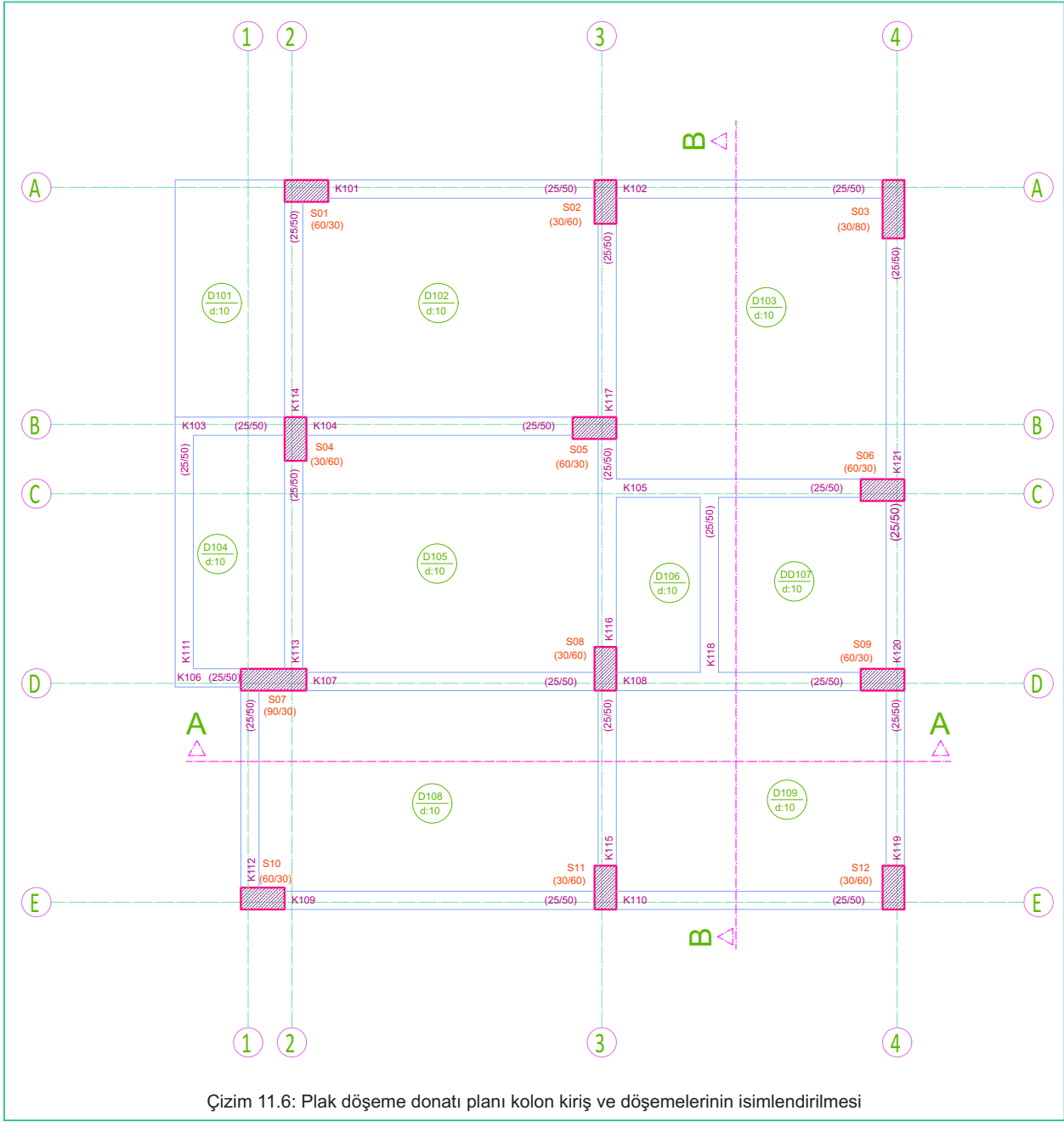


Çizim 11.5: Plak döşeme konsol kirişlerinin çizimi

## 2. İşlem

- Yazı katmanını seçiniz.
- Kolonları sol üstten başlayıp sağ alt kolona kadar sırasıyla isimlendiriniz ve ölçüsünü yazınız.
- Kirişleri, önce sol üst yatay kirişten başlayıp sağ alt yatay kirişe, daha sonra kaldığı numaradan dik kirişleri isimlendirerek devam ettiriniz.
- Kirişleri K-kat-numara-ölçü şeklinde isimlendiriniz. (Zemin kat 3 no.lu kiriş için K003 25/50 şeklinde veya 3. normal kat 15 no.lu kiriş için K315 25/50.)
- Döşemeleri bir çember içerisinde, bulunduğu döşemenin boş bir yerine, döşeme katı ve numarası / döşeme kalınlığı şeklinde isimlendiriniz. (3. kat 5 no.lu döşeme için D305 / d: 12)
- Döşemeleri sol üst döşemeden başlayıp sağ alt döşemeye kadar isimlendiriniz.
- Düşük döşeme için DD ismini yazınız (Çizim 11.6).



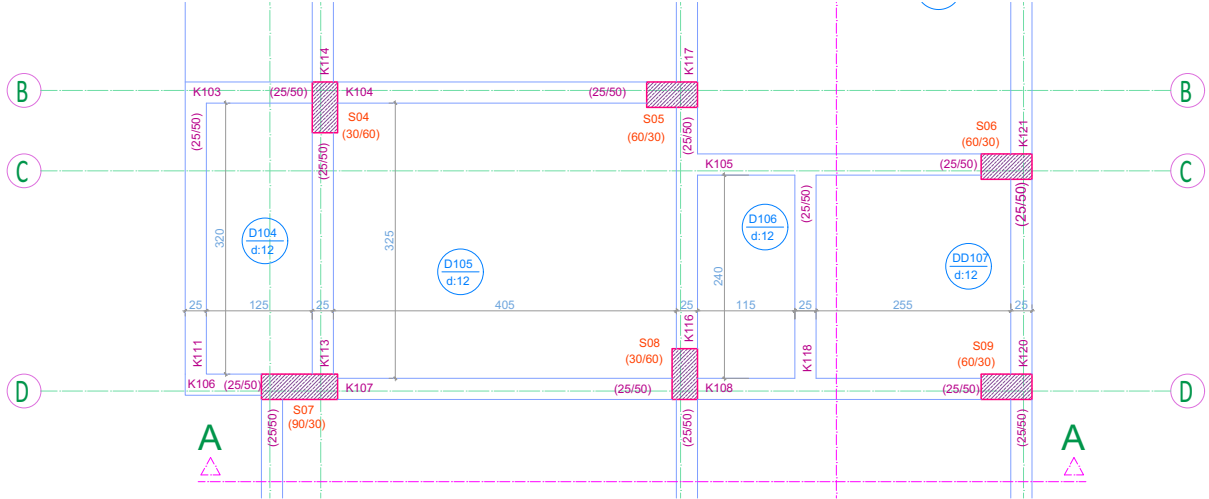


### 11.3. Bilgisayarla Plak Döşeme Donatılarını Çizimi

#### Uygulama 11.6: Tek ve Çift Yönde Çalışan Plak Döşeme ve Düşük Döşeme Donatılarının Çizimi

##### 1. İşlem

- Döşemelerin hurdi veya dal döşeme olduğunu tespit ediniz.
- Düşük döşemeye isim vererek yerini tespit yapınız (Çizim 11.7).



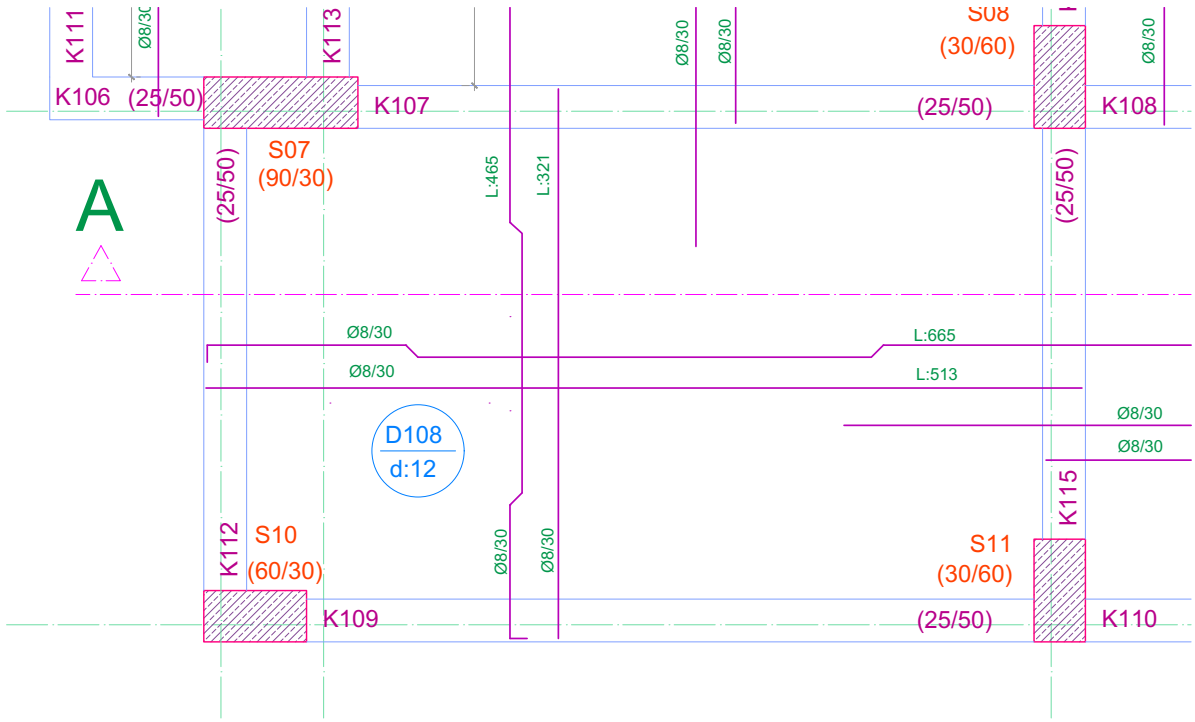
Çizim 11.7: Çizimi yapılan planın döşeme çeşitlerinin tespiti ve isimlendirilmesi

## 2. İşlem

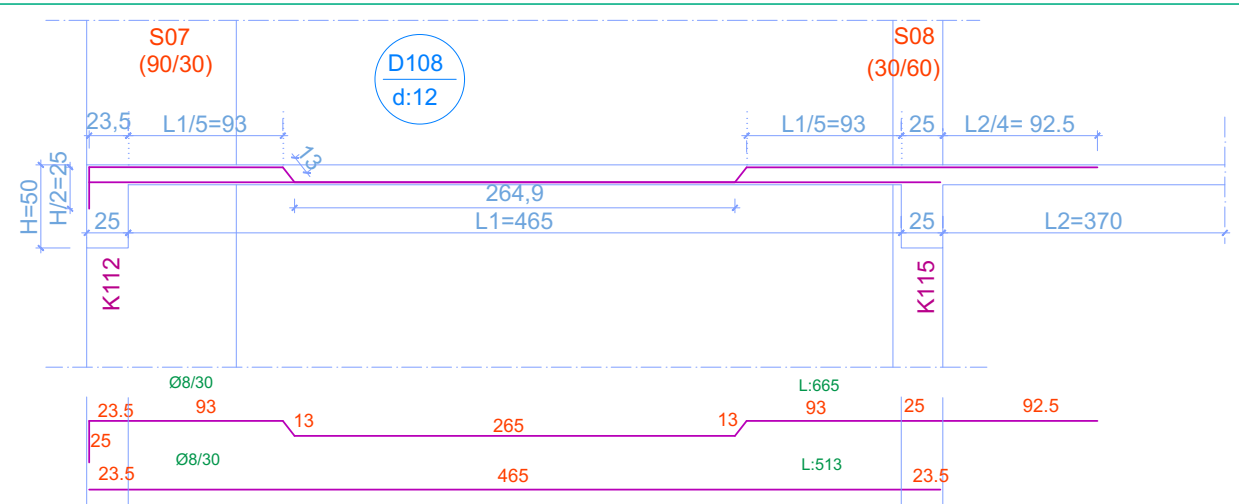
- Hurdi döşemeler için tek yönlü donatı, dal döşemeler için çift yönlü donatı hesabı yapınız.
- Pilye, bulunduğu döşemde 1/5 oranında 45 derece 2 yönde kırılır, komşu döşemde 1/4 oranında uzatılır. Devam eden döşeme yoksa pilyle giriş içinde, girişin yarı yüksekliğinde ucu bükülür. Bu kurala göre pilyle döşemenin her iki yönü için hesaplayınız.
- Esas donatıları, döşemenin yanındaki girişin dış kenarına paspayı (1,5 cm) düşülerek hesaplayınız [(Çizim 11.8) (Çizim 11.9)].

Bilgisayarla Plak  
Döşeme Donatı Çizimi
[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20270](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20270)

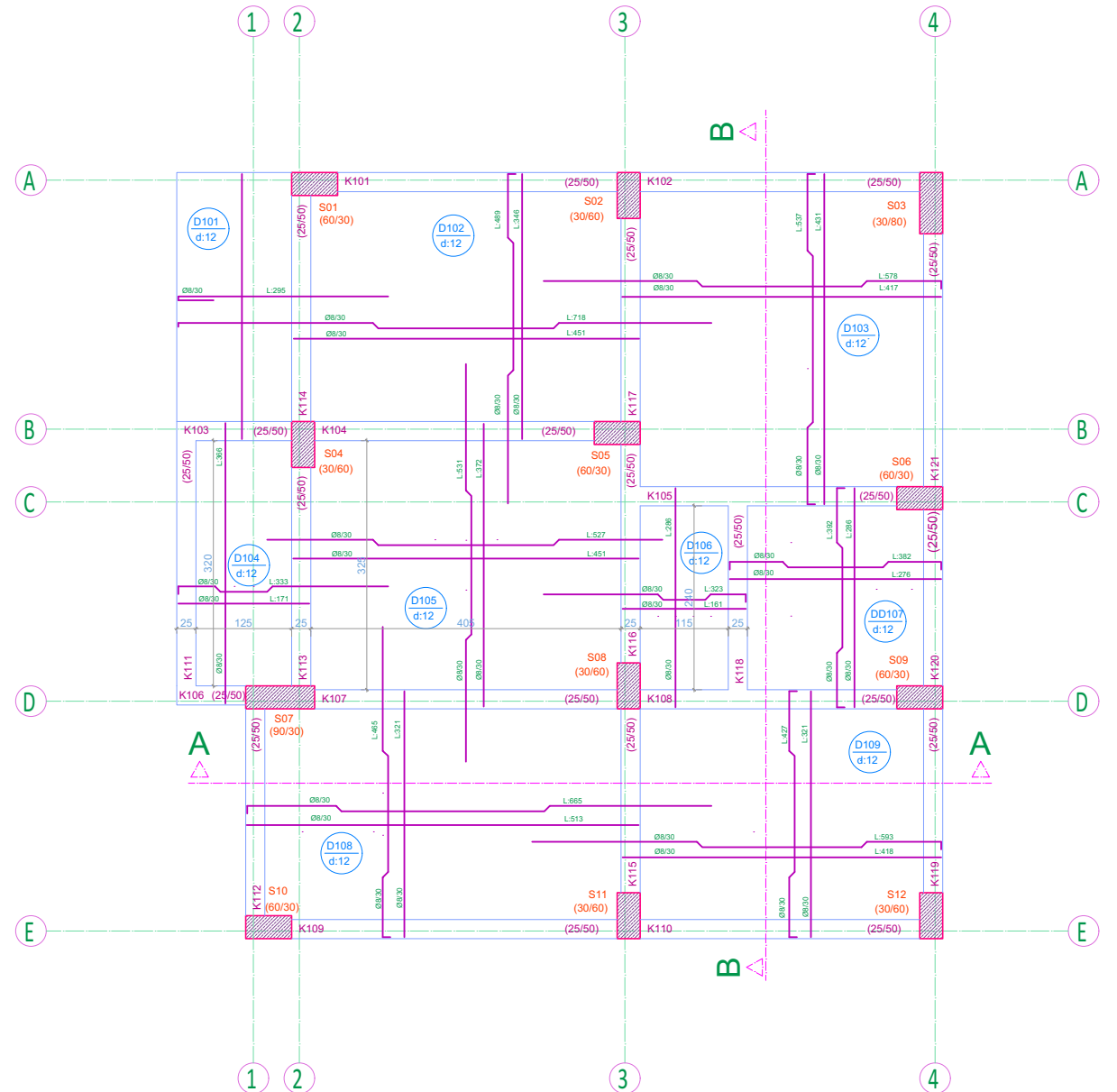
izlemek için kodu tarayın.



Çizim 11.8: Döşeme donatılarının çift yönlü (dal döşeme) çizimi



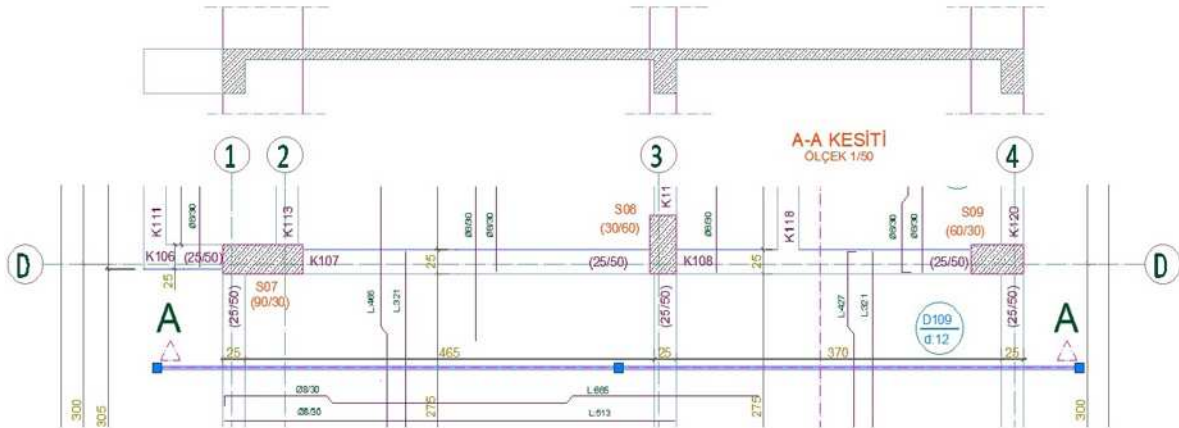
Çizim 11.9: Döşeme donatılarının çizimi ve hesaplanması



Çizim 11.10: Döşeme donatılarının çizimi ve hesaplanması



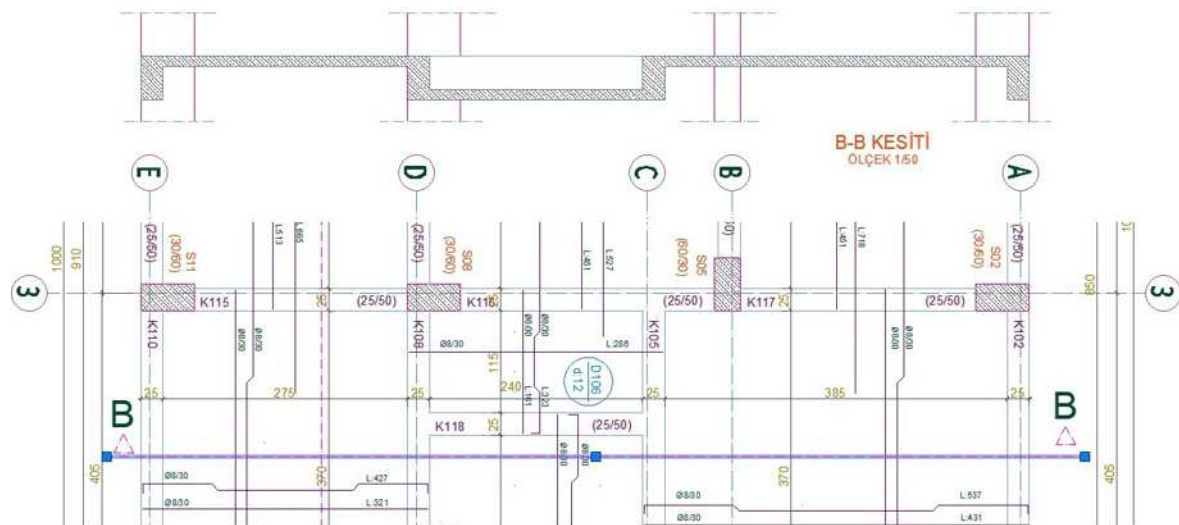
- Döşemeden aşağı 50 cm yüksekliğinde kirişleri çiziniz.
- Döşeme ve kirişlerin birleşim yerlerini temizleyiniz.
- Kesiti üst ve altından kesit çizgileri ile sınırlayınız ve kolon çizgilerini bu sınırdan kesiniz (Çizim 11.11).



Çizim 11.11: Plak döşeme A-A kesiti çizimi

## 2. İşlem

- Y-Y yönü için B-B kesit çizgisini kalıp ve döşeme planında çiziniz.
- Kesiti, çizgisinin kestiği kirişleri ve kolonları planın sol kenarına çizgiler ile taşıyınız.
- Taşıma çizgilerine göre 12 cm döşeme kalınlığını çiziniz.
- Döşemeden aşağı 50 cm yüksekliğinde kirişleri çiziniz.
- Düşük döşemeyi kirişin alt ucuna hizalayıp 12 cm kalınlığında çiziniz.
- Döşeme ve kirişlerin birleşim yerlerini temizleyiniz.
- Kesiti, üst ve altından kesit çizgileri ile sınırlayınız ve kolon çizgilerini bu sınırdan kesiniz.
- A-A ve B-B kesitinde kirişlerin ve döşemenin içine betonarme taraması ile tarama yapınız (Çizim 11.12).



Çizim 11.12: Plak döşeme B-B kesiti çizimi

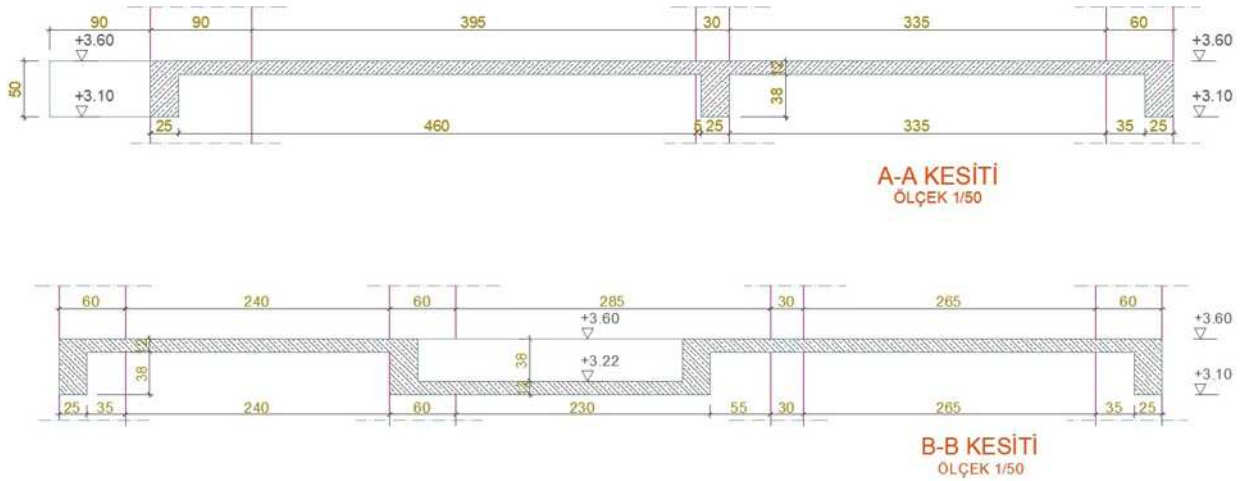
### Uygulama 11.8: Plak Döşeme Kesiti İç ve Dış Ölçülendirmesi

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- A-A ve B-B kesitinde yatay olarak kiriş ve döşeme açıklıklarını ölçülendiriniz.
- A-A ve B-B kesitinde dikey olarak döşeme ve kiriş kalınlıklarını ölçülendiriniz.



### Uygulama 11.9: Plak Döşeme Kesiti Kotlu Ölçülendirmesi

- A-A ve B-B kesitinde çizimi yapılan kalıp ve döşeme donatı planının bulunduğu katın yüksekliğini döşeme üzerine kot olarak yazınız.
- A-A ve B-B kesitinde kirişin alt kısmına, döşeme üzerindeki kottan 50 cm eksik olacak şekilde kotlarını yazınız.
- B-B kesitinde düşük döşeme kotlarını yazınız (Çizim 11.13).

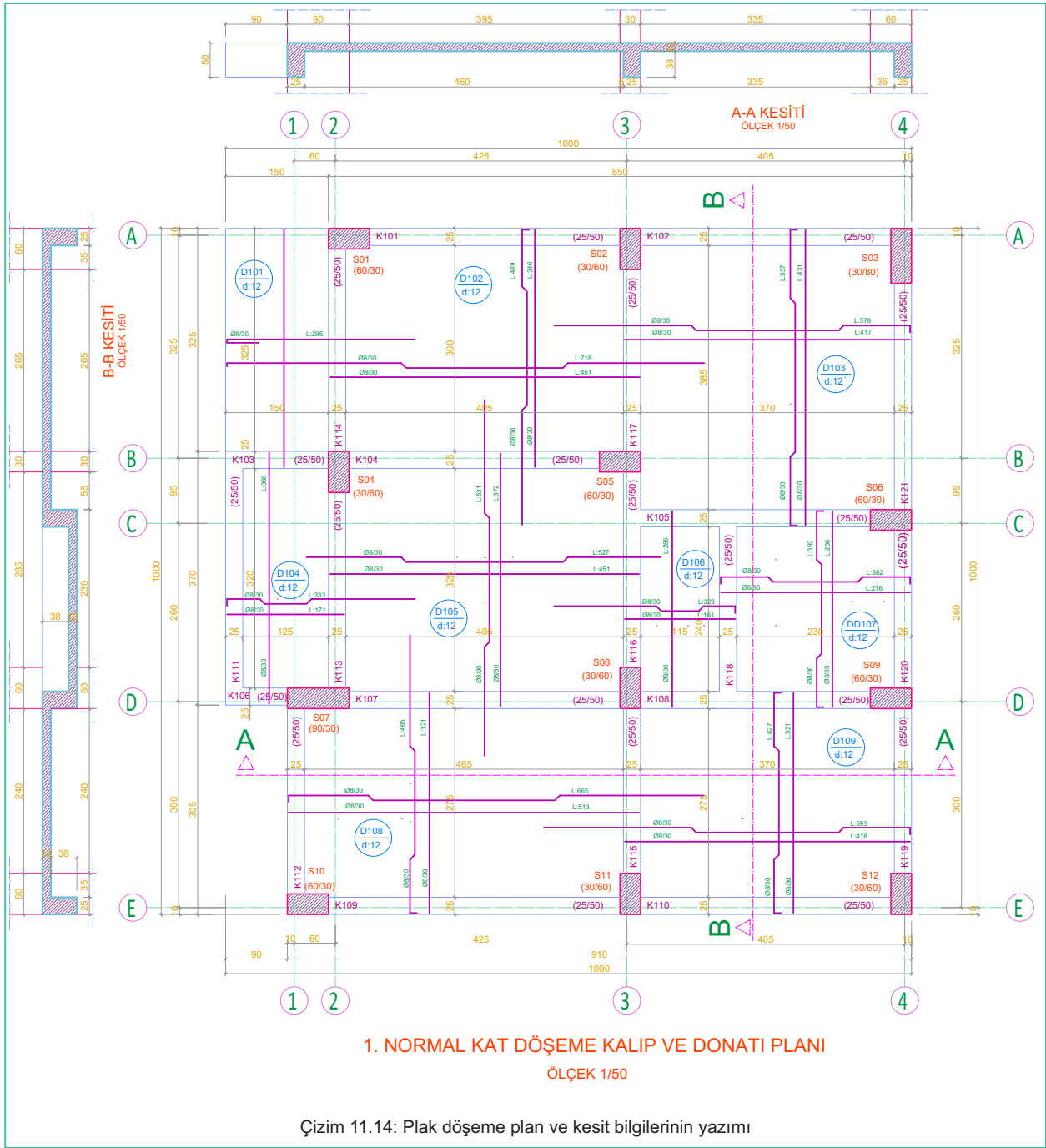


Çizim 11.13: Plak döşeme kesitlerinin iç-dış ve kotlu ölçülendirmesi

## 11.5. Bilgisayarla Plak Döşeme Plan Bilgileri Yazımı

### Uygulama 11.10: Plak Döşeme Donatı Planı Enine Kesit ve Boyuna Kesit Elemanlarının Bilgilerini Yazması

- Döşeme kalıp ve donatı planının kesit isimlerini kesitin altına yazınız.
- Döşeme kalıp ve donatı planının çiziminin yapıldığı kata göre ismini ve ölçeğini planın altına yazınız (Çizim 11.14).



### Uygulama 11.11: Plak Döşeme Donatı Planı Tablosu Çizimi ve Bilgilerin Yazımı

- Döşeme kalıp ve donatı planı için örnek anteti çiziniz.
- Antet ve plana ait bilgileri tabloya yazınız.
- Döşeme kalıp ve donatı planının altına bu çizelgeyi taşıyıp çizimi bitiriniz (Çizim 11.15).



## 1.NORMAL KAT DÖŞEME KALIP VE DONATI PLANI ÖLÇEK=1/50

Beton sınıfı:....	..... Ada    .....Parsel	Pafta no:....
ETKİN YER İVMESİ KATSAYISI (A0)=.....		DEPREM BÖLGESİ=.....
TASIYICI SİSTEM DAVRANIS KATSAYISI (R)=.....		Ta=..... Tb=.....
BİNA ÖNEM KATSAYISI (I)=.....		YEREL ZEMİN SINIFI (Z)=.....
BİNANIN YALITIMI PROJESİNE UYGUN OLARAK YAPILACAKTIR		

ADI SOYADI		ÖLÇEK	PAFTA (PLAN) ADI	PAFTA NO	
SINIFI / NO				OKUL ADI	
TARİH					
KONTROL					

Çizim 11.15: Plak döşeme planı antet ve plan bilgi tablosu çizimi

## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

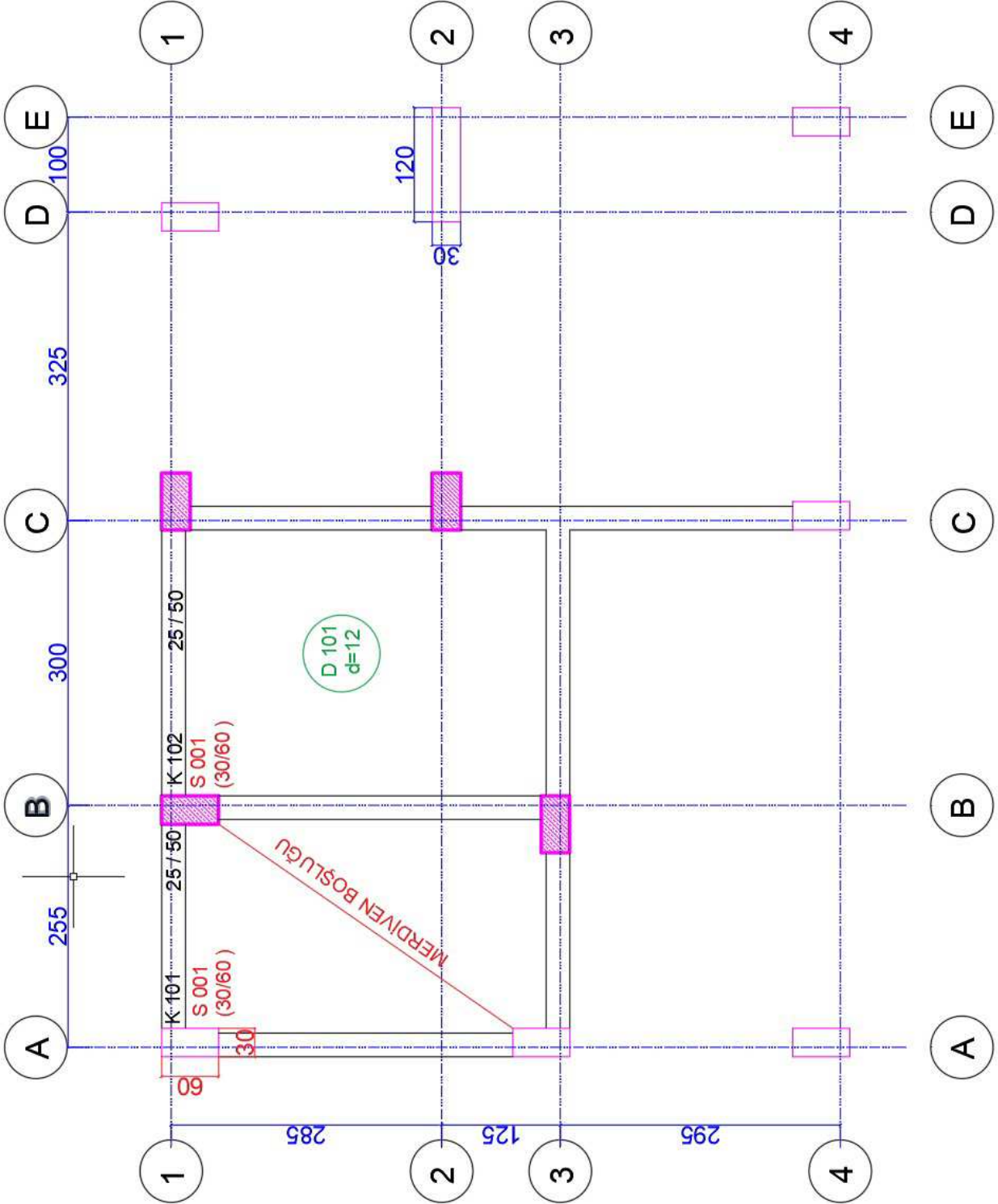
Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Plak döşeme, aks ve kolonları çizdin mi?		
3	Plak döşeme girişlerini çizdin mi?		
4	Plak döşeme donatılarını çizerek donatı hesaplarını yaptın mı?		
5	Plak döşeme kesitlerini çizdin mi?		
6	Kolon ve perde donatı detaylarını çizdin mi?		
7	Plak döşeme bilgilerini yazdın mı?		
8	Yapmış olduğun çizimi bilgisayarına kaydettin mi?		



## Sıra Sizde 11.1

Aşağıda kısmen tamamlanmış ve kolonları yerleştirilmiş planın; kolon aks ve plak döşeme çizimini, demir donatısını ve belirleyeceğiniz iki eksende kesit planını çizerek donatıları gösteriniz.



Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

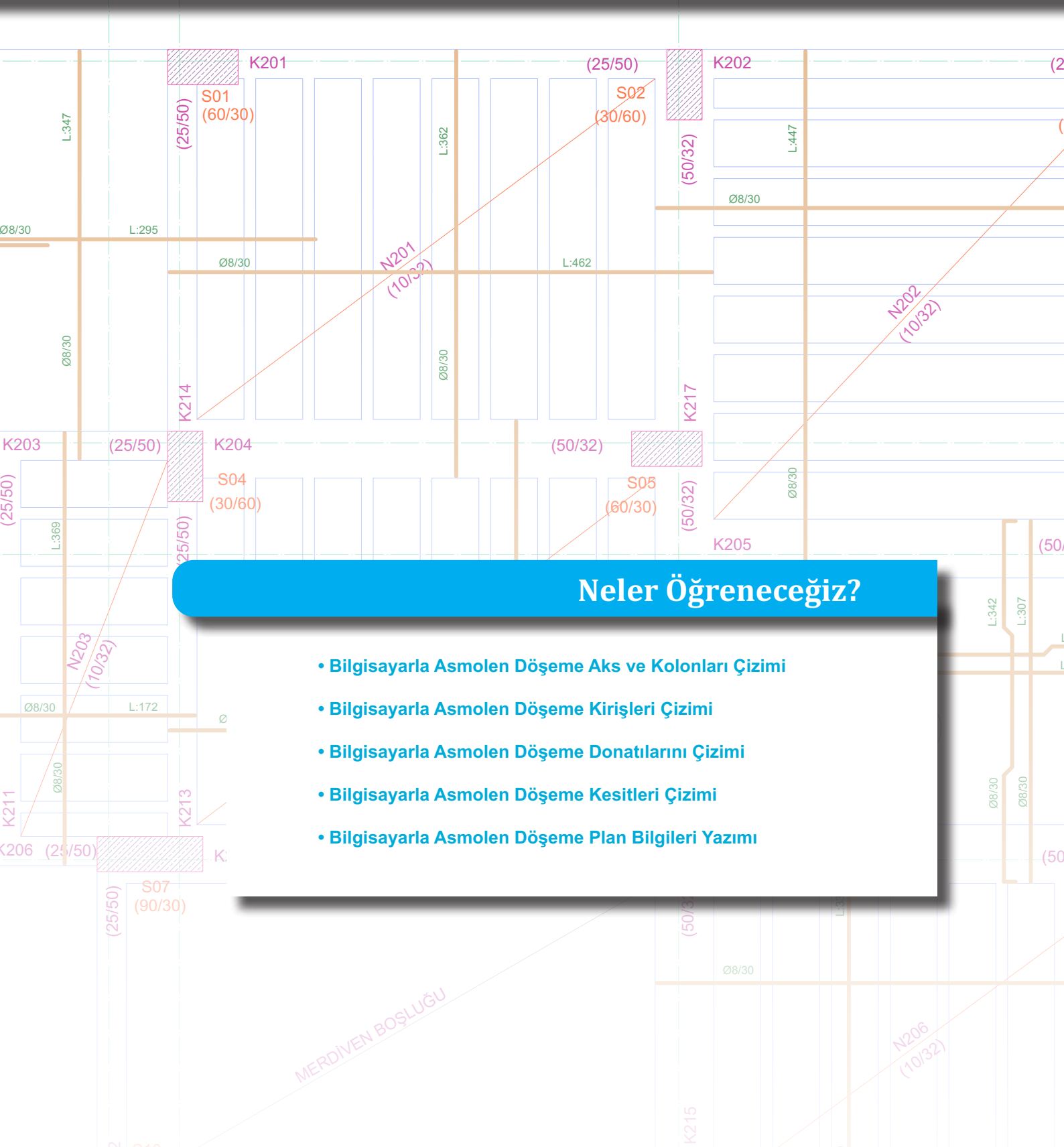
Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizdi.		5	
3	Kolon yerleşimlerini yaprak kolonları çizdi.		10	
4	Kolonları 1/20 ölçeğine dönüştürdü.		5	
5	Plan dış kolanlar arasında perde donatı çizimlerini yaptı		35	
6	Kolon ve perde donatı detaylarını çizdi		35	
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı		5	
TOPLAM			100	

# BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI

## ASMOLEN DÖŞEME

### DONATI PLANI ÇİZİMİ

# 12



### Neler Öğreneceğiz?

- Bilgisayarla Asmolen Döşeme Aks ve Kolonları Çizimi
- Bilgisayarla Asmolen Döşeme Kirişleri Çizimi
- Bilgisayarla Asmolen Döşeme Donatılarını Çizimi
- Bilgisayarla Asmolen Döşeme Kesitleri Çizimi
- Bilgisayarla Asmolen Döşeme Plan Bilgileri Yazımı

## 12. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI ASMOLLEN DÖŞEME DONATI PLANI ÇİZİMİ

Betonarme döşemelerde tek veya çift yönlü olarak, en fazla 70 cm aralıklarla olmak üzere ana kirişlere bağlı olarak eşit aralıklarla dağıtılan ve bu kirişler arasındaki boşlukların çeşitli malzemelerin doldurulmasıyla oluşturulan döşeme sistemi **asmollen döşeme** olarak adlandırılır.

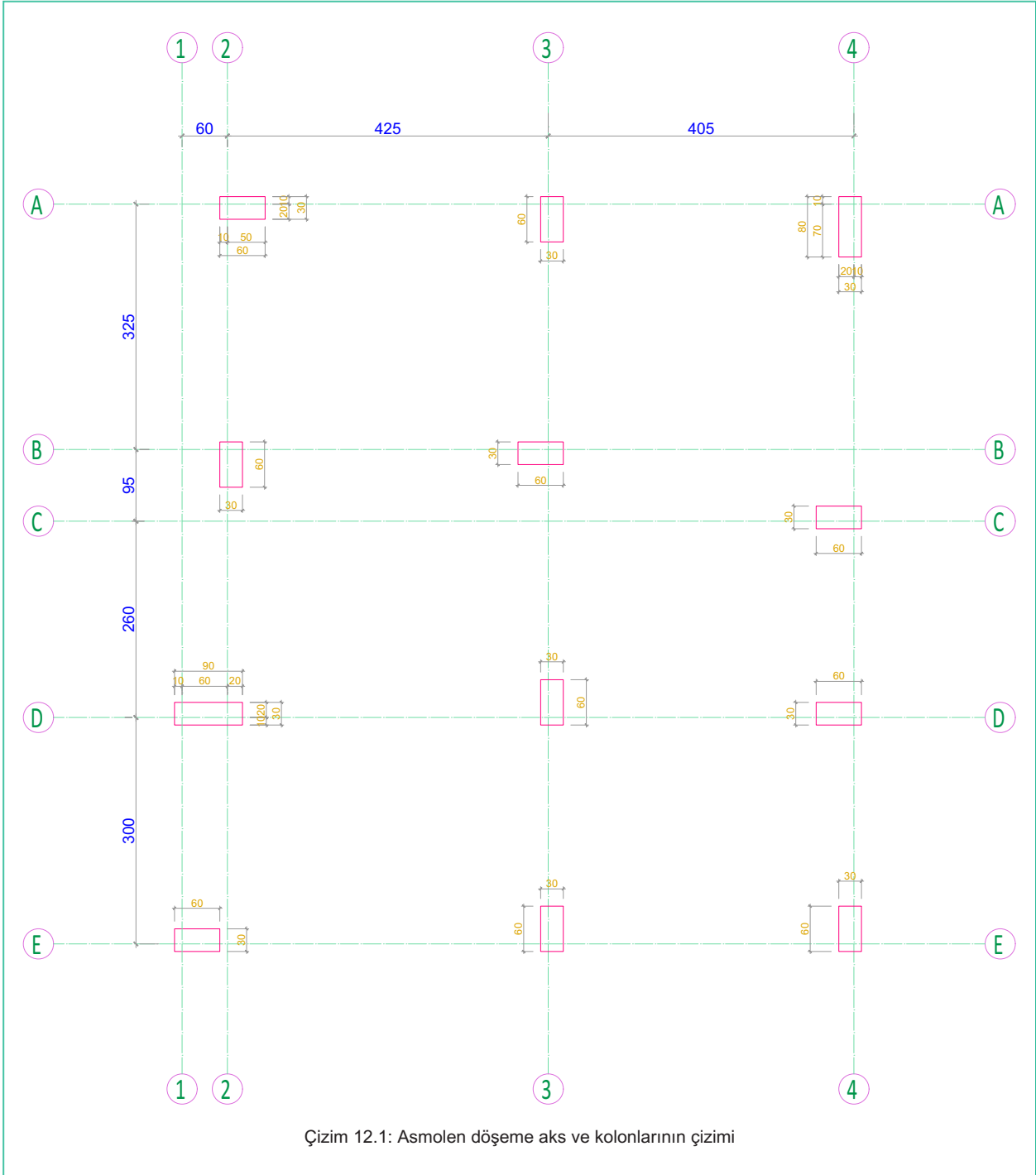
Asmollen döşemeleri oluşturan bu küçük kirişler nervür kirişi olarak isimlendirilmektedir. Nervürlerin arası boş bırakıldığında ise bu döşeme sistemi **dişli döşeme** olarak isimlendirilir. Asmollen döşeme sistemlerinde nervür kirişler ve çerçeve kirişler aynı yükseklikte yapılır. Araları asmollen tuğlası, asmollen briket ve dolgu köpük malzemelerle doldurulur. Bu sayede düz bir tavan elde edilir. Asmollen döşemenin düz yüzeyli olması kalıp ve sıva işçiliğini kolaylaştırmakta ve inşaat maliyetini düşürmektedir. Plak döşemelere göre daha kalın ve dolgulu bir sistem olması ısı ve ses yalıtımı sağlamaktadır.

Asmollen döşemeler deprem etkisi altında kötü bir performans göstermektedir. Bu sebeple deprem yönetmeliğine göre bu döşeme sistemlerinin kullanım alanları kısıtlanmıştır.

### 12.1. Bilgisayarla Asmollen Döşeme Aks ve Kolonları Çizimi

#### Uygulama 12.1: Asmollen Döşeme Planı Aksları Çizerek Kolonları Ölçüsüne Uygun Yerleştirme

- Aks katmanını seçiniz.
- Çizimde verilen ölçülerde aksları çizin.
- Bir aksın üzerine 20 cm yarıçapında çember çizin.
- Yazı katmanındaki çember içine 1 yazınız.
- Aks balonunu ve yazıyı aynı sıradaki aksların üzerine kopyalayınız ve harf sırasına göre yazıyı düzeltiniz.
- Biten aks balonlarını kopyalayınız ve aynı aks çizgilerinin karşı ucuna yapıştırınız.
- Aynı işlemi diğer yöndeki akslar için tekrarlayınız.
- Kolon katmanını seçiniz.
- 30/60, 30/80 ve 30/90 kolonlarını çizimde verilen aks konumlarına göre çizin (Çizim 12.1). (Kolonları aks üzerine çizerken 10 cm en dar kenarı olarak hizalayınız.)



### Asmolen Döşemenin Çalışma Sistemine Göre Nervür Yönleri Tespiti

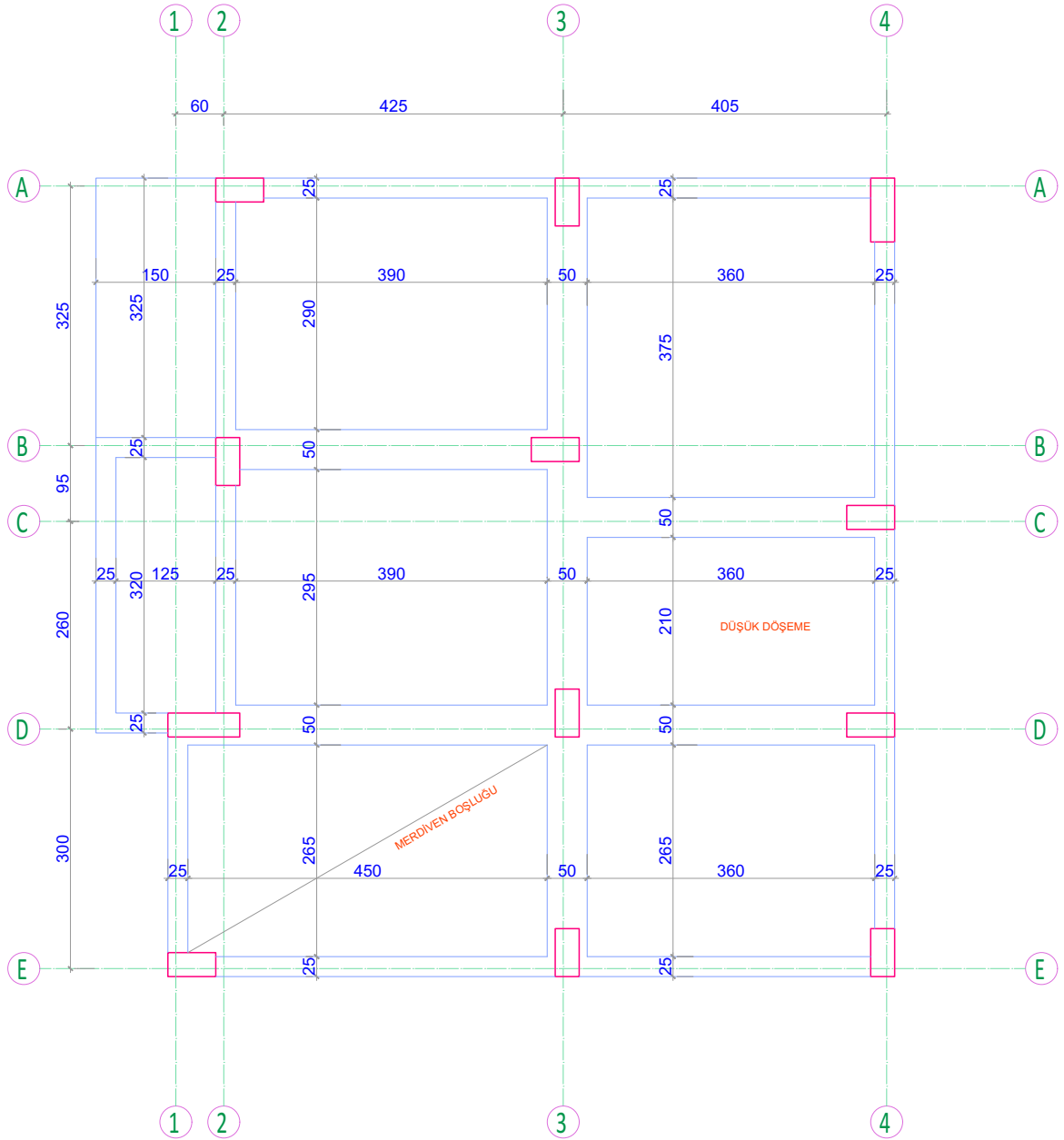
Nervür kirişleri, en az 10/32 cm ebadında ve döşemelerin kısa kenarları yönünde yerleştirilir. 40-70 cm aralıklarla birbirine paralel kirişlerin ana kirişlere oturtulması ve üzerine plak kalınlığı 5-7 cm oluşturulan bir döşemedir. Kattaki bütün döşemeler asmolen olmayabilir. Bu durumda ve özellikle düşük döşemelerde pilye ve düz donatı döşemenin çalışma şekline (dal-hurdi) göre her iki yönde düzenlenir.

Asmolen döşemeler tek doğrultuda çalışan döşemeler olduğu için ve yeterli plak kalınlığı olmadığı için pilye konulmaz. Döşemenin kısa doğrultusuna esas donatı ve uzun doğrultusuna dağıtma donatıları konulur. Asmolen döşemelerde nervürler bulunur. Nervürler arasına ise asmolen bloklar yerleştirilir. Blok üzerlerine ve nervür kirişlerine dağıtma çelikleri (donatısı) konulur.

## 12.2. Bilgisayarla Asmolen Döşeme Kirişleri Çizimi

### Uygulama 12.2: Asmolen Döşeme X-X ve Y-Y Yönü Ana ve Ara Kirişlerin Çizimi

- Kiriş katmanını seçiniz.
- Kolonları hizalayarak kiriş çizgisini, dış kolon aralarında dış kenara çiziniz.
- Aralıklı kopyalama (**Offset**) komutu ile 25 cm aralığında kirişleri içe doğru çiziniz.
- Planın iç kısmındaki 50 cm genişliğindeki yatık kirişler için kolonların her iki yanına 10 cm dışarıdan kiriş çizgilerini çiziniz.
- Kiriş birleşim kısımlarını temizleyiniz (Çizim 12.2).



Çizim 12.2: Asmolen döşeme ana ve ara kirişlerinin çizimi

## Uygulama 12.3: Planda Yer Alan Nervür Kirişlerin Çizimi

### 1. İşlem

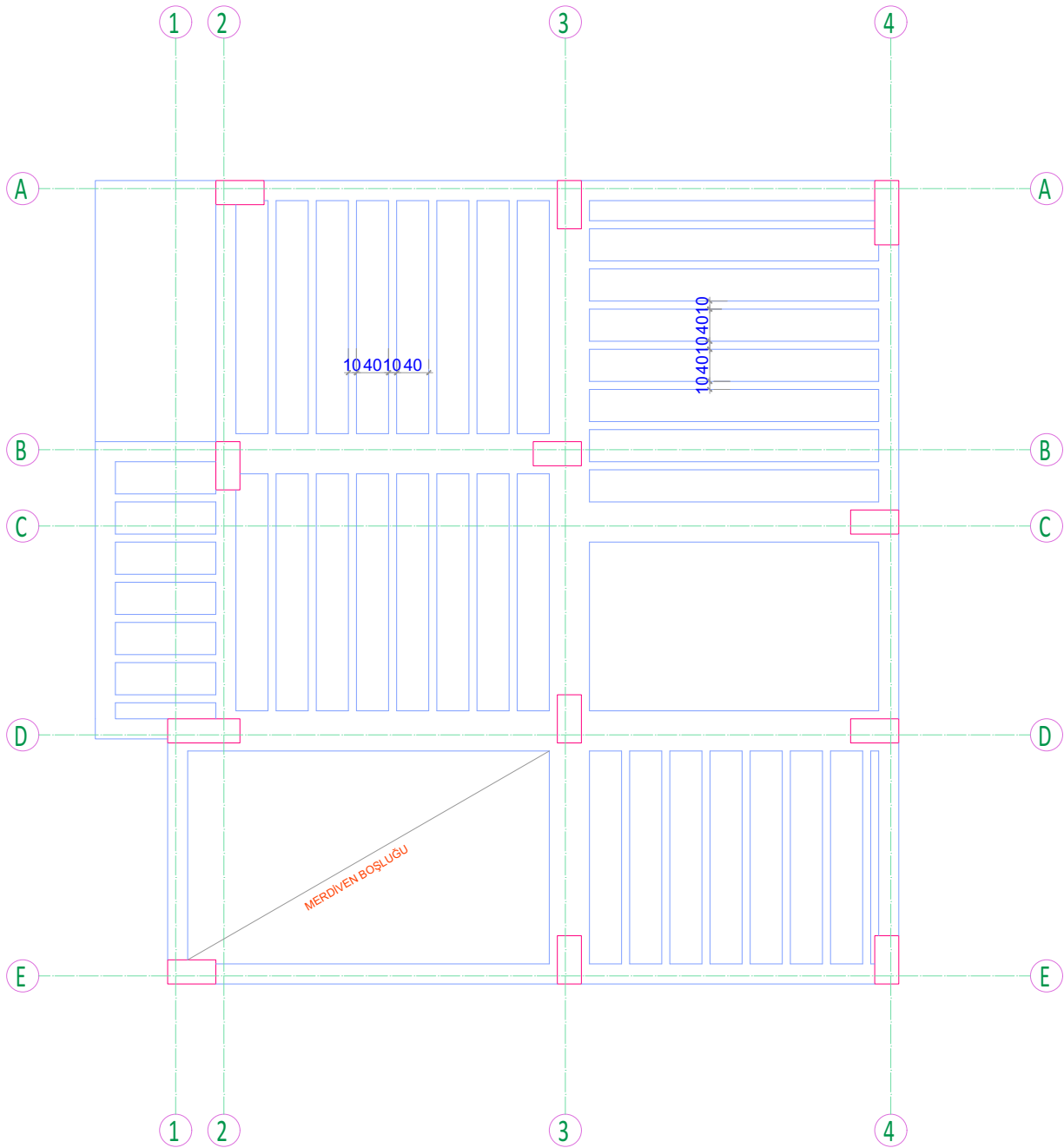
- Nervür kirişleri döşemenin uzun kenarı boyunca 40 cm boşluk ve 10 cm nervür kiriş olacak şekilde mevcut kirişi kopyalayarak çiziniz.
- Çizimdeki nervür kiriş yönlerine göre döşemelere nervür kirişleri çiziniz.
- Kiriş ek yerlerini temizleyiniz (Çizim 12.3).

Bilgisayarla Asmolen  
Döşeme Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20268](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20268)

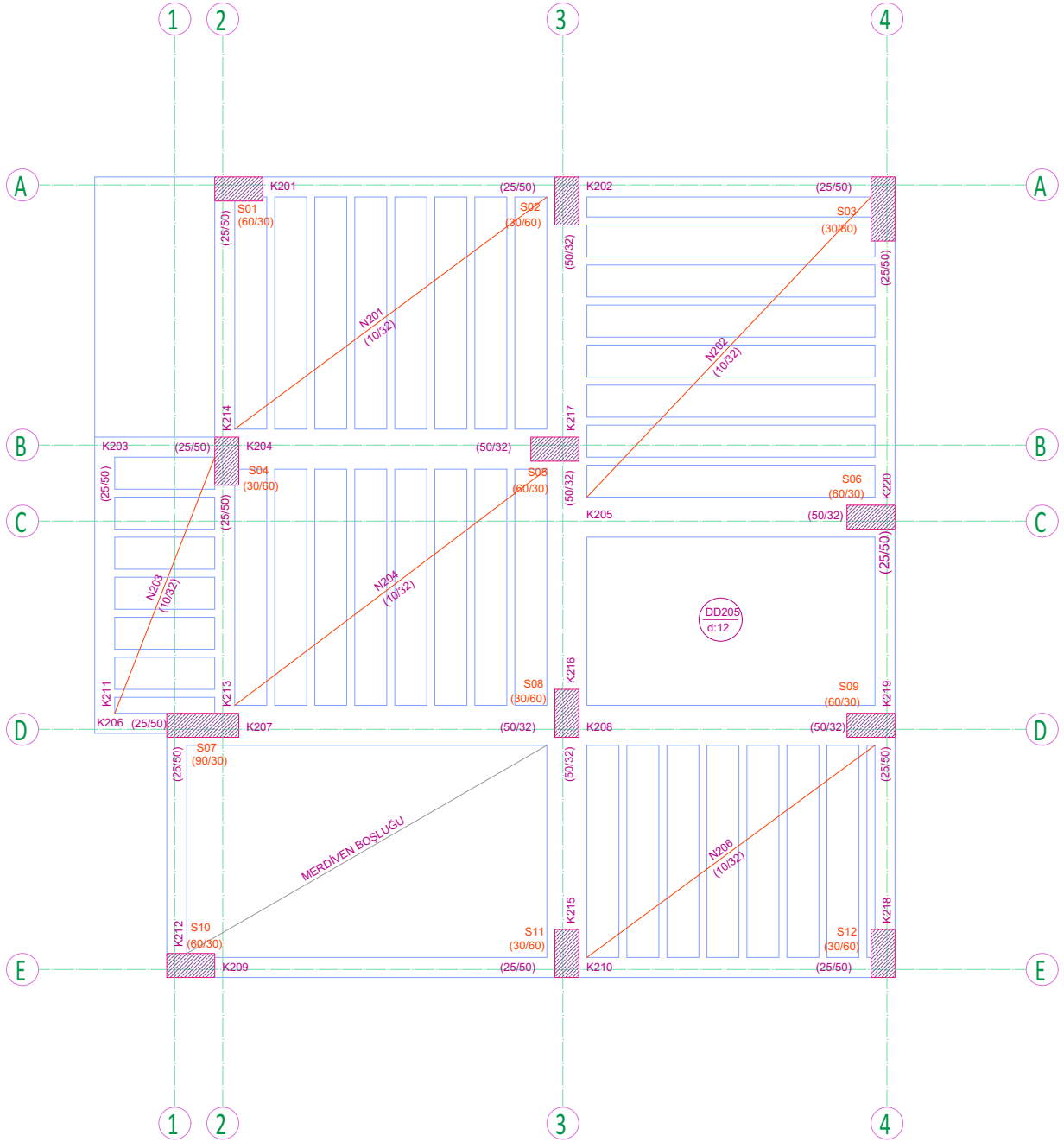
izlemek için kodu tarayın.



Çizim 12.3: Asmolen döşeme nervür kirişlerinin çizimi

## 2. İşlem

- Yazı katmanını seçiniz.
- Kolonları sol üstten başlayıp sağ alt kolona kadar sırasıyla isimlendiriniz (S) ve ölçüsünü yazınız.
- Kirişleri, önce sol üst yatay kirişten başlayıp sağ alt yatay kirişe daha sonra kaldığı numaradan dik kirişleri isimlendirerek devam ettiriniz.
- Kirişleri K (kat-numara-ölçü) şeklinde isimlendiriniz. (Zemin kat 3 no.lu kiriş için K003 25/50 şeklinde veya 3. normal kat 15 no.lu kiriş için K315 50/32.)
- Asmolen döşemeleri N ile, düşük döşemeleri DD ile isimlendiriniz ve döşeme kalınlığını döşeme adının altına yazınız (Çizim 12.4).



Çizim 12.4: Asmolen döşeme kolon kiriş ve döşemelerinin isimlendirilmesi



## 12.3. Bilgisayarla Asmolen Döşeme Donatılarını Çizimi

### Uygulama 12.4: Asmolen Döşeme Planında Kullanılacak Esas Donatıların Çizimi

- Asmolen döşemelerin dar kenar doğrultusunda komşu kirişler dâhil olacak şekilde esas donatıları paspayı 1.5 cm olacak şekilde çiziniz.
- Asmolen döşemelerin uzun kenar doğrultusunda komşu kirişler dâhil olacak şekilde dağıtma donatıları paspayı 1.5 cm olacak şekilde çiziniz.
- Düşük döşemede pilve ve esas donatıları çiziniz (pilve kırma L/5).
- Donatı bilgilerini donatıların üzerine yazınız (çap, adet, aralık ve uzunluk) (Çizim 12.5).

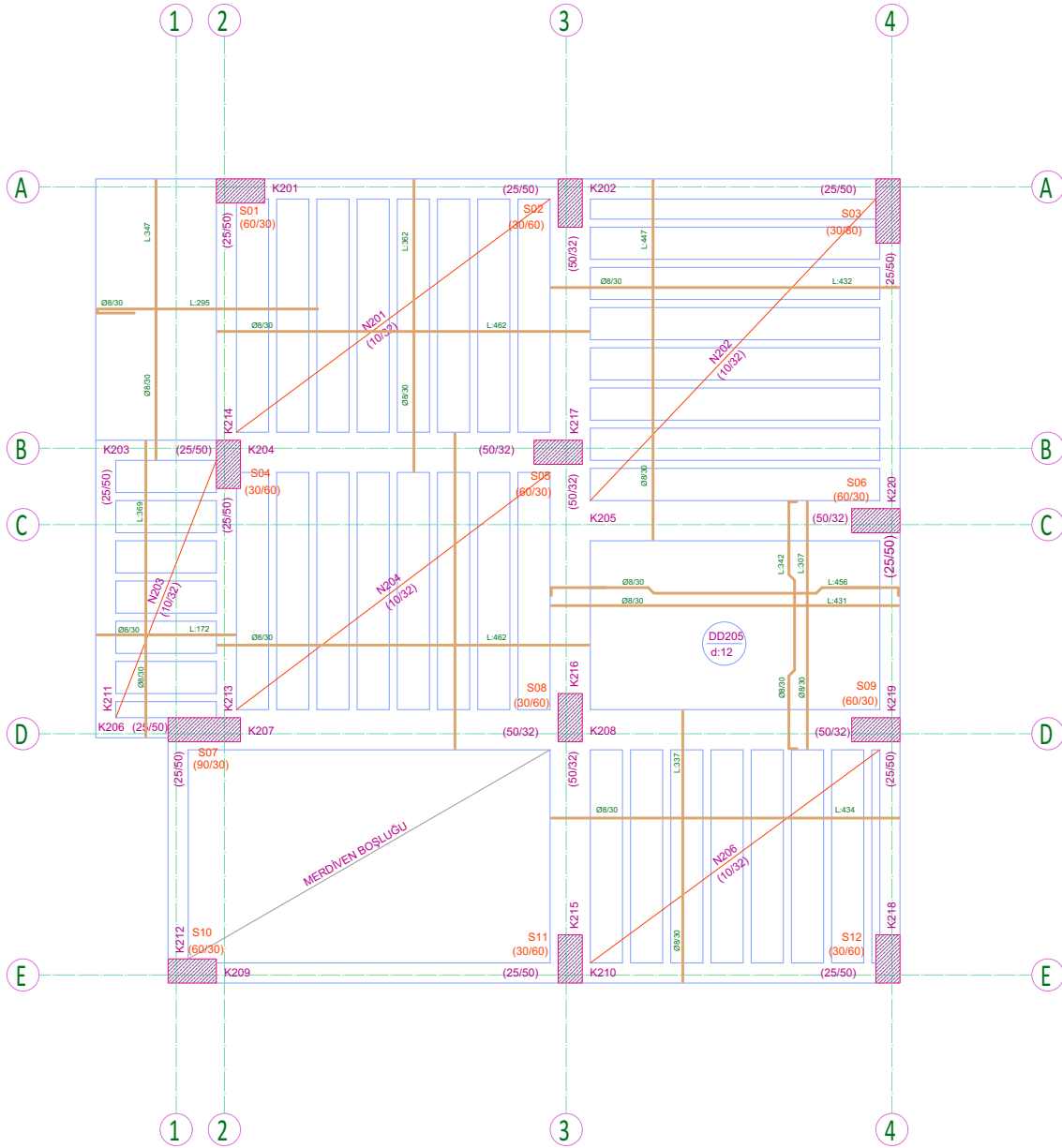
Bilgisayarla Asmolen  
Döşeme Donatı Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20270](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20270)

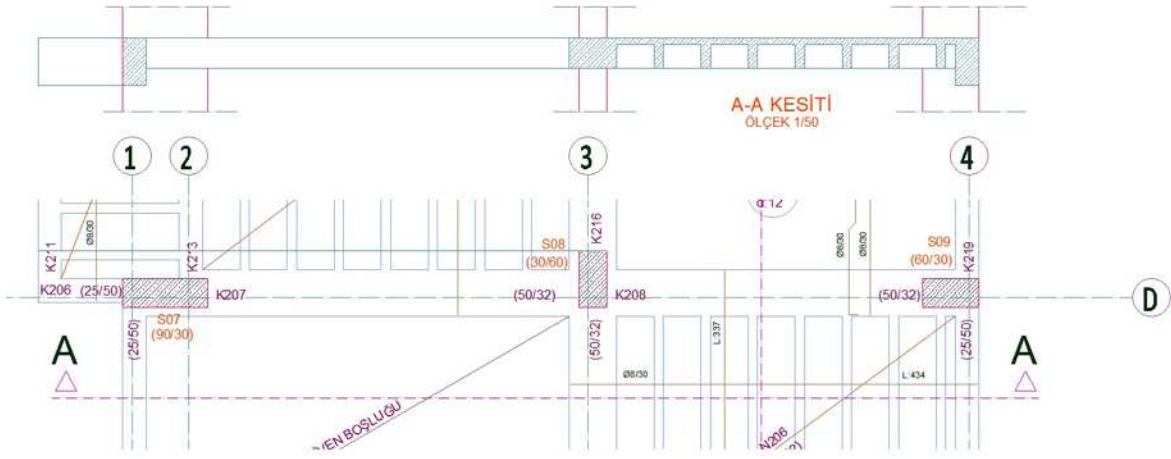


izlemek için kodu tarayın.



Çizim 12.5: Asmolen döşeme donatılarının çizimi

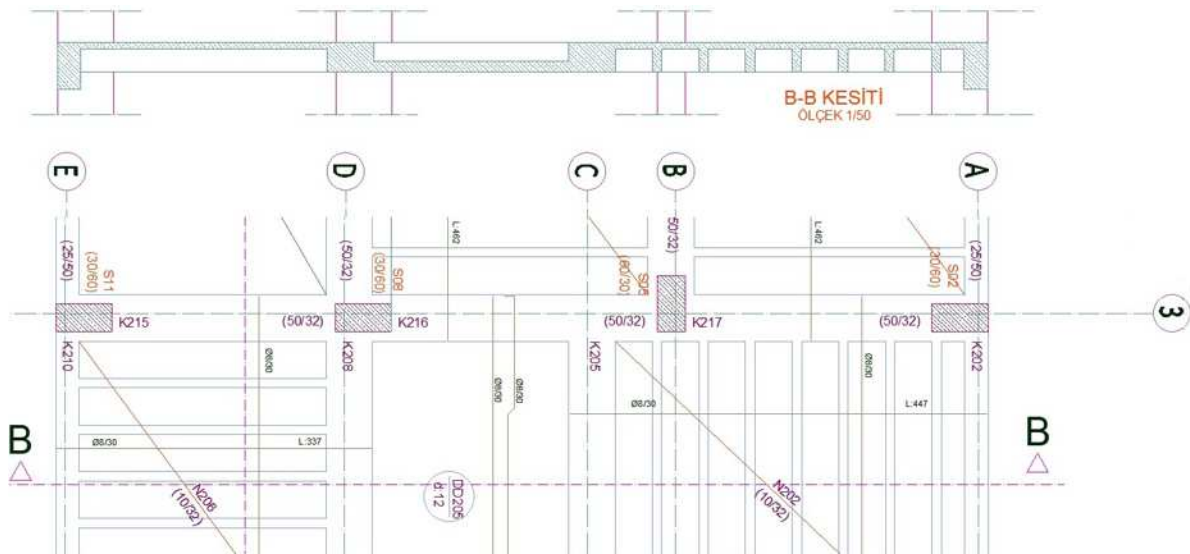




Çizim 12.7: Asmolen döşeme A-A kesit çizimi

## 2. İşlem

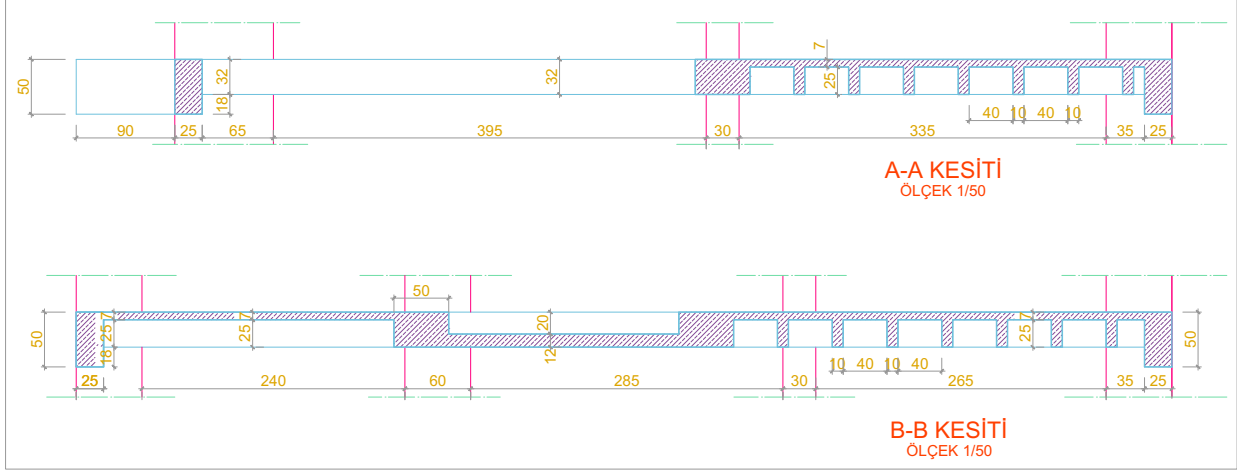
- Y-Y yönü için B-B kesit çizgisini asmolen döşeme planında çiziniz.
- Kesit çizgisinin kestiği kirişleri ve kolonları planın sol kenarına çizgiler ile taşıyınız.
- Taşıma çizgilerine göre 7 cm döşeme kalınlığını çiziniz.
- Döşemeden aşağı 32 cm yüksekliğinde kirişleri çiziniz.
- Dış kirişleri 50 cm kalınlığında çiziniz.
- Düşük döşemeyi yatık kirişin alt ucuna hizalayıp 12 cm kalınlığında çiziniz.
- Döşeme ve kirişlerin birleşim yerlerini temizleyiniz.
- Kesiti, üst ve altından kesit çizgileri ile sınırlandırınız ve kolon çizgilerini bu sınırdan kesiniz.
- Kesilen kirişlerin çizgi kalınlığını artırınız.
- A-A ve B-B kesitinde kirişlerin ve döşemenin içine betonarme taraması ile tarama yapınız (Çizim 12.8).



Çizim 12.8: Asmolen döşeme B-B kesit çizimi

### Uygulama 12.7: Plak ve Nervür Kısımlarının Ölçülendirilmesi

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- A-A ve B-B kesitinde yatay olarak kiriş ve döşeme açıklıklarını ölçülendiriniz.
- A-A ve B-B kesitinde dikey olarak döşeme ve kiriş kalınlıklarını ölçülendiriniz (Çizim 12.9).

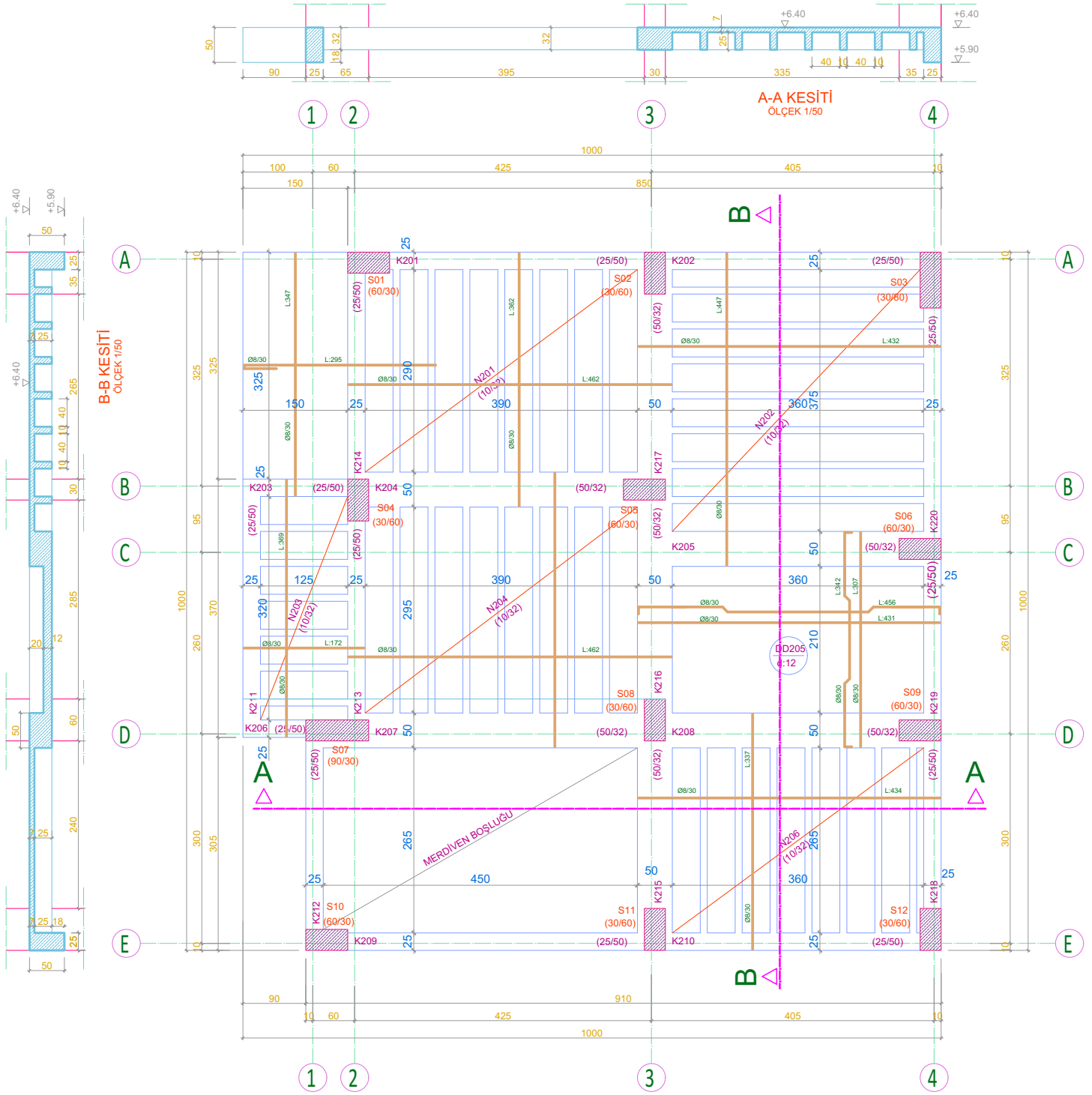


Çizim 12.9: Asmolen döşeme A-A ve B-B kesit ölçülendirmesi

### 12.5. Bilgisayarla Asmolen Döşeme Plan Bilgileri Yazımı

### Uygulama 12.8: Asmolen Döşeme Donatı Planı Enine Kesit ve Boyuna Kesit Elemanlarının Bilgilerini Yazma

- Asmolen döşeme planının kesit isimlerini kesitin altına yazınız.
- Asmolen döşeme planının çiziminin yapıldığı kata göre ismini ve ölçeğini planın altına yazınız.
- Planın dış ölçülendirmesini dört kenarda yapınız.
- Planın iç ölçülendirmesini yatay ve dikey olarak her döşemeden en az her yönde 1 tane geçecek şekilde yapınız.
- Kesit üzerinde kotları yazınız (Çizim 12.10).



Çizim 12.10: Asmolen döşeme plan bilgilerinin yazımı

## Uygulama 12.9: Asmolen Döşeme Donatı Planı Tablosunun Çizimi ve Bilgilerinin Yazımı

- Asmolen döşeme planı için örnek anteti çiziniz.
- Antet ve plana ait bilgileri tabloya yazınız.
- Asmolen döşeme planının altına bu çizelgeyi taşıyıp çizimi bitiriniz (Çizim 12.11).

### 2.NORMAL KAT DÖŞEME KALIP VE DONATI PLANI ÖLÇEK=1/50

Beton sınıfı:... .. Ada .. Parsel Pafta no:....

ETKİN YER İVMESİ KATSAYISI (A0)=.....	DEPREM BÖLGESİ=.....
TASİYİCİ SİSTEM DAVRANIS KATSAYISI (R)=.....	Ta=..... Tb=.....
BİNA ÖNEM KATSAYISI (I)=.....	YEREL ZEMİN SINIFI (Z)=.....
BİNANIN YALITIMI PROJESİNE UYGUN OLARAK YAPILACAKTIR	

ADI SOYADI		ÖLÇEK	PAFTA (PLAN) ADI	PAFTA NO	
SINIFI / NO				OKUL ADI	
TARİH					
KONTROL					

Çizim 12.11: Asmolen döşeme antet ve plan tablosu çizimi

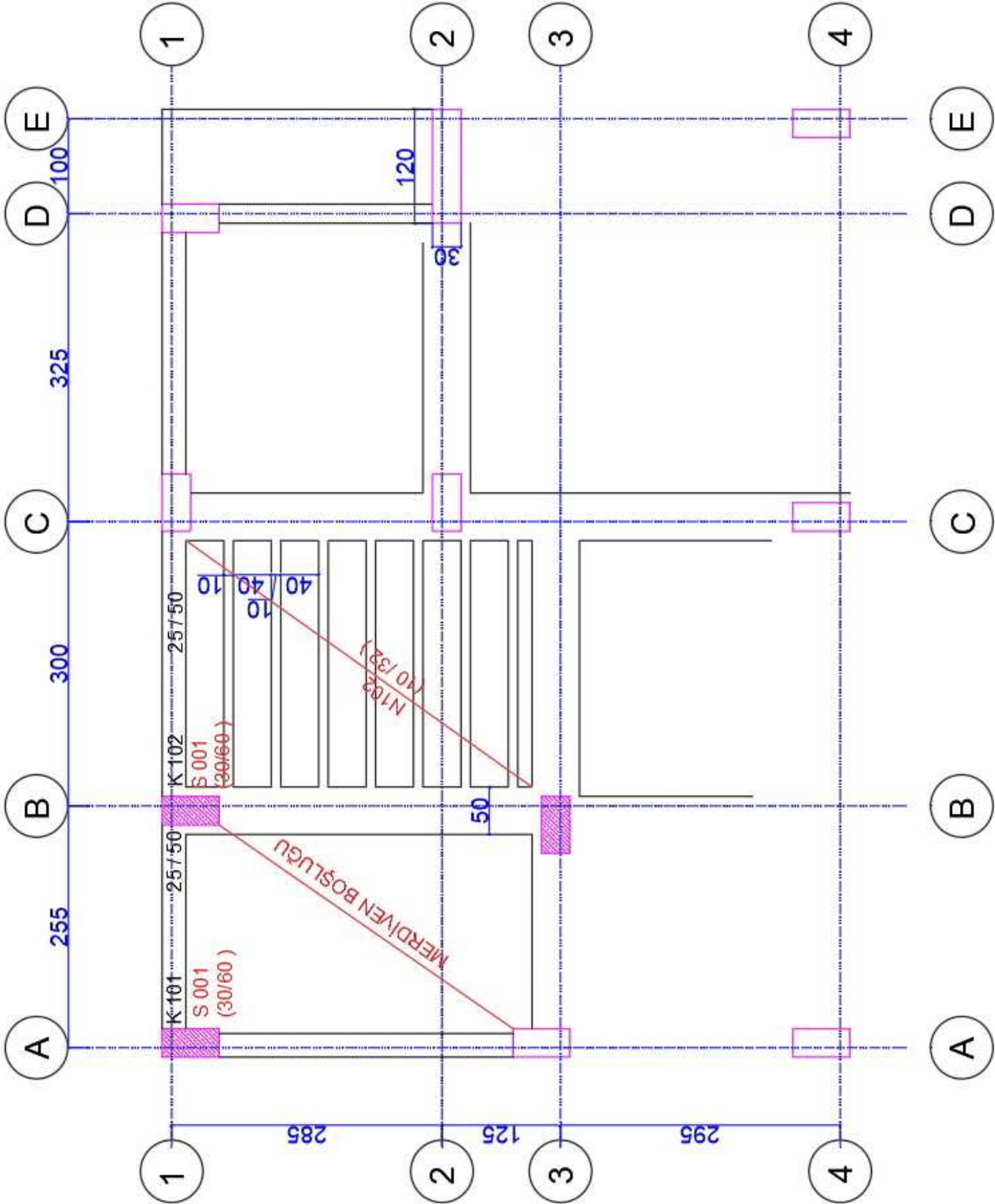
## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Aks çizgilerini çizerek kolonları ölçüsüne uygun yerleştirdin mi?		
3	Asmolen döşeme çalışma sistemine göre nervür yönlerini tespit ederek döşeme kirişlerini çizdin mi?		
4	Asmolen döşeme donatılarını çizdin mi?		
5	Belirlediği iki eksenle keserek kesit görünüşlerini çizdin mi?		
6	Demir donatılarının hesaplarını yaparak ölçülerini üzerine yazdın mı?		
7	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
8	Yapmış olduğun çizimi bilgisayarına kaydettin mi?		

## Sıra Sizde 12.1

Aşağıda kısmen tamamlanmış ve kolonları yerleştirilmiş planın; Asmolen döşeme çizimini, demir donatısını ve belirleyeceğiniz iki eksende kesit planını çizerek donatıları gösteriniz.



Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizerek kolonları ölçüsüne uygun yerleştirdi.		5	
3	Asmolen döşeme çalışma sistemine göre nervür yönlerini tespit ederek döşeme kırşlerini çizdi.		20	
4	Asmolen döşeme donatılarını çizdi.		15	
5	Belirlediği iki eksenle keserek kesit görünüşlerini çizdi		30	
6	Demirdonatılarının hesaplarını yaparak ölçülerini üzerine yazdı.		20	
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı		5	
TOPLAM			100	



# BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI

## KASET DÖŞEME

### DONATI PLANI ÇİZİMİ

# 13

## Neler Öğreneceğiz?

- Bilgisayarla Kaset Döşeme Aks ve Kolonları Çizimi
- Bilgisayarla Kaset Döşeme Kirişleri Çizimi
- Bilgisayarla Kaset Döşeme Donatılarının Çizimi
- Bilgisayarla Kaset Döşeme Kesitleri Çizimi
- Bilgisayarla Kaset Döşeme Plan Bilgileri Yazımı

## 13. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI KASET DÖŞEME DONATI PLANI ÇİZİMİ

### 13.1. Bilgisayarla Kaset Döşeme Aks ve Kolonları Çizimi

#### Uygulama 13.1: Kaset Döşeme Planı Aksların Çizimi

- Aks katmanını seçiniz.
- Çizim 13.1’de verilen ölçülerde aksları çiziniz.
- Bir aksın üzerine 20 cm yarıçapında çember çiziniz.
- Yazı katmanındaki çember içerisine 1 yazınız.
- Aks balonunu ve yazıyı aynı sıradaki aksların üzerine kopyalayınız ve harf sırasına göre yazıyı düzeltiniz.
- Biten aks balonlarını kopyalayınız ve aynı aks çizgilerinin karşı ucuna yapıştırınız.
- Aynı işlemi diğer yöndeki akslar için tekrarlayınız.

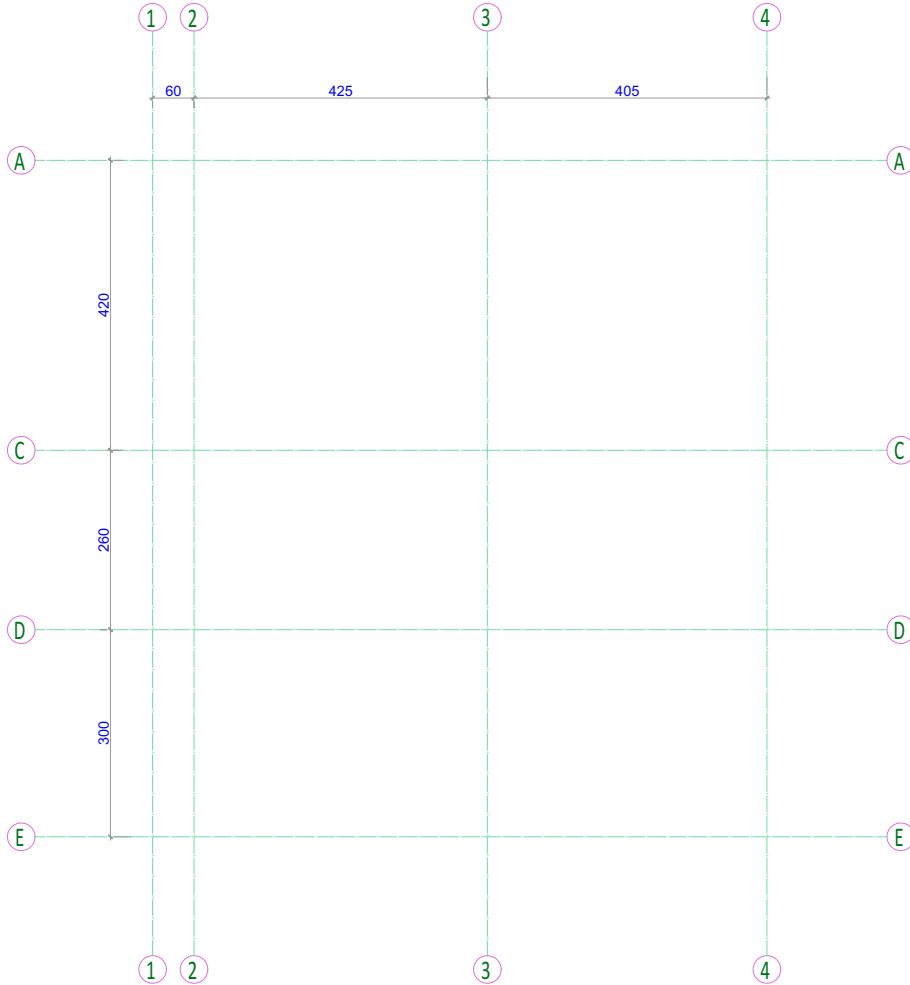
Bilgisayarla Kaset  
Döşeme Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20273](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20273)



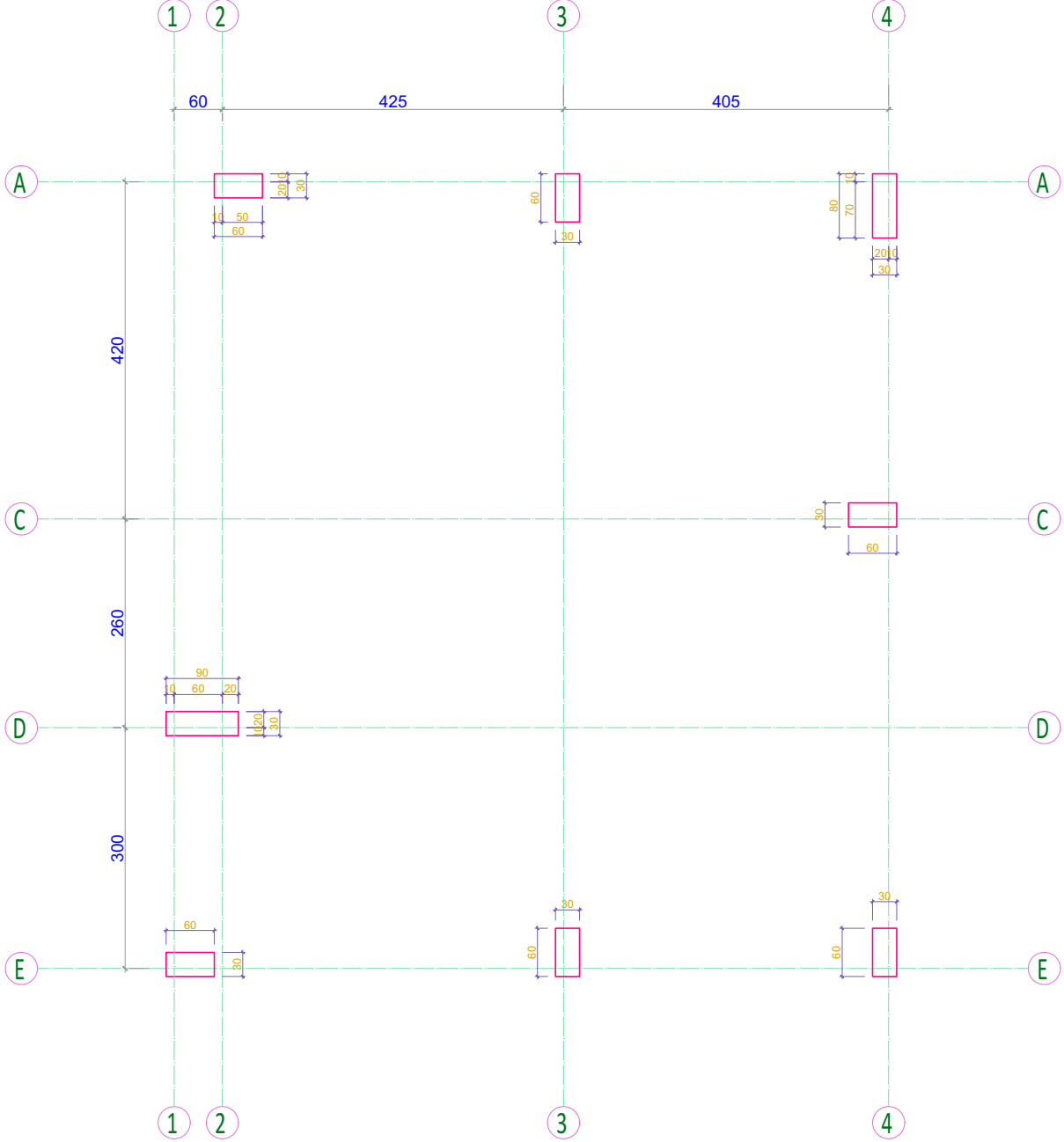
İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 13.1: Kaset döşeme planı akslarının çizimi

## Uygulama 13.2: Kaset Döşeme Planında Yer Alan Kolonların Ölçüsüne Uygun Olarak Çizimi

- Kolon katmanını seçiniz.
- 30/60, 30/80 ve 30/90 kolonlarını Çizim 13.2'de verilen aks konumlarına göre çiziniz. (Kolonları aks üzerine çizerken 10 cm en dar kenarı olarak hizalayınız.)

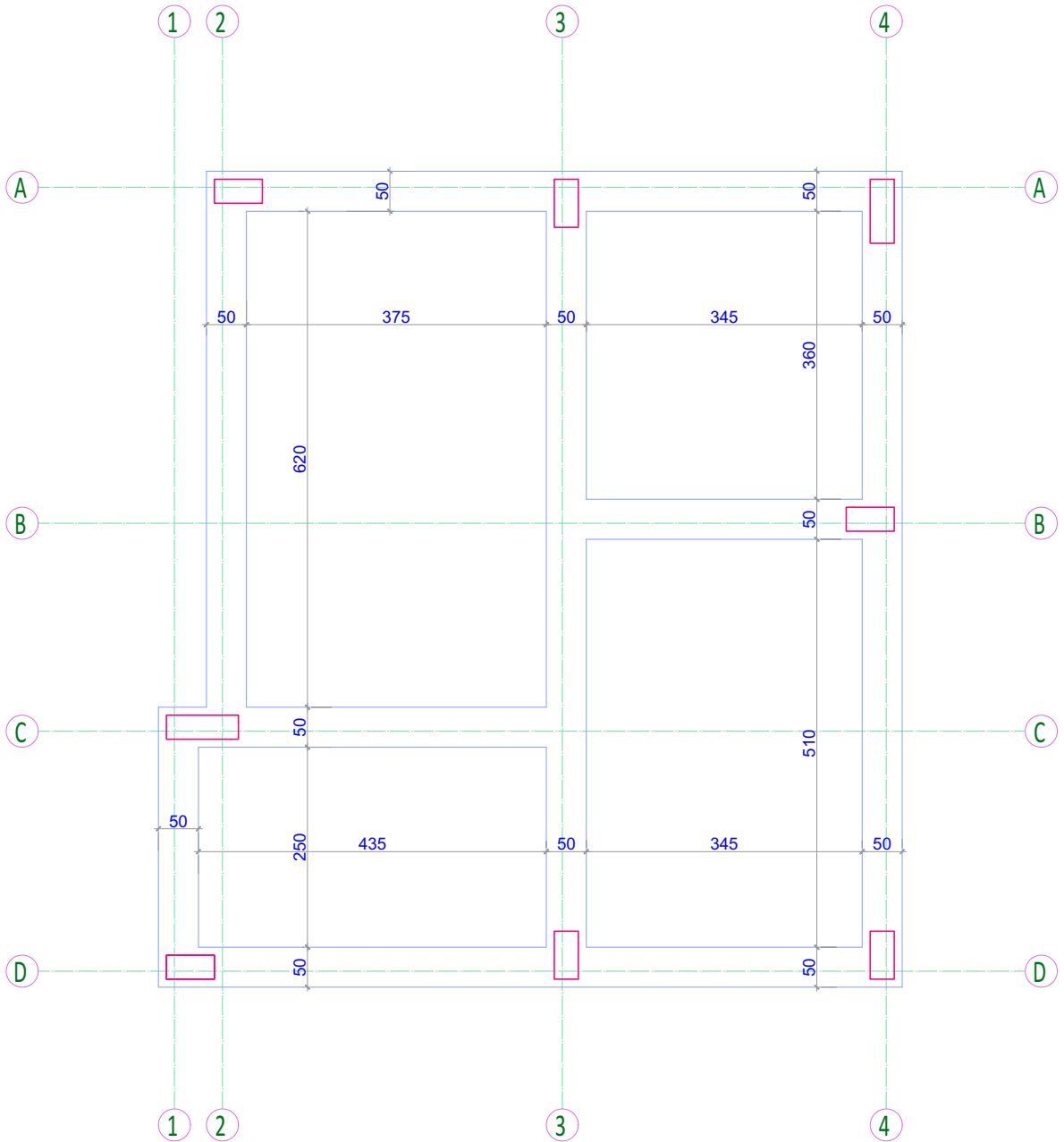


Çizim 13.2: Kaset döşeme planı kolonlarının çizimi

## 13.2. Bilgisayarla Kaset Döşeme Kirişleri Çizimi

### Uygulama 13.3: Kaset Döşeme X-X ve Y-Y Yönü Ana Kirişlerin Çizimi

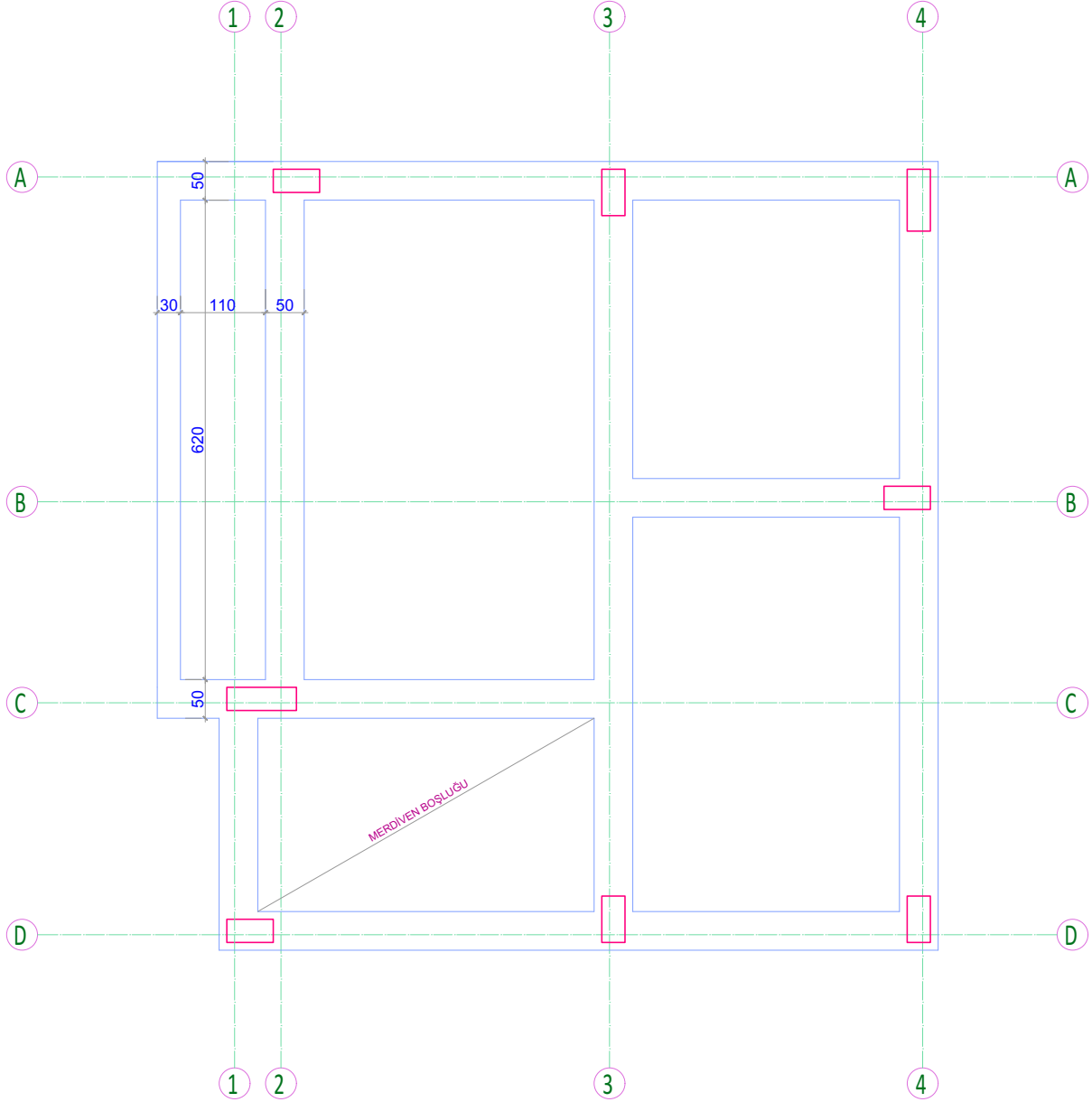
- Kiriş katmanını seçiniz.
- Dış kolonların etrafına 10 cm dışa doğru kiriş kenar çizgilerini çiziniz.
- Aralıklı kopyalama (**Offset**) komutu ile 50 cm aralığında kirişleri içe doğru çiziniz.
- Planın iç kısmındaki 50 cm genişliğindeki yatık kirişler için kolonların her iki yanına 10 cm dışarıdan kiriş çizgilerini çiziniz.
- Kiriş birleşim kısımlarını temizleyiniz (Çizim 13.3).



Çizim 13.3: Kaset döşeme ana kirişlerinin çizimi

### Uygulama 13.4: Kaset Döşeme X-X ve Y-Y Yönü Ara Kirişlerin Çizimi

- Planın sol kenarına kirişten 110 cm dışa ara kiriş çizgisini kopyalayınız.
- 30 cm dışa kiriş çizgisini çiziniz.
- 30 cm'lik kirişin uç kısımlarına 50 cm'lik ana kirişleri uzatınız (**Extend**).
- Kiriş birleşimlerini temizleyiniz (Çizim 13.4).

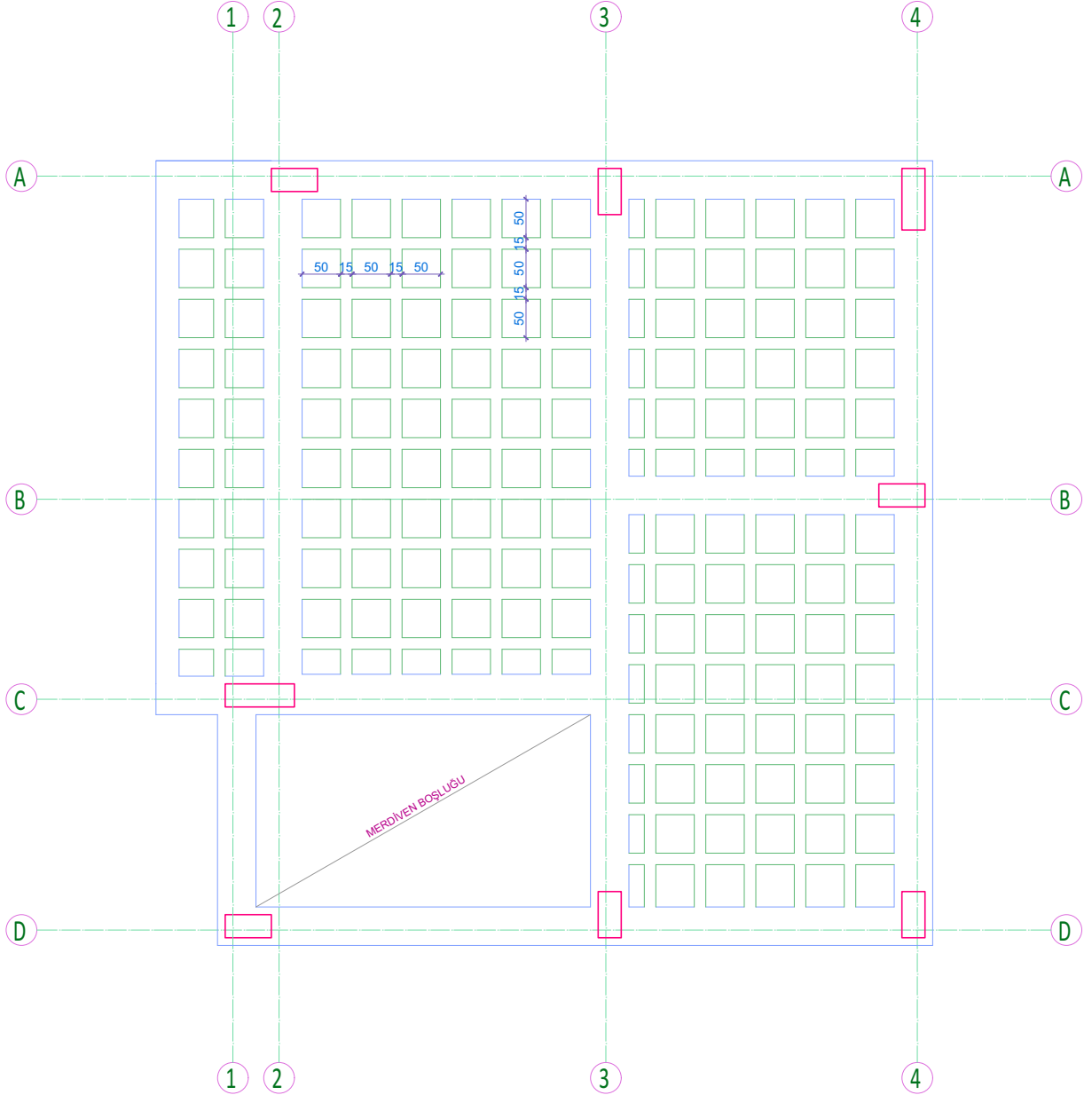


Çizim 13.4: Kaset döşeme ara kirişlerinin çizimi

## Uygulama 13.5: Kaset Döşeme Planında Yer Alan Nervür Kirişlerin Her İki Yönde de Çizimi

### 1. İşlem

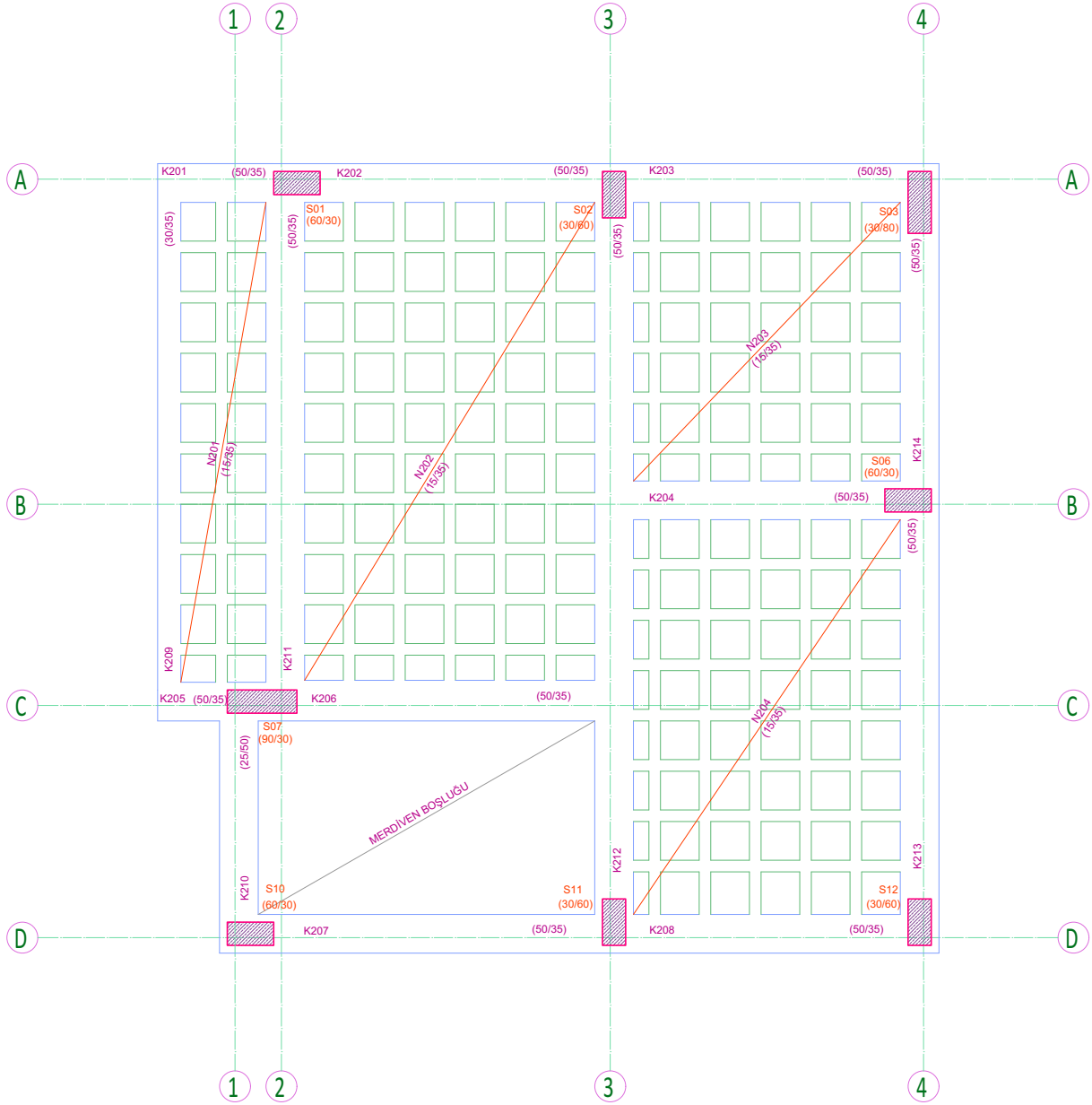
- Nervür kirişleri döşemenin yatay ve dikey kenarı boyunda 50 cm boşluk, 15 cm nervür kiriş olacak şekilde çiziniz.
- Kiriş ek yerlerini temizleyiniz (Çizim 13.5).



Çizim 13.5: Kaset döşeme nervür kirişlerinin çizimi

## 2. İşlem

- Yazı katmanını seçiniz.
- Kolonları sol üstten başlayıp sağ alt kolona kadar sırasıyla isimlendiriniz (**S**) ve ölçüsünü yazınız.
- Kirişleri, önce sol üst yatay kirişten başlayıp sağ alt yatay kirişe daha sonra kaldığı numaradan dik kirişleri isimlendirerek devam ettiriniz.
- Kirişleri **K** (kat-numara-ölçü) şeklinde isimlendiriniz. (Zemin kat 3 no.lu kiriş için K003 25/50 şeklinde veya 3. normal kat 15 no.lu kiriş için K315 50/32.)
- Kaset döşemeleri N ile isimlendiriniz ve döşeme kalınlığının altına yazınız (Çizim 13.6).



Çizim 13.6: Kaset döşeme planı kolon kiriş ve döşemelerinin isimlendirilmesi

### 13.3. Bilgisayarla Kaset Döşeme Donatıları Çizimi

#### Uygulama 13.6: Kaset Döşeme Planında Kullanılacak Esas Donatıların Çizimi

- Kaset döşemelerin her iki kenar doğrultusunda komşu kirişler dâhil olacak şekilde esas donatıları paspayı 1,5 cm olacak şekilde çiziniz.
- Donatı bilgilerini donatıların üzerine yazınız (çap, adet, aralık ve uzunluk) (Çizim 13.7).

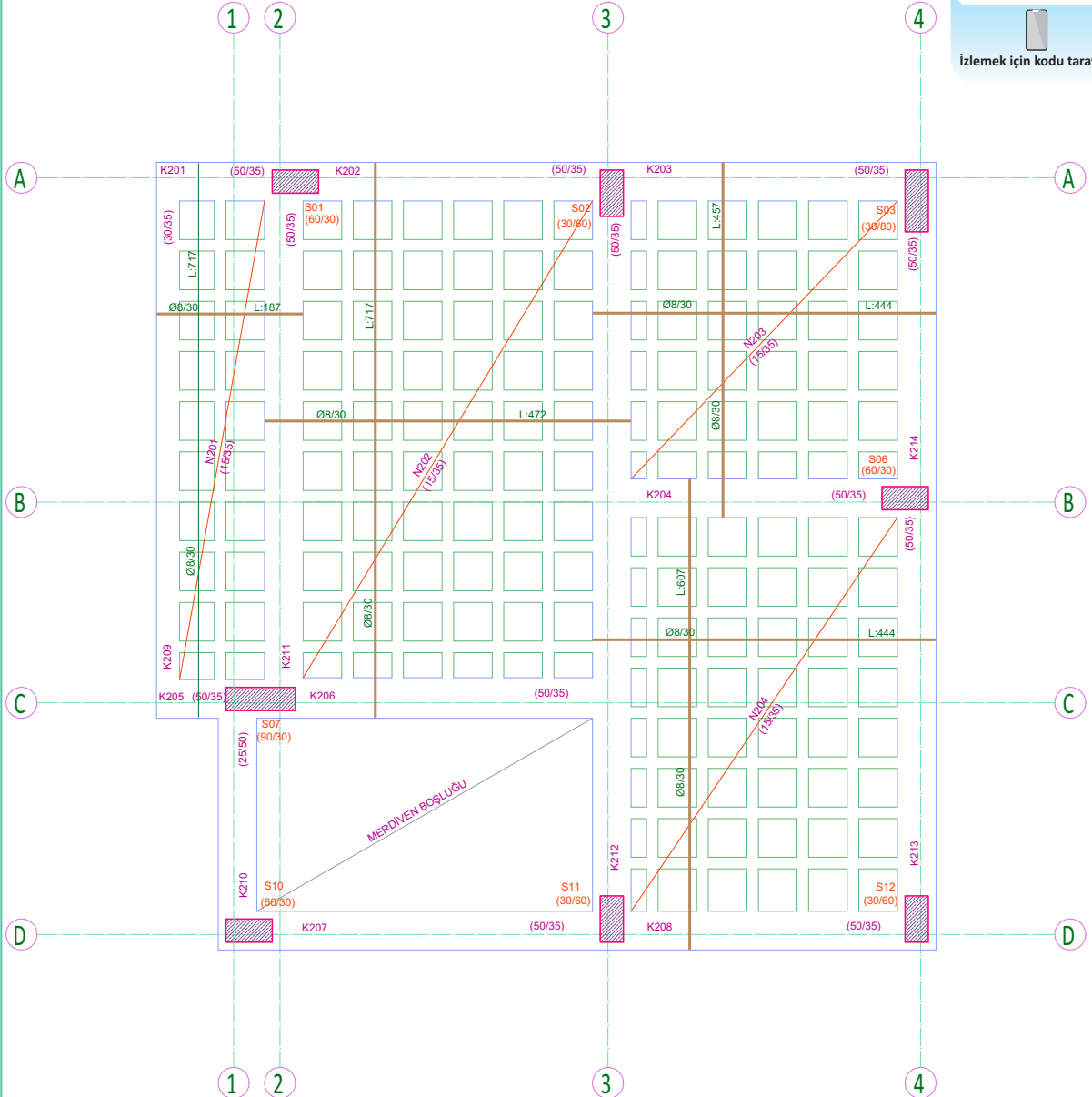
Bilgisayarla Kaset  
Döşeme Donatı Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20274](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20274)



İzlemek için kodu tarayın.



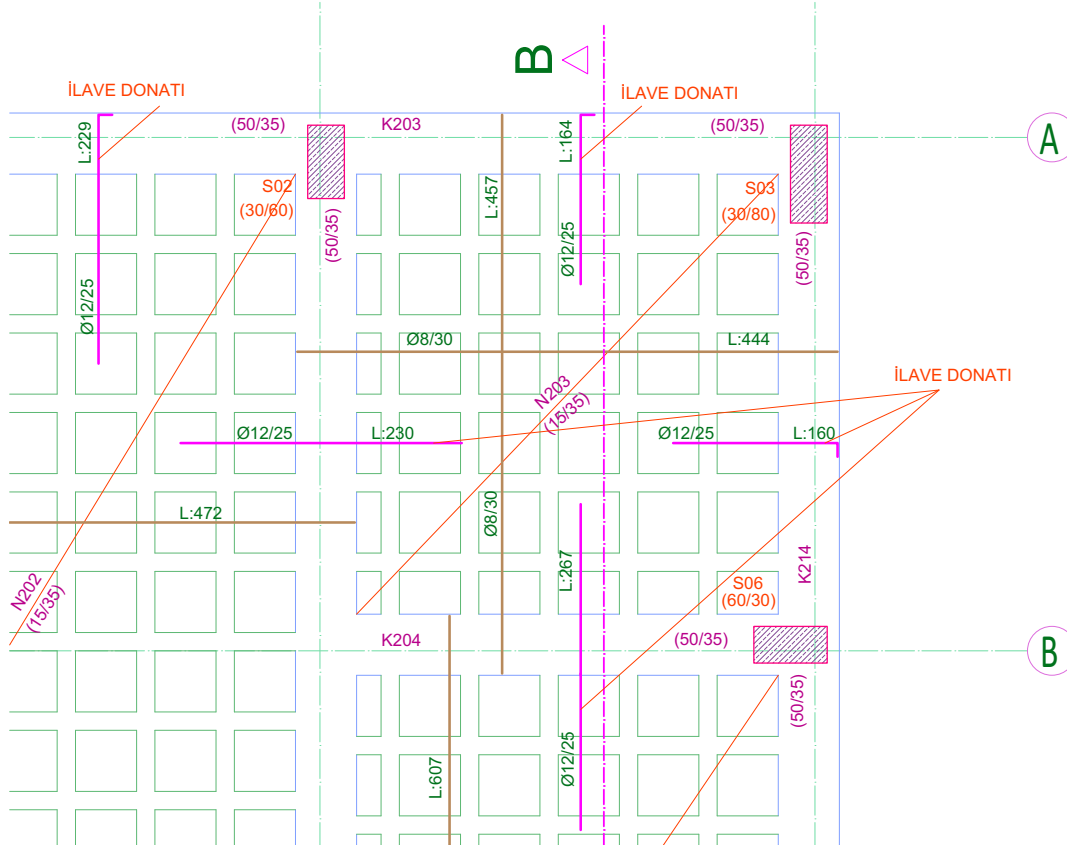
Çizim 13.7: Kaset döşeme donatılarının çizimi



### Uygulama 13.7: Kaset Döşeme Planında Kullanılacak İlave Donatıların Çizimi

İlave donatılar döşeme yükü hesapları neticesinde çizime ihtiyaç duyulur ise;

- İlave donatıları, döşeme üzerine her iki yönde döşeme açıklığının dörtte biri oranında ( $L/4$ ) kiriş üzerinden döşemelere çiziniz.
- Kiriş içinde kalan ilave donatıların ucunu, kiriş içine kirişin yarısı uzunluğunda bükülmüş olarak çiziniz.
- İlave donatı bilgilerini donatıların üzerine yazınız (çap, adet, aralık ve uzunluk) (Çizim 13.8).



Çizim 13.8: Kaset döşeme ilave donatılarının çizimi

### 13.4. Bilgisayarla Kaset Döşeme Kesitleri Çizimi

### Uygulama 13.8: Çizim Programında Kaset Döşeme Planı Enine Kesit (X-X) ve (Y-Y) Çizimi

## 1. İşlem

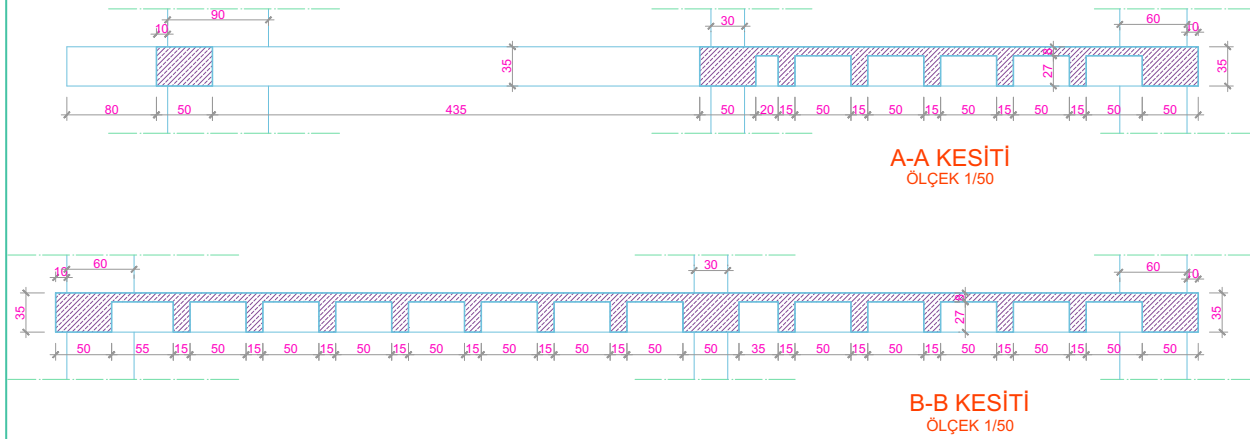
- X-X yönü için A-A kesit çizgisini kaset döşeme planında çiziniz.
- Kesit çizgisinin kestiği kirişleri ve kolonları, planın üst boşluğuna çizgiler ile taşıyınız.



- Döşeme ve kirişlerin birleşim yerlerini temizleyiniz.
- Kesiti, üst ve altından kesit çizgileri ile sınırlandırınız ve kolon çizgilerini bu sınırdan kesiniz.
- Kesilen kirişlerin çizgi kalınlığını artırınız.
- A-A ve B-B kesitinde kirişlerin ve döşemenin içine betonarme taraması ile tarama yapınız (Çizim 13.10).

### Uygulama 13.9: Kaset Döşeme Plak ve Nervür Kısımların Ölçülendirilmesi

- Ölçülendirme katmanını seçiniz.
- A-A ve B-B kesitinde yatay olarak kiriş ve döşeme açıklıklarını ölçülendiriniz.
- A-A ve B-B kesitinde dikey olarak döşeme ve kiriş kalınlıklarını ölçülendiriniz (Çizim 13.11).

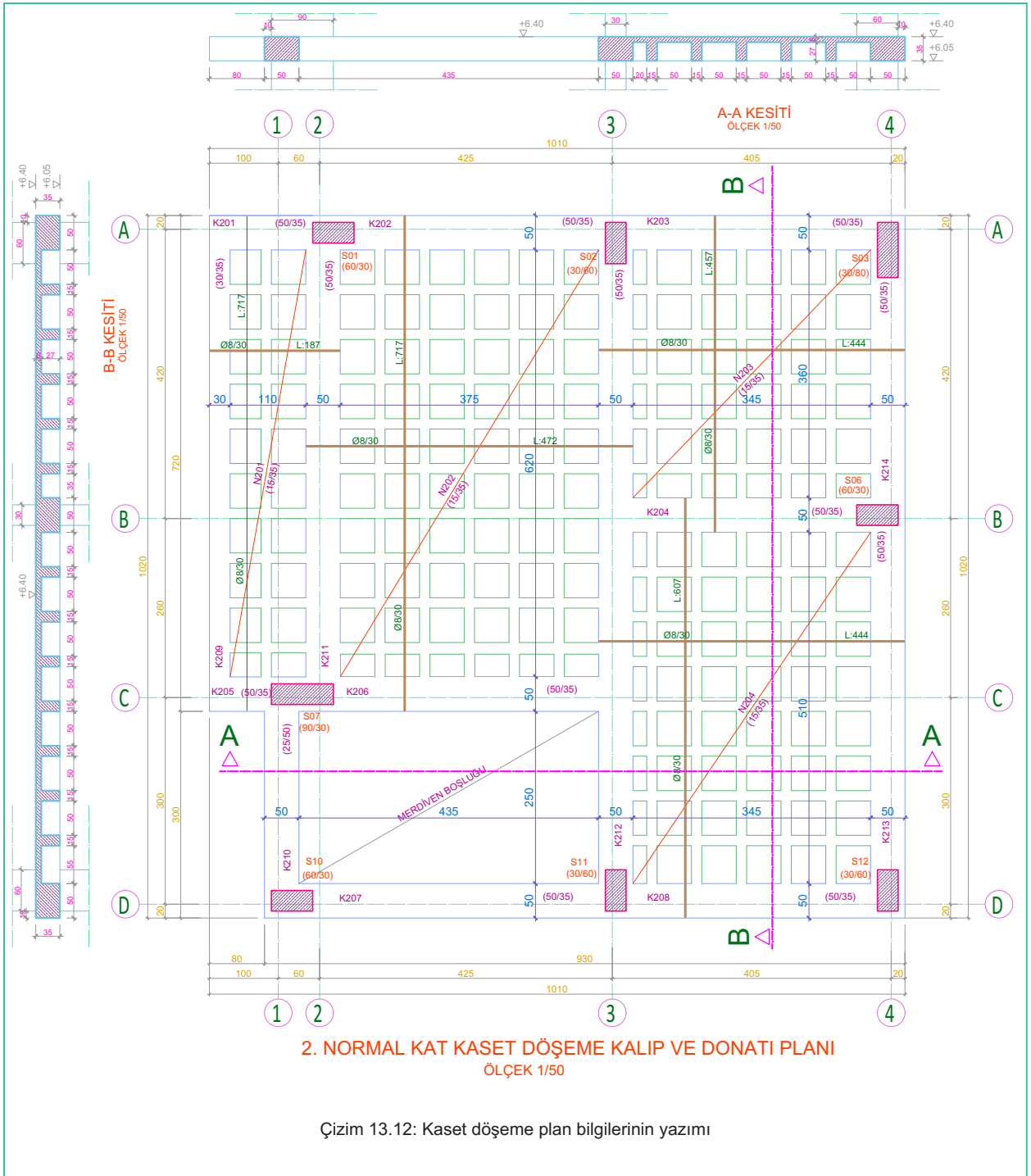


Çizim 13.11: Kaset döşeme A-A ve B-B kesit ölçülendirmesi

## 13.5. Bilgisayarla Kaset Döşeme Plan Bilgileri Yazımı

### Uygulama 13.10: Kaset Döşeme Donatı Planı Enine ve Boyuna Kesit Eleman Bilgilerinin Yazımı

- Kaset döşeme planının kesit isimlerini kesitin altına yazınız.
- Kaset döşeme planının çiziminin yapıldığı kata göre ismini ve ölçeğini planın altına yazınız.
- Planın dış ölçülendirmesini dört kenarda yapınız.
- Planın iç ölçülendirmesini yatay ve dikey olarak her döşemeden en az, her yönde 1 tane geçecek şekilde yapınız.
- Kesit üzerinde kotları yazınız (Çizim 13.12).



### Uygulama 13.11: Kaset Döşeme Donatı Planı Tablosunun Çizimi Bilgilerinin Yazımı

- Kaset döşeme planı için örnek anteti çiziniz.
- Antet ve plana ait bilgileri tabloya yazınız.
- Kaset döşeme planının altına bu çizelgeyi taşıyıp çizimi bitiriniz (Çizim 13.13).

## 2.NORMAL KAT KASET DÖŞEME KALIP VE DONATI PLANI

ÖLÇEK=1/50

Beton sınıfı:...	..... Ada	.....Parsel	Pafta no:....
ETKiN YER iVMESi KATSAYISI (A0)=.....		DEPREM BÖLGESi=.....	
TASIYICI SiSTEM DAVRANIS KATSAYISI (R)=.....		Ta=..... Tb=.....	
BiNA ÖNEM KATSAYISI (I)=.....		YEREL ZEMiN SINIFI (Z)=.....	
BINANIN YALITIMI PROJESiNE UYGUN OLARAK YAPILACAKTIR			

ADI SOYADI		ÖLÇEK	PAFTA (PLAN) ADI	PAFTA NO	
SINIFI / NO				OKUL ADI	
TARİH					
KONTROL					

Çizim 13.13: Kaset döşeme antet ve plan tablosu çizimi

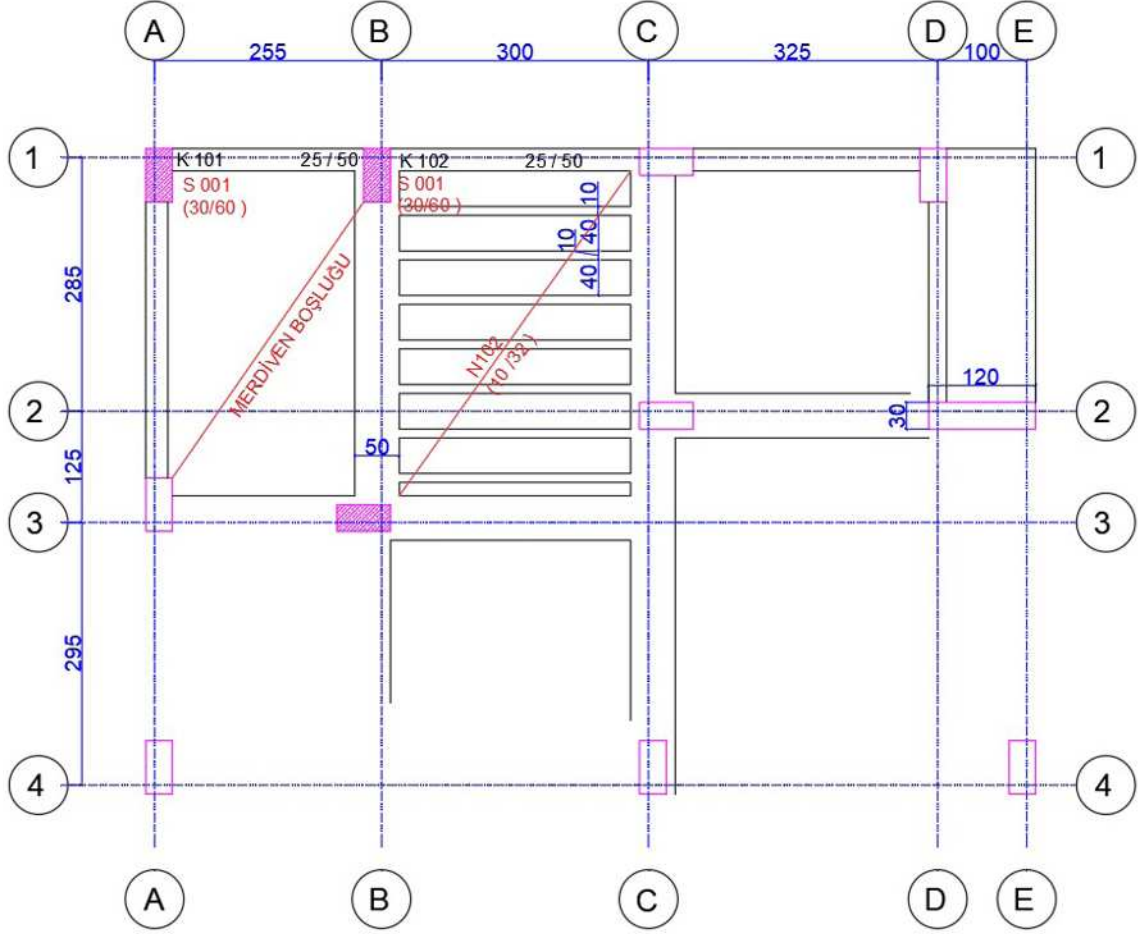
## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Aks çizgilerini çizerek kolonları ölçüsüne uygun yerleştirdin mi?		
3	X-X ve Y-Y yönlerinde ana kirişleri çizerek kaset döşeme nervür kirişlerinin çizimini yaptın mı?		
4	Kaset döşeme donatılarını çizdin mi?		
5	Belirlediği iki eksende keserek kesit görünüşlerini çizdin mi?		
6	Demir donatılarının hesaplarını yaparak ölçülerini üzerine yazdın mı?		
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptın mı?		
8	Yapmış olduğun çizimi bilgisayarına kaydettin mi?		

## Sıra Sizde 13.1

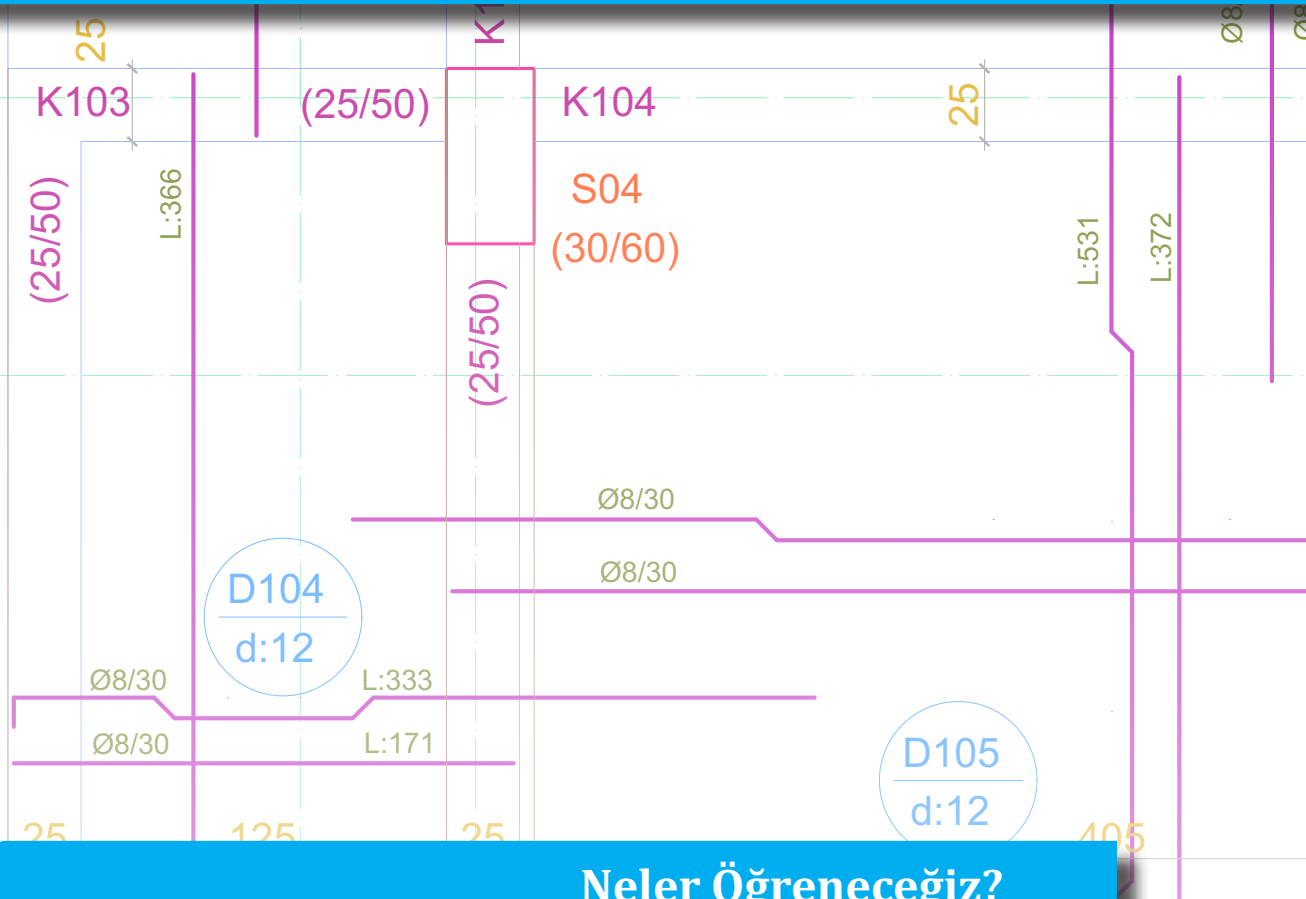
Aşağıda kısmen tamamlanmış ve kolonları yerleştirilmiş planın; Asmolen döşeme çizimini, demir donatısını ve belirleyeceğiniz iki eksende kesit planını çizerek donatıları gösteriniz.



Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Aks çizgilerini çizerek kolonları ölçüsüne uygun yerleştirdi.		5	
3	Asmolen döşeme çalışma sistemine göre nervür yönlerini tespit ederek döşeme kırşlerini çizdi.		20	
4	Asmolen döşeme donatılarını çizdi.		15	
5	Belirlediği iki eksende keserek kesit görünüşlerini çizdi.		30	
6	Demirdonatılarının hesaplarını yaparak ölçülerini üzerine yazdı.		20	
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı		5	
TOPLAM			100	

# BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI DİKDÖRTGEN VE TABLALI KİRİŞ DONATI AÇILIM DETAYLARI ÇİZİMİ



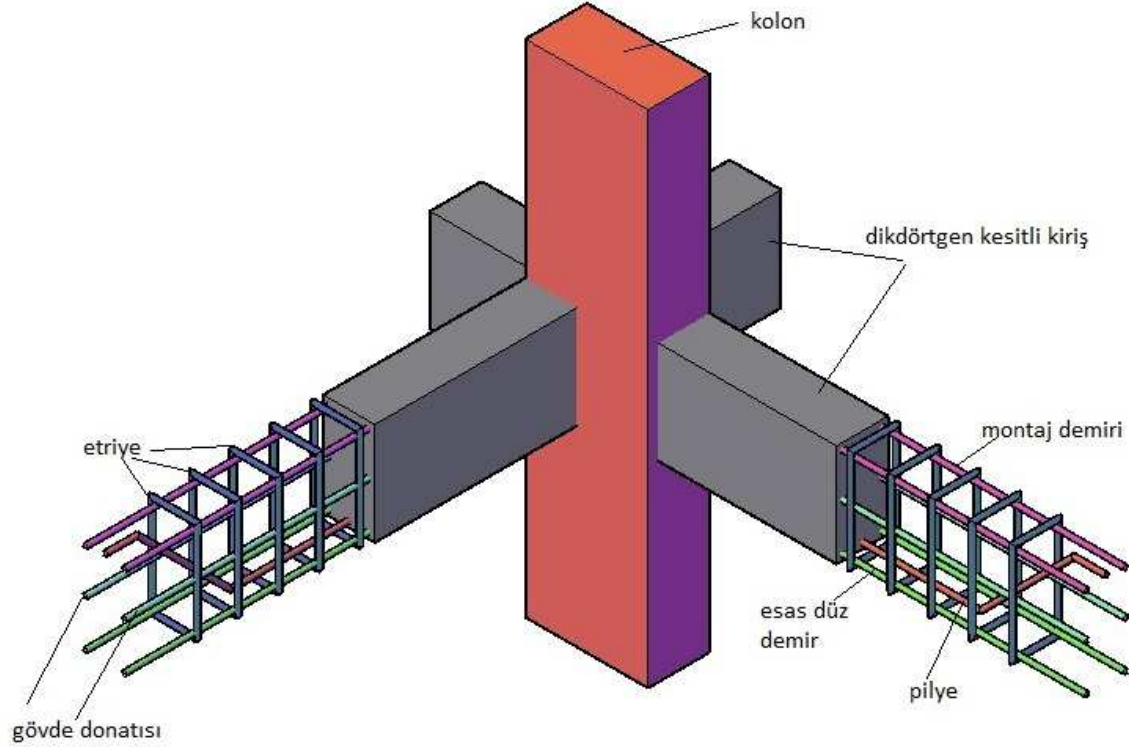
# 1. NO

# WE D

## 14. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI DİKDÖRTGEN VE TABLALI KİRİŞ DONATI AÇILIM DETAYLARI ÇİZİMİ

### 14.1. Bilgisayarla Dikdörtgen Kesitli Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi

Kolonları birbirine bağlayan döşemeleri taşıyan yatay taşıyıcı sistem elemanı olan kirişler, kesiti dikdörtgen ve dar kenarı üzerine yük taşıyan yapı elemanlarıdır. Her kat için çizilen döşeme kalıp ve donatı planlarında numaralandırılan kirişler, numara sırasına göre tek tek 1/20 ölçeğinde çizimi yapılır. Yapılan çizimde kiriş ve donatıları detaylandırılır (Görsel 14.1).



Görsel 14.1: Dikdörtgen kesitli kiriş ve donatısı

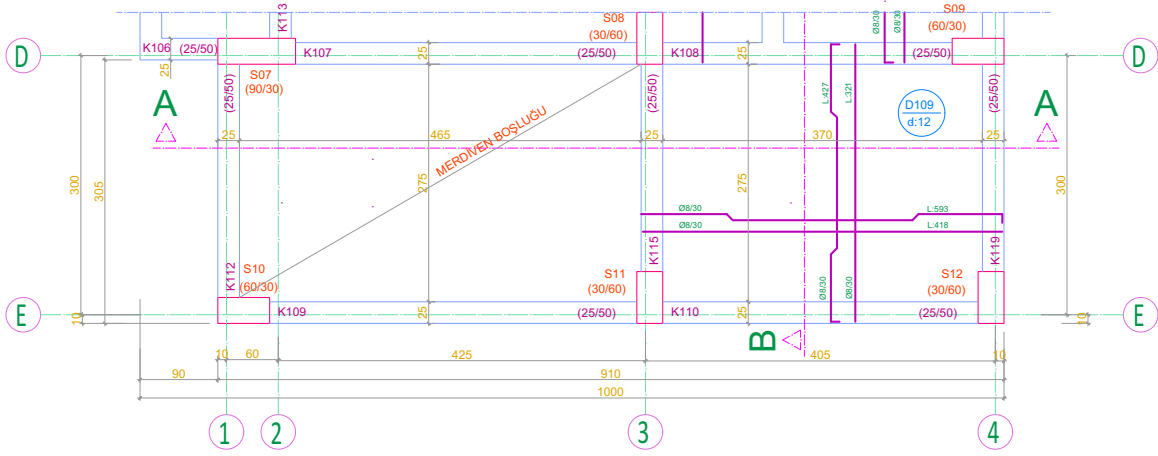
### Uygulama 14.1: Dikdörtgen Kesitli Kiriş Detay, Donatıları ve Kiriş Donatı Açılım Çizimi

#### 1. İşlem

- Kalıp donatı planından, çizimi yapılacak K109 ve K110 kirişlerinin plan üzerinden taşıma çizgileri ile plan dışına çizimini yapınız.
- Kiriş kalınlığını 50 cm olarak çiziniz.

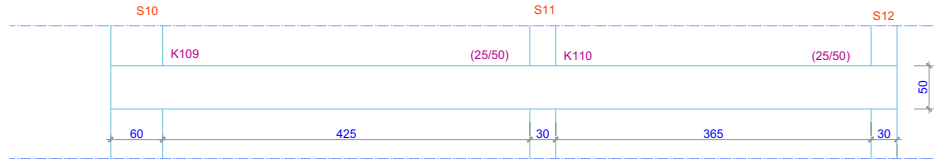


- Kolonların görünüşlerini çiziniz, bir miktar ileriden kesiniz ve kesit çizgisi ile sınırlandırınız.
- Kiriş ve kolon isimlerini plandan kopyalayınız ve kiriş görünüşü üzerine taşıyınız (Çizim 14.1).



1. NORMAL KAT DÖŞEME KALIP VE DONATI PLANI

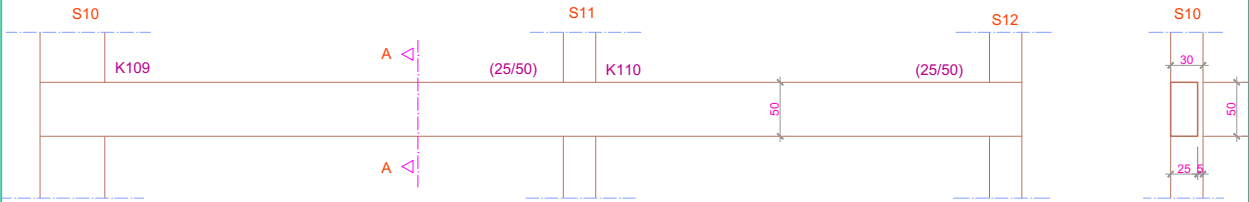
ÖLÇEK 1/50



Çizim 14.1: Kalıp donatı planından dikdörtgen kesitli kiriş görünüş çizimi

## 2. İşlem

- Ön görünüşü çizilen kirişin üzerine A-A kesit çizgisini ve yönünü çiziniz.
- A-A kesit bakış yönüne göre görünüşün sağ yanına A-A kesitini çiziniz (Çizim 14.2).



Çizim 14.2: Dikdörtgen kesitli kiriş görünüş ve kesit çizimi

## 3. İşlem

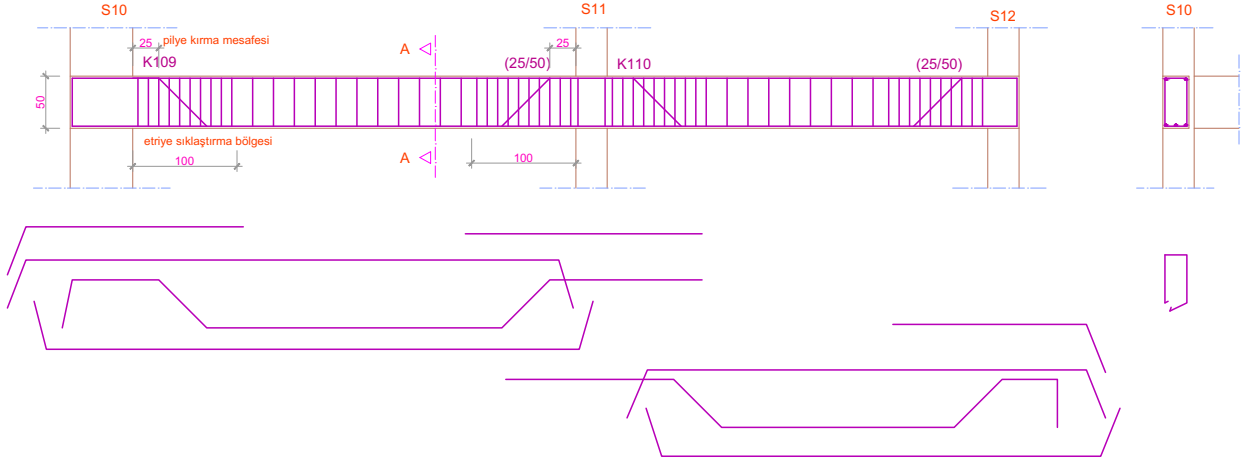
- Kiriş içerisine 2 cm paspayı olacak şekilde **Offset** komutu ile donatı çizimini yapınız.
- Kiriş kesiti içerisine 2 cm paspayı olacak şekilde donatı çiziniz.
- Kiriş yüksekliğinin yarısı kadar  $(h / 2) 50 / 2 = 25$  cm kiriş açıklığının her iki tarafından pilye kırılma noktasını tespit ediniz.
- Tespit edilen bu noktalardan 45 derecelik eğimle pilye çizimini yapınız.
- Kolon kiriş birleşimlerinde etriye sıkılaştırma yapılacağından döşeme kalınlığının 2 katı mesafede  $(h \times 2) 50 \times 2 = 100$  cm aralığında kiriş açıklığının her iki kenarında etriyeleri çiziniz (10 cm).

Bilgisayarla Dikdörtgen Kesitli Kiriş Açılımı ve Detayları Çizimi


<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20276>


İzlemek için kodu tarayın.

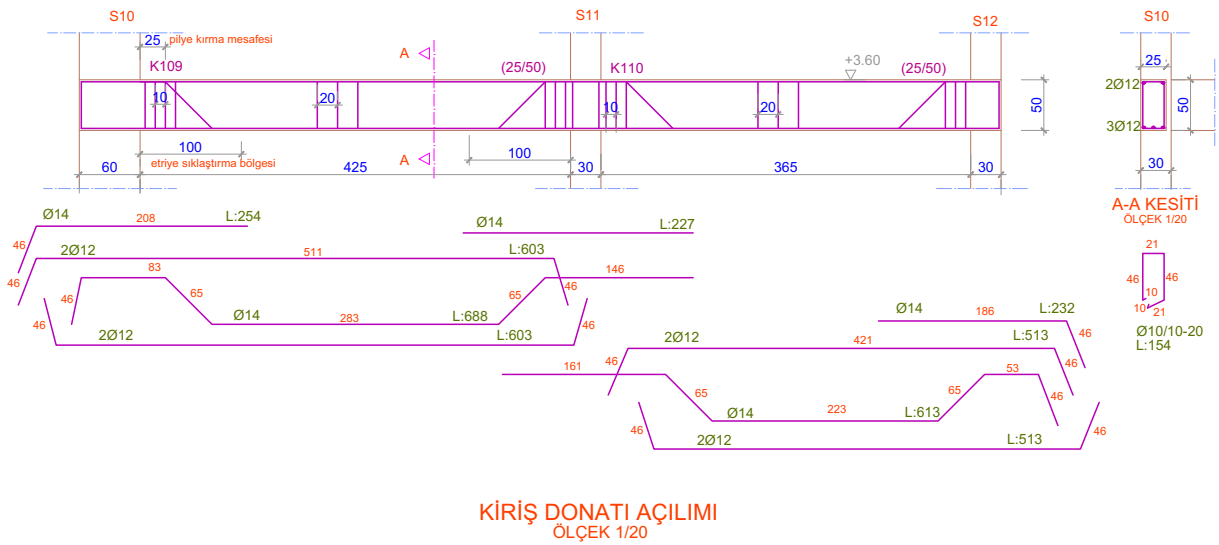
- Etriye sıklaştırmanın arasında yani kirişin orta bölümünde kalan kısımlarda normal aralıkta etriyeleri çiziniz (20 cm).
- Kiriş içerisinde çizimi yapılan donatıları kiriş görünüş ve kesitinin altına tek tek donatıları, görünür ve ölçüleri okunur şekilde çiziniz (Çizim 14.3).



Çizim 14.3: Dikdörtgen kesitli kiriş donatı açılımı ve detay çizimi

## Uygulama 14.2: Dikdörtgen Kesitli Kirişlerin Detay Ölçülendirmesi

- Montaj demiri üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Esas donatı üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Pilye üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- İlave donatılar üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Etriye üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Kiriş görünüş ve kesiti üzerinde ölçülendirme yapınız.
- Kiriş üzerinde etriye aralıklarını ölçülendiriniz.

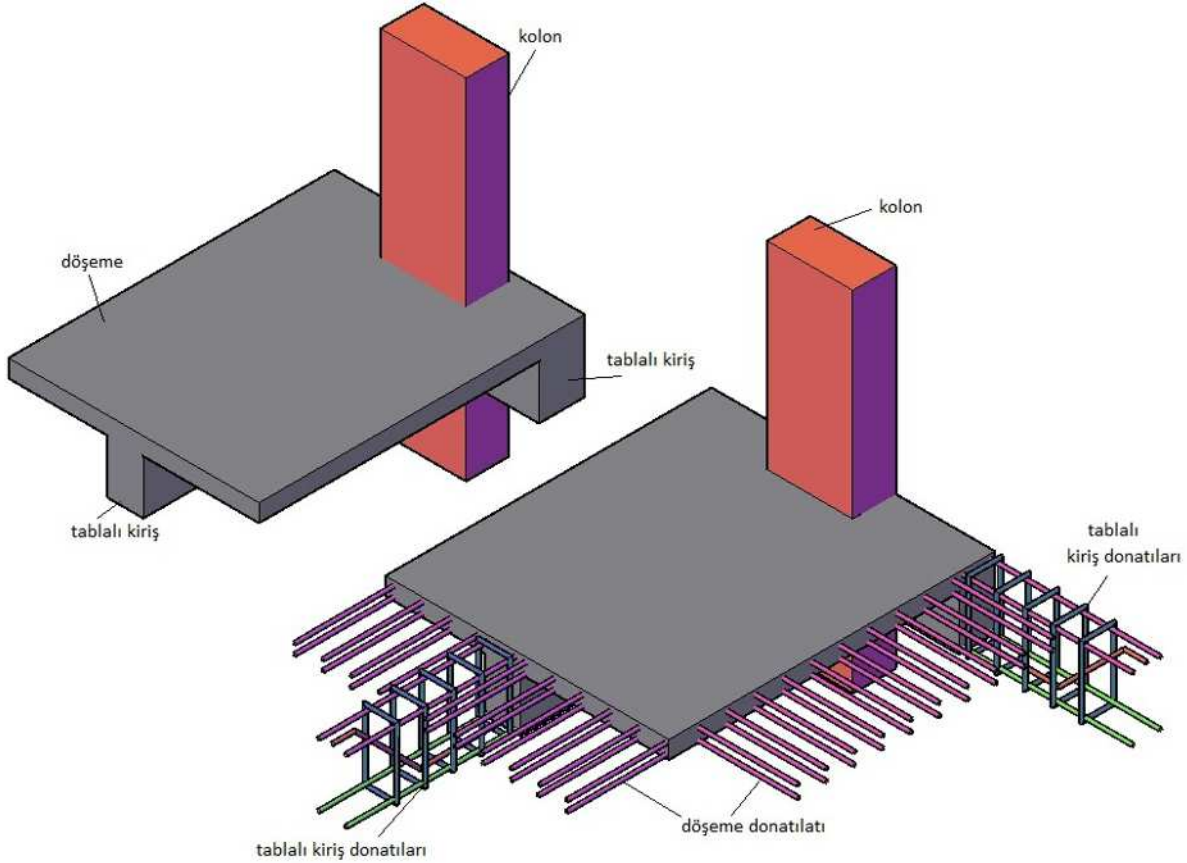


Çizim 14.4: Dikdörtgen kesitli kiriş donatı ve detay ölçülendirmesi

- Kirişin bulunduğu kata göre yükseklik kotunu kiriş üzerinde gösteriniz.
- Kiriş plan ve kesit isimlerini yazınız (Çizim 14.4).

### Uygulama 14.3: Bilgisayarla Tablalı Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi

Tablalı kirişler, dikdörtgen kesitli kirişlerin yetersiz kaldığı geniş açıklıklarda döşeme ile birlikte çalışan kiriş sistemidir. Tablalı kirişlerin çizim ve detayları dikdörtgen kesitli kirişlere benzer (Görsel 14.2).



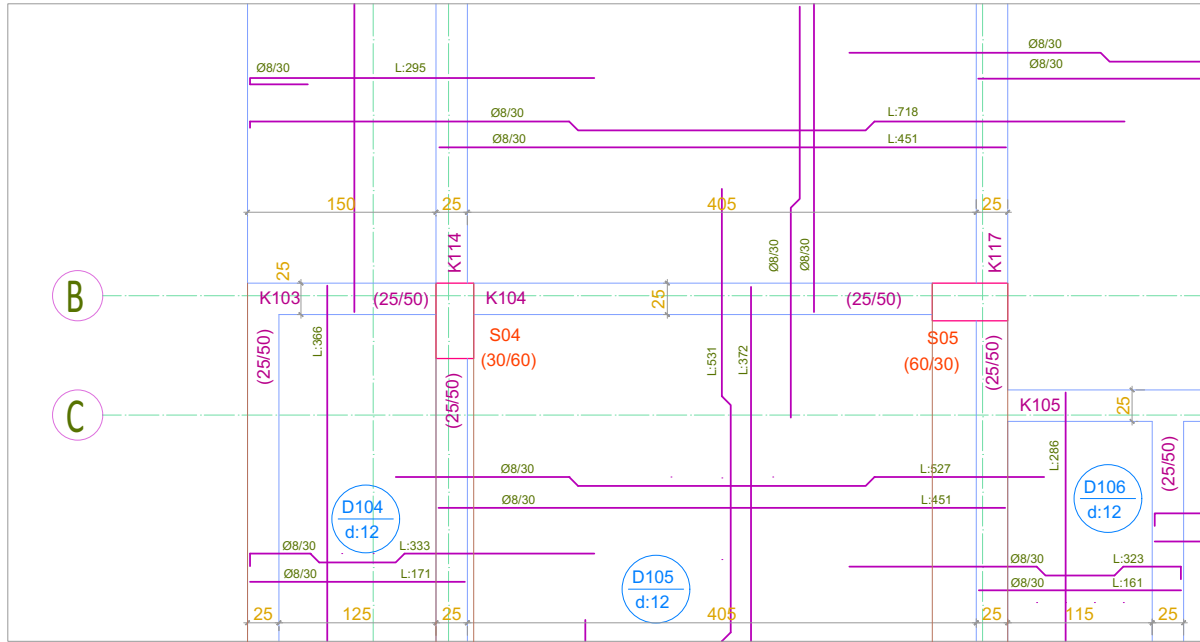
Görsel 14.2: Tablalı kiriş ve donatısı

### Uygulama 14.4: Tablalı Kiriş Detay, Donatıları ve Kiriş Donatı Açılım Çizimi

#### 1. İşlem

- Kalıp donatı planından, çizimi yapılacak K103 ve K104 kirişlerinin plan üzerinden taşıma çizgileri ile plan dışına çizimini yapınız.
- Kiriş kalınlığını 50 cm olarak çiziniz.

- Kolonların görünüşlerini çiziniz, bir miktar ileriden kesiniz ve kesit çizgisi ile sınırlandırınız (Çizim 14.5).



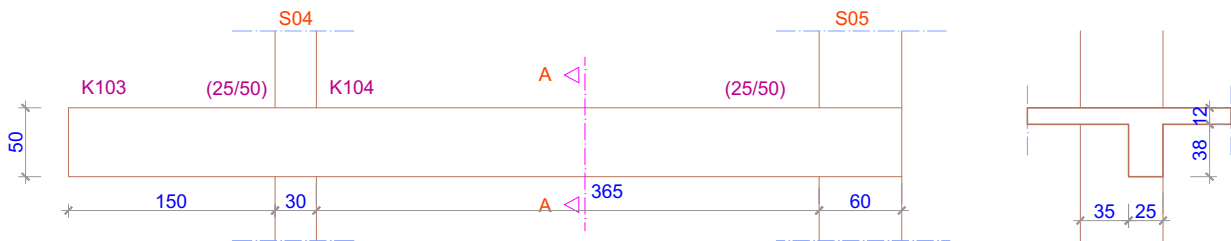
## 1. NORMAL KAT DÖŞEME KALIP VE DONATI PLANI

ÖLÇEK 1/50

Çizim 14.5: Kalıp donatı planından tablalı kiriş görünüş çizimi

### 2. İşlem

- Ön görünüşü çizilen kirişin üzerine A-A kesit çizgisini ve yönünü çiziniz.
- A-A kesit bakış yönüne göre görünüşün sağ yanına A-A kesitini çiziniz.
- Kiriş ve kolon isimlerini plandan kopyalayınız ve kiriş görünüşü üzerine taşıyınız (Çizim 14.6).



Çizim 14.6: Tablalı kiriş görünüş ve kesit çizimi

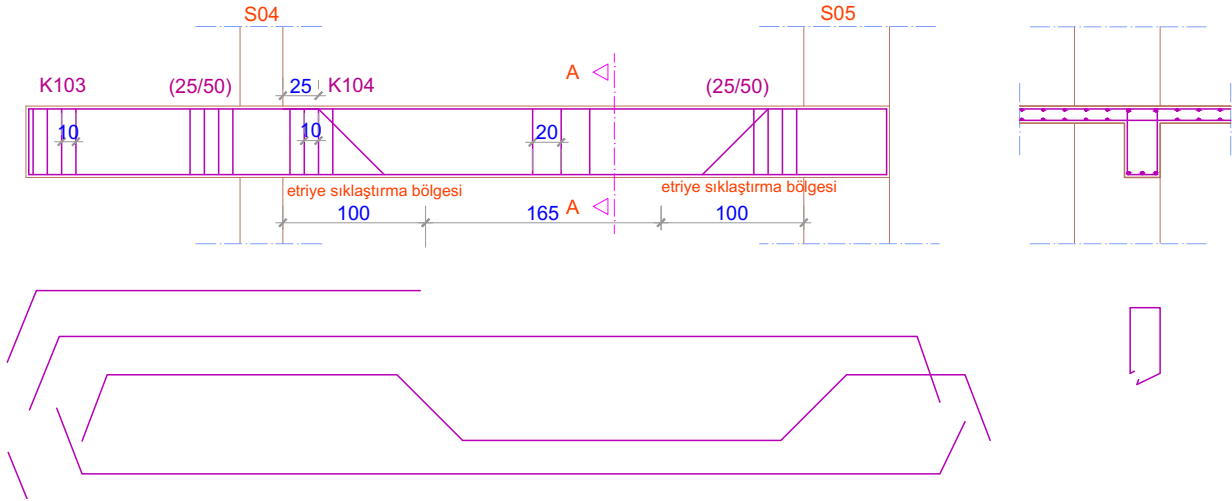
## 3. İşlem

- Kiriş içerisine 2 cm paspayı olacak şekilde **Offset** komutu ile donatı çizimini yapınız.
- Kiriş kesiti ve döşeme içerisine 2 cm paspayı olacak şekilde donatı çiziniz.
- Kiriş yüksekliğinin yarısı kadar ( $h / 2$ )  $50 / 2 = 25$  cm kiriş açıklığının her iki tarafından pilye kırılma noktasını tespit ediniz.
- Tespit edilen bu noktalardan 45 derecelik eğimle pilye çizimini yapınız.
- Kolon kiriş birleşimlerinde etriye sıkılaştırma yapılacağından, döşeme kalınlığının 2 katı mesafede ( $h \times 2$ )  $50 \times 2 = 100$  cm aralığında, kiriş açıklığının her iki kenarında etriyeleri çiziniz (10 cm).
- Etriye sıkılaştırmanın arasında yani kirişin orta bölümünde kalan kısımlarda normal aralıkta etriyeleri çiziniz (20 cm).
- Asmolen kiriş (K103) içerisine sıkılaştırılmış etriye donatısını çiziniz.
- Kiriş içerisinde çizimi yapılan donatıları, kiriş görünüş ve kesitinin altına tek tek donatıları görünür ve ölçüleri okunur şekilde çiziniz (Çizim 14.7).

Bilgisayarla Tablalı Kiriş Açılımı ve Detayları Çizimi


<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20277>


İzlemek için kodu tarayın.

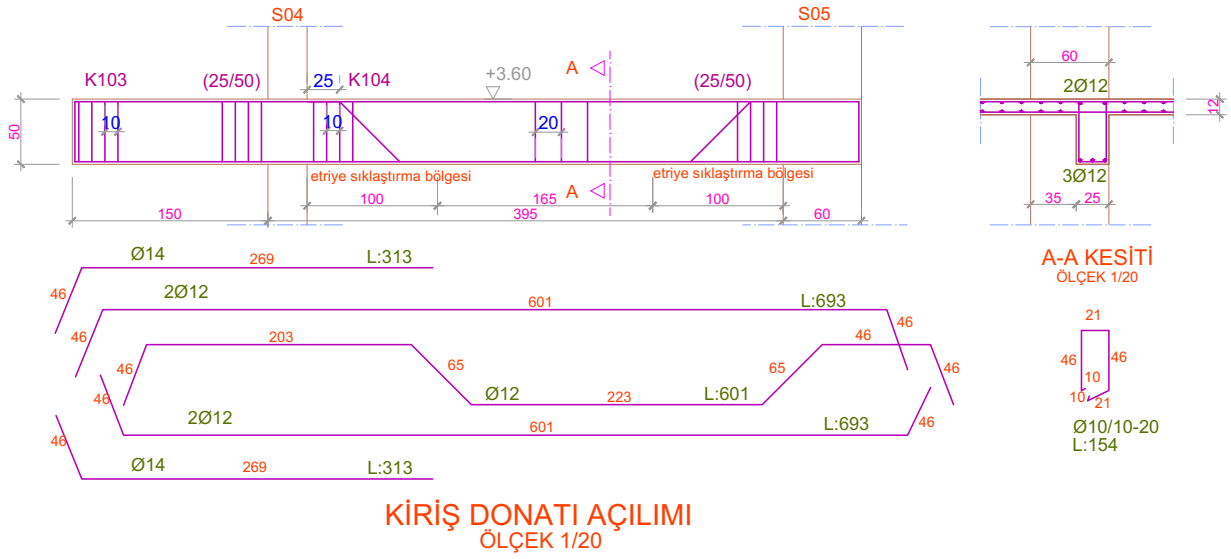


Çizim 14.7: Tablalı kiriş donatı açılımı ve detay çizimi

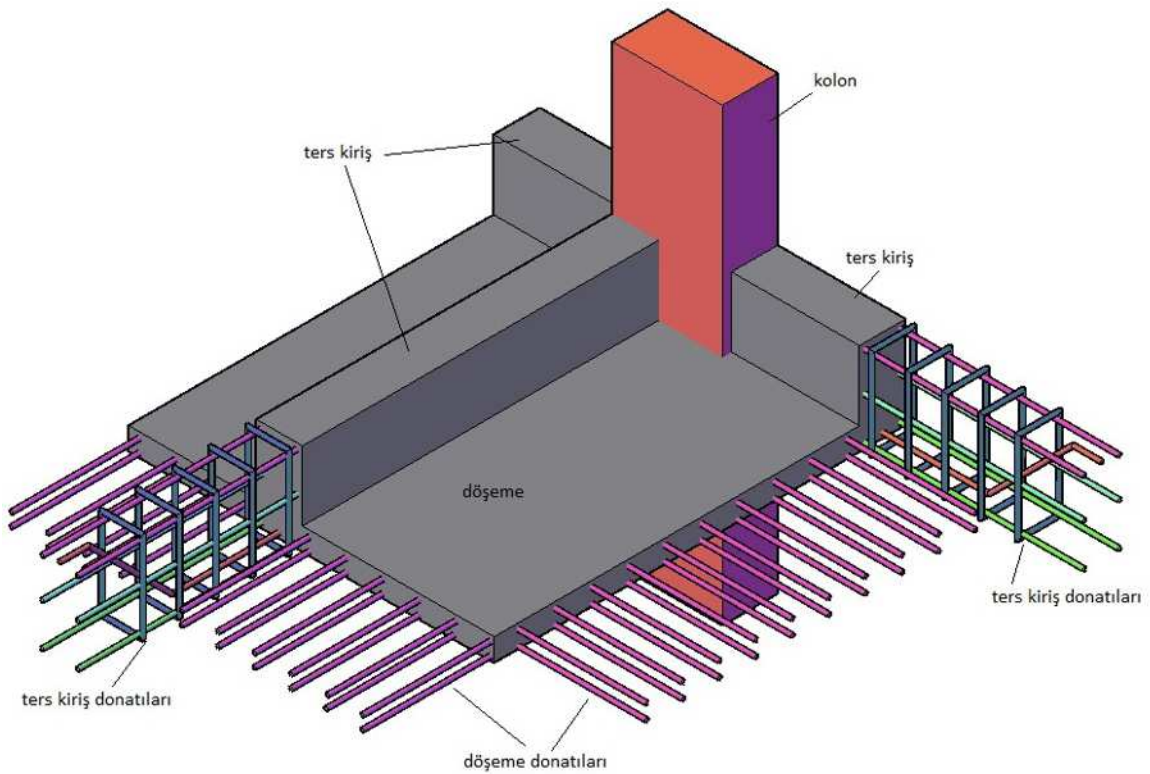
## Uygulama 14.5: Tablalı Kirişlerin Detay Ölçülendirmesi

- Montaj demiri üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Esas donatı üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Pilye üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- İlave donatılar üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Etriye üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Kiriş görünüş ve kesiti üzerinde ölçülendirme yapınız.
- Kiriş üzerinde etriye aralıklarını ölçülendiriniz.
- Kirişin bulunduğu kata göre yükseklik kotunu kiriş üzerinde gösteriniz.

- Kiriş plan ve kesit isimlerini yazınız (Çizim 14.8).



Çizim 14.8: Tablalı kiriş donatı ve detay ölçülendirmesi



Görsel 14.3: Ters kiriş ve donatısı

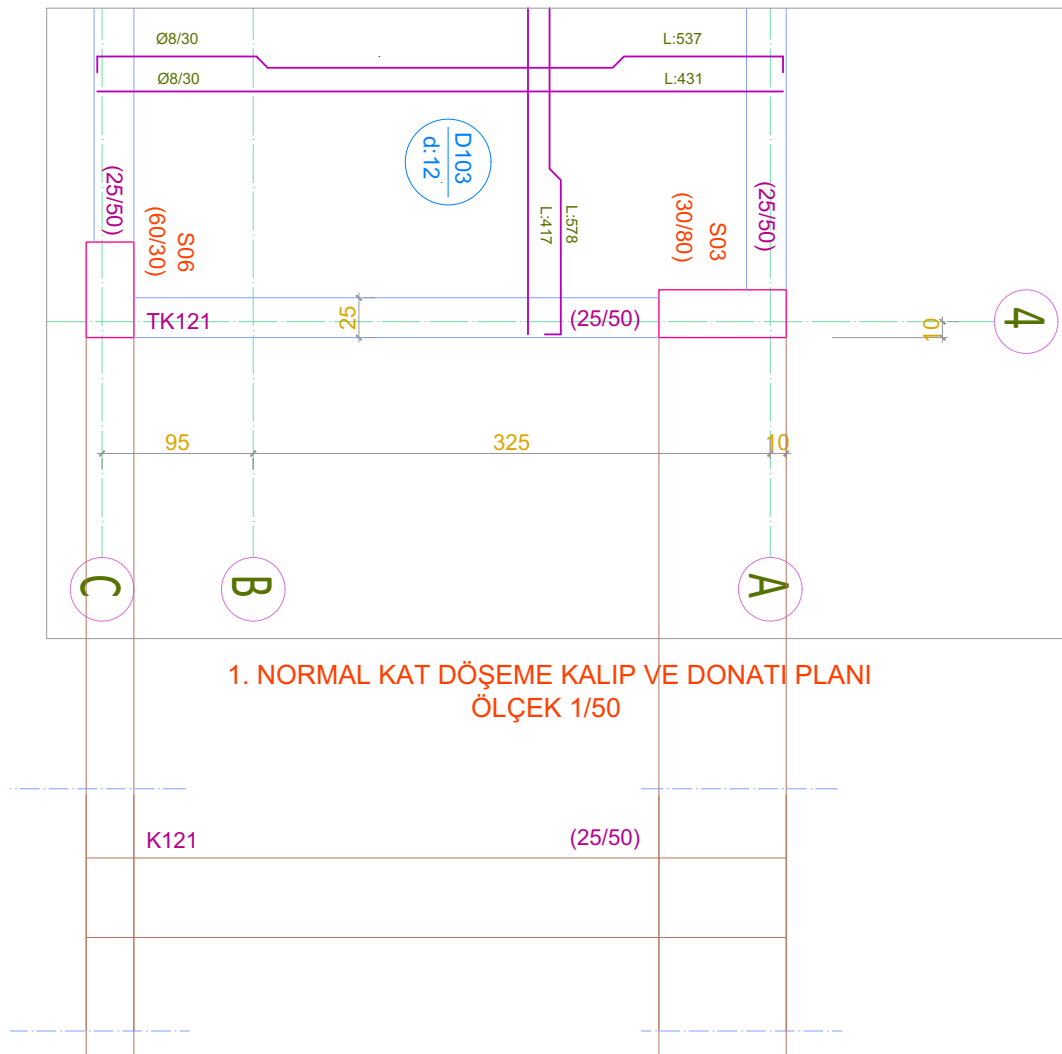
## 14.2. Bilgisayarla Ters Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi

Kirişler özel yapılmadığı sürece döşeme altında görünür. Bazı özel durumlarda kirişlerin döşeme altında görünmesi istenmediğinde, kiriş ters olarak bulunduğu döşemenin altına sıfır başlar ve yukarı doğru yapılır. Bu tip kirişlerin olduğu duvarlarda kapı ve kapı gibi mahal geçişleri yapılmaz, yapılması zorunluysa kapı geçişine eşik yapılır. Düşük döşemelerde ters kiriş yöntemiyle yapılır. Kiriş donatısı dikdörtgen kesitli kirişlerde olduğu gibi yapılır (Görsel 14.3).

### Uygulama 14.6: Ters Kiriş Detay, Donatıları ve Kiriş Donatı Açılım Çizimi

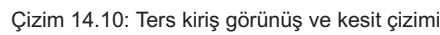
## 1. İşlem

- Kalıp donatı planından, çizimi yapılacak TK121 no.lu ters kirişin plan üzerinden taşıma çizgileri ile plan dışına çizimini yapınız.
- Kiriş kalınlığını 50 cm olarak çiziniz.
- Kolonların görünüşlerini çiziniz, bir miktar ileriden kesiniz ve kesit çizgisi ile sınırlandırınız.
- Kiriş ve kolon isimlerini plandan kopyalayınız ve kiriş görünüşü üzerine taşıyınız (Çizim 14.9).

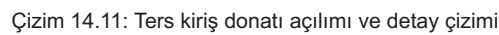


Çizim 14.9: Kalıp donatı planından ters kiriş görünüş çizimi

- Ön görünüşü çizilen kirişin üzerine A-A kesit çizgisini ve yönünü çiziniz.
- A-A kesit bakış yönüne göre görünüşün sağ yanına A-A kesitini çiziniz (Çizim 14.10).



- Kiriş içine 2 cm paspayı olacak şekilde **Offset** komutu ile donatı çizimini yapınız.
- Kiriş kesiti içine 2 cm paspayı olacak şekilde donatı çiziniz.
- Kiriş yüksekliğinin yarısı kadar ( $h / 2$ )  $50 / 2 = 25$  cm kiriş açıklığının her iki tarafından pilye kırılma noktasını tespit ediniz.
- Tespit edilen bu noktalardan 45 derecelik eğimle pilye çizimini yapınız.
- Kolon kiriş birleşimlerinde etriye sıkılaştırma yapılacağından, döşeme kalınlığının 2 katı mesafede ( $h \times 2$ )  $50 \times 2 = 100$  cm aralığında, kiriş açıklığının her iki kenarında etriyeleri çiziniz (10 cm).
- Etriye sıkılaştırmanın arasında yani kirişin orta bölümünde kalan kısımlarda normal aralıkta etriyeleri çiziniz (20 cm).
- Kiriş içerisinde çizimi yapılan donatıları, kiriş görünüş ve kesitinin altına tek tek donatıları görünür ve ölçüleri okunur şekilde çiziniz (Çizim 14.11).

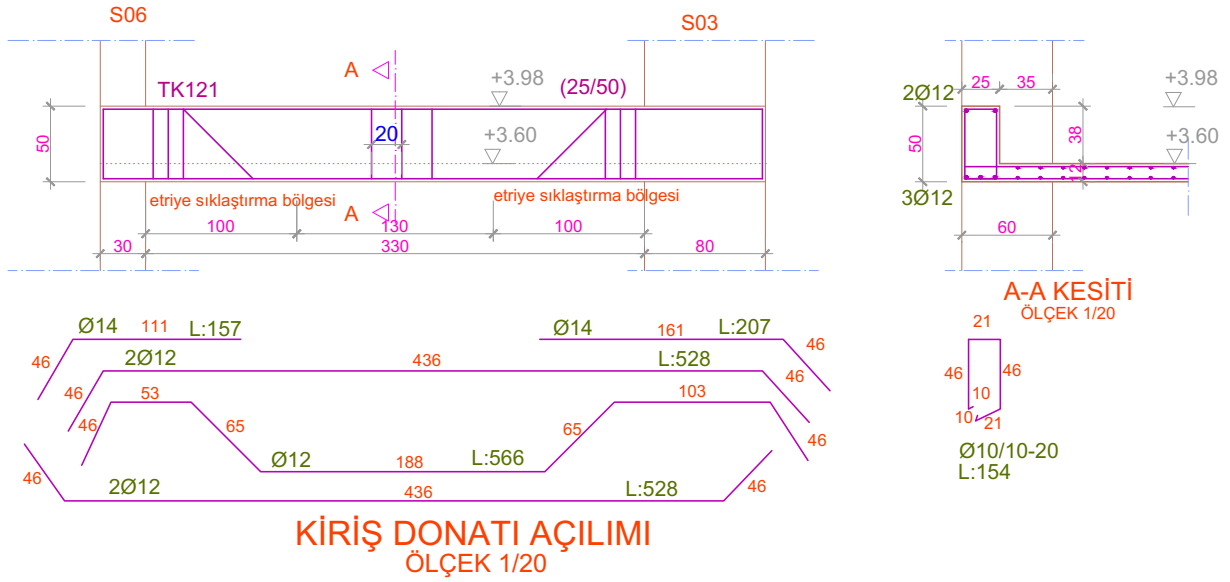


272



## Uygulama 14.7: Ters Kirişlerin Detay Ölçülendirmesi

- Montaj demiri üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Esas donatı üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Pilye üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- İlave donatılar üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Etriye üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Kiriş görünüş ve kesiti üzerinde ölçülendirme yapınız.
- Kiriş üzerinde etriye aralıklarını ölçülendiriniz.
- Kirişin bulunduğu kata göre yükseklik kotunu kiriş üzerinde gösteriniz.
- Kiriş plan ve kesit isimlerini yazınız (Çizim 14.12).



Çizim 14.12: Ters kiriş donatı ve detay ölçülendirmesi

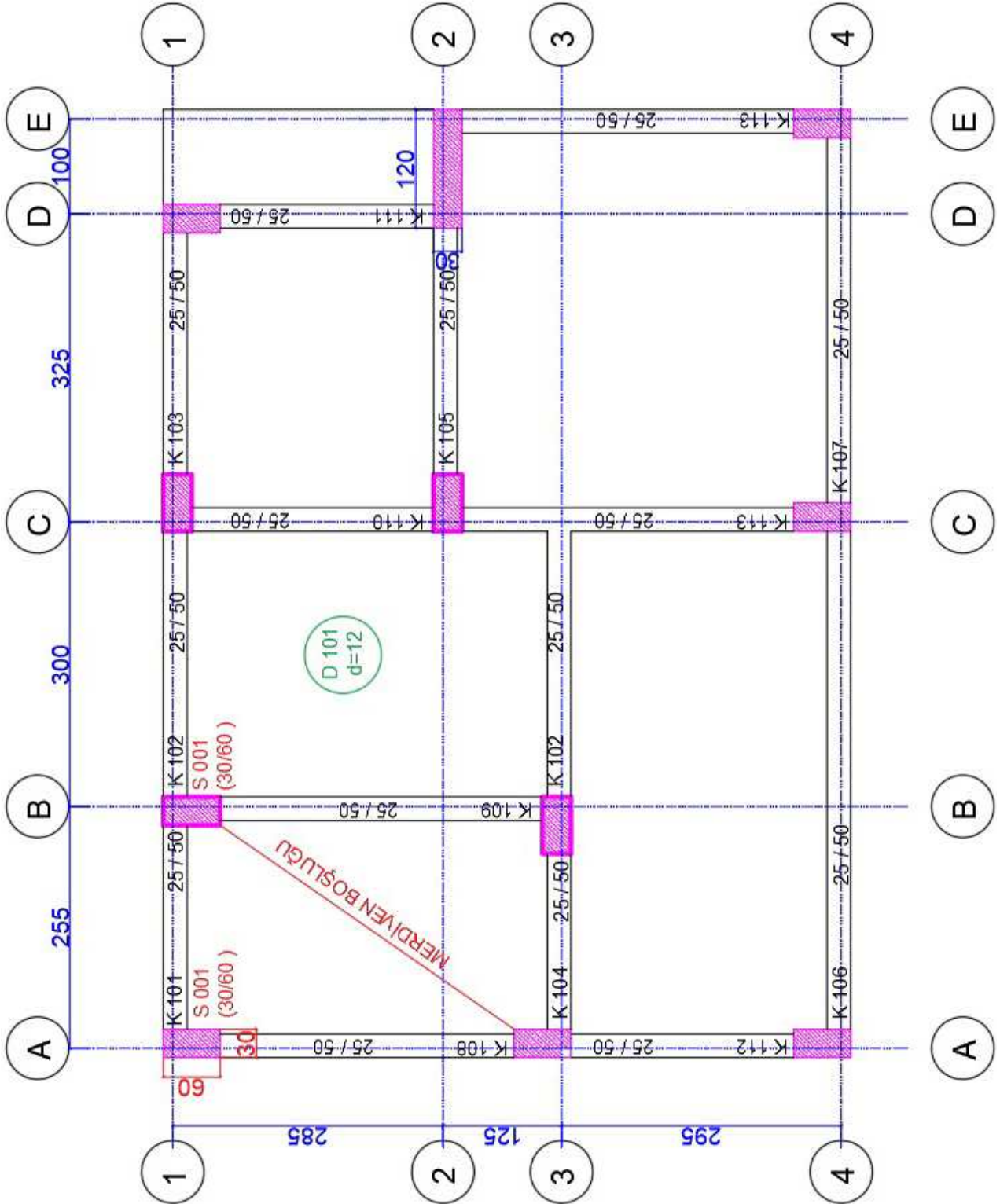
## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
<b>Dikdörtgen Kesitli Kiriş Açılımı ve Detay Çizimi</b>			
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		
2	1/50 ölçeğinde kalıp planını çizdi		
3	Kirişleri ölçülerine göre numaralandırdı ve her iki eksen de kesit alınacak yerleri belirledi.		
4	<b>1/20 Ölçeğinde kesit planlarını çizdi</b>		
5	Kirişlerin demir donatılarını yerleştirdi.		
6	Kiriş donatı açılımlarını yaptı.		
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı		
<b>Tablalı Kiriş Açılımı ve Detay Çizimleri</b>			
8	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		
9	1/50 ölçeğinde kalıp planını çizdi		
10	Kirişleri ölçülerine göre numaralandırdı ve her iki eksen de kesit alınacak yerleri belirledi.		
11	1/20 Ölçeğinde kesit planlarını çizdi		
12	Kirişlerin demir donatılarını yerleştirdi.		
13	Kiriş donatı açılımlarını yaptı.		
14	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı.		
<b>Ters Tablalı Kiriş Açılımı ve Detay Çizimleri</b>			
15	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		
16	1/50 ölçeğinde kalıp planını çizdi		
17	Kirişleri ölçülerine göre numaralandırdı ve her iki eksen de kesit alınacak yerleri belirledi.		
18	1/20 Ölçeğinde kesit planlarını çizdi		
19	Kirişlerin demir donatılarını yerleştirdi.		
20	Kiriş donatı açılımlarını yaptı.		
21	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı		
22	Yapmış olduğun çizimi bilgisayarına kaydettin mi?		

## Sıra Sizde 14.1

Aşağıda tamamlanmış ve kolonları yerleştirilmiş plandaki dikdörtgen kesitli kiriş açılımlarını ve detaylarını çiziniz.



Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	1/50 ölçeğinde kalıp planını çizdi		10	
3	Kirişleri ölçülerine göre numaralandırdı ve her iki eksen de kesit alınacak yerleri belirledi.		5	
4	1/20 Ölçeğinde kesit planlarını çizdi		20	
5	Kirişlerin demir donatılarını yerleştirdi.		20	
6	Kiriş donatı açılımlarını yaptı.		35	
7	Yazıları yazarak ölçülendirmeyi yaptı		5	
TOPLAM			100	

- Bilgisayarla Nervürlü Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi
- Bilgisayarla Konsol Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi
- Bilgisayarla Yatık Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi

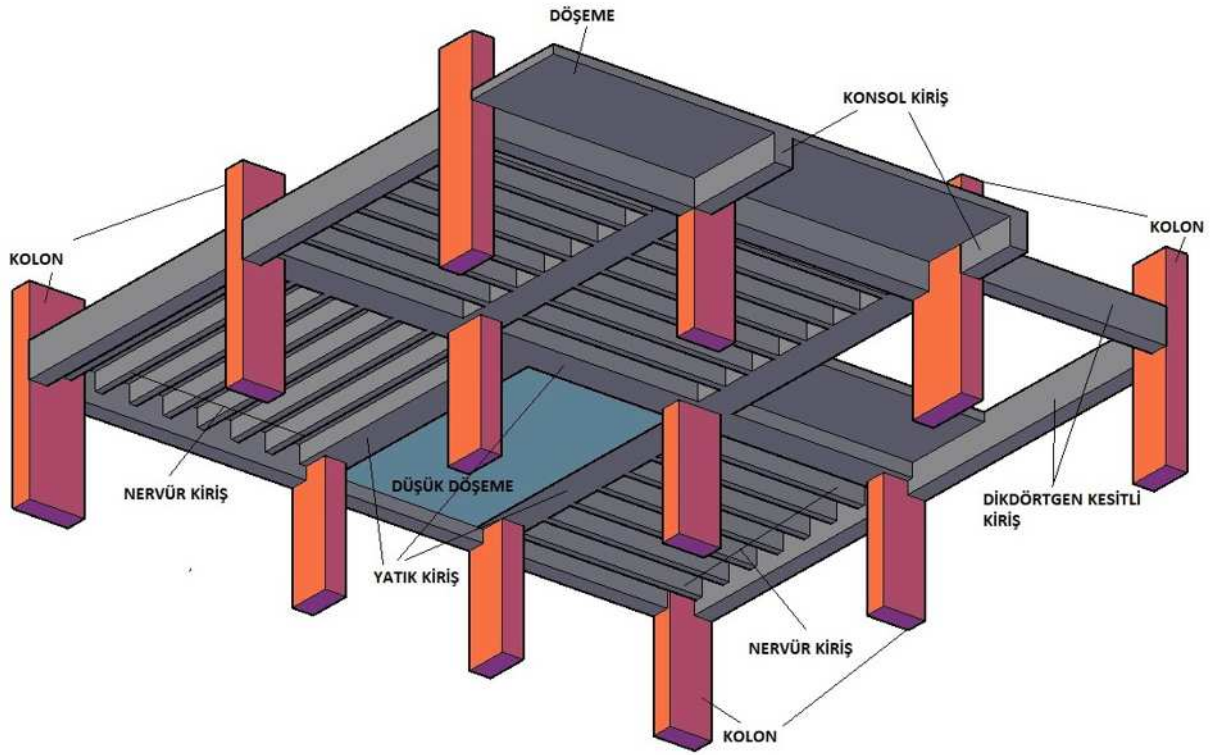
- Bilgisayarla Nervürlü Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi
- Bilgisayarla Konsol Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi
- Bilgisayarla Yatık Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi

## 15. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI NERVÜRLÜ VE KONSOLLU KİRİŞ DONATI AÇILIM DETAYLARI ÇİZİMİ

### 15.1. Bilgisayarla Nervürlü Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi

Normal kirişlere göre daha küçük ebatla, aynı doğrultuda, birbirine paralel, daha fazla sayıda, eşit aralıklarla ve aynı tip donatıyla imal edilen dişli ve asmolen döşemelerde kullanılan kirişlere **nervür kiriş** denir. Bu kirişler kolonlara değil, kolonları birbirine bağlayan ana kirişlere oturur. Bu kirişlerde döşeme plak kalınlığı genellikle 7-8 cm, kiriş dış genişliği 10-20 cm ve kiriş dış yüksekliği 30-55 cm'dir. Bu nervür kirişli döşemede plağın altındaki dişlerin arası boş bırakılırsa genelde **dişli döşeme**, hafif bir dolgu malzemesi ile doldurulursa **asmolen döşeme** denir.

Nervür kiriş detayları 1/20 ölçekli çizilir. Kirişler ait oldukları kata göre isimlendirilir. Örneğin 3. kat çizimi yapılıyorsa N301, N302 ... vs. şeklinde isim verilir (Görsel 15.1).



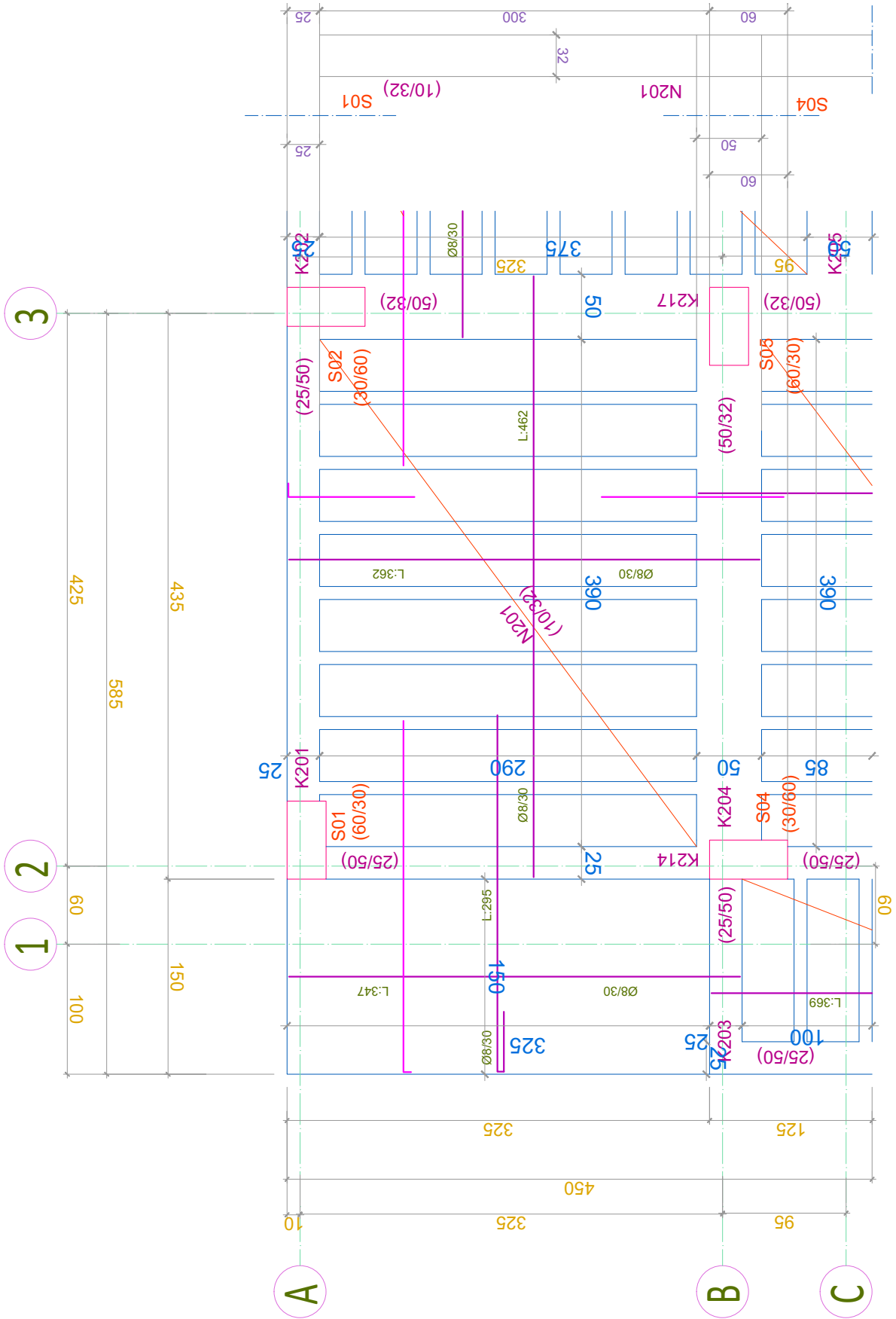
Görsel 15.1: Kiriş çeşitleri

### Uygulama 15.1: Nervürlü Kiriş Detay, Donatıları ve Kiriş Donatı Açılımı Çizimi

#### 1. İşlem

- Kalıp donatı planından, çizimi yapılacak N201 nervür kirişini, plan üzerinden taşıma çizgileri ile plan dışına çizimini yapınız.
- Kiriş kalınlığını 32 cm olarak çiziniz.
- Kolonların görünüşlerini çiziniz, bir miktar ileriden kesiniz ve kesit çizgisi ile sınırlandırınız.

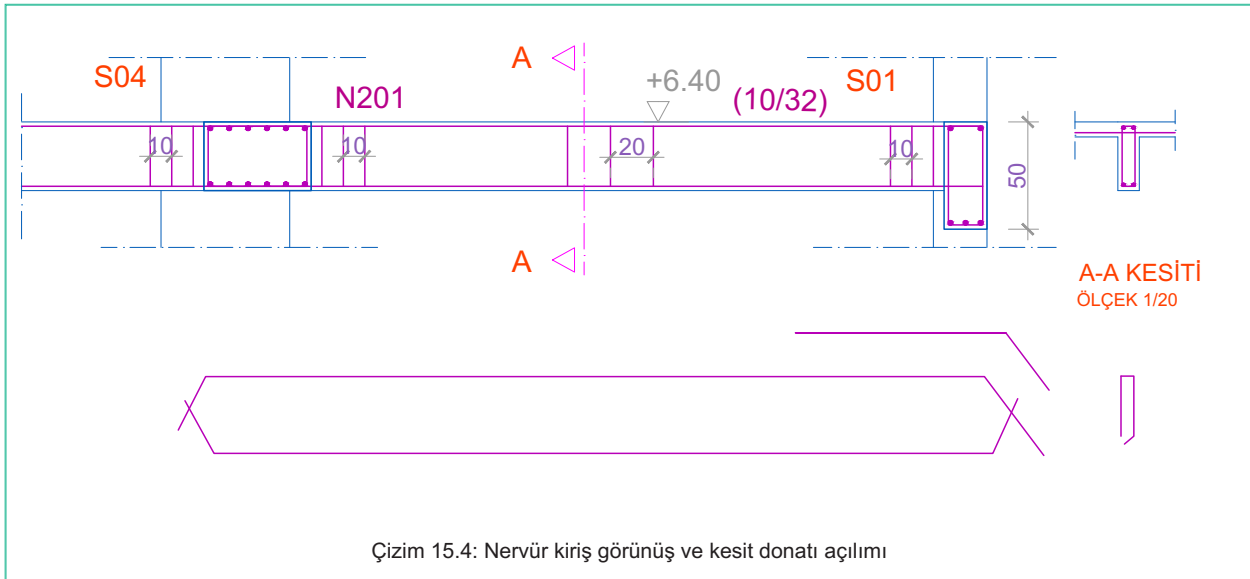
- Kiriş ve kolon isimlerini plandan kopyalayınız ve kiriş görünüşü üzerine taşıyınız (Çizim 15.1).



Çizim 15.1: Kalıp donatı planından nervür kiriş görünüş çizimi

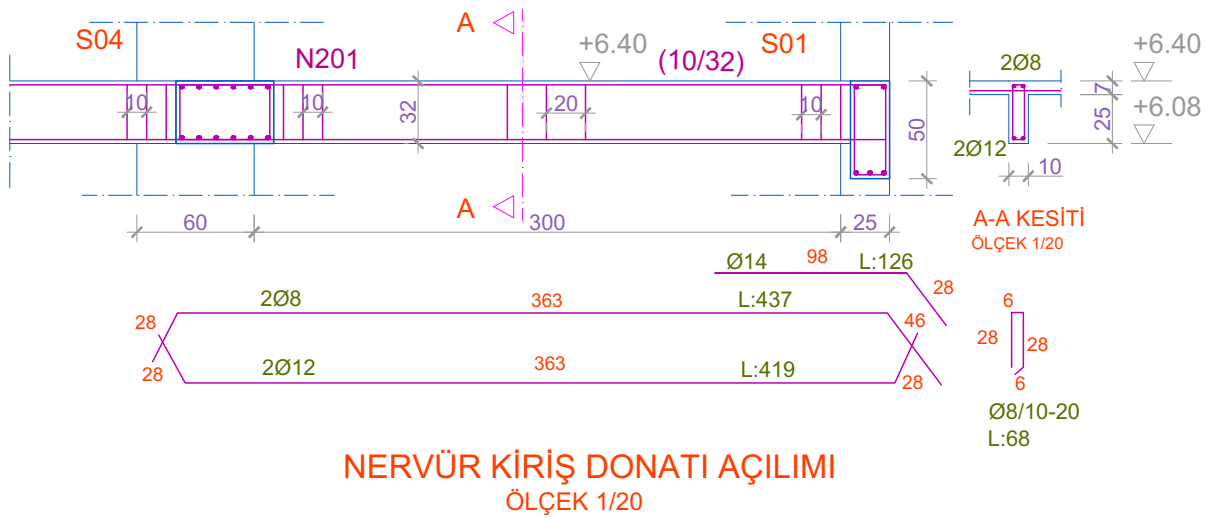






### Uygulama 15.2: Nervürlü Kesitli Kirişlerin Detay Ölçülendirmesi

- Montaj demiri üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Esas donatı üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- İlave donatılar üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Etriye üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Nervür kiriş görünüş ve kesiti üzerinde ölçülendirme yapınız.
- Nervür kiriş üzerinde etriye aralıklarını ölçülendiriniz.
- Nervür kirişin bulunduğu kata göre yükseklik kotunu kiriş üzerinde gösteriniz.
- Nervür kiriş plan ve kesit isimlerini yazınız (Çizim 15.5).



Çizim 15.5: Nervür kiriş görünüş, kesit donatı ve detay ölçülendirmesi

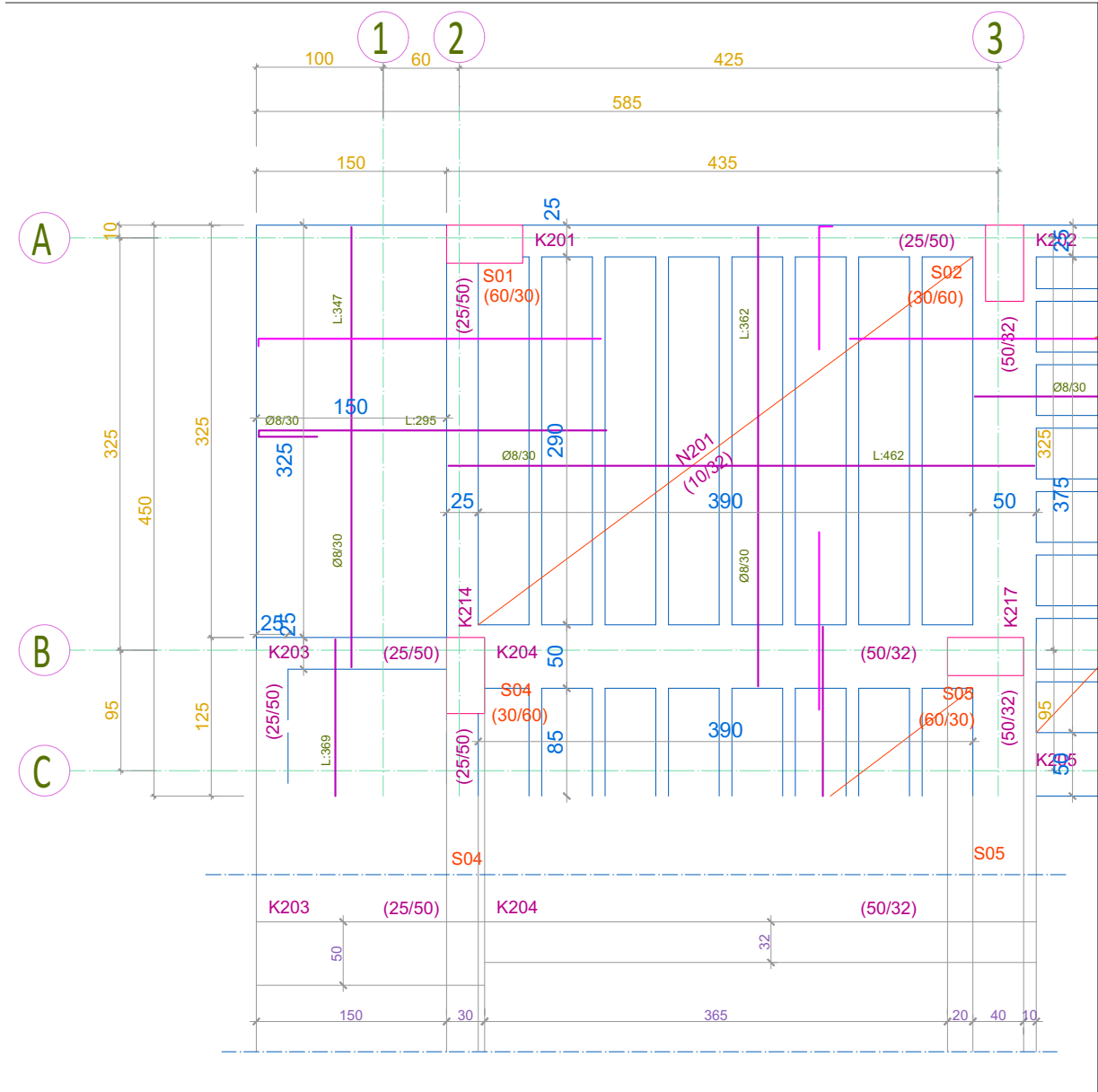
## 15.2. Bilgisayarla Konsol Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi

Yalnız bir ucu kolona oturan, öteki ucu boşlukta olan kirişlere **konsol kiriş** denir. Yapıda bir duvarın içinden çıkan, ucu boşta herhangi bir kiriş, konsol kiriş olarak nitelendirilir. Konsol kirişler bina cephesi çıkarmalarında, geniş saçaklı çatı döşemelerinde ve balkon döşemelerinin altında kullanılır.

### Uygulama 15.3: Konsol Kiriş Detay, Donatıları ve Kiriş Donatı Açılımı

#### 1. İşlem

- Kalıp donatı planından, çizimi yapılacak K203 konsol kirişin ve devamı olan K204 yatık kirişin, plan üzerinden taşıma çizgileri ile plan dışına çizimini yapınız.
- Kiriş kalınlığını 50 cm olarak çiziniz.

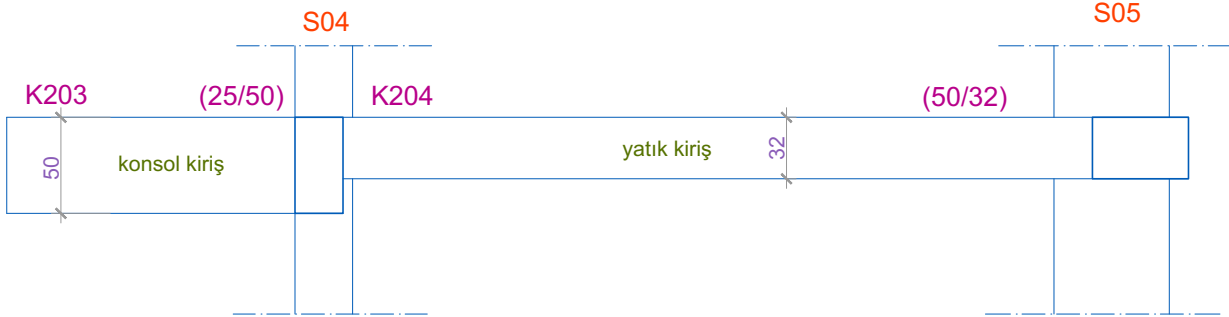


Çizim 15.6: Kalıp donatı planından konsol kiriş görünüş çizimi

- Kolonların görünüşlerini çiziniz, bir miktar ileriden kesiniz ve kesit çizgisi ile sınırlandırınız.
- Kiriş ve kolon isimlerini plandan kopyalayınız ve kiriş görünüşü üzerine taşıyınız (Çizim 15.6).

## 2. İşlem

- Plandan taşıma yoluyla çizilen konsol kirişin görünüş durumuna göre, kolon ve diğer bağlantılı yatık kiriş pozisyonuna göre taşıma çizgilerini temizleyiniz.
- Kesilen kirişleri kalın çizgiye dönüştürünüz (Çizim 15.7).



Çizim 15.7: Konsol kiriş görünüş çizimi

## 3. İşlem

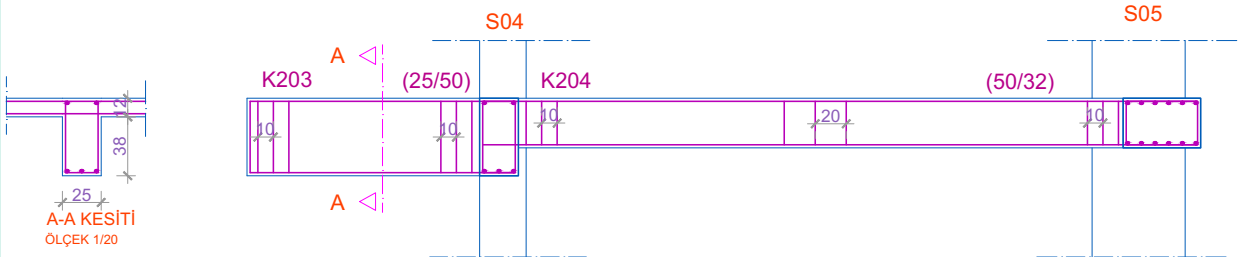
- Ön görünüşü çizilen konsol kirişin üzerine A-A kesit çizgisini ve yönünü çiziniz.
- A-A kesit bakış yönüne göre görünüşün sol yanına A-A kesitini çiziniz.
- Kiriş içerisine 2 cm paspayı olacak şekilde **Offset** komutu ile donatı çizimini yapınız.
- Kiriş kesiti içerisine 2 cm paspayı olacak şekilde etriye donatısı çiziniz.
- Konsol kiriş boyunca etriye sıklaştırma yapılacağından 10 cm aralığında etriyeleri çiziniz (Çizim 15.8).

Bilgisayarla Konsol Kiriş Açılımı ve Detayları Çizimi



<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20280>

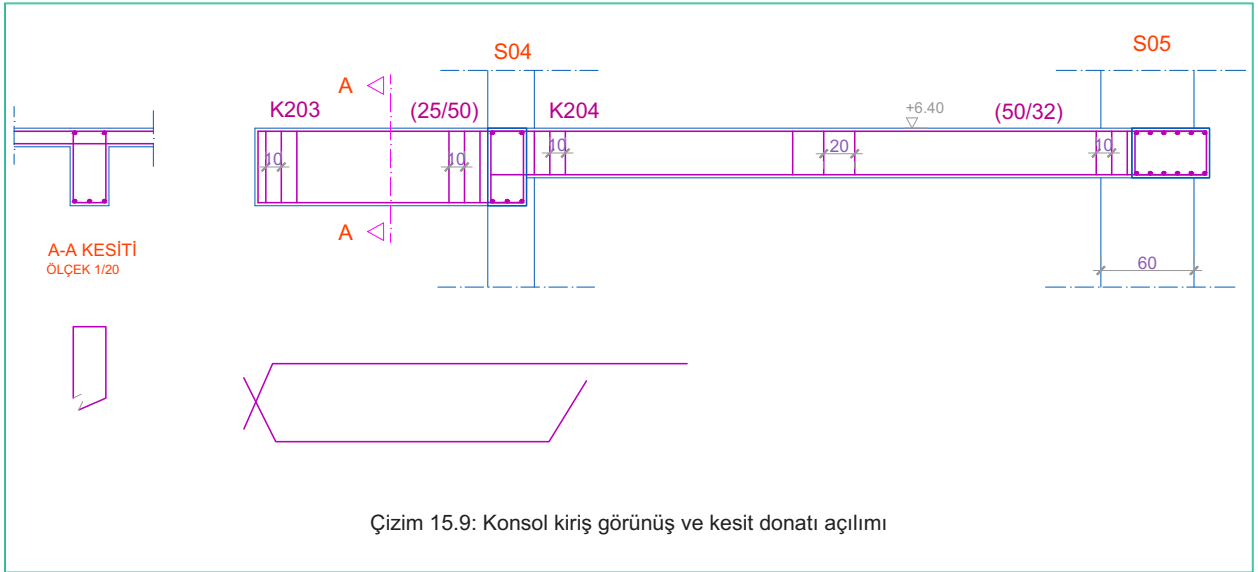
İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 15.8: Konsol kiriş görünüş ve kesit içerisine donatı çizimi

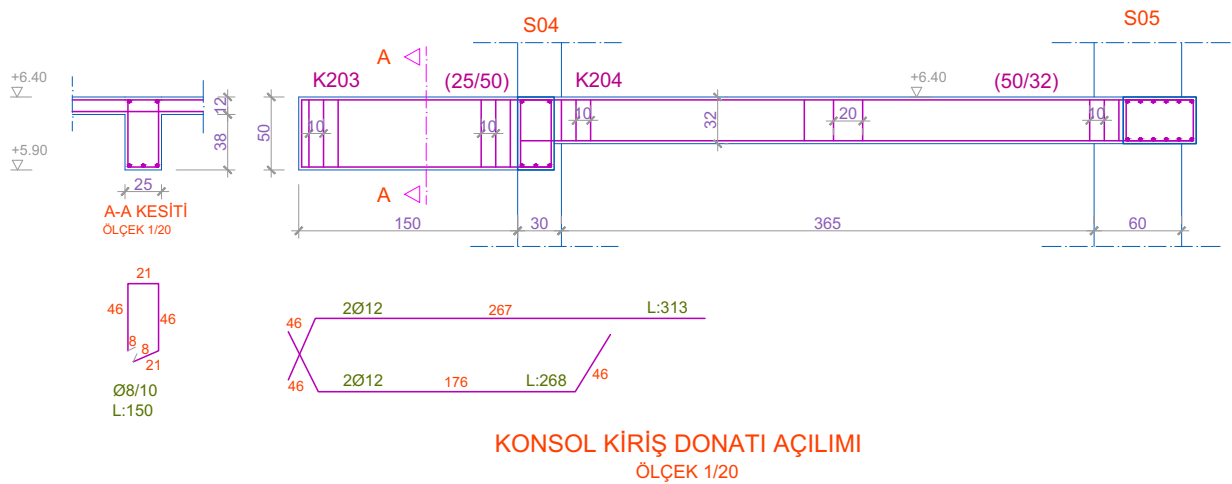
## 4. İşlem

- Konsol kiriş içerisinde çizimi yapılan donatıları, kiriş görünüş çiziminin altına tek tek donatıları görünür ve ölçüleri okunur şekilde çiziniz.
- Kiriş kesiti içerisinde çizimi yapılan etriyeyi, kiriş kesitinin altına görünür ve ölçüleri okunur şekilde çiziniz (Çizim 15.9).



### Uygulama 15.4: Konsol Kesitli Kirişlerin Detay Ölçülendirmesi

- Montaj demiri üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Esas donatı üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Etriye üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Konsol kiriş görünüş ve kesiti üzerinde ölçülendirme yapınız.
- Konsol kiriş üzerinde etriye aralıklarını ölçülendiriniz.
- Konsol kirişin bulunduğu kata göre yükseklik kotunu kiriş üzerinde gösteriniz.
- Konsol kiriş plan ve kesit isimlerini yazınız (Çizim 15.10).



Çizim 15.10: Konsol kiriş görünüş, kesit donatı ve detay ölçülendirmesi

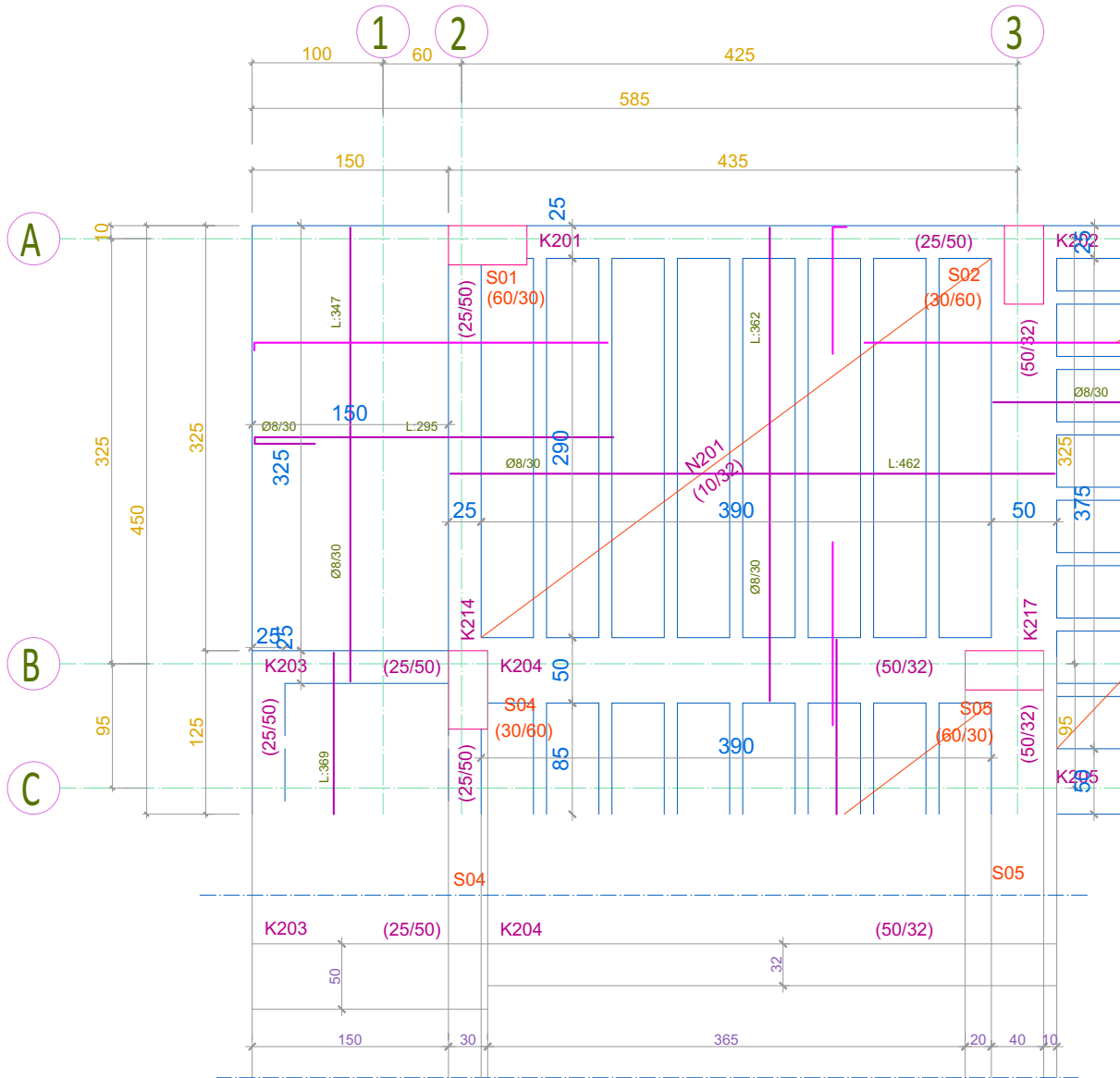
### 15.3. Bilgisayarla Yatık Kiriş Açılım ve Detayları Çizimi

Asmolen ve dişli döşemelerde nervür kirişleri taşıyan ana kirişlere **yatık (yastık) kiriş** denir. Döşeme altında görünmesi istenmeyen dikdörtgen kesitli kiriş yerine bazı mekanlar için az görünür yatık kiriş tercih edilebilir.

#### Uygulama 15.5: Yatık Kiriş Detay, Donatıları ve Kiriş Donatı Açılımı

##### 1. İşlem

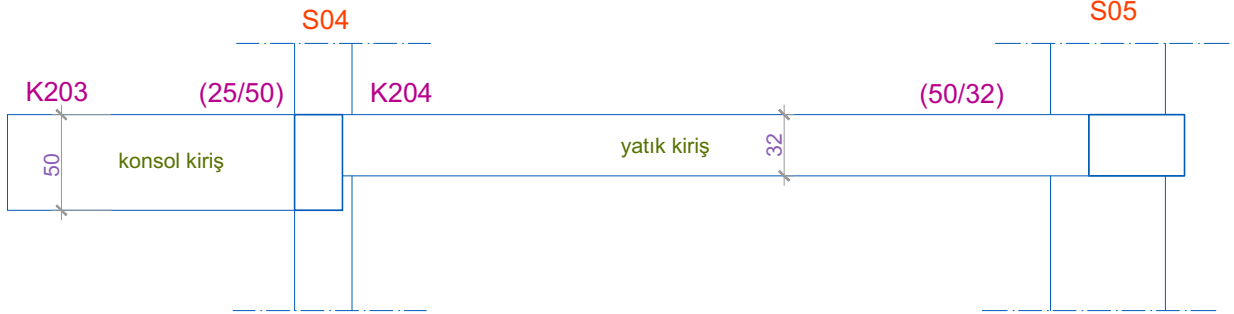
- Kalıp donatı planından, çizimi yapılacak K204 yatık kirişin, plan üzerinden taşıma çizgileri ile plan dışına çizimini yapınız.
- Kiriş kalınlığını 32 cm olarak çiziniz.
- Kolonların görünüşlerini çiziniz, bir miktar ileriden kesiniz ve kesit çizgisi ile sınırlandırınız.
- Kiriş ve kolon isimlerini plandan kopyalayınız ve kiriş görünüşü üzerine taşıyınız (Çizim 15.11).



Çizim 15.11: Kalıp donatı planından yatık kiriş görünüş çizimi

## 2. İşlem

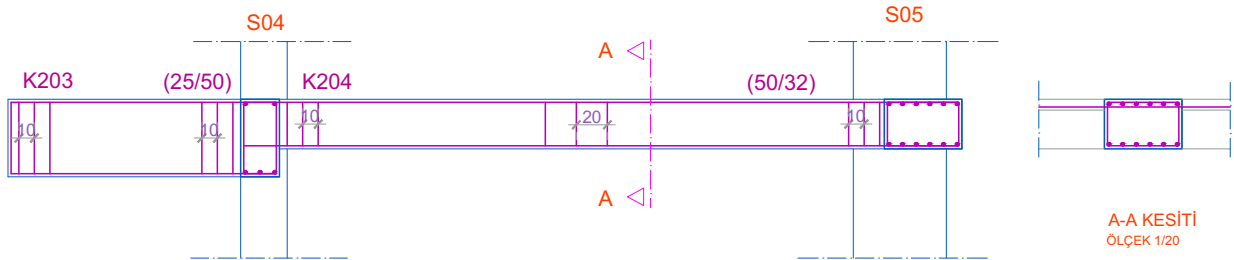
- Plandan taşıma yoluyla çizilen yatık kirişin görünüş durumuna göre, kolon ve diğer bağlantılı konsol kiriş pozisyonuna göre taşıma çizgilerini temizleyiniz.
- Kesilen kirişleri kalın çizgiye dönüştürünüz (Çizim 15.12).



Çizim 15.12: Yatık kiriş görünüş çizimi

## 3. İşlem

- Ön görünüşü çizilen yatık kirişin üzerine A-A kesit çizgisini ve yönünü çiziniz.
- A-A kesit bakış yönüne göre görünüşün sağ yanına A-A kesitini çiziniz.
- Yatık kiriş içerisine 2 cm paspayı olacak şekilde **Offset** komutu ile donatı çizimini yapınız.
- Yatık kiriş kesiti içerisine 2 cm paspayı olacak şekilde etriye donatısı çiziniz.
- Kolon kiriş birleşimlerinde etriye sıkılaştırma yapılacağından, döşeme kalınlığının 2 katı mesafede ( $h \times 2$ )  $32 \times 2 = 64$  cm aralığında, kiriş açıklığının her iki kenarında etriyeleri çiziniz (10 cm).
- Etriye sıkılaştırmanın arasında kalan yani kirişin orta bölümündeki kısımlarda normal aralıkta etriyeleri çiziniz (20 cm) (Çizim 15.13).



Çizim 15.13: Yatık kiriş görünüş ve kesit içerisine donatı çizimi

## 4. İşlem

- Yatık kiriş içerisinde çizimi yapılan donatıları, kiriş görünüş çiziminin altına tek tek donatıları görünür ve ölçüleri okunur şekilde çiziniz.
- Yatık kiriş kesiti içerisinde çizimi yapılan etriyeyi, kiriş kesitinin altına görünür ve ölçüleri okunur şekilde çiziniz (Çizim 15.14).

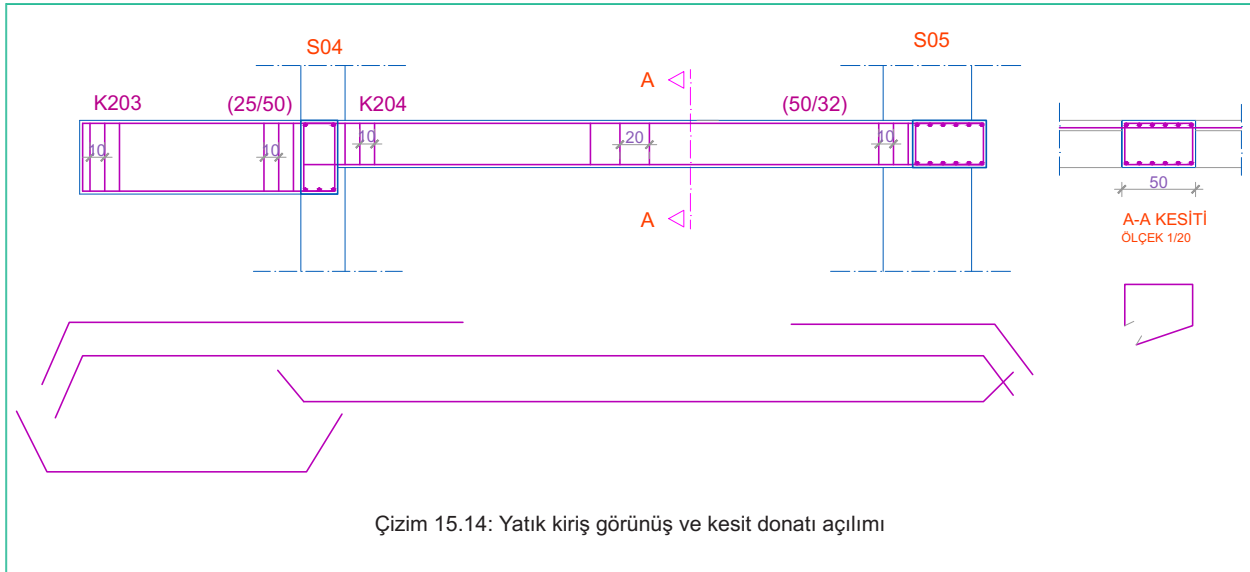
Bilgisayarla Yatık Kiriş  
Açılımı ve Detayları  
Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20281](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20281)

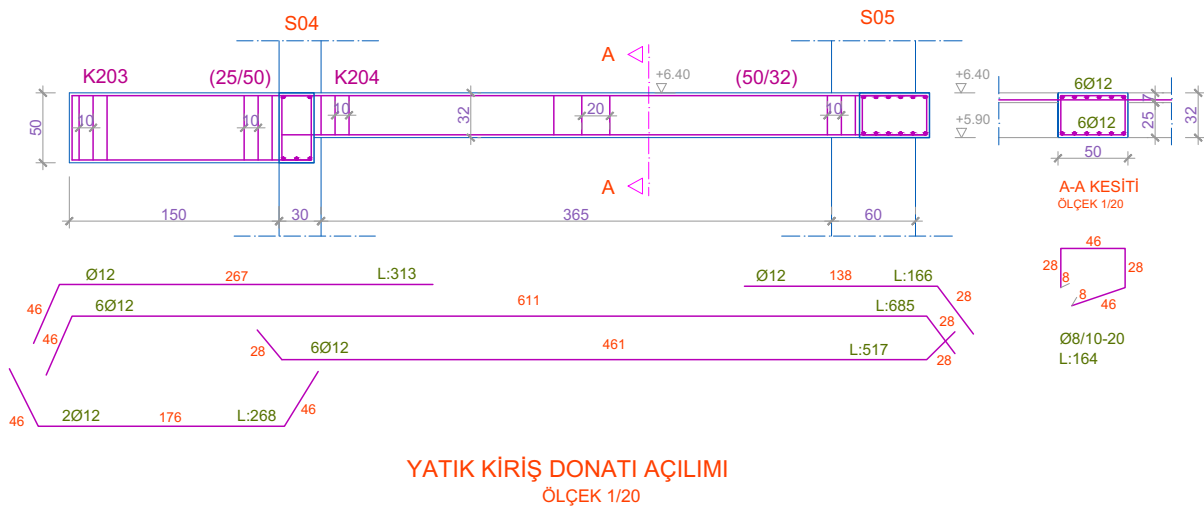


İzlemek için kodu tarayın.



### Uygulama 15.6: Yatık Kesitli Kirişlerin Detay Ölçülendirmesi

- Montaj demiri üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Esas donatı üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- İlave donatılar üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Etriye üzerine adet, çap ve uzunluk bilgilerini yazınız.
- Yatık kiriş görünüş ve kesiti üzerinde ölçülendirme yapınız.
- Yatık kiriş üzerinde etriye aralıklarını ölçülendiriniz.
- Yatık kirişin bulunduğu kata göre yükseklik kotunu kiriş üzerinde gösteriniz.
- Yatık kiriş plan ve kesit isimlerini yazınız (Çizim 15.15).



Çizim 15.15: Yatık kiriş görünüş, kesit donatı ve detay ölçülendirmesi

## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

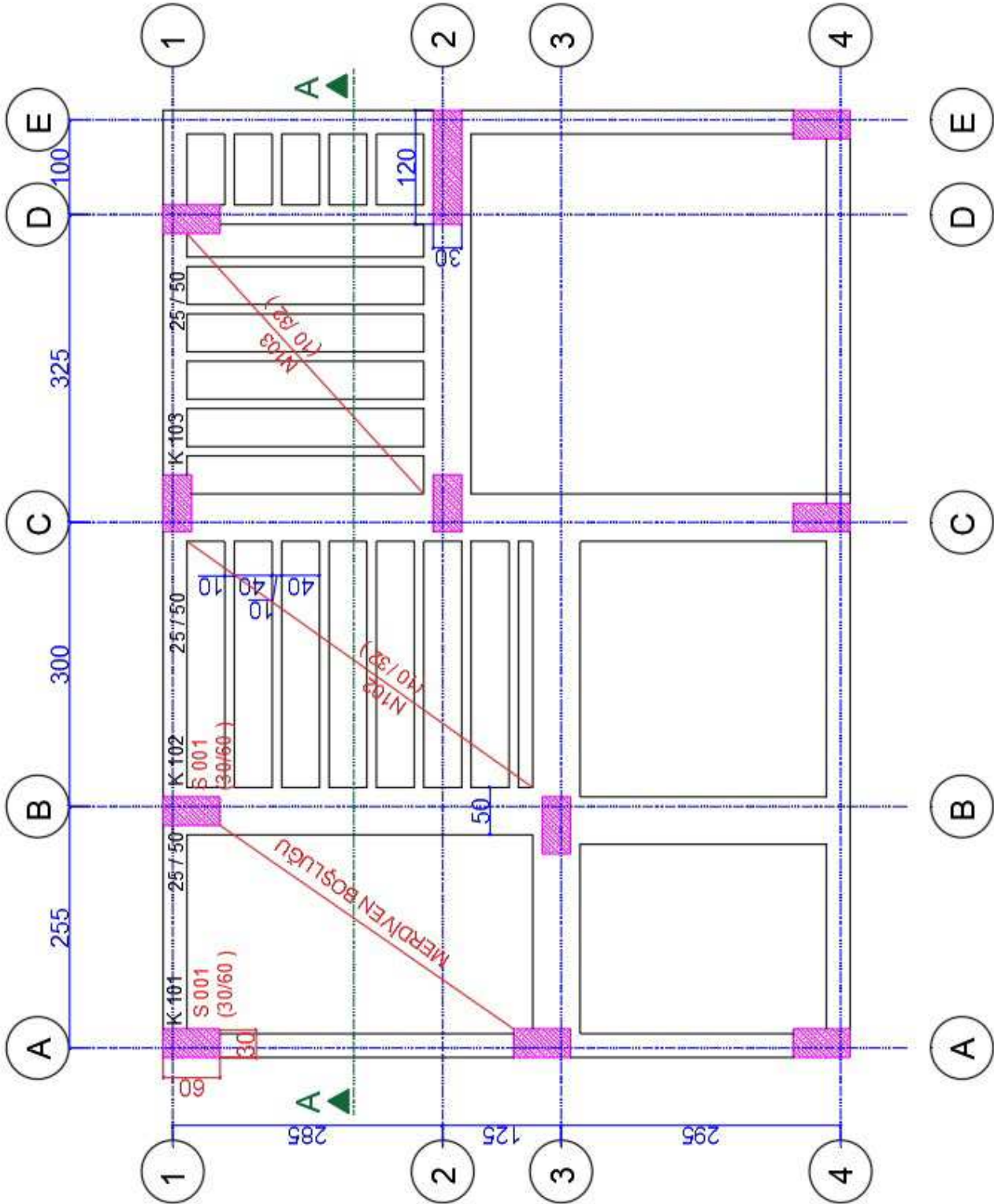
Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
<b>Nervürlü Kiriş Açılımı ve Detay Çizimi</b>			
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Kalıp donatı planından nervür kiriş görünüş çizimini yaptın mı?		
3	1/20 ölçeğinde nervür kiriş görünüş ve kesit içerisine donatı çizimini yaptın mı?		
4	1/20 ölçeğinde donatı açılımını çizdin mi?		
5	Nervürlü kesitli kirişlerin detay ölçülendirmesini yaptın mı?		
<b>Konsol Kiriş Açılımı ve Detay Çizimleri</b>			
6	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
7	Kalıp donatı planından nervür kiriş görünüş çizimini yaptın mı?		
8	1/20 ölçeğinde nervür kiriş görünüş ve kesit içerisine donatı çizimini yaptın mı?		
9	1/20 ölçeğinde donatı açılımını çizdin mi?		
10	Konsol kesitli kirişlerin detay ölçülendirmesini yaptın mı?		
<b>Yatık Kiriş Açılımı ve Detay Çizimleri</b>			
11	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
12	Kalıp donatı planından nervür kiriş görünüş çizimini yaptın mı?		
13	1/20 ölçeğinde nervür kiriş görünüş ve kesit içerisine donatı çizimini yaptın mı?		
14	1/20 ölçeğinde donatı açılımını çizdin mi?		
15	Yatık kesitli kirişlerin detay ölçülendirmesini yaptın mı?		
16	Çizimlerini bilgisayara kayıt yaptın mı?		



## Sıra Sizde 15.1

Aşağıda verilen nervürlü kiriş olarak çizilen planda A-A kesitini, kiriş donatı açılımlarını ve detaylarını çiziniz. (Not: Aynı projenin ve kesitin konsol kiriş açılımını ve detayını veya aynı projenin ve kesitin yatık kiriş açılımı ve detay çizimlerini de isteğe bağlı çizebilirsiniz.)

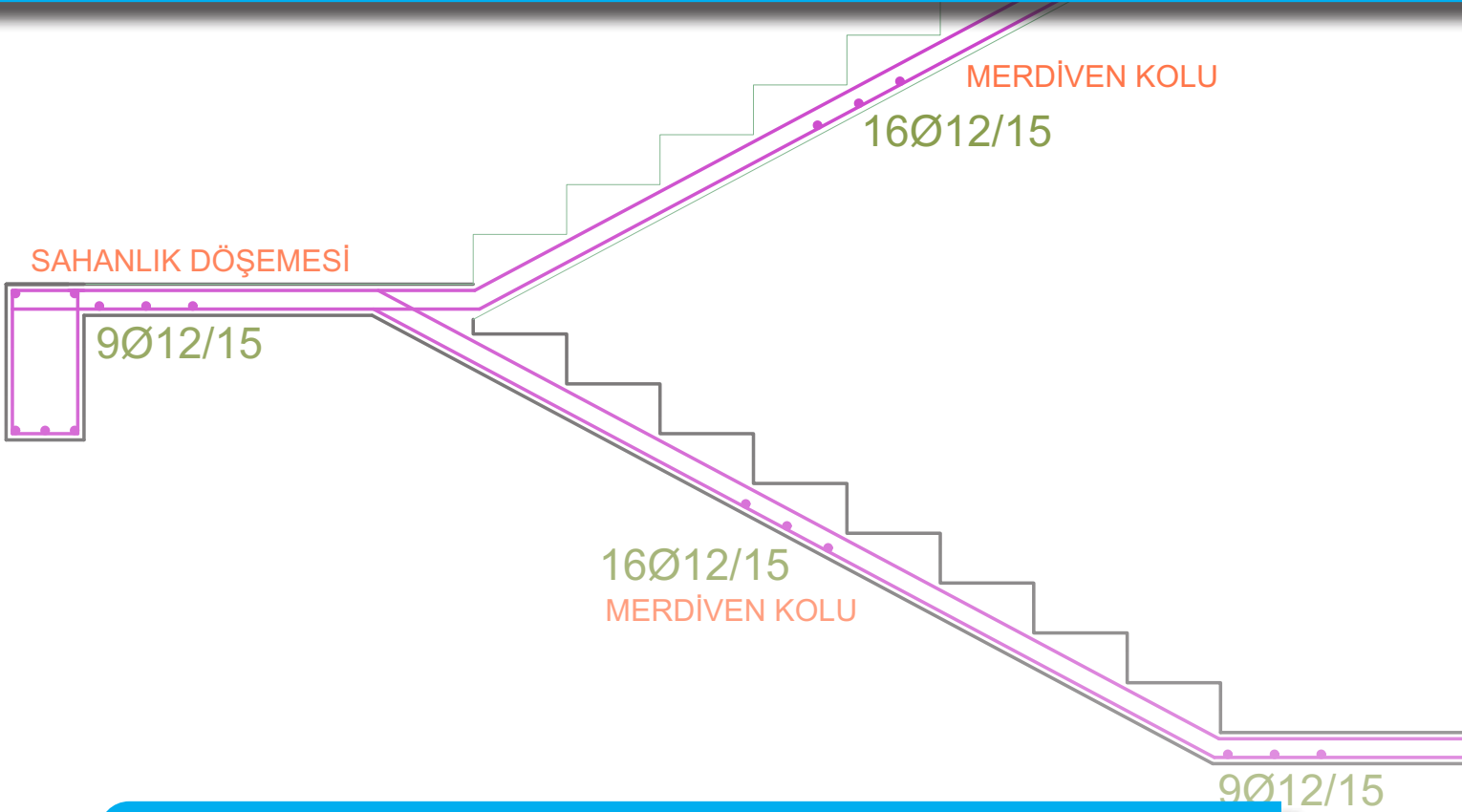


Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Kalıp donatı planından nervür giriş görünüş çizimi		25	
3	A-A Kesitinin 1/20 ölçeğinde nervür giriş görünüş ve kesit içe- risine donatı çizimini yaptı.		25	
4	A-A Kesitinin 1/20 ölçeğinde A-A Kesitinin 1/20 ölçeğinde do- natı açılımını çizdi.		30	
5	Nervürlü Kesitli Kirişlerin Detay Ölçülendirmesini yaptı.		15	
TOPLAM			100	

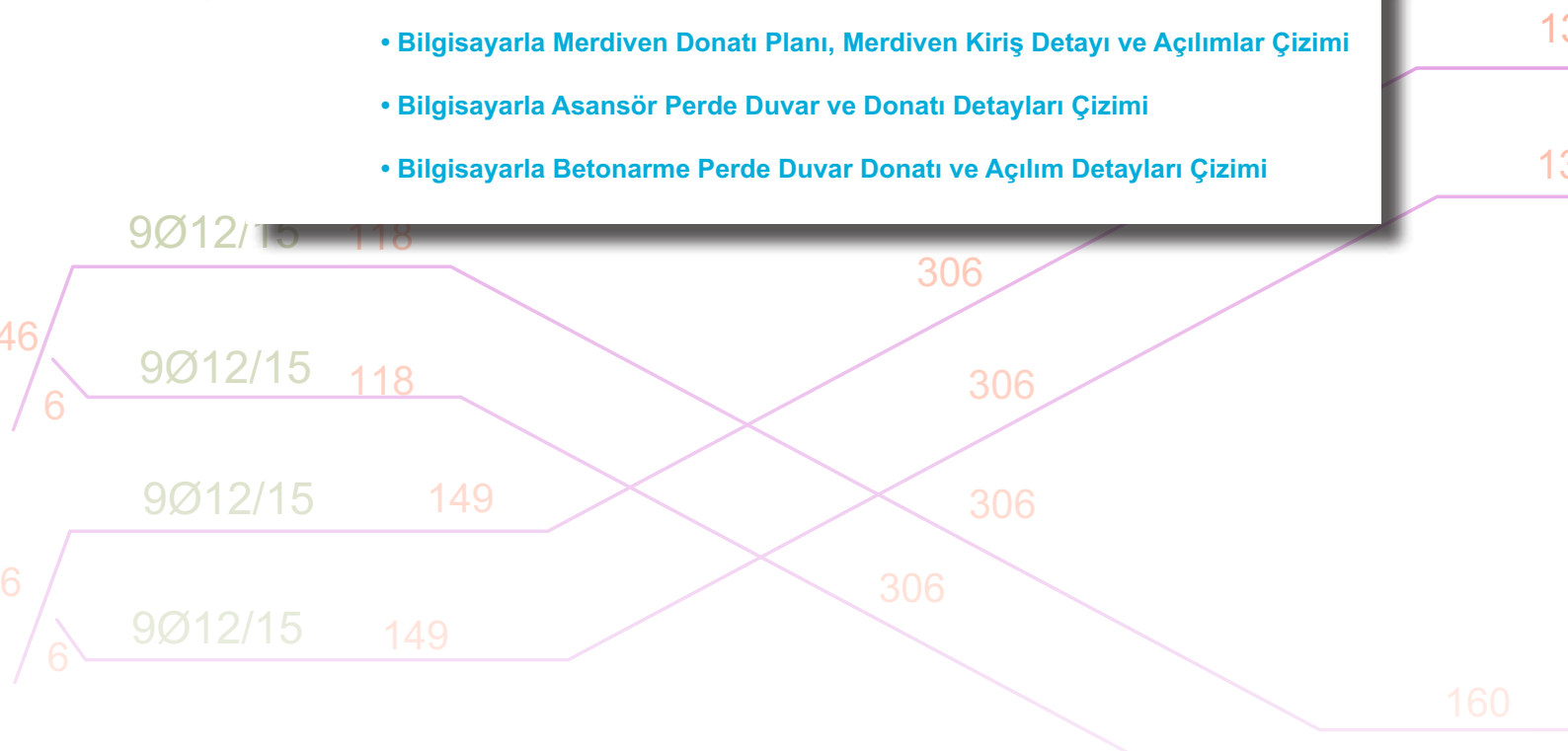
BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI  
MERDİVEN VE ASANSÖR  
PERDE DUVAR DETAYLARI ÇİZİMİ

16



Neler Öğreneceğiz?

- Bilgisayarla Merdiven Donatı Planı, Merdiven Kiriş Detayı ve Açılımlar Çizimi
- Bilgisayarla Asansör Perde Duvar ve Donatı Detayları Çizimi
- Bilgisayarla Betonarme Perde Duvar Donatı ve Açılım Detayları Çizimi



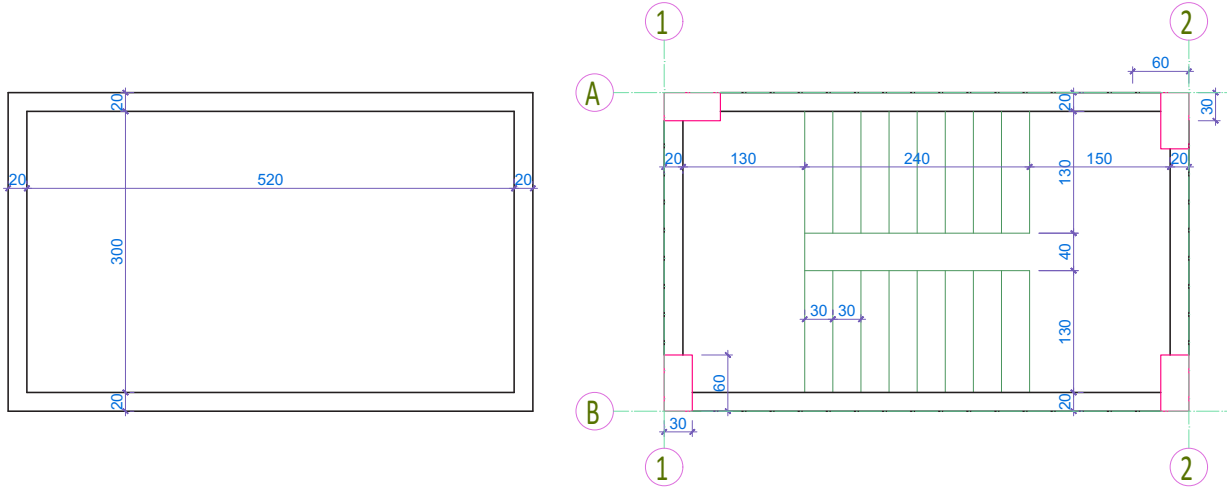
## 16. BİLGİSAYARLA KONUT BİNASI MERDİVEN VE ASANSÖR PERDE DUVAR DETAYLARI ÇİZİMİ

### 16.1. Bilgisayarla Merdiven Donatı Planı, Merdiven Kiriş Detayı ve Açılımlar Çizimi

#### Uygulama 16.1: Merdiven Planı ve Kesiti Çizimi

##### 1. İşlem

- Yatay 520 cm, dikey 300 cm ölçülerinde dikdörtgen çiziniz.
- Dikdörtgeni **Offset** komutu ile dışa doğru 20 cm kopyalayınız.
- Merdiveni oluşturan duvarların köşe noktalarına Çizim 16.1'deki gibi 60/30 kolonları çiziniz ve duvar ile birleşim kısımlarını temizleyiniz.
- A-A, B-B yatay aksları ve 1-1, 2-2 dik aksları çiziniz.
- 130 cm genişliğinde merdiven kolu ve sahanlığı çiziniz.
- 30 cm genişliğinde basamakları çiziniz.

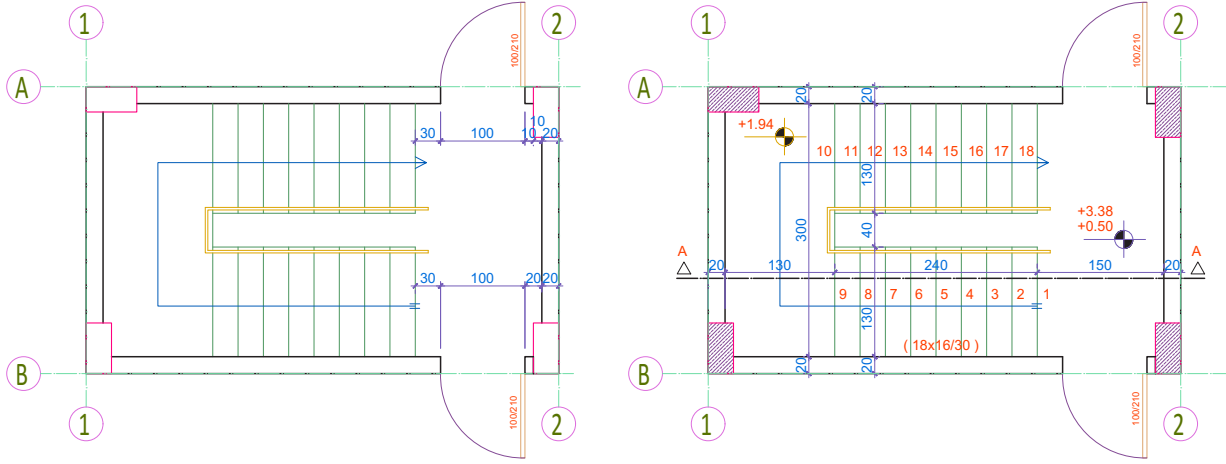


Çizim 16.1: Merdiven boşluğu ve merdiven tanzimi çizimi

##### 2. İşlem

- Çıkış hattını, merdiven kolu ve sahanlığın ortasından geçecek şekilde çiziniz.
- Merdiven korkuluklarını çiziniz.
- Merdiven boşluğuna açılan 100 cm genişliğinde daire giriş kapılarını çiziniz.
- A-A kesit çizgisini çiziniz.
- Riht sayılarını çıkış hattı üzerinde yazınız.

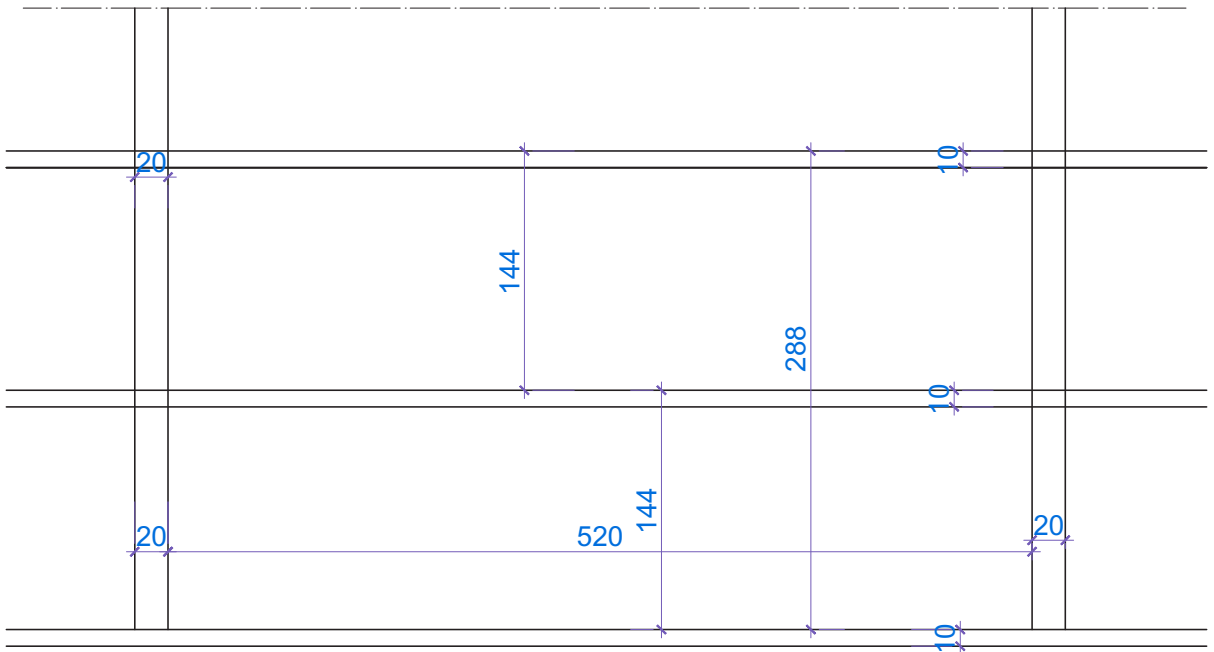
- Merdiven kolu üzerine merdiven bilgilerini yazınız (rıht sayısı  $\times$  rıht yüksekliği / basamak genişliği).
- Merdiveni ölçölendiriniz ve kotlarını yazınız (Çizim 16.2).



Çizim 16.2: Merdiven planı çizimi

### 3. İşlem

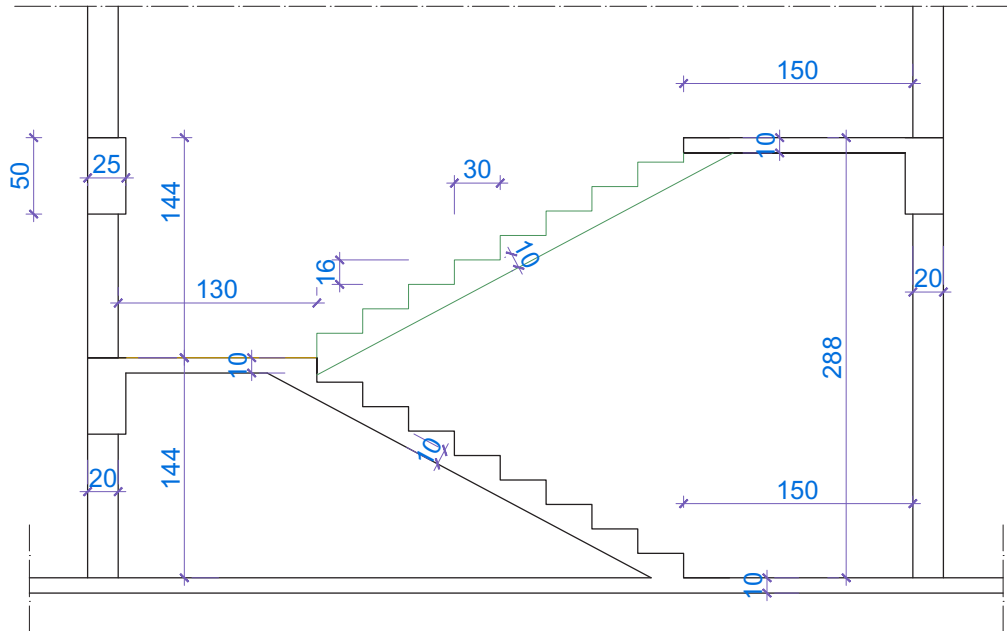
- Merdiven planından hizalayıp duvarları 20 cm kalınlığında çiziniz.
- 10 cm kalınlığında döşeme çiziniz.
- **Offset** komutu ile döşeme üzerinden 288 cm üst döşeme üzeri için çizgiyi kopyalayınız.
- Bu çizginin altına **Offset** komutu ile 10 cm döşeme kalınlığını kopyalayınız.
- Sahanlık döşemesini 144 cm olacak şekilde iki döşeme arasına kopyalayınız (Çizim 16.3).



Çizim 16.3: Merdiven kesiti kat yüksekliği çizimi

#### 4. İşlem

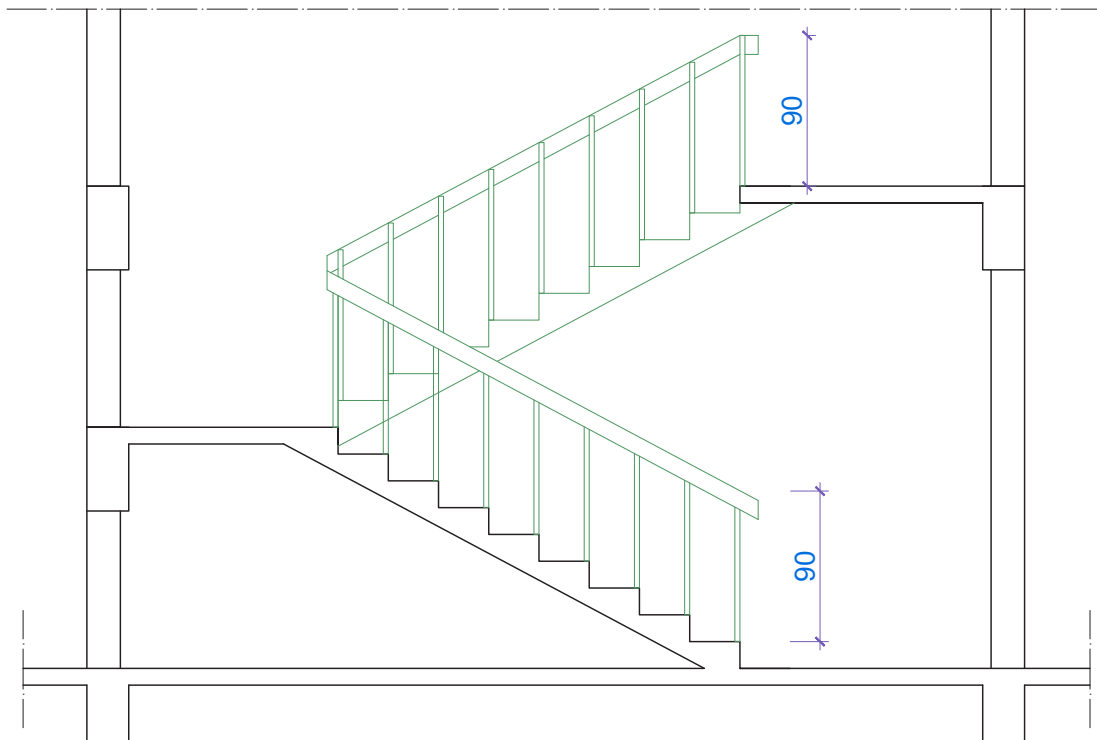
- 50 cm yüksekliğinde, 25 cm genişliğinde kirişleri döşeme duvar birleşimlerine çiziniz.
- 130 cm sahanlık ve 150 cm döşemeyi çiziniz.
- 16 cm rıht yüksekliği ve 30 cm basamak genişliğinde merdiven kollarını çiziniz (Çizim 16.4).



Çizim 16.4: Merdiven kesiti basamak, rıht ve sahanlık döşeme çizimi

## 5. İşlem

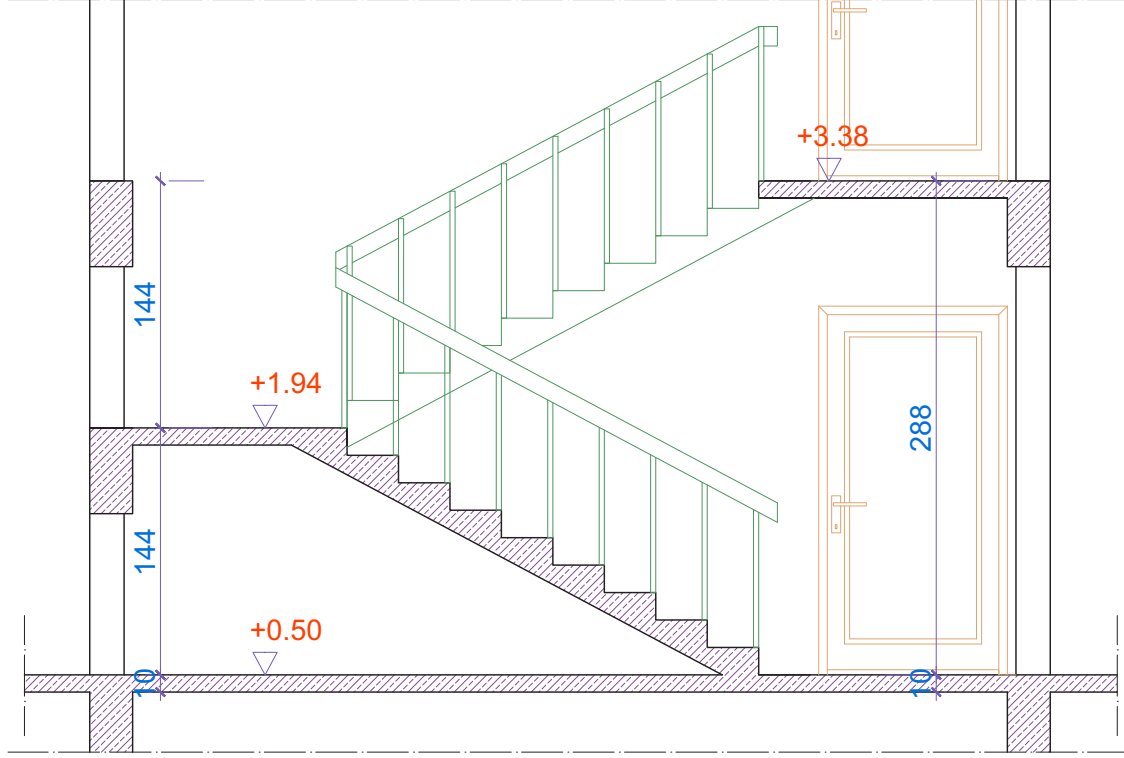
- 90 cm yüksekliğinde merdiven korkuluklarını çiziniz (Çizim 16.5).



Çizim 16.5: Merdiven kesiti korkuluk çizimi

## 6. İşlem

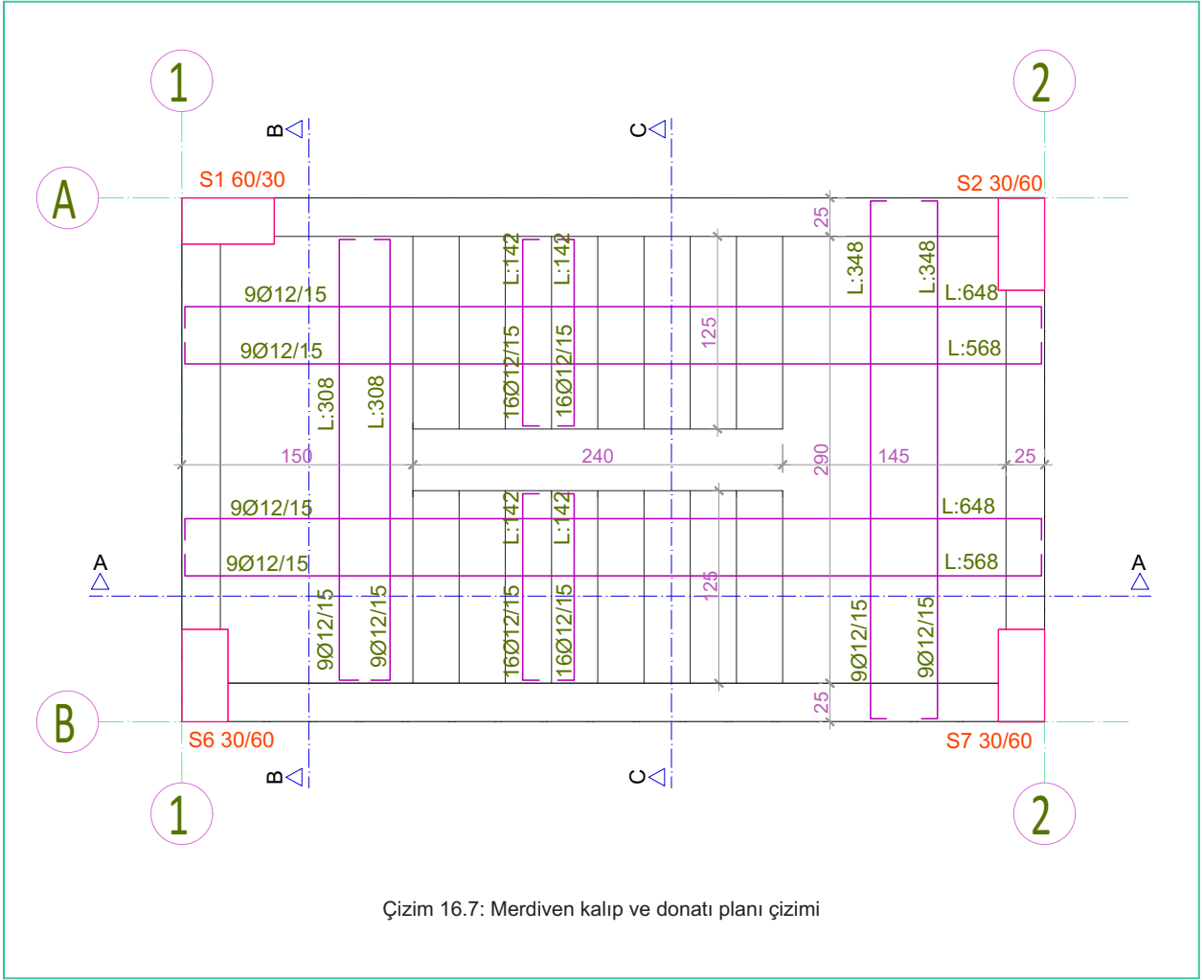
- Merdiven kesitini ölçülendiriniz ve kotlarını yazınız.
- Kesilen döşeme, giriş ve merdiven kolunun betonarme taramasını yapınız (Çizim 16.6).



Çizim 16.6: Merdiven kesiti tarama ve ölçülendirme

## Uygulama 16.2: Merdiven Donatıları Çizimi

- Merdiven mimari planına göre aks ve kolon çizimini yapınız.
- Kirişleri 25 cm kalınlığında kolonlar arasına çiziniz.
- Sahanlık ve merdiven kollarını çiziniz.
- Merdiven kollarında kullanılan esas ve montaj demirlerini çiziniz.
- Merdiven sahanlık ve kat döşemesinde kullanılan esas ve montaj demirlerini çiziniz.
- Çizimi yapılan donatıların bilgilerini yazınız (adet, çap, aralık ve boy).
- A-A, B-B ve C-C kesit çizgilerini çiziniz.
- Merdiven kalıp ve donatı planının ölçülendirmesini yapınız (Çizim 16.7).



### Uygulama 16.3: Merdiven Plan ve Kesit Donatı Açılımları, Kirişi Donatı Detayları Çizimi

#### 1. İşlem

- A-A kesitini, kesit yeri ve bakış yönüne göre çiziniz.
- Kesit içerisine 2 cm paspayı bırakarak donatıları çiziniz.
- Kesit içerisine çizilen donatıları planın altına açılmış olarak çiziniz.
- Çizimi yapılan donatıların bilgilerini yazınız (adet, çap, aralık ve boy) (Çizim 16.8).

Bilgisayarla Merdiven  
Donatı Planı, Merdiven Kiriş  
Detayı ve Açılımları Çizimi

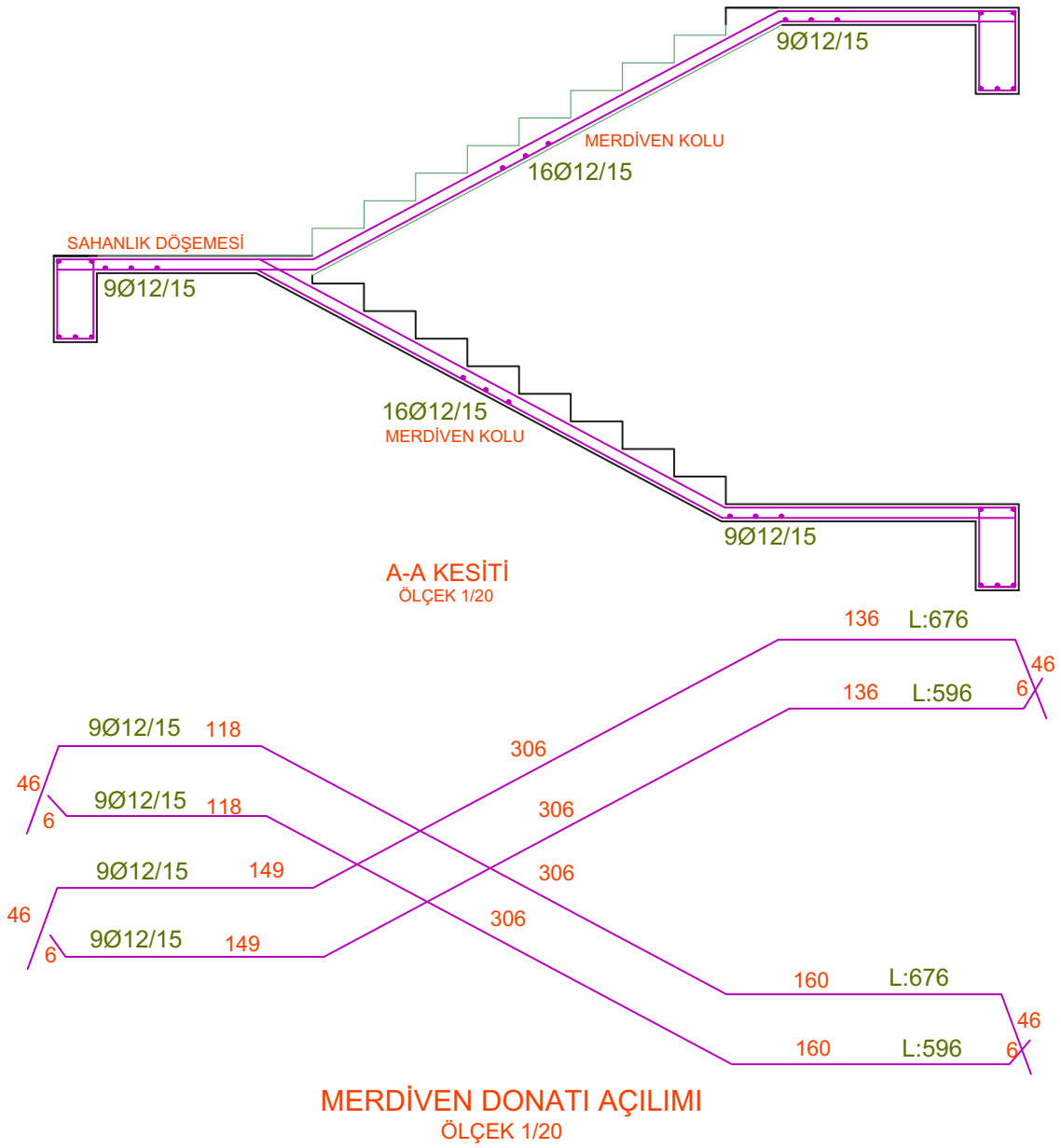


[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20283](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20283)



İzlemek için kodu tarayın.

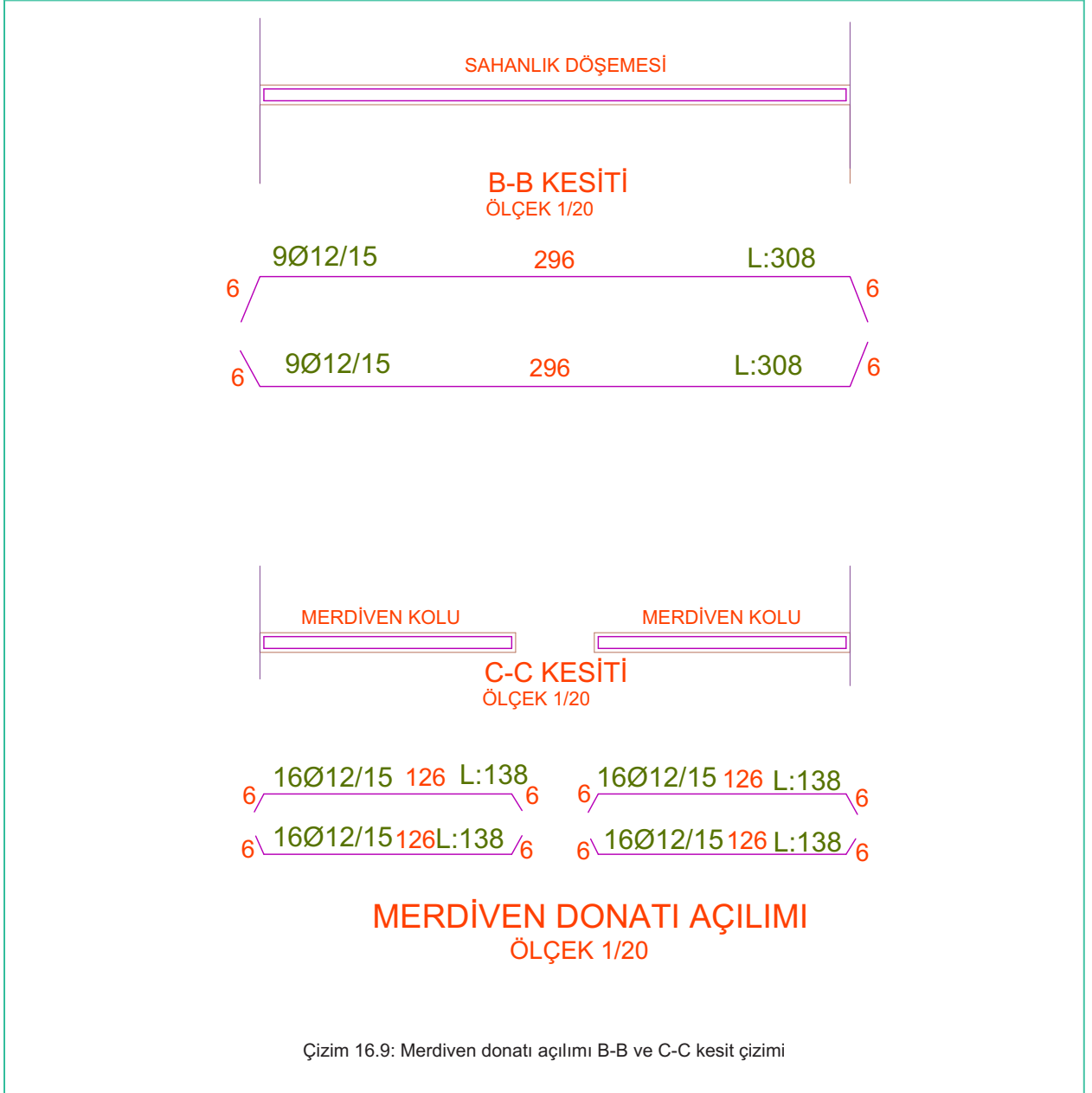




Çizim 16.8: Merdiven donatı açılımı A-A kesit çizimi

## 2. İşlem

- B-B ve C-C kesitini, kesit yeri ve bakış yönüne göre çiziniz.
- Kesit içerisine 2 cm paspayı bırakarak donatıları çiziniz.
- Kesit içerisine çizilen donatıları planın altına açılmış olarak çiziniz.
- Çizimi yapılan donatıların bilgilerini yazınız (adet, çap, aralık ve boy) (Çizim 16.9).



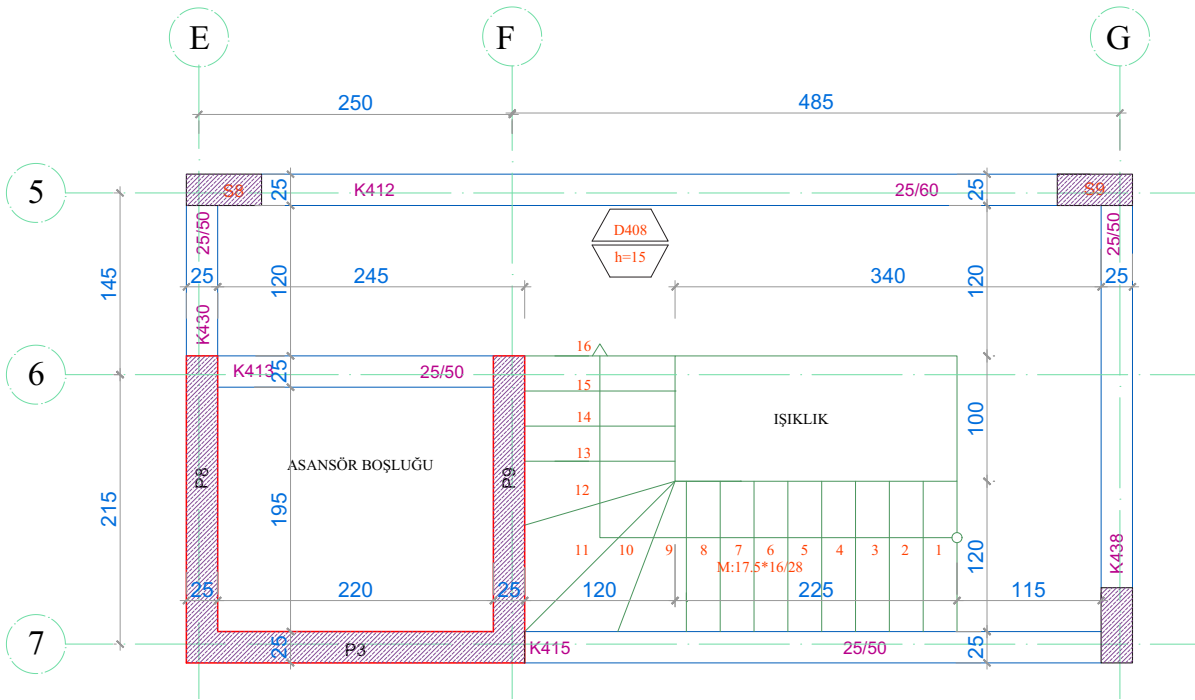
## 16.2. Bilgisayarla Asansör Perde Duvar ve Donatı Detayları Çizimi

Asansör etrafına perde yapmak zorunlu değildir. Asansör etrafındaki elemanlara, asansör rayları sabitlenmektedir. Bu raylar üzerinde asansör düşey hareketini sağlamaktadır. Asansör kenarındaki elemanlara (kiriş, perde vb.) asansör nedeniyle hiçbir kuvvet iletmez, bu nedendir ki inşaat mühendislerinin asansör nedeniyle ek bir kuvvet almasına gerek yoktur.

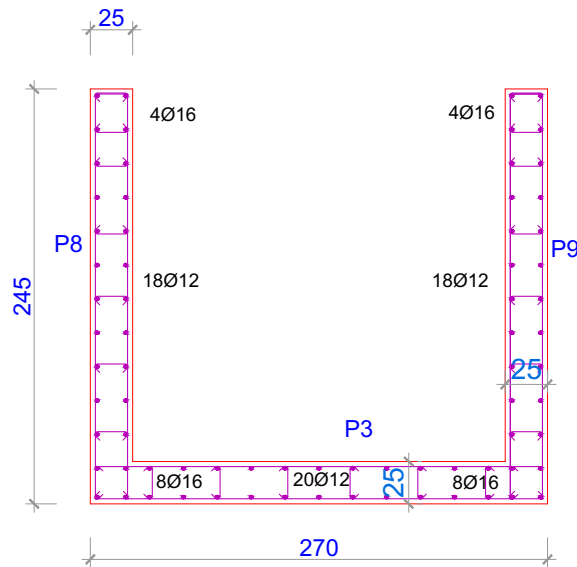
## Uygulama 16.4: Merdiven ve Asansör Perde Duvarı Donatıları Çizimi

### 1. İşlem

- Asansör perde duvarını 215 cm dikey, 270 cm yatay olarak 25 cm kalınlığında çiziniz.
- Asansör perde duvarı içine yatay ve dikey donatıları çiziniz (paspayı 2,5cm).
- Dikey donatı filizlerinin adet ve çap bilgilerini yazınız.
- Asansör perde duvarını ölçülendiriniz [(Çizim 16.10) (Çizim 16.11)].



Çizim 16.10: Asansör perde duvar planı çizimi

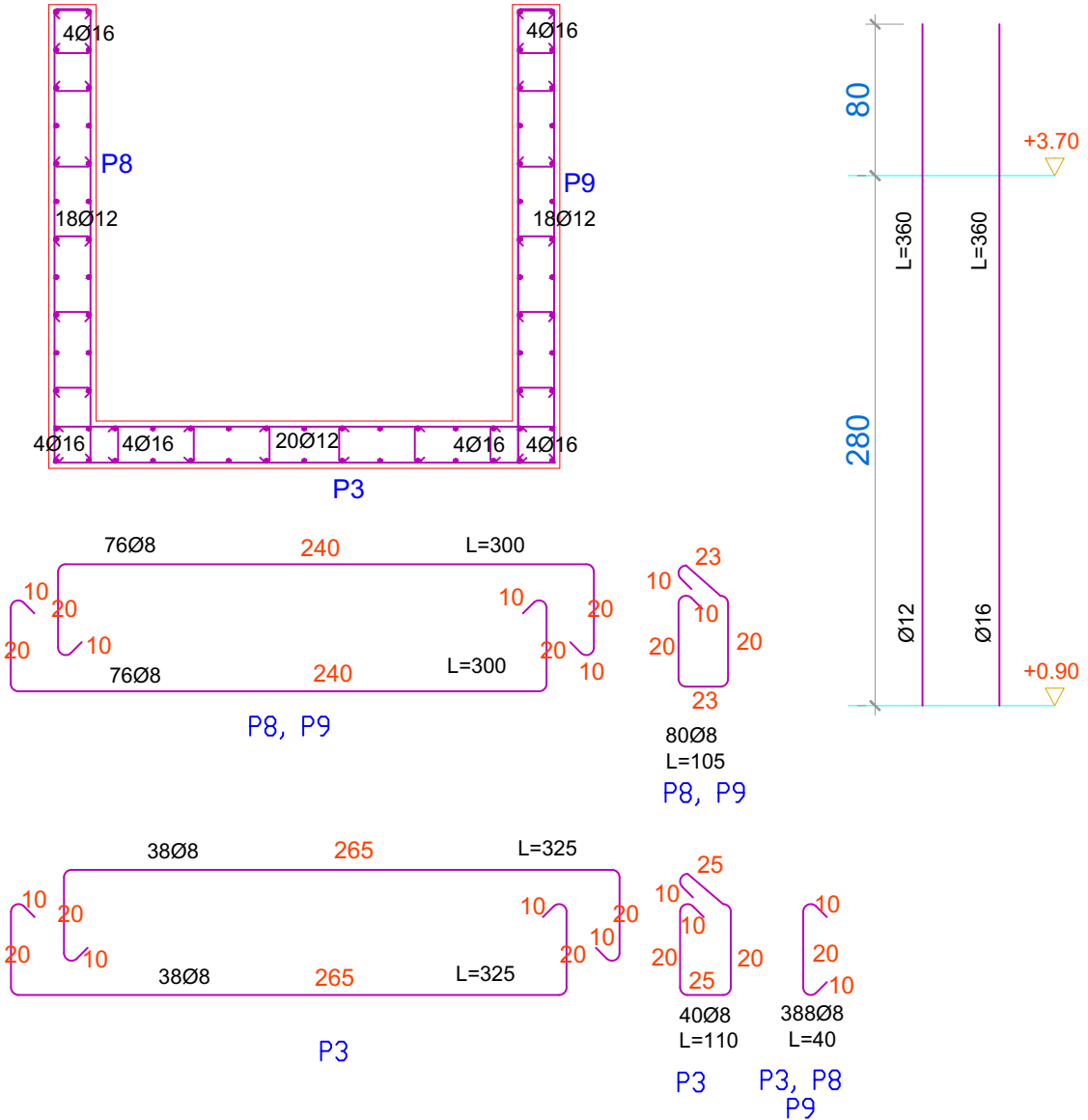


Çizim 16.11: Asansör perde duvar donatı çizimi



## Uygulama 16.5: Merdiven ve Asansör Perde Duvarı Donatı Detayları ve Açılımları

- Asansör perde duvarı içerisine çizilen yatay donatıları planın altına tek tek çiziniz.
- Asansör perde duvarı içerisine çizilen düşey donatı filizlerini planın yanına 1 kat döşemesi yüksekliğinde çiziniz.
- Asansör perde duvarında kullanılan etriyeleri çiziniz.
- Asansör perde duvarında kullanılan tüm donatıların adet, çap, uzunluk ve aralık bilgilerini yazınız.
- Ölçülendirme yapınız.
- Yükseklik kotlarını yazınız (Çizim 16.13).



### ASANSÖR PERDE DUVAR DONATI AÇILIMI ÖLÇEK 1/20

Çizim 16.13: Asansör perde duvar donatı açılımı planı çizimi

## 16.3. Bilgisayarla Betonarme Perde Duvar Donatı ve Açılım Detayları Çizimi

### Uygulama 16.6: Betonarme Perde Duvarda Kullanılan Donatıların Çizimi

#### 1. İşlem

- 175 × 25 cm ölçülerinde perde kolon çiziniz.
- Perde kolonun sağına 390 cm, uzağına 70 × 25 cm kolon çiziniz.
- Kolon ve perde kolon arasına 25 cm kalınlığında perde duvar çiziniz.
- Kolonların uçlarına devam eden, bir miktar uzunlukta 25 cm genişliğinde kirişler çiziniz.
- Kolon, kiriş ve perde duvarları isimlendiriniz.
- Ölçülendirme yapınız (Çizim 16.14).

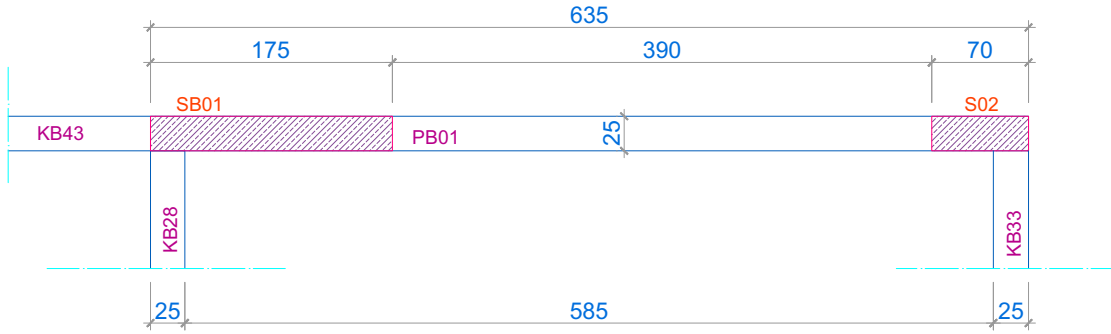
Bilgisayarla Betonarme  
Perde Duvar Donatı ve  
Açılım Detayları Çizimi



<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20285>



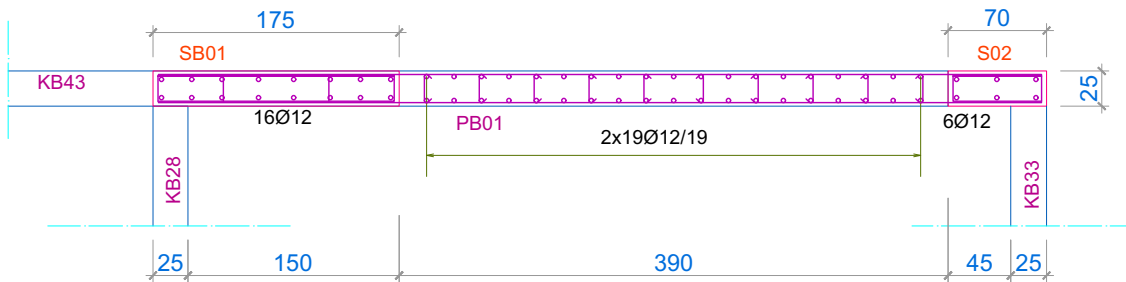
İzlemek için kodu tarayın.



Çizim 16.14: Perde duvar planı çizimi

#### 2. İşlem

- Perde kolon içerisine etriye ve düşey donatı filizlerini çiziniz.
- Kolon içerisine etriye ve düşey donatı filizlerini çiziniz.
- Perde duvar içerisine yatay donatı, çiroz ve düşey donatı filizlerini çiziniz.
- Donatı bilgilerini yazınız.
- Ölçülendirme yapınız (Çizim 16.15).

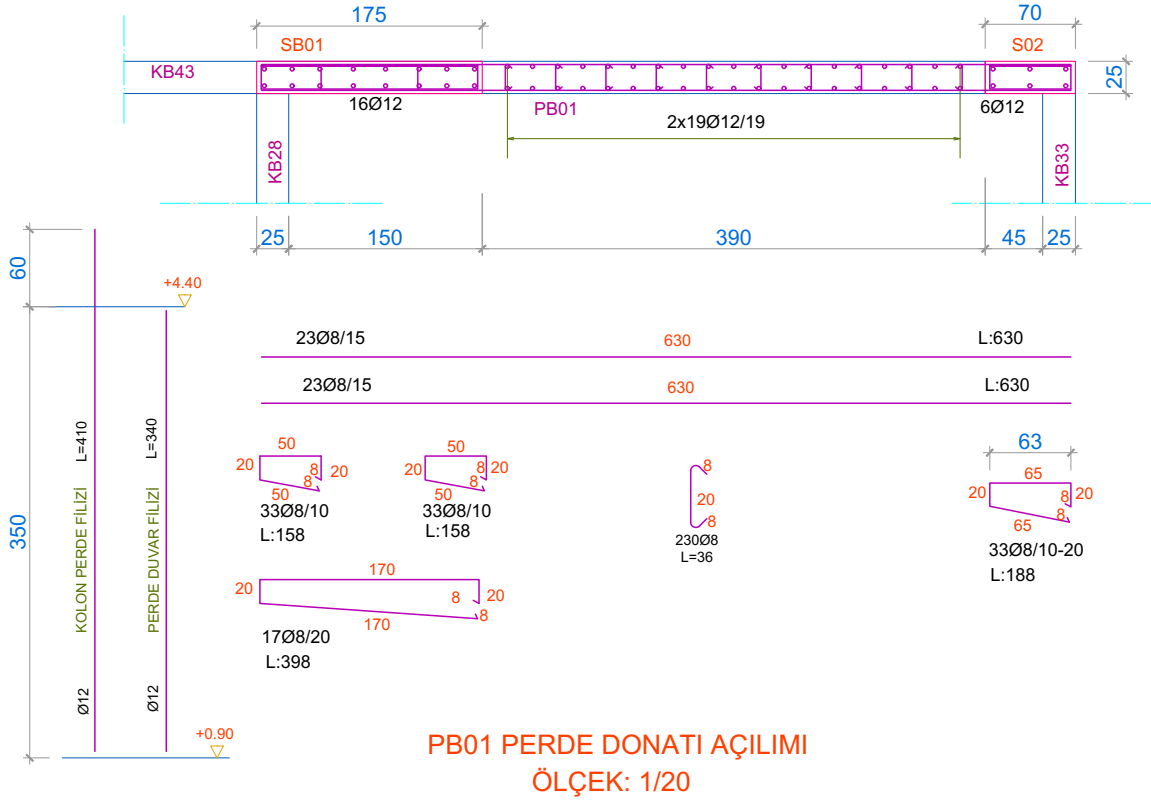


Çizim 16.15: Perde duvar donatı planı çizimi

## Uygulama 16.7: Betonarme Perde Duvar Donatı Açılımları Çizimi

### 1. İşlem

- Perde duvar içerisine çizilen yatay donatıları planın altına tek tek çiziniz.
- Perde duvar içerisine çizilen düşey donatı filizlerini, planın yanına 1 kat döşemesi yüksekliğinde çiziniz.
- Perde kolon ve kolonda kullanılan etriyeleri çiziniz.
- Perde duvarda kullanılan çirozu çiziniz.
- Perde duvar, perde kolon ve kolonda kullanılan tüm donatıların adet, çap, uzunluk ve aralık bilgilerini yazınız.
- Ölçülendirme yapınız.
- Yükseklik kotlarını yazınız (Çizim 16.16).

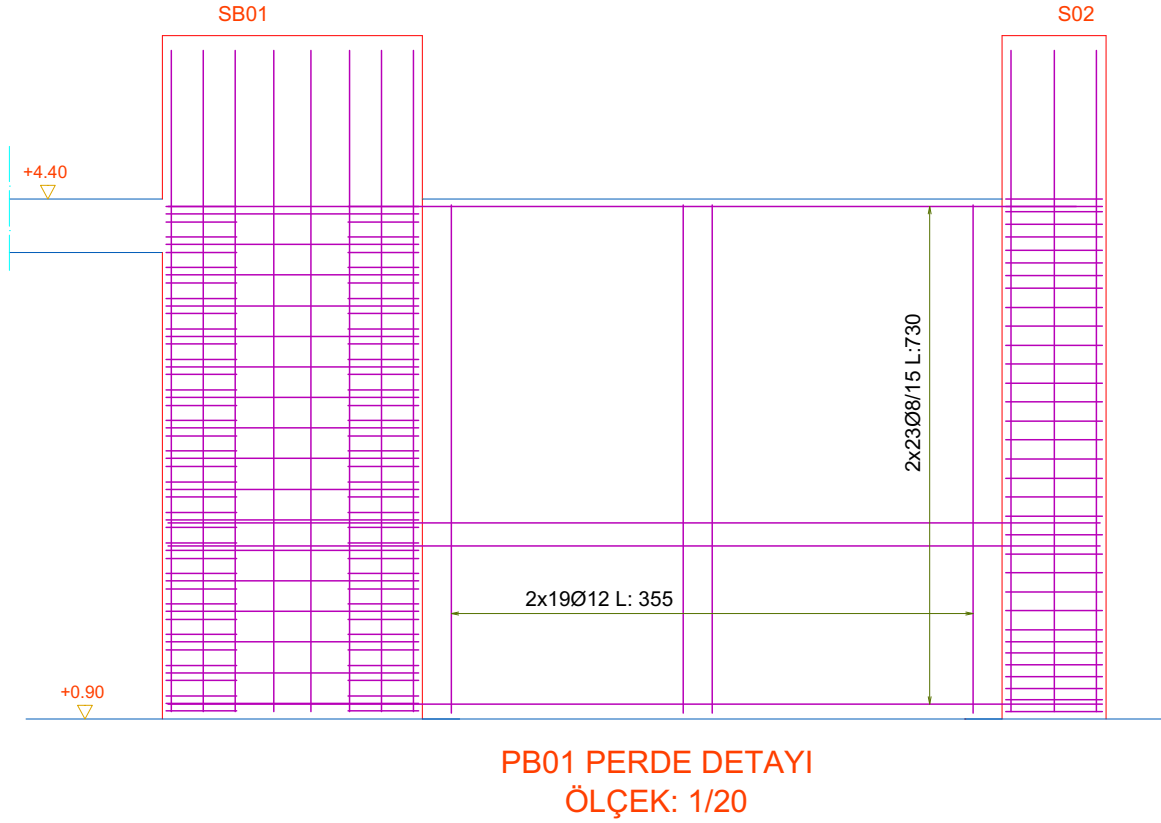


Çizim 16.16: Perde duvar donatı açılımı planı çizimi

### 2. İşlem

- Perde kolonun, perde duvarın ve kolonun bir kat yüksekliğindeki görünüşünü çiziniz.
- Çizimi yapılan perde kolonun, perde duvarın ve kolonun içerisine yatay ve düşey donatılarını çiziniz.
- Etriyeleeri, kolon ve perde kolonda çiziniz.
- Kat döşeme kirişlerini çiziniz.

- Donatı bilgilerini yazınız.
- Ölçülendirmeleri yapınız.
- Yükseklik kotlarını yazınız (Çizim 16.17).



Çizim 16.17: Perde duvar donatı detayı çizimi

## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

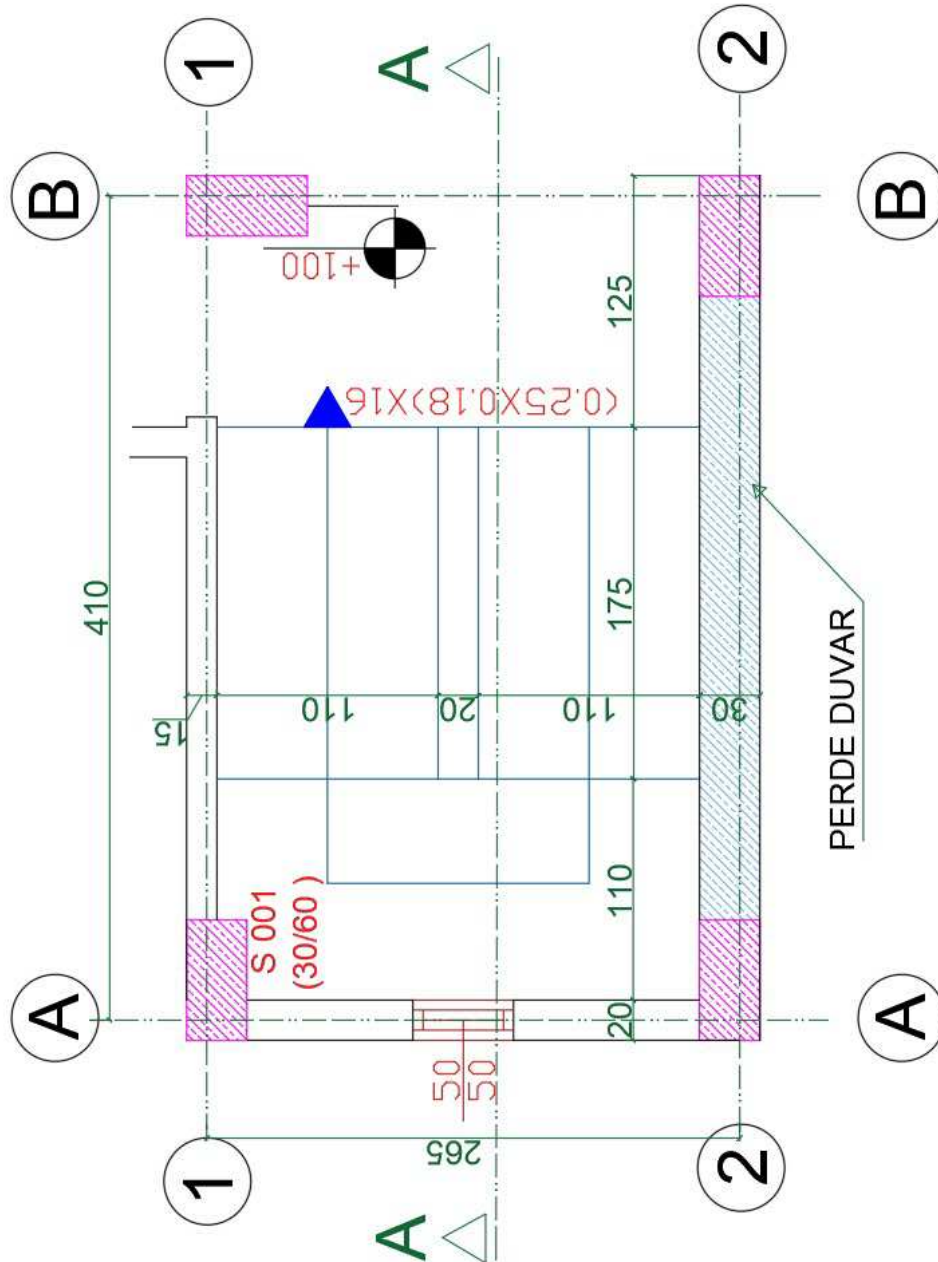
Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	Merdiven planı ve kesiti çizdin mi?		
3	Merdiven donatıları çizimini yaptın mı?		
4	Merdiven plan ve kesit donatı açılımları, kirişi donatı detaylarını 1/20 ölçeğinde çizdin mi?		
5	Merdiven ve asansör perde duvarı donatılarını çizdin mi?		
6	Merdiven ve asansör perde duvarı donatı detayları ve açılımlarını 1/20 ölçeğinde çizdin mi?		
7	Betonarme perde duvarda kullanılan donatılarını çizdin mi?		
8	Betonarme perde duvar donatı açılımlarını 1/20 ölçeğinde çizdin mi?		
9	Yapmış olduğun çizimi bilgisayarına kaydettin mi?		



## Sıra Sizde 16.1

Aşağıda merdiven boşluğu planı verilen projenin; merdiven donatı planı, merdiven giriş detayı ve açılımları ile projedeki perde duvar donatı detaylarını çizin.

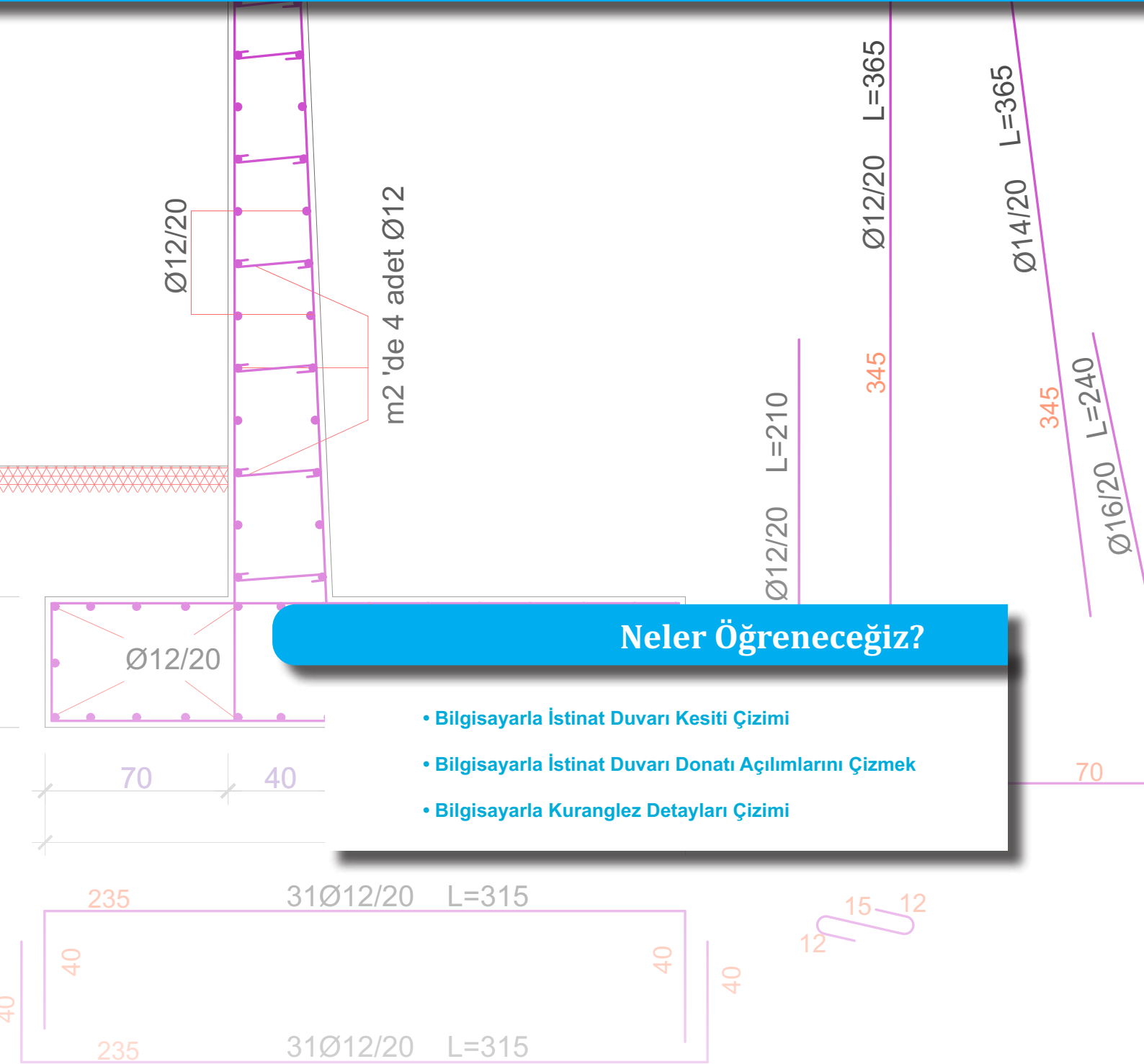


Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	Merdiven planı ve kesiti çizimi		20	
3	Merdiven donatıları çizimi		20	
4	Merdiven plan ve kesit donatı açılımları, kirişi donatı detayları çizimi		20	
5	Betonarme perde duvarda kullanılan donatıların çizimi		15	
6	Betonarme perde duvar donatı açılımları çizimi		20	
TOPLAM			100	

# BİLGİSAYARLA İSTİNAT DUVARI VE KİSMİ DETAYLARI ÇİZİMİ

# 17



## Neler Öğreneceğiz?

- Bilgisayarla İstinat Duvarı Kesiti Çizimi
- Bilgisayarla İstinat Duvarı Donatı Açılımlarını Çizmek
- Bilgisayarla Kuranglez Detayları Çizimi

İSTİNAT DUVARI DONATI AÇILIMI  
ÖLÇEK 1/20

## 17. BİLGİSAYARLA İSTİNAT DUVARI VE KISMİ DETAYLARI ÇİZİMİ

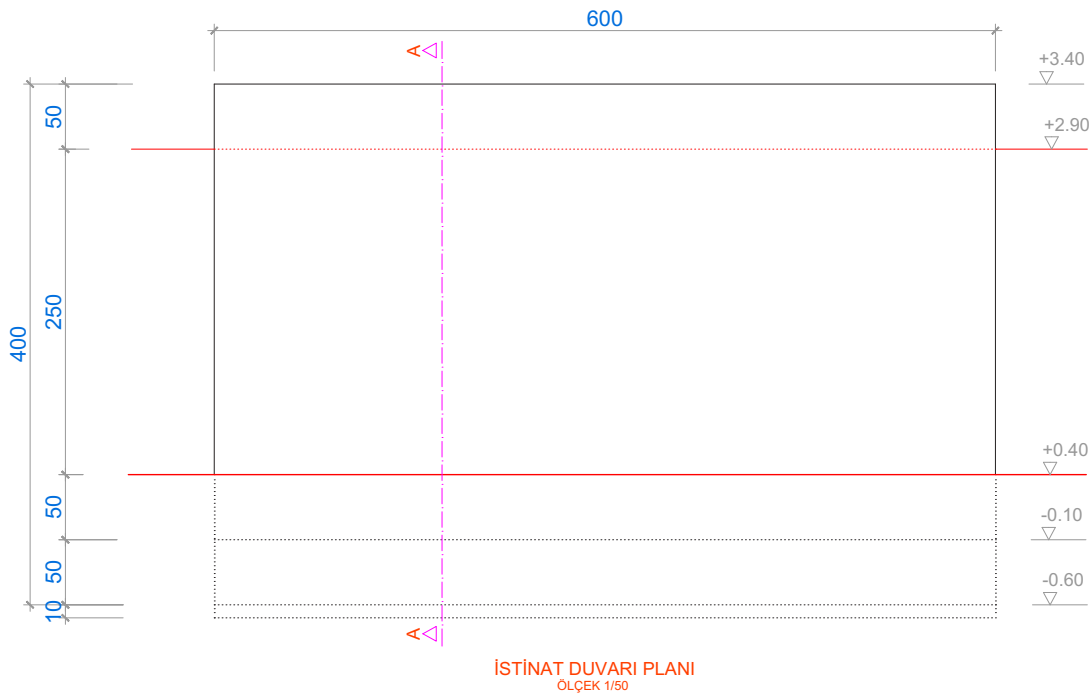
### 17.1. Bilgisayarla İstinat Duvarı Kesiti Çizimi

İstinat duvarları dayanak yapılardır. Kendini tutamayan gevşek zeminlerde farklı kotlarda yapı imal etmek için kagir (taş veya hazır bloklar) veya betonarme olarak üretilen yapılardır. İstinat duvarları, bir temel üzerine bir yüzeyi eğimli veya iki yüzeyi dik olacak şekilde tanzim edilir. Yapının arkasında biriken suyu uzaklaştırmak için drenaj sistemi yapılır. Duvar yüzeyine ise barbakan denilen eğimli delikler belirli aralıklarla yapılır.

#### Uygulama 17.1: Planda İstinat Duvarı Çizimi

- 600 cm uzunluğunda, 400 cm yüksekliğinde istinat duvarını çiziniz.
- Duvar altına 10 cm kalınlığında temel altı grobeton çiziniz.
- 50 cm yüksekliğinde temel çiziniz.
- Temel üstüne 50 cm yukarıdan zemin çizgisini çiziniz.
- İstinat duvarı üzerinden 50 cm aşağıya duvar arkası zemin çizgisini çiziniz.
- A-A kesit çizgisini çiziniz.
- İstinat duvarının ölçülendirmesini yapınız.
- Yükseklik kotlarını yazınız (Çizim 17.1).

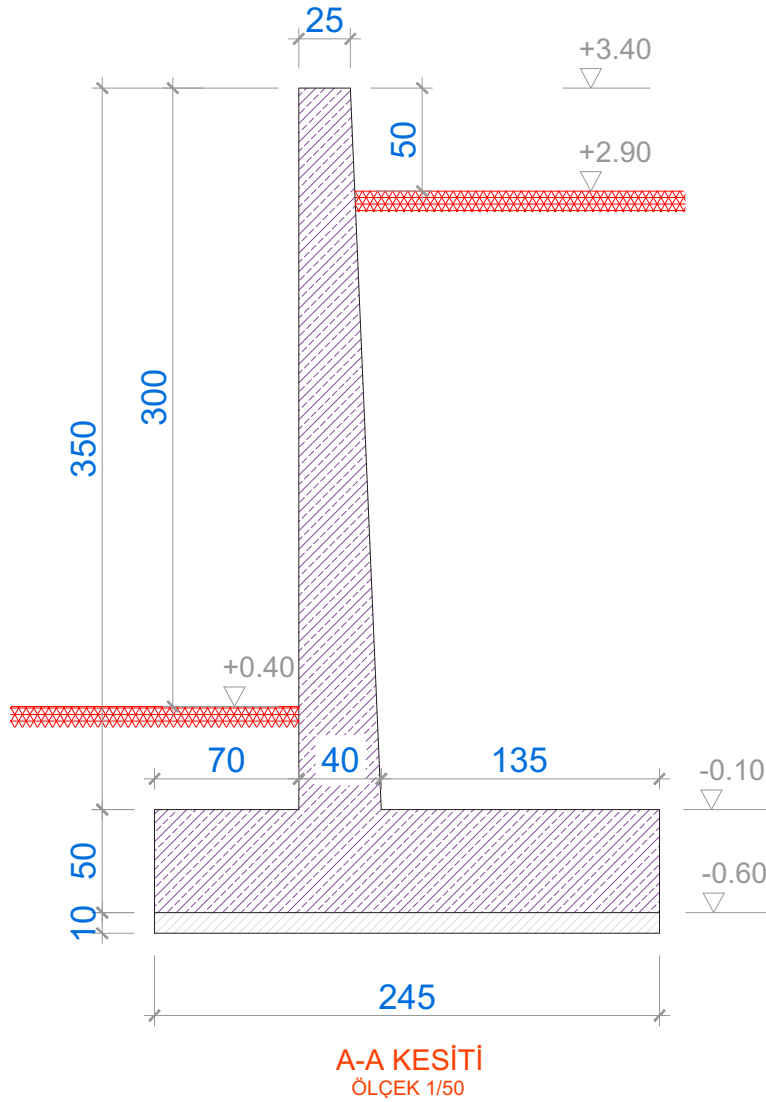
(Zemin çizgisi altında kalan çizgiler ve istinat duvarı arkasında kalan zemin çizgisi noktalı çizgi ile çizilecektir.)



Çizim 17.1: İstinat duvarı planı çizimi

## Uygulama 17.2: İstinat Duvarı Kesiti Çizimi

- 350 cm yüksekliğinde, üstü 25 cm, altı 40 cm genişliğinde sol kenarı dik istinat duvarı çiziniz.
- İstinat duvarının altına sola 70 cm, sağa 135 cm ve kalınlığı 50 cm olan temel pabucunu çiziniz.
- Temel altına 10 cm kalınlığında grobeton çiziniz.
- Duvarın ön ve arka kısmına 50 cm zemin çizgilerini çiziniz.
- İstinat duvarının ölçülendirmesini yapınız.
- Yükseklik kotlarını yazınız.
- İstinat duvarına ve temel içine betonarme taraması yapınız.
- Zemin çizgisi altına toprak taraması yapınız.
- Temel altına grobeton taraması yapınız (Çizim 17.2).



Çizim 17.2: İstinat duvarı kesiti çizimi

## 17.2. Bilgisayarla İstinat Duvarı Donatı Açılımları Çizimi

### Uygulama 17.3: Perde Kısım Düşey ve Yatay Donatıların Açılımı

- Önceden çizdiğiniz istinat duvarı planını kopyalayınız.
- İstinat duvarı perde kısmında kullanılan yatay düz donatıları 5 cm paspayı kullanarak çiziniz.
- İstinat duvarı perde kısmında kullanılan düşey donatıları, temel filizi ve duvar donatısı olarak çiziniz.
- İstinat duvarı temel pabucunda kullanılan yatay ve düşey donatıları çiziniz.
- Donatıların üzerine çap, aralık ve uzunluk bilgilerini yazınız (Çizim 17.3).

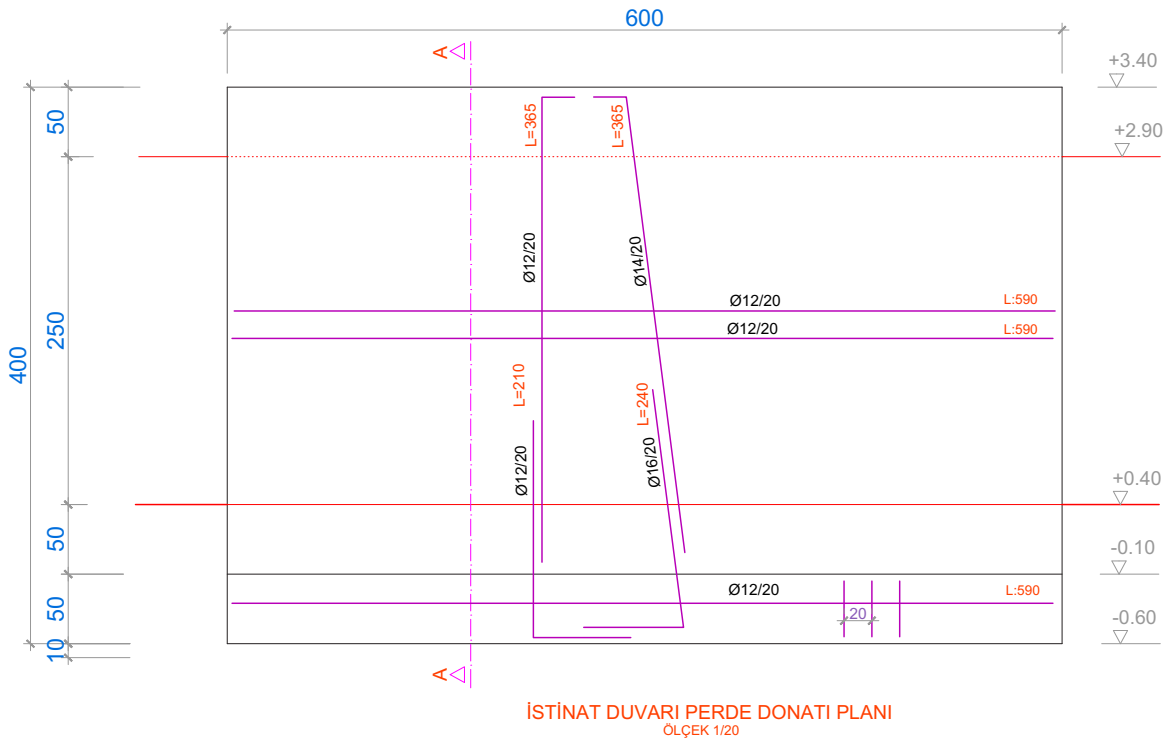
Bilgisayarla İstinat Duvarı  
Donatı Açılımları Çizimi



[http://kitap.eba.gov.tr/  
KodSor.php?KOD=20287](http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20287)



İzlemek için kodu tarayın.

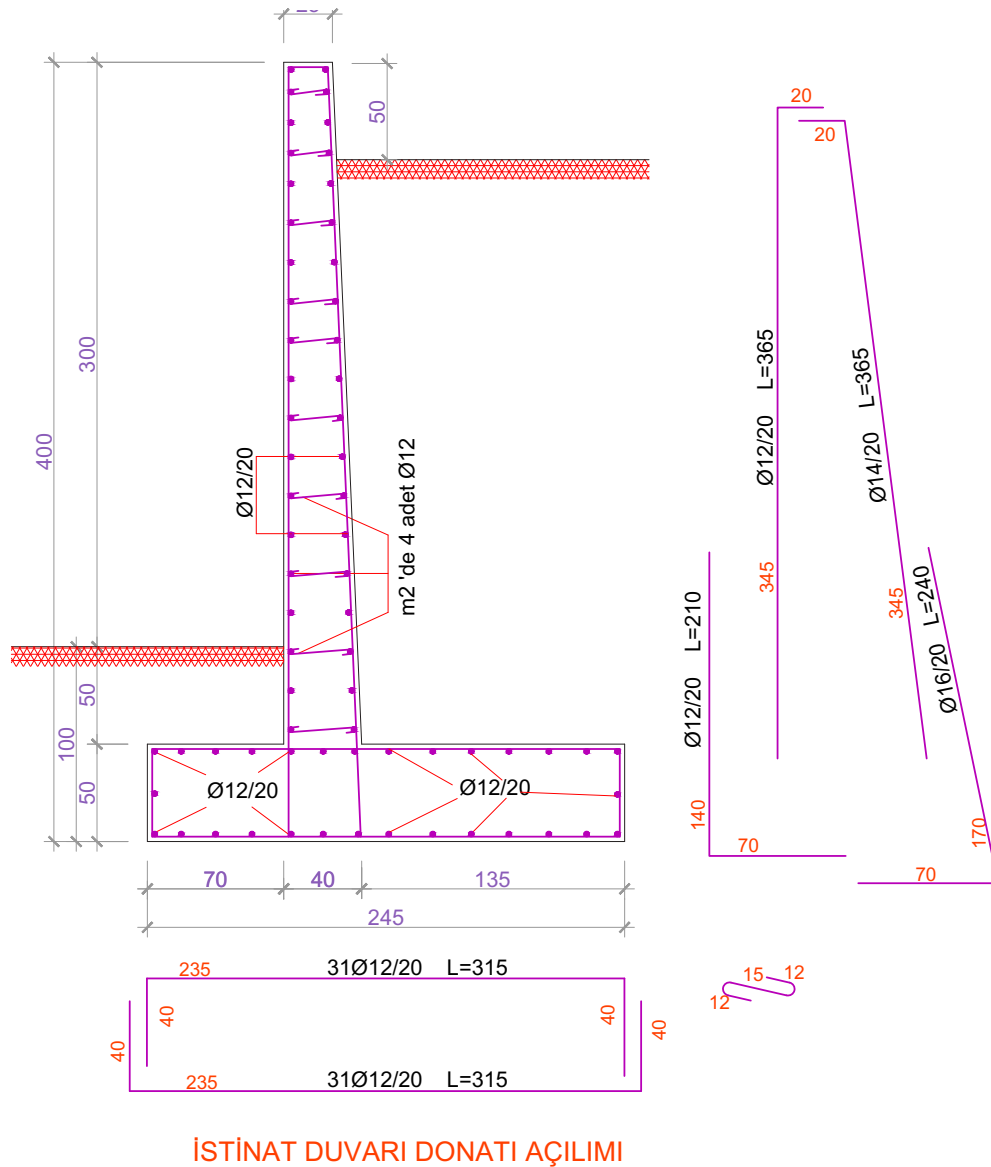


Çizim 17.3: İstinat duvarı planı üzerine donatılarının çizimi

### Uygulama 17.4: Donatılar Üzerine Kısmi ve Tam Boylarının Yazımı

- İstinat duvarı A-A kesitini 1/50 ölçeğinde çiziniz.
- İstinat duvarı içersine 2,5 cm paspayı olacak şekilde donatı çiziniz.
- İstinat duvarı temeli içersine 5 cm paspayı olacak şekilde donatı çiziniz.
- İstinat duvarının ön ve arka kısmında kalan zemin seviyelerini çiziniz.
- İstinat duvarı ve temel donatılarını tek tek görünür şekilde kesit dışına çiziniz.
- Açılımı çizilen donatı bilgilerini tüm donatılar üzerine yazınız.

- İstinat duvarı ve temeli ölçülendiriniz.
- Zemin çizgilerinin altına toprak taraması yapınız (Çizim 17.4).



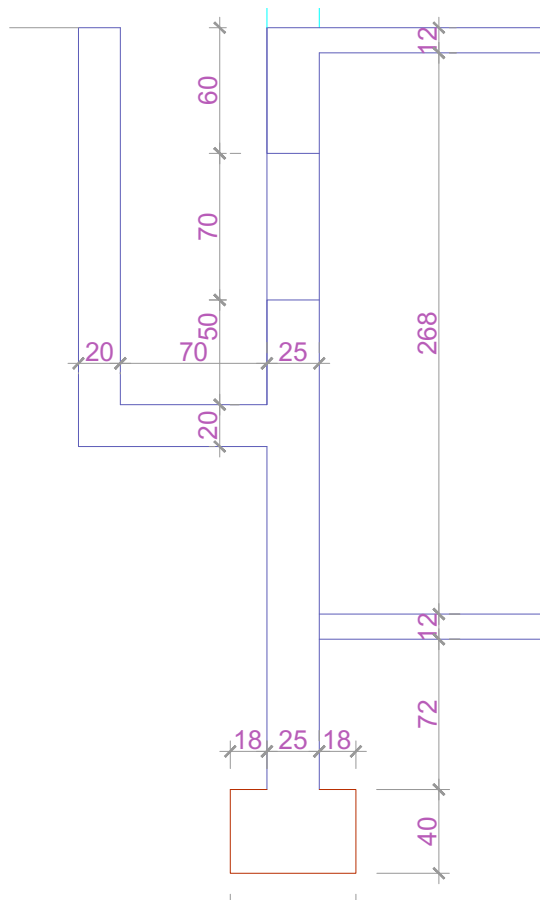
Çizim 17.4: İstinat duvarı donatı açılımının çizimi

### 17.3. Bilgisayarla Kuranglez Detayları Çizimi

Binanın zemin seviyesinin altında kalan, yaşam alanlarının havalandırma ve aydınlatılması amacıyla, binanın dışına bina ile birleşik olarak imal edilen yapılardır. Kuranglez üzeri, demir ızgara veya cam tuğla gibi malzemeler ile örtülür, bu sayede insanların veya canlıların içeri düşmesi önlenir. Kuranglez içerisine açılır bir pencere ve zeminine su gideri yapılır.

### Uygulama 17.5: Kalıp Planından Ölçülerini Aldığı Kuranglezin 1/20 Ölçekli Olarak Çizimi

- 25 cm kalınlığında perde duvarı çiziniz.
- Perde duvarın altına ortada duvar olacak şekilde eni 60 cm, yüksekliği 40 cm temel pabucu çiziniz.
- Temel üstünden 72 cm yukarı, grobeton döşemeyi 12 cm kalınlığında çiziniz.
- Grobeton döşeme üzerine 268 cm yukarı, betonarme döşemeyi 12 cm kalınlığında çiziniz.
- Betonarme döşemeden 60 cm aşağı, perde duvar içerisine 70 cm yüksekliğinde pencere çiziniz.
- Pencere altından 50 cm aşağı, bina dışına doğru 20 cm kalınlığında, 70 cm uzaklıkta betonarme kuranglez duvarı çiziniz (Çizim 17.5).



Çizim 17.5: Kuranglez kesiti çizimi

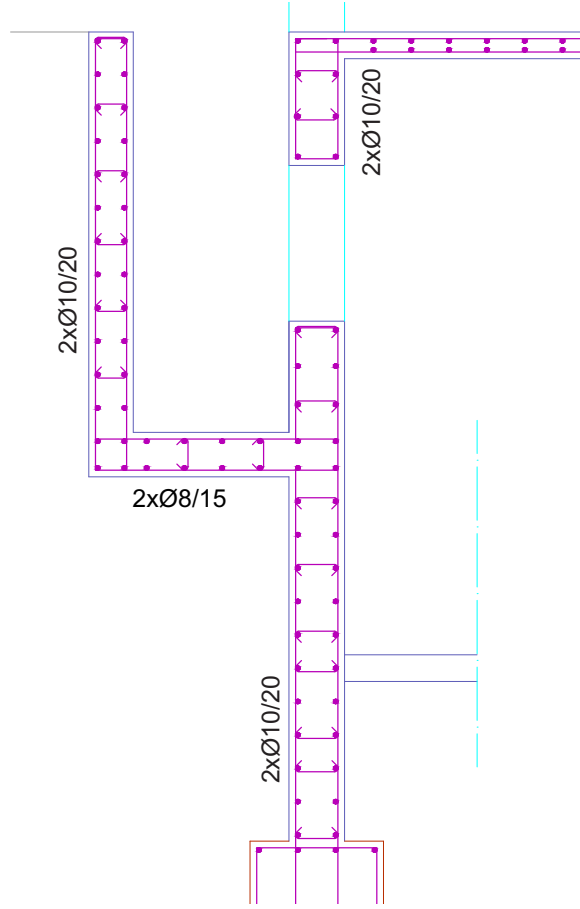


**Uygulama 17.6: Kuranglez Betonarme Perde Birleşimlerindeki Donatı Çizimi**

- Perde duvar içerisine 2,5 cm paspayı olacak şekilde donatı çiziniz.
- Betonarme döşeme içerisine 2,5 cm paspayı olacak şekilde donatı çiziniz.
- Kuranglez duvarı içerisine 2,5 cm paspayı olacak şekilde donatı çiziniz.
- Perde duvar temeli içerisine 2,5 cm paspayı olacak şekilde donatı çiziniz.



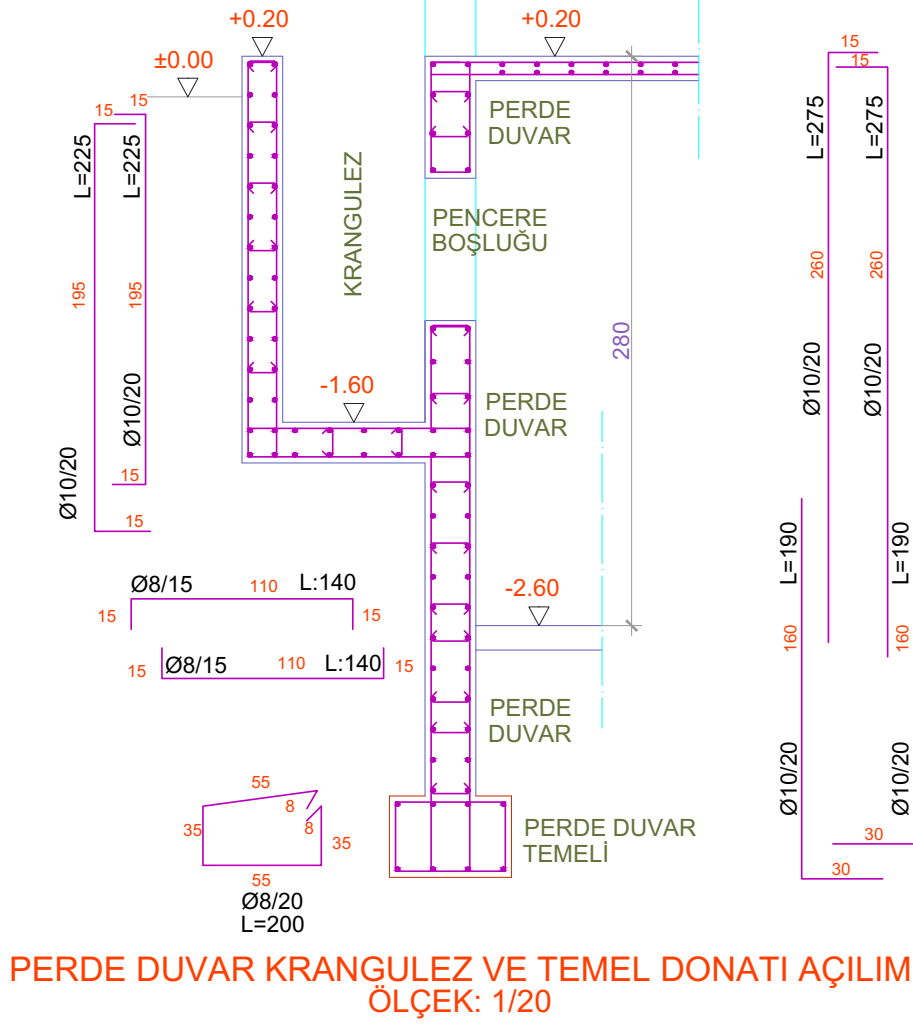
- Donatı bilgilerini yazınız (Çizim 17.6).



Çizim 17.6: Kuranglez kesiti üzerine donatı çizimi

#### Uygulama 17.7: Kuranglez Yüksekliğine Uygun Düşey Donatı Açılımı

- Perde duvarı donatılarını, tek tek görünür şekilde kesitin sağına çiziniz.
- Perde duvar temelini donatılarını, tek tek görünür şekilde temel soluna çiziniz.
- Kuranglez donatılarını, tek tek görünür şekilde kesitin soluna çiziniz.
- Açılımı çizilen donatı bilgilerini tüm donatılar üzerine yazınız.
- Kuranglez, perde duvar ve temeli ölçülendiriniz.
- Planın adını ve ölçeğini yazınız (Çizim 17.7).



Çizim 17.7: Kuranglez donatılarının açılımının çizimi

#### 17.4. Bilgisayarla Parapet ve Saçak Detayları Çizimi

Çatı, üstten gelen doğal olaylara (kar, yağmur, dolu ve güneş) karşı binayı koruyan yapı elemanıdır. Düz (teras) olabildiği gibi, eğimli ahşap kagir ve çelik malzemelerden de yapılabilir. Çatılarda yapısına göre 0'dan 50 cm'ye kadar döşeme uzatılarak saçak oluşturulur. Teras çatılarda üst döşemenin kenarlarına en az 80 cm yüksekliğinde, eğimli çatılarda gizli çatı yapılacak ise daha az yükseklikte, betonarme veya kagir malzemeden (tuğla, briket veya gazbeton), üzerinde gezenleri koruma amaçlı yapılan duvarlara **parapet duvar** denir.

## Uygulama 17.8: Planda Gösterilen Parapet Detayı Çizimi

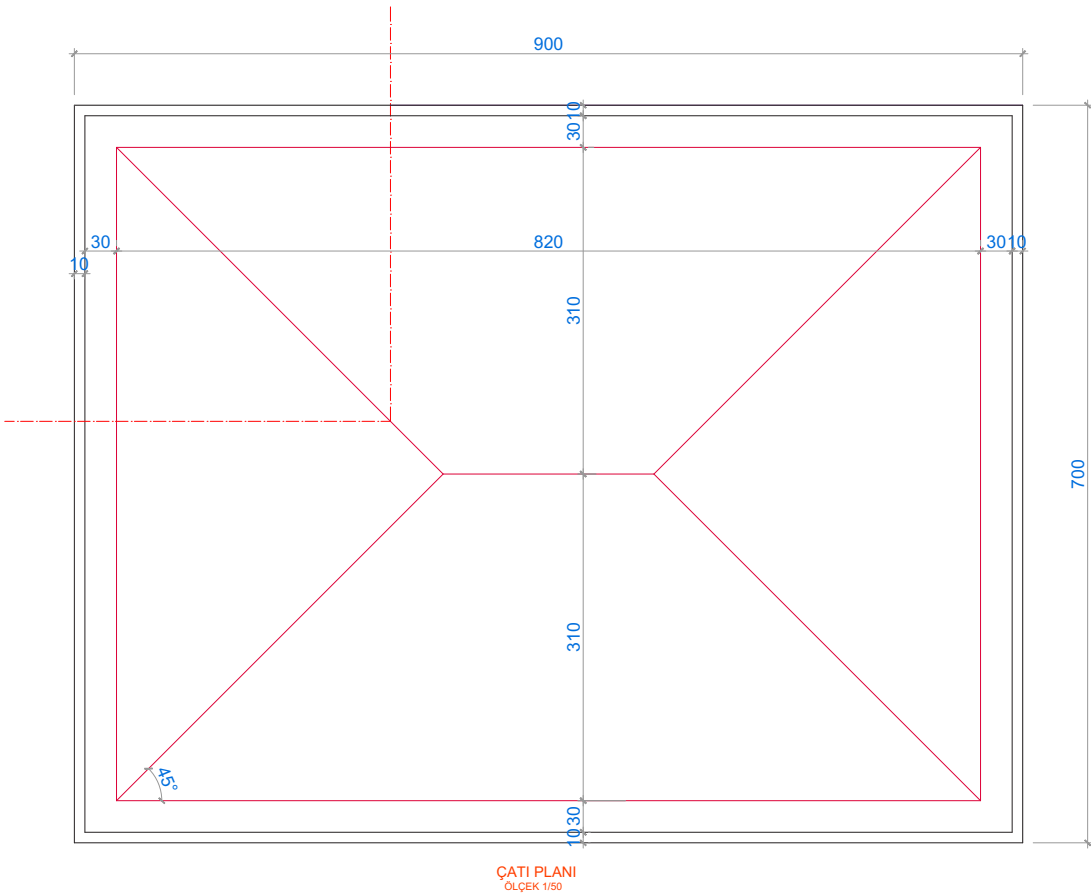
## 1. İşlem

- 900 cm yatay, 700 cm dikey olacak şekilde dikdörtgen çatı dış sınırlarını çizin.
- İç doğru 10 cm kalınlığında parapet duvarı çizin.
- Parapet duvardan iç doğru 30 cm boşluk bırakarak çatı kaplamasının dış hattını çizin.
- Çatı kaplamasının köşe noktalarından iç doğru 45 derecelik eğimle çatı mahyalarını çizin (Çizim 17.8).

Bilgisayarla Parapet ve Saçak Detayları Çizimi


<http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=20289>


İzlemek için kodu tarayın.

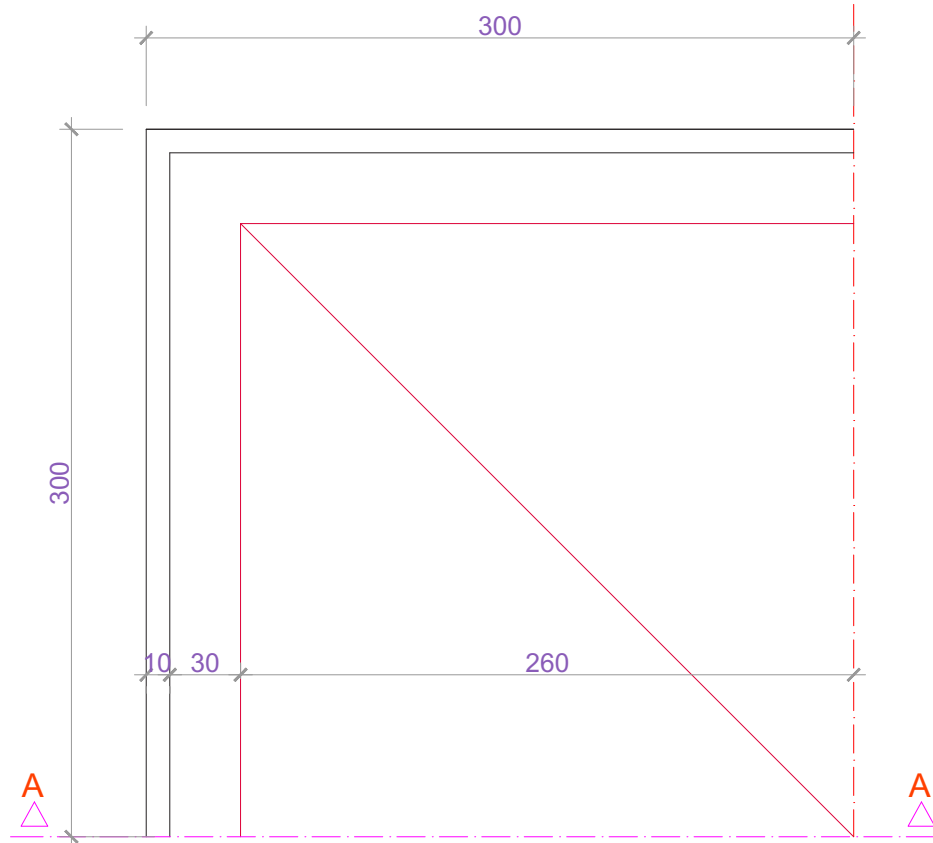


Çizim 17.8: Çatı planı çizimi

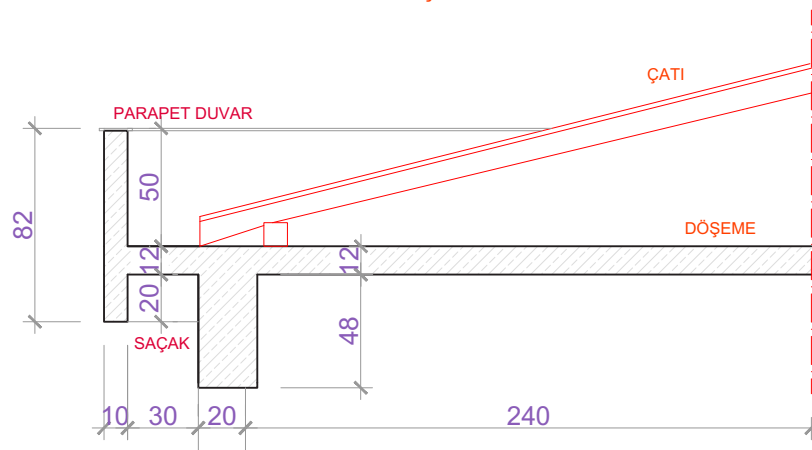
## 2. İşlem

- Çizimi yapılan çatı planının sol üst köşesinden 300x300 cm'lik kısmını kopyalayınız.
- Kopyalanan kısmın alt ucuna A-A kesit çizgisi çizin.
- Çatı planından A-A kesitini çizmek için taşıma çizgilerini planın altına çizin.
- Taşıma çizgilerini kullanarak 12 cm kalınlığında betonarme çatı döşemesi çizin.
- Saçağın ucuna 10 cm kalınlığında, döşeme üzerine 50 cm, altına 20 cm olacak şekilde, 82 cm parapet duvarı çizin.

- Parapet duvardan 30 cm içe doğru, döşeme altına 48 cm yüksekliğinde, 25 cm eninde kiriş çiziniz ve kirişin altına 20 cm kalınlığında bir miktar duvar çiziniz.
- Parapet duvardan 30 cm içeri, döşeme üzerine 20 derecelik açı ile çatı mertebğini çiziniz.
- Plan ve kesit ölçölendirmesini yapınız.
- Plan ve kesit bilgilerini yazınız (Çizim 17.9).



ÇATI PLANI  
ÖLÇEK 1/20

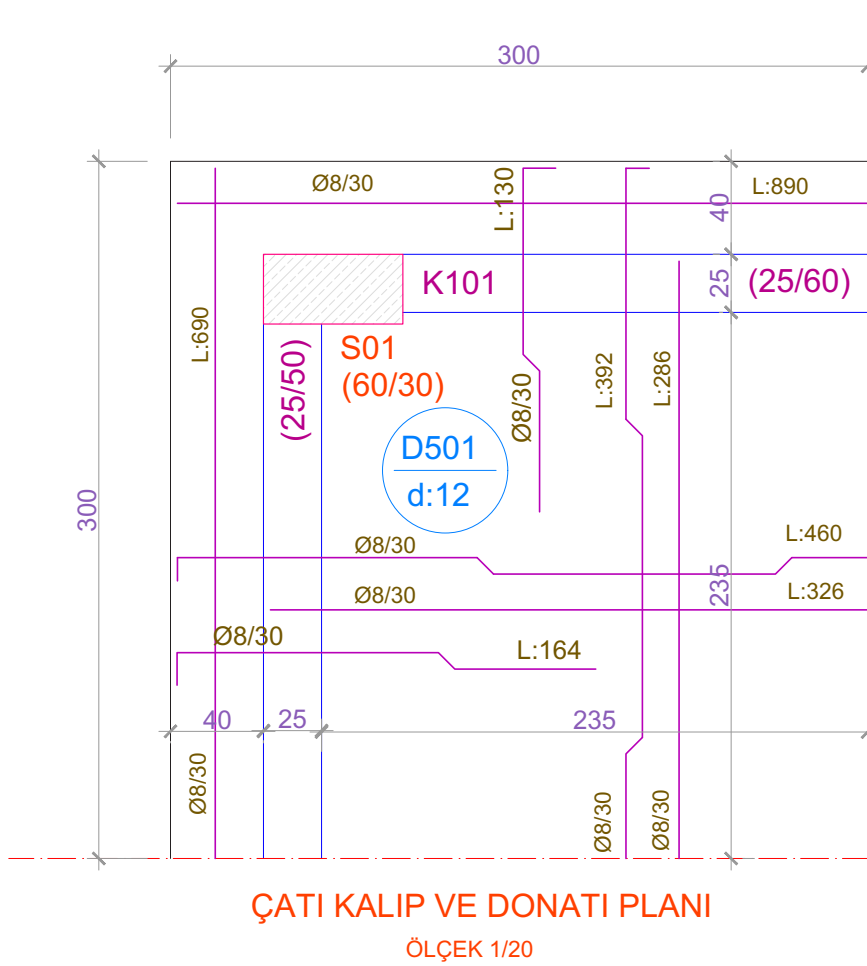


A-A KESİTİ  
ÖLÇEK 1/20

Çizim 17.9: Çatı planından A-A kesiti çizimi

**Uygulama 17.9: Çatı Katı Kalıp Planından Ölçülerini Aldığı Saçak Detayı Çizimi**

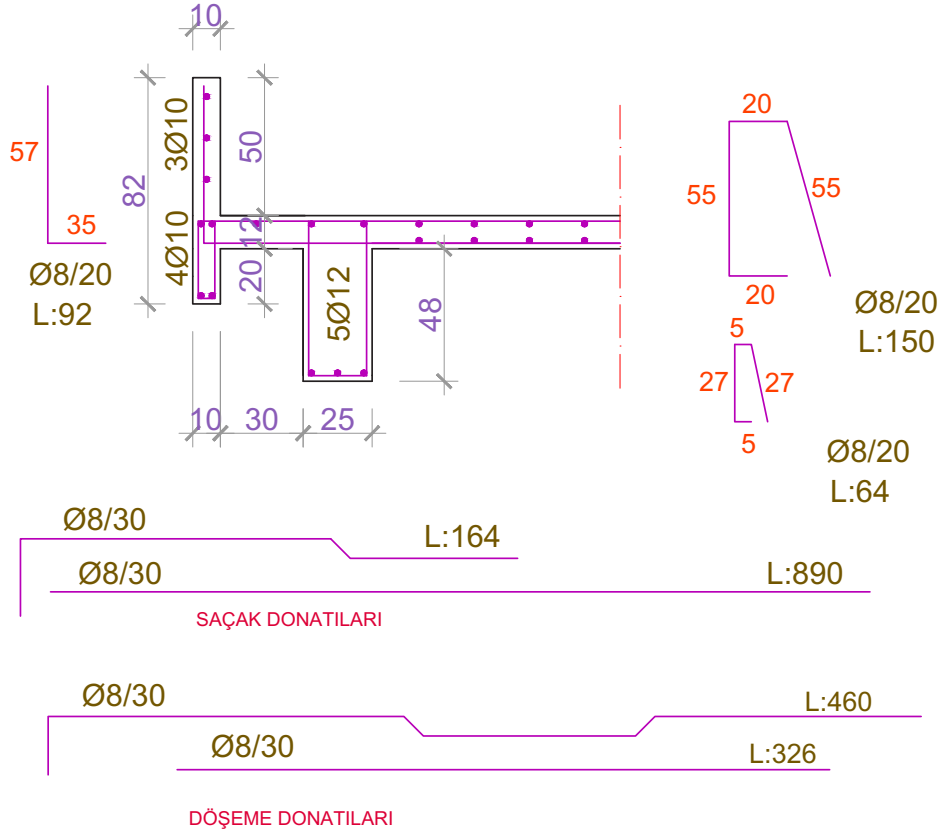
- Çizimi yapılan çatı planının 300 cm'lik bir bölümü üzerine çatı kalıp ve donatı planı için saçak döşemesini çiziniz.
- Saçak uçlarından 40 cm içeri, 25 cm kalınlığında kirişleri çiziniz.
- Kirişlerin birleştiği köşeye 60 cm uzunluğunda, 30 cm eninde yatay kolon çiziniz.
- Döşeme içerisine yatay ve dikey donatıları çiziniz. Pilye donatılarını saçak uçlarına paspayı kalacak şekilde uzatınız ve kiriş içerisine bükünüz.
- Saçak yatay ve dikey donatılarını çiziniz.
- Donatı bilgilerini yazınız.
- Çatı kalıp ve donatı planı ölçülendirmesini yapınız.
- Çatı kalıp ve donatı plan bilgilerini yazınız (Çizim 17.10).



Çizim 17.10: Çatı kalıp ve donatı çizimi

### Uygulama 17.10: Parapet ve Saçak Donatı Açılımı

- Çatı planının A-A kesitini kopyalayınız.
- Betonarme yapı elemanlarının (parapet duvar, döşeme, saçak ve kiriş) içerisine 2,5 cm paspayı olacak şekilde donatıları çiziniz.
- Parapet duvar donatısını planın soluna çiziniz.
- Saçak kirişi ve döşeme kirişi etriye açılımını planın sağına çiziniz.
- Saçak donatılarını planın altına çiziniz (pilye kırma ölçüsü döşeme uzunluğunun 5'te biri).
- Döşeme donatılarını planın altına çiziniz (Pilye kırma ölçüsü, döşeme uzunluğunun 4'te biri, komşu döşemede 5'te biri ölçüsünde alınır.).
- Donatı bilgilerini yazınız.
- Saçak ve parapet ölçülendirmesi yapınız.
- Plan bilgilerini yazınız (Çizim 17.11).



### SAÇAK VE PARAPET DONATI AÇILIMI

ÖLÇEK 1/20

Çizim 17.11: Saçak ve çatı parapet duvarı donatı açılımlarının çizimi

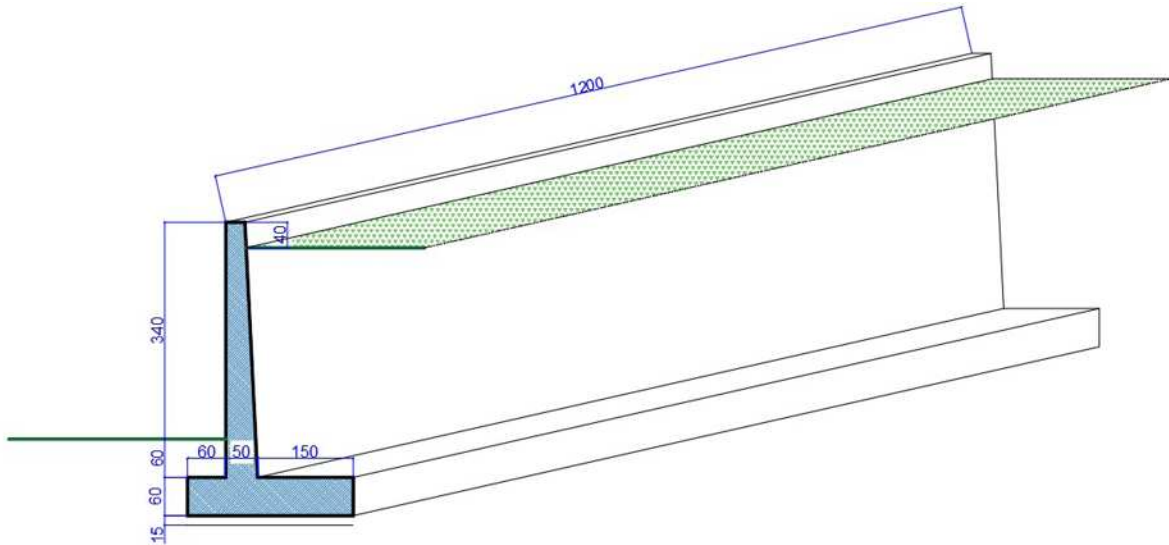
## ÖZDEĞERLENDİRME VE DEĞERLENDİRME

Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen beceri, tavır, tutum ve davranışlardan gerçekleştirebildikleriniz için “Evet”, gerçekleştiremedikleriniz için “Hayır” kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi kontrol ediniz.

Öğrenci Uygulama Kontrol Listesi		Evet	Hayır
<b>İstinat Duvarı Kesiti Çizimi</b>			
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptın mı?		
2	İstinat duvarı planını çizdin mi?		
3	1/50 ölçeğinde İstinat duvarı kesitini çizdin mi?		
<b>İstinat Duvarı Donatı Açılımları Çizimi</b>			
4	İstinat duvarı planı üzerine donatıları çizdin mi?		
5	1/50 ölçeğinde İstinat duvarı donatı açılımını çizdin mi?		
<b>Kuranglez Detay Çizimi</b>			
6	1/20 ölçeğinde Kuranglez kesitini çizdin mi?		
7	Kuranglez kesiti üzerine donatıları çizdin mi?		
8	1/20 ölçeğinde Kuranglez donatılarının açılımını çizdin mi?		
<b>Parapet ve Saçak Detayları Çizimi</b>			
9	Çatı planı çizdin mi?		
10	Çatı planından A-A kesitini 1/20 ölçeğinde çizdin mi?		
11	Çatı kalıp ve donatılarını 1/20 ölçeğinde çizdin mi?		
12	Saçak ve çatı parapet duvarı donatı açılımlarını 1/20 ölçeğinde çizdin mi?		
13	Çizimlerini bilgisayara kaydettin mi?		

### Sıra Sizde 17.1

Aşağıda perspektif çizimi verilen istinat duvarının; istinat duvarı planını, kesitini, donatı açılımlarını çizin.



Uygulama kapsamında öğrenci tarafından kazanılması istenilen beceri ve davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini dikkate alarak her bir değerlendirme ölçütüne 0-5 arasında puanlama yapınız.

Sınıfı	No	Öğrenci Adı Soyadı	Değerlendirme Tarihi	
Öğretmenin Adı Soyadı			İmzası	
Değerlendirme Ölçütü			Uygulama Puanı	Kazanılan Puan
1	Katmanları oluşturdu ve katman ayarlarını yaptı.		5	
2	İstinat duvarı plan çizimi		10	
3	İstinat duvarı kesiti çizimi		10	
4	İstinat duvarı planı üzerine donatılarının çizimi		30	
5	İstinat duvarı donatı açılımının çizimi		35	
6	Çizim üzerine yazıların yazılması		10	
TOPLAM			100	



## KAYNAKÇA

Bilgisayarla Statik Proje Çizimi Modülü. MEB. 2011 Ankara.

## GÖRSEL KAYNAKÇA

Kapak Görseli	www.123rf.com (id:33828697)
Öğrenme Birimi 1 Kapak Görseli	www.123rf.com (id:124470373)
Öğrenme Birimi 2 Kapak Görseli	www.123rf.com (id:65377654)
Öğrenme Birimi 4 Kapak Görseli	www. 123rf.com (id:39687899)
Görsel 1.16	www. 123rf.com (60706689)
Görsel 3.21	www. 123rf.com (19776293), (94705371), (10490019)

## CEVAP ANAHTARI

### Sıra Sizde 1.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A	B	A	C	B	A	D	B	C	B	C	C	A	C	B

